

ព្រះ
ត្រៃបិដកប្បវត្តិ
និង
សេចក្តីប្រែកាសាខ្មែរ

សុត្តន្តបិដក

សំយុត្តនិកាយ មហានិកាយ
និចបកាគ

៣៧

ពុទ្ធសាសនាបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ
ព.ស. ២៤៩៦

សុត្តន្តបិដក

សំយុត្តនិកាយ មហានិកាយ

០៧២៣៣

៣៧

សុត្តន្តបិដក

សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិគ្គោ

នវមោ ភាគោ

ធមោ ឥស្ស កកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

អវិជ្ជាវិគ្គោ

(១) ឯវិជ្ជា សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកវំ សាវត្ថិយំ

វិហរតិ ជេតវេទ អនាថបិស្នំកស្ស រោវមេ ។ តត្រ

ទោ កកវំ ភិក្ខុ ភាមន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។ កនន្តេតិ

តេ ភិក្ខុ កកវតោ បច្ឆុស្សាសុំ ។ កកវំ ឯតធលោច ។

សុត្តន្តបិដក

សំយុត្តនិកាយ មហាវិគ្គោ

ជរិមភាគ

សូមមេស្សការព្រះដ៏មានព្រះភាគ

ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនោះ ។

អវិជ្ជាវិគ្គោ

[១] ខ្ញុំបានស្តាប់ឯកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិស្នំកស្សដ៏ ធំក្រុងសាវត្ថិ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ ចា យល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏គាព្រះដ៏មាន ព្រះភាគថា ព្រះកុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មាន ព្រះបទលម្អូច្ឆេះ ។

[២] អវិជ្ជា កិក្ខុវេ ឬត្រដ្ឋមា អកុសលាជំ ធម្មាជំ
 សមាបត្តិយា អន្ធនេវ អហិកំ អនោត្តប្បំ ។ អវិជ្ជាតិ-
 តស្ស កិក្ខុវេ អវិទូសុខោ មិច្ឆាជំដ្ឋំ បហោតំ មិច្ឆា-
 ជំដ្ឋំស្ស មិច្ឆាសង្កប្បោ បហោតំ មិច្ឆាសង្កប្បស្ស មិច្ឆា-
 ភពា បហោតំ មិច្ឆាភពស្ស មិច្ឆាកម្មន្តោ បហោតំ
 មិច្ឆាកម្មន្តស្ស មិច្ឆាអាជីវោ បហោតំ មិច្ឆាអាជីវស្ស
 មិច្ឆាភយាមោ បហោតំ មិច្ឆាភយាមស្ស មិច្ឆាសតិ
 បហោតំ មិច្ឆាសតិស្ស មិច្ឆាសមាជំ បហោតំ ។

[៣] វិជ្ជា ច ខោ កិក្ខុវេ ឬត្រដ្ឋមា កុសលាជំ
 ធម្មាជំ សមាបត្តិយា អន្ធនេវ ហិកេត្តប្បំ ។ វិជ្ជាតតស្ស
 កិក្ខុវេ វិទូសុខោ សម្មាជំដ្ឋំ បហោតំ សម្មាជំដ្ឋំស្ស
 សម្មាសង្កប្បោ បហោតំ សម្មាសង្កប្បស្ស សម្មាភ-
 ពា បហោតំ សម្មាភពស្ស សម្មាកម្មន្តោ បហោតំ

[២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិជ្ជាជាប្រធាននៃអកុសលធម៌ទាំង-
 ឡាយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងសេចក្តីមិនខ្មាសបាបនឹងមិនខ្លាចបាបឱ្យ
 កើតឡើងដល់ដាច់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឃើញខុស វេមន
 កើតឡើងដល់បុគ្គលល្ងង់ទៅ ប្រកបដោយអវិជ្ជា សេចក្តីត្រិះរិះខុស
 កើតឡើងដល់បុគ្គលមានសេចក្តីឃើញខុស វាចាខុស កើតឡើងដល់
 បុគ្គលមានសេចក្តីត្រិះរិះខុស ការងារខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានវាចា
 ខុស ការបំភ្លៃមជ្ជិកខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការងារខុស ការព្យា-
 យាមខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការបំភ្លៃមជ្ជិកខុស ការព្យាខុស
 កើតឡើងដល់បុគ្គលមានព្យាយាមខុស ការតាំងចិត្តមាំមួន កើតឡើង
 ដល់បុគ្គលមានការព្យាខុស ។

[៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯវិជ្ជាជាប្រធាននៃកុសលធម៌ទាំង-
 ឡាយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងសេចក្តីខ្មាសបាបនឹងសេចក្តីខ្លាចបាបឱ្យ
 កើតឡើងដល់ដាច់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឃើញត្រូវ វេមន
 កើតឡើងដល់បុគ្គលអ្នកដឹងច្បាស់ ប្រកបដោយវិជ្ជា សេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ
 កើតឡើងដល់បុគ្គលមានសេចក្តីឃើញត្រូវ វាចាត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គល
 មានសេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ការងារត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គលមានវាចាត្រូវ

សម្មាសេដ្ឋន្តស្ស សម្មាអាជីវេហំ បហោតំ សម្មាសាដីរស្ស
សម្មាវាយាមោ បហោតំ សម្មាវាយាទស្ស សម្មាសតំ
បហោតំ សម្មាសតំស្ស សម្មាសមាទំ បហោតតំ ។

[៦] វិហរេយ សុតំ ។ វិកំ សមយំ ភគវា សក្សេ-
សុ^(១) វិហរតំ សក្ការំ ធាម សក្យាទំ ចំតមោ ។
អថោ អាយស្មា អនន្ទោ យេន ភគវា តេនុប-
សង្កមំ ឧបសង្កមំត្វា ភគវន្តំ អភំវានេត្វា វិកមន្តំ
ចំសំដំ ។ វិកមន្តំ ចំសំទ្រោ ទោ អាយស្មា អនន្ទោ
ភគវន្តំ វិកនរោច ឧបន្ត្រមំដំ កន្តេ ព្រហ្មចរិយស្ស
យដំដំ កល្យាណបិត្តកា កល្យាណសហាយកា
កល្យាណសម្មវគ្គតាតិ ។

១ សញ្ញសុតិប្បន្តំ ។

ការចំក្របដីវិកត្រូវ តើតទៀនដល់បុគ្គលមានការងារត្រូវ ការព្យាយាម
ត្រូវ តើតទៀនដល់បុគ្គលមានការចំក្របដីវិកត្រូវ ការព្យាត្រូវ តើត
ទៀនដល់បុគ្គលអ្នកមានព្យាយាមត្រូវ ការគាំទ្រចំក្នុងត្រូវ តើតទៀន
ដល់បុគ្គលអ្នកមានការព្យាត្រូវ ។

[៤] ខ្ញុំបាទស្តាប់អយ្យករនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់គង់ទៅក្នុងសក្កវន្តិមរមសំព្វកសក្យៈ ក្នុងវិជនសក្យៈ ។ គ្រា
នោះ ព្រះអាទន្ទដ៏មានអាយុច្រើនទៅជាលំព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូល
ទៅដល់ គ្រាបង្ហាយបន្តិព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងវិសមគ្គុ ។
លុះព្រះអាទន្ទដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងវិសមគ្គុហើយ គឺគ្រាបង្គំទូលព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន គុណជាឧបេកា គឺការ
មានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ ទំនិញការមានភ្នំល្អ គុណជាឧបេកា ចាត់
ជាពាក់កណ្តាលនៃព្រហ្មចរិយធម៌ ។

[៥] មា ហេវំ អាណន្ត អវច មា ហេវំ អាណន្ត
 អវច សកលមេវ ហិទំ អាណន្ត ព្រហ្មចរិយេ យទំទំ
 កល្យាណមិត្តតា កល្យាណសហាយតា កល្យាណ-
 សម្មវត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សតំ អាណន្ត ភិក្ខុនោ
 ពាទិកម្មំ កល្យាណសហាយកស្ស កល្យាណ-
 សម្មវត្តស្ស អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេស្សតំ អវយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកវស្សតីតំ ។

[៦] កថញ្ញាណន្ត ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ កល្យា-
 ណសហាយោ កល្យាណសម្មវត្តោ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ភាវេតិ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកវេតិ ។
 នធាណន្ត ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកទិស្សតំ វិវាត-
 ទិស្សតំ ទិវេទទិស្សតំ វេស្សត្តបរិណាមិ សម្មាសង្កប្ប
 ភាវេតិ វិវេកទិស្សតំ ។ មេ ។ សម្មាភិក្ខុ ភាវេតិ ។ មេ ។
 សម្មាភិក្ខុ ភាវេតិ ។ មេ ។ សម្មាភិក្ខុ ភាវេតិ ។ មេ ។
 សម្មាភិក្ខុ ភាវេតិ ។ មេ ។ សម្មាភិក្ខុ ភាវេតិ ។ មេ ។

[៥] ម្ចាស់អាណន្ត អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ ម្ចាស់អាណន្ត
 អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ ម្ចាស់អាណន្ត គុណជាតបណា គឺការមាន
 មិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ នឹងការមានភ្នែកល្អ គុណជាតនេះឯង ចាវ
 ជាព្រហ្មចរិយេធម៌ទាំងមូល ។ ម្ចាស់អាណន្ត ព្រហ្មចរិយេធម៌នេះឯង
 ព្រាកដល់ភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្នែកល្អ នឹងចំរើនខ្លួន
 មកដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ នឹងធ្វើឲ្យច្រើនខ្លួនមកដ៏ប្រសើរប្រកប
 ដោយអង្គ៨ ។

[៦] ម្ចាស់អាណន្ត ចុះភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្នែកល្អ
 ចំរើនខ្លួនមកដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ ធ្វើឲ្យច្រើនខ្លួនមកដ៏ប្រសើរប្រ-
 កបដោយអង្គ៨ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាណន្ត ភិក្ខុក៏សាសនានេះ ចំរើន
 ខ្លួនមកដ៏ ដែលអស្រ័យខ្លួនសចក្តិស្ងប់ស្ងាត់ អស្រ័យខ្លួនសចក្តិ
 ឡើយណាយ អស្រ័យខ្លួនសចក្តិលេត់ មានកិរិយាបង្ហាញទៅដើម្បីលះ
 បង់ ចំរើនខ្លួនសម្មាសន្តិប្បៈ ដែលអស្រ័យខ្លួនសចក្តិស្ងប់ស្ងាត់ ។ មេ ។
 ចំរើនខ្លួនសម្មាភិក្ខុ ។ មេ ។ ចំរើនខ្លួនសម្មាភិក្ខុ ។ មេ ។ ចំរើនខ្លួនសម្មាភិ-
 ក្ខុ ។ មេ ។ ចំរើនខ្លួនសម្មាភិក្ខុ ។ មេ ។ ចំរើនខ្លួនសម្មាភិក្ខុ ។ មេ ។

អង្គការ

សង្គមរាជ្យ កម្ពុជា រាជរដ្ឋាភិបាល រាជរដ្ឋាភិបាល ជំរុញ
ដំណើរការ ក្រសួងមហាផ្ទៃ ។ ឯក ទោ អាណត្តិ កិច្ច
កល្យាណមិត្ត កល្យាណសហគមន៍ កល្យាណ-
សម្បទាន អរិយ អង្គការ មត៌ ភាវ័យ អរិយ អង្គការ
មត៌ ពហុលក្ខណ៍ ។

[៧] គណៈកម្មាធិការ អាណត្តិ បរិយាយេន វេទនា
យថា សកលមេរ័ត ព្រះបរិយ យថា កល្យាណ-
មិត្ត កល្យាណសហគមន៍ កល្យាណសម្បទាន
តិ ។ មមត្តិ អាណត្តិ កល្យាណមិត្ត អាណត្តិ ជាតិ
សត្តា ជាតិយា បរិមុត្តិ ជនជាតិ សត្តា ជនជាតិ
បរិមុត្តិ មរណ៍សត្តា មរណ៍ បរិមុត្តិ សោ-
កបរិណេត្តិ គោមនស្សបាយសម្ពោធសត្តា សត្តា សោក-
បរិណេត្តិ គោមនស្សបាយសម្ពោធសត្តា បរិមុត្តិ ។ ឥមិ
ទោ ឯក អាណត្តិ បរិយាយេន វេទនា យថា ស-
កលមេរ័ត ព្រះបរិយ យថា កល្យាណមិត្ត ក-
ល្យាណសហគមន៍ កល្យាណសម្បទាន តិ ។

អង្គការ

ចំរើននូវសង្គមរាជ្យ ដែលកស្រីយន្តសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កស្រីយន្ត
សេចក្តីឡើយណាយ កស្រីយន្តសេចក្តីលក់ មានភិរយាបដ្ឋាន
ដើម្បីលះបង់ ។ ម្ចាស់អាណត្តិ កិច្ចមានមិត្តល្អ មានសំរាប់
ល្អ ចំរើននូវមត៌ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ធ្វើឲ្យប្រើ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ យ៉ាងខ្លះងង ។

[៧] ម្ចាស់អាណត្តិ អ្នកប្រឹក្សាសេចក្តីនោះដោយបរិយាយេន
ថា នេះជាព្រះបរិយាយេនមិត្តល្អ គិតការមានមិត្តល្អ
ការមានសំរាប់ល្អ គិតការមានមិត្តល្អ ។ ម្ចាស់អាណត្តិ
ព្រោះកស្រីយន្តសេចក្តីដែលជា
មិត្តល្អ បានជាពួកសត្វដែលមានជាតិជាធម្មតា រួចស្រឡះ
បាន ពួកសត្វដែលមានជាតិជាធម្មតា រួចស្រឡះបាន
ពួកសត្វដែលមានមរណៈជាធម្មតា រួចស្រឡះបាន
ពួកសត្វដែលមានសោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត
នឹងសេចក្តី ចង្រ្កិតចង្រ្កិលចិត្តជាធម្មតា រួចស្រឡះបាន
សោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត នឹងសេចក្តី
ចង្រ្កិតចង្រ្កិលចិត្តទៅបាន ។ ម្ចាស់អាណត្តិ
អ្នកប្រឹក្សាសេចក្តីនោះដោយបរិយាយេនថា នេះជាព្រះ
បរិយាយេនមិត្តល្អ គិតការមានមិត្តល្អ ការមានសំរាប់
ល្អ គិតការមានមិត្តល្អ ។

[៤] សារីបុត្តនិទានំ ។ មជ្ជមោ អាយស្មា សារីបុត្តោ យេន កតិ តេមុបសង្កមំ ធម្មសង្កមិត្តា កតវន្តំ អតំកទេត្វា ឯកមន្តំ វិសិដំ ។ ឯកមន្តំ វិសិដ្ឋោ មោ អាយស្មា សារីបុត្តោ កតវន្តំ ឯកទកោច សកលមិដំ កន្តេ ព្រហ្មចរិយំ យមិដំ កល្យាណមិត្តតា កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្មវឌ្ឍតា ។

[៥] សាទុ សាទុ សារីបុត្ត សកលមិដំ សារីបុត្ត ព្រហ្មចរិយំ យមិដំ កល្យាណមិត្តតា កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្មវឌ្ឍតា ។ កល្យាណមិត្តស្សតំ សារីបុត្ត ភិក្ខុមោ ចាដិកន្តំ កល្យាណសហាយស្ស កល្យាណសម្មវឌ្ឍស្ស អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មន្តំ ភារីស្សតំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មន្តំ ធម្មាលីការីស្សតំ ។

[៦] សារីបុត្តនិទានំ ។ ត្រាតោ ព្រះសារីបុត្តនិទានកាយចូល ទៅគាល់ព្រះដំមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដំមាន ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសបន្ត ។ លុះព្រះសារីបុត្តនិទានកាយ អង្គុយក្នុងទីសបន្តហើយ ត្រាបបង្គំទូលព្រះដំមានព្រះភាគដូច្នោះថា បត់ទ្រព្រះអង្គដំបើង នេះជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល ធីការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ ធីការមានភ្នំល្អ ។

[៧] ម្ចាស់សារីបុត្ត ថ្ងៃពេលគាល់ហើយ ម្ចាស់សារីបុត្ត នេះ ហើយជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល ធីការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ ធីការមានភ្នំល្អ ។ ម្ចាស់សារីបុត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌នេះ ព្រាគដដល់ ភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្នំល្អ ធីដំបើងទូរមន្តដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ធីដំបើងទូរមន្តដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ។

[១០] កថញ្ច សារីបុត្ត ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តា
 កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្បវត្តា អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលី-
 កាកោតិ ។ ឥធិ សារីបុត្ត ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋំ កាវេតិ
 វិវេកធិស្សិតំ វិវាទធិស្សិតំ ធិរោធិស្សិតំ វេស្សត្តបរិ-
 ណាមិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវេកធិស្សិតំ
 វិវាទធិស្សិតំ ធិរោធិស្សិតំ វេស្សត្តបរិណាមិ ។ ឯវិ
 ទោ សារីបុត្ត ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តា កល្យាណស-
 ហាយោ កល្យាណសម្បវត្តា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីកាកោតិ ។

[១១] តធិមំតាមតំ សារីបុត្ត បរិយាយេន វេជំនង្គំ
 យថា សកលមំជំ ព្រហ្មចរិយំ យធិជំ កល្យាណ-
 មិត្តតា កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្បវត្តតា-
 តំ ។ មមញ្ញំ សារីបុត្ត កល្យាណមិត្តំ អាគម្ម ជា-
 តំធម្មា សត្តា ជាតំយា បរិមុត្តង្គំ ជរាធម្មា សត្តា
 ជរាយ បរិមុត្តង្គំ មរណធម្មា សត្តា មរណេន បរិមុត្តង្គំ

[១០] ម្ចាស់សារីបុត្ត ចុះភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មាន
 ភ្នែកល្អ តែធិមំតេនូវមន្តដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ធ្វើឱ្យច្រើននូវមន្ត
 ដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់សារីបុត្ត ភិក្ខុកន្លងហា-
 សនាទេ ចំរើននូវសម្មាធិដ្ឋំដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យ
 នូវសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់ មានគិរិយាបង្ហូរ
 ទៅដើម្បីលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិដែលអាស្រ័យនូវសេចក្តី
 ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវសេចក្តីនឿយណាយ អាស្រ័យនូវសេចក្តីរលត់
 មានគិរិយាបង្ហូរទៅដើម្បីលះបង់ ។ ម្ចាស់សារីបុត្ត ភិក្ខុមានមិត្តល្អ
 មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្នែកល្អ តែធិមំតេនូវមន្តដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨
 ធ្វើឱ្យច្រើននូវមន្តដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ យ៉ាងនេះឯង ។

[១១] ម្ចាស់សារីបុត្ត អ្នកធម្មវិជ្ជនូវសេចក្តីនោះដោយបរិយាយ
 នេះចុះថា នេះជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមាន
 សំឡាញ់ល្អ គឺការមានភ្នែកល្អ ។ ម្ចាស់សារីបុត្ត ព្រោះអាស្រ័យនូវ
 រាជាគតជាមិត្តល្អ បានជាត្អូកសត្វដែលមានជំងឺជាអ្នក រួចស្រឡះចាក
 ជំងឺទៅបាន ត្អូកសត្វដែលមានជំងឺជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកជំងឺទៅ
 បាន ត្អូកសត្វដែលមានមរណៈជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកមរណៈទៅបាន

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវគ្គ

សេតោ បរិវេទុក្ខុនោ មនស្សុតាយា វេទនា សុត្តា សេតោ
តបរិវេទុក្ខុនោ មនស្សុតាយា សេហិ បរិបុទ្ធន្តំ ។ ឧបិ-
យា ទោ ឯតំ សាវ័ច្ឆន្ត បរិយាយេន វេទនេន្នំ យេថា
សកាលមិមំ ព្រហ្មចរិយំ យនិមំ កល្យាណចិត្តតា
កល្យាណសហាយនា កល្យាណសម្មវដ្តិតានំ ។

(១២) សាវត្ថិចំនាមំ ។ អថទោ អាយស្ស អាណន្តោ
បុត្តន្តាសមយំ ធិរិសេតា បត្តចរិមាណាយ សាវត្ថិ
មិណ្ហាយ ចារិសំ ។ អន្តសា ទោ អាយស្ស អាណន្តោ
ជាណុស្សោណំ ព្រាហ្មណំ សត្វសេនេ វជ្ជរកិរិវេទ
សាវត្ថិយា ធិយ្យយន្តំ សេតា សុនំ អស្ស យុត្តា ហោន្តំ
សេតាលម្ពិក វេតោ វេតោ សេតបរិវិកោ សេតា
វស្មិយោ សេតា បរោជលដ្ឋិ សេតំ ធន្តំ សេតំ
ឧត្តាសំ សេតានំ វត្តានិ សេតា ឧចាហាថា សេតាយ
សុនំ វិណិវេទិយា វិធិយ្យតិ ។ តាមនំ ជនោ ធិស្វា
ឯវហាហ ព្រហ្មំ វត កោ យានំ ព្រហ្មយានុវមំ វត
កោតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវគ្គ

ក្នុងសត្វដែលមានសោក ឃ្វឹកឃ្វូល សំបាកកាយ សំបាកចិត្ត នឹង
សេចក្តីចង្រៀតចង្រៀលចិត្តជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកសោក ឃ្វឹកឃ្វូល
សំបាកកាយ សំបាកចិត្ត នឹងសេចក្តីចង្រៀតចង្រៀលចិត្តទៅបាន ។ ហួល
សារបុត្ត អ្នកគប្បីដឹងសេចក្តីខ្ពុះដោយបរិយាយនេះចុះថា នេះហើយជា
ព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ និង
ការមានភ្នែកល្អ ។

(១២) សាវត្ថិចំនាមំ ។ គ្រានោះ ព្រះអង្គទូដ៏មានអាយុស្បែក
ស្បែកប្រដាប់បាត្រនិងចីវរក្នុងបុព្វហ្មសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថិ
ដើម្បីបំពេញបុគ្គល ។ ព្រះអង្គទូដ៏មានអាយុបានឃើញព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះ
ជាណុស្សោណំ បរវេទមិមេសេសសុខ ចេញអំពីក្រុងសាវត្ថិទៅ
ជាណុស្សោណំព្រាហ្មណ៍ ទិមិសេសេស មានគ្រឿងប្រដាប់កំស ថេកំស
មានគ្រឿងបំពង់បំពង់កំស វៀកំស ថង់ជន្ទញកំស ច្រកំស ឆ្នួតក្បាល
កំស សំពត់កំស ស្បែកជើងកំស គេបក់ដោយដូករោមសត្វស ។
ដទៃបានឃើញជាណុស្សោណំព្រាហ្មណ៍នោះហើយ ក៏ពាលយ៉ាងនេះ
ថា អើប៉ុ ប្រសើរពេកណាស់ អើប៉ុ យានមានសភាពថ្លៃថ្លាជាយាង
របស់ព្រហ្ម ។

រវៃវៃ

(១៣) អថទោ អាយស្មា អនេត្តោ សាវត្ថុយំ
 ចំណូកយ ចរិត្តា បច្ឆាភត្តំ ចំណូកចានប្បដិក្ខុត្តោ យេន
 កកក គេទុបសន្តិមំ ឧបសន្តិមិត្តា កកក អភិវនេត្តា
 ឯកមន្តំ ចំសំ ។ ឯកមន្តំ ចំសំ ទោ អ-
 យស្មា អនេត្តោ កកក ឯកនេត្តោ ឥតាហំ កន្ត
 កុក្ខុណ្ណសមយំ ចំកសេត្តា បត្តិវិវាហាយ សាវត្ថុ
 ចំណូកយ ចារិសំ អនុសំ ខ្វាហំ កន្ត ជាណុស្សោ-
 ណី ត្រាហ្មណំ សព្វសេតេន វជ្ជវកិវេន សាវត្ថុយា
 ចំយ្យយន្តំ សេតា សុដំ អស្ស យុត្តា សេតានុត្តរ
 សេតោ រវៃ សេតបរិវារោ សេតា វស្មិយោ សេតា
 បតោនលដ្ឋំ សេតំ ធន្តំ សេតំ ឧណ្ហិសំ សេតាដំ
 វត្តានំ សេតា ឧបាហនា សេតាយ សុដំ វលវិជជយា
 វិជយ្យតំ ។ តមេនំ ជេនោ ជិស្សា វិវាហា ត្រាហ្ម
 វត កោ យានំ ត្រាហ្មយោន្យប់ វត កោតំ ។ សន្តា ទុ
 ទោ កន្ត ឥមស្មី ឧដ្ឋវិជយេ ត្រាហ្មយានំ បញ្ញាបេត្តំ ។

អវិវាហ

[១៣] ត្រាហ្ម ព្រះអាទិទ្ធិមានអាយុត្រាចំទៅក្នុងក្រុងសាវត្ថុ
 ដើម្បីបំណុត លុះត្រឡប់មកអំពីបំណុតវិញក្នុងកាលជាមានក្រោយ
 ខែកក្ក ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏ត្រាចង្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
 ព្រះអាទិទ្ធិមានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ត្រាចង្វាយបង្គំលូលព្រះដ៏
 មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ស្ងៀកស្ងៀមប្រាប់បាត្រនឹងចំក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុង
 សាវត្ថុ ដើម្បីបំណុត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញ
 ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណំ បរវេទិមដោយមេសេសសុទ្ធ ចេញអំពី
 ក្រុងសាវត្ថុ ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណំទម្រេសេស មានគ្រឿងប្រដាប់
 កំស រថកំស មានគ្រឿងបំប៉នកំស ខ្សែកំស ផងផ្សំកំស ឆក្រ
 កំស ឆ្នួតក្បាលកំស សំពត់កំស ស្បែកដើងកំស គេបក់ដោយផ្គុំកេម
 សត្វកំសទៀត ។ ផនបានឃើញជាណុស្សោណិព្រាហ្មណំនោះហើយ
 ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា អើយ្យំ យានប្រសើរគេណាស់ អើយ្យំ យាន
 មានសភាពដូចជាយានរបស់ព្រាហ្ម ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គ
 រាជនិវបញ្ញត្តិបុព្វបុត្រយាន ក្នុងធម្មវិទ្យានេះបានដែរ ។

[១៤] សត្តា អាណាតិ ភគវា អរោច សមស្សោ
 ទោ ឯតំ អាណទ្ធិ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មន្តស្ស
 រាជវចនំ ព្រហ្មយោជំ សន្តិមំ ធម្មយោជំ សន្តិមំ អនុត្តរោ
 សង្ការវិជយោ សន្តិមំ ។

[១៥] សម្មាទិដ្ឋិ អាណទ្ធិ ភាវិតា ពហុលីកតា
 ភគវិជយេ បរិយោសាទា ហោតិ ខោសវិជយេ បរិយោសា-
 ទា ហោតិ ខោហវិជយេ បរិយោសាទា ហោតិ ។

[១៦] សម្មាសន្តិញ្ញា អាណទ្ធិ ភាវិតោ ពហុលី-
 កតោ ភគវិជយេ បរិយោសាទោ ហោតិ ខោសវិជយេ បរិ-
 យោសាទោ ហោតិ ខោហវិជយេ បរិយោសាទោ ហោតិ ។

[១៧] សម្មាភិច្ចា អាណទ្ធិ ភាវិតា ពហុលីកតា
 ភគវិជយេ បរិយោសាទា ហោតិ ខោសវិជយេ បរិយោសា-
 ទា ហោតិ ខោហវិជយេ បរិយោសាទា ហោតិ ។

[១៤] ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អាណទ្ធិ ភគវា
 រាជវចនំ បញ្ញាកុដាន ហើយក៏ត្រាស់ថា ម្ចាស់អាណទ្ធិ ពាក្យថា ព្រហ្ម-
 យោជន្តចុះក្តី ធម្មយោជន្តចុះក្តី ថាអនុត្តរសង្ការវិជយេ (ការឃ្លៀសស្រ្តីម
 ដ៏ប្រសើរក្រៃលែង) ដូច្នោះក្តី នេះជាឈ្មោះវិនិច្ឆ័យដ៏ប្រសើរប្រកបដោយ
 អង្គ ៤ នេះឯង ។

[១៥] ម្ចាស់អាណទ្ធិ សម្មាទិដ្ឋិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យ
 ច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បង្ខំរូរក្លៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
 បង្ខំរូរក្លៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរូរមាហៈជាទីបំផុត ។

[១៦] ម្ចាស់អាណទ្ធិ សម្មាសន្តិញ្ញា ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ
 ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បង្ខំរូរក្លៈជាទីបំផុត មានការ
 កំចាត់បង្ខំរូរក្លៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរូរមាហៈជាទីបំផុត ។

[១៧] ម្ចាស់អាណទ្ធិ សម្មាភិច្ចា ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យ
 ច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បង្ខំរូរក្លៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំ
 រូរក្លៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរូរមាហៈជាទីបំផុត ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវគ្គោ

[២៧] នមិទា ទោ ឯតំ អាណត្ត មរិយាយេន
 វេទិតតំ យថា នមស្សេវេតំ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស
 មន្តស្ស អង្គវចនំ ព្រហ្មណនំ នតិមិ ធម្មណនំ នតិមិ
 អនុត្តរោ សង្កាមរិជយោ នតិមិ ។ នធមភោច ភគវា
 នងំ វគ្គាច សុភតោ អថាមរិ ឯតនភោច សត្តា

[២២] យស្ស សត្វា ច បញ្ញា ច
 ធម្មា យុត្តា សម្មា ធុរិ
 ហិរិ ឱសា មនោ យោត្តំ
 សតំ អាត្មសារមិ ។
 វេទា សីលមរិក្ខារោ
 ឈានតោ ចក្ករិយោ
 ធុរេត្តា ធុរសមាដិ
 អង្គិច្ឆា មរិវាលំ ។
 អព្យាទានោ អរិហិសា
 រិវេកោ យស្ស អាវុដំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវគ្គោ

[២៣] ម្នាលពានន្ត អ្នកប្បជីវន្ត្រូវសេចក្តីខ្ពង់ខ្ពស់ដោយបរិយាយ
 នេះចុះថា ពាក្យថា ព្រហ្មយានដូច្នេះក្តី ថាធម្មយានដូច្នេះក្តី ថាអនុត្តរ-
 សង្កាមរិជយដូច្នេះក្តី នេះជាឈ្មោះនៃមគ្គជីវិតសិប្រកបដោយអង្គ៨ នេះ
 ឯង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ឲ្យព្រះពុទ្ធធិការនេះហើយ លុះព្រះ
 សុភគជាសាស្ត្រាទ្រង់ត្រាស់ឲ្យព្រះពុទ្ធធិការនេះហើយ ក៏ទ្រង់ត្រាស់
 ឲ្យព្រះពុទ្ធធិការនេះទៅទៀតថា

[២៤] ធមិទាំងឡាយជាគួរគោរព គឺសទ្ធានិងបញ្ញារបស់វេ
 តិអរិយមគ្គឯណា ឯសទ្ធាទុកជាទីបំរើ ហិរិជាចន្ទោល មនោ
 ជាទ្រូបរ សតិជាហារិវិអ្នកវិចិត្រ ។ វេតិអរិយមគ្គ(នោះ)
 មានសីលជាគ្រឿងពាស មានឈានជាភ្នំ មានវិរិយៈ
 ជាគង់ មានធុរេត្តាជាកំណល់នឹម មានអង្គិច្ឆា (សេចក្តីមិន
 លោភ) ជាទាំងប៉ុន្នុង ។ សេចក្តីមិនព្យាបាទ សេចក្តី
 មិនប្រៀសប្រៀន និងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ទុកជាអារម្មណ៍របស់កុល-
 បុត្ត (អ្នកស្ថិតនៅក្នុងវេតិអរិយមគ្គ) ឯណា (កុលបុត្តនោះ)

អវិជ្ជាវត្ថុ

តិច្ឆា ធម្មសង្ខារោ^(២)

យោកក្ខេមាយ វត្ថុតិ ។

វិភង្គន្តិ សម្បត្តិ

ត្រឡាយ អនុត្តរ

ជំយុទ្ធិ ធិរា លោកញា

អញ្ញនត្ថ ជយំ ជយន្តិ ។

[២៥] សាវត្ថិដំណឹង ។ អថទោ សម្ពុប្បាណ ភិក្ខុ
យេន កកា តេនុបសង្កមីសុ ធម្មសង្កមីត្វា កកវន្តិ
អភិវធនោ វិភង្គន្តិ ជំសីទីសុ ។ វិភង្គន្តិ ជំសិទ្ធា
ទោ តេ ភិក្ខុ កកវន្តិ វិភង្គន្តិ វិភង្គន្តិ វិភង្គន្តិ អញ្ញ-
នត្ថយោ បរិច្ឆាជកា អញ្ញ វិភង្គន្តិ ធម្មន្តិយំ អាវុ-
សោ សមណោ តោតមេ ត្រឡាយ វិស្សតិ ។ វិភង្គ-
នត្ថយោ បរិច្ឆាជកា អញ្ញនត្ថយោ បរិច្ឆាជកា

២ អង្គនាយ ធម្មសង្ខារោតិ វិស្សតិ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

មានព័ត៌មានសុខវត្ថុជាគ្រឹះក្រែ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រា

ដំបូងជាទីរក្សាចាកយោគៈ ។ ព្រហ្មយោននេ កេតុណ-

ជាតវិទៅក្រិលធិជាតិគ្មាន កើតព្រមក្នុងខ្លួន អ្នកប្រាជ្ញ

ទាំងឡាយ កាលមានជ័យជំនះ (ទូកតាទិកិលស) វេយ

ចេញចាកលោកពុទ្ធជាដាច់ ។

(២៥) សាវត្ថិដំណឹង ។ ត្រាទោះ ពួកភិក្ខុច្រើនបួលទៅដល់

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបបង្គំបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ

ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ

ក៏ក្រាបបង្គំចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុង

ទីឯណោះ ពួកអនុត្តរិយបរិច្ឆាជកស្ម័គ្រអង្គទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា

ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ពួកលោកនៅប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំ-

ណាភ័ព្រះសមណោតាមដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន

កាលបើពួកអនុត្តរិយបរិច្ឆាជកស្ម័គ្រយ៉ាងនេះហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ

ឯវំ ព្យាករោម ទុក្ខស្ស ។ ទា អនុសោ បរិញ្ញត្តំ គតវតិ
 ត្រៃហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ ។ កត្វំ មយំ កន្តេ ឯវំ បុដ្ឋា
 ឯវំ ព្យាករោម វុត្តវាទិណោ ទេវ គតវតោ ហោម ទ
 ច កតវន្តំ អក្ខតេន អត្តាចិក្ខាម ធម្មស្ស តាទុធម្មំ
 ព្យាករោម ទ ច កោចិ សហទម្មិកោ វាទានុវាទោ
 ការយ្ហំ ហំឯ អាគច្ឆតីតិ ។

[២៦] តត្ស តុខ្មេ វិកត្តវេ ឯវំ បុដ្ឋា ឯវំ ព្យាករ-
 មាទា វុត្តវាទិណោ ទេវ មេ ហោជ ទ ច មំ អក្ខតេន
 អត្តាចិក្ខាម ធម្មស្ស តាទុធម្មំ ព្យាករោម ទ ច
 កោចិ សហទម្មិកោ វាទានុវាទោ ការយ្ហំ ហំឯ
 អាគច្ឆតិ ទុក្ខស្ស ហំ បរិញ្ញត្តំ មយំ ត្រៃហ្មច-
 រិយំ វុស្សតី ។

គំដោះស្រាយដល់ពួកអន្យតិក្ខយបរិច្ឆាជកតាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 អកុសលចាំនិទ្យាយ ពួកយើងនៅប្រព្រឹត្តទ្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំណាក់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីកំណត់ជំនុំទុក្ខ ។ បត់គ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះ
 អង្គចាំនិទ្យាយ កាលបើអស្មយ៉ាងនេះហើយ ដោះស្រាយយ៉ាងនេះ
 ឈ្មោះថា ពោលតាមពាក្យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហើយផង
 មិនពោលបង្កើតព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យមិនពិតផង ដោះស្រាយ
 ទ្រព្យមិកាមសមគួរដល់ធម៌ផង ចាំនិទ្យាយពោលចំក្នុងនិមួយដែលប្រកប
 ដោយធម៌ ក៏មិនដល់ខ្លូរហេតុដែលបណ្តិតប្បិកិរដៀលផងទេ ។

[២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ អើ កាលបើអស្មយ៉ាងនេះហើយ
 អ្នកចាំនិទ្យាយដោះស្រាយយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ពោលតាមពាក្យដែល
 គេថាគេពោលហើយផង មិនឈ្មោះថា ពោលបង្កើតថាគេដោយពាក្យ
 មិនពិតផង ដោះស្រាយទ្រព្យមិកាមសមគួរដល់ធម៌ផង ចាំនិទ្យាយពោល
 ចំក្នុងនិមួយដែលប្រកបដោយធម៌ ក៏មិនដល់ខ្លូរហេតុដែលបណ្តិតប្បិ-
 កិរដៀលផងទេ ព្រោះអ្នកចាំនិទ្យាយនៅប្រព្រឹត្តទ្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំ-
 ណាក់វាជាកត ដើម្បីកំណត់ជំនុំទុក្ខពិត ។

អវិជ្ជាគ្រ

[២៧] ស.១៤ វេ កិក្ខុវេ អញ្ញតិក្ខិយោ បរិព្វាជកា
 ឯវំ បុច្ឆេយ្យំ អត្ថំ បទាវុសា មត្តោ អត្ថំ បដិបទា
 ឯតស្ស ទុក្ខស្ស បរិញ្ញាយាតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា តុម្ពេ កិក្ខុវេ
 តេសំ អញ្ញតិក្ខិយាធំ បរិព្វាជកាធំ ឯវំ ព្យាគារយ្យាដ
 អត្ថំ ទោ អាវុសា មត្តោ អត្ថំ បដិបទា ឯតស្ស
 ទុក្ខស្ស បរិញ្ញាយាតិ ។

[២៨] កតមា ១ កិក្ខុវេ មត្តោ កតមា ប-
 ដិបទា ឯតស្ស ទុក្ខស្ស បរិញ្ញាយាតិ ។ អយមេវ
 អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដិធំ ។ សម្មាធិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធំ ។ អយំ កិក្ខុវេ មត្តោ អយំ
 បដិបទា ឯតស្ស ទុក្ខស្ស បរិញ្ញាយាតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា
 តុម្ពេ កិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញតិក្ខិយាធំ បរិព្វាជកាធំ ឯវំ
 ព្យាគារយ្យាដាតិ ។

អវិជ្ជាគ្រ

[២៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកអន្យតិវិយបរិព្វាជកស្សអ្នក
 ទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសាទាំងឡាយ ចុះមន្តទី៧បដិបទា
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដីនិទ្ទវុក្ខនុ៎ះមានដែរឬ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើពួកអន្យតិវិយបរិព្វាជកស្សយ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីដោះ
 ស្រាយដល់ពួកអន្យតិវិយបរិព្វាជកទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសា
 ទាំងឡាយ មន្តទី៧បដិបទាប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដីនិទ្ទវុក្ខនុ៎ះ
 មានដែរ ។

[២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមន្តដូចម្តេច បដិបទាដូចម្តេច
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដីនិទ្ទវុក្ខនុ៎ះ ។ ភិមន្តដ៏ប្រសើរប្រសព
 ដោយអង្គ៨ ហ្នឹងឯង ។ មន្តទាំង៨ ភិដូចម្តេច ។ ភិសម្មាធិដ្ឋិ ។ បេ ។
 សម្មាសមាធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាមន្ត នេះជាបដិបទា
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដីនិទ្ទវុក្ខនុ៎ះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
 បើពួកអន្យតិវិយបរិព្វាជកស្សយ៉ាងនេះហើយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីដោះ
 ស្រាយដល់ពួកអន្យតិវិយបរិព្វាជកទាំងនោះ យ៉ាងនេះចុះ ។

(២៧) សាវត្ថិវិណិច្ឆិកា ។ អនិច្ចា អញ្ញាគរោ ភិក្ខុ
 យេន ភក្កា កេនុបសន្តិមំ ធម្មសន្តិមិទ្ធា ភក្កវន្តំ អភិ-
 កនេត្វា ឯកមន្តំ ចំសីទំ ។ ឯកមន្តំ ចំសីន្នោ ទោ
 សោ ភិក្ខុ ភក្កវន្តំ ឯកនរោច ត្រហូចរិយំ ត្រហូចរិយន្តិ
 កន្ត វុត្តតិ ។ កកមំ ទុ ទោ កន្ត ត្រហូចរិយំ
 កកមំ ត្រហូចរិយបរិយោសានន្តិ ។

(៣០) អយមេវ ទោ ភិក្ខុ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មត្តោ ត្រហូចរិយំ ។ សេយ្យថីទំ ។ សម្មាធិដ្ឋិ ។ មេ ។
 សម្មាសមាទំ ។ យោ ទោ ភិក្ខុ ភក្កក្កយោ នោ-
 សក្កយោ មេហក្កយោ វងំ ត្រហូចរិយបរិយោសា-
 នន្តិ ។

(២៧) សាវត្ថិវិណិច្ឆិកា ។ គ្រាមោ ភិក្ខុមួយប្រចូលទៅគាល់ព្រះ
 ដំបានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបក្រាបបង្គំព្រះដំបានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏
 ក្រាបបង្គំចូលព្រះដំបានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពេតែង
 នំយាយថា ត្រហូចរិយៈ ត្រហូចរិយៈ ដូច្នោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ត្រហូចរិយៈភីដូចម្តេច ទីបំផុតរបស់ត្រហូចរិយៈភីដូចម្តេច ។

(៣០) ម្ចាស់ភិក្ខុ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ នេះឯង ហៅ
 ថាត្រហូចរិយៈ ។ មគ្គចាំទី៨ ភីដូចម្តេច ។ ភីសម្មាធិដ្ឋិ ។ មេ ។
 សម្មាសមាទិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ការអស់ទៅខែភាគៈ ការអស់ទៅខែពាសៈ
 ការអស់ទៅខែហេហៈឯណា នេះហៅថាទីបំផុតនៃត្រហូចរិយៈ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

[៣០] សាវត្ថុនិទានំ ។ អដខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 យេន ភគវា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា កតវន្តំ អភិ-
 វាទេត្វា ឯកមន្តំ ធិសីនំ ។ ឯកមន្តំ ធិសិដ្ឋោ ខោ
 សោ ភិក្ខុ កតវន្តំ ឯកទរោច រាគវិទយោ ទោសវិ-
 ទយោ មោហវិទយោតិ កន្តេ វុច្ចតិ ។ តិស្ស ទុ ខោ
 ឯកំ កន្តេ អនិវចនំ រាគវិទយោ ទោសវិទយោ មោ-
 ហវិទយោតិ ។ ធិត្វានចាតុយា ខោ ឯកំ ភិក្ខុ អនិវ-
 ចនំ រាគវិទយោ ទោសវិទយោ មោហវិទយោតិ ។ អា-
 សវាចំ ខយោ តេន វុច្ចតិ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

[៣១] សាវត្ថុនិទានំ ។ ព្រាហ្មណ៍ ភិក្ខុបុណ្ណបុណ្ណេវេវាល
 ព្រិដ្ឋិមាតព្រិភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបយំបង្គំព្រិដ្ឋិមាតព្រិភាគ
 ហើយអន្ទុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអន្ទុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
 ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រិដ្ឋិមាតព្រិភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គេ
 តែងនិយាយថា ការកំចាត់បង្គំវិភាគៈ ការកំចាត់បង្គំវិទាសៈ ការ
 កំចាត់បង្គំវិមាហៈ ដូច្នោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះពាក្យថា ការ
 កំចាត់បង្គំវិភាគៈ ការកំចាត់បង្គំវិទាសៈ ការកំចាត់បង្គំវិមាហៈនុ៎ះ ជា
 ឈ្មោះវិនិច្ឆ័យ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ពាក្យថា ការកំចាត់បង្គំវិភាគៈ ការកំចាត់
 បង្គំវិទាសៈ មិនការកំចាត់បង្គំវិមាហៈនុ៎ះ ជាឈ្មោះវិនិច្ឆ័យនិព្វានពាក្យ ។
 ព្រាហ្មណ៍នោះមើលហៅថា ការអស់ទៅនៃភាសាវិទាសៈទ្យាយ ។

[៣២] ឃីវំ វុត្តេ សោ ភិក្ខុ កតវន្តំ ឯតទភោច
 អមតំ អមតន្តំ កន្តេ វុត្តតំ ។ ភត្តេ ទុ ទោ កន្តេ
 អមតំ ភត្តេ អមតតាមិមត្តោតំ ។ យោ ទោ ភិក្ខុ
 ភត្តេ យោ ទោ សត្តេ យោ ទោ យោ ភត្តេ យោ ទុ ទុ
 អមតំ ។ អយមេវាវិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ អមតតា-
 មិមត្តោ ។ សេយ្យេដំ ។ សម្មាទិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មា-
 សមាទិទំ ។

[៣៣] សាវត្ថិមិទានំ ។ អរិយំ ភោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ទេសេស្សាមំ វិភជិស្សាមំ តំ សុណាម សាទុកំ
 មនសិករោម គាសិស្សាមិទំ ។ ឃីវុត្តេតំ ទោ ភេ
 ភិក្ខុ កតវតោ មច្ចុស្សាសុំ ។ កតវា ឯតទភោច
 ភត្តេ ទុ ភិក្ខុវេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។
 សេយ្យេដំ ។ សម្មាទិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។

[៣២] កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យំនិរទេហើយ
 ភិក្ខុនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 នៅគងទិយាយថា អមតៈ អមតៈ (មិនស្លាប់ មិនស្លាប់) ដូច្នោះ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អមតៈតើដូចម្តេច ដូរដំណើរទៅកាន់អមតៈតើ
 ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ កាលអស់ទៅខែតៈ កាលអស់ទៅខែទោសៈ កា-
 រាអស់ទៅខែមោហ ឯណា ទេះហៅថាអមតៈ ។ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកប
 ដោយអង្គ៤ ទេះឯង ជាដូរដំណើរទៅកាន់អមតៈ ។ មគ្គទាំង៤ តើដូច
 ម្តេច ។ គិសម្មាទិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។

[៣៣] សាវត្ថិមិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កថាគន្លង
 សំដែង នឹងបែកទូរមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៤ ដល់មគ្គទាំងឡាយ
 ក្នុងទាំងឡាយចូរប្រស្រួលស្តាប់ខ្ញុំមគ្គនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយប្រពៃចុះ
 កថាគន្លងសំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធបីតាព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៤ តើដូច
 ម្តេច ។ មគ្គទាំង៤ តើដូច្នោះ ។ គិសម្មាទិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។

អវិជ្ជាវច្ឆ

[៣២] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាទិដ្ឋិ ។ យំ ខោ
ភិក្ខុវេ ទុក្ខេ ញាណំ ទុក្ខសមុទយេ ញាណំ ទុក្ខ-
និរោដេ ញាណំ ទុក្ខនិរោដកាមំនិយា បដិបដាយ
ញាណំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាទិដ្ឋិ ។

[៣៣] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាសន្តិវ្យោ ។ យោ
ខោ ភិក្ខុវេ នេត្តម្មសន្តិវ្យោ អត្យាចានសន្តិវ្យោ អវិ-
ហីសាសន្តិវ្យោ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាសន្តិវ្យោ ។

[៣៤] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាភិច្ចា ។ យោ ខោ
ភិក្ខុវេ បុសាភិច្ចា វេរមណី ជំសុណាយ ភិច្ចាយ
វេរមណី ជំសុណាយ ភិច្ចាយ វេរមណី សម្មប្បណាថា
វេរមណី ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាភិច្ចា ។

[៣៥] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាកម្មត្តោ ។ យោ
ខោ ភិក្ខុវេ ចាណាភិច្ចាតា វេរមណី អនិច្ចាតាថា
វេរមណី អត្រិញ្ញចរិយា វេរមណី ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ
សម្មាកម្មត្តោ ។

អវិជ្ជាវច្ឆ

[៣៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាទិដ្ឋិភិក្ខុម្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សេចក្តីដឹងក្នុងខ្លួន សេចក្តីដឹងក្នុងហេតុជាទីកើតឡើងនៃខ្លួន
សេចក្តីដឹងក្នុងការលេងនៃខ្លួន សេចក្តីដឹងក្នុងបដិបទជាដំណើរទៅកាន់ទី
លេងនៃខ្លួនឯណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាទិដ្ឋិ ។

(៣៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសន្តិវ្យោភិក្ខុម្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការចេញចាកកាយ សេចក្តីត្រិះរិះ
ក្នុងការមិនព្យាបាទ សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការមិនបៀតបៀនឯណា ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាសន្តិវ្យោ ។

[៣៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាភិច្ចាភិក្ខុម្ត ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចេតនាវៀរចាកការនិយាយកុហក ចេតនាវៀរចាក
ការនិយាយញុះញង់ ចេតនាវៀរចាកការនិយាយទ្រុឌទ្រោម ចេតនាវៀរ
ចាកការនិយាយរោយកយឯណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
សម្មាភិច្ចា ។

[៣៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាកម្មត្តោភិក្ខុម្ត ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចេតនាវៀរចាកការសម្លាប់សត្វ ចេតនាវៀរចាកការស្តេច
ទ្រព្យគេ ចេតនាវៀរចាកការប្រើត្រីភ្នំឈឺមិនប្រសើរឯណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាកម្មត្តោ ។

(៣៨) គុតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាអាដិវេ ។ ឥធិ
ភិក្ខុវេ អរិយសារវោតោ មិច្ឆាអាដិវេ បបាយេ សម្មាអា-
ដិវេ ធិវេនំ តតប្បេតិ ។ អយំ វុច្ចនំ ភិក្ខុវេ សម្មា-
អាដិវេ ។

(៣៩) គុតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាភិយាមោ ។
ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនុប្បញ្ញនំ ចាបតានំ អតុស-
លានំ ធម្មានំ អនុប្បញ្ញនាយ ធម្មំ ជនេតិ វាយមតំ
វិរិយំ អារាគតិ ចិត្តំ បត្តណ្ណាតិ បដហតិ ឧប្បញ្ញនំ
ចាបតានំ អតុសលានំ ធម្មានំ បបាយេនាយ ធម្មំ
ជនេតិ វាយមតំ វិរិយំ អារាគតិ ចិត្តំ បត្តណ្ណាតិ ប-
ដហតិ អនុប្បញ្ញនំ តុសលានំ ធម្មានំ ឧបាយេនាយ
ធម្មំ ជនេតិ វាយមតំ វិរិយំ អារាគតិ ចិត្តំ បត្តណ្ណាតិ
បដហតិ ឧប្បញ្ញនំ តុសលានំ ធម្មានំ បិទិយោ អ-
សម្មោសាយ តិយ្យោកាយ វេទុណាយ ភាវនាយ
នារិយ្យិយោ ធម្មំ ជនេតិ វាយមតំ វិរិយំ អារាគតិ ចិត្តំ
បត្តណ្ណាតិ បដហតិ ។ អយំ វុច្ចនំ ភិក្ខុវេ សម្មាភិ-
យាមោ ។

(៣៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាអាដិវេភីដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អរិយសារវក្កុស្តសាសនានេះ លះបង់ខ្ញុំការចំក្តឹងដីវិកុស
សម្រេចការចំក្តឹងដីវិកេដោយការចំក្តឹងដីវិកេត្រូវ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថាសម្មាអាដិវេ ។

(៣៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាភិយាមៈភីដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុស្តសាសនានេះ ញ៉ាំងទន្ទៈឱ្យកើត ប្រិន!ប្រិន
ប្រាព្វព្យាយាម ផ្តន់ចិត្តទុក កាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីញ៉ាំងពួកអកុសល-
ធម៌ដីលាមកវដលមិនចាន់កើត មិនឱ្យកើតឡើងបាន ញ៉ាំងទន្ទៈឱ្យកើត
ប្រិន!ប្រិន ប្រាព្វព្យាយាម ផ្តន់ចិត្តទុក កាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីលះ
បង់ខ្ញុំពួកអកុសលធម៌ដីលាមកវដលកើតឡើងហើយ ញ៉ាំងទន្ទៈឱ្យកើត
ប្រិន!ប្រិន ប្រាព្វព្យាយាម ផ្តន់ចិត្តទុក កាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីញ៉ាំង
កុសលធម៌វដលមិនចាន់កើតឱ្យកើតឡើង ញ៉ាំងទន្ទៈឱ្យកើត ប្រិន!ប្រិន
ប្រាព្វព្យាយាម ផ្តន់ចិត្តទុក កាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីញ៉ាំងពួកកុសល-
ធម៌វដលកើតឡើងហើយ ឱ្យកាំងទៅមិនឱ្យភ្លេចភ្លាំងទៅវិញ ឱ្យចំរើន
ចំទូលាយ ពេញបំប្លែងវិក្រវលនឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
ហៅថាសម្មាភិយាមៈ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

[២១] កកតហ ច ភិក្ខុវេ សម្មាសតិ ។ វេទ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ កោយេ កាយាទុបស្សី វិហារតិ អាតាបិ សម្ម
 ជាតោ សតិមា វិទេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ
 វេទនាសុ វេទនាទុបស្សី វិហារតិ អាតាបិ សម្មជាតោ
 សតិមា វិទេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ចិត្ត
 ចិត្តាទុបស្សី វិហារតិ អាតាបិ សម្មជាតោ សតិមា
 វិទេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ធម្មេសុ ធម្មា
 ទុបស្សី វិហារតិ អាតាបិ សម្មជាតោ សតិមា វិទេយ្យ
 លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ ។ អយំ វច្ឆតិ ភិក្ខុវេ
 សម្មាសតិ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

[២០] ហ្គលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ សម្មាសតិភិក្ខុចម្ពុច ។ ហ្គលភិក្ខុ
 ចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុកុសិលាសនាទេ ពិចារណាយេញរឿយៗ ទូរកាយកុស
 កាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មាន
 ស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានិទិទោមនស្សកុសិលាករចេញ ពិចារណា
 យេញរឿយៗ ទូរវេទនាសុវេទនាចាំនិទ្យាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿង
 ដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈា
 និទិទោមនស្សកុសិលាករចេញ ពិចារណាយេញរឿយៗ ទូរចិត្តកុសិលា
 មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មានស្មារតី
 កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានិទិទោមនស្សកុសិលាករចេញ ពិចារណាយេញ
 រឿយៗទូរធម្មិកុសិលាចាំនិទ្យាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស
 មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់នូវអភិជ្ឈានិទិទោមនស្សកុសិ
 លាករចេញ ។ ហ្គលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ នេះហៅជាសម្មាសតិ ។

[២១] ភក្ខុវេ សម្មាសមាធិតិ ។ វេជ
 ភក្ខុវេ ភិក្ខុ វិហារោ កាមេហំ វិច្ឆ អនុសាសេហំ ធម្មេ-
 ហំ សវិតក្កំ សវិតាវ វិវេកជំ មីតិសុខំ មបបំ ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតំ វិតក្កវិចារាជំ វុលសមា អជ្ឈតំ
 សម្បសាមជំ ចេតសោ ឯកោជំការំ អវិតក្កំ អវិចារ
 សមាធិជំ មីតិសុខំ ធុតំយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតំ
 មីតិយា ច វិភតា ឧមេត្តកោ ច វិហារតំ សតោ ច
 សម្បជារោ សុខញ កាយេន បដិសំវេនេតិ យន្តំ
 អរិយា អាចិក្ខុន្តំ ឧមេត្តកោ សតំហ សុខវិហារតំ
 តតំយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតំ សុខស្ស ច
 មហាតា ធុត្តស្ស ច បហាតា មុត្វេ សោមនស្ស-
 ោមនស្សានំ អត្តផ្តំមា អធុត្តមសុខំ ឧមេត្តកាសតិ-
 ចារិសុត្តិ ចត្តតំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។ អយំ
 វុត្តតំ ភិក្ខុវេ សម្មាសមាធិតិ ។

[២១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសមាធិតិដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់
 ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ បានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិភក្តៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ បានតែបីតិច្ឆន្តិសុខកើតអំពីវិវេក ហើយសម្រេច
 សម្រាន្តទៅ បានដល់នូវតិច្ឆន្តិយជ្ឈានជាធម្មជាតិកើតមានក្នុងសម្ពាសន៍
 ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាគឺសព្វ មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមាន
 វិភក្តៈ មិនមានវិចារៈ មានតែបីតិច្ឆន្តិសុខកើតអំពីសមាធិតិបឋមជ្ឈាន
 ព្រោះម្យ៉ាងនូវវិភក្តៈនិងវិចារៈ ហើយសម្រេចសម្រាន្តទៅ ភិក្ខុមានចិត្ត
 ឆ្លើយណាយចាកមីតិ ប្រកបដោយឧបេក្ខា មានស្មារតីដឹងខ្លួន សោយ
 ល្ងសុខដោយនាមកាយ ព្រះអរិយៈទាំងឡាយតែងសរសើរនូវបុគ្គល
 ដែលបាននូវគតិយជ្ឈាននោះថា បុគ្គលដែលបាននូវគតិយជ្ឈាន មាន
 ចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា មានស្មារតី បានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខដូច្នោះ
 ព្រោះគតិយជ្ឈានឯណា ក៏បានដល់នូវគតិយជ្ឈាននោះ ហើយសម្រេច
 សម្រាន្តទៅ ភិក្ខុលះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវចុកផង មានសោមនស្ស
 មិនពោធិស្សអស់ហើយក្នុងកាលមុន ក៏បានដល់នូវចក្ខុជ្ឈានដែលមិន
 មានទុក្ខ មិនមានសុខ មានតែសតិដ៏បរិសុទ្ធដែលកើតអំពីឧបេក្ខា ហើយ
 សម្រេចសម្រាន្តទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាសមាធិ ។

អវិជ្ជាវេទ

(២២) សារវ្តិទំពោ ។ សេយ្យជាមិ កិក្ខុវេ សាលិ-
 សុតំ វា យវសុតំ វា មិច្ឆាបណិហិតំ ហន្តេន វា
 មាទេន វា អក្កន្តំ ហត្ថំ វា ទាដំ វា កំច្ចុស្សតិ
 លោហិតំ វា ឧប្បទេស្សតិ ធម៌ ហំ វិជ្ជតិ ។ តំ
 កំស្ស ហេតុ ។ មិច្ឆាបណិហិតត្តា កិក្ខុវេ សុតស្ស ។
 វរិយេ ចោ កិក្ខុវេ សេវ វត កិក្ខុ មិច្ឆាបណិហិ-
 តាយ ធិដ្ឋិយា មិច្ឆាបណិហិតាយ មក្កការវាយ អវិជ្ជ
 កំច្ចុស្សតិ វិជ្ជំ ឧប្បទេស្សតិ មិច្ឆាដំ សច្ចិករិស្សតិ តំ
 ធម៌ ហំ វិជ្ជតិ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។ មិច្ឆាបណិហិ-
 តត្តា កិក្ខុវេ ធិដ្ឋិយា ។

(២៣) សេយ្យជាមិ កិក្ខុវេ សាលិសុតំ វា
 យវសុតំ វា សម្មាបណិហិតំ ហន្តេន វា ទាទេន វា
 អក្កន្តំ ហត្ថំ វា ទាដំ វា កំច្ចុស្សតិ លោហិតំ វា
 ឧប្បទេស្សតិ ហំ ធម៌ វិជ្ជតិ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។

អវិជ្ជាវេទ

(២២) សារវ្តិទំពោ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេទុក្ខយ ដូចចុនិស្រ្តវិទ្យាយ
 បុច្ចុនិស្រ្តវិទ្យាយ ដែលគេដកល់ទុកខុស ខឹងបុតវេដ្ឋិយេន ឬខឹងញ៉ាវិ
 ណាមឲ្យកើតឡើងបាន ដល់បុគ្គលដែលច្រក់ដោយវេដ្ឋិយេនដោយដើម
 ហេតុនេះវេដ្ឋិមិនមានឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់
 កិក្ខុវេទុក្ខយ ព្រោះថាចុនិស្រ្តវិទ្យាយ យ៉ាងណាមិញ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុវេទុក្ខយ កិក្ខុវេនខឹងអាចទំលាយឲ្យអវិជ្ជា ខឹងញ៉ាវិវិជ្ជាឲ្យ
 កើតឡើង ខឹងបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់នូវព្រះធិញ្ចន ដោយទិដ្ឋិដែលខ្លួន
 ដកល់ខុស ដោយមគ្គភាវនាដែលខ្លួនដកល់ខុស ហេតុនេះវេដ្ឋិមិនមាន
 ឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេទុក្ខយ
 ព្រោះថាទិដ្ឋិដែលកិក្ខុវេនដកល់ខុស កំយ៉ាងនោះដែរ ។

(២៣) ម្ចាស់កិក្ខុវេទុក្ខយ ដូចចុនិស្រ្តវិទ្យាយ បុច្ចុនិស្រ្ត
 វិទ្យាយ ដែលបុគ្គលដកល់ទុកត្រូវ ខឹងអាចបុតវេដ្ឋិយេន ឬខឹងញ៉ាវិ
 ណាមឲ្យកើតឡើងបាន ដល់បុគ្គលដែលច្រក់ដោយវេដ្ឋិយេនដោយដើម
 ហេតុនេះវេដ្ឋិមិនមានជាប្រាកដ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។

សម្មាសណ្ឌិមាតិកា ភិក្ខុវេ សុត្តស្ស ។ ឯវេរ ខោ
ភិក្ខុវេ សោ វត ភិក្ខុ សម្មាសណ្ឌិមាតិកាយ ធម្មិយា
សម្មាសណ្ឌិមាតិកាយ មគ្គការិយាយ អវិជ្ជំ ភិក្ខុស្សតិ
វិជ្ជំ ឧប្បទេស្សតិ ជំព្វានំ សច្ចិការិស្សតិ ហិណមេតំ
វិជ្ជតំ ។ តំ តំស្ស ហេតុ ។ សម្មាសណ្ឌិមាតិកា ភិក្ខុវេ
ធម្មិយា ។

(២២) កតញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសណ្ឌិមាតិ-
កាយ ធម្មិយា សម្មាសណ្ឌិមាតិកាយ មគ្គការិយាយ អវិជ្ជំ
ភិក្ខុស្សតិ វិជ្ជំ ឧប្បទេស្សតិ ជំព្វានំ សច្ចិការិស្សតិ ។
វត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាធម្មិ ការិយា វេតនិស្សតិ វិភ-
តនិស្សតិ ជំពេននិស្សតិ វេស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។
សម្មាសមាធិ ការិយា វេតនិស្សតិ វិភតនិស្សតិ ជំ-
ពេននិស្សតិ វេស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សម្មាសណ្ឌិមាតិកាយ ធម្មិយា សម្មាសណ្ឌិមាតិកាយ
មគ្គការិយាយ អវិជ្ជំ ភិក្ខុស្សតិ វិជ្ជំ ឧប្បទេស្សតិ ជំព្វ-
ានំ សច្ចិការិស្សតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះជាចុងវិនិច្ឆ័យនៃស្រូវដុះដុះក្រែ យ៉ាងណា
បំពង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះនឹងទំលាយខ្លួនអវិជ្ជា នឹងញ៉ាំង
វិជ្ជាឱ្យកើតឡើង នឹងធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់នូវព្រះនិព្វានបាន ដោយទំដ្ឋិដែល
ខ្លួនដកល់ត្រូវ ដោយមគ្គការិយាដែលខ្លួនដកល់ត្រូវ ហេតុមេរវេលា
បានជាប្រាកដ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ព្រោះជាទំដ្ឋិដែលភិក្ខុនោះដកល់ត្រូវ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុនឹងទំលាយខ្លួនអវិជ្ជា ញ៉ាំង
វិជ្ជាឱ្យកើតឡើង នឹងបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់នូវព្រះនិព្វាន ដោយទំដ្ឋិ
ដែលខ្លួនដកល់ត្រូវ ដោយមគ្គការិយាដែលខ្លួនដកល់ត្រូវ តើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាធម្មិ ដែល
អស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងាត់ អស្រ័យនូវសេចក្តីឡើយណាយ អស្រ័យ
នូវសេចក្តីលេត់ មានកិរិយាបង្ហូរទៅដើម្បីលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើននូវ
សម្មាសមាធិ ដែលអស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងាត់ អស្រ័យនូវសេចក្តីឡើយ
ណាយ អស្រ័យនូវសេចក្តីលេត់ មានកិរិយាបង្ហូរទៅដើម្បីលះបង់ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនឹងទំលាយខ្លួនអវិជ្ជា ញ៉ាំងវិជ្ជាឱ្យកើតឡើង
នឹងធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់នូវព្រះនិព្វាន ដោយទំដ្ឋិដែលខ្លួនដកល់ត្រូវ ដោយ
មគ្គការិយាដែលខ្លួនដកល់ត្រូវ យ៉ាងនេះឯង ។

អវិជ្ជាវត្ត

[២៨] សាវត្ថិដំណាច់ ។ អដទោ ទន្ធិយោ វវិជ្ជាដ.
 តោ យេច ភគវា ទេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ភគ-
 វតា សន្ធិ សម្មាទំ សម្មាទធិយំ កតំ សារាណីយំ
 វិនិសារត្វា ឯកមន្តំ ជំសីជំ ។ ឯកមន្តំ ជំសិទ្ធោ ទោ
 ទន្ធិយោ បរិញ្ញាដតោ ភគវន្តំ ឯតទភេទ កតំ ទុ ទោ
 តោ តោភម ទម្មា ការីតា ពហុលីកតា ជំញាទគមា
 ហោន្តំ ជំញាទបកយនា ជំញាទបរិយោសាទាតំ ។ អដ្ឋមេ
 ទោ ទន្ធិយ ទម្មា ការីតា ពហុលីកតា ជំញាទគមា
 ហោន្តំ ជំញាទបកយនា ជំញាទបរិយោសាទា ។ កតមេ
 អដ្ឋ ។ សេយ្យជំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាស-
 មាជំ ។ ឥមេ ទោ ទន្ធិយ អដ្ឋ ទម្មា ការីតា ពហុលី-
 កតា ជំញាទគមា ហោន្តំ ជំញាទបកយនា ជំញាទ-
 បរិយោសាទាតំ ។

វិជ្ជាវត្ត

[២៩] សាវត្ថិដំណាច់ ។ គ្រាពោះ ទន្ធិយបរិញ្ញាដកចូលទៅគាល់
 ព្រះដំមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយទៅរក
 ព្រះដំមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់រករៀនដល់ក្បាលរឹករាយនឹងពាក្យដែលគូ
 ច្រកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមស្រប ។ លុះទន្ធិយបរិញ្ញាដកអង្គុយក្នុងទី
 សមស្របហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដំមានព្រះភាគដូច្នោះថា បតិក្រព្រះ
 តោភមជំជំរើន ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
 ជាធម៌មានដំណើរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន បានព្រះនិព្វានជាទីប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងខាងមុខ មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត មានប្តីខ្លាចភ្នំ ។ ម្ចាស់ទន្ធិយៈ
 ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ជាធម៌មាន
 ដំណើរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន បានព្រះនិព្វានជាទីប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មាន
 ព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ខេះមាន ៨ យ៉ាង ។ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងក៏ដូច
 ម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ ឥសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាជំ ។ ម្ចាស់ទន្ធិយៈ
 ធម៌ទាំង ៨ ខេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ជាធម៌
 មានដំណើរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ
 បានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ។

(២៦) ឯវំ វុត្តំ ឧដ្ឋិយោ វាវិទ្ធាយោ កកវត្ថុំ ឯទ-

ទោវេ មគ្គិវត្ថុំ ភោ ភោតម មគ្គិវត្ថុំ ភោ ភោតម

សេយ្យជាតិ ភោ ភោតម ទិក្ខុដ្ឋិតំ វា ទុក្ខុដ្ឋយ្យ ម-

និក្ខតំ វា វិវេយ្យ មុឡស្ស វា មគ្គំ អាចិន្តេយ្យ មទុ-

តារា វា ភេលយ្យដ្ឋានំ ជាយ្យ ចតុមញ្ញោ វាចាចិ

ទត្តុដ្ឋិតំ ។ ឯវមេវ ភោតា ភោតមេទ អាទកមវិយា-

យេទ ទម្មោ មភាសវោ ឯសាហំ កវត្ថុំ ភោតមំ

សរណំ កត្តាវិ ទយ្យា ភិក្ខុសង្ឃា ទតាសតំ មំ កវំ

ភោតហោ ជាមតុ មជ្ឈតត្តោ ចាណុបេតំ សរណដ្ឋត្តំ ។

អវិជ្ជា មហេ ។

(២៦) កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះហើយ ទន្ទឹម-

ហ៊ុំត្រាជកក៏ត្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា មតិគ្រព្រះគោតម

ដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ មតិគ្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់

មតិគ្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ដូចបុគ្គលថ្វារឡើងទូររបស់ដែលគេដ្តាប់ ឬបើក

ឡើងទូររបស់ដែលបិទបាំង ពុំទោះសោត ប្រាប់ខ្លួនដល់អ្នកវត្តធិដូរ

ឬគ្រាលប្រព័បប្រែប្រួលភ្លឺចំរើនដោយគិតថាបុរសអ្នកមានភ្នែកមិនបាន

ឃើញរូបទាំងឡាយ យ៉ាងណាមិញ ។ ធម៌ដែលព្រះគោតមដ៏ចំរើន

ទ្រង់សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ ក៏យ៉ាងនោះឯង ខ្ញុំព្រះអង្គសូម

ដល់ខ្ញុំព្រះគោតមដ៏ចំរើន ទាំងព្រះធម៌នឹងព្រះភិក្ខុសង្ឃជាទីពឹងទីពេញ

សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើនចាំទុកខ្ញុំព្រះអង្គថាជាទុណសក អ្នកដល់ខ្ញុំព្រះ

គោត្រីយជាទីពឹងទីពេញស្មើដោយជីវិត តាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ ។

ចប់ អវិជ្ជាវគ្គ ទី ១ ។

អវិជ្ជា

ធម្មត្រ័យ

អវិជ្ជា ឧបស្ស័វ ច
សាវ័បុត្តា ច ព្រាហ្មណ
កំមត្តិយំ^១ ច រដ្ឋ វិក្ក
វិក្កោ សុគមត្តិយោនំ ។

១ ម. កំមត្តិយោ ។

អវិជ្ជា

ឧទាននៃអវិជ្ជាវគ្គនោះគឺ

ចិយាយអំពីអវិជ្ជា ១ អំពីពាក់កណ្តាលនៃព្រហ្មចរិយៈ ១
អំពីព្រះសាវ័បុត្ត ១ អំពីជាណុស្សរាណីព្រហ្មណ៍ ១ អំពី
ការប្រព្រឹត្តិព្រហ្មចរិយៈដ៏អ្វីប្រយោជន៍អ្វី ១ អំពីភិក្ខុមួយបូ
ចូលទៅក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគមាន២លើក អំពីព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគសំដែងចែកអង្គនិកម្ម ១ អំពីសេចក្តីប្រៀប
ដូចចុងនៃស្រូវ ១ អំពីទង្គិយបិព្វាជក ១ ។

វិហារវិគ្គ

[២៧] សារត្តិដំណង់ ។ ឥន្ទ្រាមហំ ភិក្ខុវេ អប្ប-
ពាសំ បដិសល្លិយំតុំ ធម្មំ កេណចំ ឧបសង្កម្ពិតតោ
អញ្ញត្រិ ឯកេន ចំណូទាតធិហារកេដាតំ ។ ឯវំ កន្ត-
នំ ទោ តេ ភិក្ខុ កតវតោ បដិស្សត្វា ។ ធាស្សន
កោចំ កតវច្ចំ ឧបសង្កមតំ អញ្ញត្រិ ឯកេន ចំណូ-
ទាតធិហារកេន ។

[២៨] អធិទោ កតវា ឥស្ស អន្តរសស្ស
អន្តរយេន បដិសល្លាថា វុដ្ឋិតោ ភិក្ខុ អាមន្តសិ
យេន ស្វាហំ ភិក្ខុវេ វិហារេន មមមាភិសម្ពុត្វា
វិហារមំ ឥស្ស បទេសេន វិហាសី សោ ឯវំ បថា-
យមិ មិច្ឆាដុដ្ឋិយ្យត្វយាមិ វេធយេតំ សម្មាដុដ្ឋិយ្យត្វយា-
មិ វេធយេតំ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាដុដ្ឋិយ្យត្វយាមិ វេធយេតំ

វិហារវិគ្គ

[២៧] សារត្តិដំណង់ ។ ប្រាសភិក្ខុតាំងឡាយ ភថាគត
ប្រាថ្នាដើម្បីសម្បទាភិក្ខុស្តាប់អស់កន្លះវែន អ្នកណាភិក្ខុប្បិច្ចលទៅរក
ភថាគតឡើយ វៀវែលនិភិក្ខុមួយរូបអ្នកទាំងឡាយចម្រើនបំណុលបានទៅ ។
ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះកុរុណា
ព្រះអង្គ ។ អ្នកណាមួយក៏មិនហ៊ានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុង
ទីនោះឡើយ វៀវែលនិភិក្ខុមួយរូបអ្នកទាំងឡាយចម្រើនបំណុលបានទៅ ។

[២៨] ត្រាងោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះកន្លងកាលកន្លះវែននោះ
ហើយ ក៏ទ្រង់ចេញចាកទីស្ងាត់ ហើយត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ប្រាស
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគតបានត្រាស់ដឹងជាបំប្លែងដោយធម៌ជាត្រឡឹងទៅ
ឯណា ភថាគតក៏បានសម្រេចសម្រាន្តទៅដោយចំណែកវែនធម៌ជាត្រឡឹង
ទៅនោះ ភថាគតដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះ
មិច្ឆាដុដ្ឋិយ្យត្វយាមិ ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះសម្មាដុដ្ឋិយ្យត្វយា
មិ ។ បេ ។ ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះមិច្ឆាសមាដុដ្ឋិយ្យត្វយាមិ ។

ហោរវត្ត

សម្មាសមាធិច្បងយោមី វេទយំតំ ធម្មច្បងយោមី វេទយំ.
 តំ វិតត្តាច្បងយោមី វេទយំតំ សញ្ញាបច្ចយោមី វេទយំតំ
 ធម្មា ច អរូបសន្តា ហោតំ វិតត្តា ច អរូបសន្តា
 ហោត្តំ សញ្ញា ច អរូបសន្តា ហោតំ តច្បងយោមី
 វេទយំតំ ធម្មា ច រូបសន្តា ហោតំ វិតត្តា ច រូបសន្តា
 ហោត្តំ សញ្ញា ច រូបសន្តា ហោតំ តច្បងយោមី វេទយំ.
 តំ អប្បត្តស្ស បត្តំយា អត្តំ វិយាបំ តស្មីមំ ហិទេ
 អនុច្បត្ត តច្បងយោមី វេទយំតត្តំ ។

(៤៧) សារត្តិមិទានំ ។ វត្តាមហំ ភិក្ខុវេ តេមាសំ
 បដិសន្ធិយំតុំ ធម្មំ តេនចំ ឧបសង្កមិត្តោ អញ្ញត្រិ
 ឯតេន បំណូចានតិហារតេនាតិ ។ ឯវំ កន្លេតិ ទោ
 តេ ភិក្ខុ កតវតោ បដិស្សត្វា ។ ធាស្សន តោចំ
 កតវត្តំ ឧបសង្កមិតិ អញ្ញត្រិ ឯតេន បំណូចានតិ-
 ហារតេន ។

ហោរវត្ត

ការសោយការម្មណ៍ព្រះសញ្ញាសមាធិជាបច្ច័យកំមាន ការសោយ
 ការម្មណ៍ព្រះធម្មជាបច្ច័យកំមាន ការសោយការម្មណ៍ព្រះវិតត្តុជា
 បច្ច័យកំមាន ការសោយការម្មណ៍ព្រះសញ្ញាជាបច្ច័យកំមាន ធម្មៈបិម
 ម្លេបំកំមាន វិតត្តុមិមម្លេបំកំមាន សញ្ញាមិមម្លេបំកំមាន ការសោយ
 ការម្មណ៍ព្រះមិមម្លេបំនោះជាបច្ច័យកំមាន ធម្មៈម្លេបំកំមាន វិតត្តុម្លេបំ
 កំមាន សញ្ញាម្លេបំកំមាន ការសោយការម្មណ៍ព្រះម្លេបំនោះជាបច្ច័យ
 កំមាន សេចក្តីព្យាយាមប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដល់ខ្ញុំកុណាវិសេសដែលមិន
 ខាន់បានដល់កំមាន កាលបើហេតុនោះមិនខាន់សម្រេចហើយ ការ
 សោយការម្មណ៍ព្រះមិមសម្រេចនោះជាបច្ច័យកំមាន ។

(៤៨) សារត្តិមិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតប្រា-
 ថ្នាដើម្បីសប្បុរសភាពក្នុងស្វកំអស់ ៣ វៃ អ្នកណាមួយកុំប្រើចូលទៅក
 គឺជាគតឡើយ វៀរលែងតែភិក្ខុមួយរូបអ្នកទាំងឡាយប្រើបំណុបុគ្គលទៅ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះកុណ
 ព្រះអង្គ ។ អ្នកណាមួយក៏មិនហ៊ានចូលទៅទាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ក្នុងទីនោះឡើយ វៀរលែងតែភិក្ខុមួយរូបអ្នកទាំងឡាយប្រើបំណុបុគ្គលទៅ ។

(៥១) អដោ កកា តស្ស តេសសស្ស អនុយេន
 បដិសល្លាតា វុដ្ឋិកោ ភិក្ខុ អាមាឆ្នុសិ យេន ស្វាហំ
 ភិក្ខុវេ វិហារេន បវេមាភិសម្ពុត្តោ វិហារមិ តស្ស មនេ-
 សេន វិហាសី សោ ឯវំ បដាគាមិ មិច្ឆាធិដ្ឋិប្បត្ថ-
 យោមិ វេទយំតំ មិច្ឆាធិដ្ឋិវុបសមប្បត្ថយោមិ វេទយំតំ
 សម្មាធិដ្ឋិប្បត្ថយោមិ វេទយំតំ សម្មាធិដ្ឋិវុបសមប្បត្ថយោ-
 មិ វេទយំតំ ។ មេ ។ មិច្ឆាសមាធិប្បត្ថយោមិ វេទយំតំ
 មិច្ឆាសមាធិវុបសមប្បត្ថយោមិ វេទយំតំ សម្មាសមា-
 ធិប្បត្ថយោមិ វេទយំតំ សម្មាសមាធិវុបសមប្បត្ថយោមិ
 វេទយំតំ ធនុប្បត្ថយោមិ វេទយំតំ ធនុវុបសមប្បត្ថយោមិ
 វេទយំតំ វិតក្កប្បត្ថយោមិ វេទយំតំ វិតក្កវុបសមប្បត្ថ-
 យោមិ វេទយំតំ សញ្ញាប្បត្ថយោមិ វេទយំតំ សញ្ញា-
 វុបសមប្បត្ថយោមិ វេទយំតំ ធនោ ច អវុបសន្តោ
 ហោតិ វិតក្កា ច អវុបសន្តា ហោតិ សញ្ញា ច

(៥០) ត្រាតោ ព្រះដំរីមានព្រះភាគលុះកន្លង ៣ ខែនោះហើយ
 កំចេញពាក្យស្ងួត ហើយក្រាស់នឹងកំកុំខ្លាំងខ្សោយថា ម្ចាស់កំកុំ
 ខ្លាំងខ្សោយ គឺជាគតបានក្រាស់ដឹងជាដំបូងដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅឯណា
 គឺជាគតបានសម្រេចសម្រាន្តនៅដោយចំណែកវៃធម៌ជាគ្រឿងនៅនោះ
 គឺជាគតដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះមិច្ឆាធិដ្ឋិជា
 បច្ច័យកំមាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះម្លប់មិច្ឆាធិដ្ឋិជាបច្ច័យកំមាន
 ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះសម្មាធិដ្ឋិជាបច្ច័យកំមាន ការសោយអាម្មណ៍
 ព្រោះម្លប់សម្មាធិដ្ឋិជាបច្ច័យកំមាន ។ មេ ។ ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះ
 មិច្ឆាសមាធិជាបច្ច័យកំមាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះម្លប់មិច្ឆាសមាធិ
 ជាបច្ច័យកំមាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះសម្មាសមាធិជាបច្ច័យកំមាន
 ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះម្លប់សម្មាសមាធិជាបច្ច័យកំមាន ការសោយ
 អាម្មណ៍ព្រោះធនុជាបច្ច័យកំមាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះម្លប់ធនុ
 ជាបច្ច័យកំមាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះវិតកុជាបច្ច័យកំមាន ការ
 សោយអាម្មណ៍ព្រោះម្លប់វិតកុជាបច្ច័យកំមាន ការសោយអាម្មណ៍
 ព្រោះសញ្ញាជាបច្ច័យកំមាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះម្លប់សញ្ញាជា
 បច្ច័យកំមាន ធនុមិនម្លប់កំមាន វិតកុមិនម្លប់កំមាន សញ្ញា

វិហារវេទ

អរ្យសន្តា ហោតិ គប្បទូយាមិ វេទយេតំ ធាតោ ច វ្រុប.
 សន្តោ ហោតិ វិនិច្ឆ័យា ច វ្រុបសន្តា ហោតិ សញ្ញា ច វ្រុប.
 សន្តា ហោតិ គប្បទូយាមិ វេទយេតំ អប្បត្តស្ស បន្តិយោ
 អត្ថំ វាយាមិ តស្មីមិ ហោនេ អនុប្បត្តេ គប្បទូយាមិ
 វេទយេតន្តំ ។

[៤០] សាវត្ថិវិចារិ ។ អដោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 យេន ភគវ តេនុបសន្តមិ ។ បេ ។ ឯកមន្តំ ចំសិវន្តា
 ចោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតនារេន សេតោ សេតោតិ
 កន្តេ វ្រុចតំ តំត្តាវតា នុ ចោ កន្តេ សេតោ ហោតិ ។
 វេទ ភិក្ខុ សេតោយ សម្មាទិដ្ឋិយោ សមន្តាគតោ
 ហោតិ ។ បេ ។ សេតោន សម្មាសមាទិទា សមន្តាគតោ
 ហោតិ ។ ឯត្តាវតា ចោ ភិក្ខុ សេតោ ហោតិ ។

វិហារវេទ

មិនរហូបកំមាន ការសោយការប្បណ៍ព្រោះមិនរហូបរោះជាបច្ច័យកំមាន
 ទន្ធរហូបកំមាន វិតក្ករហូបកំមាន សញ្ញារហូបកំមាន ការសោយ
 ការប្បណ៍ព្រោះរហូបរោះជាបច្ច័យកំមាន សេចក្តីព្យាយាមប្រើត្រីក្កទៅ
 ដើម្បីដល់ខ្ញុំត្រូវសេសដែលមិនទាន់បានដល់កំមាន កាលបើហេតុ
 នោះមិនទាន់សម្រេចហើយ ការសោយការប្បណ៍ព្រោះហេតុមិនសម្រេច
 នោះជាបច្ច័យកំមាន ។

[៤១] សាវត្ថិវិចារិ ។ ត្រាវោះ ភិក្ខុមួយប្របួលទៅគាល់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ តំក្រាប
 បង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យគេ
 តែងនិយាយថា សេតុៈ សេតុៈ ដូច្នោះ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដែល
 ឈ្មោះថាសេតុៈនោះដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុ ភិក្ខុក្នុងសាស-
 នានេះ ប្រកបដោយសេតុសម្បទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ប្រកបដោយសេតុសម្ប-
 សហនិ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដែលឈ្មោះថាសេតុៈដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។

[៧៤] សាវត្ថិនំនាមំ ។ អដ្ឋបេ កិក្ខុវេ ធម្មា ភាវិតា
 ពហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ ធាត្វាត្រិ តថាគតស្ស
 ធានុភាវំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ កតបេ អដ្ឋ ។
 សេយ្យដំ ។ សម្មាធិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
 ឥមេ ខោ កិក្ខុវេ អដ្ឋ ធម្មា ភាវិតា ពហុលីកតា
 អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ ធាត្វាត្រិ តថាគតស្ស ធានុភាវំ
 អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សាភំ ។

[៧៥] សាវត្ថិនំនាមំ ។ អដ្ឋបេ កិក្ខុវេ ធម្មា
 ភាវិតា ពហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ ធាត្វាត្រិ
 សុគតវិយោ ។ កតបេ អដ្ឋ ។ សេយ្យដំ ។ សម្មាធិដ្ឋំ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥមេ ខោ កិក្ខុវេ អដ្ឋ ធម្មា
 ភាវិតា ពហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ ធាត្វាត្រិ
 សុគតវិយោតិ ។

[៧៦] សាវត្ថិនំនាមំ ។ ម្ចាស់កំកុចំនិទ្ធកាយ ធម៌ចំនំ ៨យ៉ាង
 នេះ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឱ្យច្រើនហើយ ដែលមិនទាន់កើត
 ឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីការកើតប្រាកដនៃ
 ព្រះគោតមជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ។ ធម៌ចំនំ ៨យ៉ាងក៏ដូចម្តេច ។
 អ៊ុំខ្លះ ។ ឥសម្មាធិដ្ឋំ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្ចាស់កំកុចំនិទ្ធកាយ
 ធម៌ចំនំ ៨យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឱ្យច្រើនហើយ
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីការ
 កើតប្រាកដនៃព្រះគោតមជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ។

[៧៧] សាវត្ថិនំនាមំ ។ ម្ចាស់កំកុចំនិទ្ធកាយ ធម៌ចំនំ ៨យ៉ាង
 នេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឱ្យច្រើនហើយ ដែលមិនទាន់កើត
 ឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីវិន័យព្រះសុគតនោះ ។
 ធម៌ចំនំ ៨យ៉ាងក៏ដូចម្តេច ។ អ៊ុំខ្លះ ។ ឥសម្មាធិដ្ឋំ ១ ។ បេ ។ សម្មា-
 សមាធិ ១ ។ ម្ចាស់កំកុចំនិទ្ធកាយ ធម៌ចំនំ ៨យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គល
 ចំរើនហើយ ធ្វើឱ្យច្រើនហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង
 មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីវិន័យព្រះសុគតនោះ ។

ហោរា

[៥៤] សាវត្ថិវិណាម ។ អដ្ឋមេ គិក្ខុវេ ធម្មា
 បរិសុទ្ធា បរិយោជានា អនុស្សាវា វិកត្តបក្កិលេសា
 អនុប្បដ្ឋា ឧប្បដ្ឋន្តិ ធាត្តត្រិ តថាគតស្ស ធាតុភាវា
 អហោតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ កតមេ អដ្ឋ ។ សេយ្យ-
 ដីនំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។ ឥមេ ទោ
 គិក្ខុវេ អដ្ឋ ធម្មា បរិសុទ្ធា បរិយោជានា អនុស្សាវា
 វិកត្តបក្កិលេសា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បដ្ឋន្តិ ធាត្តត្រិ តថា-
 គតស្ស ធាតុភាវា អហោតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សាតិ ។

[៥៥] សាវត្ថិវិណាម ។ អដ្ឋមេ គិក្ខុវេ ធម្មា
 បរិសុទ្ធា បរិយោជានា អនុស្សាវា វិកត្តបក្កិលេសា
 អនុប្បដ្ឋា ឧប្បដ្ឋន្តិ ធាត្តត្រិ សុកតវិណាម ។ កតមេ
 អដ្ឋ ។ សេយ្យដីនំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។
 ឥមេ ទោ គិក្ខុវេ អដ្ឋ ធម្មា បរិសុទ្ធា បរិយោជានា អ-
 នុស្សាវា វិកត្តបក្កិលេសា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បដ្ឋន្តិ ធាត្តត្រិ
 សុកតវិណាម ។

ហោរា

[៥៦] សាវត្ថិវិណាម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង៨យ៉ាង
 នេះឯង ដែលបរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទិដ្ឋិលកិលេស ប្រាសចាក
 ទមក្កិលេសហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែន
 កើតឡើងក្រៅអំពីការកើតប្រាកដនៃព្រះភព៌កថាអហោតោសម្មាសម្ពុ-
 ទេ ។ ធម៌ទាំង៨យ៉ាងកើតដូចម្តេច ។ អ៊ីច្ឆា ។ គិសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
 សម្មាសមាទិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង៨យ៉ាងនេះឯង ដែល
 បរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទិដ្ឋិលកិលេស ប្រាសចាកទមក្កិលេសហើយ
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពី
 ការកើតប្រាកដនៃព្រះភព៌កថាអហោតោសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

[៥៧] សាវត្ថិវិណាម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង៨យ៉ាង
 នេះឯង ដែលបរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទិដ្ឋិលកិលេស ប្រាសចាក
 ទមក្កិលេសហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែន
 កើតឡើងក្រៅអំពីវិធីព្រះសុភព ។ ធម៌ទាំង៨យ៉ាងកើតដូចម្តេច ។
 អ៊ីច្ឆា ។ គិសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌ទាំង៨យ៉ាងនេះឯង ដែលបរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទិដ្ឋិលកិលេស
 ប្រាសចាកទមក្កិលេសហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង
 មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីវិធីព្រះសុភព ។

(៥៦) សាវត្ថិដំណាច់ ។ ឯវិញ្ញេ សុតំ ។ ឯនំ សមយំ
 អាយស្មា ច រាជនោ អាយស្មា ច កន្តោ ចាដលិកុត្ត
 វិហារន្តំ កុក្កដារាមេ ។ អដិទោ អាយស្មា កន្តោ
 សាយន្ត្តសមយំ មដិសល្លាចា វុដ្ឋនោ យេនាយស្មា
 អាជន្តោ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា អាយស្មតា អា-
 ជន្តេន សន្តិ សម្មោទិ សម្មោទិយំ កតំ សាកណិយំ
 វិភិសារត្វា ឯកមន្តំ ចិសិទិ ។ ឯកមន្តំ ចិសិទ្ធា ទោ
 អាយស្មា កន្តោ អាយស្មន្តំ អាជន្តំ ឯនទកេច អ-
 ត្រិញ្ញចរិយំ អត្រិញ្ញចរិយន្តំ អាវុសោ អាជន្ត វុដ្ឋតំ
 កតមំ ទុ ទោ អាវុសោ អត្រិញ្ញចរិយន្តំ ។ សាទុ សាទុ
 អាវុសោ កន្ត កន្តោសោ ទោ តេ អាវុសោ កន្ត ឧត្តន្តោ
 កន្តកំ ចដិកាណំ កល្យាណិ បរិវុត្តា ឯវំ ហំ ភំ
 អាវុសោ កន្ត បុដ្ឋសិ អត្រិញ្ញចរិយំ អត្រិញ្ញចរិយន្តំ
 អាវុសោ អាជន្ត វុដ្ឋតំ កតមំ ទុ ទោ អាវុសោ អ-
 ត្រិញ្ញចរិយន្តំ ។ ឯវិហារសាតំ ។ អយមេវ ទោ អាវុសោ
 អន្តរុដ្ឋិកោ មិច្ឆាមត្តោ អត្រិញ្ញចរិយំ ។ សេយ្យចិទំ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាទិតំ ។

(៥៦) សាវត្ថិដំណាច់ ។ ឯវិញ្ញេសុតំ ។ ឯនំ សមយំ
 ព្រះអាទន្តដ៏មានពេញនឹងព្រះភិទ្ធិដ៏មានអាយុក្នុងកុក្កដារាម ដ៏គ-
 ក្រីងជាដលិកុត្ត ។ គ្រាពោះ ព្រះកន្ត្រៈដ៏មានអាយុចេញចាកចំពូនសម្លុ-
 ក្នុងវេលាសាយហ្គ្លាសម័យ ហើយចូលទៅក្រែកនៃព្រះអាទន្តដ៏មានអាយុ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើខ្យល់ស្រក្តីរកយូរមួយនឹងព្រះអាទន្តដ៏មាន
 អាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យវេលាក្នុងពេលនឹងពាក្យវេលាក្នុងពេលហើយ ក៏
 អន្តរាយក្នុងសិបសក្ក ។ លុះព្រះកន្ត្រៈដ៏មានអាយុអន្តរាយក្នុងសិបសក្កហើយ
 ក៏ពាលទៅនឹងព្រះអាទន្តដ៏មានអាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសោអាទន្ត
 ពាក្យតេវិនិយាយថា អត្រិញ្ញចរិយៈ អត្រិញ្ញចរិយៈ ដូច្នោះ ម្ចាស់
 អាវុសោ អត្រិញ្ញចរិយៈភីដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសោកន្ត្រៈ ប្រវែកណាស់
 ហើយ ប្រវែកណាស់ហើយ ម្ចាស់អាវុសោកន្ត្រៈ ការស្វន្តិកប្រស្តារបស់
 អ្នក ល្អពេកណាស់ ប្រាថ្នាភីល្អ ការសាកស្វក៏មានចំនងល្អ ម្ចាស់
 អាវុសោកន្ត្រៈ ព្រោះថាអ្នកស្វយំនិទន្តថា ម្ចាស់អាវុសោអាទន្ត ពាក្យ
 តេវិនិយាយថា អត្រិញ្ញចរិយៈ អត្រិញ្ញចរិយៈ ដូច្នោះ ម្ចាស់អាវុសោ
 អត្រិញ្ញចរិយៈភីដូចម្តេច ។ យ៉ាងនេះហើយ អាវុសោ ។ ម្ចាស់អាវុ-
 សោ មិច្ឆាមត្តប្រកបដោយអន្តរាយនិង ហេតុអត្រិញ្ញចរិយៈ ។
 មិច្ឆាមត្តភីទិដ្ឋិដ៏ដូចម្តេច ។ ភីមិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាទិតំ ។

[៥៧] ចាស់បុគ្គលំដានំ ។ បេ ។ ត្រៃហ្មចរិយំ ត្រៃហ្ម-
 ចរិយដ្ឋំ អារុសោ អា តិ តាតមំ ទុ ទោ អារុសោ
 ត្រៃហ្មចរិយំ តាតមំ ត្រៃហ្មចរិយបរិយោសាធម្មិ ។ សាទុ
 សាទុ ទោ អារុសោ កទ្ធុ កទ្ធុតោ ។ ទោ តេ
 អារុសោ កទ្ធុ ឧត្តរោ កទ្ធុកំ បដិកាលំ តេស្សាណំ
 បរិបុត្តា ឯវំ ហិ តំ អារុសោ កទ្ធុ បុច្ឆសិ ត្រៃហ្មចរិយំ
 ត្រៃហ្មចរិយដ្ឋំ អារុសោ អាទុ វុច្ឆតិ តាតមំ ទុ ទោ
 អារុសោ ត្រៃហ្មចរិយំ តាតមំ ត្រៃហ្មចរិយបរិយោសា-
 ធម្មិ ។ ឯវំអារុសោតិ ។ អយមេវ ទោ អារុសោ អរិយា
 វដ្ឋដ្ឋិតោ មត្តោ ត្រៃហ្មចរិយំ ។ សេយ្យដំ ។ សម្មាដំដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាដំ ។ យោ ទោ អារុសោ វាគត្តរយោ
 តោសត្តរយោ មោហត្តរយោ វដំ ត្រៃហ្មចរិយបរិយោ-
 សាធម្មិ ។

[៥៧] ចាស់បុគ្គលំដានំ ។ បេ ។ អារុសោ កទ្ធុ កាត្យ
 តេវតិយាយថ ត្រៃហ្មចរិយៈ ត្រៃហ្មចរិយៈ ដូច្នេះ អារុសោ
 ត្រៃហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ទីបំផុតរបស់ត្រៃហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។
 អារុសោកទ្ធុៈ ប្រពៃណាស់ហើយ ប្រពៃណាស់ហើយ អារុសោ
 កទ្ធុៈ ការស្វែងរកប្រែប្រួលរបស់អ្នក ល្អពេកណាស់ ប្រាថ្នាកិល្ប
 ការសាកសួរកំចាត់ទំនងល្អ អារុសោកទ្ធុៈ ព្រោះថាអ្នកសួរយ៉ាង
 ទេះថា អារុសោកទ្ធុ កាត្យតេវតិយាយថ ត្រៃហ្មចរិយៈ
 ត្រៃហ្មចរិយៈ ដូច្នេះ អារុសោ ត្រៃហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ទីបំផុត
 របស់ត្រៃហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ យ៉ាងនេះហើយ កុរុសោ ។ អារុសោ
 កទ្ធុ មន្ត្រីប្រសិប្រកបដោយអង្គ៤ខេង៥ ហៅថាត្រៃហ្មចរិយៈ ។
 មន្ត្រីទាំង៤តើដូចម្តេច ។ គឺសម្មាទីដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាដំ ។
 អារុសោ ការអស់ទៅខែកតៈ ការអស់ទៅខែទាសៈ ការអស់ទៅ
 ខែមេហៈឯណា ទេះហៅថាទីបំផុតរបស់ត្រៃហ្មចរិយៈ ។

(៥៨) តាដលីបុគ្គនិទានំ ។ ត្រហ្មចរិយំ ត្រហ្មចរិយន្តំ អាវុសោ អាទទុ វុត្តតិ កកមំ ទុ ទោ អាវុសោ ត្រហ្មចរិយំ កកមោ ត្រហ្មចារិ កកមំ ត្រហ្មចរិយបរិយោសានន្តំ ។ សាទុ សាទុ អាវុសោ កទុ កម្មកោ ទោ តេ អាវុសោ កទុ ឧប្បន្តំ កទុតំ បដិកាណំ កល្យាណំ បរិបុត្តា វិវំ ហំ ភំ អាវុសោ កទុ បុច្ឆសិ ត្រហ្មចរិយំ ត្រហ្មចរិយន្តំ អាវុសោ អាទទុ វុត្តតិ កកមំ ទុ ទោ អាវុសោ ត្រហ្មចរិយំ កកមោ ត្រហ្មចារិ កកមំ ត្រហ្មចរិយបរិយោសានន្តំ ។ វិវំ អាវុសោតិ ។ អយមេវ ទោ អាវុសោ អរិយោ អន្តរិកោ មត្តោ ត្រហ្មចរិយំ ។ សេយ្យដំ ។ សម្មាទិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។ យោ ទោ អាវុសោ ឥមិតា អរិយេន អន្តរិកេន មត្តេន សមម្មាកតោ អយំ វុត្តតិ ត្រហ្មចារិ ។ យោ ទោ អាវុសោ វាគក្ខយោ វោសក្ខយោ មោលក្ខយោ ឥទំ ត្រហ្មចរិយបរិយោសានន្តំ ។ សុត្តន្តយំ វិគរនិទានំ^(*) ។

វិហារវគ្គោ ទុតិយោ ។

*) ប. វិសំ សុត្តន្តនិ ឯកនិទានំ ។

(៥៨) បុដលីបុគ្គនិទាន ។ ម្ចាស់អាវុសោអាទទុ វាគ្យកេវេនិ ឯយាយថា ត្រហ្មចរិយៈ ត្រហ្មចរិយៈ ផ្សេងៗ ម្ចាស់អាវុសោ ត្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ត្រហ្មចារិ (បុគ្គលអ្នកប្រតិក្ខន្ធផ្សេងៗប្រសើរ) តើដូចម្តេច ចំបំផុតរបស់ត្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសោកទុ ប្រិតណាស់ហើយ ប្រិតណាស់ហើយ ម្ចាស់អាវុសោកទុ ការស្វែង កេប្រស្នាបេសំអ្នក ល្អពេកណាស់ ប្រាថ្នាកិល្អ ការសាកសួរក៏មាន ទំនងល្អ ម្ចាស់អាវុសោកទុ ព្រោះថាអ្នកសួរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ អាទទុ វាគ្យកេវេនិឯយាយថា ត្រហ្មចរិយៈ ត្រហ្មចរិយៈ ផ្សេងៗ ម្ចាស់ អាវុសោ ត្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ត្រហ្មចារិ តើដូចម្តេច ចំបំផុត របស់ត្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ យ៉ាងនេះហើយ អាវុសោ ។ ម្ចាស់ អាវុសោ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៤នេះឯង ហៅថាត្រហ្មចរិយៈ ។ មគ្គចាំង៤តើដូចម្តេច ។ ភិសម្មទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។ ម្ចាស់អាវុសោ បុគ្គលឯណាប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរមានអង្គ៤នេះ បុគ្គលនេះហៅថាត្រហ្មចារិ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ការអស់ទៅខែកក្កដា ការ អស់ទៅខែចេសៈ ការអស់ទៅខែមេហៈឯណា នេះហៅថាចំបំផុតរបស់ ត្រហ្មចរិយៈ ។ គុណស្សិត ព្យនេះ មានទំនានតែមួយ ។

ចប់ វិហារវគ្គទី ២ ។

វិហារវត្ត

ធម្មប្បទានំ

ទ្វេ វិហារ ៦ សេត្វា ៦
ឧប្បារាម^(១) អមរេ ទុរេ
បរិសុទ្ធន ទ្វេ វត្តា
កុក្កដារាមេន តយោភិ ។

• ម. ១១១៣ ។

វិហារវត្ត

ទទួលនៃវិហារវត្តនោះគឺ

និយាយអំពីវិហារតម្រូវរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន ២ លើក
អំពីសេដ្ឋ ១ អំពីធម៌៨ យ៉ាងដែលបុគ្គលចំរើនទ្រទ្រង់ហើយ
ដែលមិនទាន់កើតឡើង វែមនិកើតឡើង មាន ២ លើក
និយាយអំពីធម៌៨ យ៉ាងដែលបរិសុទ្ធនមាន ២ លើក អំពីធម៌
ដែលព្រះភ្នំដ៏មានអាយុស្សៈព្រះរាជទូក្ខក្នុងក្រុងវោរាមមាន ៣
លើក ។

ប៊ុចត្រីដោ

(៥៧) សាវត្ថិដំនាង ។ មិច្ឆត្តក្ស កេ ភិក្ខុវេ ទេ.
សេស្សាមិ សម្មត្តក្ស តំ សុណាស ។

(៦០) កកមក្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆត្តំ ។ សេយ្យដីធំ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ ឥធំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ
មិច្ឆត្តំ ។

(៦១) កកមក្ស ភិក្ខុវេ សម្មត្តំ ។ សេយ្យដីធំ ។
សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥធំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ
សម្មត្តត្ថំ ។

(៦២) សាវត្ថិដំនាង ។ អកុសលេ ច កេ ភិក្ខុវេ
ទម្មេ ទេសេស្សាមិ កុសលេ ច ទម្មេ តំ សុណាស ។

(៦៣) កកមេ ច ភិក្ខុវេ អកុសលា ទម្មា ។
សេយ្យដីធំ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ ឥធេ
វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ អកុសលា ទម្មា ។

មិច្ឆត្ត

(៥៧) សាវត្ថិដំនាង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ គថាគតនិសិដ្ឋ
នូវការខុសផង នូវការត្រូវផង ដល់អ្នកចាំឡាយ អ្នកចាំឡាយចូរ
ស្តាប់នូវធម៌នោះចុះ ។

(៦០) ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ការខុស កើដូចម្តេច ។ អ្វីចុះ ។
ភីមិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ទេវហៅ
ថាការខុស ។

(៦១) ការត្រូវ កើដូចម្តេច ។ អ្វីចុះ ។ ភីសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
សម្មាសមាធិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ទេវហៅថាការត្រូវ ។

(៦២) សាវត្ថិដំនាង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ គថាគតនិសិ-
ដ្ឋនូវធម៌អកុសលផង នូវធម៌អកុសលផង ដល់អ្នកចាំឡាយ
អ្នកចាំឡាយចូរស្តាប់នូវធម៌នោះចុះ ។

(៦៣) ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ធម៌អកុសល កើដូចម្តេច ។
អ្វីចុះ ។ ភីមិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ
ទេវហៅថាធម៌អកុសល ។

មិច្ឆាវគ្គ

[៦៤] តាតមេ ច ភិក្ខុវេ កុសលា ធម្មា ។

សេយ្យដីធំ ។ សម្មាធិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។

ឥមេ វុទ្ធន្តំ ភិក្ខុវេ កុសលា ធម្មាតិ ។

[៦៥] សាវត្ថិធិធានំ ។ មិច្ឆាបដិបទក្ស វេ ភិក្ខុវេ

នេសេស្មមំ សម្មាបដិបទក្ស តំ សុណាថ ។

[៦៦] តាតមា ច ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបទា ។ សេយ្យ-

ដីធំ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ អយំ វុទ្ធតិ

ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបទា ។

[៦៧] តាតថា ច ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបទា ។

សេយ្យដីធំ ។ សម្មាធិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។

អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបទាតិ ។

មិច្ឆាវគ្គ

[៦៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាតុសល តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។

ធិសម្មាធិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថាធម៌ជាតុសល ។

[៦៥] សាវត្ថិធិធាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាភកន្តិ

សំវេន្តបដិបទាទុសនន ទូបដិបទាត្រូវផន្ត ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវបដិបទានោះចុះ ។

[៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាទុស តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។

ធិមិច្ឆាធិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថាបដិបទាទុស ។

[៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាត្រូវ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។

ធិសម្មាធិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថាបដិបទាត្រូវ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស បរាសារវគ្គ

(៦៧) សាវត្ថីនិដាមំ ។ តិហំនោ វាហំ ភិក្ខុវេ
 បទ្ធវជិតស្ស វា មិច្ឆាបដិមដំ ឯ វណ្ណាមិ ។ តិហំ វា
 ភិក្ខុវេ បទ្ធវជិតោ វា មិច្ឆាបដិមន្ទោ មិច្ឆាបដិមត្តានិកា-
 រណាហេតុ ហោធនោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។
 កតាល ប ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិមនា ។ សេយ្យមីធំ ។
 មិច្ឆានិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាទិ ។ អយំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាបដិមនា ។ តិហំនោ វាហំ ភិក្ខុវេ បទ្ធវជិតស្ស វា
 មិច្ឆាបដិមដំ ឯ វណ្ណាមិ ។ តិហំ វា ភិក្ខុវេ បទ្ធវជិតោ
 វា មិច្ឆាបដិមន្ទោ មិច្ឆាបដិមត្តានិការណាហេតុ ហោធន-
 ោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារគ្គ

(៦៨) សាវត្ថីនិទាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតមិទ
 សរសើរបដិមទានុស របស់គ្រហស្ថក្ខី របស់បព្វជិតក្ខីទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គ្រហស្ថក្ខី បព្វជិតក្ខី តែប្រតិបត្តិទុសហើយ វេមនិមិទ
 ញ្ញ្ញំនិមមិវែលបណ្ឌិតប្បជីនិភិវិយមគ្គជាតុសលឱ្យសម្រេចបាន ព្រោះ
 ហេតុវេមនិករណីភិប្រតិបត្តិទុសទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិមទា-
 នុស ភិដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ ភិបិច្ឆាទិដ្ឋិទ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាទិទ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាបដិមទានុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គថាគតមិទសរសើរបដិមទានុស របស់គ្រហស្ថក្ខី របស់បព្វជិតក្ខីទេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រហស្ថក្ខី បព្វជិតក្ខី តែប្រតិបត្តិទុសហើយ វេមនិ-
 មិទញ្ញ្ញំនិមមិវែលបណ្ឌិតប្បជីនិភិវិយមគ្គជាតុសលឱ្យសម្រេចបាន
 ព្រោះហេតុវេមនិករណីភិប្រតិបត្តិទុសទេ ។

បំព្រួញ

[៦៩] តិបិដក វិហារ ភិក្ខុវេ បព្វជនស្ស វា
 សម្មាបដិបទំ វណ្ណមិ ។ តិបិ វា ភិក្ខុវេ បព្វជន-
 តោ វា សម្មាបដិបទ្ធោ សម្មាបដិបទ្ធានំករណាហោតុ
 អាភាទតោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលេ ។ តតមា
 ច ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបទា ។ សេយ្យនីទំ ។ សម្មាធិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាទំ ។ មយំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ សម្មា-
 បដិបទា ។ តិបិដក វិហារ ភិក្ខុវេ បព្វជនស្ស វា
 សម្មាបដិបទំ វណ្ណមិ ។ តិបិ វា ភិក្ខុវេ បព្វជន-
 តោ វា សម្មាបដិបទ្ធោ សម្មាបដិបទ្ធានំករណាហោតុ
 អាភាទតោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលេ ។

[៧០] សាវត្ថិដិដាទំ ។ អសច្ចុវិសត្វ វោ ភិក្ខុវេ
 ទេសេស្សមិ សច្ចុវិសត្វ តំ សុណាម ។

បំព្រួញ

[៦៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតសរសើរដ៏បព្រឹត្ត
 របស់គ្រហស្ថក្ខី របស់បព្វជនក្ខី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រហស្ថក្ខី
 បព្វជនក្ខី តែប្រតិបត្តិត្រូវហើយ វេទន្យានិធម៌ដែលបណ្តាំគតប្បវធិន
 តំអិយមន្តជាគុសលឲ្យសម្រេចទៅបាន ព្រោះហេតុនៃអធិករណ៍គី
 សេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបព្រឹត្ត តើដូចម្តេច ។
 អ្វីៗ ។ ធិសម្មាទំដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថាបដិបព្រឹត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតសរសើរដ៏
 បដិបព្រឹត្ត របស់គ្រហស្ថក្ខី របស់បព្វជនក្ខី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គ្រហស្ថក្ខី បព្វជនក្ខី តែប្រតិបត្តិត្រូវហើយ វេទន្យានិធម៌ដែលបណ្តាំគ
 តប្បវធិនតំអិយមន្តជាគុសលឲ្យសម្រេចទៅបាន ព្រោះហេតុនៃអធិក-
 រណ៍គីសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ ។

[៧០] សាវត្ថិទំទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតនិសំវែន
 ឲ្យអសប្បុរសផល ឲ្យសប្បុរសផល ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរស្តាប់ឲ្យសេចក្តីនោះចុះ ។

[៧០] កតហោ ច ភិក្ខុវេ អសប្បវិសោ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ ឯតត្ថោ មិច្ឆាធិដ្ឋិតោ ហោតិ មិច្ឆាសន្តិប្បោ មិច្ឆាភិចោ មិច្ឆាភិម្ពោ មិច្ឆាភិមីរោ មិច្ឆាភិយាមោ មិច្ឆាសតិ មិច្ឆាសមាធិ ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ អសប្បវិសោ ។

[៧១] កតហោ ច ភិក្ខុវេ សប្បវិសោ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ ឯតត្ថោ សម្មាធិដ្ឋិតោ ហោតិ សម្មាសន្តិប្បោ សម្មាភិចោ សម្មាភិម្ពោ សម្មាភិមីរោ សម្មាភិយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ សប្បវិសោតិ ។

[៧២] សាវត្ថិនិទានំ ។ អសប្បវិសត្វ រោ ភិក្ខុវេ យេសេស្សាមិ អសប្បវិសេន អសប្បវិសនេត្វ ។ សប្បវិសត្វ រោ ភិក្ខុវេ យេសេស្សាមិ សប្បវិសេន សប្បវិសនេត្វ តំ សុណាម ។

[៧៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសប្បវិស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញខុស គ្រិះខុស ខំយាយខុស ធ្វើការងារខុស ចំភ្លឹមដីវិចខុស ព្យាយាមខុស ចេតនាខុស ដកល់ចិត្តខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាអសប្បវិស ។

[៧៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សប្បវិស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ គ្រិះត្រូវ ខំយាយត្រូវ ធ្វើការងារត្រូវ ចំភ្លឹមដីវិចត្រូវ ព្យាយាមត្រូវ ចេតនាត្រូវ ដកល់ចិត្តត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសប្បវិស ។

[៧៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គយាគន្ធិនិសំវេនិទ្ធិសប្បវិសេនិ ធូវសប្បវិសេនិលីសេនិអសប្បវិសេនិទៅទៀតនិ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គយាគន្ធិនិសំវេនិធូវសប្បវិសេនិ ធូវសប្បវិសេនិលីសេនិសប្បវិសេនិទៅទៀតនិ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់ធូវសេចក្តីនោះចុះ ។

មិច្ឆាវចន

[៧៤] ភតតមោ ច កំត្វវេ អសប្បវិសោ ។ ឥធនំត្វវេ ឯតតទ្វា មិច្ឆាធិដ្ឋិតោ ហោតិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ អយំ វុត្តតំ កំត្វវេ អសប្បវិសោ ។

[៧៥] ភតតមោ ច កំត្វវេ អសប្បវិសោ អសប្បវិសតោ ។ ឥធនំត្វវេ ឯតតទ្វា មិច្ឆាធិដ្ឋិតោ ហោតិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញាណំ មិច្ឆាវុត្តិ ។ អយំ វុត្តតំ កំត្វវេ អសប្បវិសោ អសប្បវិសតោ ។

[៧៦] ភតតមោ ច កំត្វវេ សប្បវិសោ ។ ឥធនំត្វវេ ឯតតទ្វា សម្មាធិដ្ឋិតោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ អយំ វុត្តតំ កំត្វវេ សប្បវិសោ ។

[៧៧] ភតតមោ ច កំត្វវេ សប្បវិសោ សប្បវិសតោ ។ ឥធនំត្វវេ ឯតតទ្វា សម្មាធិដ្ឋិតោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ សម្មាញាណំ សម្មាវុត្តិ ។ អយំ វុត្តតំ កំត្វវេ សប្បវិសោ សប្បវិសតោ ។

មិច្ឆាវចន

[៧៨] ម្ចាសកិក្កុំវាធិទ្យាយ ចុះអសប្បវេស តើដូចម្តេច ។ ម្ចាសកិក្កុំវាធិទ្យាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញខុស ។ បេ ។ ដំកល់ចិត្តមាំខុស ។ ម្ចាសកិក្កុំវាធិទ្យាយ នេះហៅថាអសប្បវេស ។

[៧៩] ម្ចាសកិក្កុំវាធិទ្យាយ ចុះអសប្បវេសដំលើសជាធិអសប្បវេសទៅទៀតតើដូចម្តេច ។ ម្ចាសកិក្កុំវាធិទ្យាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញខុស ។ បេ ។ ដំកល់ចិត្តមាំខុស មានសេចក្តីដឹងខុស មានចិត្តល្មមស្រឡះខុស ។ ម្ចាសកិក្កុំវាធិទ្យាយ នេះហៅថាអសប្បវេសដំលើសជាធិអសប្បវេសទៅទៀត ។

[៨០] ម្ចាសកិក្កុំវាធិទ្យាយ ចុះសប្បវេស តើដូចម្តេច ។ ម្ចាសកិក្កុំវាធិទ្យាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ ។ បេ ។ ដំកល់ចិត្តមាំត្រូវ ។ ម្ចាសកិក្កុំវាធិទ្យាយ នេះហៅថាសប្បវេស ។

[៨១] ម្ចាសកិក្កុំវាធិទ្យាយ ចុះសប្បវេសដំលើសជាធិសប្បវេសទៅទៀត តើដូចម្តេច ។ ម្ចាសកិក្កុំវាធិទ្យាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ ។ បេ ។ ដំកល់ចិត្តមាំត្រូវ មានសេចក្តីដឹងត្រូវ មានចិត្តល្មមស្រឡះត្រូវ ។ ម្ចាសកិក្កុំវាធិទ្យាយ នេះហៅថាសប្បវេសដំលើសជាធិសប្បវេសទៅទៀត ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហានិកាយ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហានិកាយ

[៧៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមំ កិក្ខុវេ ឥន្ទ្រោ
អនាគារោ សុប្បវត្តិយោ ហោតិ សាគារោ ធុប្បវត្តិយោ
ហោតិ ។ ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ ចិត្តំ អនាចារំ សុប្បវត្តិយំ
ហោតិ សាចារំ ធុប្បវត្តិយំ ហោតិ ។

[៧៩] កោ ច កិក្ខុវេ ចិត្តស្ស វាគារោ ។ អយ-
មេវនិយោ អដ្ឋង្គិកោ មាត្តា ។ សេយ្យដីមំ ។ សម្មា-
ធិដ្ឋិ ។ វេ ។ សម្មាសមាធិ ។ អយំ ចិត្តស្ស វាគារោ ។

[៨០] សេយ្យជាមំ កិក្ខុវេ ឥន្ទ្រោ អនាគារោ
សុប្បវត្តិយោ ហោតិ សាគារោ ធុប្បវត្តិយោ ហោតិ ។
ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ ចិត្តំ អនាចារំ សុប្បវត្តិយំ ហោតិ
សាចារំ ធុប្បវត្តិយំ ហោតិ ។

[៨១] សាវត្ថិនិទានំ ។ អរិយំ វេ កិក្ខុវេ សម្មា-
សមាធិ ទេសេស្សាមិ សធម៌សំ សមវិគ្គារំ តំ
សុណាម ។

[៧៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចក្នុងដែលមិន
មានរឿងទ្រ តែងបង្វិលបានដោយងាយ ដែលមានរឿងទ្រ តែង
បង្វិលបានដោយលំបាក យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្ត
ដែលមិនមានរឿងទ្រ តែងបង្វិលបានដោយងាយ ដែលមានរឿងទ្រ
តែងបង្វិលបានដោយលំបាក ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

[៧៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះរឿងទ្រទៃចិត្ត តើដូចម្តេច ។
ភិក្ខុដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ ហ្នឹងឯង ។ មគ្គទាំង៨ តើដូចម្តេច ។
ភិសម្មាទិដ្ឋិ ។ វេ ។ សម្មាសមាធិ ។ នេះហៅថា រឿងទ្រចិត្ត ។

[៨០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចក្នុងមិនមានរឿងទ្រ តែង
បង្វិលបានដោយងាយ ដែលមានរឿងទ្រ តែងបង្វិលបានដោយលំបាក
យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តដែលមិនមានរឿងទ្រ តែង
បង្វិលបានដោយងាយ ដែលប្រកបដោយរឿងទ្រ តែងបង្វិលបាន
ដោយលំបាក ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

[៨១] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេជាអគន្ធិ
សំដែងនូវអរិយសម្មាសមាធិ ប្រកបដោយបច្ច័យ ប្រកបដោយបរិក្ខារ
ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវធម៌នោះចុះ ។

មិច្ឆត្តា

[៧២] កេតមោ ច ភិក្ខុវេ អរិយោ សម្មាសមាធិ សធម៌សោ សចរិក្ខារោ ។ សេយ្យដំនំ ។ សម្មា- ធិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។

[៧៣] យា ទោ ភិក្ខុវេ ឥមេហំ សត្តហធម្មំហិ ធិត្តស្ស ឯតត្តតា សចរិក្ខុតា អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អរិយោ សម្មាសមាធិ សធម៌សោ ឥតិមំ សច- រិក្ខារោ ឥតិមំតិ ។

[៧៤] សាវត្ថំដំណំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ វេទ- ណា ។ កេតមា តិស្សោ ។ សុទា វេទនា ទុក្ខា វេទ- ណា អទុក្ខមសុទា វេទនា ។ ឥមា ទោ ភិក្ខុវេ វិស្សោ វេទនា ។

[៧៥] ឥមាសំ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ វេទនាដំ ប- រិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេត្យោ ។ កេតមោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដំនំ ។ សម្មា- ធិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥមាសំ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ វេទនាដំ បរិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេត្យោតំ ។

មិច្ឆត្តា

[៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអរិយសម្មាសមាធិប្រកបដោយ បច្ច័យ ប្រកបដោយបរិក្ខារ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ ឥសម្បជំដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។

[៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការវិនិច្ឆ័យមានការម្នាក់តែមួយ ដែលប្រកបដោយបរិក្ខារ ដោយអង្គទាំង ៧ នេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អរិយសម្មាសមាធិប្រកបដោយបច្ច័យឆន្ទ ប្រកបដោយ បរិក្ខារឆន្ទ ។

[៧៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនានេះមាន ៣ យ៉ាង ។ វេទនាត្រឹមដូចម្តេច ។ គឺវេទនាជាសុខ ១ វេទនាជាទុក្ខ ១ វេទនាមិនជាទុក្ខមិនជាសុខ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនាមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៧៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីចំរើនខ្លួនមគ្គដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដើម្បីកំណត់ជំនឿវេទនាទាំង ៣ នេះ ។ មគ្គដ៏ប្រ- សើរប្រកបដោយអង្គ ៨ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ ឥសម្បជំដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីចំរើនខ្លួនមគ្គដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដើម្បីកំណត់ជំនឿវេទនាទាំង ៣ នេះឯង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស បរាហិវេទ្ធ

[៥៦] សាវត្ថុចំណាច់ ។ អដទោ អាយស្មា ឧត្តិយោ
 យេន កករំ តេទុបសង្កមិ ។ មេ ។ ឯកមន្តំ ចំសំរោ
 ឡោ អាយស្មា ឧត្តិយោ កករំន្តំ ឯតទកេច្ច វេន មយ្ហំ
 កន្តេ រយោកតស្ស បដិសល្លិទស្ស ឯវំ ចេតសោ
 បរិសេត្តោ ឧទទានំ បញ្ច កោមតុណា វុត្តា កករតា ។
 កតមេ ទុ ទោ បញ្ច កោមតុណា វុត្តា កករតា ។

[៥៧] សាធុ សាធុ ឧត្តិយេ មញ្ច ទោមេ ឧត្តិយ
 កោមតុណា វុត្តា មយា ។ កតមេ បញ្ច ។ ធម្មុ
 វិញ្ញយ្យា វុហា វេដ្ឋា កត្តា មទាទា បំយរុទា កាម្មប
 សង្កតា វជជីយា ។ សោតវិញ្ញយ្យា សង្កា ។ យា
 ទវិញ្ញយ្យា កត្តា ។ ជិក្ខវិញ្ញយ្យា វសា ។ កាយ
 វិញ្ញយ្យា ដោដ្ឋត្វា វេដ្ឋា កត្តា មទាទា បំយរុទា
 កាម្មបសង្កតា វជជីយា ។ វមេ ទោ ឧត្តិយេ បញ្ច
 កោមតុណា វុត្តា មយា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បរាហិវេទ្ធ

[៥៦] សាវត្ថុចំណាច់ ។ គ្រានោះ ព្រះគុំយដ៏មានកាយចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ មេ ។ លុះព្រះគុំយដ៏មានកាយក្នុង
 ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គនៅក្នុងទីស្ងាត់ សប្បុរសភាព
 ឯង កើតចំក្នុងព្រះវិញ្ញាណនេះថា កាមគុណ ៥ យ៉ាង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់សំដែងហើយ ។ កាមគុណទាំង ៥ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 សំដែងហើយ តើដូចម្តេច ។

[៥៧] ម្ចាស់គុំយ ប្រពៃណាសំហើយ ប្រពៃណាសំហើយ
 ម្ចាស់គុំយ កាមគុណទាំង ៥ នេះឯង ដែលកថាគតបានសំដែងហើយ ។
 កាមគុណទាំង ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺប្រពៃណាសំហើយដោយភ្នែក ជាទី
 ប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម
 គួរជាទីពេញចិត្ត ។ សំរេចដែលប្រពៃណាសំហើយដោយត្រចៀក ។ ក្លិន
 ដែលប្រពៃណាសំហើយដោយច្រមុះ ។ សេដែលប្រពៃណាសំហើយដោយអណ្តាត ។
 ដូច្នោះដែលប្រពៃណាសំហើយដោយកាយ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត
 ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម គួរជាទីពេញចិត្ត ។ ម្ចាស់គុំយ
 កាមគុណទាំង ៥ នេះឯង ដែលកថាគតសំដែងហើយ ។

មិច្ឆត្រា

[៨៨] ឥសេសំ ខោ ទុត្តិយេ បញ្ចង្គំ កាមតុណ្ណា-
ចំ បរោណាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេនតោ ។
ភតមោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តា ។ សេយ្យនីមំ ។
សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។ ឥសេសំ ខោ ទុត្តិយេ
បញ្ចង្គំ កាមតុណ្ណាចំ បរោណាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
មត្តោ ភាវេនតោតិ ។

មិច្ឆត្រា តតិយោ ។

តស្សុទ្ធានំ

មិច្ឆត្តំ អតុសាលំ ទង្គំ
នុវេ បដិបទាមិ ច
អសម្បវិសេន ទ្វេ វត្តា
តតុអ្នា^(១) សមាទិ វេនទុត្តិយេ ទាតិ ។

១ ម. ទ្វេ សម្បវិសេន កុណា ។

មិច្ឆត្រា

[៨៨] ម្នាលទុត្តិយ បុគ្គលធម្មចំរើនមន្តង្គីប្រសើរប្រកបដោយ
អង្គ៨ដើម្បីលះបង់នូវកាមតុណ្ណាចំ៧នេះ ។ មន្តង្គីប្រសើរប្រកបដោយ
អង្គ៨ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ ឥសមាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។
ម្នាលទុត្តិយ បុគ្គលធម្មចំរើនមន្តង្គីប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ ដើម្បីលះ
បង់នូវកាមតុណ្ណាចំ៧នេះឯង ។

ចប់ មិច្ឆត្រា ទំ ៣ ។

ទុទាននៃមិច្ឆត្រាគ្រោះតិ

និយាយអំពីមិច្ឆត្ត ១ អំពីអកុសលធម៌ ១ អំពីបដិបទាមាន
២ លើក អំពីអសម្បវិសេន ២ លើក អំពីចិត្តាប្រិយដូច
ក្នុង ១ អំពីអរិយសម្មាសមាទិ ១ អំពីវេទនា ១ អំពីព្រះ
ទុត្តិយ ដ៏មានអាយុ ១ ។

បដិបត្តិវគ្គ

(៧៧) សាវត្ថិវិទាណំ ។ ចំន្រាបដិបត្តិញ វេ ភិក្ខុវេ
ធម្មេសេស្សាបិ សម្មាបដិបត្តិញ តំ សុណាថ ។

(៧៨) ភវតមា ច ភិក្ខុវេ ចំន្រាបដិបត្តិ ។ សេយ្យ-
មីមំ ។ ចំន្រាបដិបត្តិ ។ មេ ។ ចំន្រាសមាធិ ។ អយំ វុត្តតិ
ភិក្ខុវេ ចំន្រាបដិបត្តិ ។

(៧៩) ភវតមា ច ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបត្តិ ។
សេយ្យមីមំ ។ សម្មាធិដ្ឋិ ។ មេ ។ សម្មាសមាធិ ។
អយំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបត្តិ ។

(៨០) សាវត្ថិវិទាណំ ។ ចំន្រាបដិបត្តិញ វេ ភិក្ខុវេ
ធម្មេសេស្សាបិ សម្មាបដិបត្តិញ តំ សុណាថ ។

បដិបត្តិវគ្គ

(៨១) សាវត្ថិវិទាណំ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ គថាគន្ថនិសិដ្ឋន
សេចក្តីប្រតិបត្តិទុសនិទិសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រៃ ដល់អ្នកចាំនិទ្យាយ អ្នក
ចាំនិទ្យាយចូរស្តាប់សេចក្តីនោះចុះ ។

(៨២) ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ចុះសេចក្តីប្រតិបត្តិទុស តើដូច
ម្តេច ។ គិអ្វីចុះ ។ គិសេចក្តីឃើញទុស ១ ។ មេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្ត
ទុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ នេះហៅថាសេចក្តីប្រតិបត្តិទុស ។

(៨៣) ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ចុះសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រៃ តើដូចម្តេច ។
អ្វីចុះ ។ គិសេចក្តីឃើញត្រៃ ១ ។ មេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រៃ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ នេះហៅថាសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រៃ ។

(៨៤) សាវត្ថិវិទាណំ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ គថាគន្ថនិសិដ្ឋន
បុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិទុសនិទិបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិត្រៃ ដល់អ្នកចាំនិទ្យាយ អ្នក
ចាំនិទ្យាយចូរស្តាប់នូវដំណើរបុគ្គលនោះចុះ ។

បដិបត្តិវិជ្ជា

[៧៣] ភក្ខោ ច ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបន្នោ ។ ឥទ
ភិក្ខុវេ ឯកតោ មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។ មិច្ឆា-
សមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបន្នោ ។

[៧៤] ភក្ខោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបន្នោ ។ ឥទ
ភិក្ខុវេ ឯកតោ សម្មាធិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មា-
សមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបន្នោតិ ។

[៧៥] សាវត្ថិធិនាមំ ។ យេសំ កេសតំ ភិក្ខុវេ
អរិយោ^(១) អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ វិវាទោ វិវាទោ ភេសំ អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ ចត្តា សម្មាទុក្ខត្វយតាមិ ។ យេសំ កេ-
សតំ ភិក្ខុវេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ អាវាទោ
រាវាទោ ភេសំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ ចត្តា សម្មា-
ទុក្ខត្វយតាមិ ។

១. វ. ម. អយំ អរិយោ ។

បដិបត្តិវិជ្ជា

[៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិខុស តើដូច
ម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញ
ខុស ។ បេ ។ ជាអ្នកកាំងចិត្តខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
ហៅជាបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិខុស ។

[៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិត្រូវ តើដូច
ម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញ
ត្រូវ ។ បេ ។ ជាអ្នកកាំងចិត្តត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ជាអ្នកប្រតិបត្តិត្រូវ ។

[៧៨] សាវត្ថិធិនាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយមន្ត្រីប្រកប
ដោយអង្គ៨ ដែលបុគ្គលទាំងឡាយឯណាធិមួយលរបង់ហើយ អរិយ-
មន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨ មានប្រិក្រតីផលនូវការអស់ទៅខែកងទុក្ខដោយ
ប្រិក បុគ្គលទាំងនោះក៏លរបង់ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយ-
មន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨ ដែលបុគ្គលទាំងឡាយឯណាធិមួយប្រាព្វហើយ
អរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨ បានប្រិក្រតីផលនូវការអស់ទៅខែកងទុក្ខ
ដោយប្រិក បុគ្គលទាំងនោះក៏ឈ្នះថាប្រាព្វហើយដែរ ។

[៧៦] គុតមោ ច ភិក្ខុវេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មន្តោ ។ សេយ្យេដ៏ធំ ។ សម្មាធិដ្ឋិ ។ មេ ។ សម្មាស-
 មាធិ ។ យេសំ គេសត្វំ ភិក្ខុវេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មន្តោ អំនោ អំនោ តេសំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មន្តោ
 សម្មាទុក្ខត្តយតាមី ។ យេសំ គេសត្វំ ភិក្ខុវេ អរិ-
 យោ អដ្ឋង្គិកោ មន្តោ អារន្ទោ អារន្ទោ តេសំ អរិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មន្តោ សម្មាទុក្ខត្តយតាមីតិ ។

[៧៧] សាវត្ថិចំណាធំ ។ អដ្ឋមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 ភាវិតា ពហុលីកតា អចារា ចារិ កមបាយ សំវត្ថង្គិ ។
 គុតមោ អដ្ឋ ។ សេយ្យេដ៏ធំ ។ សម្មាធិដ្ឋិ ។ មេ ។
 សម្មាសមាធិ ។ នមេ ទោ (១) អដ្ឋ ធម្មា ភាវិតា
 ពហុលីកតា អចារា ចារិ កមបាយ សំវត្ថង្គិ ។

១ ១. ឧត្តរា ភិក្ខុវេ ធម៌ ទិស្សតិ ។

[៧៦] ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអោយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៤
 តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គិរិសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ មេ ។ សេចក្តីតាំង
 ចិត្តត្រូវ ១ ។ ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ អោយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៤ ដែល
 បុគ្គលទាំងឡាយឯណា និមួយលះបង់ហើយ អោយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៤
 បានប្រក្រតីដល់នូវការអស់ទៅនៃកងទុក្ខដោយប្រពៃ បុគ្គលទាំងនោះ
 គឺលះបង់ហើយដែរ ។ ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ អោយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៤
 ដែលបុគ្គលទាំងឡាយឯណា និមួយប្រាណហើយ អោយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៤ បានប្រក្រតីដល់នូវការអស់ទៅនៃកងទុក្ខដោយប្រពៃ បុគ្គលទាំង
 នោះតំណែងជាប្រាណហើយដែរ ។

[៧៧] សាវត្ថិចំណាធំ ។ ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៤
 យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឱ្យច្រើនហើយ វែងប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីចេញចាកផ្លូវ ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ធម៌ទាំង ៤ យ៉ាង តើ
 ដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គិរិសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ មេ ។ សេចក្តីតាំង
 ចិត្តត្រូវ ១ ។ ធម៌ទាំង ៤ យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឱ្យ
 ច្រើនហើយ វែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចេញចាកផ្លូវ ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។

បដិបត្តិវិញ្ញា

ដំបូងគេ អនាមិក ដំបូងគេ អនាមិក ដំបូងគេ
ដំបូងគេ អនាមិក ដំបូងគេ អនាមិក ដំបូងគេ

៤៤៧ អប្បកា ទេ បទុស្សសុ
យេ ជនា ទារាមិណោ
អថាយំ វិនិច្ឆយេ បដា
និរមេភិទុដាវតិ ។
យេ ច ទោ សម្មុទ្ធក្ខាតេ
ទាដ្ឋ ទន្ធានុវត្តិណោ
ទេ ជនា ទារាមស្សន្តិ
បទុស្សេយ្យំ សុទុក្ខំ ។
ទាដ្ឋនំ ទន្ធា វិប្បហាយ
សុត្តិ ភាវេថ វេស្មនំទោ
ទុកា អនោកាមាគម្ម
វិវេកោ យេត្ត ទ្វារថំ
•ត្រៃវិភិក្ខុវិញ្ញា
ហិក្ខា កាមេ អតំក្ខណោ

បដិបត្តិវិញ្ញា

ព្រះដំបូងព្រះកាតបានត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធដីការនេះហើយ ព្រះសុគតលុះ
ត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធដីការនេះហើយ លំដាប់នោះ ព្រះសាស្ត្រាច័បច្រន់
ត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធដីការនេះទៅទៀតថា ។

(៤៧) ក្នុងពួកបទុស្ស ជនចាំទ្បយងណាដល់នូវត្រិយភិ
ព្រះចិត្តាន ជនចាំទ្បយងនោះមានប្រមាណគឺចេ ចំណែក
ពួកសត្វដទៃត្រាំនេះ តែងសរសៀទៅតាមច្រាំង (វដ្ត-
សន្យា) ។ មួយទៀត ពួកជនណាមានប្រក្រតីប្រព្រឹត្តតាម
ធម៌ក្នុងធម៌ដែលព្រះតថាគតត្រាស់ប្រទានហើយ ពួកជននោះ
នឹង (ទ្រង់) នូវវដ្តៈជាលំដាប់នៃមត៌ដែលត្រូវបានដោយកម្រិត
ពេក ហើយដល់នូវត្រិយភិព្រះចិត្តាន ។ បណ្ឌិតប្បិល្លះ
ធម៌ទៅ ញ៉ាំងធម៌សន្យាចំរើច ហើយតប្បិទេញចាកអាល័យ
គឺវដ្តៈ ពស្រីយព្រះចិត្តានដែលមិនមានអាល័យ គួរលះ
កាមចាំទ្បយងចេញ ហើយជាអ្នកមិនមានកង្វល់ ប្រាថ្នានូវ
សេចក្តីត្រេកអរក្នុងវិភេ ដែលសត្វត្រេកអរបានដោយកម្រិត

បរិយោទមេឃ្យ អន្តរាជំ
 ចិត្តក្រោសេហំ មន្តាតោ
 យេសំ សុត្តនិយស្តេនុ
 សម្មា ចិត្តំ សុភាវិតំ
 អាទាចយ្យដិលំស្សក្កេ
 អនុបាទាយ យេ រតា
 ទិណាសវំ ឡុតិមន្តោ
 តេ លោកេ បរិចិត្តានិ ។

[៧៧] សាវត្ថិជំនានំ ។ សាមញ្ញញ្ច ហេ ភិក្ខុវេ

យេសេស្សាមិ សាមញ្ញដលានិ ច តំ សុណាម ។

[១០០] កតមេសុ ភិក្ខុវេ សាមញ្ញំ ។ អយេមេ-
 រិយោ អដ្ឋង្គិកោ បក្កោ ។ សេយ្យដិលំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 ។ មេ ។ សម្មាសមាជំ ។ ឥទំ វុទ្ធិតិ ភិក្ខុវេ សាមញ្ញំ ។

[១០១] កតមាជំ ច ភិក្ខុវេ សាមញ្ញដលានិ ។
 សោតាមន្តិដលំ សតតាតាមិដលំ អនាតាមិដលំ អ-
 ហត្តដលំ ។ ឥមាជំ វុទ្ធិន្តំ ភិក្ខុវេ សាមញ្ញដលានិ ។

បណ្ឌិតគុរេច្ឆិទ្ធិវដ្ឋន្តរាគគ្រីនិសេវហ្មនិចិត្ត ។ ចិត្ត
 ដែលបណ្ឌិតពួកណាអប់រម្យល្អប្រពៃហើយក្នុងអង្គនៃធម៌ជា
 គ្រឿងត្រាស់ដឹងទ្រាយ បណ្ឌិតទាំងឡាយឯណា អ្នក
 ត្រេកអរក្នុងការលះបង់នូវសេចក្តីប្រកាន់ដោយឥតមានសេច-
 ក្តីច្រកាន់ បណ្ឌិតនោះ ឈ្មោះជាអ្នកមានអាសវៈអស់ហើយ
 បានសេចក្តីស្រឡាញ់ បរិវិត្តនក្នុងលោកហើយ ។

[៧៧] សាវត្ថិជំនាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់ភក្តិទិដ្ឋិសំ-
 ដែនិវុលោបញ្ញាគុណទិដ្ឋលរបស់សាមញ្ញគុណទាំងឡាយ ដល់អ្នក
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូលស្តាប់សេចក្តីនោះចុះ ។

[១០០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសាមញ្ញគុណ តើដូចម្តេច ។
 អរិយបុគ្គល្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ។ ភិក្ខុវ្វះ ។ ភិសេចក្តីឃើញត្រូវ
 ។ ហេ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅជា
 សាមញ្ញគុណ ។

[១០១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដលរបស់សាមញ្ញគុណទាំង-
 ឡាយ តើដូចម្តេច ។ ភិសោតាមន្តិដល ។ សតតាមន្តិដល ។ អនា-
 តាមន្តិដល ។ អហត្តដល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅជា ដល
 របស់សាមញ្ញគុណទាំងឡាយ ។

បដិបត្តិវិញ្ញាណ

[១០២] សាវត្ថិវិញ្ញាណំ ។ សាមញ្ញញ្ច កេ ភិក្ខុវេ
ទេសិស្សាមិ សាមញ្ញត្ថញ្ច តំ សុណាថ ។

[១០៣] កតថញ្ច ភិក្ខុវេ សាមញ្ញំ ។ អយមេ-
វាវយោ អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ។ សេយ្យដំ ។ សម្មា-
និដ្ឋំ ។ មេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥនំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ
សាមញ្ញំ ។

[១០៤] កតទោ ច ភិក្ខុវេ សាមញ្ញត្ថោ ។ យោ
ទោ ភិក្ខុវេ វាគត្តយោ ទោសត្តយោ ទោហត្តយោ ។
អយំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ សាមញ្ញត្ថោ ។

[១០៥] សាវត្ថិវិញ្ញាណំ ។ ត្រិប្បញ្ញត្ថញ្ច កេ ភិក្ខុវេ
ទេសិស្សាមិ ត្រិប្បញ្ញដលាទិ ច តំ សុណាថ ។

បដិបត្តិវិញ្ញាណ

[១០៦] សាវត្ថិវិញ្ញាណំ ។ ប្បាលភិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគតនិវ
សំវេនិវិញ្ញាណនិវិញ្ញាណនិវិញ្ញាណនិវិញ្ញាណ ដល់អ្នកតាំង-
ឡាយ អ្នកតាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

[១០៧] ប្បាលភិក្ខុតាំងឡាយ ចុះសាមញ្ញត្ថណ កើដូចម្តេច ។
រោយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨នេះឯង ។ គិរិវុះ ។ គិរិសេចក្តីឃើញត្រូវ
របរប ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ។ ប្បាលភិក្ខុតាំងឡាយ នេះហៅថា
សាមញ្ញត្ថណ ។

[១០៨] ប្បាលភិក្ខុតាំងឡាយ ចុះប្រយោជន៍នៃសាមញ្ញត្ថណ
កើដូចម្តេច ។ ប្បាលភិក្ខុតាំងឡាយ សភាវៈឯណាជាទីអស់ទៅនៃកតៈ
ជាទីអស់ទៅនៃមាសៈ ជាទីអស់ទៅនៃមាហៈ ។ ប្បាលភិក្ខុតាំងឡាយ
នេះហៅថា ប្រយោជន៍នៃសាមញ្ញត្ថណ ។

[១០៩] សាវត្ថិវិញ្ញាណំ ។ ប្បាលភិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគតនិវ
សំវេនិវិញ្ញាណនិវិញ្ញាណនិវិញ្ញាណនិវិញ្ញាណ ដល់
អ្នកតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

(១០៦) កតមេត្តា ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញំ ។ អយមេភិកិ-
យោ អដ្ឋង្គិកោ បន្តោ ។ សេយ្យដឹងំ ។ សម្មាដិដ្ឋិ
។ មេ ។ សម្មាសហងំ ។ ឥដំ វុទ្ធកំ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញំ ។

(១០៧) កតហងំ ច ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញដណងំ ។
សោតាមត្តិដលំ សតាតាមត្តិដលំ អនាតាមត្តិដលំ អ-
ហត្តដលំ ។ ឥហងំ វុទ្ធផ្គិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញដណងំ ។

(១០៨) សាវត្តិដិទានំ ។ ព្រហ្មញ្ញញ្ច វោ ភិក្ខុវេ
ទេសិស្សបំ ព្រហ្មញ្ញត្តញ្ច តំ សុណាម ។

(១០៩) កតមេត្តា ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញំ ។ អយ-
មេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ បន្តោ ។ សេយ្យដឹងំ ។
សម្មាដិដ្ឋិ ។ មេ ។ សម្មាសហងំ ។ ឥដំ វុទ្ធកំ ភិក្ខុវេ
ព្រហ្មញ្ញំ ។

(១០៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មញ្ញគុណ តើដូចម្តេច ។
អរិយមន្ត្រីប្រកបដោយវន្ត៨ នេះឯង ។ គិរិវុទ្ធ ។ គីសេចក្តីឃើញត្រូវ ១
។ មេ ។ សេចក្តីកាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
ព្រហ្មញ្ញគុណ ។

(១០៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះផលរបស់ព្រហ្មញ្ញគុណទាំង-
ឡាយ តើដូចម្តេច ។ គីសោតាមត្តិផល ១ សតាតាមត្តិផល ១ អនា-
តាមត្តិផល ១ អហត្តផល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ផល
របស់ព្រហ្មញ្ញគុណទាំងឡាយ ។

(១០៨) សាវត្តិទិពាខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹង
សំដែននូវព្រហ្មញ្ញគុណនឹងប្រយោជន៍នៃព្រហ្មញ្ញគុណ ដល់អ្នកទាំង-
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់ចូរសេចក្តីនោះចុះ ។

(១០៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មញ្ញគុណ តើដូចម្តេច ។
អរិយមន្ត្រីប្រកបដោយវន្ត៨ នេះឯង ។ គិរិវុទ្ធ ។ គីសេចក្តីឃើញ
ត្រូវ ១ ។ មេ ។ សេចក្តីកាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថា ព្រហ្មញ្ញគុណ ។

បដិបត្តិវិញ្ញាណ

[១១០] កតមោ ៥ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញត្ថោ ។ យោ
៥ ភិក្ខុវេ ធនក្កយោ ធាសក្កយោ មោហក្កយោ ។
វយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញត្ថោតំ ។

[១១១] សាវត្ថិនិទានំ ។ ព្រហ្មចរិយត្ថ ១០ ភិក្ខុវេ
នោសស្សាមិ ព្រហ្មចរិយផលានំ ៥ តំ សុណាថ ។

[១១២] កតមត្ថ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយំ ។ អយមេ.
វារិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដីធំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
។ មេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥធំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយំ ។

[១១៣] កតមាធិ ៥ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយផលានំ ។
សោតាមត្ថផលំ សកតាមត្ថផលំ អនាតាមត្ថផលំ អ.
ហត្ថផលំ ។ ឥហានំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយផ.
លានំតំ ។

បដិបត្តិវគ្គ

[១១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រយោជន៍របស់ព្រហ្មញ្ញគុណ
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈឯណាជាទីអស់ទៅនៃឧត្តរៈ
ជាទីអស់ទៅនៃភោសៈ ជាទីអស់ទៅនៃមាហៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា ប្រយោជន៍នៃព្រហ្មញ្ញគុណ ។

[១១១] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតនិទ
សំវែងនូវព្រហ្មចរិយៈនិងផលរបស់ព្រហ្មចរិយៈទាំងឡាយ ផលម្នាក់ទាក់
ទាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

[១១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។
វិរិយមន្ត្រិបកបដិយមន្ត្រិ ៨ នេះឯង ។ ភិរិទ្ធា ។ គិរិសចក្តិយេញ
ត្រិទ ។ មេ ។ សេចក្តីពឹងចិត្តត្រិទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថា ព្រហ្មចរិយៈ ។

[១១៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះផលទាំងឡាយរបស់ព្រហ្ម
ចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ គិរិសោតាមត្ថផល ១ សកតាមត្ថផល ១ អនា
តាមត្ថផល ១ អហត្ថផល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ផល
របស់ព្រហ្មចរិយៈទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដក សម្មាសម្ពុទ្ធសិទ្ធិ មហាវគ្គោ

[១១៤] សាវត្ថិវិទិយា ។ ត្រៃហ្មធិវិយា កេ ភិក្ខុវេ

នេសស្សបិ ត្រៃហ្មធិវិយា កេ សុណាថ ។

[១១៥] កកមេត្ត ភិក្ខុវេ ត្រៃហ្មធិវិយា ។ អយមេវាវិ

យោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យនិមំ ។ សម្មាសម្ពុទ្ធ ។ មេ ។

សម្មាសមាជំ ។ ឥទំ វុទ្ធាតិ ភិក្ខុវេ ត្រៃហ្មធិវិយា ។

[១១៦] កកមោ ច ភិក្ខុវេ ត្រៃហ្មធិវិយា ។ យោ

ច ភិក្ខុវេ វាគក្កយោ នោសក្កយោ មោហក្កយោ ។

អយំ វុទ្ធាតិ ភិក្ខុវេ ត្រៃហ្មធិវិយា ត្នោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សម្មាសម្ពុទ្ធសិទ្ធិ មហាវគ្គោ

[១១៧] សាវត្ថិវិទិយា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតនិមំ

សិវេនិទ្ធិត្រៃហ្មធិវិយា ពិប្រយោជនំ បេសំ ត្រៃហ្មធិវិយា ។ អសំអ្នកទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយ ចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

[១១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះត្រៃហ្មធិវិយា តើដូចម្តេច ។

អាយមន្តប្រកបដោយអន្ត្ត ៨ នេះឯង ។ ភិក្ខុវ្វះ ។ គិរិសេចក្តី ឃើញ
ត្រៃ ១ ។ មេ ។ មេចក្តី កំណត់ចិត្តត្រៃ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
ហៅថា ត្រៃហ្មធិវិយា ។

[១១៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រយោជន៍នៃត្រៃហ្មធិវិយា

តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវិណោ ជាទីអស់ទៅនៃភាព
ជាទីអស់ទៅនៃទោស ។ ជាទីអស់ទៅនៃទោហ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា ប្រយោជន៍នៃត្រៃហ្មធិវិយា ។

បដិបត្តិវិញ

តស្សូភ្នំ

បដិបត្តិ បដិបន្ទោ ច
វិទូត្ត ចារ គហ
សាមញ្ញេន ទ្វេ វុត្តា
ត្រហ្មត្តា អមរ ទុរ
ត្រហ្មចវិយេន ទ្វេ វុត្តា
វត្ត តេន បវុត្តតិវ ។

បដិបត្តិវិញ

ឧទាននៃបដិបត្តិវិញនោះគឺ

ពោលអំពីសេចក្តីប្រតិបត្តិ ១ អំពីបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិ ១ អំពី
ការលះបង់ ១ អំពីការផលវ័ត្រិយភ័ព្វនៃពុទ្ធិសាសនា ១ អំពីសា-
មញ្ញភាព មាន ២ លើក អំពីត្រហ្មត្តភាព មាន ១ ខៀវ មាន
២ លើក អំពីត្រហ្មចវិយេន មាន ២ លើក ព្រោះហេតុនោះ
ទើបហៅថាបដិបត្តិវិញ ។

អញ្ញតិវិធីយវគ្គ

[១១៧] សាវត្ថីនំនាមំ ។ សរេ វេ ភិក្ខុវេ អន្តា-
នំន្និយោ បរិព្វាជនា ឯវំ បុត្តយ្យំ តិវត្តិយំ ភាវុសោ
សមសោ តោតថេ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិវិ ។ ឯវំ បុត្តា
តុម្ហេ ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញតិវិធីយាមំ បរិព្វាជនាមំ ឯវំ
ត្យាគរេយ្យាថ ភគវិភក្ខំ ទោ ភាវុសោ ភពវតិ ព្រហ្ម-
ចរិយំ វុស្សតិវិ ។

[១១៨] សរេ បទ វេ ភិក្ខុវេ វញ្ញតិវិធីយា
បរិព្វាជនា ឯវំ បុត្តយ្យំ អន្តិ បដាវុសោ បត្តោ អន្តិ
បដិវេនា ភគវិភក្ខយាតិ ។ ឯវំ បុត្តា តុម្ហេ ភិក្ខុវេ
តេសំ អញ្ញតិវិធីយាមំ បរិព្វាជនាមំ ឯវំ ត្យាគរេយ្យាថ
វត្តិ ទោ ភាវុសោ បត្តោ អន្តិ បដិវេនា ភគវិភក្ខយាតិ ។

អញ្ញតិវិធីយវគ្គ

[១១៧] សាវត្ថីនំនាមំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួក
បរិព្វាជនាអន្សតិវិធីយភវិស្សត្តក្ខត្តក្ខយំនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មាន
អាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះសមណគោតម បាន
ប្រយោជន៍អ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកដែលគេស្នូយ៉ាងនេះ
ហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជនាអន្សតិវិធីយទាំងនោះយ៉ាងនេះ
ថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីឡើយណាយចាកក្រះ ។

[១១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជនាអន្សតិវិធីយភវិ
ស្សត្តក្ខត្តក្ខយំនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ ចុះមន្តនិវេទន៍បដិវេនាប្រព្រឹត្ត
ទៅដើម្បីឡើយណាយចាកក្រះ មានវិដេវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកអ្នកដែលគេស្នូយ៉ាងនេះហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជនា
អន្សតិវិធីយទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ មន្តនិវេទន៍បដិវេនា
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឡើយណាយចាកក្រះមានវិដេវ ។

អព្វតិរិយវេញ

[១១៧] ភតតមោ ច ភិក្ខុវេ មត្តោ ភតតមោ ច
បដិមនា ភតវិភតាយ ។ អយមេវភិយោ អដ្ឋង្គិកោ
មត្តោ ។ សេយ្យជីវំ ។ សម្មាសម្ពុទ្ធំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
អយំ ភិក្ខុវេ មត្តោ អយំ បដិមនា ភតវិភតាយាទិ ។
ឯវំ ធុដ្ឋា ធុត្តោ ភិក្ខុវេ ភេសំ អញ្ញតិវុទ្ធាយំ បរិព្វា-
ជកានំ ឯវំ ឡាភយយ្យថាទិ ។

[១២០] សាវ្រ្មិជំនានំ ។ សមេ ភិ ភិក្ខុវេ អញ្ញ-
តិវុទ្ធាយំ បរិព្វាជកា ឯវំ ធុត្តោយំ ភិក្ខុវេ ភេសំ អញ្ញ-
តិវុទ្ធាយំ បរិព្វាជកានំ ឯវំ ធុដ្ឋា ធុត្តោ ភិក្ខុវេ ភេសំ អញ្ញ-
តិវុទ្ធាយំ បរិព្វាជកានំ ឯវំ ឡាភយយ្យថ សញ្ញាជនប្បហានតំ ហោ ភាវុសោ
ភតវិទំ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិទិ ។ បេ ។

[១២១] អនុសយសបុគ្គាទនតំ ហោ ភាវុសោ
ភតវិទំ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិទិ ។ បេ ។

អព្វតិរិយវេញ

[១១៧] ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ចុះបុគ្គដូចម្តេច បដិមនាដូចម្តេច
ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យយណាយចាកភតៈ ។ អាយមត្តប្រកបដោយ
អង្គ ៥ នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។ សេចក្តី
តាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ មន្តន៍របស់បាទេឯង ដែល
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យយណាយចាកភតៈ ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ តួក
អ្នកដែលគេស្គាល់នេះហើយ គប្បីដោះស្រាយផល់តួកបរិព្វាជកជា
អន្យតិរិយទាំងនោះយ៉ាងនេះចុះ ។

[១២០] សាវ្រ្មិជំនានំ ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ បើតួកបរិព្វាជក
ជាអន្យតិរិយគប្បីស្គាល់អ្នកយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានកាយ ឬគ្រួស
ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាត់ព្រះសមណៈភាស មានប្រយោជន៍
អ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ តួកអ្នកដែលគេស្គាល់នេះហើយ គប្បី
ដោះស្រាយផល់តួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរិយទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាល
អ្នកដ៏មានកាយ ឬគ្រួសប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាត់ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ដើម្បីលះសញ្ញាជនៈ ។ បេ ។

[១២១] ម្នាលអ្នកដ៏មានកាយ ឬគ្រួសប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុង
សំណាត់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីដកចេញនូវអនុស័យ ។ បេ ។

[១២២] អន្តោធមរិញ្ញត្តំ ទោ អាវុសោ ភកវតិ
ត្រឡប់វយំ វុស្សតិភំ ។ បេ ។

[១២៣] អាសវតំ ឧយត្តំ ទោ អាវុសោ ភកវតិ
ត្រឡប់វយំ វុស្សតិភំ ។ បេ ។

[១២៤] វិជ្ជាវិមុត្តិផលសន្និកវិយត្តំ ទោ អាវុសោ
ភកវតិ ត្រឡប់វយំ វុស្សតិភំ ។ បេ ។

[១២៥] ញាណទស្សនត្តំ ទោ អាវុសោ ភកវតិ
ត្រឡប់វយំ វុស្សតិភំ ។ បេ ។

[១២៦] សច វេ កំភូមេ អញ្ញត្តិយា បរិវាជកា
ឯវំ បុច្ឆយ្យំ កំមន្តិយំ អាវុសោ វរមណោ វោតមេ
ត្រឡប់វយំ វុស្សតិភំ ។ ឯវំ បុច្ឆា តុម្ពេ កំភូមេ តេសំ
អញ្ញត្តិយោ បរិវាជកា ឯវំ ព្យាគមយ្យាដ អនុ-
មាណបរិធិត្តានត្តំ ទោ អាវុសោ ភកវតិ ត្រឡប់វយំ
វុស្សតិភំ ។

[១២៧] ម្ចាស់អ្នកដំមានកាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តត្រហូចវិយៈក្នុង
សំណាក់ព្រះដំមានព្រះភាគ ដើម្បីកំណត់ដឹងនូវកាលវេទនា ។ បេ ។

[១២៨] ម្ចាស់អ្នកដំមានកាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តត្រហូចវិយៈក្នុង
សំណាក់ព្រះដំមានព្រះភាគ ដើម្បីអស់ទៅនៃពេលវេទនាទ្រព្យ ។ បេ ។

[១២៩] ម្ចាស់អ្នកដំមានកាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តត្រហូចវិយៈ
ក្នុងសំណាក់ព្រះដំមានព្រះភាគ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជាវិមុត្តិ
វិមុត្តិ ។ បេ ។

[១៣០] ម្ចាស់អ្នកដំមានកាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តត្រហូចវិយៈក្នុង
សំណាក់ព្រះដំមានព្រះភាគ ដើម្បីញាណទស្សន ។ បេ ។

[១៣១] ម្ចាស់កំភូមេទ្រព្យ បើពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរិយគប្បិ
សូត្តកម្មកយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកដំមានកាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តត្រហូចវិយៈ
ក្នុងសំណាក់ព្រះសមណៈគោតមមានប្រយោជន៍អ្វី ។ ម្ចាស់កំភូមេទ្រព្យ
ពួកអ្នកដែលគេស្គាល់នោះហើយ គប្បិដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជក
ជាអន្យតិរិយទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកដំមានកាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្ត
ត្រហូចវិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះដំមានព្រះភាគ ដើម្បីអនុព្វតាបនៃព្វាន ។

អញ្ជត្តិយវង្ស

[១២៧] សរេ បទ វោ ភិក្ខុវេ អញ្ជត្តិយា
បរិព្វាជនា ឯវំ បុត្តយ្យំ អន្តិ បទាវុសា បន្តោ អន្តិ
បដិបទា អនុបាទាបរិច្ឆាទាយាតិ ។ ឯវំ បុត្តា ឡុត្ត
ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ជត្តិយាធំ បរិព្វាជនាធំ ឯវំ ព្យាគរ-
យ្យាថ អន្តិ ទោ អវុសា បន្តោ អន្តិ បដិបទា អនុបា-
ទាបរិច្ឆាទាយាតិ ។

[១២៨] តតមោ ច ភិក្ខុវេ បន្តោ តតមា ច
បដិបទា អនុបាទាបរិច្ឆាទាយ ។ អយមេវារិយោ
អន្តិកោ បន្តោ ។ សេយ្យមីធំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ មេ ។
សេវាសរោធំ ។ អយំ ភិក្ខុវេ បន្តោ អបរំ បដិបទា
អនុបាទាបរិច្ឆាទាយាតិ ។ ឯវំ បុត្តា ឡុត្ត ភិក្ខុវេ
តេសំ អញ្ជត្តិយាធំ បរិព្វាជនាធំ ឯវំ ព្យាគរយ្យា-
ទាតិ ។

អញ្ជត្តិយវង្ស^(១) បញ្ចកោ ។

។ អញ្ជត្តិយវង្សណតិថ ធាហោ ។

អញ្ជត្តិយវង្ស

[១២៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជនាអន្សត្តិយគប្បី
ស្នូត្តកម្មណ៍នោះ ម្នាលអ្នកដ៏មានភាយុ ចុះមន្តនីមិបដិបទាដែល
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអនុបាទាបរិច្ឆាទានដៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកអ្នកដែលគេស្នូយ៉ាងនេះហើយ គប្បីរង្វះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជន
ជាអន្សត្តិយទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានភាយុ មន្តនីមិបដិបទា
ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអនុបាទាបរិច្ឆាទានដៃ ។

[១២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមន្តដូចម្តេច បដិបទាដូចម្តេច
ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអនុបាទាបរិច្ឆាទា ។ អរិយបន្តប្រកបដោយអង្គ ៨
នេះឯង ។ ធីត្តិខ្លះ ។ គំរិសចក្កិយេញត្រិវិទ ។ មេ ។ សេចក្តីគាំទ្រចិត្ត
ត្រិវិទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បន្តនីមិបដិបទានេះឯង ដែលប្រព្រឹត្ត
ទៅដើម្បីអនុបាទាបរិច្ឆាទា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកដែលគេស្នូ
យ៉ាងនេះហើយ គប្បីរង្វះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជនជាអន្សត្តិយទាំងនោះ
យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អញ្ជត្តិយវង្ស ទំ ២ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បរាវារវេញ

ពិស្សទានិ

វិភកសរញ្ញាជនំ អនុសយំ
អន្ធានោសវំ ឧយា^(១)
វិជ្ជាវិមុត្តិ ញាណាត្ថ
អនុបាទាយ អដ្ឋមី ។

១ អន្ធានោសវុយាភិថិ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយ បរាវារវេញ

ទុក្ខានៃអញ្ញតិច្ឆិយវគ្គនោះគឺ

ពោលអំពីការព្រាសចាកគ្នា៖ ១ អំពីការលះសាញាជន៖ ១
អំពីការដកចេញខ្លួនអនុស័យ ១ អំពីការកំណត់នីតិការងារដែល
ត្រូវ ១ អំពីការអស់ទៅនៃអាសវ៖ ១ អំពីការធ្វើឱ្យជាក់
ច្បាស់ខ្លួនវិជ្ជាវិមុត្តិ ១ អំពីញាណទស្សនៈ ១ អំពីអនុបាទា-
បរិវិញាស ១ ទៀតជាគំរប់ ៨ ។

សុរិយបេយ្យលោ

[១២៨] សាវត្ថិធិតាម ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ទទ-
យោតោ ឯតំ បុព្វដ្ឋមំ ឯតំ បុព្វធិបិដ្ឋំ យទិធំ អរុណាត្ថំ ។
ឯវេយ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស
បត្តស្ស ឧប្បាណាយ ឯតំ បុព្វដ្ឋមំ ឯតំ បុព្វធិបិដ្ឋំ
យទិធំ កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សេតំ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ ចាដិកដ្ឋំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
កាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកាវស្សតិ ។

[១៣០] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
ពហុលីកាវេតិ ។ កថ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ កាវេតិ
វិវេកធិស្សិតំ វិវាគធិស្សិតំ ធិរោធិស្សិតំ ហេស្សក្កប-
រិណាមី ។ វេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវេកធិស្សិតំ

សុរិយបេយ្យល

[១២៨] សាវត្ថិធិតាម ។ ប្ញលភិក្ខុចានិទ្ធាយ ការេរឿន
ខៃអុណ ខេជាប្រធាន ខេជាបុព្វធិបិដ្ឋ (ត្រឡីនិកំណតំមុន) ខៃព្រះ
រាជិក្សវែលរេរឿន ។ ប្ញលភិក្ខុចានិទ្ធាយ ការមានមិត្តល្អ ខេ
ជាប្រធាន ខេជាបុព្វធិបិដ្ឋ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមន្ត្រីប្រកបដោយ
អង្គ៨ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការយ៉ាងនេះវែរ ។ ប្ញលភិក្ខុ
ចានិទ្ធាយ វែរណីនេះជាទីសង្ឃឹមរេសំភិក្ខុវែលមានមិត្តល្អ ភិក្ខុខោះ
ធិនិចំរើនរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨ ធិនិធ្វើអរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨
ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៣០] ប្ញលភិក្ខុចានិទ្ធាយ ចុះភិក្ខុវែលមានមិត្តល្អ វែរន
ចំរើនរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨ វែរនិធ្វើអរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨
ឲ្យច្រើនឡើង កើដូចម្ដេច ។ ប្ញលភិក្ខុចានិទ្ធាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិទ្យាយខះ
វែរនិចំរើនសេចក្ដីយើញត្រូ វែលអាស្រ័យសេចក្ដីស្ងប់ស្ងាត់ រាស្រ័យ
សេចក្ដីឡើយណាយ រាស្រ័យសេចក្ដីលក់ បង្ហាទៅក្នុងការិលះ
រប ។ វែរនិចំរើនសេចក្ដីតាំងចំត្រូ រាស្រ័យសេចក្ដីស្ងប់ស្ងាត់

វិភក្កិស្សំ ឯវេទិស្សំ វេស្សក្កមវិណាមី ។ ឯវិ
ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
បក្កំ ភាវតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីនាវេតីតិ ។

[១៣១] សាវត្ថិដំណាច់ ។ សុវយស្ស ភិក្ខុវេ
ទទយេតោ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វធម៌ត្ថំ យទិធំ
អរុណត្ថំ ។ ឯវេវេ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ អរិយស្ស
អដ្ឋង្គិកស្ស បក្កស្ស ទច្ចាធាយ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ
បុព្វធម៌ត្ថំ យទិធំ សីលសម្មទា ។ សីលសម្មន្ទស្សតំ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ ទាដិកង្កំ ។ បេ ។

- [១៣២] យទិធំ ធន្ទសម្មទា ។ បេ ។
- [១៣៣] យទិធំ អត្តសម្មទា ។ បេ ។
- [១៣៤] យទិធំ ទិដ្ឋិសម្មទា ។ បេ ។
- [១៣៥] យទិធំ អច្ចរមាទសម្មទា ។ បេ ។
- [១៣៦] សាវត្ថិដំណាច់ ។ សុវយស្ស ភិក្ខុវេ ទទយេ-
តោ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វធម៌ត្ថំ យទិធំ អរុណត្ថំ ។

អាស្រ័យសេចក្តីឡើយណាយ អាស្រ័យសេចក្តីលេតំ បាដ្ឋានៅក្នុង
កាលេ ។ ហួលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តក្ស វែមនិចំវែនអរិយ-
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ វែមនិច្ចិអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន
ឡើងដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៣១] សាវត្ថិដំណាច់ ។ ហួលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ការរឡើងនៃ
អរុណ នេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វធម៌ត្ថ នៃព្រះភាគិក្សដែលរឡើង ។
ហួលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ការបរិបូណ៌ដោយសីល នេះជាប្រធាន នេះ
ជាបុព្វធម៌ត្ថ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
កើតឡើងដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការយ៉ាងនេះវែវ ។ ហួលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
ដំណើរនេះជាទិសនិរ្យបរបស់ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយសីល ។ បេ ។

- [១៣២] គីការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីគេញមិត្ត ។ បេ ។
- [១៣៣] គីការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ បេ ។
- [១៣៤] គីការបរិបូណ៌ដោយការយឺញ ។ បេ ។
- [១៣៥] គីការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីមិនប្រធាន ។ បេ ។
- [១៣៦] សាវត្ថិដំណាច់ ។ ហួលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ការរឡើង
នៃអរុណ នេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វធម៌ត្ថនៃព្រះភាគិក្សដែលរឡើង ។

ឯវបេវ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស
 បក្ខស្ស ធុច្យាធាយ ឯតំ បុព្វង្គំ ឯតំ បុព្វង្គំ ឯតំ
 យងំ យោធិសោមនសិការសម្បជាន ។ យោធិសោ
 បនសិការសម្បជស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាដិកង្គំ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បក្ខំ ភាវេស្សតំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 បក្ខំ ពហុលីករិស្សតិ ។

[១៣៧] កថាខណ្ឌ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោធិសោមនសិ-
 ការសម្បជ្ជា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បក្ខំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិ-
 កំ បក្ខំ ពហុលីករោតិ ។ ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋិ
 លវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាទនិស្សិតំ ធិរោធនិស្សិតំ
 វេស្សត្តបរិណាមិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេក-
 និស្សិតំ វិវាទនិស្សិតំ ធិរោធនិស្សិតំ វេស្សត្តបរិណាមិ ។
 ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោធិសោមនសិការសម្បជ្ជា
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បក្ខំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បក្ខំ ពហុ-
 លីករោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការបរិបូណ៌ដោយយោធិសោមនសិការៈ នេះជា
 ប្រធាន នេះជាបុព្វង្គមិត្ត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ៨ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយយោធិ-
 សោមនសិការៈ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ នឹងធ្វើ
 អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៣៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយ
 យោធិសោមនសិការៈ វែមនឹងចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ វែមនឹងធ្វើ
 អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង កើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ វែមនឹងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែល
 ពស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយសេចក្តីឡើយណាយ ពស្រីយ
 សេចក្តីលេត់ បរិញ្ញាទៅក្នុងការលះ ។ បេ ។ វែមនឹងចំរើនសេចក្តីតាំង
 ចិត្តត្រូវ ពស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយសេចក្តីឡើយណាយ
 ពស្រីយសេចក្តីលេត់ បរិញ្ញាទៅក្នុងការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុដែលដល់ព្រមដោយយោធិសោមនសិការៈ វែមនឹងចំរើនអរិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ៨ វែមនឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៣៨] សាវត្ថិដំណាច់ ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ទទ-
 យនោ ឯតំ បុត្តង្គមំ ឯតំ បុត្តនិមិត្តំ យនិទំ អនុណុត្តំ ។
 ឯវយេ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិតស្ស
 បត្តស្ស ឧប្បាទាយ ឯតំ បុត្តង្គមំ ឯតំ បុត្តនិមិត្តំ យ-
 និទំ កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនោ ខានិកង្គំ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ ភាវស្សតិ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពហុលីកាវស្សតីតំ ។

[១៣៩] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តា
 អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ ភាវតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ
 ពហុលីកាវេតិ ។ ឥឯ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវតិ
 ពតវិនយ បរិយោសានំ នោ សវិនយ បរិយោសានំ ហោហ-
 វិនយ បរិយោសានំ ។ មេ ។ សម្មាសហជី ភាវេតិ ពតវិ-
 លយ បរិយោសានំ ខោ សវិនយ បរិយោសានំ ហោហវិនយ-

[១៣៨] សាវត្ថិដំណាច់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការបោះឡើងនៃ
 អរុណ នេះជាប្រធាន នេះជាបុត្តនិមិត្ត នៃព្រះពុទ្ធក្សវែលបោះឡើង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការមានមិត្តល្អ នេះជាប្រធាន នេះជាបុត្តនិមិត្ត
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ
 ដោយប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទី
 សង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ ភិក្ខុទោះទីចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ទីធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៣៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ វែមនិ
 ចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ វែមនិធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ឲ្យច្រើនឡើង កើតដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិម័យនេះ
 វែមនិចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាគៈជាទីបំផុត ហេតុ
 ការកំចាត់បដិទ្ធិវាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាហោជាទីបំផុត
 ។ មេ ។ វែមនិចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាគៈជាទី
 បំផុត មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាហោជាទីបំផុត មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាហោ-

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយសុ មហាវរាជោ

យំការសម្បទា ។ យោធិសោមនសីការសម្បទាស្សតំ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ វាធិកម្មំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ កា-
វេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ពហុលីកវស្សតិ ។

[១២៦] ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ យោធិសោមន-
សីការសម្បទា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ កាវេតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ពហុលីកវេតិ ។ ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ-
សន្តានិដ្ឋិ កាវេតិ ពកវនិយមវិយោសានំ ខោសវនិយ-
មវិយោសានំ ខោមវនិយមវិយោសានំ ។ ៧៩ ភិក្ខុ-
សន្តានិ កាវេតិ ពកវនិយមវិយោសានំ ខោសវនិយម-
វិយោសានំ ខោមវនិយមវិយោសានំ ។ ៨០ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុវេ យោធិសោមនសីការសម្បទា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
បត្តំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ពហុលីកវេតិ ។

សុរិយបេជ្ជពោ ធម្មោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរាជោ

សិការៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទិសនិរ្យមរបស់ភិក្ខុដែល
ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ ភិក្ខុនោះទិសចំរើនអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ៨ ទំងន់ធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យរំច្រើនឡើង ។

[១២៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
យោនិសោមនសិការៈ រមែងចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ រមែងធ្វើ
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យរំច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិធីនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការ
កំចាត់បង្ខំខ្លះជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំខ្លះពាសៈជាទីបំផុត មាន
ការកំចាត់បង្ខំខ្លះមាហៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ
មានការកំចាត់បង្ខំខ្លះជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំខ្លះពាសៈជាទីបំផុត
មានការកំចាត់បង្ខំខ្លះមាហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែល
ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ រមែងចំរើនខ្លះអរិយមគ្គប្រ-
កបដោយអង្គ៨ រមែងធ្វើខ្លះអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យរំច្រើនឡើង
ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ សុរិយបេជ្ជពោ ទី ៦ ។

សុរិយចេញលោ

ពរិយោសានំ ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តណ្ហាណមិទ្តោ
អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បន្តំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បន្តំ
តហុស្ថិតារោភីតំ ។

[១៤១] សារគ្គីដំនានំ ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ឧត-
យនោ ឯតំ បុព្វង្គំ ឯតំ បុព្វង្គំ យនិដំ អុណុត្តំ ។
ឯវយេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិតស្ស
បន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឯតំ បុព្វង្គំ ឯតំ បុព្វង្គំ
យនិដំ សីលសម្បទា ។ បេ ។

[១៤១] យនិដំ ធន្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៤២] យនិដំ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៤៣] យនិដំ ដំដួសម្បទា ។ បេ ។

[១៤៤] យនិដំ អប្បមាទសម្បទា ។ បេ ។

[១៤៥] សារគ្គីដំនានំ ។ យនិដំ យោនិសោមន-

សុរិយចេញលោ

ដាច់បំផុត ។ ហួលភិក្ខុចាំឯឡាយ ភិក្ខុវេ វេលមានមិត្តល្អ វេលវេល
អរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ វេលធ្វើអរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យ
ច្រើនឡើងដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៤០] សាគ្គីនិពាទ ។ ហួលភិក្ខុចាំឯឡាយ ការឡើងវៃ
កុណ នេះជាប្រពាទ នេះជាបុព្វង្គមិត្ត វៃព្រះករុណ្យវេលឡើង ។
ហួលភិក្ខុចាំឯឡាយ ការបរិបូណ៌ដោយសីល នេះជាប្រពាទ នេះជា
បុព្វង្គមិត្ត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យកើត
ឡើងដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ បេ ។

[១៤១] គីការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ។ បេ ។

[១៤២] គីការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ បេ ។

[១៤៣] គីការបរិបូណ៌ដោយការឃើញ ។ បេ ។

[១៤៤] គីការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ ។ បេ ។

[១៤៥] សាគ្គីនិពាទ ។ គីការបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមន-

សុរិយបេយ្យលោ

តស្សុទ្ធានិ

កកល្យាណាមិភ្នំ សីលត្វ
ឆន្ទោ ច អត្តសម្បទា
ជិដ្ឋិ ច អប្បហានោ ច
យោជំសោ កវតិ សត្តមំ ។

សុរិយបេយ្យស

ទុក្ខាននៃសុរិយបេយ្យលនោះគឺ

ពោលអំពើការបរិបូណ៌ដោយមិត្តល្អ ១ អំពើសីល ១ អំពើ
សេចក្តីពេញចិត្ត ១ អំពើការបរិបូណ៌ដោយចំណុះផ្អែម ១
អំពើការឃើញត្រូវ ១ អំពើសេចក្តីមិនប្រមាទ ១ អំពើយាខ័-
សោមនសីការ ១ ទៀតជាគំរប់ ៧ ។

ឯកធម្មបេយ្យលោ

[១៤៧] សាវត្ថិដំណាច់ ។ ឯកេនេឃ្លា ភិក្ខុវេ ធាហុ-
បតារហេ អវិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មត្តស្ស ឧប្បាទាយ ។
នតតោ ឯកេនេឃ្លា ។ យធំធំ នេស្សាណមិត្តតា ។
នេស្សាណមិត្តស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាដិកដ្ឋំ
អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេស្សតំ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
ធាហុលីកាវស្សតិកំ ។

[១៤៨] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ នេស្សាណមិត្តា
អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេតិ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
ធាហុលីកាវេតិ ។ វេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សញ្ញាដិដ្ឋិ
កាវេតិ វិវេកជំស្សតំ វិវាគជំស្សតំ ជំរោជជំស្សតំ
វេស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។ សញ្ញាសមាដិ កាវេតិ វិវេ-
កជំស្សតំ វិវាគជំស្សតំ ជំរោជជំស្សតំ វេស្សត្ត-

ឯកធម្មបេយ្យល

[១៤៧] សាវត្ថិទីបាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១ មាន
រូបការព្រឹទ្ធ ដើម្បីញ៉ាំងអវិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើង ។
ធម៌ ១ កើតឡើង ។ គឺការមានមិត្តល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ដំណើរនេះជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងជំរើន
អវិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអវិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
ច្រើនឡើង ។

[១៤៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ វេយ្យ
ចំរើនឲ្យអវិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ វេយ្យធ្វើអវិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ឲ្យច្រើនឡើង កើតឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
វេយ្យចំរើនឲ្យសេចក្តីរឃឹកត្រូវ ដែលកាស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងួត កា-
ស្រីយសេចក្តីឡើយណាយ កាស្រីយសេចក្តីលត់ បង្ហូរទៅក្នុងការ
លះ ។ បេ ។ វេយ្យចំរើនសេចក្តីកាំងចិត្តត្រូវ កាស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងួត
កាស្រីយសេចក្តីឡើយណាយ កាស្រីយសេចក្តីលត់ បង្ហូរទៅក្នុង

ចរិយាមី ។ ឃុំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តាឡាណាមី(ត្តា)
អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ
ពហុលីកាភេតិ ។

[១២៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ ឯកធម្មោ ភិក្ខុវេ ពហុប-
តារោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គីកាស្ស មត្តស្ស ធម្មានាយ ។
តាតោ ឯកធម្មោ ។ យទំទំ សីលសម្បទា ។ បេ ។

[១២៨] យទំទំ ធនុសម្បទា ។ បេ ។

[១២៩] យទំទំ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៣០] យទំទំ ទំដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។

[១៣១] យទំទំ អប្បហានសម្បទា ។ បេ ។

[១៣២] សាវត្ថិនិទានំ ។ យទំទំ យោនិសោមន-
សិការសម្បទា ។ យោនិសោមនសិការសម្បទាស្ស
ទំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ ចានិកេត្តិ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ
កាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ ពហុលីកាវស្សតិ ។

ការលះ ។ ប្ទាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ រឺបែង
ចំរើនអរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ ៨ រឺមិនធ្វើអរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ ៨
ឲ្យច្រើនឡើយ ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៣៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ ប្ទាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១ មាន
របការច្រើន ដើម្បីញ៉ាំងអរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើង ។
ធម៌ ១ តើដូចម្តេច ។ គឺការបរិបូណ៌ដោយសីល ។ បេ ។

[១៣៤] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ។ បេ ។

[១៣៥] គឺការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ បេ ។

[១៣៦] គឺការបរិបូណ៌ដោយការឃើញ ។ បេ ។

[១៣៧] គឺការបរិបូណ៌ដោយសម្មតិមន្ត្រីប្រាម ។ បេ ។

[១៣៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ គឺការបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមន-
សិការ ។ ប្ទាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទីសន្សំរបស់ភិក្ខុដែល
ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការ ភិក្ខុទាំងនឹងចំរើនអរិយមន្ត្រី
ប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៥៥] ករដព្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមន-
 សំសារសម្បជ្ជោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បន្តំ ភាវេតិ អរិយំ
 បដ្ឋង្គិកំ បន្តំ តហុលីករោតិ ។ វេជ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាសម្ពុទ្ធំ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវេកនិស្សិតំ ជំរោជ-
 និស្សិតំ ភេស្សត្តបរិណាមិ ។ មេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ
 វិវេកនិស្សិតំ វិវេកនិស្សិតំ ជំរោជនិស្សិតំ ភេស្សត្ត-
 បរិណាមិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសំ-
 ការសម្បជ្ជោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បន្តំ ភាវេតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ បន្តំ តហុលីករោតិ ។

[១៥៦] សាវ្រ្តិនិមោជំ ។ ឯតនធម្មោ ភិក្ខុវេ តហុប-
 ការោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស បន្តស្ស ឧប្បាទាយ ។
 តតហោ ឯតនធម្មោ ។ យនិជំ កាល្យាណមិត្តតា ។
 កាល្យាណមិត្តស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុលោ ទានិកាផ្លុំ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បន្តំ ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បន្តំ
 តហុលីករស្សតិ ។

[១៥៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយយោ-
 និសោមនសិការៈ វេជនិចំរើនអរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ វេជធ្វើ
 អរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ វេជនិចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ពង្រឹង
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពង្រឹងសេចក្តីឲ្យឃើញឈាយ ពង្រឹងសេចក្តី
 រលត់ បង្កើនទៅក្នុងការលះ ។ មេ ។ វេជនិចំរើនសេចក្តីទាំងនឹងត្រូវ
 ពង្រឹងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពង្រឹងសេចក្តីឲ្យឃើញឈាយ ពង្រឹង
 សេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅក្នុងការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែល
 ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ វេជនិចំរើនអរិយមន្តប្រកប
 ដោយអង្គ៨ វេជធ្វើអរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយ
 ប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៥៦] សាវ្រ្តិនិមោជ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌១ មាន
 ១២ការច្រើន ដើម្បីញ៉ាំងអរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យកើនឡើង ។
 ធម៌១ តើដូចម្តេច ។ គឺការមានមិត្តល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដំណើរនេះជាច្រើនឡើយរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ ភិក្ខុមាននិចំរើន
 អរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ធំធេងធ្វើអរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យ
 ច្រើនឡើង ។

ឯកធម្មបេយ្យាល

[១៥៧] ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ តាឡាណាមិឡោ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
តហុប្បិករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ
នាសវនយបរិយោសានំ នោសវនយបរិយោសានំ មោហា-
វនយបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសហនី ភាវេតិ ភក-
វនយបរិយោសានំ នោសវនយបរិយោសានំ មោហាវន-
យបរិយោសានំ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ តាឡាណា-
មិឡោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ តហុប្បិករោតិ ។

[១៥៨] សាវត្ថិទំនាទំ ។ ឯកធិដ្ឋោ ភិក្ខុវេ តហុប-
តារោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មត្តស្ស ទប្បាធាយ ។
កតមោ ឯកធិដ្ឋោ ។ យទំទំ សីលសម្បទា ។ បេ ។

[១៥៩] យទំទំ នទ្ធសម្បទា ។ បេ ។

[១៦០] យទំទំ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

ឯកធម្មបេយ្យាល

[១៥៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្ត
រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ និងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៤ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
ធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំរូកគ្រុះ
ជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរូកគ្រុះជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរូក
មោហាជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីកាំងចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់
បង្ខំរូកគ្រុះជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរូកគ្រុះជាទីបំផុត មានការ
កំចាត់បង្ខំរូកមោហាជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្ត
រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៥៨] សាវត្ថិទំនាទំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១ មាន
ទេសការច្រើន ដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើង ។
ធម៌ ១ តើដូចម្តេច ។ គឺការបរិបូណ៌ដោយសីល ។ បេ ។

[១៥៩] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីពញ្ញាចិត្ត ។ បេ ។

[១៦០] គឺការបរិបូណ៌ដោយចិត្តផ្រៃថ្លៃ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខាស្សនិកាយ

(១៦៦) យទិទំ ធម្មិសុឡា ។ បេ ។

(១៦៧) យទិទំ អប្បហានសុឡា ។ បេ ។

(១៦៨) សាវត្ថិវិនិទានំ ។ យទិទំ យោនិសោមន-
សិការសុឡា ។ យោនិសោមនសិការសុឡាស្សតិ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោសីតិ ។

(១៦៩) តតទា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមន-
សិការសុឡា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោសីតិ ។ ឥឡ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សុឡាធម្មិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ ភាវេ-
នយមរិយោសាធំ យោសវិនយមរិយោសាធំ យោមរិយ-
យមរិយោសាធំ ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោម-
នសិការសុឡា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវេតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោសីតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ សុខាស្សនិកាយ

(១៦១) ភិការបិបូណិដោយការឃើញ ។ បេ ។

(១៦២) ភិការបិបូណិដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ ។ បេ ។

(១៦៣) សាវត្ថិវិនិទានំ ។ ភិការបិបូណិដោយយោនិសោមន-
សិការ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទីសន្សំរបស់ភិក្ខុដែល
ជាអ្នកបិបូណិដោយយោនិសោមនសិការ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើនឲ្យអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

(១៦៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកបិបូណិដោយ
យោនិសោមនសិការ រើបងចំរើនឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រើមន
ធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិនិយោគ រើមនចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ។ បេ ។
រើមនចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំរាគៈជាទីបំផុត មាន
ការកំចាត់បង្ខំវាសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំហេហៈជាទីបំ-
ផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នកបិបូណិដោយយោនិសោ-
មនសិការ រើបងចំរើនឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រើមនធ្វើឲ្យអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

ឯកធម្មបេយ្យលោ

ពិស្សត្តានំ

កល្យាណមិត្តំ សីលំ ៥
ចរោ ៦ អត្តសម្បទា
ទិដ្ឋិ ៧ អប្បមាទា ៨
យោធិសោ កាតិ សត្តមំ ។

ឯកធម្មបេយ្យល

ទុក្ខានៃឯកធម្មបេយ្យលនោះគឺ

គោលអំពីកល្យាណមិត្ត ១ អំពីសីល ១ អំពីសេចក្តីចេញ
ចិត្ត ១ អំពីការបរិបូណ៌ដោយចិត្តផ្រះថ្លា ១ អំពីការឃើញ ១
អំពីសេចក្តីមិនប្រមាទ ១ អំពីយោធិសោមនសីការ ១ ទៀត
ជាតំរង់ ៧ ។

តារាងកម្មប្រយោជន៍

(១៦៥) សាវត្ថុនិងដាង ។ ដាង កិច្ចការ កិច្ចការ ១១១-
ដង្កូវ សមុបស្សាច់ យេន កុស្យត្រា វា អរិយា
អដ្ឋង្គិកោ មត្តា ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បត្រា វា អរិយា អដ្ឋង្គិ-
កោ មត្តា ភាវណាចារិយី គន្ធាតិ ។ យថយំដំ កិច្ចការ
កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យាណមិត្តតា កិច្ចការ កិច្ច-
ការ វាដិកម្ពំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវស្សាតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពរុលីកាវស្សាតិកំ ។

(១៦៦) កថា កិច្ចការ កិច្ច កល្យាណមិត្តា
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
ពរុលីកាវតិ ។ កថា កិច្ចការ កិច្ច សម្មាសម្ពុទ្ធំ ភាវតិ
កិច្ចការស្សាតិ ។ កថា ។ សម្មាសម្ពុទ្ធំ ភាវតិ កិច្ចការស្សាតិ

តារាងកម្មប្រយោជន៍

(១៦៧) សាវត្ថុនិងដាង ។ ម្ចាស់កិច្ចការនិទ្ទាយ គថាគតិចារ-
ណាមិនឃើញឡើយនៃសូម្បីមួយ ដែលជាហេតុឱ្យអរិយមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៥ មិនបានកើតឡើង ឱ្យកើតឡើងបានក្តី ឱ្យអរិយមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ដែលកើតឡើងហើយ ផលនៃការពេញបរិបូណ៌ដោយ
ការតាម ។ ម្ចាស់កិច្ចការនិទ្ទាយ (គថាគតិចារណាមិនឃើញឡើយនៃសូម្បីមួយ
មួយនៃការមានមិត្តល្អនេះឡើយ ។ ម្ចាស់កិច្ចការនិទ្ទាយ ដំណើរនេះជា
ទិសនិទ្ទិសរបស់កិច្ចការដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ កិច្ចការនេះនឹងចំរើនឱ្យអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើឱ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឱ្យច្រើនឡើង ។

(១៦៨) ម្ចាស់កិច្ចការនិទ្ទាយ ចុះកិច្ចការដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ
រមែងចំរើនឱ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើឱ្យអរិយមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ឱ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិច្ចការនិទ្ទាយ កិច្ច
ក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ពេស្រីយសេចក្តីស្ងប់-
ស្ងាត់ ។ កថា ។ រមែងចំរើនសេចក្តីកំរិតចិត្តត្រូវ ពេស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

វិភាគស្បៀង ធំ រោងស្បៀង រោងស្បៀងបរិសារមី ។ រស់
ទៅ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កណ្តាលមន្តោ អរិយ អដ្ឋង្គិក
មក្តី ពេទ័យ អរិយ អដ្ឋង្គិក មក្តី តហ្មលីករោង ។

[១៦៧] សារភ្នំដំណង់ ។ យាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ចំ ឯ.

កង្កែប សមុទ្រស្បៀម យេន អនុប្បន្នា ភ អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ បន្តោ ឧប្បន្នតំ ឧប្បន្នា ភ អរិយោ អដ្ឋង្គិ-
កោ បន្តោ កាវតាចារិយី កច្ឆតំ ។ យេយិដំ ភិក្ខុវេ
សីលសម្បទា ។ បេ ។

[១៦៨] យេយិដំ ភិក្ខុវេ ធនុសម្បទា ។ បេ ។

[១៦៩] យេយិដំ ភិក្ខុវេ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៧០] យេយិដំ ភិក្ខុវេ ធិដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។

ពស្រីយសេចក្តីឡើយពាយ ពស្រីយសេចក្តីលក់ បង្កើនទៅក្នុង
កាលៈ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ រមែងចាំរើ
ខ្លួនអោយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ រមែងធ្វើខ្លួនអោយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨
ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៦៧] សារភ្នំដំណង់ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ គេជាគតិចារ-
ណាមិនឃើញខ្លួនមិនដឹងសូម្បីមួយ ដែលជាហេតុឲ្យអោយមន្តប្រកប
ដោយអង្គ៨ មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ឲ្យអោយមន្តប្រកប
ដោយអង្គ៨ ដែលកើតឡើងហើយ ដល់ខ្លួនការពេញបរិច្ចណ៍ដោយ
ការងារបានក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ (គេជាគតិចារណាមិនឃើញមិន
ដឹង) ដូចជាការបរិច្ចណ៍ដោយសីលនេះឡើយ ។ បេ ។

[១៦៨] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ដូចជាការបរិច្ចណ៍ដោយសេចក្តី
ពេញចិត្តនេះឡើយ ។ បេ ។

[១៦៩] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ដូចជាការបរិច្ចណ៍ដោយចិត្តជ្រះ
ថ្លានេះឡើយ ។ បេ ។

[១៧០] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ដូចជាការបរិច្ចណ៍ដោយការឃើញ
នេះឡើយ ។ បេ ។

[១៧១] យេធីយំ ភិក្ខុវេ អម្បហនសម្បទា ។ បេ ។

[១៧២] សាវត្ថិមិធាចំ ។ យេធីយំ ភិក្ខុវេ យោ-
មិសោមនសិការសម្បទា ។ យោធិសោមនសិការ-
សម្បទាស្សេតំ ពិច្ចវេ ភិក្ខុវោ ចាធិតត្ថំ អវិយំ
អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ភាវេស្សតិ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ តហ្ម-
លីតាវស្សតិ ។

[១៧៣] តថត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោធិសោមនសិ-
ការសម្បទា អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ភាវេតិ អវិយំ អដ្ឋង្គិ-
តំ មត្តំ តហ្មលីតរោតិ ។ វេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាដ្ឋិ-
ការវេ វិវេនធិស្សតំ ។ បេ ។ សម្មាសហធិ ភាវេតិ
វិវេនធិស្សតំ វិវេនធិស្សតំ ធិរោធិស្សតំ វោស្សត្តប-
វិវេនធិ ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោធិសោមនសិការ-
សម្បទា អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ភាវេតិ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ
មត្តំ តហ្មលីតរោតិ ។

[១៧១] ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបំប្លែងវាយសេចក្តី
បំប្លែងនេះឡើយ ។ បេ ។

[១៧២] សាវត្ថិទាន ។ ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការ
បំប្លែងវាយយោធិសោមនសិការនេះឡើយ ។ ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ
វែរណ៍នេះពុំសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកបំប្លែងវាយយោធិសោមន-
សិការ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើនឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៧៣] ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកបំប្លែងវាយ
យោធិសោមនសិការ វែរនឹងចំរើនឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ វែរនឹង
ធ្វើឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នួល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ វែរនឹងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ គា-
ស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ វែរនឹងចំរើនសេចក្តីកាំងចិត្តត្រូវ ពេស្រីយ
សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពេស្រីយសេចក្តីឡើយណាយ គាស្រីយសេចក្តី
លេតំ បាត្តានៅក្នុងការលះ ។ ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នក
បំប្លែងវាយយោធិសោមនសិការ វែរនឹងចំរើនឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ វែរនឹងធ្វើឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយ
ច្រកាយ៉ាងនេះឯង ។

ពហុន្តរាជ្យប្បយុគលោ

(១៧២) សាវត្ថិដំណាច់ ។ ជាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ
 ឯតទង្គុប័ សមទុបស្សាប័ យេន អនុប្បត្តោ វ អ-
 រិយោ អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ទុប្បត្តតិ ទុប្បត្តោ វ អរិ-
 យោ អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ភាវនាទាវិប្បិ កច្ឆតិ ។ យថ-
 យេន ភិក្ខុវេ កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សតំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ទាដិកម្មំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ភាវនស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកាវិស្សនីតិ ។

(១៧៤) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តា
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវនំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីកាវេតិ ។ ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សេដ្ឋានិដ្ឋិ ភា-
 វេតិ ភកវំនយ បរិយោសាទំ ទោសវំនយ បរិយោសាទំ
 វោទាវំនយ បរិយោសាទំ ។ បេ ។ សញ្ញាសមាធិ ភា-
 វេតិ ភកវំនយ បរិយោសាទំ ទោសវំនយ បរិយោសាទំ

ពហុន្តរាជ្យប្បយុគល

(១៧៦) សាវត្ថិដំណាច់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេជាគតតំពារណា
 បិទឃើញខ្លួនដទៃសូម្បីមួយ ដែលជាហេតុឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ៨ មិនខាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ៨ ដែលកើតឡើងហើយ ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយភាវនា
 បានក្តី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (គេជាគតតំពារណាមិនឃើញដទៃ)
 ដូចជាការមានមិត្តល្អនេះឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជា
 សន្សំរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើនឲ្យអរិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ៨ នឹងធ្វើឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

(១៧៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ
 រមែងចំរើនឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ រមែងធ្វើឲ្យអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំ
 រកៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំវិចារសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
 បង្ខំវិហារសៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីកាន់ចិត្តត្រូវ មាន
 ការកំចាត់បង្ខំរកៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំវិចារសៈជាទីបំផុត

ហោហវិទយេមវិយោសាធំ ។ ឃី ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
តុល្យណមិត្តោ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ កាវេតិ អវិយំ
អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពហុលីតុភេតិ ។

(១៧៦) សាវត្ថិនិទានំ ។ នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯ-
តតម្មំបិ សមទុមស្សាមំ យេន អទុច្ឆន្ទា វា អវិយោ
អដ្ឋង្គិតោ មត្តោ ឧច្ឆន្ទតិ ឧច្ឆន្ទា វា អវិយោ អដ្ឋ-
ង្គិតោ មត្តោ ការនាចារិព្វរិ គុដ្ឋតំ ។ យថយំធំ ភិក្ខុវេ
សីលសម្បទា ។ បេ ។

(១៧៧) យថយំធំ ភិក្ខុវេ ធនុសម្បទា ។ បេ ។

(១៧៨) យថយំធំ ភិក្ខុវេ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

(១៧៩) យថយំធំ ភិក្ខុវេ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។

ហនការកំចាតំបនំឡូហោហោជាទីបំផុត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុវេស
ជាអ្នកមានមិត្តល្អ វែងចំរើនឡូអោយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ វែងធំធេងឡូ
អោយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

(១៧៦) សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេជាគុណិចារណា
មិនឃើញខ្លួនមិនដទៃសូម្បីមួយ ដែលជាហេតុឲ្យអោយមន្តប្រកបដោយ
អង្គ៨ មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ឲ្យអោយមន្តប្រកបដោយ
អង្គ៨ កើតឡើងហើយ ផល់ខ្លួនការគេញបរិបូណ៌ដោយការនាគី ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (គេជាគុណិចារណាមិនឃើញមិនដទៃ) ដូចជាការ
បរិបូណ៌ដោយសីលនេះឡើយ ។ បេ ។

(១៧៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តី
គេញចិត្តនេះឡើយ ។ បេ ។

(១៧៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះ
ថ្លានេះឡើយ ។ បេ ។

(១៧៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយការ
ឃើញនេះឡើយ ។ បេ ។

[១៨០] យថយេនំ ភិក្ខុវេ វេស្សនាមសវ្សនា ។ មេ ។

[១៨១] យថយេនំ ភិក្ខុវេ យោនិសោមនសំការ-

វសវ្សនា ។ យោនិសោមនសំការវសវ្សន្តស្សនំ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុនោ ចាដិកង្ខំ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេស្សនិ

អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកាវស្សនីតំ ។

[១៨២] កថេន្ទុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមន-

សំការវសវ្សន្តា អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេតិ អវយំ

អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកាវេតិ ។ ឥត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

សម្មាទិដ្ឋិ កាវេតិ ភកវិទយបរិយោសាទំ ទោសវិទយ-

បរិយោសាទំ មោហវិទយបរិយោសាទំ ។ មេ ។ សម្មា-

ស ចាដិ កាវេតិ ភកវិទយបរិយោសាទំ ទោសវិទយ-

[១៨០] ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តី

បំណែងទេវេរ្យោយ ។ មេ ។

[១៨១] ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយយោនិ-

សោមនសំការវេរ្យោយ ។ ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទី

សង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសំការៈ ភិក្ខុនោះ

នឹងចំរើនម្លូវអវិយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ នឹងធ្វើម្លូវអវិយមន្តប្រកបដោយ

អង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៨២] ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយ

យោនិសោមនសំការៈ វែមនឹងចំរើនម្លូវអវិយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ វែមនឹង

ធ្វើម្លូវអវិយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ប្បល

ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ វែមនឹងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មាន

ការកំចាត់បំណុលក្នុងក្រុមជាទីបំផុត មានការកំចាត់បំណុលវិចារៈជាទីបំផុត

មានការកំចាត់បំណុលវិចារៈជាទីបំផុត ។ មេ ។ វែមនឹងចំរើនសេចក្តីតាំង

ចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បំណុលក្នុងក្រុមជាទីបំផុត មានការកំចាត់បំណុលវិចារៈ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុក្ខ

បរិយោសានំ មោហាវិទយបរិយោសានំ ។ ឯវំ ទោ វិក្កុរេ
វិក្កុរ យោធិសោមនសីតារសប្បន្ទា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោធិតំ ។

ពហុន្តឯកធម្មបេយ្យាលោ ឥដ្ឋិមោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

កល្យាណមិត្តំ សីលញ្ច
ធម្មោ ច អត្តសម្បទា
ទិដ្ឋិ ច អប្បមាទោ ច
យោធិសោ កវេតិ សត្តមំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

ជាទីបំផុត បានការកំចាត់បដិទ្ធករហោជាទីបំផុត ។ ប្រាសភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុវេលជាអ្នកបំប្លែងវិជ្ជាដោយយោធិសោមនសីការៈ វេលិចំវេននូវអរិយ-
មត្តប្រកបដោយអង្គ៨ វេលិធ្វើនូវអរិយមត្តប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើន
ឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ ពហុន្តឯកធម្មបេយ្យាលទី ៨ ។

ទត្វានៃពហុន្តឯកធម្មបេយ្យាលនោះគឺ

ពោលអំពីការបំប្លែងវិជ្ជាដោយកល្យាណមិត្ត ១ អំពីសីល ១
អំពីសេចក្តីពេញចិត្ត ១ អំពីការបំប្លែងវិជ្ជាដោយចិត្តជ្រះថ្លា ១
អំពីការឃើញត្រូវ ១ អំពីសេចក្តីមិនប្រមាទ ១ អំពីយោធិ-
សោមនសីការៈ ១ ទៀតជាតំរប់ ៧ ។

គង្គាបេយ្យលោ

[១៨៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យោថាមិ ភិក្ខុវេ គង្គា

នដំ ទាដិទមិញ្ញា ទាដិទទោណា ទាដិទបញ្ញាវ ។ ឯវបេ

ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ ភាវេន្ណា អវយំ

អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពហុលីកាវេន្ណោ មិច្ឆានមិច្ឆោ ហោតិ

មិច្ឆានទោណោ មិច្ឆានបញ្ញាវេ ។

[១៨៤] កថេស្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវយំ អដ្ឋង្គិតំ

មត្តំ ភាវេន្ណា អវយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពហុលីកាវេន្ណោ

មិច្ឆានមិច្ឆោ ហោតិ មិច្ឆានទោណោ មិច្ឆានបញ្ញាវេ ។

៧៧ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ខាមិដ្ឋំ ភាវេតិ វិវេតាមិស្សិតំ

គង្គាបេយ្យល

[១៨៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទេវតា

ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ចំសខានិកើត ទេវទេវកាន់ចំសខានិកើត (ជាល

ទៅកាន់ចំសខានិកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាល

ចំរើននូវអវិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអវិយមគ្គប្រកបដោយ

អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង វេលាបង្កើនទៅក្រចេះចំពោះ សុស្សិទ្ធិទៅក្រ

ចេះចំពោះ ដម្រាលទៅក្រចេះចំពោះ ក៏ដូច្នោះឯង ។

[១៨៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអវិយមគ្គ

ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអវិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន

ឡើង វេលាបង្កើនទៅកាន់ចំពោះចំពោះ សុស្សិទ្ធិទៅក្រចេះចំពោះ

ដម្រាលទៅក្រចេះចំពោះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាល

ធម្មវិទ័យនេះ វេលាចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្របស្ងាត់

វិវាទនិស្ស័តំ និរោធជនិស្ស័តំ កេស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។
 សឡាសមាធិ ភាវេតំ វិវាទនិស្ស័តំ វិវាទនិស្ស័តំ និ-
 រោធជនិស្ស័តំ កេស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ កាវេត្តា អរិយំ អដ្ឋង្គិ-
 កំ បត្តំ តហុលីកាវេត្តា និព្វាននិព្វា ហោតំ និព្វាន-
 ចោណោ និព្វានបញ្ញាភេតំ ។

[១៨៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យដាមិ ភិក្ខុវេ យ-
 ទុតា នធិ ចាចិនិព្វា ចាចិនិពោណា ចាចិនបញ្ញា ។
 ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[១៨៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យដាមិ ភិក្ខុវេ ក-
 ចិវតី នធិ ចាចិនិព្វា ចាចិនិពោណា ចាចិនបញ្ញា ។
 ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

កស្រីយសេចក្តីឡើយណាយ កស្រីយសេចក្តីលក់ បង្ហូរទៅក្នុង
 កាលេ ។ បេ ។ វេមនិចំវេទសេចក្តីកំនិចិត្តត្រូវ កស្រីយសេចក្តីស្ងប់
 ស្ងាត់ កស្រីយសេចក្តីឡើយណាយ កស្រីយសេចក្តីលក់ បង្ហូរ
 ទៅក្នុងកាលេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំវេទន្តអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 វេមនិបង្ហូរទៅកេត្រនិព្វាន សសៀរទៅកេត្រនិព្វាន ផម្រាលទៅ
 កេត្រនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[១៨៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្ធម្មបុតា
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទៅទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
 ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
 បេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[១៨៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្ធម្មបុតា
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទៅទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
 ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
 បេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

ឆ្ការបេយ្យល

[១៨៧] សាវត្ថិដំណាច់ ។ សេយ្យដាមី ភិក្ខុវេ សាភូ
នដិ ទាចិណិដ្ឋា ទាចិណទោណា ទាចិណបញ្ញា ។ វេរ
មេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ មេ ។

[១៨៨] សាវត្ថិដំណាច់ ។ សេយ្យដាមី ភិក្ខុវេ មហិ
នដិ ទាចិណិដ្ឋា ទាចិណទោណា ទាចិណបញ្ញា ។ វេរមេវ
ទោ ភិក្ខុវេ ។ មេ ។

[១៨៩] សាវត្ថិដំណាច់ ។ សេយ្យដាមី ភិក្ខុវេ យោ
កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យដីធំ ។ កង្កា យមុ
នា អចិវេតិ សាភូ មហិ សត្វា កា ទាចិណិដ្ឋា ទាចិ
ណទោណា ទាចិណបញ្ញា ។ វេរមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មន្តំ កាវេណ្ណា អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មន្តំ
តហុស័ករោណ្ណោ ចិញ្ចាណិដ្ឋោ មោតំ ចិញ្ចាណទោណា
ចិញ្ចាណបញ្ញា កេ ។

ឆ្ការបេយ្យល

[១៨៧] សាវត្ថិដំណាច់ ។ មូលភិក្ខុចំណុំឡាយ ដូចទានុសក្ខ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទៅទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ មូលភិក្ខុចំណុំឡាយ សេចក្តី
របេយ្យកំផ្សំប្តោះឯង ។ មេ ។

[១៨៨] សាវត្ថិដំណាច់ ។ មូលភិក្ខុចំណុំឡាយ ដូចទានុមហិ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទៅទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត យ៉ាងណាមិញ ។ មូលភិក្ខុចំណុំឡាយ សេចក្តី
របេយ្យកំយ៉ាងនោះដែរ ។ មេ ។

[១៨៩] សាវត្ថិដំណាច់ ។ មូលភិក្ខុចំណុំឡាយ ដូចទានុនៃ
ណាមួយ ។ គីណាខ្លះ ។ គីទានុគង្កា ១ យមុនា ១ អចិវេតិ ១ សក្ខុ ១
មហិ ១ ទានុចំណុំអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទៅ
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។
មូលភិក្ខុចំណុំឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអវិយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ កាល
ធ្វើនូវអវិយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្កាន់ទៅ
កេត្រនិព្វាន សសៀរទៅកេត្រនិព្វាន ជម្រាលទៅកេត្រនិព្វាន
កំផ្សំប្តោះឯង ។

[១៧០] កាថត្ថុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីករោន្តោ
 ធិត្វានធិន្តោ ហោតិ ធិត្វានទោណោ ធិត្វានបញ្ញារោ ។
 ៧៧ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ កាវេតិ វិវេកធិស្សិតំ វិវា-
 កធិស្សិតំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវេកធិស្សិតំ
 វិវាគធិស្សិតំ ធិរោធិស្សិតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវិ
 ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីករោន្តោ ធិត្វានធិន្តោ
 ហោតិ ធិត្វានទោណោ ធិត្វានបញ្ញារោតិ ។

[១៧១] សាវត្តិធិដានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ គត្តិ-
 ទនិ សមុម្ពុធិន្តោ សមុទ្ធាណោ សមុទ្ធបញ្ញារោ ។ ឯវិមេវ
 ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីករោន្តោ ធិត្វានធិន្តោ ហោតិ
 ធិត្វានទោណោ ធិត្វានបញ្ញារោ ។

[១៧០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើនទូរអរិយបន្តប្រ-
 កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើទូរអរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្កើនទៅក្រែងព្រះនិព្វាន សសៀរទៅក្រែងព្រះនិព្វាន ជម្រាល
 ទៅក្រែងព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យ
 នេះ វែមនិចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ពេស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពេស្រីយ
 សេចក្តីឡើយណាយ ។ បេ ។ វែមនិចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ពេស្រីយ
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពេស្រីយសេចក្តីឡើយណាយ ពេស្រីយសេចក្តី
 លេក់ បង្កើនទៅក្នុងការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើន
 ទូរអរិយបន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើទូរអរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨
 ឲ្យច្រើនឡើង វែមនិចំរើនទៅក្រែងព្រះនិព្វាន សសៀរទៅក្រែងព្រះនិព្វាន
 ជម្រាលទៅក្រែងព្រះនិព្វាន តើដូច្នោះឯង ។

[១៧១] សាវត្តិធិវាច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទេវត្តិ
 ដាច់ប្រដាតិហ្មៅទៅតាន់សមុទ្រ ទេរទៅកសមុទ្រ ជ្រាលទៅកសមុទ្រ
 ដូចម្តេចម៉េច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើនទូរអរិយបន្តប្រ-
 កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើទូរអរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 តើវែមនិចំរើនទៅក្រែងព្រះនិព្វាន សសៀរទៅក្រែងព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅ
 ក្រែងព្រះនិព្វាន តើដូច្នោះឯង ។

គង្គាយោគលោ

[១៧២] កថាសុត្តនិកាយ កិច្ចវេ កិច្ចុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ តហុលីករោន្តោ
 ជំព្វានជំន្តោ ហោតំ ជំព្វានហោណោ ជំព្វានបញ្ញារោ ។
 ៧៨ កិច្ចវេ កិច្ចុ សម្មាធិដ្ឋិ កាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ
 ។ វេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវេកនិស្សិ-
 តំ ជំរេននិស្សិតំ វេស្សក្កបរិណាមី ។ ឯវំ ទោ កិច្ចវេ
 កិច្ចុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ តហុលីករោន្តោ ជំព្វានជំន្តោ ហោតិ ជំព្វាន-
 ហោណោ ជំព្វានបញ្ញារោតិ ។

[១៧៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យដាមិ កិច្ចវេ
 យមុនា ធី សមុដ្ឋជំន្តោ សមុដ្ឋហោណោ សមុដ្ឋ-
 បញ្ញារោ ។ ឯវាមវ ទោ កិច្ចវេ កិច្ចុ ។ វេ ។

គង្គាយោគលោ

[១៧២] ហ្គលកិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 ក៏រើមនិបង្កើនទៅក៏ព្រះនិព្វាន សសៀទៅក៏ព្រះនិព្វាន ជម្រាល
 ទៅក៏ព្រះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ហ្គលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុកាលចំរើននូវ
 រេន រើមនិចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ កាស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ វេ ។
 រើមនិចំរើនសេចក្តីកាន់ចិត្តត្រូវ កាស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កាស្រីយ
 សេចក្តីឡើយណាយ កាស្រីយសេចក្តីលេត់ បង្កើនទៅក្នុងការលះ ។
 ហ្គលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ កាល
 ធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ក៏រើមនិបង្កើនទៅ
 ក៏ព្រះនិព្វាន សសៀទៅក៏ព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅក៏ព្រះនិព្វាន
 ក៏ដូច្នោះឯង ។

[១៧៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ ហ្គលកិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទទ្ធរយមុនា
 ដោយដូចកិច្ចវេទកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
 សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ហ្គលកិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទបមេយ្យ
 ក៏ដូច្នោះឯង ។ វេ ។

[១៧៤] សារភ្នំនិទានំ ។ សេយ្យដាចំ កំត្វេវ

អចំរតី ធម៌ សមុទ្ធនំម្នា សមុទ្ធតោលា សមុទ្ធ-

ចត្តារា ។ ឯវមេវ ទោ កំត្វេវ កំត្វុ ។ មេ ។

[១៧៥] សារភ្នំនិទានំ ។ សេយ្យដាចំ កំត្វេវ ស-

ញ ធម៌ សមុទ្ធនំម្នា សមុទ្ធតោលា សមុទ្ធចត្តារា ។

ឯវមេវ ទោ កំត្វេវ កំត្វុ ។ មេ ។

[១៧៦] សារភ្នំនិទានំ ។ សេយ្យដាចំ កំត្វេវ ចហី

ធម៌ សមុទ្ធនំម្នា សមុទ្ធតោលា សមុទ្ធចត្តារា ។ ឯវ-

មេវ ទោ កំត្វេវ កំត្វុ ។ មេ ។

[១៧៤] សារភ្នំនិទាន ។ ម្នាសក្កុទំនិទ្យាយ ដូចទ្វេអចំរតី

ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់

សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាសក្កុទំនិទ្យាយ សេចក្តីទមរបេយ្យ

កិដ្ឋុច្ឆារឯង ។ មេ ។

[១៧៥] សារភ្នំនិទាន ។ ម្នាសក្កុទំនិទ្យាយ ដូចទ្វេសក្កុ

ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់

សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាសក្កុទំនិទ្យាយ សេចក្តីទមរបេយ្យ

កិដ្ឋុច្ឆារឯង ។ មេ ។

[១៧៦] សារភ្នំនិទាន ។ ម្នាសក្កុទំនិទ្យាយ ដូចទ្វេបហី

ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់

សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាសក្កុទំនិទ្យាយ សេចក្តីទមរបេយ្យ

កិដ្ឋុច្ឆារឯង ។ មេ ។

[១៧៧] សារត្តិធិបារមី ។ លេយ្យដិមិ ភិក្ខុវេ យោ
 តោតិហ បរោណនិយោ ។ លេយ្យដិមិ ។ ខន្តោ យទុតា
 វចិវតី សភូ មហី សត្វា តា សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធ-
 ហោណា សមុទ្ធបញ្ញាវ ។ ឯវមេ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 តហុលីតរោន្តោ ធិត្វានិដ្ឋោ ហោតិ ធិត្វានិហោណា
 ធិត្វានបញ្ញាវ ។

[១៧៨] តេដញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ភាវេន្តា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីតរោន្តោ
 ធិត្វានិដ្ឋោ ហោតិ ធិត្វានិហោណា ធិត្វានបញ្ញាវ ។
 ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ភាវតិ វិវេកនិស្សិតំ

[១៧៧] សារត្តិធិបារមី ។ ហាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចខ្មែរ
 ណាមួយ ។ ភីណាខ្លះ ។ ធិទន្ធកង្កិ ១ យមុតា ១ អចិវតី ១ សាក្យ
 ហោ ១ ខ្មែរទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់
 សមុទ្រ ដែលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចម៉េច ។ ហាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុកាលចំរើនឲ្យអរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើឲ្យអរិយមន្ត្រីប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ក៏រំលែងបង្ហូរទៅក្រៅព្រះនិព្វាន សស្សិ
 ទៅក្រៅព្រះនិព្វាន ដដែលទៅក្រៅព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[១៧៨] ហាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើនឲ្យអរិយមន្ត្រីប្រ-
 កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើឲ្យអរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 ក៏រំលែងបង្ហូរទៅក្រៅព្រះនិព្វាន សស្សិទៅក្រៅព្រះនិព្វាន ដដែល
 ទៅក្រៅព្រះនិព្វាន ក៏ដូចម្តេច ។ ហាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុន្តិធម្ម-
 វិន័យនេះ រំលែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ពាស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

វិភាគនិស្សិតំ ធិរោគនិស្សិតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ បេ ។
សញ្ញាសមាធិ កាវតំ វិវេកនិស្សិតំ វិភាគនិស្សិតំ ធិរោ-
គនិស្សិតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ វិគ្គាវេ វិគ្គុ
វរិយំ វិជ្ជន្តិកំ មត្តំ កាវត្ថា វរិយំ វិជ្ជន្តិកំ មត្តំ
ទាតុលីកាភោត្តោ ធិត្វាននិដ្ឋោ ហោតិ ធិត្វាធមាណោ
ធិត្វានមត្តាហោតិ ។

កង្ការមយ្យាលភិវំ សន្តេមេន សំខេតំ មេយ្យាលេ
វិជ្ជាមត្តំ ។

ពិស្សទានិ

- ៣ ចាតីនតោ ធិត្វា
- ៧ ធិត្វា ច សមុទ្ធតោ
- ឡេ^(១) ធិត្វា ធិសា ហោតិ
- វិគ្គា តេន វរិទ្ធវិវតិ ។
- កង្ការមយ្យាលី ចាតីននិដ្ឋាភិវេនមត្តិ^(២)
- វិវេកនិស្សិតញ្ញានសាលី បរិវេនី ។

១ ១. ១. ៤៧ ១១ ៤ ត្វាស ហោតិ មេយ្យាលី ធិន ព្រឹតិវិ ។ ២ ចារិមត្តា
ចារិមត្តំ ចារិមត្តំ វិវេនមត្តិ ។

ពស្រីយសេចក្តីម្យើយណាយ ពស្រីយសេចក្តីលកំ បង្ហោនទៅក្នុងការ
លះ ។ បេ ។ វេបនិចំវេនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ពស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
ពស្រីយសេចក្តីម្យើយណាយ ពស្រីយសេចក្តីលកំ បង្ហោនទៅក្នុង
ការលះ ។ ហាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំវេននូវអាយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ៨ កាលវិជ្ជនូវអាយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង វេមផ
បង្ហោនទៅគេព្រះនិព្វាន សស្សិទៅគេព្រះនិព្វាន ផ្សែងទៅគេ
ព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

កង្ការមយ្យាលភិវៈ សរសេរដោយសន្តេមេន អ្នកប្រាជ្ញគួរឲ្យពិស្តារ
កង្ការមយ្យាលៈផងចុះ ។

ឧទាននៃកង្ការមយ្យាលនោះគឺ

ពោលអំពីទន្លេហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត មាន ៦ លើក អំពី
ទន្លេហូរទៅកាន់សមុទ្រមាន ៦ លើក រួមជាមិមាន ៤២
លើក ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថាមួយវគ្គ ។ ចំណាយ
អំពីមគ្គដែលពស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ដូចទន្លេដែលហូរ
ទៅកាន់ទិសខាងកើត បានក្នុងកង្ការមយ្យាល រួមជា ១២
លើក ចាត់ចាប់បំបែកទៅ ១ ។

គង្គាលេយ្យសី

(១៧៧) សាវត្ថិនិទានំ ។ លេយ្យដាចិ ភិក្ខុវេ

កុត្តំ ននី ចាចីនិទានំ ចាចីនិទានោ ចាចីនិទានោ ។

ឯវេវេ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ កាវេន្តោ

អវយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ តហុលីករោន្តោ ធិត្វាននិទ្ទោ

ហោតិ ធិត្វានចោណោ ធិត្វានមត្តារោ ។

(២០០) តថព្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវយំ អដ្ឋង្គិតំ

មត្តំ កាវេន្តោ អវយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ តហុលីករោន្តោ

ធិត្វាននិទ្ទោ ហោតិ ធិត្វានចោណោ ធិត្វានមត្តារោ ។

និ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មានិទ្ធិ កាវេនិ ភកវិនយថវិ

យោសាធំ យោសវិនយថវិយោសាធំ ហោហវិនយថវិ

យោសាធំ ។ ថេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេនិ ភកវិនយថវិ

គង្គាលេយ្យសី

(១៧៧) សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទទ្ធកុស្តិ

ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់វិសាធានកើត ទេវទៅកាន់វិសាធានកើត ជ្រាល

ទៅកាន់វិសាធានកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាល

ចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ

អង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្កើនទៅក្រែនិព្វាន សស្សិទៅក្រែ

ក្រែនិព្វាន ផ្រែលទៅក្រែនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២០០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រ-

កបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង

រមែងបង្កើនទៅក្រែនិព្វាន សស្សិទៅក្រែនិព្វាន ផ្រែល

ទៅក្រែនិព្វាន កើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុស្តិធម្ម-

វិនិយោ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំរកគៈជាទី

បំផុត មានការកំចាត់បង្ខំទៅសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំទៅហៈ

ជាទីបំផុត ។ ថេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីកាន់ចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំ

យោសាធំ ឆោសវំធម៌យថវិយោសាធំ មោហវិធម៌យថវិ-
យោសាធំ ។ ឃីវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវិយំ វដ្ឋន្តិកំ
ចក្កំ ភារេត្តោ អវិយំ អដ្ឋន្តិកំ ចក្កំ តហុលីននរោត្តោ
ធិត្វានធិត្តោ មោតិ ធិត្វានមោលោក ធិត្វានចត្តារោតិ ។

[២០១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាថិ ភិក្ខុវេ យ-
តុនា នដិ ចាចីនធិត្តោ ចាចីនមោលោក ចាចីនចត្តារា ។
ឃីវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២០២] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាថិ ភិក្ខុវេ អចិ-
រវិយំ មដិ ចាចីនធិត្តោ ចាចីនមោលោក ចាចីនចត្តារា ។
ឃីវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២០៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាថិ ភិក្ខុវេ
នរេត្ត ទដិ ចាចីនធិត្តោ ចាចីនមោលោក ចាចីនចត្តារា ។
ឃីវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

ទ្បុកនៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បដិទ្បុរោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
បដិទ្បុរោហៈជាទីបំផុត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើនទ្បុរអវិយ-
មត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើទ្បុរអវិយមត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ទ្បុរច្រើន
ច្រើន រមែងបង្កើនទៅក្រចេះនិព្វាន សសៀរទៅក្រចេះនិព្វាន ជម្រាល
ទៅក្រចេះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២០១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទទ្បុរមុន
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសភាវិកើត ទេរទៅកាន់ទិសភាវិកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសភាវិកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
បែបយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២០២] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទទ្បុរអចិរវិកើត
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសភាវិកើត ទេរទៅកាន់ទិសភាវិកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសភាវិកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
បែបយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២០៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទទ្បុរនរេត្ត
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសភាវិកើត ទេរទៅកាន់ទិសភាវិកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសភាវិកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
បែបយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

តង្វាបេយ្យក្សត្រិ

[២០៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ មហិ
ធម៌ ចាចិទង្គិញ្ចា ចាចិទោណា ចាចិទបញ្ចក ។ ឯវមេវ
ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២០៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ យោ
តាចិមា មហានិមេ ។ សេយ្យដិទំ ។ កង្កា យមុនា
អវិវត្តំ សាភូ មហិ សត្វា តា ចាចិទង្គិញ្ចា ចាចិទ-
ោណា ចាចិទបញ្ចក ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
។ បេ ។

[២០៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ កង្កា
ននិ សម្មុទ្ធិនិញ្ចា សម្មុទ្ធិចោណា សម្មុទ្ធិបញ្ចក ។ ឯវមេវ
ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាលេត្តា អវិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីកកោត្តា និព្វាននិញ្ចា យោនិ
និព្វានចោណា និព្វានបញ្ចក ។

តង្វាបេយ្យក្សត្រិ

[២០៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទទេបហិ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសទាំងកើត ទេរទៅកាន់ទិសទាំងកើត (ជាល
ទៅកាន់ទិសទាំងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
បេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២០៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទទេវ
ណាមួយ ។ គិណទុះ ។ គិទទេកង្កា ១ យមុនា ១ អចិវតិ ១ សាភូ ១
បហិ ១ ទទេទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសទាំងកើត ទេរទៅ
កាន់ទិសទាំងកើត (ជាលទៅកាន់ទិសទាំងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីបេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២០៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទទេ
កង្កា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ (ជាលទៅ
កាន់សមុទ្រដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវ
អវិយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអវិយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
ច្រើនឡើង កំរើបដំបូលទៅក្រែងនិព្វាន សន្សើរទៅក្រែងនិព្វាន
ដ្រៃលទៅក្រែងនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២០៧] ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីករោន្តោ ជំព្វាន-
 ជំន្តោ ហោតិ ជំព្វានចោណោ ជំព្វានបញ្ញារោ ។ ឥធន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាដិដ្ឋិ កាវេតិ រាគវិទយេ បរិយោសានំ
 មោសវិទយេ បរិយោសានំ មោហវិទយេ បរិយោសានំ ។ មេ ។
 សម្មាសមាធិ កាវេតិ រាគវិទយេ បរិយោសានំ ឆោស-
 វិទយេ បរិយោសានំ មោហវិទយេ បរិយោសានំ ។ ឯវំ ចោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីករោន្តោ ជំព្វានជំន្តោ ហោតិ
 ជំព្វានចោណោ ជំព្វានបញ្ញារោតិ ។

[២០៨] សារត្តិជំនានំ ។ សេយ្យថាវំ ភិក្ខុវេ យេធុតា
 នធិ សមុទ្ធជំន្នា សមុទ្ធជោណា សមុទ្ធជញ្ញារា ។ ឯវំ មេ
 ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ មេ ។

[២០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើន
 ឡើង វែមនិបរិទេសទៅក្រែងនិព្វាន សរសៀរទៅក្រែងនិព្វាន ជម្រាល
 ទៅក្រែងនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកន្លងម្សិវន័យ
 នេះ វែមនិបរិទេសចក្កិយេញត្រូវ មានការកំចាត់បន្លំនូវកន្លះដាច់បំផុត
 មានការកំចាត់បន្លំនូវពាសៈដាច់បំផុត មានការកំចាត់បន្លំនូវមោហៈដាច់
 បំផុត ។ មេ ។ វែមនិបរិទេសចក្កិយេញត្រូវ មានការកំចាត់បន្លំនូវកន្លះ
 ដាច់បំផុត មានការកំចាត់បន្លំនូវពាសៈដាច់បំផុត មានការកំចាត់បន្លំនូវ
 មោហៈដាច់បំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើន
 ឡើង វែមនិបរិទេសទៅក្រែងនិព្វាន សរសៀរទៅក្រែងនិព្វាន ជម្រាល
 ទៅក្រែងនិព្វាន តើដូច្នោះឯង ។

[២០៨] សារត្តិជំនាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេយម្តា
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
 សមុទ្រ ដូចម្តេចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីបរិយោគដូច្នោះ
 ឯង ។ មេ ។

កង្ខារបេយ្យាសី

[២០៧] សារវត្តិនិទានំ ។ សេយ្យដាមិ កិក្ខុវេ រចិរេវតិ

នទី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធភោណា សមុទ្ធចត្តារា ។ ឯវមេវ

ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ។ មេ ។

[២០៨] សារវត្តិនិទានំ ។ សេយ្យដាមិ កិក្ខុវេ

សារត្វ នទី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធភោណា សមុទ្ធចត្តារា ។

ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ។ មេ ។

[២០៩] សារវត្តិនិទានំ ។ សេយ្យដាមិ កិក្ខុវេ មហិ

នទី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធភោណា សមុទ្ធចត្តារា ។ ឯវមេវ

ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ។ មេ ។

កង្ខារបេយ្យាសី

[២០៩] សារវត្តិនិទានំ ។ ម្ចាសកិក្ខុតាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ

អចិរេវតិ ដោយដាក់ហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ គ្រាលទៅ

កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាសកិក្ខុតាំងឡាយ សេចក្តីបមេយ្យ

កិដ្ឋុប្បាវធិ ។ មេ ។

[២១០] សារវត្តិនិទានំ ។ ម្ចាសកិក្ខុតាំងឡាយ ដូចជាទន្លេសក្ខេ

ដោយដាក់ហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ គ្រាលទៅកាន់

សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាសកិក្ខុតាំងឡាយ សេចក្តីបមេយ្យកិដ្ឋុប្បាវ

ធិ ។ មេ ។

[២១១] សារវត្តិនិទានំ ។ ម្ចាសកិក្ខុតាំងឡាយ ដូចជាទន្លេមហិ

ដោយដាក់ហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ គ្រាលទៅកាន់

សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាសកិក្ខុតាំងឡាយ សេចក្តីបមេយ្យកិដ្ឋុប្បាវ

ធិ ។ មេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ចហារវគ្គ

(២១២) សាវ័ក្ខិណំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេយោ កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យដំនំ ។ គត្តាយមុតា អចំរតិ សាភូ មហិ សព្វា តា សមុទ្ធនិញ្ញាសមុទ្ធនោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ វរោ ទោ ភិក្ខុវេកិក្ខុ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីករោន្តោ ចិញ្ចានិញ្ញា ហោតិ ចិញ្ចានោណោ ចិញ្ចានបញ្ញា ។

(២១៣) កាដញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីករោន្តោ ចិញ្ចានិញ្ញា ហោតិ ចិញ្ចានោណោ ចិញ្ចានបញ្ញា ។ វេ វេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ កាវេតិ ភាវិយេយវិយោសានំ ឆោសវិយេយវិយោសានំ ហោហវិយេយវិយោសានំ ។ វេ ។ សម្មាសមាទិ កាវេតិ ភាវិយេយវិយោសានំ ឆោសវិយេយវិយោសានំ ហោហវិយេយវិយោសានំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ចហារវគ្គ

(២១២) សាវ័ក្ខិណំ ។ ហាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទ្រូងវណាមួយ ។ គឺណាខ្លះ ។ គឺទ្រូងអង្គាទ យមុនាទ អចំរតិទ សារកូច ហើទ ទ្រូងទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់សមុទ្រ ព្រោះទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ហាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហាត់ទៅក្រែនិញ្ចាន សសៀរទៅក្រែនិញ្ចាន ជម្រាលទៅក្រែនិញ្ចាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២១៣) ហាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហាត់ទៅក្រែនិញ្ចាន សសៀរទៅក្រែនិញ្ចាន ជម្រាលទៅក្រែនិញ្ចាន តើដូចម្តេច ។ ហាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាហាៈជាទីបំផុត ។ វេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីកាំងចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាហាៈ

ធម្មបទប្បវេណី

មរិយោសាធំ ។ ឯវិ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ កាវេត្តា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ឧបាសិកោនោ
និព្វាននិព្វានោ យោនិ និព្វានោណោ និព្វានបញ្ញាហេតិ ។
រាគវិទយន្តាពសតិ ទុតិយតិ សមុទ្ធនិព្វង្គិ ។

[២០៤] សាវ័ន្តិមិទានំ ។ មេយ្យនាមិ ភិក្ខុវេ
កង្កា នដិ ចាតិទនិព្វានោ និព្វានោណោ ចាតិទបញ្ញាហេតិ ។
ឯវិមរិយោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេត្តា
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ឧបាសិកោនោ និព្វាននិព្វានោ
យោនិ និព្វានោណោ និព្វានបញ្ញាហេតិ ។

[២០៥] កថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ កាវេត្តា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ឧបាសិកោនោ

ធម្មបទប្បវេណី

ជាបិបដុក ។ មូលភិក្ខុចានិទ្ធាយ ភិក្ខុកាលចំរើនទ្ធិអរិយមន្តប្រិប
ដោយអន្តវ កាលធ្វើទ្ធិអរិយមន្តប្រិបដោយអន្តវ ឲ្យច្រើនឡើង
រើមនបង្កើនទៅក្រែងនិព្វាន សុស្សិទ្ធិទៅក្រែងនិព្វាន ដ្រាវលទៅក្រែង
និព្វាន កិដ្ឋប្បាដង ។ និយាយអំពីការកំចាត់បង្កើននិព្វាន មាន១២
លើក ចាត់ចាប់បំបែកជា ៣ វិសេសប្រៀបដូចទ្រព្យទៅកាន់សមុទ្រ ។

[២០៦] សាវ័ន្តិមិទានំ ។ មូលភិក្ខុចានិទ្ធាយ ដូចជាទ្រ
ព្យ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសទាន់កើត ទៅទៅកាន់ទិសទាន់កើត
ដ្រាវលទៅកាន់ទិសទាន់កើត ដូចម្តេចមិញ ។ មូលភិក្ខុចានិទ្ធាយ ភិក្ខុ
កាលចំរើនទ្ធិអរិយមន្តប្រិបដោយអន្តវ កាលធ្វើទ្ធិអរិយមន្តប្រិប
ដោយអន្តវ ឲ្យច្រើនឡើង រើមនបង្កើនទៅក្រែងនិព្វាន សុស្សិទ្ធិ
ទៅក្រែងនិព្វាន ដ្រាវលទៅក្រែងនិព្វាន កិដ្ឋប្បាដង ។

[២០៧] មូលភិក្ខុចានិទ្ធាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើនទ្ធិអរិយមន្តប្រិ
បដោយអន្តវ កាលធ្វើទ្ធិអរិយមន្តប្រិបដោយអន្តវ ឲ្យច្រើនឡើង

ជំពូនជំន្រា ហោតិ ជំពូនចោណា ជំពូនបញ្ញារា ។
 ឥធម៌ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋិ កាវេតិ អមតោតនំ អម-
 តបរាយនំ អមតបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសហជិ
 កាវេតិ អមតោតនំ អមតបរាយនំ អមតបរិយោសានំ ។
 វិវាទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ កាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីនកោន្តោ ជំពូនជំន្រា
 ហោតិ ជំពូនចោណា ជំពូនបញ្ញារាតិ ។

[២១៦] សាវត្ថិជំនានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យ-
 មុតា ននី ចាចីនជំន្រា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ញារា ។
 វិវាទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២១៧] សាវត្ថិជំនានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ អចំ-
 រកិ ននី ចាចីនជំន្រា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ញារា ។
 វិវាទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

វេសិបវង្គនទៅកេត្រនិព្វាន សាស្សិទៅកេត្រនិព្វាន ជម្រាលទៅ
 កេត្រនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យ
 នេះ វេសិចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ចុះសិបំទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈ
 ជាទីប្រព្រឹត្តទៅក្នុងទានិមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ វេសិចំរើន
 សេចក្តីគាំងចិត្តត្រូវ ចុះសិបំទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈជាទីប្រព្រឹត្តទៅក្នុង
 ទានិមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើន
 ខ្លួនអរិយមគ្គប្រកបដោយអន្ត ៨ កាលធ្វើខ្លួនអរិយមគ្គប្រកបដោយអន្ត ៨
 ឲ្យរឿនឡើង វេសិបវង្គនទៅកេត្រនិព្វាន សាស្សិទៅកេត្រនិព្វាន
 ជម្រាលទៅកេត្រនិព្វាន តើដូច្នោះឯង ។

[២១៦] សាវត្ថិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្ទ
 យមុតា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសទានិកើត ទេរទៅកាន់ទិសទានិកើត
 ជ្រាលទៅកាន់ទិសទានិកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សេចក្តីបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២១៧] សាវត្ថិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្ទ
 អចំរកិ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសទានិកើត ទេរទៅកាន់ទិសទានិកើត
 ជ្រាលទៅកាន់ទិសទានិកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សេចក្តីបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

ឧបាយកល

[២១៨] សាវត្ថិវិនិច្ឆ័យ ។ សេយ្យដាម កិក្ខុវេ
សក្ខ ធី ចាតិវិនិច្ឆ័យ ចាតិវិនិច្ឆ័យ ចាតិវិនិច្ឆ័យ ។
ឯវេស ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ។ បេ ។

[២១៩] សាវត្ថិវិនិច្ឆ័យ ។ សេយ្យដាម កិក្ខុវេ
បហិ ធី ចាតិវិនិច្ឆ័យ ចាតិវិនិច្ឆ័យ ចាតិវិនិច្ឆ័យ ។
ឯវេស ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ។ បេ ។

[២២០] សាវត្ថិវិនិច្ឆ័យ ។ សេយ្យដាម កិក្ខុវេ
យា កាតិវិនិច្ឆ័យ បហាវិនិច្ឆ័យ ។ សេយ្យដាម ។ កិក្ខុ
យមុនា គិក្ខុវេ សក្ខ បហិ សក្ខ តា ចាតិវិនិច្ឆ័យ
ចាតិវិនិច្ឆ័យ ចាតិវិនិច្ឆ័យ ។ ឯវេស ទោ កិក្ខុវេ
កិក្ខុ ។ បេ ។

ឧបាយកល

[២១៨] សាវត្ថិវិនិច្ឆ័យ ។ សេយ្យដាម កិក្ខុវេ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទៅទៅកាន់ទិសខាងកើត (ដែល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលកិក្ខុវេ មេចក្តី
បេយ្យកិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២១៩] សាវត្ថិវិនិច្ឆ័យ ។ សេយ្យដាម កិក្ខុវេ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទៅទៅកាន់ទិសខាងកើត (ដែល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលកិក្ខុវេ មេចក្តី
បេយ្យកិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២២០] សាវត្ថិវិនិច្ឆ័យ ។ សេយ្យដាម កិក្ខុវេ
ណាមួយ ។ គិក្ខុវេ ។ គិក្ខុវេ ។ យមុនា ។ អចិវិក្ខុ ។ សក្ខ
បហិ ។ ទទេវិនិច្ឆ័យ ។ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទៅ
ទៅកាន់ទិសខាងកើត (ដែលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។
ម្នាលកិក្ខុវេ មេចក្តីបេយ្យកិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២២១] សាវត្ថីនិទានំ ។ សេយ្យថាមំ ភិក្ខុវេ
 កង្កា ធម៌ សមុទ្ធជិដ្ឋា សមុទ្ធតោណា សមុទ្ធមញ្ញា ។
 ឯវាបេ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ តហុលីករោត្តោ ជិញ្ញាធជិដ្ឋោ
 ហោតិ ជិញ្ញាធមោណោ ជិញ្ញាធមញ្ញារោ ។

[២២២] កថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 បត្តំ ភាវេត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ តហុលីករោត្តោ
 ជិញ្ញាធជិដ្ឋោ ហោតិ ជិញ្ញាធមោណោ ជិញ្ញាធមញ្ញារោ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាជំដ្ឋី ភាវេតិ អមតោគជំ
 អមតមរាយនំ អមតមរិយោសាឯ ។ ខេ ។ សម្មាសហជំ
 ភាវេតិ អមតោគជំ អមតមរាយនំ អមតមរិយោសាឯ ។
 ឯដំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ តហុលីករោត្តោ ជិញ្ញាធជិដ្ឋោ
 ហោតិ ជិញ្ញាធមោណោ ជិញ្ញាធមញ្ញារោ ។

[២២១] សាវត្ថីនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ដូចយំខេ
 កង្កា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សប្បុទ្ធ ខេទៅកាន់សប្បុទ្ធ ក្រោលទៅ
 កាន់សប្បុទ្ធ ដូចាម្តូចមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុកាលចំរើន
 ទូអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើទូអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហាត់ទៅកេត្រនៃព្រាន សសៀរទៅកេត្រនៃព្រាន
 ជម្រាលទៅកេត្រនៃព្រាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២២២] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើនទូអរិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើទូអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្ហាត់ទៅកេត្រនៃព្រាន សសៀរទៅកេត្រនៃព្រាន ជម្រាលទៅ
 កេត្រនៃព្រាន តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ចុះសិបំទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្ត
 ទៅក្នុងខាងមុខ មានអមតៈជាចំបំផុត ។ ខេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំង
 ចំក្តីត្រូវ ចុះសិបំទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ មាន
 អមតៈជាចំបំផុត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុកាលចំរើនទូអរិយមគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើទូអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្ហាត់ទៅកេត្រនៃព្រាន សសៀរទៅកេត្រនៃព្រាន ជម្រាលទៅ
 កេត្រនៃព្រាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២២៣] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ
យធុតា ននី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធតោណា សមុទ្ធ-
បត្តាក ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២២៤] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ
អចិរវនី ននី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធតោណា សមុទ្ធ-
បត្តាក ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២២៥] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ
សារក្ខ ននី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធតោណា សមុទ្ធបត្តាក ។
ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២២៦] សារត្តិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ
បហី ននី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធតោណា សមុទ្ធបត្តាក ។
ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២២៧] សារត្តិនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្ធទ្វេ
យមុនា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់សមុទ្រ ផ្រាល
ទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប-
រមេយ្យកិដ្ឋប្បច្ឆារឯង ។ បេ ។

[២២៨] សារត្តិនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្ធទ្វេ
អចិរវនី ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់សមុទ្រ ផ្រាល
ទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប-
រមេយ្យកិដ្ឋប្បច្ឆារឯង ។ បេ ។

[២២៩] សារត្តិនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្ធទ្វេ
សារក្ខ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់សមុទ្រ ផ្រាលទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីបរមេយ្យ
កិដ្ឋប្បច្ឆារឯង ។ បេ ។

[២៣០] សារត្តិនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្ធទ្វេបហី
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់សមុទ្រ ផ្រាលទៅកាន់
សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីបរមេយ្យកិ
ដ្ឋប្បច្ឆារឯង ។ បេ ។

(២២៧) សាវត្ថុនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ វិត្តាវេ

យា កាចិមា មហាននិយោ ។ សេយ្យមិវំ ។ កម្ពុ

យបុនា អចំវតី សាភូ បហី សប្បា នា សមុទ្ធិនិទ្ធា

សមុទ្ធាណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ វិវេយេ ចោ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មត្តំ តហុលីករោន្តោ និព្វាននិទ្ធា ហោតិ និព្វាន-

ចោណោ និព្វានបញ្ញារោ ។

(២២៨) កថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីករោន្តោ

(២២៩) សាវត្ថុនិទាន ។ ប្បាសភិក្ខុតាំងឡាយ ដូចជាទន្លេធំៗ

ណាមួយ ។ ភីណាខ្លះ ។ ភីវទន្លេភីណិ ១ យមុនា ១ អចំវេពី ១ សាក្យ ១

មហិ ១ ទន្លេតាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់

សមុទ្រ គ្រាលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចម៉េច ។ ប្បាសភិក្ខុតាំងឡាយ

ភិក្ខុកាលចំរើនខ្លួនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើខ្លួនអរិយមគ្គប្រកប

ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហូរទៅក្រចេះនិព្វាន សស្សិរ

ទៅក្រចេះនិព្វាន ៨ម្រាលទៅក្រចេះនិព្វាន កិដ្ឋុញ្ញះឯង ។

(២២៨) ប្បាសភិក្ខុតាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើនខ្លួនអរិយមគ្គ

ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើខ្លួនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង

ឧត្តបយុទ្ធសំ

ជំពូនជំនួន ហោតិ ជំពូនចោលោ ជំពូនបញ្ញារោ ។
 ៥០ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាដំដួំ ភាវេតិ អបតោគងំ អប-
 តបរាយងំ អមតបរិយោសាងំ ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ
 ភាវេតិ អបតោគងំ អបតបរាយងំ អមតបរិយោសាងំ ។
 ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ពហុលីករោត្តោ ជំពូនជំនួន
 ហោតិ ជំពូនចោលោ ជំពូនបញ្ញារោ ។ អបតោគងំ
 ត្វាទសក្កំ តតិយក្កំ ។

(២២៧) សាវត្ថិដំនាងំ ។ សេយ្យដាចំ ភិក្ខុវេ កង្កា
 ទដិ ទាពីនជំនួន ទាពីនចោលោ ទាពីនបញ្ញារោ ។
 ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ពហុលីករោត្តោ ជំពូនជំនួន
 ហោតិ ជំពូនចោលោ ជំពូនបញ្ញារោ ។

ឧត្តបយុទ្ធសំ

វេនិបង្កោនពៅកព្រះទិព្វាន សសៀរពៅកព្រះទិព្វាន ដព្រាលពៅ
 កព្រះទិព្វាន តើដូបប្តេច ។ ហួលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិធីនេះ
 វេនិចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ចុះសិបំពៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈជាច័ប្រ-
 ត្រិក្តពៅក្នុងទានមុខ មានអមតៈជាច័ប័ដុត ។ បេ ។ វេនិចំរើនសេចក្តី
 កាន់ចិត្តត្រូវ ចុះសិបំពៅក្នុងអមតៈ ហោអមតៈជាច័ប្រត្រិក្តពៅក្នុងទាន
 មុខ មានអមតៈជាច័ប័ដុត ។ ហួលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវ
 អរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
 ច្រើនឡើង វេនិបង្កោនពៅកព្រះទិព្វាន សសៀរពៅកព្រះទិព្វាន
 ដព្រាលពៅកព្រះទិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។ ពោលអំពីមន្តដ៏កប់បញ្ចូល
 ក្នុងអមតៈមាន ១២ លើក ចាត់ដាច់បំបែកទី ៣ ។

(២២៧) សាវត្ថិដំនាងំ ។ ហួលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាខ្មែរកង្កា
 ជាធម្មជាតិហូរពៅកាន់ទំសទានកើត ទៅពៅកាន់ទំសទានកើត (ដោល
 ពៅកាន់ទំសទានកើត ដូចម្តេចម៉េញ ។ ហួលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាល
 ចំរើននូវអរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមន្តប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង វេនិបង្កោនពៅកព្រះទិព្វាន សសៀរពៅក
 ព្រះទិព្វាន ដព្រាលពៅកព្រះទិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២៣០) កាវេត្តា វិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 បត្តំ ភាវេត្តា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ តហុលីករោត្តោ
 ធិត្វានធិត្តោ ហោតិ ធិត្វានចោណោ ធិត្វានបញ្ញារោ ។
 វេទ ភិក្ខុវេ វិក្ខុ សញ្ញនិដ្ឋិ កាវេតិ ធិត្វានធិដ្ឋំ ធិត្វា-
 នចោណំ ធិត្វានបញ្ញារំ ។ បេ ។ សញ្ញសមាធិ កាវេតិ
 ធិត្វានធិដ្ឋំ ធិត្វានចោណំ ធិត្វានបញ្ញារំ ។ ឯវំ ចោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេត្តា អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ តហុលីករោត្តោ ធិត្វានធិត្តោ ហោតិ
 ធិត្វានចោណោ ធិត្វានបញ្ញារោតិ ។

(២៣១) សាវត្តិធិតាធំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ
 យមុតា នមិ ថាមិធិត្តោ ថាមិធិតោណា ថាមិធិ-
 បញ្ញារោ ។ ឯវំ ចេវ ចោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

(២៣០) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើនម្លូវអរិយបន្តប្រិ-
 កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើខ្ញុំអរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្ហោនទៅក្រពះចិត្តាន សាស្សិទៅក្រពះចិត្តាន ដប្រាសទៅ
 ក្រពះចិត្តាន តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែលបង្ហោនទៅក្រពះចិត្តាន សាស្សិ-
 ទៅក្រពះចិត្តាន ដប្រាសទៅក្រពះចិត្តាន ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តី
 កាំងចិត្តត្រូវ ដែលបង្ហោនទៅក្រពះចិត្តាន សាស្សិទៅក្រពះចិត្តាន
 ដប្រាសទៅក្រពះចិត្តាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុកាលចំរើនម្លូវ
 អរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើខ្ញុំអរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
 ច្រើនឡើង រមែងបង្ហោនទៅក្រពះចិត្តាន សាស្សិទៅក្រពះចិត្តាន
 ដប្រាសទៅក្រពះចិត្តាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២៣១) សាវត្តិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ដូចជាខ្មែរ
 យមុតា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ចំសទានិកើត ទេរទៅកាន់ចំសទានិកើត
 ប្រាសទៅកាន់ចំសទានិកើត ដូចម្តេចចំព្រា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 សេចក្តីចមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

ពង្សប្បយុត្ត

[២៣២] សាវត្ថិវិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ វេ-
ចិវេតី ននី វាចិវនិដ្ឋា វាចិវទោណា វាចិវបញ្ញា ។
ឯវេវេ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៣៣] សាវត្ថិវិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
សក្កេ ននី វាចិវនិដ្ឋា វាចិវទោណា វាចិវបញ្ញា ។
ឯវេវេ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៣៤] សាវត្ថិវិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
មហី ននី វាចិវនិដ្ឋា វាចិវទោណា វាចិវបញ្ញា ។
ឯវេវេ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៣៥] សាវត្ថិវិទានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
យោ កាចិវា មហាននិយោ ។ សេយ្យថិវិទំ ។ កង្កា
យមុត្តា អចិវេតី សក្កេ មហី សព្វា កា វាចិវនិដ្ឋា

ពង្សប្បយុត្ត

[២៣៦] សាវត្ថិវិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ដូចជាខ្មែរ
អចិវេតី ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់វិសាទិកេតិ ទេវទៅកាន់វិសាទិកេតិ
[ដោលទៅកាន់វិសាទិកេតិ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ
សេចក្តីចម្រើនយុត្តិដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៣៧] សាវត្ថិវិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ដូចជាខ្មែរ
សក្កេ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់វិសាទិកេតិ ទេវទៅកាន់វិសាទិកេតិ
[ដោលទៅកាន់វិសាទិកេតិ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ
សេចក្តីចម្រើនយុត្តិដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៣៨] សាវត្ថិវិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ដូចជាខ្មែរមហី
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់វិសាទិកេតិ ទេវទៅកាន់វិសាទិកេតិ [ដោល
ទៅកាន់វិសាទិកេតិ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ សេចក្តី
ចម្រើនយុត្តិដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៣៩] សាវត្ថិវិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ដូចជាខ្មែរចំ
ណាមួយ ។ ភិណាខ្លះ ។ គឺខ្មែរគង្គិ ។ យមុត្តា ។ អចិវេតី ។ សក្កេ
កូ ។ មហី ។ ខ្មែរវាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់វិសាទិកេតិ

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយសុ បរោកវិញ្ញ

ហឌីនចោលក ហឌីនបញ្ចក ។ ឯវេយ ទោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ
បត្តំ ពហុលីនេកេន្តោ ធិត្វានធិត្វោ ហោតិ និព្វាន-
គោលោ ធិត្វានបញ្ចកោ ។

[២៧៦] តាដញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ
ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ ពហុលីនេកេន្តោ ធិត្វា-
នធិត្វោ ហោតិ ធិត្វានគោលោ ធិត្វានបញ្ចកោ ។ វេយ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សញ្ញាធិដ្ឋិ ភាវេតិ ធិត្វានធិត្តំ ធិត្វានគោ-
លំ ធិត្វានបញ្ចកំ ។ វេយ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ
ពហុលីនេកេន្តោ ធិត្វានធិត្វោ ហោតិ ធិត្វានគោលោ
ធិត្វានបញ្ចកោតិ ។

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយ បរោកវិញ្ញ

វេយទៅកាន់ចំសមានកើត ជ្រាលទៅកាន់ចំសមានកើត ដូចម្តេចមិញ ។
ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ កាល
ធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង វេយបង្ហាន់ទៅក្រែង
និព្វាន សម្បវេទក្រែងនិព្វាន ជ្រាលទៅក្រែងនិព្វាន ក៏ដូច្នោះ
ឯង ។

[២៧៦] ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រ-
កបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
វេយបង្ហាន់ទៅក្រែងនិព្វាន សម្បវេទក្រែងនិព្វាន ជ្រាលទៅ
ក្រែងនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិទ្យានេះ
វេយចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ វេយបង្ហាន់ទៅក្រែងនិព្វាន សម្បវេ
ទៅក្រែងនិព្វាន ជ្រាលទៅក្រែងនិព្វាន ។ វេយ ហួសភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយ-
មគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង វេយបង្ហាន់ទៅក្រែងនិព្វាន
សម្បវេទក្រែងនិព្វាន ជ្រាលទៅក្រែងនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

ឆន្ទាបយ្យសី

(២៣៧) សារត្តិធិនានំ ។ សេយ្យវាមិ ភិក្ខុវេ កត្តា
នធិ សមុទ្ធនិដ្ឋា សមុទ្ធតោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ ឯវមេវ
ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ពហុលីករោន្តោ ជិញ្ញាននិដ្ឋោ ហោតិ
ជិញ្ញានតោណា ជិញ្ញានបញ្ញារោ ។

(២៣៨) កតថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ ជិញ្ញា-
ននិដ្ឋោ ហោតិ ជិញ្ញានតោណា ជិញ្ញានបញ្ញារោ ។ នន
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ កាវេនិ ជិញ្ញាននិដ្ឋំ ជិញ្ញានចោ-
ណំ ជិញ្ញាបញ្ញាវ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេនិ ជិញ្ញាននិដ្ឋំ
ជិញ្ញានចោណំ ជិញ្ញាបញ្ញាវ ។ ឯវ ។ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
ពហុលីករោន្តោ ជិញ្ញាននិដ្ឋោ ហោតិ ជិញ្ញានតោណា
ជិញ្ញាបញ្ញារោតិ ។

ឆន្ទាបយ្យសី

(២៣៧) សារត្តិធិនានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទ្រុឌឆ្នាំ
ជាធម្មជាតិចូលទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់សមុទ្រ ដោយទៅកាន់
សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើនខ្លួនអោយ
មត្តប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើខ្លួនអោយមត្តប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើន
ឡើង រមែងបង្ហាញទៅក្រែងនិព្វាន សសៀទៅក្រែងនិព្វាន ជម្រាល
ទៅក្រែងនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២៣៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើនខ្លួនអោយមត្ត
ប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើខ្លួនអោយមត្តប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
រមែងបង្ហាញទៅក្រែងនិព្វាន សសៀទៅក្រែងនិព្វាន ជម្រាលទៅ
ក្រែងនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ជាធម្មជាតិបង្ហាញទៅក្រែងនិព្វាន ស-
សៀទៅក្រែងនិព្វាន ជម្រាលទៅក្រែងនិព្វាន ។ បេ ។ រមែងចំរើន
សេចក្តីកាន់ចិត្តត្រូវ ជាធម្មជាតិបង្ហាញទៅក្រែងនិព្វាន សសៀទៅ
ក្រែងនិព្វាន ជម្រាលទៅក្រែងនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុកាលចំរើនខ្លួនអោយមត្តប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើខ្លួនអោយមត្តប្រកប
ដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហាញទៅក្រែងនិព្វាន សសៀ
ទៅក្រែងនិព្វាន ជម្រាលទៅក្រែងនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារង្ក

[២៣៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ យមុ-
តា ននី សមុទ្ធនិទ្ទា សមុទ្ធតោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។
ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២៤០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ មចិ-
វេតិ ននី សមុទ្ធនិទ្ទា សមុទ្ធតោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។
ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២៤១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ សារក្ខ-
ននី សមុទ្ធនិទ្ទា សមុទ្ធតោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ ឯវមេវ
ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២៤២] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ មធិ-
ននី សមុទ្ធនិទ្ទា សមុទ្ធតោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ ឯវ-
មេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារង្ក

[២៣៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
យមុតា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ព្រោះទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីបមេយ្យ
ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៤០] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
អចិវេតិ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ព្រោះទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីបមេយ្យ
ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៤១] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
សារក្ខ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ព្រោះទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីបមេយ្យ
ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៤២] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេមធិ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ព្រោះទៅកាន់ស-
មុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីបមេយ្យក៏ដូច្នោះ
ឯង ។ បេ ។

ធម្មបយ្យសី

[២៤៣] សាវត្ថិវិដាមំ ។ សេយ្យនាមិ ភិក្ខុវេ យា
 ពាចិហ ធម្មាណនិយោ ។ សេយ្យដំនំ ។ កត្តា យុត្តា
 អនិអតិ សាវត្ថ មហិ សុញ្ញា នា សុត្តន្តដំនិញ សុប្បុ-
 រោណា សុត្តន្តបញ្ញា ។ ឯវេម ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 តហុសីភកោន្តោ ចិញ្ចាននិញ្ញោ ហោតិ ចិញ្ចានទោណោ
 ចិញ្ចានបញ្ញាហ ។

[២៤៤] នវត្ថុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុសីភកោន្តោ
 ចិញ្ចាននិញ្ញោ ហោតិ ចិញ្ចានទោណោ ចិញ្ចានបញ្ញាហ ។
 ឥធម្ម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ កាវេនិ ចិញ្ចាននិញ្ញោ

ធម្មបយ្យសី

[២៤៥] សាវត្ថិវិដាមំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាខ្មែរដំ
 ណាបួយ ។ គឺណាខ្លះ ។ គឺខ្មែរគង្គិក យមុនាទ អចរិវិទ សាក្ខ
 បរិទ ខ្មែរទាំងអស់នោះ ជាចម្បងនិហ្សវេកាន់សុប្បិ ទេវេកាន់
 សុប្បិ គ្រាលទៅកាន់សុប្បិ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កិច្ចកាលចំរើនអរិយបន្តប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើអរិយបន្តប្រកបដោយ
 អង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រំបងបង្កើនទៅក្រុងនិព្វាន សាស្សិរទៅក
 ្រុងនិព្វាន ជម្រាលទៅក្រុងនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២៤៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកិច្ចកាលចំរើនអរិយបន្តប្រកប
 ដោយអង្គ៨ កាលធ្វើអរិយបន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រំបងបង្កើនទៅក្រុងនិព្វាន សាស្សិរទៅក្រុងនិព្វាន ជម្រាល
 ទៅក្រុងនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងចម្ប
 វិធីនេះ រំបងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែលបង្កើនទៅក្រុងនិព្វាន

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស បហាវវេទ្តា

ឯព្វានទោណំ ឯព្វានបញ្ចារំ ។ មេ ។ សន្តាសមាធិ
ការវេទិ ឯព្វានធិន្ទំ ឯព្វានធិតាណំ ឯព្វានបញ្ចារំ ។
ឯវំ ហោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ ពារេន្តា
អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ តំហុលីការោន្តា ឯព្វានធិន្ទ
ហោវេ ឯព្វានទោណោ ឯព្វានបញ្ចារោវេ ។

ឆន្ទាបយ្យលំ វេហេ ។

តិល្យទ្ធានិ

- ន ចាបិទតោ ធិន្ទ
- ន ធិន្ទ ច សប្បន្តតោ
- ឯតេ ទ្វេ ន ទ្វានស ហោន្តិ
- រក្កោ វេនន បវុទ្ធភ័តិ ។
- ឯព្វានធិន្ទំ ទ្វានសកំ
- ចកុន្តកំ ចទ្វានវកំ^(១) ។

១ ១. ម. ធិន្ទវកំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បហាវវេទ្តា

សស្សិវេទៅកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅកព្រះនិព្វាន ។ មេ ។ វេបនិ
ចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ដែលបង្កើនទៅកព្រះនិព្វាន សស្សិវេទ
កព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុ
កាលចំរើនអរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើអរិយមន្តប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង វេបនិបង្កើនទៅកព្រះនិព្វាន សស្សិវេទ
កព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

ចប់ ឆន្ទាបយ្យលំ ទំ ៩ ។

ឧទ្ធាននៃគង្គាបេយ្យាលំនោះគឺ

ពោលអំពីទឹកទទេហូរទៅកាន់ទិសខាងកើតមាន ៦ លើក ហូរ
ទៅកាន់សមុទ្រមាន ៦ លើក ៦ ពីដេននេះត្រូវជា ១២ លើក
ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅជាមួយវគ្គ ។ ពោលអំពីមន្ត
ដែលបង្កើនទៅកព្រះនិព្វានមាន ១២ លើក មាន ៦ លើក
ពីដេន រួមជា ១២ លើក ចាក់ជាប់រួមគ្នា ៦ ។

អប្បមាទវគ្គ

(២២៩) ហោត្តិចិណ្ឌិ ។ ហោត្តា តិច្ឆាវ សត្តា

អប្បនា វ ទ្ធិប្បនា វ ចតុប្បនា វ តហុប្បនា វ រុរិ.

យោ វ អរុបិយោ វ សត្តិយោ វ អសត្តិយោ វ ខេវ.

សត្តិយាសត្តិយោ វ តថាតោ តេសំ អត្តមត្តាយតិ

អរាហំ សង្កសប្បនោ ។ ឯវាវេ ចោ តិច្ឆាវ យេ តេចិ

តុបេណា ធម្មា សរេត្វ តេ អប្បហធម្មលកា អប្បហ.

តសហោសារណា អប្បមាណោ តេសំ ធម្មាចិ អត្តមត្តា.

យេតិ ។ អប្បបត្តស្សតំ តិច្ឆាវេ តិច្ឆាយោ ហោជិត្តិ

វរិសំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ វាវេស្សតិ វរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

បត្តំ តហុលំតវស្សតិសំ ។

អប្បមាទវគ្គ

(២២៩) ហោត្តិចិណ្ឌិ ។ ម្ភលភិកុចំនិទ្ធាយ ពួកសក្ខតំ

បុំនាន យសក្ខតំវេនិក្ខិ ហេវេនិក្ខិ មានេនិប្បនក្ខិ មានេនិច្ឆិ

ក្ខិ ហេវេក្ខិ វេត្តប្បក្ខិ ហេវេសញ្ញក្ខិ វេត្តសញ្ញក្ខិ ហេវេសញ្ញក្ខិមិមិមេ

មិមេមានេសញ្ញក្ខិមិមិមេក្ខិ ព្រះកថាធម្មជាហេតុសម្មាសម្ពុ ប្រាកដថា

ប្រសើរជាងពួកសក្ខតំនោះ ។ ម្ភលភិកុចំនិទ្ធាយ កុសលធម៌ចំន.

ទ្ធាយឯណាទីមួយ កុសលធម៌ចំនិទ្ធាយនោះ មានអប្បមាទជាមូល

មានអប្បមាទជាច្រើនដុះ អប្បមាទធម៌ប្រាកដជាប្រសើរជាងធម៌ចំន

នោះ យ៉ាងនោះវេ ។ ម្ភលភិកុចំនិទ្ធាយ ពាក្យជាប្រសើរនេះ ជា

ចំសន្សំរបស់ភិកុចំនិទ្ធាយមិនប្រមាទ ភិកុចុមិនប្រមាទ ទំនិចំរើនខ្ញុំមក

ប្រកបដោយអន្តិដ ដ៏ប្រសើរ ទំនិធ្វើឲ្យក្រសក្រែលនូវមក្ខប្រកបដោយ

អន្តិដ ដ៏ប្រសើរបាន ។

[២២២] តាមញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មន្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បន្តំ តហុ-
 លីតារោតិ ។ ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋិ ភាវេតិ
 វិវេកនិស្សិតំ វិវកនិស្សិតំ ធិរោធនិស្សិតំ វេស្សត្ត-
 បវណាមី ។ ៧៩ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ
 វិវកនិស្សិតំ ធិរោធនិស្សិតំ វេស្សត្តបវណាមី ។ ៧៩
 ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បន្តំ តា-
 វេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បន្តំ តហុលីតារោតិ ។ (ទបវ-
 តិណ្ណំ សុត្តានំ វិទ្ធាវេតថ្វំ) ។

[២២៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ យវតា ភិក្ខុវេ សុត្តា
 អប្បនា វា ទ្ធិប្បនា វា ធនុប្បនា វា តហុប្បនា វា
 រូបិទោ វា អរូបិទោ វា សញ្ញិទោ វា អសញ្ញិទោ វា
 ទេវសញ្ញិទោសញ្ញិទោ វា តថាគនោ ទេសំ អក្កបត្តា-
 យេតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ។ ឯវេវេ ទោ ភិក្ខុវេ

[២២៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកបិទប្រហាទ វេបដំបើ
 ទូរមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យគ្រាស់ក្រែលទូរមន្តប្រកប
 ដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនទូរសម្បទិដ្ឋិ ដែលពេស្រយទូរការ
 ស្ងប់ស្ងាត់ ពេស្រយទូរការប្រាសចាកព្រម ពេស្រយទូរការលេង
 បង្កើនទៅកាលនេះបង្កើន ។ បេ ។ ចំរើនទូរសម្បទិមាតិ ដែលពេស្រយ
 ទូរការស្ងប់ស្ងាត់ ពេស្រយទូរការប្រាសចាកព្រម ពេស្រយទូរការ
 លេង បង្កើនទៅកាលនេះបង្កើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកបិទ
 ប្រហាទ វេបដំបើទូរមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យគ្រាស់
 ក្រែលទូរមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។ (បណ្ឌិត
 គប្បីពន្លឺកសេចក្តីនៃសូត្រទាំង ៣ ទាំងលើឲ្យពុំស្តារជើងចុះ) ។

[២២៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វ
 ទាំងប៉ុន្មាន ជាសត្វផលជើងក្តី ហានជើងពីរក្តី ហានជើងបួនក្តី ហានជើង
 ច្រើនក្តី ហានបួនក្តី ឥន្ទបួនក្តី ហានសញ្ញាភិក្ខុ ឥន្ទសញ្ញាភិក្ខុ ហានសញ្ញា
 ភិក្ខុនៃមន បិទហានសញ្ញាភិក្ខុនៃបិទភិក្ខុ ព្រះគង្គតតដោយហេតុសម្ប-
 សម្ពុទ្ធ ប្រាកដជាប្រសើរជាងពួកសត្វទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

អប្បមាទវគ្គ

យេ តេសំ តុសលា ធម្មា សត្យេ ទេ អប្បមាទត្វលតា
អប្បមាទសមោសវណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មាធំ
អត្តបត្តាយតិ ។ អប្បបន្តស្មេតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ
ចាដិកត្តំ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ភាវេស្សតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ តហុលីកវាស្សតតិ ។

[២៤៨] កថត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ តហុលីក
វោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សញ្ញាវិជ្ជំ ភាវេតិ ភតវិទយេ-
មរិយោសាធំ ទោសវិទយមរិយោសាធំ មោហវិទយមរិ-
យោសាធំ ។ បេ ។ សញ្ញាសមាដិ ភាវេតិ ភតវិទយមរិ-
យោសាធំ ទោសវិទយមរិយោសាធំ មោហវិទយមរិយោ-
សាធំ ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ តហុលី-
កវោតិ ។

អប្បមាទវគ្គ

កុសលធម៌ទាំងឡាយឯកោនិមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្ប-
មាទជាមូល មានអប្បមាទជាទីប្រជុំចុះ អប្បមាទធម៌ប្រាកដជាប្រសើរ
ជាងធម៌ទាំងនោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា
ប្រសើរនុះ ជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ
នឹងចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ មិនធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវ
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

[២៤៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចំ-
រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសញ្ញាវិជ្ជា មានការកំចាត់បង្កើត
ជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្កើតោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្កើតមោហៈ
ជាទីបំផុត ។ បេ ។ ចំរើននូវសញ្ញាសមាដិ មានការកំចាត់បង្កើតជាទី
បំផុត មានការកំចាត់បង្កើតោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្កើតមោហៈជាទី
បំផុត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចំរើននូវមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ យ៉ាងនេះឯង ។

[២២៩] សាវត្ថីដំដាង ។ យាវតា និក្ខមេ សត្តា
 អប្បនា វា ភ្នំប្បនា វា ចតុប្បនា វា ចហុប្បនា វា រូបិ-
 បោ វា អប្បិបោ វា សញ្ញិបោ វា វសញ្ញិបោ វា ទេវ-
 សញ្ញិបោសញ្ញិបោ វា តថាគតោ ទេសំ វត្តបន្តោយង់
 អរិយំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ។ ឯវាវេ ទោ និក្ខមេ យេ ទេចិ
 កុសលា ចង្វា សទ្ធវេ តេ អប្បមាធម្មសតា អប្បមាធម-
 សហសរណា អប្បមាមោ ទេសំ ចង្វាដំ អត្តមត្តា
 យង់ ។ អប្បមត្តស្សតំ និក្ខមេ និក្ខុបោ ចាដំកង្កិ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ កាវេស្សតំ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ
 ចហុប្បនាវស្សតំ ។

[២៣០] កថញ្ច និក្ខមេ និក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ចហុ-
 ប្បនាវេតិ ។ ឆធិ និក្ខមេ និក្ខុ សម្មាដំដ្ឋិ កាវេតិ
 វចនោធិដំ វចនថវាយង់ អមតមរិយោសាដំ ។ បេ ។

[២២៩] សាវត្ថីដំដាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វទាំង
 ប៉ុន្មាន ជាសម្បវេទីដំដ្ឋិ មានវេទីដំដ្ឋិ មានវេទីដំដ្ឋិ មានវេទី
 ប្រៃដំដ្ឋិ មានបូដំដ្ឋិ ឥតបូដំដ្ឋិ មានសញ្ញាដំដ្ឋិ ឥតសញ្ញាដំដ្ឋិ មានសញ្ញា
 កំបិទំបែន មិនមានសញ្ញាកំបិទំបែនដំដ្ឋិ ព្រះគម្ពីរគតាវារោសសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ប្រាកដជាប្រសើរជាងពួកសត្វទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយឯណាមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្បមាធម៌
 មូល មានអប្បមាធម៌ប្រជុំចុះ អប្បមាធម៌ប្រាកដជាប្រសើរជាងធម៌
 ទាំងនោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យជាប្រសើរ
 ដុះ ជាទីសន្សំរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រហេន ភិក្ខុអ្នកមិនប្រហេន មិនចំរើប
 ទូរមត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមត្តប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរទាន ។

[២៣០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រហេន ដែលចំរើប
 នូវមត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមត្តប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរទាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើបនូវសម្មាសម្ពុទ្ធ ដែលចុះសិប្បទៅក្នុង
 អបតៈ មានអបតៈប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអបតៈជាទីបំផុត ។ បេ ។

អប្បមាទវគ្គ

សម្មាសមាធិ កាវេតិ អបរតោកងំ អមនមវាយងំ អថ-
តមវិយោសាទំ ។ ឃវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមាត្តា
អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ កាវេតិ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ
ពហុលីកាវេតិ ។

[២៧០] សាវត្ថំនំនាទំ ។ យាវតា ភិក្ខុវេ សត្តា
អប្បដា វា ភិក្ខុវេ វា ចតុប្បដា វា ពហុប្បដា វា រូបំនោ
វា អរូបំនោ វា សញ្ញំនោ វា អសញ្ញំនោ វា ទេវសញ្ញំនោ-
លញ្ញំនោ វា តថាគរោ តេសំ អក្កមក្ខាយតំ អរហំ
សម្មាសម្មាទ្ធោ ។ ឃវមេ ចោ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ កុ-
សលា ធម្មា សទ្ធេ តេ អប្បមាទមូលតា អប្បមាទ-
សមោសវណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មាងំ អក្កមក្ខា-
យតិ ។ អប្បមត្តស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ចាដិកង្គំ
អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ កាវេស្សតិ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ
ពហុលីកាវេស្សតិ ។

អប្បមាទវគ្គ

កំរើទន្ទសម្មាសមាធិ វេលចុះសិបំទៅក្នុងអមនៈ មានអមនៈប្រព្រឹត្តទៅ
ចាតិបុទ មានអមនៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រ-
ហេទ រំលងចំរើទន្ទប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឱ្យក្រាស់ក្រែល
នូវបន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧១] សាវត្ថំនំនាទំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វទាំង
ប៉ុន្មាន ក៏សត្វរតនៈដ៏ធំក្តី មានដើងពីរក្តី មានដើងបួនក្តី មានដើងប្រាំក្តី
មានបួនក្តី អន្ធរូបក្តី មានសញ្ញាក្តី អនសញ្ញាក្តី មានសញ្ញាក៏មិនមែន
បីឯមានសញ្ញាក៏មិនមែនក្តី ព្រះគម្ភាក៏ដោយ មានសម្មាសម្មាទ្ធ ប្រាកដជា
ប្រសើរជាងពួកសត្វទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសលធម៌ទាំង-
ឡាយឯណាទីមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទជាមូល
មានអប្បមាទជាទីប្រជុំពុះ អប្បមាទជាប្រាកដជាប្រសើរជាងធម៌ទាំង
នោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថាប្រសើរម៉ុះ
ជាទីសន្សំរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រហេទ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រហេទ មិនចំរើទន្ទ
បន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឱ្យក្រាស់ក្រែលនូវបន្តប្រកបដោយ
អង្គ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

[២៥២] ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ

អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ តហុលីត-

ភេតិ ។ ឥទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធំ ភាវេតិ ជិញ្ញាធិដ្ឋំ

ជិញ្ញាធិចោណំ ជិញ្ញាធិបញ្ញំ ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ ភាវេតិ

ជិញ្ញាធិដ្ឋំ ជិញ្ញាធិចោណំ ជិញ្ញាធិបញ្ញំ ។ ឃំ ចោ

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភា-

វេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ តហុលីតភេតិភេតិ ។

[២៥៣] សាវត្ថិជំជានំ ។ សេ ឃ្យេដាចំ ភិក្ខុវេ យានិ

កានិចិ ផង្កលានំ ចាលានិ បដជាតានិ សត្វានិ តានិ

[២៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រហែល រមែងចំរើន

ទូរបន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យគ្រាន់ស្រែលទូរបន្តប្រកប

ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង

ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនទូរបន្តម្នាចម្លើ ដែលបង្កើនទៅកាន់

ព្រះនិព្វាន ទេវទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ឈរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ បេ ។

ចំរើនទូរបន្តម្នាចម្លើ ដែលបង្កើនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទេវទៅកាន់ព្រះ

និព្វាន ឈរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិន

ប្រហែល ចំរើនទូរបន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យគ្រាន់ស្រែល

ទូរបន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។

[២៥៣] សាវត្ថិជំជានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តារជើង

ឯណា ទីមួយនៃសត្វដែលគ្រាប់លើផែនដី ស្តារជើងទាំងអស់ទោះ

អប្បមាទវគ្គ

ហត្ថិយោ ឧបោសោ ឧប្បន្តិ ហត្ថិយមំ ភេសំ អត្ត-
 បន្ទាយតំ យទំទំ បហន្តន្តេ ។ ឯវេវ ទោ ភិក្ខុវេ
 យេ ភេទំ គុសលា ធម្មា សាទ្ធេ តេ អប្បមាទវគ្គោ
 អប្បមាទសមោសារណា អប្បមាទោ ភេសំ ធម្មា ធម្មា
 អត្តបន្ទាយតំ ។ អប្បបន្តស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ
 មាដិកត្ថំ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ការវស្សតិ អវយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពរុណីការវស្សតិ ។

(២៥៤) ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមាទោ អវយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ការវតំ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពរុណីកា-
 រោតំ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ការវតំ វិវេកា-
 ធិស្សតំ វិភកធិស្សតំ ធិរោធិស្សតំ រោស្សត្តបរិណាមី
 ។ ឯវេ ។ សម្មាសមាទិ ការវតំ វិវេកធិស្សតំ វិភកធិស្សតំ
 ធិរោធិស្សតំ រោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវេ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

អប្បមាទវគ្គ

វេទិវសំបូរការប្រកុចុក្កស្តាមជើនវៃដិវ ស្តាមជើនវៃដិវ ព្រាតដជាប្រ-
 សើជាវិស្តាមជើនវៃត្តកសត្វទាំងនោះ ព្រោះហេតុថាស្តាមជើនវៃជា
 ស្តាមជើនវៃ យ៉ាងណាបិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសលធម៌ទាំង
 ឡាយឯណាទីមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ ហេតុអ្វីហៅថាមូល
 បានអប្បមាទជាដីប្រដុំចុះ អប្បមាទធម៌ព្រាតដជាប្រសើរជាងធម៌ទាំង
 នោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យជាប្រសើរនុះ
 ជាទិសន្តិវិបស័ក្កិវិសមិទប្រមាទ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ ទំនិចរើខ្លួន
 បន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ដីប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលខ្លួនបន្តប្រកបដោយ
 អង្គ៨ដីប្រសើរបាន ។

(២៥៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ វេទិចរើខ្លួន
 ខ្លួនបន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ដីប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលខ្លួនបន្តប្រកប
 ដោយអង្គ៨ ដីប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនខ្លួនសម្មាសម្ពុទ្ធិ ដែលអាស្រ័យខ្លួន
 ការស្ងប់ស្ងាត់ ពន្លឺយន្តការព្រាសចាកគម្រិត ពន្លឺយន្តការ
 លេតំ បង្ហាត់ទៅរកការលះចង ។ ឯវេ ។ ចំរើនខ្លួនសម្មាសមាទិ ដែល
 ពន្លឺយន្តការស្ងប់ស្ងាត់ ពន្លឺយន្តការព្រាសចាកគម្រិត ពន្លឺយន្ត
 ខ្លួនការលេតំ បង្ហាត់ទៅរកការលះចង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ

អប្បមន្តោ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ភាវេតិ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ
មត្តំ ពហុលីនភោតិ ។

[២៤៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ កិក្ខុវេ
ក្សតាតាស្ស យា កាចិ តោតាទសំយោ សត្វា តា
ក្សដង្កុណ ក្សដង្កុណ ក្សដសមាសាណា ក្សដំ តាសំ
អត្តមត្តាយតិ ។ ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ ។ បេ ។ (យជា
ហេដ្ឋមសុត្តន្តំ ឯវំ វិជ្ជាវេតត្ថំ) ។

[២៤៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ កិក្ខុវេ យេ
តេចំ មូលកត្វា កោដ្ឋានុសាវិយំ^(១) តេសំ អត្តមត្តា-
យតិ ។ ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៤៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ កិក្ខុវេ យេ
តេចំ សារកត្វា លោហិតចន្ទនំ តេសំ អត្តមត្តាយតិ ។
ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ ។ បេ ។

១ ឧ. ច. កម្សានុសាវិយំ ។

ក្កបមិប្រហាទ វេយិនិច្ឆេយ្យបន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យ
ក្រាស់ក្រៃលនូវបន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។

[២៤៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បង្កង់ឯណា
និមួយ វិទុះហានកំពូល បង្កង់ទាំងអស់នោះ ស្របទៅកំពូល ឈម
ទៅកំពូល មានកំពូលជាទីប្រជុំចុះ កំពូលវែមនិប្រាកដជាប្រសើរជាង
បង្កង់ទាំងនោះ យ៉ាងណាម៉េញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌)
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។ (បណ្ឌិតធម្មវិទូក្រិកសេចក្តីឲ្យពិស្តារដូចសូត្រ
ទាំងក្រោយដទៃចុះ) ។

[២៤៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងវិទុះបុសឯណា
និមួយ ឫសស្តា វែមនិប្រាកដជាប្រសើរជាងឫសទាំងនោះ យ៉ាងណា
ម៉េញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[២៥០] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងវិទុះម្យឯណា
និមួយ ចន្ទនិក្រហម វែមនិប្រាកដជាប្រសើរជាងវិទុះទាំងនោះ យ៉ាងណា
ម៉េញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[២៥៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ យេ
កេចិ បុប្ផតត្តា វស្សកំ^(១) តេសំ អក្កមត្តាយតិ ។ ឯវិបេវ
ចោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៥៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ យេ
កេចិ តុដ្ឋរាជោ^(២) សត្វេ តេ រត្តា ចត្តវត្ថុតោ
អនុយត្តា ភវត្ថិ រាជោ តេសំ ចត្តវត្ថុ អក្កមត្តាយតិ ។
ឯវិបេវ ចោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៦០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ យេ
កេចិ តាវត្តទានំ បកា សត្វា តា ចត្ថិហេបកាយេ
តេសំ ធាត្មដ្ឋំ សោធម្មសិ ចន្ទប្បរា តាសំ អក្កមត្តាយ-
យតិ ។ ឯវិបេវ ចោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៦១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ ស-
វេសមយេ វិទូ វិកតវណ្ណោតេ ធម៌ អាទិក្ខោ ចតំ
អត្តស្សត្តមា^(៣) សត្វំ អាតាសតតំ តបតតំ អភិ
វិហាទូ ភាសតេ ធម៌ តបតេ ច វិរោចតិ ធម៌ ។ ឯវិបេវ
ចោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

១ ស្បៀង គតិមិ ធារោ ។ ២ តុដ្ឋរាជោតិមិ ។ ៣ អត្តស្សត្តមាតោ ។

[២៥៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ប្បាលភិក្ខុចំនិទ្បាយ ភិក្ខុខៃត្តាឯណា-
និមួយ មុំរលា វែមនិប្រាកដជាប្រសើរជាងគុំចាំនិទាន យ៉ាងណា
មិញ ។ ប្បាលភិក្ខុចំនិទ្បាយ (អប្បហទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[២៥៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ប្បាលភិក្ខុចំនិទ្បាយ ពួកស្តេច
សាមញ្ញឯណានិមួយ ស្តេចចាំនិទានសំនោះសំនិទុះចូលខ័ន្តិស្តេចច្រកត្តិ
ឯស្តេចច្រកត្តិ វែមនិប្រាកដជាប្រសើរជាងស្តេចចាំនិទាន យ៉ាងណា
មិញ ។ ប្បាលភិក្ខុចំនិទ្បាយ (អប្បហទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[២៦០] សាវត្ថិនិទាន ។ ប្បាលភិក្ខុចំនិទ្បាយ ពន្លឺឯណានិមួយ
វែប្បព្ពាយចំនិទ្បាយ ពន្លឺចាំនិទានសំនោះចំនុះចំណិតដប់ប្រាំមួយ
ធនិខៃត្តិព្រះចន្ទឡើយ ពន្លឺខៃព្រះចន្ទវែមនិប្រាកដជាប្រសើរជាងពន្លឺ
ខៃត្តាយចាំនិទាន យ៉ាងណាមិញ ។ ប្បាលភិក្ខុចំនិទ្បាយ (អប្បហទធម៌)
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[២៦១] សាវត្ថិនិទាន ។ ប្បាលភិក្ខុចំនិទ្បាយ គុណសម្បត្តិ
វែលស្រឡះប្រាសចាកពតត្រៀន ព្រះរាជក្សេត្រវែលឡើងតាមព-
តាស កំចាប់និទ្ទរាគាសវែលនឹងតាំនិទាន វែមនិក្ខិផន ក្តៅផន
រឿងផន យ៉ាងណាមិញ ។ ប្បាលភិក្ខុចំនិទ្បាយ (អប្បហទធម៌)
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[២២២] សាវត្ថីមិទានំ ។ សេយ្យោចារិ ភិក្ខុវេ យាជិ
 កោយិជំ តត្តាវុទានំ វុទានំ កាសិណវត្ថំ តេសំ អត្ត-
 បត្តាយតិ ។ ឯវេវ ទោ ភិក្ខុវេ យេ តេជំ តុសលា
 ធម្មា សព្វេ តេ អប្បហមម្ហលកា អប្បហមសហេ-
 សវណា អប្បហនោ តេសំ ជំញាជំ អត្តបត្តាយតិ ។
 អប្បបត្តស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ចាជំតាម្ហំ អវិយំ
 អដ្ឋម្ហំ បត្តំ កាវេស្សតិ អវិយំ អដ្ឋម្ហំ បត្តំ តហុ-
 សី តវេស្សតិ ។

[២២៣] កតព្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បបត្តា អវិយំ
 អដ្ឋម្ហំ បត្តំ កាវេតិ អវិយំ អដ្ឋម្ហំ បត្តំ តហុសី-
 ករោតិ ។ វេជ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សញ្ញមិដ្ឋិ កាវេតិ វិវេ-
 កជំស្សតំ វិកតជំស្សតំ ជិកេជំស្សតំ វោស្សត្ត-

[២២២] សាវត្ថីមិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បក្កភាសំពារិវេល
 តេព្យាញ សំពតំឯណាមិម្ហយ សំពតំកុក្កិវេជនកាសី វេមនិប្រាកដជា
 ប្រសើរជាងសំពត់ព័ន្ធនោះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កុសលធម៌ទាំងឡាយឯណាមិម្ហយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្ប-
 ហាមជាមួយ មានអប្បហាមដទៃប្រដុំចុះ អប្បហាមធម៌វេមនិប្រាកដជា
 ប្រសើរជាងធម៌ទាំងនោះ តំយ៉ាងនោះវេជ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពាក្យជាប្រសើរខ្លះ ជាទិសធិរិយរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រហាម ភិក្ខុអ្នកមិន
 ប្រហាម មិនចំរើនខ្លួនប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់-
 ក្រែលខ្លួនប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

[២២៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រហាម វេមនិចំរើន
 ខ្លួនប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលខ្លួនប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុកុក្កិសាសនានោះ វេមនិចំរើនខ្លួនសម្មាសម្ពុទ្ធិ ដែលពាស្រ័យខ្លួនកាស្សបំ
 ស្ងាត់ ពាស្រ័យខ្លួនកាប្រាសចាកគម្រែក ពាស្រ័យខ្លួនការលក់ បង្កើន

អប្បមាទវគ្គ

វារ្យណាមិ ។ មេ ។ សឡាសមាជី ភាវេតិ វិវេកាធិស្សន្តំ
វិវាចនិស្សន្តំ ធិរោជនិស្សន្តំ វេស្សក្កបរ្យាណាមិ ។ ឯវិ
ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បបត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោតិវិ ។

អប្បមាទវគ្គ សមយោ ។

ពិស្សទានំ

តថាគតំ បទំ គូដំ
បូលំ សាមណេ^(១) វស្សនំ
ភតា ចន្ទិមសុរិយោ ធី
កិក្ខុន ធនសមំ បទំ ។

(យធម៌ តថាគតំ តធម៌ វិគ្គាបតត្វំ) ។

១ ១, ២, សាមណ ។

អប្បមាទវគ្គ

ទៅរកការលះបង់ ។ មេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាជី ដែលពង្រឹងនូវការ
ស្ងប់ស្ងាត់ ពង្រឹងនូវការប្រាសចាកគម្រោង ពង្រឹងនូវការលេង
បង្ហូរទៅរកការលះបង់ ។ ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រហាន
វេបនិងចំរើននូវបង្កប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យត្រាស់កែលម្អ
បង្កប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ផ្តួចផ្តើមពលមកយ៉ាងរឹងរូង ។

ចប់អប្បមាទវគ្គ ១០ ។

ទុក្ខានៃអប្បមាទវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីព្រះតថាគតប្រសើរជាងពួកសត្វ ១ អំពីស្នាម
ជើង (សត្វ) ១ អំពីបង្កង់ផ្ទះមានកំពូល ១ អំពីភ្នំខ្ពស់មួយ ១
អំពីភ្នំខ្ពស់ខ្លីមួយ ១ អំពីផ្កាប្លុក ១ អំពីស្តេច ១ អំពីព្រះចេតូ ១
ព្រះរោទិព្យ ១ អំពីសំពត់ ១ ត្រូវជាបទដ៏រាប់ ១០ ។
(បណ្ឌិតគប្បីពង្រឹងសេចក្តីឲ្យពិស្តារត្រង់សេចក្តីដែលនិយាយអំពីព្រះ
តថាគតដ៏ដូចៗ) ។

ពលករណ៍យវិត្តោ

(២២២) សាវត្ថិចំណង់ ។ លេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ
កេចំ ពលករណ៍យា កម្មត្តា កាយិវត្ថុំ សាធូ តំ ម-
ហវី ជិស្សាយ មហវិយំ បតិដ្ឋាយ ឯវបេតេ ពលករណ៍-
យា កម្មត្តា កាយិវត្ថុំ ។ ឯវមេវ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សីលំ ជិស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
ភាវេតិ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។

(២២៥) កតេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ ជិស្សាយ
សីលេ បតិដ្ឋាយ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អវិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។ វេទ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សម្មាជិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកេជំស្សិតំ វិវាតេជំស្សិតំ

ពលករណ៍យវិត្ត

[២២២] សាវត្ថិចំណង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការងារទាំង
ឡាយឯណាមួយ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកំឡាំង ការងារទាំងនេះ
នោះ បុគ្គលត្រូវអត្រាស្រីយន្តវិជនមី ប៉ុន្មានលើវេទមី ទើបធ្វើបាន ការ
ងារទាំងនោះ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកំឡាំង ក៏រមែងធ្វើបានប្រាកដ
យ៉ាងណាម៉េញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអត្រាស្រីយន្តវិសីល ប៉ុន្មាន
ក្នុងសីល ទើបចំរើនខ្លួនប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យត្រាស់
ក្រែលខ្លួនប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

២២៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអត្រាស្រីយន្តវិសីល ប៉ុន្មាន
ក្នុងសីល ទើបចំរើនខ្លួនប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យត្រាស់
ក្រែលខ្លួនប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូច
ម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុសិលាសន្តោសនេះ ចំរើនខ្លួនសម្រាប់
ដែលអត្រាស្រីយន្តវិការស្ងប់ស្ងាត់ អត្រាស្រីយន្តវិការព្រាសចាកអម្រែក

ពលករណ៍យវព្វ

ឯកោធន៍ស្បៀត ភេស្សក្នុងបរិណាមី ។ បេ ។ សម្បទាសាលាដ៏
កាវេតំ វិវេតឯស្បៀត វិភាគឯស្បៀត ឯកោធន៍ស្បៀត
ភេស្សក្នុងបរិណាមី ។ ឯវិ ខោ គិច្ចុវេ គិច្ចុ សីលំ
ឯស្ប្រាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ
កាវេតិ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពហុលីកេកោតិទិ ។

(បរគង្គិយយ្យាលី វណ្ណិយតោ បរិបុណ្ណសុត្តន្តិ

វិជ្ជារមត្តិ) ។

[២២២] សាវត្តិឯមាធនំ ។ សេយ្យោវាបំ គិច្ចុវេ យេ
កោតំ ពលករណ៍យោ កម្មត្តា កាយិវត្តិ សរេត្វ តេ
បមវិ ឯស្ប្រាយ បមវិយំ បតិដ្ឋាយ ឯវេមេត ពលករណ៍
យោ កម្មត្តា កាយិវត្តិ ។ ឯវិបេវ ខោ គិច្ចុវេ
គិច្ចុ សីលំ ឯស្ប្រាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ អវិយំ
អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ កាវេតិ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពហុលី-
កេកោតិ ។

ពលករណ៍យវព្វ

ពស្រីយទ្ធិការលេតំ បង្ហើខទៅកេការលេបេតំ ។ បេ ។ ចំរើខទ្ធិ
សម្មសមាធនំ ដែលពស្រីយទ្ធិការស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយទ្ធិការព្រាស
ពាកគម្រិត ពស្រីយទ្ធិការលេតំ បង្ហើខទៅកេការលេបេតំ ។ ប្បាល
គិក្កុវាទិទ្យាយ គិក្កុពស្រីយទ្ធិសីលេ បិកេទៅក្នុងសីលេ ទើបចំរើខទ្ធិ
បុគ្គប្រកបដោយអន្តិដ ជីប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលទ្ធិមគ្គប្រកបដោយ
អន្តិដ ជីប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។ (បរគង្គិយយ្យាលេមាធនំវណ្ណិ
តិស្តារោត្រិស្សត្រិដិបរិបូណិ បេសំបណ្ឌិតកេកេពពណ៌នា) ។

[២២៦] សាវត្តិឯមាធនំ ។ ប្បាលគិក្កុវាទិទ្យាយ កាតិវាវាទិទ្យាយ
ឯណាមិយ្យ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង កាតិវាវាទិវាសំនោះ
បុគ្គលត្រូវពស្រីយទ្ធិវេទនាដ៏ បិកេទៅលើវេទនាដ៏ ទើបធ្វើបាន កាតិវា
វាទិវាទ្យាយ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង វេទនាធ្វើបានព្រាកដ យ៉ាង
ណាមិយ្យ ។ ប្បាលគិក្កុវាទិទ្យាយ គិក្កុពស្រីយទ្ធិសីលេ បិកេទៅក្នុង
សីលេ ទើបចំរើខទ្ធិមគ្គប្រកបដោយអន្តិដ ជីប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែល
ទ្ធិមគ្គប្រកបដោយអន្តិដ ជីប្រសើរបាន ពិយ៉ាងនោះដែរ ។

[២២៧] តតេត្វ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សីលំ ធិស្សាយ
 សីលេ បតិដ្ឋាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មគ្គំ កាវេតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិតំ មគ្គំ ពហុលីកេហេតិ ។ វេទ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 សញ្ញាធិដ្ឋី កាវេតិ ភកវិទេយ បរិយោសាធិំ ឆោសវិទេយ
 បរិយោសាធិំ មោហវិទេយ បរិយោសាធិំ ។ មេ ។ សម្មា-
 សមាធិ កាវេតិ ភកវិទេយ បរិយោសាធិំ ឆោសវិទេយ បរិ-
 យោសាធិំ មោហវិទេយ បរិយោសាធិំ ។ ឯវិ ទោ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ សីលំ ធិស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិតំ មគ្គំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មគ្គំ ពហុលី-
 កេហេតិ ។

[២២៨] សាវត្ថិធិនាធិំ ។ សេយ្យថាថិ កិក្ខុវេ យេ
 កេចិ ពលករណីយា កម្មត្តា កុយំរត្តំ សព្វេ តេ បឋវិ
 ធិស្សាយ បឋវិយំ បតិដ្ឋាយ ឯវិមេត ពលករណី-
 យា កម្មត្តា កុយំរត្តំ ។ ឯវិមេ ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 សីលំ ធិស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ
 មគ្គំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មគ្គំ ពហុលីកេហេតិ ។

[២២៧] ប្បលកិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកិក្ខុពស្រីយន្តសីល បិកេនៅ
 ក្នុងសីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់
 វិគ្រលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។
 ប្បលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសញ្ញាធិដ្ឋី មានការ
 កំចាត់បង្ខំរូរក្លះជាចំបំផុត កំចាត់បង្ខំរូរក្លះជាចំបំផុត កំចាត់បង្ខំរូរ
 ហេហៈជាចំបំផុត ។ មេ ។ ចំរើននូវសញ្ញាសមាធិ មានការកំចាត់បង្ខំរូរ
 ក្លះជាចំបំផុត កំចាត់បង្ខំរូរក្លះជាចំបំផុត កំចាត់បង្ខំរូរហេហៈជាចំ
 បំផុត ។ ប្បលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុពស្រីយន្តសីល បិកេនៅក្នុងសីល
 ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់វិគ្រលនូវមគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។

[២២៨] ប្បលកិក្ខុទាំងឡាយ ការងារទាំងឡាយឯណាទីមួយ
 ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ការងារទាំងអស់នោះ បុគ្គលត្រូវពា-
 ស្រីយន្តវិជនដី បិកេនៅលើវិជនដី ទើបធ្វើបាន ការងារទាំងនោះ ដែល
 បុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ក៏រឹមធ្វើបានប្រាកដ យ៉ាងណាម៉េញ ។
 ប្បលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុពស្រីយន្តសីល បិកេនៅក្នុងសីល ទើបចំរើន
 នូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់វិគ្រលនូវមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៦៧] ក៏ត្រូវ ក៏ត្រូវ សីល ចិត្តស្រាយ
 សីល បត់ដោយ អរិយ អដ្ឋង្គីកំ មត៌ ភាវេតិ អរិយ
 អដ្ឋង្គីកំ មត៌ ពហុលីករោតិ ។ ៧៨ ក៏ត្រូវ ក៏ត្រូវ
 សម្មាដិដ្ឋិ ភាវេតិ អមតោភជំ អមតបរាយជំ អមតបរិ-
 យោសាជំ ។ មេ ។ សម្មាសមាជី ភាវេតិ អមតោភជំ
 អមតបរាយជំ អមតបរិយោសាជំ ។ ៧៩ ចោ ក៏ត្រូវ
 ក៏ត្រូវ សីល ចិត្តស្រាយ សីល បត់ដោយ អរិយ អដ្ឋង្គី-
 កំ មត៌ ភាវេតិ អរិយ អដ្ឋង្គីកំ មត៌ ពហុលីករោ-
 តិ ។

[២៧០] សាវត្ថិជំនានំ ។ សេយ្យជានិ ក៏ត្រូវ យេ
 ភេតិ ពលករណ៍យោ កម្មត្តា កេយិវន្តំ សព្វេ តេ
 បរិវិ ចិត្តស្រាយ បរិវិយំ បត់ដោយ វិវាមត ពលករ-
 ណ៍យោ កម្មត្តា កេយិវន្តំ ។ ៧៩ ចោ ក៏ត្រូវ ក៏ត្រូវ
 សីល ចិត្តស្រាយ សីល បត់ដោយ អរិយ អដ្ឋង្គីកំ
 មត៌ ភាវេតិ អរិយ អដ្ឋង្គីកំ មត៌ ពហុលីករោតិ ។

[២៦៨] ម្ចាស់កុំចាំឱ្យយ ចុះក៏កុំស្រីយខ្ញុំសីល បិត
 ទៅក្នុងសីល ទើបចំរើខ្ញុំមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឱ្យ
 ក្រសែក្រៃលខ្ញុំមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន កើតដោយប្រការ
 ប្រេប្រេប ។ ម្ចាស់កុំចាំឱ្យយ ក៏កុំក្នុងសាសនានោះ ចំរើខ្ញុំសម្បទិដ្ឋិ
 ដែលចុះសិបកាន់អមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅទាំងមុខ មានអមតៈជាទី
 បំផុត ។ បេ ។ ចំរើខ្ញុំសម្បទិដ្ឋិ ដែលចុះសិបកាន់អមតៈ មានអមតៈ
 ប្រព្រឹត្តទៅទាំងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ ម្ចាស់កុំចាំឱ្យយ ក៏កុំ
 កស្រីយខ្ញុំសីល បិតទៅក្នុងសីល ទើបចំរើខ្ញុំមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឱ្យក្រសែក្រៃលខ្ញុំមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន
 យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧០] សាវត្ថិជំនានំ ។ ម្ចាស់កុំចាំឱ្យយ ការងារចាំឱ្យ-
 ខ្យាយឯណាមួយ ដែលបុគ្គលធ្វើដោយកម្លាំង ការងារចាំឱ្យអស់នោះ
 បុគ្គលត្រូវកស្រីយខ្ញុំផែនដី បិតនៅលើផែនដី ទើបធ្វើបាន ការងារ
 ចាំឱ្យនោះ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង វេលាធ្វើបានព្រាង យ៉ាង
 ណាមិញ ។ ម្ចាស់កុំចាំឱ្យយ ក៏កុំកស្រីយខ្ញុំសីល បិតទៅក្នុង
 សីល ទើបចំរើខ្ញុំមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឱ្យក្រសែក្រៃល
 ខ្ញុំមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៧០) កថេត្វ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សីលំ ធិស្សាយ
 សីលេ បតិដ្ឋាយ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អវយំ
 បដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកេវេតិ ។ ៧១ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 សម្មាធិដ្ឋិ ភាវេតិ ធិត្វានធិដ្ឋំ ធិត្វានចោណំ ធិត្វា
 ធមប្បារំ ។ ៧២ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ ធិត្វានធិដ្ឋំ
 ធិត្វានចោណំ ធិត្វានបញ្ញារំ ។ ៧៣ ។ ចោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 សីលំ ធិស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ភាវេតិ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកេវេតិ ។

(២៧២) សាវត្ថិធិនាធំ ។ សេយ្យថាបិ កិក្ខុវេ
 យេ កេចិមេ តិជគាមភូតតាមា វុឡិ វុឡិ វេយ្យុ
 វាមដ្ឋង្គិ សាទ្ធ តេ បវរំ ធិស្សាយ បវរយំ បតិដ្ឋាយ
 វិវេយេ តិជគាមភូតតាមា វុឡិ វុឡិ វេយ្យុ អា
 បដ្ឋង្គិ ។ ៧៤ ។ ចោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សីលំ ធិស្សាយ
 សីលេ បតិដ្ឋាយ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេត្តា

(២៧០) ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិត
 នៅក្នុងសីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យ
 ក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការ
 ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាធិដ្ឋិ
 ដែលទទេទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទេរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ឈប់ទៅកាន់ព្រះ
 និព្វាន ។ ៧២ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលទទេទៅកេព្រះនិព្វាន ទេរ
 ទៅកេព្រះនិព្វាន ឈប់ទៅកេព្រះនិព្វាន ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុ
 អាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន
 យ៉ាងនេះឯង ។

(២៧២) សាវត្ថិធិនាធំ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ពួកក៏ដកាបនឹង
 ភូតតាមឯណាមួយ ដល់នូវការចំរើនដុះដាលល្អកលាស់ឡើងបាន ពួក
 ក៏ដកាបនឹងភូតតាមទាំងអស់នោះ អាស្រ័យនូវវេទដី តាំងនៅលើវេទដី
 ទើបពួកក៏ដកាបនឹងភូតតាមទាំងនោះ ដល់នូវការចំរើនដុះដាលល្អកលាស់
 ឡើងបានប្រាកដ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុអាស្រ័យ
 នូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ

អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ តហុលីករោធា វុឌ្ឍិ វុឌ្ឍិ
វេទុល្យំ ហេតុណាតិ ធម្មេសុ ។

[២៧៣] កថាខណ្ឌ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ ជិស្សាយ
សីលេ បតិដ្ឋាយ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ កាហេត្តា អរិយំ
អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ តហុលីករោធា វុឌ្ឍិ វុឌ្ឍិ វេទុល្យំ ហេតុ-
ណាតិ ធម្មេសុ ។ ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ កាវេ-
និ វិវេកាធិស្សិតំ វិវេកាធិស្សិតំ ជំរោធិធិស្សិតំ រោស្សៈ
ត្ថវរណាមិ ។ មេ ។ សម្មាសមាទិ កាវេនិ វិវេកាធិស្សិតំ
វិវេកាធិស្សិតំ ជំរោធិធិស្សិតំ រោស្សៈត្ថវរណាមិ ។ បរិ-
ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ ជិស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ
អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ កាហេត្តា អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ តហុ-
លីករោធា វុឌ្ឍិ វុឌ្ឍិ វេទុល្យំ ហេតុណាតិ ធម្មេសុតិ ។

ធ្វើឲ្យត្រាស់ក្រែលខ្លូមកប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់ខ្លួនការ
ចំរើនដុះដាលលូតលាស់ឡើងក្នុងធម៌ចាំនិទ្ធាយបាន ភីយ៉ាទិរោនេវេ ។

[២៧៣] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ពុះភិក្ខុកាស្រីយខ្លួនសីល បិកាវេ
ក្នុងសីល កាលចំរើនខ្លូមកប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យត្រាស់
ក្រែលខ្លូមកប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់ខ្លួនការចំរើនដុះ
ដាលលូតលាស់ឡើងក្នុងធម៌ចាំនិទ្ធាយបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។
ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនខ្លួនសហ្មតិដ្ឋិ ដែល
កាស្រីយខ្លួនការស្ងប់ស្ងាត់ កាស្រីយខ្លួនការប្រាសចាកការប្រក
ខ្លួនការលេច បង្ហាត់ទៅរកការលេច ។ មេ ។ ចំរើនខ្លួនសហ្មតិ
ដែលកាស្រីយខ្លួនការស្ងប់ស្ងាត់ កាស្រីយខ្លួនការប្រាសចាកការប្រក
កាស្រីយខ្លួនការលេច បង្ហាត់ទៅរកការលេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ
ភិក្ខុកាស្រីយខ្លួនសីល បិកាវេក្នុងសីល កាលចំរើនខ្លូមកប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យត្រាស់ក្រែលខ្លូមកប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
ទើបដល់ខ្លួនការចំរើនដុះដាលលូតលាស់ឡើងក្នុងធម៌ចាំនិទ្ធាយបាន
យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧២] សាវត្ថិដំដាដំ ។ សេយ្យនាមំ ពំបវង្គំ
 ភំត្តុវេ បព្វតំដំ ជិស្សាយំ ជាតា កាយំ វិទ្យុត្តំ ពលំ
 តាហេត្ថំ ភេ តត្ត កាយំ វិទ្យុត្តា ពលំ តាហេត្តា តុ-
 សុត្ត ឱតវត្ថំ កុសុត្ត ឱតវត្តា បយាសោត្ត ឱតវត្ថំ
 បយាសោត្ត ឱតវត្តា កុដ្ឋនិយោ ឱតវត្ថំ កុដ្ឋនិយោ
 ឱតវត្តា មហានិយោ ឱតវត្ថំ បយានិយោ ឱតវត្តា
 បយាសុត្តសាសំ ឱតវត្ថំ ភេ តត្ត មរណ្ណត្ថំ វេបុល្លត្ថំ
 អាមជ្ជត្ថំ កាយេន ។ វិវិមវ ចោ ភំត្តុវេ ភំត្តុ សីលំ
 ជិស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 កាវេត្តា អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីតារោត្តា
 បហន្តត្ថំ វេបុល្លត្ថំ ចាបុណាតំ ធម្មេសុ ។

[២៧៣] កាថេត្ត ភំត្តុវេ ភំត្តុ សីលំ ជិស្សាយ
 សីលេ បតិដ្ឋាយ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេត្តា អវិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីតារោត្តា បហន្តត្ថំ វេបុល្លត្ថំ
 ចាបុណាតំ ធម្មេសុ ។ ឥធម ភំត្តុវេ ភំត្តុ សុប្បាដិដ្ឋិ
 កាបតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិវេកនិស្ស័តំ ជិវេកនិស្ស័តំ

[២៧២] សាវត្ថិដំដាដំ ។ ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ ពួកនាគក-
 ស្រីយន្តវិស្តុតវ្យាណ្ណៈហែមកន្ត ចំរើនកាយ បំប៉នកម្លាំង លុះពួកនាគ
 នោះ ចំរើនកាយ បំប៉នកម្លាំង ក្នុងទីនោះហើយ ក៏ចុះទៅកាន់បឹងតូច
 លុះចុះទៅកាន់បឹងតូចហើយ ក៏ចុះទៅកាន់បឹងធំ លុះចុះទៅកាន់បឹងធំ
 ហើយ ក៏ចុះទៅកាន់ស្ទឹងតូច លុះចុះទៅកាន់ស្ទឹងតូចហើយ ក៏ចុះទៅ
 កាន់ស្ទឹងធំ លុះចុះទៅកាន់ស្ទឹងធំហើយ ក៏ចុះទៅកាន់មហាសមុទ្រសាគរ
 ពួកនាគនោះក៏ដល់ខ្លួនការធំពាក់ឡើងដោយកាយក្នុងទីនោះ យ៉ាងណា
 បិញ ។ ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុកស្រីយន្តវិស្ស បិតាទៅក្នុងសីល
 កាលចំរើនខ្លួនមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ដំប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលខ្លួន
 មន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ដំប្រសើរ ទើបដល់ខ្លួនការធំចូលរយៈទ្រឹងក្នុង
 កុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ក៏យំរើនោះដែរ ។

[២៧៣] ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកស្រីយន្តវិស្ស បិតាទៅ
 ក្នុងសីល កាលចំរើនខ្លួនមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ដំប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់
 ក្រែលខ្លួនមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ដំប្រសើរ ទើបដល់ខ្លួនការធំចូលរយៈ
 ទ្រឹងក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ប្បលភិក្ខុ
 តាំងឡាយ ភិក្ខុកសីលនោះ ចំរើនខ្លួនម្នាទំដ្ឋិ ដែលកស្រីយន្ត
 ការស្ងប់ស្ងាត់ កស្រីយន្តការប្រាសចាកពម្រេក កស្រីយន្តការលេត

ភេស្សក្នុងបរិយាកាស ។ មេ ។ សម្មាសហជី កាវេន វែស.
 ជំនួញ វិភាគជំនួញ ជំនួញជំនួញ ភេស្សក្នុងបរិយាកាស ។
 ឯវ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីល ជំនួញ សីល ម-
 តំដាយ អរិយ អដ្ឋង្គិក មត្ត កាវេន្តា អរិយ អដ្ឋង្គិក
 មត្ត តហុលីកកេន្តា មហាដ្ឋង្គិ វេបុល្លង្គ ចាបុណ្ណាតិ
 ធម្មស្វតិ ។

[២៧៦] សាវត្ថិដំនាច់ ។ សេយ្យដាវ ភិក្ខុវេ វុក្ខា
 ចាចិដំនាច ចាចិដំនាចោណា ចាចិដំនាចោណា សោ
 បុល្លង្គិ ធម្មតេ មហេស្សតិ^(១) យេន ជំនួញ យេន
 ចោណា យេន មត្តកេតិ ។ ឯវ មេ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយ អដ្ឋង្គិក មត្ត កាវេន្តា អរិយ អដ្ឋង្គិក មត្ត
 តហុលីកកេន្តា ជំនួញជំនួញ ហោតំ ជំនួញចោណា
 ជំនួញមត្តកេ ។

១ ឧ. ម. លោ បុល ជំនួញ ធម្មតេ មហេស្សតិ ។ ម. លោ បុល្លង្គិ
 ធម្មតេ មហេស្សតិ ។

បង្ហាតាវកេការលេបនំ ។ មេ ។ ចំរើនខ្យល់ស្រព្វសម្រាប់ ដែលពស្រីយ
 ខ្យល់ស្រព្វស្រាប់ ពស្រីយខ្យល់ស្រព្វស្រាប់ ពស្រីយខ្យល់
 លេន បង្ហាតាវកេការលេបនំ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុពស្រីយ
 ខ្យល់ស្រព្វ បំរើនខ្យល់ស្រព្វ កាលចំរើនខ្យល់ស្រព្វប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ
 ធ្វើឱ្យត្រាស់ក្រៃលខ្យល់ស្រព្វប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់ខ្យល់
 ធំខ្យល់យេឡើងក្នុងកុសលចម្រើនខ្យល់ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧៦] សាវត្ថិដំនាច ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ មើមឈើ
 ដែលទ្រុតទៅទិសខាងកើត ទៅទៅទិសខាងកើត ឈមទៅទិសខាង
 កើត ឈើនោះកាលបើគេដាក់ប្រកបដោយ កំលាំងទៅក្រុងទីដែលទ្រុត
 ដែលទៅ ដែលឈម យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុ
 កាលចំរើនខ្យល់ស្រព្វប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឱ្យត្រាស់ក្រៃលខ្យល់
 ប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ កំលាំងដោយអង្គ៨ទៅក្រុងទីព្រះនិព្វាន
 ទៅទៅក្រុងនិព្វាន ឈមទៅក្រុងនិព្វាន កំលាំងនោះដែរ ។

សុត្តនិបិទ សុត្តនិកាយស្ស បហវរោច្ឆ

[២៧៧] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ឧហុសីករោន្តោ
 ចិញ្ចានិដ្ឋោ ហោតិ ចិញ្ចានិចោណោ ចិញ្ចានបញ្ញារោ ។
 ឥទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ កាវេតិ វិវេកចិស្សិតំ វិភ-
 គចិស្សិតំ ចំរោទចិស្សិតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ មេ ។
 សម្មាសម្ពុទ្ធិ កាវេតិ វិវេកចិស្សិតំ វិភគចិស្សិតំ ចំរោ-
 ទចិស្សិតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ឧហុសីករោន្តោ ចិញ្ចានិដ្ឋោ ហោតិ ចិញ្ចានិចោណោ
 ចិញ្ចានបញ្ញារោតិ ។

សុត្តនិបិទ សុត្តនិកាយ បហវរោច្ឆ

(២៧៧) ខ្នាលភិក្ខុចាំឯច្បាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើនឡូមគ្រប
 ដោយអង្គ ៨ ជីវ្រសេរ ធ្វើឲ្យក្រសែក្រលឡូមគ្របដោយអង្គ ៨
 ជីវ្រសេរ ឆ្មោះថាជាអ្នកទទេទៅក្រែចិញ្ចាន ទេរទៅក្រែចិញ្ចាន
 ឈមទៅក្រែចិញ្ចាន តើដោយប្រិកាដូចម្តេច ។ ខ្នាលភិក្ខុចាំឯច្បាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនឡូមគ្របដ្ឋិ ដែលកស្រីយឡូការស្ងប់ស្ងាត់
 កស្រីយឡូការប្រាសចាកក្រែក កស្រីយឡូការលេតំ ចង្ហើនទៅក
 កាលរបង ។ មេ ។ ចំរើនឡូមគ្របដ្ឋិ ដែលកស្រីយឡូការស្ងប់ស្ងាត់
 កស្រីយឡូការប្រាសចាកក្រែក កស្រីយឡូការលេតំ ចង្ហើនទៅក
 កាលរបង ។ ខ្នាលភិក្ខុចាំឯច្បាយ ភិក្ខុកាលចំរើនឡូមគ្របដោយ
 អង្គ ៨ ជីវ្រសេរ ធ្វើឲ្យក្រសែក្រលឡូមគ្របដោយអង្គ ៨ ជីវ្រសេរ
 ឆ្មោះថាជាអ្នកទទេទៅក្រែចិញ្ចាន ទេរទៅក្រែចិញ្ចាន ឈមទៅក
 ក្រែចិញ្ចាន យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧៨] សារភ្នំដំណាច់ ។ សេយ្យជាថិ ភិក្ខុវេ
 តុរោ ដំណ្កុរោ វមនេវ ទទេកំ ទោ បញ្ចវមតិ ។
 ឯវាថវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវយំ អដ្ឋម្ព័តំ មន្តំ ការវេន្តោ
 អវយំ អដ្ឋម្ព័តំ មន្តំ ពហុលីតវេន្តោ វមនេវ ចាបតេ
 អតុសលេ ទម្មេ ទោ បញ្ចវមតិ ។

[២៧៩] កាដព្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវយំ អដ្ឋម្ព័តំ
 មន្តំ ការវេន្តោ អវយំ អដ្ឋម្ព័តំ មន្តំ ពហុលីតវេន្តោ
 វមនេវ ចាបតេ អតុសលេ ទម្មេ ទោ បញ្ចវមតិ ។
 ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាដំដ្ឋី ការវេតិ វិវេកដំស្សំតំ

[២៧៨] សារភ្នំទាន ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សយ ក្នុងវេលា
 ក្នុងបុរៈ វេលាខ្នាក់ចាលនូវទឹក មិនស្រូបចូលមកវិញឡើយ យ៉ាងណា
 បំប្លា ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដំប្រាសិរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដំប្រាសិរ វេលា
 ខ្នាក់ចាលនូវអតុសលេដ៏លាមកាចញ មិនស្រូបចូលទៅវិញឡើយ
 ក៏យ៉ាងពោះវែវ ។

[២៧៩] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវមន្តប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដំប្រាសិរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដំ
 ប្រាសិរ វេលាខ្នាក់ចាលនូវអតុសលេដ៏លាមកាចញ មិនស្រូបចូល
 ទៅវិញឡើយ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាលនានា ចំរើននូវសម្មាដំដ្ឋី ដែលពេស្រីយនូវការស្ងប់ស្ងាត់

វិភក្តនំស្សតំ ធិរោធនំស្សតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ មេ ។
សម្មាសមាធិ ការវតំ វិវក្តនំស្សតំ វិភក្តនំស្សតំ ធិរោ-
ធនំស្សតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ ឯវំ ចោ កិច្ចវេ កិច្ច
អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ការវេត្តា អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
ពហុលីករោត្តោ វេរេវ មាមតេ មនុស្សេ ធម្មេ
ចោ បច្ចាវមតីតិ ។

(២៧០) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ កិច្ចវេ
សាលំសុកំ វា យវសុកំ វា សម្មាបណិហិតំ ហេត្ថំ
វា ទានេន វា អក្កន្តំ ហត្ថំ វា ហានំ វា កិច្ចិស្សតិ^(១)
លោហិតំ វា ឧប្បទេស្សតីតិ ហានមេតំ វិដ្ឋិតិ ។ តំ
តិស្ស ហេតុ ។ សម្មាបណិហិតត្តា កិច្ចវេ សុកស្ស ។
ឯវេវ ចោ កិច្ចវេ កិច្ច សម្មាបណិហិតាយ ធិដ្ឋិយា
សម្មាបណិហិតាយ មត្តការវាយ អវិដ្ឋិ កិច្ចិស្សតិ
វិដ្ឋិ ឧប្បទេស្សតិ ធិព្វានំ សដ្ឋិករិស្សតីតិ ហានមេតំ
វិដ្ឋិតិ ។ តំ តិស្ស ហេតុ ។ សម្មាបណិហិតត្តា កិច្ចវេ
ធិដ្ឋិយា ។

១ ១. ធិដ្ឋិតិ ។

ពស្រីយខ្ញុំការព្រាសចាកព្រេក ពស្រីយខ្ញុំការលេតំ មង្គោទៅរក
ការលេបន៍ ។ មេ ។ ចំរើនខ្ញុំសម្មាសមាធិ ដែលពស្រីយខ្ញុំការលេប
ស្ងាត់ ពស្រីយខ្ញុំការព្រាសចាកព្រេក ពស្រីយខ្ញុំការលេតំ មង្គោ
ទៅរកការលេបន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សយ ភិក្ខុកាលចំរើនខ្ញុំបន្តប្រសិប
ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យគ្រាសវិក្រលក្សបន្តប្រកបដោយអង្គ ៩
ដ៏ប្រសើរ វែងខ្នាត់ចោលខ្ញុំអកុសលចម្រាំងនិទ្សយដ៏លាបកាចច្នៃ ប៉ុន
ស្រូបចូលទៅវិញឡើយ យ៉ាងនេះឯង ។

(២៧០) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សយ ដូចបុរិស្រ្តចំនៃស្រូវ
ខ្សាយ ឬចុកស្រ្តចំនៃស្រូវដំណើច ដែលរកដាក់ទុកដោយល្អ ដែលរក
សន្តតាដោយដៃ ឬដាច់ដោយដើន ឆឹងមុកដៃឬដើនតុំខាច ធិនិញ្ចាវន
ណាមឲ្យកើតឡើងបាន ហេតុនេះវែបនិមាម ។ ដំណើរនោះ ធ្វើព្រោះ
ហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សយ ព្រោះហេតុចុកស្រ្តចំនៃស្រូវដុះបានដាក់
ទុកដោយល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សយ ដំណើរនេះក៏យ៉ាងនេះឯង ពាល
បើចំដីដែលភិក្ខុដឹកល់ទុកដោយល្អ មកកាត់ទាលភិក្ខុដឹកល់ទុកដោយល្អ
ហើយ ភិក្ខុនឹងទម្លាយខ្ញុំអវិជ្ជា ធិនិញ្ចាវនវិជ្ជាឲ្យកើតឡើង ធ្វើឲ្យដាក់
ច្បាស់ខ្ញុំព្រះធិត្វាច ហេតុនេះវែបនិមាម ។ ដំណើរនោះ ធ្វើព្រោះហេតុ
អ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សយ ព្រោះហេតុនៃចំដី ភិក្ខុបានដឹកល់ទុកដោយល្អ ។

ពលករណីយវង្ស

[២៨១] ក្រដាញ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាបណិហិតាយ
 ទិដ្ឋិយា សម្មាបណិហិតាយ មគ្គការវាយ អវិជ្ជំ ភំទុតំ
 វិជ្ជំ ឧប្បាទេតំ ធិញ្ចំ សច្ចិការោតិ ។ ៧១ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតំ វិវេកាធិស្សិតំ វិភគធិស្សិតំ
 ធិរោធធិស្សិតំ វេស្សក្កមវណាមី ។ ៧២ ។ សម្មាស-
 មាធិ ភាវេតំ វិវេកាធិស្សិតំ វិភគធិស្សិតំ ធិរោធធិស្សិតំ
 វេស្សក្កមវណាមី ។ ៧៣ ។ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាប-
 ណិហិតាយ ទិដ្ឋិយា សម្មាបណិហិតាយ មគ្គការវាយ
 អវិជ្ជំ ភំទុតំ វិជ្ជំ ឧប្បាទេតំ ធិញ្ចំ សច្ចិការោតិ ។

ពលករណីយវង្ស

[២៨១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកាលទិដ្ឋិដែលភិក្ខុបានដកល់
 ទុកដោយល្អ បន្តការងារដែលភិក្ខុដកល់ទុកដោយល្អហើយ ភិក្ខុមែន
 ទម្លាយទូរអវិជ្ជា រមែងញ្ញាំងវិជ្ជាឲ្យរក្សាឡើង ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ឲ្យព្រះ
 ធិញ្ចាម តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ ចំរើនឲ្យសម្មាទិដ្ឋិ ដែលអស្រ័យឲ្យការស្ងប់ស្ងាត់ អ-
 ស្រ័យឲ្យការព្រាសចាកអម្រែក អស្រ័យឲ្យការលេត់ បង្កើនទៅរក
 លះបង់ ។ ៧២ ។ ចំរើនឲ្យសម្មាសមាធិ ដែលអស្រ័យឲ្យការស្ងប់ស្ងាត់
 អស្រ័យឲ្យការព្រាសចាកអម្រែក អស្រ័យឲ្យការលេត់ បង្កើនទៅរក
 ការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលទិដ្ឋិដែលភិក្ខុបានដកល់ទុក
 ដោយល្អ បន្តការងារដែលភិក្ខុបានដកល់ទុកដោយល្អហើយ ភិក្ខុមែន
 ទម្លាយទូរអវិជ្ជា រមែងញ្ញាំងវិជ្ជាឲ្យរក្សាឡើង ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ឲ្យព្រះ
 ធិញ្ចាម យ៉ាងនេះឯង ។

[២៨២] សាវត្ថុខំនាទ ។ សេយ្យដាមំ កិក្ខុវេ រា-

កាស វិជា វាតា វាយន្តំ បុរិស្ថំមាមំ វាតា វាយន្តំ
បន្តំមាមំ វាតា វាយន្តំ ឧត្តរាមិ វាតា វាយន្តំ ឧត្តរ-
ណាមំ វាតា វាយន្តំ សរដាមិ វាតា វាយន្តំ អរុដាមិ
វាតា វាយន្តំ សីតាមិ វាតា វាយន្តំ ឧណ្ហាមិ វាតា
វាយន្តំ បរិក្ខាមិ វាតា វាយន្តំ អធិមត្តាមិ វាតា
វាយន្តំ ។ ឯវិមេវ ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវយតោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ
ពហុលីកាភោតោ ចត្តារោមិ សតិវ្យដ្ឋានា ភាវនាចារិច្ចរិ
ចត្តង្គំ ចត្តារោមិ សម្មប្បធានា ភាវនាចារិច្ចរិ ចត្តង្គំ
ចត្តារោមិ ឥន្ទិទានា ភាវនាចារិច្ចរិ ចត្តង្គំ បញ្ចមំ
ឥន្ទ្រិយោមំ ភាវនាចារិច្ចរិ ចត្តង្គំ បញ្ចមំ ពណ៌នំ ភា-
វនាចារិច្ចរិ ចត្តង្គំ សន្តមិ ពោជ្ឈង្គំ ភាវនាចារិច្ចរិ
ចត្តង្គំ ។

[២៨២] សាវត្ថុខំនាទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុខំនាទឡាយ ខ្យល់ផ្សេងៗ

តែឆិបកំភ្នំភកាស គឺខ្យល់ក្នុងទិសខាងកើតបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់ទិសខាង
លិចបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់ទិសខាងជើងបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់ទិសខាងត្បូងបក់
ទៅខ្លះ ខ្យល់ប្រកបដោយតូលីបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់មិនមានតូលីបក់ទៅខ្លះ
ខ្យល់ត្រជាក់បក់ទៅខ្លះ ខ្យល់ក្តៅបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់តិចបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់
ខ្លាំងបក់ទៅខ្លះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុខំនាទឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើន
នូវបន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ត្រែលនូវមន្តប្រកប
ដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរសេតិប្បដ្ឋាន៤ ក្តី គឺដល់នូវការពេញលេញដោយ
ភាវនា សម្បប្បធាន៤ ក្តី គឺដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា ឥន្ទិ-
ទាន៤ ក្តី គឺដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា ឥន្ទ្រិយ៤ ក្តី គឺដល់
នូវការពេញលេញដោយភាវនា ពល៤ ក្តី គឺដល់នូវការពេញលេញ
ដោយភាវនា ពោជ្ឈង្គ៧ ក្តី គឺដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៨៣) កងពល កិច្ចការ កិច្ចការ អរិយ អដ្ឋង្គីកំ
 មត្ត ការយោ អរិយ អដ្ឋង្គីកំ មត្ត ពហុលីករោតោ
 ចត្តារោម វេតិប្បដ្ឋាន ការតាចារិប្បិ កច្ឆង្គិ ចត្តារោម
 សឌ្ឍប្បដ្ឋាន ការតាចារិប្បិ កច្ឆង្គិ ចត្តារោម ឥន្ទិចាតា
 ការតាចារិប្បិ កច្ឆង្គិ បញ្ចមិ ឥន្ទិយាចិ ការតាចារិប្បិ
 កច្ឆង្គិ បញ្ចមិ ពលាចិ ការតាចារិប្បិ កច្ឆង្គិ សត្តមិ
 ពោជ្ឈង្គិ ការតាចារិប្បិ កច្ឆង្គិ ។ ឥត កិច្ចការ កិច្ច
 សម្មាទិដ្ឋិ ការតិ ។ មេ ។ សម្មាសមាទិ ការតិ វិវេ
 តនិស្ស័តំ វិវាតនិស្ស័តំ ចិរេតនិស្ស័តំ វេស្សត្តមិ
 ណាមិ ។ ឃិ ។ ចោ កិច្ចការ កិច្ចការ អរិយ អដ្ឋង្គីកំ
 មត្ត ការយោ អរិយ អដ្ឋង្គីកំ មត្ត ពហុលីករោតោ
 ចត្តារោម សតិប្បដ្ឋាន ការតាចារិប្បិ កច្ឆង្គិ ចត្តារោម
 សឌ្ឍប្បដ្ឋាន ការតាចារិប្បិ កច្ឆង្គិ ចត្តារោម ឥន្ទិចាតា
 ការតាចារិប្បិ កច្ឆង្គិ បញ្ចមិ ឥន្ទិយាចិ ការតាចារិប្បិ
 កច្ឆង្គិ បញ្ចមិ ពលាចិ ការតាចារិប្បិ កច្ឆង្គិ សត្តមិ
 ពោជ្ឈង្គិ ការតាចារិប្បិ កច្ឆង្គិ ។

(២៨៤) ប្រាសកិច្ចការិទ្ធកាយ ចុះកិច្ចការលើចំរើននូវមន្តប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏
 ប្រសើរ សតិប្បដ្ឋាន ២ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការតា
 សឌ្ឍប្បដ្ឋាន ២ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការតា ឥន្ទិចាចិ ២ ក្តី
 ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការតា ឥន្ទិយាចិ ២ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញ
 លេញដោយការតា ពល ៥ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការតា
 ពោជ្ឈង្គិ ៥ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការតា តើដោយប្រការ
 ដូចម្តេច ។ ប្រាសកិច្ចការិទ្ធកាយ កិច្ចការិទ្ធកាយនេះ ចំរើននូវសម្មាទិដ្ឋិ
 ។ មេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាទិ ដែលពេស្រីយនូវការស្វម័ស្វាតំ ពេស្រីយ
 នូវការប្រាសចាកគម្រិត ពេស្រីយនូវការលេតំ បរិច្ចាទៅកការលេ
 បថិ ។ ប្រាសកិច្ចការិទ្ធកាយ កិច្ចការលើចំរើននូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ សតិ
 ប្បដ្ឋាន ២ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការតា សឌ្ឍប្បដ្ឋាន ២ ក្តី ក៏
 ដល់នូវការពេញលេញដោយការតា ឥន្ទិចាចិ ២ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញ
 លេញដោយការតា ឥន្ទិយាចិ ២ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការតា
 ពោជ្ឈង្គិ ៥ ក្តី ក៏ដល់នូវការពេញលេញដោយការតា យ៉ាងនេះឯង ។

[២៨៤] សាវត្ថិចិរាទ ។ សេយ្យជាប់ កិច្ចាវ
 កិច្ចាវ បដិមេ មាស ឧហតំ^(១) រាជានន្ទ ធម្មដំ
 មហា អតាលមេឃោ ហិរាសា អន្តរាបេតិ វ្រុបស
 មេតិ ។ ឯវមេ ទោ កិច្ចាវ កិច្ចា អវយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ កាវេន្តោ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ តហុលីកាវោន្តោ
 ឧប្បន្ទុប្បន្នោ ចាបកោ អកុសលេ ធម្មេ ហិរាសោ
 អន្តរាបេតិ វ្រុបសមេតិ ។

[២៨៥] កថេត្វា កិច្ចាវ កិច្ចា អវយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ កាវេន្តោ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ តហុលីកាវោន្តោ
 ឧប្បន្ទុប្បន្នោ ចាបកោ អកុសលេ ធម្មេ ហិរាសោ
 អន្តរាបេតិ វ្រុបសមេតិ ។ វេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវេ
 កាវេស្សិតំ វិភក្កេស្សិតំ ចិរេន្ទេស្សិតំ វោស្សត្តបរិ
 ណាមិ ។ ឯវំ ទោ កិច្ចាវ កិច្ចា អវយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ កាវេន្តោ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្កំ តហុលីកាវោន្តោ

១. ឧ. ឧតិ ។

[២៨៦] សាវត្ថិចិរាទ ។ ប្បលកិកុចំនិទ្ធកាយ ផលិច្ចលិវេល
 ហុយេវ្យេចិ កុចំនិទ្ធកាយចុចិវិទិម្ពេវេវ (វិទិមាសាទ) ក្រៀនតុដ្ឋកាលដំ
 វេចិញ្ញាវិទិម្ពេវេវាទិវ្រាវាស ទ្រុស្សបំស្កាតំទៅដោយនាបំ យោនិណា
 បំញ ។ ប្បលកិកុចំនិទ្ធកាយ កិកុកាលចំវេនិទ្ធកាយប្រកបដោយអន្តដ
 ជីប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលឲ្យមន្តប្រកបដោយអន្តដ ជីប្រសើរ វេចិ
 ញាវិអកុសលធម៌ចំនិទ្ធកាយដំលាមក វេលកើតឡើងហើយវាទ្រុវាស
 ទ្រុស្សបំស្កាតំទៅដោយស្រួល កំយោនិទោវេវ ។

[២៨៧] ប្បលកិកុចំនិទ្ធកាយ ចុកិកុកាលចំវេនិទ្ធកាយប្រកប
 ដោយអន្តដ ជីប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលឲ្យមន្តប្រកបដោយអន្តដ ជី
 ប្រសើរ វេចិញ្ញាវិអកុសលធម៌ចំនិទ្ធកាយដំលាមក វេលកើតឡើង
 ហើយវាទ្រុវាស ទ្រុស្សបំស្កាតំទៅដោយស្រួល កើតដោយប្រការ
 ដូចអ្នក ។ ប្បលកិកុចំនិទ្ធកាយ កិកុកុសលាសនាទោ ចំវេនិទ្ធកាយ
 សម្មាចំដំ ។ បេ ។ ចំវេនិទ្ធកាយសម្មាចំដំ វេលកាស្រីយឲ្យការស្សបំស្កាតំ
 កាស្រីយឲ្យការប្រាសចាកប្រេត កាស្រីយឲ្យការលេតំ បាណ្ឌិទៅ
 កេតាលលេចំ ។ ប្បលកិកុចំនិទ្ធកាយ កិកុកាលចំវេនិទ្ធកាយប្រកបដោយ
 អន្តដ ជីប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលឲ្យមន្តប្រកបដោយអន្តដ ជីប្រសើរ

ឧប្បទ្ទប្បទ្ទេ ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ ហំ ទោសា
អន្តរាយេតំ វុបសមេតំ ។

(២៨៦) សាវត្ថិចំ ខានំ ។ សេយ្យថាបិ កំត្វាវ
ឧប្បទ្ទំ មហាយេយំ តមេតំ បមាភិកោ អន្តរាយេវ អន្ត-
រាយេតំ វុបសមេតំ ។ វិវាទេវ ចោ កំត្វាវ កំត្វា អវិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តព្យ
លីករោន្តោ ឧប្បទ្ទប្បទ្ទេ ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ
អន្តរាយេវ អន្តរាយេតំ វុបសមេតំ ។

(២៨៧) កាថេត្វ កំត្វាវ កំត្វា អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ កាវេន្តោ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តព្យលីករោន្តោ
ឧប្បទ្ទប្បទ្ទេ ចាបកេ អកុសលេ ធម្មេ អន្តរាយេវ
អន្តរាយេតំ វុបសមេតំ ។ ឥធម កំត្វាវ កំត្វា សម្មាដិដ្ឋិ
កាវេតិ ។ មេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវេកាធិស្សិតំ

វេមិញ្ញំ ធមកុសលេ ធមិចំ តំ ឡាយ ដំលាមក ដែលកើតឡើងហើយ ។ ឲ្យវិ-
ទាស ឲ្យស្ងប់ច្របំ ទៅដោយស្រួល យ៉ាងនេះឯង ។

(២៨៦) សាវត្ថិចំ ខានំ ។ ម្នាលភិក្ខុចំ ឡាយ ខ្យល់ភ្នំ រំលោភ
ញ្ញំ ក្រឡំ ធម៌ ដែលកើតឡើងនោះ ឲ្យវិទាស ឲ្យស្ងប់ ក្នុងចន្លោះទៅបាន
យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុចំ ឡាយ ភិក្ខុកាលចំ រើទូលម្ពប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលទូលម្ពប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរ វេមិញ្ញំ ធមកុសលេ ធមិចំ តំ ឡាយ ដែលកើតឡើង
ហើយ ។ ឲ្យវិទាស ឲ្យស្ងប់ច្របំ ក្នុងចន្លោះទៅបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៨៧) ម្នាលភិក្ខុចំ ឡាយ ចុកភិក្ខុកាលចំ រើទូលម្ពប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលទូលម្ពប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរ វេមិញ្ញំ ធមកុសលេ ធមិចំ តំ ឡាយ ដែលកើតឡើង
ហើយ ។ ឲ្យវិទាស ឲ្យស្ងប់ច្របំ ក្នុងចន្លោះទៅបាន នើដោយប្រការ
ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុចំ ឡាយ ភិក្ខុកាលសាសនានេះ ចំរើទូលម្ព-
ចំដ្ឋិ ។ មេ ។ ចំរើទូលម្ពសមាធិ ដែលអាស្រ័យទូលម្ពស្ងប់ស្ងួត

វិភាគនិស្ស័តំ ធម្មាទនិស្ស័តំ កេស្សន្តបរិណាមិ ។ ឯវ
 ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បន្តំ ភាវេន្តា អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ បន្តំ ឧហុលិកោនោ ឧប្បទុប្បន្តោ ជាមនោ
 អនុសារេ ធម្មេ វាជសោ អន្តរាយេវ អន្តរាមេតំ
 វុបសមេតិទិ ។

[២៨៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យតាមិ ភិក្ខុវេ
 សាវុទ្ធិកាយ ទារាយ វេន្តតទុទតទាយ ធម្ម កេសាទិ
 ឧមនោ បរិយាទាយ ហេមន្តិកេន ផលំ ឧត្តិម្ហាយ
 វិភាគបបរោទិ តទុទានំ កានិ ទារុស្សកេន មេយេន
 អភិប្បវុដ្ឋានិ អប្បកសិរោវេ បដិប្បស្សន្តន្តិ បូតិកានិ
 កវន្តិ ។ ឯវេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុខោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 បន្តំ ភាវយនោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បន្តំ ឧហុលិកោនោ
 អប្បកសិរោវេ សញ្ញាជទានិ បដិប្បស្សន្តន្តិ បូតិ-
 កានិ កវន្តិ ។

កស្រីយទ្ធិការព្រាសទាកតប្រក កស្រីយទ្ធិការលេកំ បង្កិទ្ធវេវកេ
 ការលេបេនំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវមន្តប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 រើបង្ហាញអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាបកវេលកើតឡើងហើយ ។ ឲ្យវិ-
 ទាន ឲ្យស្ងប់ម្ខាង ក្នុងទិដ្ឋានទៅទុក ដោយស្រួលយ៉ាងនេះឯង ។

[២៨៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ហួលភិក្ខុទាំងឡាយ ទារវេវេលេប្រិ
 ព្រាសកុសិសមុទ្រ គេចនិដោយព្រាស្តី ទម្ងាក់ពុះទៅក្នុងទឹកអស់៦ខែ
 លុះដល់ហេបន្តវេ ទើបគេលើកឡើងមកកាន់ទីគោក ព្រាសទាំងនោះវេល
 នៅហាលខ្យល់ ហាលកំដៅថ្ងៃ លុះភ្លៀងដាក់ជំពាក់បង្កើត ក៏ហោស
 ក្នុងផ្ទុយដោយងាយ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុ
 ចំរើននូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមន្តប្រ-
 កបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ សញ្ញាជទធម៌ស្ងប់ម្ខាង កុយលុយទៅ
 ដោយមិនយឺតយូរឡើយ ក៏យ៉ាងនោះវេ ។

(២៨៧) ក្រសួង កិច្ចការ កិច្ចការ អរិយ អង្គជំនុំ
 បង្គំ ភាវយនា អរិយ អង្គជំនុំ បង្គំ តំហុល្លីក-
 រោតោ អប្បកសិរោត សញ្ញាជនាធំ បដិប្បស្សម្ពុទ្ធ
 បូតិកាធំ កវុទ្ធ ។ ឥឡ កិច្ចការ កិច្ច សហ្មនិដ្ឋី កាវតិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ កាវតិ វិវេកនិស្សិត វិវេកនិស្សិត
 ជំរោជនិស្សិត រោស្សក្កបរិណាមី ។ ឃីវ ចោ កិច្ចការ
 កិច្ចការ អរិយ អង្គជំនុំ បង្គំ ភាវយនា អរិយ
 អង្គជំនុំ បង្គំ តំហុល្លីករោតោ អប្បកសិរោត
 សញ្ញាជនាធំ បដិប្បស្សម្ពុទ្ធ បូតិកាធំ កវុទ្ធ ។

(២៨០) សាវត្ថិជំនាធំ ។ សេយ្យជាបិ កិច្ចការ
 អាគន្ធកាតាវ តន្ត បុត្តិមាយបិ ជំសាយ អាគន្ធា
 វាសំ តាប្បន្តិ បដិមាយបិ ជំសាយ អាគន្ធា វាសំ
 តាប្បន្តិ ធុត្តរាយបិ ជំសាយ អាគន្ធា វាសំ តាប្បន្តិ
 បត្តិណាយបិ ជំសាយ អាគន្ធា វាសំ តាប្បន្តិ

(២៨៧) ហួសកិច្ចការទ្រព្យ កាលកិច្ចការក្រុមប្រឹក្សាដោយ
 អង្គជំនុំប្រឹក្សា ធ្វើឲ្យត្រឹមត្រូវក្រុមប្រឹក្សាដោយអង្គជំនុំប្រឹក្សា
 សញ្ញាជនបិវេនិស្សបំរោបំ សុយរល្លយទៅ ដោយមិនយឺតយូរ
 គឺដោយប្រការដូចម្តេច ។ ហួសកិច្ចការទ្រព្យ កិច្ចការសាសនា
 វេនិចំវេនិចំសម្មាសមាធិ ។ បេ ។ ចំវេនិចំសម្មាសមាធិ ដែលអស្រ័យខ្ល
 ការស្របស្រួត អស្រ័យខ្លការប្រាសចាកគម្រោង អស្រ័យខ្លការលេង
 បង្ហូរទៅកាលលេង ។ ហួសកិច្ចការទ្រព្យ កាលកិច្ចការក្រុមប្រឹក្សា
 ដោយអង្គជំនុំប្រឹក្សា ធ្វើឲ្យត្រឹមត្រូវក្រុមប្រឹក្សាដោយអង្គជំនុំ
 ប្រឹក្សា សញ្ញាជនបិវេនិស្សបំរោបំ សុយរល្លយទៅ ដោយមិន
 យឺតយូរឡើយ យ៉ាងនេះឯង ។

(២៨០) សាវត្ថិជំនាធំ ។ ហួសកិច្ចការទ្រព្យ ពួកមនុស្សមក
 កាន់ផ្ទះសម្រាប់ទទួលភ្ញៀវអំពីទិសខាងកើត សម្រេចការនៅក្នុងផ្ទះខា
 ក្តី មកអំពីទិសខាងលិច សម្រេចការស្នាក់នៅក្តី មកអំពីទិសខាងជើង
 សម្រេចការស្នាក់នៅក្តី មកអំពីទិសខាងត្បូង សម្រេចការស្នាក់នៅក្តី

ទន្តិយោមិ អាគន្ធា វាសំ តាម្បេន្តិ ព្រាហ្មណាមិ
អាគន្ធា វាសំ តាម្បេន្តិ វេស្សមិ អាគន្ធា វាសំ
តាម្បេន្តិ សុទ្ធាមិ អាគន្ធា វាសំ តាម្បេន្តិ ។ ឯវេរ
ទេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មក្កំ តាវេន្តា
អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មក្កំ តេហុលីតារោន្តោ យេ ធម្មា
អភិញ្ញា បរិញ្ញាយ្យ តេ ធម្មេ អភិញ្ញា បរិដាបាតិ យេ
ធម្មា អភិញ្ញា មហានត្វា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា បដិបាតិ
យេ ធម្មា អភិញ្ញា សច្ចិកាតត្វា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា
សច្ចិការោតិ យេ ធម្មា អភិញ្ញា តាវេនត្វា តេ ធម្មេ
អភិញ្ញា តាវេតិ ។

[២៧០] តតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា ម.
ភិញ្ញាយ្យ ។ មត្យុទាណាធនុទ្ធាតិស្ស វចនីយំ ។ តតមេ
មត្យុ ។ សេយ្យមីទំ ។ រុប្បទាណាធនុទ្ធា ។ មេ ។
វិញ្ញាណុទាណាធនុទ្ធា ។ ឥវេ ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា
បរិញ្ញាយ្យ ។

ពួកក្សត្រិយ៍មកសម្រេចការស្នាក់នៅក្តី ពួកព្រាហ្មណ៍មកសម្រេចការ
ស្នាក់នៅក្តី ពួកវេស្សមកសម្រេចការស្នាក់នៅក្តី ពួកសុទ្ធុមកសម្រេច
ការស្នាក់នៅក្តី យ៉ាងណាប៉ុន្មាន ។ ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើន
នូវបន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលខ្លះមកប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ពួកធម៌ណាដែលគួរកំណត់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏
ឧត្តម រមែងកំណត់ដឹងនូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ពួកធម៌ណា
ដែលគួរលះបង់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម រមែងលះបង់នូវពួកធម៌នោះដោយ
ប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ពួកធម៌ណាដែលគួរធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម
រមែងធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់នូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ពួកធម៌ណា
ដែលគួរចំរើនដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម រមែងចំរើននូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញា
ដ៏ឧត្តម ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៧១] ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលគួរកំណត់ដឹងដោយ
ប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម តើម្តូចម្តេច ។ ឥប្បិរុទ្ធិយថា បាទសេវេបាទានុក្ខន្ធានិទ
េបាទានុក្ខន្ធានិទ ភិក្ខុន្ទៈ ។ េបាទានុក្ខន្ធានិទ ភិ ។ ប្បបុប្ផានុក្ខន្ធទ
។ បេ ។ វិញ្ញាណុបាទានុក្ខន្ធទ ។ ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ដែល
គួរកំណត់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ។

[២៧២] ភតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា បហា-
នត្តា ។ អវិជ្ជា ច កវតណ្ណា ច ។ ឥមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
អភិញ្ញា បហានត្តា ។

[២៧៣] ភតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា សច្ចៈ-
កាតត្តា ។ វិជ្ជា ច វិបុត្តំ ច ។ ឥមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
អភិញ្ញា សច្ចៈកាតត្តា ។

[២៧៤] ភតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេ-
នត្តា ។ សមដោ ច វិបស្សនា ច ។ ឥមេ ភិក្ខុវេ
ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេនត្តា ។

[២៧៥] ភតមេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ ភាវេន្តា អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ
យេ ធម្មា អភិញ្ញា បរិញ្ញយ្យ រេ ធម្មេ អភិញ្ញា
បរិវាទានិ ។ បេ ។ យេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេនត្តា
តេ ធម្មេ អភិញ្ញា ភាវេនិ ។ ដេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

[២៧៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលគួរលះបង់ដោយប្រាជ្ញា
ដ៏ទុក្ខ តើដូចម្តេច ។ ធីអវិជ្ជា ១ កវតណ្ណា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះជាធម៌ដែលគួរលះបង់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខ ។

[២៧៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលគួរធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់
ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខ តើដូចម្តេច ។ ធីវិជ្ជា ១ វិបុត្តិ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ នេះជាធម៌ដែលគួរធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខ ។

[២៧៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលគួរចំរើនដោយប្រាជ្ញា
ដ៏ទុក្ខ តើដូចម្តេច ។ ធីសមដោ ១ វិបស្សនា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះជាធម៌ដែលគួរចំរើនដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខ ។

[២៧៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើនឱ្យមន្តប្រិកប
ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឱ្យក្រាស់ក្រែលឱ្យមន្តប្រិកបដោយអង្គ ៨ ដ៏
ប្រសើរ ពួកធម៌ណាដែលគួរកំណត់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខ រមែងកំណត់
ដឹងឱ្យពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខ ។ បេ ។ ពួកធម៌ណាដែលគួរ
ចំរើនដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខ រមែងចំរើនឱ្យពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខ
តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុសិលាសទានន

សុត្តន្តបិដក កថាវគ្គ ១ បេ ១ សន្មាសមាជី កថាវគ្គ វិវេ-
 កាចិស្សិតំ វិវាគចិស្សិតំ ឯរោធនិស្សិតំ កេស្សន្តរិ-
 ណាមិ ។ ឯវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ភាវេត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកោតោ យេ
 ធម្មា អភិញ្ញា វរិញ្ញយ្យោ តេ ធម្មេ អភិញ្ញា វរិជាតានិ
 យេ ធម្មា អភិញ្ញា បហាតត្វា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា
 មជ្ឈភតិ យេ ធម្មា អភិញ្ញា សច្ចំភាតត្វា តេ ធម្មេ
 អភិញ្ញា សច្ចំភារេតិ យេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេតត្វា តេ
 ធម្មេ អភិញ្ញា ភាវតិតិ ។

(៤៧៦) សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ កត្តំ ធម៌ ចាចិ-
 ធនិញ្ញា ចាចិធមោណា ចាចិធមត្តា អថ មហាជ-
 ណោយោ រាគក្កេយ្យ កុត្តាលបិដតំ វាតាយ
 មយំ ភមំ កត្តំ ធម៌ ចន្ទានិច្ចំ ភវិស្សាម បច្ឆាខោណំ

ចំរើននូវសញ្ញាចម្លី ។ បេ ១ ចំរើននូវសញ្ញាសមាជី ដែលពេស្រ័យនូវការ
 ស្ងប់ស្ងាត់ ពេស្រ័យនូវការប្រាសចាកគម្រែក ពេស្រ័យនូវការលក់
 បង្កើនទៅគេការលយងំ ។ ហួលភិក្ខុចាំទិទ្យាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវ
 បុគ្គប្រិកបដោយអង្គ៨ដំប្រៃសីរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវបុគ្គប្រិកបដោយ
 អង្គ៨ដំប្រៃសីរ ពួកធម៌ណាដែលគួរកំណត់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម
 រមែងកំណត់ដឹងនូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម ពួកធម៌ណាដែលគួរ
 លះបង់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម រមែងលះបង់នូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញា
 ដ៏ទុក្ខម ពួកធម៌ណាដែលគួរធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម រមែង
 ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់នូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម ពួកធម៌ណាដែលគួរ
 ចំរើនដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម រមែងចំរើននូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម
 យ៉ាងនេះឯង ។

(៤៧៦) ហួលភិក្ខុចាំទិទ្យាយ ដូចទទ្ធកត្តិវិវេលាដែលជ្រាលទៅទិស
 ខាងកើត ទៅទៅទិសខាងកើត ឈរទៅទិសខាងកើត កាលនោះ
 ពួកមហាជនភាវយកចបនឹងកញ្ជើងើរមក ភិក្ខុថា ពួកយើងនឹងបរិស្រា
 ទទ្ធកត្តិវិវេលានេះឲ្យជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងលិច ឲ្យទៅទៅទិសខាងលិច

បញ្ជាបញ្ជាវង្ស ។ គំ គំប្បញ្ញាត ភិក្ខុវេ អរិយំ ទុ សោ ម-
 ហាជនកាយោ គង្គំ ធម៌ បញ្ជាវង្សំ កាយោ បញ្ជា-
 ចោណំ បញ្ជាបញ្ជាវង្សំ ។ ខោ ហេតំ កន្តោ ។ គំ គំស្ស
 យោតុ ។ កង្កា កន្តោ ធម៌ ចាចិធម៌ញ្ញា ចាចិធម៌ចោណា
 ចាចិធម៌ញ្ញា សា ទ សុត្តកា បញ្ជាវង្សំ កាតុំ បញ្ជា-
 ចោណំ បញ្ជាបញ្ជាវ យាវ ទេវ បទ សោ មហាជនកា-
 យោ កំលមជស្ស វិយាគស្ស ភាគី អស្សតំ ។ ឯវ-
 មេវ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវង្គំ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីកាវង្គំ វាជាខោ វា
 វាជមហាមត្តា វា មិត្តា វា អមត្តា វា ញាតិសា-
 លោហិតា វា ភោគេហំ អភិហដ្ឋិ^(១) មវាវយ្យំ ឯហាម្ពោ
 រុវិសា កិរុទ្ធោ ឥមេ កាសាវា អទុធមាវង្គំ កី មុណ្ណោ
 កាចាលមទុស្សិយំ^(២) ចាសិ ឯហំ ហិចាយាវត្តិត្តា

១ ឧ. ម. ភវិហន្តប្បកិរយ្យ ។ ២ កថាយបទុសំ ។

ឲ្យឈមទៅទំសទានលិចវិញ ។ ហ្គលភិក្ខុវេវង្សយ អ្នកចាំវង្សយ
 សំភាល់សេចក្តីនោះជាដូចម្តេច ពួកបហាជននោះគួរឱ្យទទួលខ្លួនឲ្យ
 ជ្រាលទៅទំសទានលិច ឲ្យទេរទៅទំសទានលិច ឲ្យឈមទៅទំសទាន
 លិចវិញ បានវេរ្យ ។ បវិទ្ធិមិចបានទេ ព្រះអង្គ ។ វេណិវេនា
 តើព្រះហេតុអ្វី ។ បតិត្រិត្រិះអង្គដ៏ចម្រើន (ព្រោះ) ទទួលខ្លួនជ្រាល
 ទៅទំសទានកើត ទេរទៅទំសទានកើត ឈមទៅទំសទានកើត ទទួ-
 លខ្លួននោះគមិនហើយនឹងបវិទ្ធិឲ្យជ្រាលទៅទំសទានលិច ឲ្យទេរទៅទំស
 ទានលិច ឲ្យឈមទៅទំសទានលិចវិញបានទេ ចាំឲ្យតែពួកមហា
 ជននោះបានចំណែកវិសេសចក្តីលំបាក សេចក្តីហត់ឡើយប៉ុណ្ណោះ ។
 ហ្គលភិក្ខុវេវង្សយ វេណិវេនេភិវង្សច្រាវវេ ពួកស្តេចក្តី ពួកមហា
 ហឡៅខ្មែរស្តេចក្តី ពួកមិត្តក្តី ពួកអមាត្យក្តី ពួកញាតិសាសាហិតក្តី
 បកពាន្តលោបន្ទវិក្កុវេវង្សយកំពុនិចិវេវង្សមត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 កំពុនិចិវង្សក្រាស័វិគ្រលឡវមត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ឲ្យបែរមក
 ត្រេកអរដោយភាគសម្បូរវិញថា ហ្គលបុរសអើយ អ្នកចូរមក សំពត់
 កាសាវេរបស់អ្នកនេះ វេរិចដុតកំដៅទេដឹង អ្នកម្តេចកំចើងជាមនុស្ស
 កំណាបប្រើត្រីក្តាចំពែបដិវិញ អ្នកចូរត្រឡប់មកកាន់ចំណែកទិញទៅ

សេវកេ ច កុញ្ញស្ស បុញ្ញានិ ច កាវេហិតំ ។ សេវ វត
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេហ្គោ វវយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីកាវេហ្គោ សិក្ខុំ បទ្ធក្ខាយ
 ហិយាយវត្តិស្សតិកំ ទេតំ ហំ វិជ្ជតំ ។ តំ កំស្ស
 ហេតុ ។ យញ្ញំ តំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ ធីយវត្តំ វិវតាចិស្សិតំ
 វិវតាចិស្សិតំ វិវតាបញ្ញវំ តំ វត ហិយាយវត្តិស្សតិកំ
 ទេតំ ហំ វិជ្ជតំ ។

(២៧៧) កាវេហិតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ កាវេតំ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីកាវេហិតំ ។
 ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សញ្ញាចិស្សិតំ កាវេតំ វិវតាចិស្សិតំ
 វិវតាចិស្សិតំ ចិវេនចិស្សិតំ វេស្សក្កបវណាចិ ។ បេ ។

ហើយប្រើប្រាស់នូវភាគសប្បវេណី ធ្វើនូវបុណ្យផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ខ្យល ភិក្ខុនោះឯង កាលចំរើននូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើ
 នូវក្រាស់ក្រែលនូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ក៏លរបង់នូវសិក្ខុ
 ហើយទ្រឡប់មកគាប់ហិមភេទវិញ ពាក្យដូច្នោះនេះមិនជាថានោះឡើយ ។
 ម៉េស៊ីននោះគឺព្រះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងខ្យល ព្រះចៅចម្ពឯណា
 ដែលទេពៅកាន់សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ទេពៅកាន់សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ឈប់
 ទៅកាន់សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អស់កាលយូរ ចិត្តនោះឯង មិនទ្រឡប់មក
 គាប់ហិមភេទវិញ ពាក្យដូច្នោះនេះមិនមែនជាថានោះឡើយ ។

(២៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងខ្យល ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវមន្តប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើនូវក្រាស់ក្រែលនូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏
 ប្រសើរ ក៏ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងខ្យល ភិក្ខុកុំសាសនានេះ
 ចំរើននូវសម្មាសម្ពុទ្ធិ ដែលពេស្រីយនូវការស្ងប់ស្ងាត់ ពេស្រីយនូវការប្រាស
 ចាកការម្រិត ពេស្រីយនូវការលេតំ បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។ បេ ។

សញ្ញាសមាជិក ការងារ វិវេកចិស្ស័តំ វិវាចចិស្ស័តំ ចិកេ-
ចិស្ស័តំ វេស្សត្តមវណារិ ។ ឃី ខោ គិក្ខុវេ គិក្ខុ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ការងារ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
ពហុវិវេកវាចិកំ ។ (យេធមិ ពលករណ៍យំ គរេចិ
វិគ្គាវេតតំ) ។

ពលករណ៍យក្ស ឯកទស្សនេ ។

តស្សប្បវាទិ

តលំ តំដញ្ច ទាតោ ច
វុត្តោ កុម្មោ ធម្មតំយោ
អាគារសេ ច ទ្វេមេយា
ធារោ អាណន្តកា ធម្មតំ ។

ចំរើននូវសហគមន៍ ដែលអាស្រ័យនូវការស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យនូវការ
ជ្រាបចាត់តាំង អាស្រ័យនូវការរាលដាល បង្កើនទៅរកការលះបង់ ។
បុរសគិតុំបាំងខ្សោយ គិតុំកាលចំរើននូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
ធ្វើឲ្យគ្រាស់ក្រែលនូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ គឺយ៉ាងនេះឯង ។
(បណ្ឌិតធម្មរិទ្ធិករសេចក្តីត្រង់ពលករណ៍យក្សឲ្យពិស្តារធម៌ចុះ) ។

ចប់ ពលករណ៍យក្ស ទី ១១ ។

ទុក្ខានៃពលករណ៍យក្សនោះគឺ៖

ចំយាយអំពីការងារដែលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ១ អំពីគំនិត
ដ៏ឆ្ងល់ច្រឡំដែលលូតលាស់ ១ អំពីនាគអាស្រ័យនៅក្នុងក្នុង ១
អំពីសីហឃី ១ អំពីក្នុងផ្កាប់ ១ អំពីចុងស្រួចនៃស្រូវ ១
អំពីខ្យល់ដំណកាស ១ អំពីភ្លៀងពីរលើក អំពីនាវា ១
អំពីពួកមនុស្សបកកាន់ផ្ទះសម្រាប់ទទួលភ្ញៀវ ១ អំពីទង្វើ
គន្លឹះ ១ ។

ឯសតវគ្គ

(២៧៨) សាវត្ថិន្ទនិទានំ ។ តិស្សន្ធ សមា និក្ខមេ
ឯសតា ។ តតមា តិស្សន្ធ ។ តាមេសតា ភវេស-
តា ព្រហ្មចរិយេសតា ។ សមា ទោ និក្ខមេ តិស្សន្ធ
ឯសតា ។

(២៧៩) សហសំ ទោ និក្ខមេ តិស្សន្ធ ឯសតាធំ
អភិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតទ្វា ។
តតមា អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សទ និក្ខមេ
តិក្ខុ សម្មាជំដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកឯស្សិតំ ។ មេ ។ សម្មា-
សហជំ ភាវេតិ វិវេកឯស្សិតំ វិវេកឯស្សិតំ ជិកេច-
ឯស្សិតំ វេស្សន្តមរិណមី ។ សហសំ ទោ និក្ខមេ
តិស្សន្ធ ឯសតាធំ អភិញ្ញាយ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
មត្តោ ភាវេតទ្វានំ ។

ឯសតវគ្គ

(២៧៨) សាវត្ថិន្ទនិទាន ។ ប្បលកិកុបំនិទ្សាយ ការិស្សនិក
នេះហេត ព្រយំនិ ។ ការិស្សនិក ព្រយំនិភិក្ខុន្ត្រះ ។ ភិការិស្សនិក
ភាម ១ ស្សនិកភព ១ ស្សនិកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ប្បលកិកុបំនិ-
ទ្សាយ ការិស្សនិកហេត ព្រយំនិនេះឯង ។

(២៧៩) ប្បលកិកុបំនិទ្សាយ ភិក្ខុកប្បិចំរោនុវមន្តប្រកបដោយ
អន្ល័ដ ជីប្រសើរ ដើម្បីដំនិច្ចាសន្តវការិស្សនិក ព្រយំនិនេះឯង ។ មន្ត
ប្រកបដោយអន្ល័ដ ជីប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ប្បលកិកុបំនិទ្សាយ ភិក្ខុ
ក្នុងសាលានេះ រំលងចំរោនុវមន្តចំដ្ឋិ ដែលតស្រីយនូវការស្ងប់ស្ងាត់
។ មេ ។ ចំរោនុវមន្តសហជំ ដែលតស្រីយនូវការស្ងប់ស្ងាត់ តស្រីយ
នូវការប្រាសចាកតម្រិត តស្រីយនូវការរំលត់ បង្ហាតទៅរកការលះ
បង់ ។ ប្បលកិកុបំនិទ្សាយ ភិក្ខុកប្បិចំរោនុវមន្តប្រកបដោយអន្ល័ដ
ជីប្រសើរនេះ ដើម្បីដំនិច្ចាសន្តវការិស្សនិក ព្រយំនិនេះឯង ។

[៣១១] សាវ្រ្មីនិទានំ ។ តិស្សោ វេហ ភិក្ខុវេ
ឯសយា ។ តតថា តិស្សោ ។ កាយេសថា ភវេសយា
ត្រហូចរិយេសយា ។ វេហ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ ឯ-
សយា ។

[៣១២] វេហសំ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្តំ ឯសយានំ
អភិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ បន្តោ ភាវេតតោ ។
តតថោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ បន្តោ ។ វេហ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាជី ភា-
វេតិ វគវិទយ បរិយោសានំ ទោ វគវិទយ បរិយោសានំ
លោហវិទយ បរិយោសានំ ។ វេហសំ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្តំ
ឯសយានំ អភិញ្ញាយ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ បន្តោ
ភាវេតតោ ។

[៣១៣] សាវ្រ្មីនិទានំ ។ តិស្សោ វេហ ភិក្ខុវេ
ឯសយា ។ តតថា តិស្សោ ។ កាយេសថា ភវេសយា
ត្រហូចរិយេសយា ។ វេហ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ ឯ-
សយា ។

[៣១១] សាវ្រ្មីនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរក
នេះបាន ព្យាយាម ។ ការស្វែងរក ព្យាយាមតិអ្វីខ្លះ ។ គិការស្វែង
រកតាម ១ ស្វែងរកគត ១ ស្វែងរកត្រហូចរិយធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ការស្វែងរកបាន ព្យាយាមនេះឯង ។

[៣១២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បិច័រិយោម្បិម្ពន្តប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ព្យាយាមនេះឯង ។ មគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តិអ្វីចម្រុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
កុដិសាសនានេះ រមែងចំរើននូវសម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសម្ពុទ្ធិ
ដែលមានការកំចាត់បដិទ្ធិវេទនៈ ជាច័ប័ផុត មានការកំចាត់បដិទ្ធិវេទនៈ ជា
ច័ប័ផុត មានការកំចាត់បដិទ្ធិវេទនៈ ជាច័ប័ផុត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុគប្បិច័រិយោម្បិម្ពន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវ
ការស្វែងរក ព្យាយាមនេះឯង ។

[៣១៣] សាវ្រ្មីនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរកនេះ
បាន ព្យាយាម ។ ការស្វែងរក ព្យាយាមតិអ្វីខ្លះ ។ គិការស្វែងរក
តាម ១ ស្វែងរកគត ១ ស្វែងរកត្រហូចរិយធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ការស្វែងរកបាន ព្យាយាមនេះឯង ។

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិញ្ញា

[៣១៧] ភិក្ខុវេទិកា វិសុទ្ធិ ឯសុខានិ

អភិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ កាវេតញ្ចោ ។

នាគយោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ។ ៧៧ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋិ កាវេតិ ។ មេ ។ សម្មាសណេនិ កាវេតិ

អបរោគងំ អបគមរាយងំ អបគមរយាសាងំ ។ ៧៨

វាសំ ចោ ភិក្ខុវេ វិសុទ្ធិ ឯសុខានិ អភិញ្ញាយ

អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ កាវេតញ្ចោតិ ។

[៣១៨] សាវត្ថិទំធាបំ ។ វិស្សោ វេហ ភិក្ខុវេ

ឯសុខា ។ នាគមា វិស្សោ ។ កាមេសុខា កាវេស.

មា ព្រហ្មចរិយេសុខា ។ វេហ ចោ ភិក្ខុវេ វិស្សោ

ឯសុខា ។

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិញ្ញ

[៣១៣] ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុកប្បិចំរើនឡូវមគ្គប្រកបដោយ

អង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់ឲ្យការស្វែងរក ព្រ យ៉ាងនេះឯង ។ មគ្គ

ប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុ

ក្នុងសាសនានេះ រមែងចំរើនឡូវសម្មាធិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើនឡូវសម្មាសមាធិ

ដែលចូលដល់កាន់អមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអមតៈជាទី

ចំផុត ។ ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុកប្បិចំរើនឡូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨

ដ៏ប្រសើរនេះ ដើម្បីដឹងច្បាស់ឲ្យការស្វែងរក ព្រ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១៤] សាវត្ថិទំធាន ។ ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ ការស្វែងរក

នេះហេតុ ព្រ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ព្រ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែងរក

កាម ១ ស្វែងរកភព ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ

ការស្វែងរកមាន ព្រ យ៉ាងនេះឯង ។

ឯសតវត្ត

[៣០៥] ឥសានំ ចោ កំគូរេ តំស្សន្តំ ឯសនាធំ
 អភិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតត្វោ ។ ករ-
 នយោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ វេទ កំគូរេ កំគូ-
 សម្មាធិដ្ឋិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ ជំព្វា
 ជន្តំ ជំព្វាជចោណំ ជំព្វាជបត្តារំ ។ ឥសានំ ចោ
 កំគូរេ តំស្សន្តំ ឯសនាធំ អភិញ្ញាយ អយំ អរិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតត្វោតិ ។

[៣០៦] សារត្ថិជំនាធំ ។ តិស្សោ ឥសា កំគូរេ ឯ-
 សនា ។ កកមា តិស្សោ ។ កាវេសនា កវេសនា
 ត្រៃហ្មជរិយសនា ។ ឥសា ចោ កំគូរេ តិស្សោ ឯ
 សនា ។

[៣០៧] ឥសានំ កំគូរេ តំស្សន្តំ ឯសនាធំ
 បរិញ្ញាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ
 ភាវេតត្វោតិ ។

ឯសតវត្ត

[៣០៨] ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុឧប្បិច្ឆិកោមន្តប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដំនិច្ចាសន្តិការស្វែងរក ព្យ យ៉ាងនេះឯង ។ មន្ត
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ រើមន្តចំរើនឲ្យសម្មាធិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើនឲ្យសម្មាសមាធិ
 ដែលទទេវកាន់ព្រះនិព្វាន ទេវទេវកាន់ព្រះនិព្វាន ឈមទៅកាន់ព្រះ
 និព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុឧប្បិច្ឆិកោមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដំនិច្ចាសន្តិការស្វែងរក ព្យ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០៩] សារត្ថិជំនាធំ ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ការស្វែងរក
 នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែង
 រកកម ១ ស្វែងរកភព ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 តាំងឡាយ ការស្វែងរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១០] ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ដើម្បីកំណត់ដំនិច្ចាសន្តិការស្វែង
 រក ៣ យ៉ាងនេះ ។ បេ ។ ភិក្ខុឧប្បិច្ឆិកោមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
 សើរនេះ ។

[៣០៨] សាវត្ថីមិធានំ ។ និស្សោ នហ ភិក្ខុវេ
 ឯសទា ។ ភាគមា និស្សោ ។ កាមេសទា ភវេស-
 ទា ព្រហ្មចរិយេសទា ។ មេ ។ (យទមំ អភិញ្ញាយ
 ភទមំ បរិញ្ញាយ វិគ្គាវេតតំ) ។ មេ ។

[៣០៩] សាវត្ថីមិធានំ ។ និស្សោ នហ ភិក្ខុវេ
 ឯសទា ។ ភាគមា និស្សោ ។ កាមេសទា ភវេសទា
 ព្រហ្មចរិយេសទា ។ នហ ទោ ភិក្ខុវេ និស្សោ
 ឯសទា ។

[៣១០] នហសំ ទោ ភិក្ខុវេ និស្សន្តំ ឯសទាមំ
 បរិក្ខាយាយ ។ មេ ។ អយំ អរិយោ អន្ធឞិកោ បាត្តា
 ភវេត្តោតិ ។ (យទមំ អភិញ្ញាយ ភទមំ បរិញ្ញាយ
 វិគ្គាវេតតំ បរិក្ខាយាយ វិគ្គាវេតតំ) ។ មេ ។

[៣០៨] សាវត្ថីមិធានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការវិស្វនិក
 ទេហទ ព្យ យ៉ាង ។ ការវិស្វនិក ព្យ យ៉ាងភិក្ខុខ្លះ ។ ភិក្ខុវិស្វនិក
 កាម ១ វិស្វនិកភគ ១ វិស្វនិកព្រហ្មចរិយទមិ ១ ។ មេ ។ (បណ្ឌិត
 អប្បិទាទិកសេចក្តីត្រង់បទដែលថា ដើម្បីកំណត់ដឹង ឲ្យពិស្តារដូចបទ
 ដែលថា ដើម្បីដឹងច្បាស់ផងចុះ) ។ មេ ។

[៣០៩] សាវត្ថីមិធានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការវិស្វនិក
 ទេហទ ព្យ យ៉ាង ។ ការវិស្វនិក ព្យ យ៉ាងភិក្ខុខ្លះ ។ ភិក្ខុវិស្វនិក
 កាម ១ វិស្វនិកភគ ១ វិស្វនិកព្រហ្មចរិយទមិ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ការវិស្វនិកទោ ព្យ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដើម្បីអស់ទៅឲ្យការវិស្វនិក ព្យ
 យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។ ភិក្ខុអប្បិទំរើទឲ្យបន្តប្រកបដោយអង្គ ៥ ដ៏ប្រសើរ
 នេះ ។ (បណ្ឌិតអប្បិទាទិកសេចក្តីត្រង់បទដែលថា ដើម្បីកំណត់ដឹង
 ឲ្យពិស្តារ ដើម្បីអស់ទៅ ឲ្យពិស្តារ ឲ្យដូចបទដែលថា ដើម្បីដឹងច្បាស់
 ផងចុះ) ។ មេ ។

[៣០០] សាវត្ថីវិធានំ ។ តិស្សោ វេហ ភិក្ខុវេ
ឯសទា ។ ភាតហ តិស្សោ ។ ការមសទា ភវេស
ជា ត្រៃឃ្លាវាយសទា ។ វេហ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ
ឯសទា ។

[៣០២] វេហសំ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសទាឯ
បហាទាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតទ្វេតិ ។
ភាតហោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ វេហ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សម្មាសម្ពុទ្ធិ ភាវតំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវតំ វិវេកា
ឯស្សិតំ វិវាធិស្សិតំ ឯរោធិស្សិតំ វេស្សត្តបរិណា
បិ ។ វេហសំ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសទាឯ បហាទា
យ អយំ រវេយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតទ្វេតិ ។
(យទបិ អភិក្ខាយ តទបិ មហាទាយ វិគ្គារេត្យំ) ។ បេ ។

[៣០១] សាវត្ថីវិធានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វនិរោ
នេហោ ពុយ្យំ ។ ការស្វនិរោ ពុយ្យំ ភិក្ខុវេ ។ វិការស្វនិ
រោកាបខ ស្វនិរោធិ ។ ស្វនិរោព្រហ្មបិយធិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ការស្វនិរោនោ ពុយ្យំ វេហ ។

[៣០២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្បិច្ឆំ វេហ មន្តប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ជំប្រសើរ ដើម្បីលេបធីត្តុការស្វនិរោ ពុយ្យំ វេហ ។ មន្ត
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ជំប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
កុសិលាសទានោ ចំរើនត្តុសម្មាសមាធិ ។ បេ ។ ចំរើនត្តុសម្មាសមាធិ ដែល
ពស្រីយត្តុការស្វបំស្ងាតំ ពស្រីយត្តុការព្រាសទាតត្រាប្រក ពស្រីយ
ត្តុការលេតំ បញ្ជូនទៅកេការលេបធី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្បិ
ច្ឆំ វេហ មន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ជំប្រសើរនេះ ដើម្បីលេបធីត្តុការស្វនិ
រោ ពុយ្យំ វេហ ។ (បណ្ឌិតប្បិពន្ធិកេសេតក្តីត្រង់បទដែលថា ដើម្បី
លេបធី ឲ្យភិក្ខុវេ ឲ្យដូចបទដែលថា ដើម្បីដំនិត្តុសម្ពាសធីត្តុ) ។ បេ ។

[៣១៣] សាវត្ថិវិទាជំ ។ ចិស្សោ វេទា តិច្ឆាវេ
វិទា ។ ឥន្ទយា តិស្សោ ។ សេយ្យោហមស្មិនំ វិទា
សនិសោហមស្មិនំ វិទា ហិយោហមស្មិនំ វិទា ។ វេទា
ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ វិទា ។

[៣១៤] វេទាសំ ទោ ភិក្ខុវេ ចិស្សន្តំ វិទាជំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហាបាយ អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវនត្វោ ។ ឥន្ទយោ អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋ
ភាវនំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវនំ វិវេកនិស្សំតំ
វោកនិស្សំតំ វិរោធនិស្សំតំ វេស្សន្តបរិណាបិ ។ វេទា-
សំ ទោ ភិក្ខុវេ ចិស្សន្តំ វិទាជំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ
បរិក្ខុយាយ បហាបាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិ-
កោ មត្តោ ភាវនត្វោតិ ។ (យថា ឯសទា ឯវំ
វិទ្ធាវេន្ទ្រ) ។ បេ ។

[៣១៥] សាវត្ថិវិទាជំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំវិទ្ធាយ សេចក្តីប្រកាជំ
នេះហេត ឆ យ៉ាវ ។ សេចក្តីប្រកាជំ ឆ យ៉ាវិវិទ្ធាជំ ។ ចិប្រកាជំថា
អញ្ញាបុគ្គលប្រសើរ (ជាវិវេ) ។ ប្រកាជំថាអញ្ញាបុគ្គលស្មើ (និវេ) ។
ប្រកាជំថាអញ្ញាបុគ្គលថោកទាប (ជាវិវេ) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំវិទ្ធាយ
ការប្រកាជំហេត ឆ យ៉ាវិវេនេឯវិ ។

[៣១៦] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំវិទ្ធាយ ភិក្ខុប្បិចំរើនទ្ធាមន្តប្រកបដោយ
អន្ត ៨ ជំប្រសើរ ដើម្បីជំនិច្ចាសំ ដើម្បីកំណត់ដី ដើម្បីអស់ទៅ
ដើម្បីលរបង ទ្ធាការប្រកាជំ ឆ យ៉ាវិវេនេឯវិ ។ មន្តប្រកបដោយអន្ត ៨
ជំប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំវិទ្ធាយ ភិក្ខុកុសិសាសថានេ
វេមនិចំរើនទ្ធាមន្ត ។ បេ ។ ចំរើនទ្ធាសម្មាសមាធិ វេលាពស្រីយទ្ធា
ការស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយទ្ធាការប្រាសចាកការប្រក ពស្រីយទ្ធាការលេង
បង្ហាត់ទៅកេការលរបង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំវិទ្ធាយ (ភិក្ខុប្បិចំរើនទ្ធាមន្ត)
ដើម្បីជំនិច្ចាសំ ដើម្បីកំណត់ដី ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលរបង ទ្ធាការ
ប្រកាជំ ឆ យ៉ាវិវេនេឯវិ ។ បេ ។ ភិក្ខុប្បិចំរើនទ្ធាមន្តប្រកបដោយអន្ត ៨
ជំប្រសើរនេះ ។ (បណ្ឌិតប្បិពត្រិកសេចក្តីត្រិកស្តា ដូចការស្តី
កេជំនិច្ច) ។ បេ ។

ឧបសគ្គ

[៣០៥] សាវត្ថិវិទានំ ។ ឥយោមេ កិក្ខុវេ អាសាភិ ។ ឥតមេ ឥយោ ។ តាមាសភេ ភាសាភេ វេជ្ជាសភេ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ ឥយោ អាសាភិ ។

[៣០៦] ឥមេសំ ទោ កិក្ខុវេ តំណ្ហំ អាសាភិវំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហាធាយ ។ មេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេត្យោតិ ។

[៣០៧] សាវត្ថិវិទានំ ។ ឥយោមេ កិក្ខុវេ ភា ។ ឥតមេ ឥយោ ។ តាមភាភេ រូបភាភេ អរូបភាភេ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ ឥយោ ភា ។

[៣០៨] ឥមេសំ ទោ កិក្ខុវេ តំណ្ហំ ភាវំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហាធាយ ។ មេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេត្យោតិ ។

ឧបសគ្គ

[៣០៩] សាវត្ថិវិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធកយ ពាសវៈមោ មាទ ព យ៉ាវិ ។ ពាសវៈមោ ព យ៉ាវិភិក្ខុវៈ ។ ភិកាមាសវៈ ១ ពាសវៈ ១ វិជ្ជាសវៈ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធកយ ពាសវៈមោ ព យ៉ាវិមេវេវំ ។

[៣១០] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធកយ (ភិក្ខុប្បិចំវេនទ្ធិមន្ត) ដើម្បី ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ទ្វិពាសវៈ ព យ៉ាវិមេវេវំ ។ មេ ។ ភិក្ខុប្បិចំវេនទ្ធិមន្តប្រកបដោយអន្ត្ត ៨ ជំប្រសើរមេ ។

[៣១១] សាវត្ថិវិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធកយ ភពមេមោ ព យ៉ាវិ ។ ភពមោ ព យ៉ាវិភិក្ខុវៈ ។ ភិកាមភព ១ រូបភព ១ អរូបភព ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធកយ ភពមោ ព យ៉ាវិមេវេវំ ។

[៣១២] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធកយ (ភិក្ខុប្បិចំវេនទ្ធិមន្ត) ដើម្បីដឹង ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ទ្វិភព ព យ៉ាវិ មេវេវំ ។ មេ ។ ភិក្ខុប្បិចំវេនទ្ធិមន្តប្រកបដោយអន្ត្ត ៨ ជំប្រសើរមេ ។

[៣០៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ តិស្សោ វេហ ភិក្ខុវេ
 ទុក្ខតា ។ កតមា តិស្សោ ។ ទុក្ខទុក្ខតា សង្ខារ-
 ទុក្ខតា វិបវណាបទុក្ខតា ។ វេហ ទោ ភិក្ខុវេ
 តិស្សោ ទុក្ខតា ។

[៣២០] វេហសំ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្តំ ទុក្ខតានំ
 អភំតាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខាយាយ បហានាយ ។ បេ ។
 អយំ អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ភាវតព្វោតិ ។

[៣២១] សាវត្ថិនិទានំ ។ តយោមេ ភិក្ខុវេ ទីលា ។
 កតមេ តយោ ។ ភកេ ទីលោ ទោសោ ទីលោ បរា-
 ហោ ទីលោ ។ វេហ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ ទីលា ។

[៣២២] វេហសំ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្តំ ទីលានំ
 អភំតាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខាយាយ បហានាយ ។ បេ ។
 អយំ អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ភាវតព្វោតិ ។

[៣០៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ បុលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុក្ខ
 នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សេចក្តីទុក្ខមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ ធីសេចក្តីទុក្ខ
 ព្រោះអត់ធ្មត់ជាដើម ១ សេចក្តីទុក្ខព្រោះសង្ខារ ១ សេចក្តីទុក្ខ
 ព្រោះការប្រែប្រួល ១ ។ បុលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុក្ខមាន ៣ យ៉ាង
 នេះឯង ។

[៣២០] បុលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុប្បិចារិទ្ធិបុគ្គ) ដើម្បីដឹង
 ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ចូរសេចក្តីទុក្ខ
 ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុប្បិចារិទ្ធិបុគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
 សើរនេះ ។

[៣២១] សាវត្ថិនិទានំ ។ បុលភិក្ខុទាំងឡាយ សសរគោល
 នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សសរគោលមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ ធីកតៈវេ
 សសរគោល ១ គោសៈវេសសរគោល ១ មោហៈវេសសរគោល ១ ។
 បុលភិក្ខុទាំងឡាយ សសរគោលមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣២២] បុលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុប្បិចារិទ្ធិបុគ្គ) ដើម្បី
 ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ចូរសសរ
 គោល ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុប្បិចារិទ្ធិបុគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរនេះ ។

ឯសតវត្ត

[៣២៣] សាវត្ថុវិទាជំ ។ តិណិមាជំ កិក្ខុវេ មណៈ
ជិ ។ កតមាជំ តិណិ ។ ពតោ មលំ យោសោ មលំ
មោហោ មលំ ។ ឥណជំ ចោ កិក្ខុវេ តិណិ មណៈ ។

[៣២៤] ឥមេសំ ចោ កិក្ខុវេ តិណ្ឌុជំ មណៈ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ មហាឆាយ ។ មេ ។
អយំ អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវត្តោតិ ។

[៣២៥] សាវត្ថុវិទាជំ ។ តយោមេ កិក្ខុវេ ជិ
យោ ។ កតមេ តយោ ។ ពតោ ជិយោ យោសោ
ជិយោ មោហោ ជិយោ ។ ឥមេ ចោ កិក្ខុវេ តយោ
ជិយោ ។

[៣២៦] ឥមេសំ ចោ កិក្ខុវេ តិណ្ឌុជំ ជិយាជំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ មហាឆាយ ។ មេ ។
អយំ អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវត្តោតិ ។

ឯសតវត្ត

[៣២៧] សាវត្ថុវិទាន ។ ម្នួលកិក្ខុវេវិទ្យាយ មន្ទិលនេ
ពាម ព យ៉ាជំ ។ មន្ទិលពាម ព យ៉ាជំតិអ្វីខុះ ។ ភិក្ខុជាមន្ទិល ១
ពោសៈជាមន្ទិល ១ ពោហៈជាមន្ទិល ១ ។ ម្នួលកិក្ខុវេវិទ្យាយ មន្ទិល
ពាម ព យ៉ាជំនេះឯជំ ។

[៣២៨] ម្នួលកិក្ខុវេវិទ្យាយ (កិក្ខុសប្បិច័រិទ្ធិមន្ត) ដើម្បី
ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ឲ្យមន្ទិល
ព យ៉ាជំនេះឯជំ ។ មេ ។ កិក្ខុសប្បិច័រិទ្ធិមន្តប្រកបដោយអន្ត ៨ ដ៏ប្រ
សើរនេះ ។

[៣២៩] សាវត្ថុវិទាន ។ ម្នួលកិក្ខុវេវិទ្យាយ សេចក្តីលំបាក
នេះពាម ព យ៉ាជំ ។ សេចក្តីលំបាកពាម ព យ៉ាជំតិអ្វីខុះ ។ ភិ
ក្ខុជាសេចក្តីលំបាក ១ ពោសៈជាសេចក្តីលំបាក ១ ពោហៈជាសេចក្តី
លំបាក ១ ។ ម្នួលកិក្ខុវេវិទ្យាយ សេចក្តីលំបាកពាម ព យ៉ាជំ
នេះឯជំ ។

[៣៣០] ម្នួលកិក្ខុវេវិទ្យាយ (កិក្ខុសប្បិច័រិទ្ធិមន្ត) ដើម្បី
ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីលះបង់ ឲ្យសេចក្តីលំបាក ព យ៉ាជំ
នេះឯជំ ។ មេ ។ កិក្ខុសប្បិច័រិទ្ធិមន្តប្រកបដោយអន្ត ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវង្ស

[៣២៧] សាវត្ថុនិទានំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ

វេជ្ជោ ។ កតតមា តិស្សោ ។ សុតា វេជ្ជោ ធុត្តា

វេជ្ជោ អនុត្តបសុតា វេជ្ជោ ។ ឥមា ទោ ភិក្ខុវេ

តិស្សោ វេជ្ជោ ។

[៣២៨] ឥមាសំ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្តំ វេជ្ជោនំ

អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ មហានាយ ។ បេ ។

អយំ អរិយោ អន្តង្គិកោ បាត្តា កាវេតាត្វាទិ ។

[៣២៩] តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ តណ្ហា ។ កតតមា

តិស្សោ ។ តាបតណ្ហា កវតណ្ហា វិកវតណ្ហា ។ ឥមា

ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ តណ្ហា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវង្ស

[៣២៧] សាវត្ថុនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនានេះ

មាន ៣ យ៉ាង ។ វេទនាមាន ៣ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសុខវេទនា ១

ត្រូវវេទនា ១ អនុត្តបសុខវេទនា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនាមាន

៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិច័រិទ្ធបុគ្គ) ដើម្បី

រឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ជំងឺ ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ខ្ញុំវេទនា

៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិច័រិទ្ធបុគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-

សើរទេ ។

[៣២៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហានេះមាន ៣ យ៉ាង ។ តណ្ហា

មាន ៣ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺតាបតណ្ហា ១ កវតតណ្ហា ១ វិកវតតណ្ហា ១ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហាមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

(៣៣០) ឥហសំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិស្សង្គំ ភណ្ណាចំ
 អភំញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហាធាយ ។ បេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេតទ្វេតិ ។ កតតោ
 អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មា-
 ធិដ្ឋិ កាវេតិ វិវេកចំស្សិតំ វិភគធិស្សិតំ ធិរោធិចំស្សិតំ
 វេស្សក្កបរិណាមិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវេ-
 កចំស្សិតំ វិភគធិស្សិតំ ធិរោធិចំស្សិតំ វេស្សក្កបរិណា-
 មិ ។ ឥហសំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិស្សង្គំ ភណ្ណាចំ អភំញាយ
 បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហាធាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេតទ្វេតិ ។

(៣៣១) តិស្សោ ឥហ ភិក្ខុវេ ភណ្ណា ។ បេ ។

(៣៣០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុប្បិចំរោនន្ទវមន្ត) ដើម្បី
 ជំនឿសំ ដើម្បីកំណត់ដីធំ ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលរបង ខ្លួនភណ្ណា ព
 យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុប្បិចំរោនន្ទវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 នេះ ។ បន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរក៏ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងចំរើនន្ទវសម្មាធិដ្ឋិ ដែលពាស្រីយន្ទវ
 ការស្ងប់ស្ងាត់ ពាស្រីយន្ទវការប្រាសចាកគម្រែក ពាស្រីយន្ទវការលេង
 បង្កើនទៅរកការលរបង ។ បេ ។ ចំរើនន្ទវសម្មាសមាធិ ដែលពាស្រីយ
 ន្ទវការស្ងប់ស្ងាត់ ពាស្រីយន្ទវការប្រាសចាកគម្រែក ពាស្រីយន្ទវការ
 លេង បង្កើនទៅរកការលរបង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុប្បិ
 ចំរោនន្ទវមន្ត) ដើម្បីជំនឿសំ ដើម្បីកំណត់ដីធំ ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បី
 លរបង ខ្លួនភណ្ណា ព យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុប្បិចំរោនន្ទវមន្តប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

(៣៣១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភណ្ណានេះមាន ៣ យ៉ាង ។ បេ ។

[៣៣២] ឥហសំ ទោ ភិក្ខុវេ ឥស្សន្នំ ឥណ្ណាជំ^(១)
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហាធាយ ។ ថេ ។
 កតវិទយបរិយោសាជំ នោសវិទយបរិយោសាជំ មោ-
 ហវិទយបរិយោសាជំ ។ ថេ ។ អបតោតជំ អបតថក-
 យជំ អមតបរិយោសាជំ ។ ថេ ។ ជំព្វានជំព្វំ ជំព្វាន-
 ចោណំ ជំព្វានបញ្ចវំ ។ ឥហសំ ទោ ភិក្ខុវេ ឥស្សន្នំ
 ឥណ្ណាជំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហា-
 ធាយ ។ ថេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ភា-
 វេតតោតំ ។

ឯសតវគ្គោ ព្រាសមោ ។

ពិស្សទ្ធានំ

- ឯសហា វិហា អាសវោ
- ធុត្តតា ច ឥស្សោ ចំណ^(២)
- មណំ ជិយោ ច វេទនា
- ធុវេន ឥណ្ណាយេន ^(៣)ចាតិ ។

១ ១. ថ. ឥសិណ្ឌំ ។ ២ ឥសិ ឥត្តតា ច ចំណ ។ ៣ ឥយោ ច វេទនា ថេ ឥណ្ណា
 ឥសិធាយ ចាតិ ។

[៣៣២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុធម្មចរិយនិទ្ទេស) ដើម្បីដឹង
 ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ខូតកណ្តា ពា-
 យ៉ាងនេះឯង ។ ថេ ។ (ភិក្ខុចរិយនិទ្ទេសម្នាទិដ្ឋិ) មានការកំចាត់បង់ខូតភក្តៈ
 ជាទីបំផុត កំចាត់បង់ខូតវាសៈជាទីបំផុត កំចាត់បង់ខូតមហាហៈជាទីបំផុត
 ។ ថេ ។ ចុះសិបកាត់មេតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអមតៈ
 ជាទីបំផុត ។ ថេ ។ ទេទៅកាន់ព្រះទិព្វាន ទេទៅកាន់ព្រះទិព្វាន ឈប់
 ទៅកាន់ព្រះទិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុធម្មចរិយនិទ្ទេស) ដើម្បី
 ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ខូតកណ្តា
 ពា យ៉ាងនេះឯង ។ ថេ ។ ភិក្ខុធម្មចរិយនិទ្ទេសប្រិកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
 សើរនេះ ។

ចប់ ឯសតវគ្គទំ ១២ ។

ទទ្ទានុវិណ័យសតវគ្គោ

- វិយាយអំពីការស្វែងរក ១ អំពីការប្រកាន់ ១ អំពីភស្តុតាង ១
- អំពីទុក្ខភាពមិ ១ អំពីសសរគោល ព្វយ៉ាង ១ អំពីមន្ទិល ១
- អំពីសេចក្តីលំបាក ១ អំពីវេទនា ១ អំពីការអស់ទៅនៃ
- កណ្តា ២ លើក ។

ឱយវគ្គោ

[៣៣៣] សាវត្ថិទំដានំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឱ-
យា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ កាមយោគោ ករិយោ
ធិដ្ឋោយោ អវិជ្ជោយោ ។ ឥយេ ទោ ភិក្ខុវេ ចត្តារោ
ឱយា ។

[៣៣៤] ឥយេសំ ទោ ភិក្ខុវេ ចន្ទំ ឱយានំ អ-
ភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្កយាយ បបាទាយ ។ បេ ។
អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មន្តោ ភារតត្រាតិ ។ (យេ ថា
វសេ ថា វិគ្គារតត្ថំ) ។

[៣៣៥] សាវត្ថិទំដានំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ យោ
កា ។ កតមេ ចត្តារោ ។ កាមយោគោ ករិយោគោ
ធិដ្ឋោយោគោ អវិជ្ជោយោគោ ។ ឥយេ ទោ ភិក្ខុវេ ចត្តា-
រោ យោកា ។

ឱយវគ្គោ

[៣៣៦] សាវត្ថិទំដានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឈ្មោះ (អន្ទត្ថំ)
នេះមាន៦ យ៉ាង ។ ឈ្មោះមាន៦ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ ឥតាមាយៈ ១
ករិយៈ ១ ទំដ្ឋោយៈ ១ អវិជ្ជោយៈ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឈ្មោះ
មាន៦ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៣៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុធម្មចំរើនទូរមន្ត) ដើម្បីដឹង
ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលបេនី ឲ្យឈ្មោះ៦ យ៉ាង
នេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុធម្មចំរើនទូរមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ធំប្រសើរនេះ ។
(បណ្ឌិតធម្មចំរើនសេចក្តីច្បាស់ស្តារ ដូចសេចក្តីស្វែងរកផងចុះ) ។

[៣៣៨] សាវត្ថិទំដានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យោគៈ
(គិលេសជាត្រឡប់ប្រកប) នេះមាន៦ យ៉ាង ។ យោគៈមាន៦ យ៉ាង
គឺអ្វីខ្លះ ។ ឥតាមយោគៈ ១ ករិយោគៈ ១ ទំដ្ឋោយោគៈ ១ អវិជ្ជោយោគៈ ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យោគៈមាន៦ យ៉ាងនេះឯង ។

(៣៣៦) ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ ចតុន្ណំ យោនាមំ

អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខយាយ បរោចាយ ។ បេ ។

អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាលេតព្វានិ ។

(៣៣៧) សាវត្ថិទំនាមំ ។ ចត្តារិមាមំ ភិក្ខុវេ

ទោនាមាមំ ។ កតមាមំ ចត្តារិ ។ កាព្វនាមាមំ ធម្មិ

កាមាមំ សីលទ្ធានាមាមំ អត្តកម្មនាមាមំ ។ ឥមាមំ ទោ

ភិក្ខុវេ ចត្តារិ ទោនាមាមំ ។

(៣៣៨) ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ ចតុន្ណំ ទោនាមាមំ

អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខយាយ បរោចាយ ។ បេ ។

អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាលេតព្វានិ ។

(៣៣៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បី

ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ជីវិត ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលរបង ខ្លាចយោធា

៤ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-

សើរនេះ ។

(៣៣៧) សាវត្ថិទំនាម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បាទ

(សេចក្តីប្រកាន់មាំ) នេះមាន៤ យ៉ាង ។ ។ បាទមាន៤ យ៉ាងក៏រឺរូរ ។

និកម្មបាទាន១ ទំដ្ឋបាទាន១ សីលព្វកម្មបាទាន១ អត្តកិម្មបាទាន១ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បាទមាន៤ យ៉ាងនេះឯង ។

(៣៣៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គ) ដើម្បី

ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ជីវិត ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលរបង ខ្លាច។ បាទ

៤ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-

សើរនេះ ។

[៣៣៧] សាវត្ថិដំបាច់ ។ ចន្ទារាមេ កំភូវេ តន្តា ។
 ឥតមេ ចន្ទារា ។ អភិជ្ឈា កាយតន្តោ ព្យាបាតោ
 កាយតន្តោ សីលត្វតបរាមាសា កាយតន្តោ ឥន្ទ-
 សត្វាភិដំបេសា កាយតន្តោ ។ ឥមេ ទោ កំភូវេ
 ចន្ទារា តន្តា ។

[៣៤០] ឥមេសំ ទោ កំភូវេ ចន្ទន្តំ តន្តាចំ អ-
 ភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហាតាយ ។ មេ ។
 អយំ អភិយា អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេតន្តោតិ ។

[៣៤៣] សាវត្ថិដំបាច់ ។ សត្តិមេ កំភូវេ អនុស-
 យា ។ ឥតមេ សត្ត ។ កាមរាតានុសយោ បដិយានុ-
 សយោ វិជ្ជានុសយោ វិចិត្តានុសយោ ហានុស-
 យោ ភវានុសយោ អវិជ្ជានុសយោ ។ ឥមេ ទោ
 កំភូវេ សត្ត អនុសយា ។

[៣៣៧] សាវត្ថិដំបាច់ ។ ម្ចាស់កំភូវេចន្ទាយ គន្ធុកិលេស
 ជា(គ្រឿងដោតគ្រឿង) នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ គន្ធុ ៤ យ៉ាងកើតឡើង ។
 កិមភិជ្ឈកាយគន្ធុ ១ ព្យាបាទកាយគន្ធុ ១ សីលត្វតបរាមាសកាយ-
 គន្ធុ ១ វត្ថុសត្វាភិដំបេសកាយគន្ធុ ១ ។ ម្ចាស់កំភូវេចន្ទាយ គន្ធុ
 មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៤០] ម្ចាស់កំភូវេចន្ទាយ (កំភូវេចន្ទាយ) ដើម្បីដឹង
 ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ឲ្យគន្ធុ ៤ យ៉ាង
 នេះឯង ។ មេ ។ កំភូវេចន្ទាយប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣៤៣] សាវត្ថិដំបាច់ ។ ម្ចាស់កំភូវេចន្ទាយ អនុស័យ
 កិលេសជា(គ្រឿងដោតគ្រឿង) នេះមាន ៧ យ៉ាង ។ អនុស័យ ៧ យ៉ាង
 កើតឡើង ។ ភិកាមរាតានុស័យ ១ បដិយានុស័យ ១ វិជ្ជានុស័យ ១
 វិចិត្តានុស័យ ១ ហានុស័យ ១ ភវានុស័យ ១ អវិជ្ជានុស័យ ១ ។
 ម្ចាស់កំភូវេចន្ទាយ អនុស័យមាន ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

១ កិលេសជា(គ្រឿងដោតគ្រឿង)តាមកាយ កិលេសច្រើនជាងនេះជាលំដាប់ទៀត ពោយ
 អំណាចនៃអនុភាពវិញ្ញាណ (អនុភាព) ។

[៣២២] ឥមេសំ ខេ ភិក្ខុវេ សន្តន្តំ អនុសយានំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ បេ ។
អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវនត្តោតិ ។

[៣២៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ កាម-
តុណា ។ កាមមេ បញ្ច ។ ចត្តារិញ្ញយ្យា រូបា វដ្ឋា
កត្តា មចាចា ចំយរូបា កាម្មបសញ្ញិតា វជិមំយា
សោតរិញ្ញយ្យា សត្តា ។ បេ ។ យានិញ្ញយ្យា កត្តា ។
ចំត្តារិញ្ញយ្យា រសា ។ កាយរិញ្ញយ្យា ដោដ្ឋត្តា វដ្ឋា
កត្តា មចាចា ចំយរូបា កាម្មបសញ្ញិតា វជិមំយោ ។
ឥមេ ខេ ភិក្ខុវេ បញ្ច កាមតុណា ។

[៣២៤] ឥមេសំ ខេ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្តំ កាមតុណានំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហានាយ ។ បេ ។
អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវនត្តោតិ ។

[៣២២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុអប្បិចំរោនុវមន្ត) ដើម្បីដឹង
ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ខ្ញុំកត់សម្រេច
តំ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុអប្បិចំរោនុវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
សើរទេ ។

[៣២៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមតុណ្ណានៈ
មាន៥យ៉ាង ។ កាមតុណ្ណ ៥យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺរូបវេលកប្បិដ្ឋិនិដោយ
ភ្នែក ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកប
ដោយកាម គួរត្រេកអរ ១ សំឡេងវេលកប្បិដ្ឋិនិដោយក្រិចៀក ។ បេ ។
ក្នុងវេលកប្បិដ្ឋិនិដោយច្រមុះ ។ រសវេលកប្បិដ្ឋិនិដោយអណ្តាត ។
ឡូត៍វេលកប្បិដ្ឋិនិដោយកាយ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត
ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម គួរត្រេកអរ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាមតុណ្ណមាន ៥យ៉ាងនេះឯង ។

[៣២៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុអប្បិចំរោនុវមន្ត) ដើម្បីដឹង
ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ខ្ញុំកាត់តុណ
៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុអប្បិចំរោនុវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
សើរទេ ។

យោគ

[៣៤៥] សាវត្ថីនិទានំ ។ បត្យមាជំ កិស្កុវេ យិវ-
ណានំ ។ កាតមាជំ បត្យ ។ កាមច្ឆន្ទនិវរណំ ត្យាបា-
ននិវរណំ យិមមិច្ឆនិវរណំ ទុច្ឆន្តកុក្កុច្ឆន្ទនិវរណំ វិចិត្រិក្កា-
យិវរណំ ។ ឥមាជំ ទោ កិស្កុវេ បត្យ និវរណានំ ។

[៣៤៦] ឥមេសំ ទោ កិស្កុវេ បត្យន្តំ និវរណានំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្កាយាយ បហាទាយ ។ មេ ។
អយំ អភិយោ អដ្ឋម្ពិកោ មត្តោ កាវតោតិ ។

[៣៤៧] សាវត្ថីនិទានំ ។ បត្យមេ កិស្កុវេ ឧបា-
នានត្ថានា ។ កាតមេ បត្យ ។ សេយ្យដំនំ ។ រុប្បនា-
នានត្ថានោ វេទន្តនានានត្ថានោ សញ្ញនានានត្ថានោ
សម្មារ្យនានានត្ថានោ វិញ្ញាណ្យនានានត្ថានោ ។ ឥមេ
ទោ កិស្កុវេ បត្យនានានត្ថានា ។

យោគ

[៣៤៨] សាវត្ថីនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ និវរណៈ
(កិលេសជាត្រៀនកំរង) នេះមាន៥យ៉ាង ។ និវរណៈ៥យ៉ាងគឺ
អ្វីខ្លះ ។ និកាមច្ឆន្ទនិវរណៈ១ ព្យាបាទនិវរណៈ១ យិមមិច្ឆនិវរណៈ១
ទុច្ឆន្តកុក្កុច្ឆន្ទនិវរណៈ១ វិចិត្រានិវរណៈ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ និវរណៈ
មាន៥យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៤៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុប្បិចំរើនទូរមន្ត) ដើម្បី
ជំនិញសំ ដើម្បីកំណត់ជំនិញ ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលរបង ខ្លួននិវរណៈ
៥យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។ ភិក្ខុប្បិចំរើនទូរមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រ-
សើរនេះ ។

[៣៥០] សាវត្ថីនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោពានក្នុង
នេះមាន៥យ៉ាង ។ ទោពានក្នុង៥យ៉ាងគឺដូចម្តេច ។ អីរ្យខ្លះ ។
អិរ្យប្បពានក្នុង១ វេទប្បពានក្នុង១ សញ្ញប្បពានក្នុង១ សម្មារ្យប្ប-
ពានក្នុង១ វិញ្ញាណ្យប្បពានក្នុង១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោពានក្នុង
មាន៥យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស បហវរិយោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បហវរិយោ

[៣៤៨] ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ បព្វន្តំ ទុច្ចាតា-
នក្ខត្តានំ អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខយាយ បហា-
នាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មន្តោ កាវេ-
នត្ថោតិ ។

[៣៤៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ បព្វំមានំ ភិក្ខុវេ ទិវម្ហា-
តិយានំ សុញ្ញាជនានំ ។ កុត្តមានំ បព្វ ។ សុញ្ញា-
យនិដ្ឋិ វិនិក្ខិប្តា សីលព្វតបរាហសោ កាមច្ឆត្តោ
ព្យាបាទោ ។ ឥមានំ ទោ ភិក្ខុវេ បព្វោម្ហាតិយានំ
សុញ្ញាជនានំ ។

[៣៥០] ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ បព្វន្តំ ទិវម្ហា-
តិយានំ សុញ្ញាជនានំ អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខ-
យាយ បហានាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
បព្វោ កាវេនត្ថោតិ ។

[៣៥១] សាវត្ថិនិទានំ ។ បព្វំមានំ ភិក្ខុវេ ទុទ្ធហ្ហា-
តិយានំ សុញ្ញាជនានំ ។ កុត្តមានំ បព្វ ។ រូបរាគ
អរូបរាគោ មាថោ ទុទ្ធនំ អវិជ្ជា ។ ឥមានំ ទោ ភិក្ខុវេ
បព្វន្តម្ហាតិយានំ សុញ្ញាជនានំ ។

[៣៤៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុប្បិចិរោនុវម្ពន្ត) ដើម្បី
ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវទុក្ខ-
ពានក្នុង ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុប្បិចិរោនុវម្ពន្តប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣៤៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សុញ្ញាជនៈ
ជាចំណែកទាំងប្រាំនេះ មាន៥ យ៉ាង ។ សុញ្ញាជនៈ៥ យ៉ាងក៏
អ្វីខ្លះ ។ ឥសក្កយនិដ្ឋិ ១ វិនិក្ខិប្តា ១ សីលព្វតបរាហសៈ ១ កាមច្ឆន្ទៈ ១
ព្យាបាទៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សុញ្ញាជនៈជាចំណែកទាំងប្រាំ
មាន៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៥០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុប្បិចិរោនុវម្ពន្ត) ដើម្បីដឹង
ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ នូវសុញ្ញាជនៈ
ជាចំណែកទាំងប្រាំនេះ មាន៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុប្បិចិរោនុវម្ពន្តប្រ-
កបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣៥១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សុញ្ញាជនៈ
ជាចំណែកទាំងប្រាំនេះ មាន៥ យ៉ាង ។ សុញ្ញាជនៈ៥ យ៉ាងក៏អ្វីខ្លះ ។
ឥរូបរាគ ១ អរូបរាគ ១ មានៈ ១ ទុទ្ធនុ ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សុញ្ញាជនៈជាចំណែកទាំងប្រាំមាន៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៧២] ឥសានំ ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្តំ ឧទ្ធក្កា-
 តិយានំ សញ្ញាជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខ-
 យាយ បហាតាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មត្តោ ភាវេនាត្វា ។ តតមោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋិ ភាវេនិ វិវេកចំស្ស័តំ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេនិ វិវេកចំស្ស័តំ វិវា-
 តចំស្ស័តំ ធិរោធិស្ស័តំ រោស្ស័ត្តបរិណាមិ ។ ឥសានំ
 ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្តំ ឧទ្ធក្កាតិយានំ សញ្ញាជនានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហាតាយ ។ បេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេនាត្វាតិ ។
 សេយ្យដាចិ ភិក្ខុវេ តត្ថំ ធិ ។ បេ ។

[៣៧៣] សាវត្ថិទំនានំ ។ បត្យុហានំ ភិក្ខុវេ
 ឧទ្ធក្កាតិយានំ សញ្ញាជនានំ ។ តតមោ បញ្ច ។
 ត្រាតោ អរិយកតោ មាណោ ឧទ្ធក្កំ អរិដ្ឋា ។ ឥសានំ
 ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្ត្រាតិយានំ សញ្ញាជនានំ ។

[៣៧៤] ម្ចាស់ភិក្ខុវេបញ្ចន្ត្រាតិយានំ (ភិក្ខុបញ្ចិវេនន្ត្រាតិយានំ) ដើម្បីជំនុំ
 ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ជំនុំ ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ខ្លួនសញ្ញាជនៈ
 ដាច់ណែកខាងលើ ៧ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុបញ្ចិវេនន្ត្រាតិយានំ
 ដោយអង្គ ៨ ដំប្រសើរនេះ ។ បញ្ចិវេនន្ត្រាតិយានំ ដំប្រសើរ តើ
 ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវេបញ្ចន្ត្រាតិយានំ ភិក្ខុកុសលាសនាមៈ រើបងចំរើនខ្លួន
 សម្មាធិដ្ឋិ ដែលពស្រីយខ្លួនស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ ចំរើនខ្លួនសម្មាសមាធិ
 ដែលពស្រីយខ្លួនស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយខ្លួនប្រាសចាកនាម្រក ព-
 ស្រីយខ្លួនការលក់ បង្កើនទៅកេសារលះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវេបញ្ចន្ត្រាតិយានំ
 (ភិក្ខុបញ្ចិវេនន្ត្រាតិយានំ) ដើម្បីជំនុំច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ជំនុំ ដើម្បីអស់ទៅ
 ដើម្បីលះបង់ ខ្លួនសញ្ញាជនៈដាច់ណែកខាងលើ ៧ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។
 ភិក្ខុបញ្ចិវេនន្ត្រាតិយានំ ដោយអង្គ ៨ ដំប្រសើរនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវេបញ្ចន្ត្រាតិ-
 យានំ ដូចខ្លួនគ្នា ។ បេ ។

[៣៧៥] សាវត្ថិទំនានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវេបញ្ចន្ត្រាតិយានំ សញ្ញាជនៈ
 ដាច់ណែកខាងលើនេះ មាន ៧ យ៉ាង ។ សញ្ញាជនៈ ៧ យ៉ាងតើអ្វី
 ខ្លះ ។ តិប្បវាទ ១ អប្បវាទ ១ ហនៈ ១ ទទ្ធច្ធា ១ អរិដ្ឋា ១ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុវេបញ្ចន្ត្រាតិយានំ សញ្ញាជនៈដាច់ណែកខាងលើមាន ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៧៤) ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ បក្ខន្ធិ ទុទ្ធភ្នាតិយានំ
 សត្តោជនាមំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បុហា-
 នាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេ-
 នត្វោ ។ កតហោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ។ ដន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ កាវេនិ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ
 កាវេនិ ភកវិទយ បរិយោសាមំ ទោសវិទយ បរិយោសាមំ
 មោហវិទយ បរិយោសាមំ អមតោភទំ អមតបកាយមំ
 អបតបរិយោសាមំ មិច្ឆាធម៌ង្គំ មិច្ឆាធមោណំ មិច្ឆាធម-
 បត្តាវំ ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ បក្ខន្ធិ ទុទ្ធភ្នាតិយានំ
 សត្តោជនាមំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ
 បហានាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ
 កាវេនត្វោនំ ។

ឃើញ ធម្មសោ ។

(៣៧៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុឧប្បិច្ឆោទ្ធិបក្ខ) ដើម្បីដឹង
 ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលំបេង ខ្ញុំសូមញាតនៈ
 ដាច់វិណាគទានិលី ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុឧប្បិច្ឆោទ្ធិបក្ខប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើ
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុតិសារសនាទេ វេនិច្ឆិកាខ្ញុំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ បេ ។ ចំរើនខ្ញុំសម្មាសមាទិ ដែលមានការកំចាត់បដិវត្តនៈ
 ជាទីបំផុត មានការកំចាត់បដិវត្តនៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បដិវត្ត
 ហេហៈជាទីបំផុត ដែលចុះសិបទៅកាន់អមតៈ មានអមតៈប្រតិក្ករាវ
 វាទិបុរ មានអមតៈជាទីបំផុត ដែលទុះទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទៅទៅកាន់
 ព្រះនិព្វាន ឈរនៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុ
 ឧប្បិច្ឆោទ្ធិបក្ខ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ
 ដើម្បីលំបេង ខ្ញុំសូមញាតនៈដាច់វិណាគទានិលី ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។
 ភិក្ខុឧប្បិច្ឆោទ្ធិបក្ខប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

ចប់ ឃើញទំ ១៣ ។

ឃ្លាត

គល្យត្រាដ៏

ឱរោ យោតោ ទោតោ

ឥដ្ឋំ អនុសយេន ច

កោមគុណា បិវណា

ទទ្ធា ឧត្តម្ហាភិយាតិ ។

ច្បស់យុត្តំ សម្ពុំ ។

ឃ្លាត

ទុក្ខនៃឱរោត្រាដ៏

វិយាយអំពីឱរោៈ ១ អំពីយោគៈ ១ អំពីទុក្ខាទុក្ខ ១ អំពី

គន្លុះ ១ អំពីអនុសយៈ ១ អំពីកាមគុណ ១ អំពីបិវណៈ ១

អំពីទទ្ធា ១ អំពីសម្ពុំដ៏ដាច់វិលាសភាព (តាម ១ ភាស័

លើ ១ ។

ចប់ ច្បស់យុត្ត ។

ពោជ្ឈង្គស័យុត្តិ

បទពិគ្គោ

[៣៩៥] ហិមវត្ថុ^(១) ភិក្ខុវេ បទ្ធករាដំ ជិស្សាយ
 ធាតា កាយំ វិជ្ជាដ្ឋំ ធាលំ តាហេត្ថំ តេ ធម្ម កាយំ
 វិជ្ជាត្វា ធាលំ តាហេត្វា កុសុត្តំ ទិក្ខវដ្ឋំ កុសុត្តំ
 ទិក្ខវត្វា មហាសោត្តំ ទិក្ខវដ្ឋំ មហាសោត្តំ ទិក្ខវត្វា
 កុដ្ឋនិយោ ទិក្ខវដ្ឋំ កុដ្ឋនិយោ ទិក្ខវត្វា មហានិយោ
 ទិក្ខវដ្ឋំ មហានិយោ ទិក្ខវត្វា មហាសមុទ្ធសាសវំ ទិក្ខវដ្ឋំ
 តេ ធម្ម មហាទ្គតំ វេយ្យុតំ រាចដ្ឋិតំ កាយេន ។ វិវេរ
 ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ ជិស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ
 សត្ត ពោជ្ឈង្គំ កាវេត្តា សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ធម្មសីតា-
 រោត្តា មហាទ្គតំ វេយ្យុតំ ចាប្បលាតំ ធម្មេសុ ។

១ ១. សាវ្មី ។ ២. ព្រិ ហេន ។ ៣. សាវ្មីតំ ។

ពោជ្ឈង្គស័យុត្តិ

បទពិគ្គោ

[៣៩៥] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សយ ខាតចាំនិទ្សយវែនធ្វើកាយ
 ឲ្យចំរើន ឲ្យមានកម្លាំង ព្រោះអាស្រ័យស្តេចក្នុងឈ្មោះហិមវត្ថុ ខាតចាំនិ
 រោនលុះធ្វើកាយឲ្យចំរើន ឲ្យមានកម្លាំង ក្នុងស្តេចក្នុងឈ្មោះហិមវត្ថុ
 រោនហើយ ទើបចុះក្នុងបឹងក្នុង លុះចុះក្នុងបឹងក្នុងហើយ ទើបចុះក្នុងបឹង
 ធំ លុះចុះក្នុងបឹងធំហើយ ទើបចុះក្នុងស្ទឹងក្នុង លុះចុះក្នុងស្ទឹងក្នុងហើយ
 ទើបចុះក្នុងស្ទឹងធំ លុះចុះក្នុងស្ទឹងធំហើយ ទើបចុះកាន់មហាសមុទ្រសាសា
 ខាតចាំនិរោន វេមនិមានកាយផល់ឲ្យការចំរើនចំរើនឲ្យលាយក្នុងមហាសមុទ្រ
 សាសរោន ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល តាំងសីល
 ទៅក្នុងសីល កាលចំរើនឲ្យពោជ្ឈង្គ (អង្គនៃធម៌ជាត្រីនិក្រាស់ដំនី)
 ចាំនិ កាលធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រលឲ្យពោជ្ឈង្គចាំនិ វេមនិផល់ឲ្យការ
 ចំរើន ចំរើនឲ្យលាយក្នុងធម៌ចាំនិទ្សយ យ៉ាងនោះឯង ។

(៣៥៦) ភក្កុវេ ភក្កុ សីលំ ជំស្សាយ
 សីលេ បតិដ្ឋាយ សត្ត ភោជ្ឈន្តំ ភាវេន្តា សត្ត
 ភោជ្ឈន្តំ ពហុលីកាភោន្តា មហាន្តំ វេទុល្លតំ ទាបុ-
 ណាតិ ធម្មេស្មតិ ។ វេទ ភក្កុវេ ភក្កុ សតិសម្មាជ្ឈន្តំ
 ភាវេតិ វិវេកជំស្សំតំ វិភក្កជំស្សំតំ ជំរោធនិស្សំតំ
 វេស្សត្តបរិណាមី ធម្មវិជយសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ ។ មេ ។
 វិយសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ ។ បិទិសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ ។
 មស្សន្តិសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ ។ សហជំសម្មោជ្ឈន្តំ ភា-
 វេតិ ។ ឧបេត្តាសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកជំស្សំតំ វិភក-
 តិស្សំតំ ជំរោធនិស្សំតំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវិ ។ ទា
 ភក្កុវេ ភក្កុ សីលំ ជំស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ សត្ត
 ភោជ្ឈន្តំ ភាវេន្តា សត្ត ភោជ្ឈន្តំ ពហុលីកាភោន្តា
 មហាន្តំ វេទុល្លតំ ទាបុណាតិ ធម្មេស្មតិ ។

(៣៥៦) ព្រលភក្កុវេ ភក្កុភស្រីយសីល ភក្កុសីលំ
 នៅក្នុងសីល កាលចំរើនខ្លាពាជ្ឈន្តំ តាំង ៧ កាលធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែល
 ខ្លាពាជ្ឈន្តំ ៧ តែងដល់ខ្លាចំរើនចំលាយក្នុងធម៌ចាំឲ្យយាតិ
 ដូចម្តេច ។ ព្រលភក្កុវេ ភក្កុភស្រីយសីលនេះ ចំរើនសតិ-
 សម្មោជ្ឈន្តំ ដែលភស្រីយខ្លាសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ភស្រីយការប្រាសចាក
 កនៈ ភស្រីយសេចក្តីលេត់ បង្ហាត់ទៅកេការលះបង់ ចំរើនធម្មវិជ-
 យសម្មោជ្ឈន្តំ ។ មេ ។ ចំរើនវិយសម្មោជ្ឈន្តំ ។ ចំរើនបិទិសម្មោជ្ឈន្តំ ។
 ចំរើនមស្សន្តិសម្មោជ្ឈន្តំ ។ ចំរើនសហជំសម្មោជ្ឈន្តំ ។ ចំរើនឧបេត្តា-
 សម្មោជ្ឈន្តំ ដែលភស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ភស្រីយសេចក្តីប្រាស
 ចាកកនៈ ភស្រីយសេចក្តីលេត់ បង្ហាត់ទៅកេការលះបង់ ។ ព្រល
 ភក្កុវេ ភក្កុភស្រីយសីល ភក្កុភស្រីយសីល ភក្កុភស្រីយសីល កាលចំរើន
 ខ្លាពាជ្ឈន្តំ ៧ កាលធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលខ្លាពាជ្ឈន្តំ ៧ រមែង
 ដល់ខ្លាចំរើនចំលាយក្នុងធម៌ចាំឲ្យយាតិ យ៉ាងនោះឯង ។

[៣៩៧] សេឃ្យដាមិ ភិក្ខុវេ អយំ តាមោ អាហារដ្ឋិតិភោ អាហារំ បដិទ្ធិ តិដ្ឋិតិ អនាហារោ ខោ តិដ្ឋិតិ ។ ឯវេវេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច វិវណោ អាហារដ្ឋិតិភោ អាហារំ បដិទ្ធិ តិដ្ឋិតិ អនាហារោ ខោ តិដ្ឋិតិ ។

[៣៩៨] ភោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បទ្ខស្ស វា តាមច្ឆទ្ខស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បទ្ខស្ស វា តាមច្ឆទ្ខស្ស ភិយ្យោភារិយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ សុភមិច្ឆិត្តំ តត្ថ អយោធិសោមនសីការពហុលីតារោ អយមាហារោ អនុប្បទ្ខស្ស វា តាមច្ឆទ្ខស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បទ្ខស្ស វា តាមច្ឆទ្ខស្ស ភិយ្យោភារិយ វេបុល្លាយ ។

[៣៩៧] ប្បលភិក្ខុចំវិទ្យាយ តាយនេតំវិទេវវោយ ហោ អាហារ កស្រីយេហោរោទិបតំវិទេវទាន មិនបានហោរោតំវិទេវបិទ ទានទេ យំវិណាមិច្ឆា ។ ប្បលភិក្ខុចំវិទ្យាយ ទិវុណវាវំវិទេវតំវិទេវ វោវោយ ហោអាហារ កស្រីយេហោរោទិបតំវិទេវទាន មិនទាន ហោរោតំវិទេវមិនទានទេ តំយំវិទេវវេ ។

[៣៩៨] ប្បលភិក្ខុចំវិទ្យាយ អ្វីជាអាហារវេសញ្ញាវិកាបច្ឆន្ទៈ មិនទាន់ភិក្ខុឡើង ឲ្យភិក្ខុឡើង ឬញ្ញាវិកាបច្ឆន្ទៈវេសភិក្ខុឡើងហើយ ឲ្យភិក្ខុភិក្ខុចំវិទ្យាយឡើង ។ ប្បលភិក្ខុចំវិទ្យាយ សុភមិច្ឆិត្តំវេស ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តទុស្ខំនិងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រៃក្នុងសុភមិច្ឆិត្តំ ទោះ ទោះជាអាហារវេសញ្ញាវិកាបច្ឆន្ទៈមិនទាន់ភិក្ខុឡើង ឲ្យភិក្ខុឡើង ឬ ញ្ញាវិកាបច្ឆន្ទៈវេសភិក្ខុឡើងហើយ ឲ្យភិក្ខុភិក្ខុចំវិទ្យាយទេ ។

[៣៥៩] គោ ០ ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វ ព្យាបាទស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ ព្យាបាទស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេយ្យាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ បដិយេដិមិគ្គំ
 តត្ថ វាយោចិសោបនសិការាទហុលីការោ អយ វេយ្យា-
 វោ អនុប្បន្នស្ស វ ព្យាបាទស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស
 វ ព្យាបាទស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេយ្យាយ ។

[៣៦០] គោ ០ ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វ វិទមិទ្ធស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ វិទមិទ្ធស្ស
 ភិយ្យោភាវាយ វេយ្យាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ អវតិ តត្ថំ
 វិដ្ឋិតា ភត្តុសម្មនោ ចេតសោ ០ លីទត្ថំ តត្ថ
 វាយោចិសោបនសិការាទហុលីការោ អយ វេយ្យា-
 វោ អនុប្បន្នស្ស វ វិទមិទ្ធស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ
 វិទមិទ្ធស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេយ្យាយ ។

[៣៥៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាភាហារដែលញ៉ាំងព្យាបាទ
 មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ
 ឲ្យរីករាលដាលទូលាយទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិយេដិមិគ្គំ (និមិគ្គ
 ចាំឲ្យបង្កើតច្បងលំបិន្ត) វេយ្យោចន ការធ្វើខុសក្នុងចិត្តខុសចំនង់នឹងធ្វើឲ្យ
 ត្រាស់ត្រែលក្នុងបដិយេដិមិគ្គុនោះ នេះជាភាហារដែលញ៉ាំងព្យាបាទមិន
 ទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យ
 រីករាលដាលទូលាយទៅ ។

[៣៦០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាភាហារដែលញ៉ាំងមិនមិទ្ធ
 មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងមិនមិទ្ធដែលកើតឡើងហើយ
 ឲ្យរីករាលដាលទូលាយទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចុញច្រាន
 សេចក្តីខ្ជិល មិនគិតកាយ ពុលបាយ រួញចិត្តវេយ្យោចន ការធ្វើខុស
 ក្នុងចិត្តខុសចំនង់នឹងការធ្វើឲ្យត្រាស់ត្រែលក្នុងការចាំនោះ នេះជាភា-
 ហារដែលញ៉ាំងមិនមិទ្ធមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងមិនមិទ្ធ
 ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរីករាលដាលទូលាយទៅ ។

[៣៦១] តោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 ក ទទ្ធចុក្កុញ្ញត្ថស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស ក ឧទ្ធចុ-
 ក្កុញ្ញត្ថស្ស ភិយ្យោភារិយ វេយ្យាមយ ។ អន្តំ ភិក្ខុវេ
 យេសសោ អន្តរសាហោ ឧត្ត អយោនិសោមនសិការោ
 ហុសីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស ក ទទ្ធចុក្កុ-
 ញ្ញត្ថស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស ក ឧទ្ធចុក្កុញ្ញ-
 ត្ថស្ស ភិយ្យោភារិយ វេយ្យាមយ ។

[៣៦២] តោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នាយ
 ក វិចីកិច្ចាយ ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នាយ ក វិចីកិច្ចាយ
 ភិយ្យោភារិយ វេយ្យាមយ ។ អន្តំ ភិក្ខុវេ វិចីកិច្ចា-
 រោនិយោ ឧត្ត ឧត្ត អយោនិសោមនសិការោហុសី-
 ការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នាយ ក វិចីកិច្ចាយ
 ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នាយ ក វិចីកិច្ចាយ ភិយ្យោភារិយ
 វេយ្យាមយ ។

[៣៦៣] សេយ្យដាមិ ភិក្ខុវេ អយំ តាយោ
 អាហារវដ្តិកំតោ អាហារំ មដិក្ខុ ភិក្ខុវិ វេយ្យាមយោ លោ
 ភិក្ខុវិ ។ ឯវេវ ទោ ភិក្ខុវេ ឥវេ ចត្ត ធិវណោ

[៣៦១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារដែលញ៉ាំងខ្លួន
 ក្នុងក្នុងមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងខ្លួនក្នុងក្នុងដែលកើតឡើង
 ហើយ ឲ្យកើតកើតដំឡាយទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
 មិនស្ងប់ចិត្តរវៃមិនមាន ការធ្វើខុសក្នុងចិត្តមិនត្រូវទំនងទំនិញការធ្វើឲ្យត្រាស់
 ក្រែលក្នុងរឿងនោះ នេះជាអាហារដែលញ៉ាំងខ្លួនក្នុងក្នុងមិនទាន់កើត
 ឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងខ្លួនក្នុងក្នុងដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យកើតកើត
 ដំឡាយទៅ ។

[៣៦២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារដែលញ៉ាំងវិចីកិច្ចា
 មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងវិចីកិច្ចាដែលកើតឡើងហើយ
 ឲ្យកើតកើតដំឡាយទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលជាទីតាំង
 នៃវិចីកិច្ចារវៃមិនមាន ការធ្វើខុសក្នុងចិត្តមិនត្រូវទំនងទំនិញការធ្វើឲ្យត្រាស់
 ក្រែលក្នុងចម្រើននោះ នេះជាអាហារដែលញ៉ាំងវិចីកិច្ចាមិនទាន់កើត
 ឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងវិចីកិច្ចាដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យកើតកើត
 ដំឡាយទៅ ។

[៣៦៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាយនេះតែងតាំងនៅព្រោះ
 អាហារ កស្រីយអាហារទើបតាំងនៅទាន មិនមានអាហារតាំងនៅមិន
 ទានទេ យំនិរណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធិវណៈទាំង ៥ នៅ

អាហារដ្ឋានីកា អាហារំ បដិច្ចំ និដ្ឋង្គិ អនាហារោ យោ
និដ្ឋង្គិ ។

[៣៦៤] សេយ្យតាមិ ភិក្ខុវេ អយំ តាណោ
អាហារដ្ឋានីកោ អាហារំ បដិច្ចំ និដ្ឋង្គិ អនាហារោ
យោ និដ្ឋង្គិ ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ
អាហារដ្ឋានីកា អាហារំ បដិច្ចំ និដ្ឋង្គិ អនាហារោ យោ
និដ្ឋង្គិ ។

[៣៦៥] តោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
វា សតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វា សតិ
សម្ពោជ្ឈង្គស្ស កាវធាយ ទាវច្ឆរិយា ។ អនុំ ភិក្ខុវេ
សតិសម្ពោជ្ឈង្គដ្ឋានីយា ចហ្ម តត្ថ យោឯសោមន-
សំការតហុលីកាវោ អយមហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
សតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វា សតិ-
សម្ពោជ្ឈង្គស្ស កាវធាយ ទាវច្ឆរិយា ។

តែនីតំនិទៅព្រោះអាហារ កស្រីយអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមាន
អាហារគឺតាំងនៅមិនបានទេ យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយទេវតែនីតំនិទៅព្រោះ
អាហារ កស្រីយអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអាហារតាំងនៅមិន
បានទេ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧ តែនី
តាំងនៅព្រោះអាហារ កស្រីយអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអា-
ហារតាំងនៅមិនបានទេ គឺយ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំសតិសម្ពោជ្ឈង្គ
ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំសតិសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើត
ឡើងហើយ ឲ្យរំលីករំលែកចេញលេញឡើងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ គមិជាទីតាំងនៃសតិសម្ពោជ្ឈង្គមែនមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
ត្រូវទំនងនឹងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងចម្ងាយនោះ នេះជាអាហារនាំសតិ-
សម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំសតិសម្ពោជ្ឈង្គ
ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរំលីករំលែកចេញលេញឡើងបាន ។

[៣៦៦] ភោ ច កិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បទ្ធស្ស
 វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តំស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បទ្ធស្ស វា
 ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តំស្ស ភាវនាយ ចារិម្យំយោ ។ អត្ថំ
 កិក្ខុវេ កុសលាកុសលា ធម្មា សាវជ្ជាធម្មា ធម្មា
 ហិច្ឆរណីកា ធម្មា កណ្ណសុត្តុសប្បដិកាតា ធម្មា
 ឥន្ទ យោជិសោមធមសិការាតហុលីកាវោ អយមាហារោ
 អនុប្បទ្ធស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តំស្ស ឧប្បាធាយ
 ឧប្បទ្ធស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តំស្ស ភាវនាយ ចារិ-
 ម្យំយោ ។

[៣៦៧] ភោ ច កិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បទ្ធស្ស
 វា វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តំស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បទ្ធស្ស វា
 វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តំស្ស ភាវនាយ ចារិម្យំយោ ។ អត្ថំ
 កិក្ខុវេ វារាត្តតាតុ ជិក្ខុមធាតុ បរាត្តមធាតុ ឥន្ទ យោ-
 ជិសោមធមសិការាតហុលីកាវោ អយមាហារោ អនុប្ប-
 ទ្ធស្ស វា វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តំស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បទ្ធស្ស
 វា វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តំស្ស ភាវនាយ ចារិម្យំយោ ។

[៣៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំធម្មវិចយសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តិដែលមិនចាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តិ
 ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរំលីករំលែកចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាកុសលជំនិកុសល ធម៌ដែលប្រកបដោយទោស
 និងមិនមានទោស ធម៌ជាកតាបនីន៍ឥន្ទម ធម៌ជាចំរើនណកទុសភា គឺ
 ធម៌ទ្រង់ធម៌ស វេលនិយោ ការធ្វើទុកក្នុងចំនួនច្រើននិងធ្វើឲ្យក្រាស់
 ក្រែលក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តិដែលមិន
 ចាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តិដែលកើតឡើង
 ហើយ ឲ្យរំលីករំលែកចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។

[៣៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំវិរិយសម្ពោជ្ឈន្តិ
 ដែលមិនចាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំវិរិយសម្ពោជ្ឈន្តិដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យរំលីករំលែកចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ធាតុគិសេចក្តីបូរម្តិម ធាតុគិសេចក្តីព្យាយាម ធាតុគិសេចក្តីខ្លះ
 ខ្លះប្រិវិប្រិវ វេលនិយោ ការធ្វើទុកក្នុងចំនួនច្រើននិងធ្វើឲ្យក្រាស់
 ក្រែលក្នុងធាតុទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំវិរិយសម្ពោជ្ឈន្តិដែលមិនចាន់
 កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំវិរិយសម្ពោជ្ឈន្តិដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យ
 រំលីករំលែកចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។

[៣៦៨] ភោ ច ភិច្ចុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា មីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ទម្សានាយ ទប្បន្នស្ស វា មីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិយ្យិយា ។ អន្តំ ភិច្ចុវេ
 មីតិសម្ពោជ្ឈន្តដ្ឋានិយា ធម្មា តត្ថ យោធិសោមចសិ-
 ការាហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
 មីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ទម្សានាយ ទប្បន្នស្ស វា មីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិយ្យិយា ។

[៣៦៩] ភោ ច ភិច្ចុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ទម្សានាយ ទប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិយ្យិយា ។ អន្តំ
 ភិច្ចុវេ កាយបស្សន្តិ ចិត្តបស្សន្តិ តត្ថ យោធិសោ-
 មចសិការាហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ទម្សានាយ ទប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិយ្យិយា ។

[៣៧០] ម្ចាស់ភិក្ខុចំណីខ្យាយ អ្វីជាអាហារនាំបំភិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំបំភិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យរើរតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចំណីខ្យាយ ធម៌ជាទីភាវនាបំភិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 ត្រូវចំនងនឹងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំបំភិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំបំភិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរើរតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។

[៣៧១] ម្ចាស់ភិក្ខុចំណីខ្យាយ អ្វីជាអាហារនាំបស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំបស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យរើរតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចំណីខ្យាយ សេចក្តីស្ងប់កាយ សេចក្តីស្ងប់ចិត្ត ដែលមាន ការធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តត្រូវចំនងនឹងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងសេចក្តីស្ងប់ទាំងនោះ នេះជា
 អាហារនាំបស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំ
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរើរតែចំរើនពេញលេញ
 ឡើងបាន ។

[៣៧០] ភោគ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ទម្សានាយ ទម្សន្នស្ស វ
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចវិយា ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ សមាធិចម្ពន្តំ អព្យក្កនិចម្ពន្តំ ឥត្ត យោធិសោ-
 មនសិការាធិលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ទម្សានាយ ទម្សន្នស្ស
 វ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចវិយា ។

[៣៧១] ភោគ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វ ទមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ទម្សានាយ ទម្សន្នស្ស
 វ ទមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចវិយា ។
 អត្ថំ ភិក្ខុវេ ទមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តដ្ឋានីយា ធម្មា ឥត្ត
 យោធិសោមនសិការាធិលីការោ អយមាហារោ ម-
 នុប្បន្នស្ស វ ទមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ទម្សានាយ
 ទម្សន្នស្ស វ ទមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិ-
 ច្ចវិយា ។

[៣៧០] ហួសភិក្ខុព័ន្ធភាយ អ្វីជាអាហារនាំសមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនចាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំសមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យរិះរិតកែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ហួសភិក្ខុព័ន្ធភាយ
 ហេតុនៃការតាំងចិត្តមាំ ហេតុមិនរាយមាយ រមែងមាន ការធ្វើ
 ទុកក្នុងចិត្តត្រូវនឹងនឹងការធ្វើឲ្យក្រសែក្រលក្នុងហេតុព័ន្ធនោះ នេះជា
 អាហារនាំសមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនចាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំ
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរិះរិតកែចំរើនពេញលេញ
 ឡើងបាន ។

[៣៧១] ហួសភិក្ខុព័ន្ធភាយ អ្វីជាអាហារនាំមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនចាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តដែល
 កើតឡើងហើយ ឲ្យរិះរិតកែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ហួស
 ភិក្ខុព័ន្ធភាយ មហិមាទីតាំងវិនិច្ឆ័យមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តរមែងមាន ការធ្វើ
 ទុកក្នុងចិត្តត្រូវនឹងនឹងការធ្វើឲ្យក្រសែក្រលក្នុងចំពោះនោះ នេះជា
 អាហារនាំមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនចាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំ
 មេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរិះរិតកែចំរើនពេញលេញ
 ឡើងបាន ។

១៧៧

បទពាក្យ

បទពាក្យ

[៣៧២] សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ អយំ តោហោ
 អាហារដ្ឋិតិកា អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋតិ អនាហារោ
 ចោ តិដ្ឋតិ ។ ឯវេ ចោ ភិក្ខុវេ វេយេ សន្ត ចោជ្ឈត្តិ
 អាហារដ្ឋិតិកា អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋតិ អនាហារោ
 ចោ តិដ្ឋតិ ។

[៣៧៣] យេ តេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលសម្មត្តា
 សមាទិសម្មត្តា បញ្ញាសម្មត្តា^(១) វិញ្ញត្តិសម្មត្តា វិ
 បុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្មត្តា ទស្សនម្មត្តា ភិក្ខុវេ
 តេសំ ភិក្ខុវេ ពហុបកាវ វោចិ សវនម្មត្តា ភិក្ខុវេ

• ១. ញាណសម្មត្តា ។

[៣៧២] ប្រាសាទភិក្ខុវេ កាយានៃភិក្ខុវេនៅព្រៃ
 អាហារ ពេស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអាហារតាំងនៅមិន
 បាន យ៉ាងណាបិញ ។ ប្រាសាទភិក្ខុវេ ពេស្រ័យតាំងនៅ
 សោត នៃភិក្ខុវេនៅព្រៃអាហារ ពេស្រ័យអាហារទើបតាំងនៅបាន
 មិនមានអាហារតាំងនៅមិនបានទេ គឺយ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៧៣] ប្រាសាទភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ឯកបរិបូណ៌
 ដោយសីល បរិបូណ៌ដោយសមាទិ បរិបូណ៌ដោយបញ្ញា បរិបូណ៌ដោយ
 វិញ្ញត្តិ បរិបូណ៌ដោយវិញ្ញត្តិញ្ញាណទស្សនៈ (បទពាក្យណាញាណ) ប្រាសាទ
 ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុវេ ពហុបកាវ វោចិ សវនម្មត្តា ភិក្ខុវេ
 បានបកប្រែថា ប្រាសាទភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុវេ សីលសម្មត្តា

តេសំ ភិក្ខុនំ ទាហមការំ វិហារិ ធម្មសង្កមេនធម្មហំ
 ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ ទាហមការំ វិហារិ ធម្មវិហារ-
 ធម្មហំ ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ ទាហមការំ វិហារិ អ-
 នុស្សនំធម្មហំ ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ ទាហមការំ វិហារិ
 អនុធម្មត្ថធម្មហំ ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ ទាហមការំ
 វិហារិ ។ តិ តិស្ស មោទុ ។ ធម្មវិហារិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនំ ធម្មំ សុត្តា ទ្ធកយេន្តិ វិហារនិ
 កាយវ្យាហារសេន ច ចិញ្ចវ្យាហារសេន ច សោ តថា
 វ្យាហារនោ វិហារនោ តំ ធម្មំ អនុស្សនំ អនុវិហារនិ ។

[៣៧៤] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តថា វ្យា-
 ហារនោ វិហារនោ តំ ធម្មំ អនុស្សនំ អនុវិហារនិ
 សតិសម្មាធម្មនោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ វាហនោ
 យោតិ សតិសម្មាធម្មនំ តស្មី សមយេ ភិក្ខុ វាហនិ
 សតិសម្មាធម្មនោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ វាហន-
 ចារិយំ តទ្ធតិ សោ តថាសតោ វិហារនោ តំ ធម្មំ
 បណ្ណាយេ បរិចិចតិ បរិចារិ បរិចិសហមជ្ជតិ ។

១ ១. ប. វ្យាហារនោ ។

នុភិក្ខុតាំងនោះថាជាការមានឧបការៈច្រើន ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ថេរីនា
 សរសើរឲ្យការចូលទៅភិក្ខុតាំងនោះថាជាការមានឧបការៈច្រើន ម្ចាស់
 ភិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាឧបការៈសរសើរឲ្យការចូលទៅឯក្នុងភិក្ខុតាំងនោះថា
 ជាការមានឧបការៈច្រើន ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាឧបការៈសរសើរឲ្យការ
 ព្យាករ្យ័យ។ នុភិក្ខុតាំងនោះថាជាការមានឧបការៈច្រើន ម្ចាស់ភិក្ខុតាំង-
 ឡាយ គឺជាឧបការៈសរសើរឲ្យការចូលទៅភិក្ខុតាំងនោះថាជាការមានឧបការៈ
 ច្រើន ។ ដំណើរនោះ តើព្រះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
 ព្រោះបុគ្គលបានស្តាប់ធម៌របស់ភិក្ខុវេបមនោះហើយ វេបនិយ្យាគចេញ
 ដោយការយូរកាយនឹងការយូរចិត្តតាំងពីរ កាលបើភិក្ខុនោះយូរ
 ចេញដូច្នោះហើយ វេបនិព្យាករ្យ័យ។ ត្រិវេរ្យ័យ។ ទូរធម៌នោះ ។

[៣៧៥] ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ សម័យណាភិក្ខុបានយូរចេញ
 យ៉ាងនោះ ហើយព្យាករ្យ័យ។ ចំពោះព្យាករ្យ័យ។ ទូរធម៌នោះ សតិ-
 សម្មាធម្មន្តិ ឈ្មោះថាភិក្ខុបានព្រះព្យាករ្យ័យក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះ
 ថាបានចំរើនសតិសម្មាធម្មន្តិក្នុងសម័យនោះ សតិសម្មាធម្មន្តិបានពេញ
 លេញព្រោះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុនោះដែលបាននិព-
 រ្យាករ្យ័យ ឈ្មោះថាចំពោះព្យាករ្យ័យនៃធម៌នោះដោយបញ្ញា ។

បទពន្លា

[៣៧៥] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម៌សាសនា
 វិហារន្តា តំ ធម្មំ បញ្ញាយ បរិច្ចេតិ បរិយាតិ បរិវិម័ស-
 ហបដ្ឋតំ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុ-
 ទោ វារាទ្វា ហោតិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តំ តស្មី សមយេ
 ភិក្ខុ ភាវតិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តោ តស្មី សមយេ
 ភិក្ខុទោ ភាវតាហិម្ហំ ឥច្ឆតិ តស្ស តំ ធម្មំ បញ្ញាយ
 បរិច្ចេតោ បរិចរតោ បរិវិម័សហបដ្ឋតោ វារាទ្វំ ហោតិ
 វិវិយំ អសល្លំ ។

[៣៧៦] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុទោ តំ
 ធម្មំ បញ្ញាយ បរិច្ចេតោ បរិចរតោ បរិវិម័សហបដ្ឋតោ
 វារាទ្វំ ហោតិ វិវិយំ អសល្លំ វិវិយសម្ពោជ្ឈន្តោ តស្មី
 សមយេ ភិក្ខុទោ វារាទ្វា ហោតិ វិវិយសម្ពោជ្ឈន្តំ
 តស្មី សមយេ ភិក្ខុ ភាវតិ វិវិយសម្ពោជ្ឈន្តោ តស្មី
 សមយេ ភិក្ខុទោ ភាវតាហិម្ហំ ឥច្ឆតិ អារទ្ធវិវិយស្ស
 ទុប្បដ្ឋតិ មិនំ ចំភមិសោ ។

បទពន្លា

[៣៧៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណាភិក្ខុបាននឹកពួក
 ដូច្នោះ គំចារណាត្រិះរិះគន់កន្លែងនោះដោយបញ្ញាហើយ ធម្មវិចយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តិយ្យោថាភិក្ខុបានប្រាព្វហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះថា
 បានចំរើនធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តិក្នុងសម័យនោះ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តិក្នុំបាន
 ពេញលេញព្រោះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ ភាលភិក្ខុនោះគំ-
 ចារណាត្រិះរិះគន់កន្លែងនោះដោយបញ្ញា សេចក្តីព្យាយាមមិនចូរថយ
 ឈ្មោះថាបានប្រាព្វហើយ ។

[៣៧៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណាភិក្ខុគំចារណាត្រិះរិះ
 គន់កន្លែងនោះដោយបញ្ញា សេចក្តីព្យាយាមមិនចូរថយឈ្មោះថាបាន
 ប្រាព្វហើយ វិវិយសម្ពោជ្ឈន្តិយ្យោថាភិក្ខុបានប្រាព្វហើយក្នុងសម័យ
 នោះ ភិក្ខុឈ្មោះថាបានចំរើនវិវិយសម្ពោជ្ឈន្តិក្នុងសម័យនោះ វិវិយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តិក្នុំបានពេញលេញព្រោះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ
 បីភិវេលប្រាសពាក្យមិស វេមនិភត្តទ្បិវិវិយសម្ពោជ្ឈន្តិក្នុំវេលមានព្យាយាម
 បរិបូណ៌ហើយ ។

[៣៧៧] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អា-
 រុទ្ធវិយស្ស ឧប្បជ្ជតំ បីតិ ធិរាមិសា បីតិសម្មាដ្ឋង្គោ
 ឧស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ អាវត្តា ហោតិ បីតិសម្មាដ្ឋង្គំ
 ឧស្មី សមយេ ភិក្ខុ កាវេតិ បីតិសម្មាដ្ឋង្គោ ឧស្មី
 សមយេ ភិក្ខុនោ ការាចារិប្បិ កច្ចតិ បីតិបដស្ស
 ការយោចិ បស្សម្ពតំ ចិត្តម្យំ បស្សម្ពតិ ។

[៣៧៨] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បី-
 តិមនស្ស ការយោចិ បស្សម្ពតំ ចិត្តម្យំ បស្សម្ពតំ
 បស្សន្ទិសម្មាដ្ឋង្គោ ឧស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ អា-
 វត្តា ហោតិ បស្សន្ទិសម្មាដ្ឋង្គំ ឧស្មី សមយេ ភិក្ខុ
 កាវេតិ បស្សន្ទិសម្មាដ្ឋង្គោ ឧស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ
 ការាចារិប្បិ កច្ចតិ បស្សន្ទិកាយស្ស សុចំដោ ចិត្តំ
 សហជិយតំ ។

[៣៧៧] ហ្គលភិក្ខុចំនិទ្ធភយ បីតិវេសុត្តាសោកកាមិស
 តើគឺឡើងដល់ភិក្ខុវេសុត្តាសោកកាមិស ដោយព្យាយាមហើយ ក្នុងសម័យណា
 បីតិសម្មាដ្ឋង្គិឈ្មោះថាភិក្ខុបានប្រាប្បហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះ
 ថាបានចំរើនឡើយបីតិសម្មាដ្ឋង្គិក្នុងសម័យនោះ បីតិសម្មាដ្ឋង្គិក្ខុបានពេញ
 លេញព្រះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ កាលបើភិក្ខុមានចិត្តប្រិ-
 កបរដោយបីតិហើយ កាយកិស្សបំរោបំ ចិត្តកិស្សបំរោបំបាន ។

[៣៧៨] ហ្គលភិក្ខុចំនិទ្ធភយ កាលបើភិក្ខុមានចិត្តប្រិកបរដោយ
 បីតិ កាយកិស្សបំរោបំ ចិត្តកិស្សបំរោបំ ក្នុងសម័យណា បស្សន្ទិសម្មា-
 ដ្ឋង្គិឈ្មោះថាភិក្ខុបានប្រាប្បហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះថាបាន
 ចំរើនឡើយបស្សន្ទិសម្មាដ្ឋង្គិក្នុងសម័យនោះ បស្សន្ទិសម្មាដ្ឋង្គិក្ខុបាន
 ពេញលេញព្រះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ កាលបើភិក្ខុមាន
 កាយស្សបំរោបំប្រិកបរដោយសចក្ខិសុទ្ធ ចិត្តកិកំរើនរាវតំ ។

បព្វនិទាន

[៣៧៧] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ
បស្សន្ធកាយស្ស សុខំនោ ចិត្តំ សហជំយតំ សមាធិ-
សម្មោជ្ឈន្តោ ឆស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ អាវាទ្វា
ហោតំ សមាធិសម្មោជ្ឈន្តំ ឆស្មី សមយេ ភិក្ខុ កាវតំ
សមាធិសម្មោជ្ឈន្តោ ឆស្មី សមយេ ភិក្ខុវោ ភាវ-
នាចារិយុវិ ឥច្ឆតំ សោ ឆថា សហហិតំ ចិត្តំ សាទុកំ
អដ្ឋបេក្ខំតា ហោតំ ។

[៣៨០] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឆថា
សហហិតំ ចិត្តំ សាទុកំ អដ្ឋបេក្ខំតា ហោតំ ទ-
មេត្តាសម្មោជ្ឈន្តោ ឆស្មី សមយេ ភិក្ខុវោ អាវាទ្វា
ហោតំ ទមេត្តាសម្មោជ្ឈន្តំ ឆស្មី សមយេ ភិក្ខុ
កាវតំ ទមេត្តាសម្មោជ្ឈន្តោ ឆស្មី សមយេ ភិក្ខុវោ
ភាវនាចារិយុវិ ឥច្ឆតំ ។

[៣៨១] ឃីវំ ភាវិតេសុ ទោ ភិក្ខុវេ សន្តសុ
ពោជ្ឈន្តេសុ ឃីវំ ពហុលីកេតេសុ សន្ត ផលា
សត្តានិសំសា ចាដិកម្ពំ ។ កតមេ សន្ត ផលា
សត្តានិសំសា ។

បព្វនិទាន

[៣៧៧] ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុអ្នកមានកាយស្ងប់
ម្លប់ ហនសេចក្តីសុខ បានតាំងមាំក្នុងសម័យណា ប្បលភិក្ខុតាំង-
ឡាយ សហជំយតសម្មោជ្ឈន្តោ ឈ្មោះថាភិក្ខុបានប្រាណ្ឌហើយក្នុងសម័យនោះ
ភិក្ខុ ឈ្មោះថាបានចំរើនឡូវសហជំយតសម្មោជ្ឈន្តក្នុងសម័យនោះ សមាធិ-
សម្មោជ្ឈន្តក៏បានពេញលេញ ព្រោះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ
ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាធ្វើចិត្តដែលតាំងមាំយ៉ាងនោះឱ្យជាទេស្តាបានល្អ ។

[៣៨០] ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុធ្វើចិត្តដែលតាំងមាំយ៉ាង
នោះឱ្យជាទេស្តាបានល្អក្នុងសម័យណា ទេស្តាសម្មោជ្ឈន្ត ឈ្មោះថាភិក្ខុ
បានប្រាណ្ឌហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុ ឈ្មោះថាបានចំរើនឡូវទេស្តា-
សម្មោជ្ឈន្តក្នុងសម័យនោះ ទេស្តាសម្មោជ្ឈន្តក៏បានពេញលេញ ព្រោះ
ការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ ។

[៣៨១] ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ កាលបើពោជ្ឈន្តតាំង ៧ ដែល
ភិក្ខុបានចំរើនយ៉ាងនេះ ធ្វើឱ្យក្រសែក្រលយ៉ាងនេះហើយ វេមនិបាន
ផល ៧ កនិសង្ស ៧ ។ ផលតាំង ៧ កនិសង្សតាំង ៧ ភិក្ខុវះ ។

[៣៨២] ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេវ បដិកក្ខ អត្ថំ អារាជេតិ
 ខោ ច ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេវ បដិកក្ខ អត្ថំ អារាជេតិ
 អថ មរណកាលេ អត្ថំ អារាជេតិ ។ ខោ ច
 ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេវ បដិកក្ខ អត្ថំ អារាជេតិ ខោ ច
 មរណកាលេ អត្ថំ អារាជេតិ អថ បញ្ចន្តំ ឱវម្ពា-
 តិយានំ សញ្ញាជនានំ មរិត្តយា អន្តរមរិត្តិយា
 ហោតិ ។ ខោ ច ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេវ បដិកក្ខ អត្ថំ
 អារាជេតិ ខោ ច មរណកាលេ អត្ថំ អារាជេតិ ខោ
 ច បញ្ចន្តំ ឱវម្ពាតិយានំ សញ្ញាជនានំ មរិត្តយា
 អន្តរមរិត្តិយា ហោតិ អថ បញ្ចន្តំ ឱវម្ពាតិយានំ
 សញ្ញាជនានំ មរិត្តយា ឧបហត្ថមរិត្តិយា ហោតិ ។
 ខោ ច ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេវ បដិកក្ខ អត្ថំ អារាជេតិ

[៣៨២] កិក្ខុវេមនិសាម្រិចនូវត្រៃអរហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ វេមនិសាម្រិចអរ-
 (ស្លាប់) បើមិនសម្រិចអរហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ វេមនិសាម្រិចអរ-
 ហន្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ ។ បើមិនសម្រិចអរហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ
 បើមិនសម្រិចអរហន្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ទេ គង់បានជាអន្តរមរិត្តិយា^(១)
 ត្រៃការអស់សំយោជនៈដាច់ណែកខាងក្រោម ៥ ។ បើមិនសម្រិចអរ-
 ហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ បើមិនសម្រិចអរហន្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ទេ
 បើមិនបានជាអន្តរមរិត្តិយា ត្រៃការអស់សំយោជនៈដាច់ណែកខាង
 ក្រោម ៥ ទេ គង់បានជាបេហត្ថមរិត្តិយា^(២) ត្រៃអស់សំយោជនៈដា-
 ច់ណែកខាងក្រោម ៥ ។ បើមិនសម្រិចអរហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ

១ ត្រៃអនាតាមិសិលយោជនៈខាងក្រោម ៥ ហើយ សម្រិចអរហន្តបានមរិត្តិយានិកាយ
 កាលមិនទាន់ដល់ពាក់កណ្តាល ហោតិ អន្តរមរិត្តិយា ដូចជាពេលដែលកើតក្នុងត្រៃដាច់
 ឥរិយាមន្តវាចនៈរយៈ ១ កាន់កប្ប បើបានមរិត្តិយានិកាយរយៈ ១ រយកប្ប ២ រយ
 កប្ប ២ រយកប្ប ៣ ហោតិ អន្តរមរិត្តិយា ដូចជា ៣ ពួកនោះ ។ នាមនិយសារន្តប្ប-
 កាសិនំ ។ ២ ត្រៃអនាតាមិសិលទៅកើតក្នុងត្រៃដាច់ស្រាវាស សម្រិចអរហន្តមរិត្តិយានិកាយ
 រយៈ ១ រយកប្ប ២ ហោតិ បេហត្ថមរិត្តិយា ។

បព្វសិក្ខា

ទោ ទេ មរណកាល អត្ថំ អារាមេតិ ទោ ទេ
 បព្វន្តំ ឱវត្តានិយាមំ សញ្ញាជនាមំ បរិក្ខយា អន្ត-
 រាបរិទិញាយិ ហោតិ ទោ ទេ បព្វន្តំ ឱវត្តានិយាមំ
 សញ្ញាជនាមំ បរិក្ខយា ឧបហត្ថបរិទិញាយិ ហោតិ
 អថ បព្វន្តំ ឱវត្តានិយាមំ សញ្ញាជនាមំ បរិក្ខយា
 អសង្ហាបរិទិញាយិ ហោតិ ។ ទោ ទេ ឯដ្ឋេវ ធម្ម
 បដិកាព្វ អត្ថំ អារាមេតិ ទោ ទេ មរណកាល
 អត្ថំ អារាមេតិ ទោ ទេ បព្វន្តំ ឱវត្តានិយាមំ
 សញ្ញាជនាមំ បរិក្ខយា អន្តរាបរិទិញាយិ ហោតិ
 ទោ ទេ បព្វន្តំ ឱវត្តានិយាមំ សញ្ញាជនាមំ បរិក្ខ-
 យា ឧបហត្ថបរិទិញាយិ ហោតិ ទោ ទេ បព្វន្តំ
 ឱវត្តានិយាមំ សញ្ញាជនាមំ បរិក្ខយា អសង្ហាបរិ-
 ទិញាយិ ហោតិ អថ បព្វន្តំ ឱវត្តានិយាមំ សញ្ញា-
 ជនាមំ បរិក្ខយា សសង្ហាបរិទិញាយិ ហោតិ ។
 ទោ ទេ ឯដ្ឋេវ ធម្ម បដិកាព្វ អត្ថំ អារាមេតិ

បព្វសិក្ខា

បើមិនសម្រេចអរហន្តក្នុងកាលដំកស្លាប់ទេ បើមិនបានជាអន្តរាបរិទិញាយិ
 ព្រោះការអស់សំរយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ទេ បើមិនបានជាឧបហត្ថបរិ-
 ទិញាយិ ព្រោះការអស់សំរយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ទេ ឥត
 បានជាអសង្ហាបរិទិញាយិ^(១) ព្រោះការអស់សំរយោជនៈជាចំណែកខាង
 ក្រោម ៥ ។ បើមិនបានសម្រេចអរហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្នស្លាប់ទេ បើមិន
 បានសម្រេចអរហន្តក្នុងកាលដំកស្លាប់ទេ បើមិនបានជាអន្តរាបរិទិញាយិ
 ព្រោះការអស់សំរយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ទេ បើមិនបានជាឧប-
 ហត្ថបរិទិញាយិ ព្រោះការអស់សំរយោជនៈខាងក្រោម ៥ ទេ បើមិនបាន
 ជាអសង្ហាបរិទិញាយិ ព្រោះការអស់សំរយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម
 ៥ ទេ ឥតបានជាអសង្ហាបរិទិញាយិ^(២) ព្រោះការអស់សំរយោជនៈជា
 ចំណែកខាងក្រោម ៥ ។ បើមិនសម្រេចអរហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្នស្លាប់ទេ
 ១ ព្រះអនាគតបិដេសបានសម្រេចអរហន្តក្នុងកាលដំកស្លាប់ ហៅថា អ-
 សង្ហាបរិទិញាយិ ។ ២ ព្រះអនាគតបិដេសបានសម្រេចអរហន្តក្នុងកាលដំកស្លាប់
 ហៅថា អសង្ហាបរិទិញាយិ ។

នោ ពេ មរណកាលេ អញ្ញំ អាករេនំ នោ ពេ បព្វន្តំ
 ឱវុត្តានិយាមំ សញ្ញាជនាមំ បរិក្ខយា អន្តរាបរិទ្ធាយី
 យោនិ នោ ពេ បព្វន្តំ ឱវុត្តានិយាមំ សញ្ញាជនាមំ
 បរិក្ខយា ឧបហត្ថបរិទ្ធាយី យោនិ នោ ពេ បព្វន្តំ
 ឱវុត្តានិយាមំ សញ្ញាជនាមំ បរិក្ខយា អសង្ហារបរិទ្ធា-
 យី យោនិ នោ ពេ បព្វន្តំ ឱវុត្តានិយាមំ សញ្ញាជនាមំ
 បរិក្ខយា សសង្ហារបរិទ្ធាយី យោនិ អដ បព្វន្តំ
 ឱវុត្តានិយាមំ សញ្ញាជនាមំ បរិក្ខយា ឧទ្ទុសោតោ
 យោនិ អគង្គិដ្ឋតាមិ ។ ឯវំ កាវិតសុ ទោ ភិក្ខុវេ
 សត្តសុ តោជ្ឈង្គសុ ឯវំ ពហុលីកតេសុ វេម សត្ត
 យោ សត្តានិសំសា យាមិកង្ហានិ ។

(៣៨៣) ឯកំ សមយំ អាយស្មា សារីបុត្តោ សា-
 វន្តិយំ វិហារនិ ជេតុវេ អនាថបិណ្ឌិតេស្ស អាការេ ។
 តត្រ ទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភិក្ខុ អាយន្តេសិ
 អារុសោ ភិក្ខុវេតំ ។ អារុសោតិ ទេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ
 សារីបុត្តស្ស បច្ចុស្សសុំ ។ អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯត-
 រោច សត្តិមេ អារុសោ តោជ្ឈង្គំ ។ តតថេ សត្ត ។

បើមិនសម្រេចអរហន្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ទេ បើមិនបានជាអន្តរាបរិទ្ធាយី
 ព្រោះការអស់សំយោជនៈដាច់ណែកខាងក្រោម៥ទេ បើមិនបានជាឧប-
 ហត្ថបរិទ្ធាយី ព្រោះការអស់សំយោជនៈដាច់ណែកខាងក្រោម៥ទេ
 បើមិនបានជាអសង្ហារបរិទ្ធាយី ព្រោះការអស់សំយោជនៈដាច់ណែក
 ខាងក្រោម៥ទេ បើមិនបានជាសសង្ហារបរិទ្ធាយី ព្រោះការអស់
 សំយោជនៈដាច់ណែកខាងក្រោម៥ទេ ឆន្ទិទិបានជាឧទ្ទុសោតអកង្គិដ្ឋ-
 តាមិ^(១) ព្រោះការអស់សំយោជនៈដាច់ណែកខាងក្រោម៥ ។ ហួសភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កាលបើពោជ្ឈង្គទាំង៧ ដែលភិក្ខុបានចំរើនយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យ
 រឿយៗយ៉ាងនេះហើយ ឆល វេ តាមិសិវុ វេនេះ កំភីតប្រាកដ ។

[៣៨៣] សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុគង្វែរក្នុងក្រុង
 ជេតពមរបស់អនាថបិណ្ឌិតេសេដ្ឋី ដ៏គ្រឿងសាតិ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 សារីបុត្តដ៏មានអាយុបានហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ហួសអារុសោភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុថា ហួស
 អារុសោ ជូនចុះ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុបានពោលជូនចុះថា ហួស
 អារុសោទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គនេះមាន៧ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង៧ តើអ្វីចុះ ។

១ ព្រះអគតាមិដែលមិនបានសម្រេចអរហន្តក្នុងកាលដែលកើតទេ ក៏ត្រូវទៅកើតក្នុងកាល
 ឯដ្ឋ ចំរើនក្នុងកាលនោះ យោវិថា ឧទ្ទុសោតអកង្គិដ្ឋតាមិ ។

សតិសម្មាដ្ឋង្គោ ធម្មវិចយសម្មាដ្ឋង្គោ វិរិយសម្មា-
ដ្ឋង្គោ បីតិសម្មាដ្ឋង្គោ មស្សម្មិសម្មាដ្ឋង្គោ សហជិ-
សម្មាដ្ឋង្គោ ទុមត្តាសម្មាដ្ឋង្គោ ។ ឆមេ ខោ
អារុសោ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ ។

(៣៨៤) ឆមេសំ ខ្លាហំ អារុសោ សត្តន្តំ
ពោជ្ឈង្គនំ យេន យេន ពោជ្ឈង្គនំ អាកត្តាមិ
បុព្វសមយំ វិហរិតុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គនំ បុព្វសម-
យំ វិហរមិ យេន យេន ពោជ្ឈង្គនំ អាកត្តាមិ
មជ្ឈន្តិកសមយំ វិហរិតុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គនំ
មជ្ឈន្តិកសមយំ វិហរមិ យេន យេន ពោជ្ឈង្គនំ
អាកត្តាមិ សាយស្តាសមយំ វិហរិតុំ តេន តេន
ពោជ្ឈង្គនំ សាយស្តាសមយំ វិហរមិ ។

(៣៨៥) សតិសម្មាដ្ឋង្គោ ឆតិ ចេ មេ អារុសោ
ហោតិ មស្សមាណាតិ មេ ហោតិ សុសមាទ្វាតិ
មេ ហោតិ តិដ្ឋន្តំ^១ តិដ្ឋតិកំ បដាបាមិ សាចមិ មេ
ចវតិ ឆធម្មច្ចយា មេ ចវតិកំ បដាបាមិ ។ មេ ។

១. ឃ. តិដ្ឋន្តំ បដា ។

កំសវិសម្មាដ្ឋង្គំ ធម្មវិចយសម្មាដ្ឋង្គំ វិរិយសម្មាដ្ឋង្គំ បីតិ-
សម្មាដ្ឋង្គំ មស្សម្មិសម្មាដ្ឋង្គំ សហជិសម្មាដ្ឋង្គំ ទុមត្តា-
សម្មាដ្ឋង្គំ ។ ម្នាលអារុសោចំនីឡាយ នេះឯងពោជ្ឈង្គចំនី ។

(៣៨៤) ម្នាលអារុសោចំនីឡាយ បណ្តាពោជ្ឈង្គចំនី ៧
ប្រការនេះឯង បើខ្ញុំប្រាថ្នាខំទៅដោយពោជ្ឈង្គណាៗ ក្នុងបុព្វសម-
យ ខ្ញុំក៏សម្រេចអំណាចដោយពោជ្ឈង្គនោះៗ ក្នុងបុព្វសមយ
បាន ប្រាថ្នាខំទៅដោយពោជ្ឈង្គណាៗ ក្នុងមជ្ឈន្តិកសមយ ខ្ញុំក៏
សម្រេចអំណាចដោយពោជ្ឈង្គនោះៗ ក្នុងមជ្ឈន្តិកសមយបាន ប្រាថ្នា
ខំទៅដោយពោជ្ឈង្គណាៗ ក្នុងសាយស្តាសមយ ខ្ញុំក៏សម្រេចអំ-
ណាចដោយពោជ្ឈង្គនោះៗ ក្នុងសាយស្តាសមយបាន ។

(៣៨៥) ម្នាលអារុសោចំនីឡាយ បើសតិសម្មាដ្ឋង្គកើត
មានផលខ្ញុំផ្សេងៗ សេចក្តីត្រិះរិះវិនិច្ឆ័យមានផលខ្ញុំថា សតិសម្មាដ្ឋង្គ
មានប្រយោជន៍បាន សេចក្តីត្រិះរិះវិនិច្ឆ័យមានផលខ្ញុំថា សតិ-
សម្មាដ្ឋង្គបរិបូណ៌ល្អហើយ កាលបើសតិសម្មាដ្ឋង្គតាំងនៅ ខ្ញុំក៏ដឹង
ច្បាស់ថា សតិសម្មាដ្ឋង្គតាំងនៅ បើសតិសម្មាដ្ឋង្គរបស់ខ្ញុំឃ្លាតទៅ
ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា សតិសម្មាដ្ឋង្គរបស់ខ្ញុំឃ្លាតទៅ ព្រោះហេតុនេះជា
បច្ច័យ ។ មេ ។

[៣៨៦] ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តោ វេទំ ចេ មេ អា-
 វុសោ យោតិ អប្បហណោតិ មេ យោតិ សុសហ-
 រោតិ មេ យោតិ តិដ្ឋន្តំ តិដ្ឋន្តិកំ បដាចានិ សធម៌
 មេ ចរិតំ វេទន្តយោ មេ ចរិតំ បដាចាមិ ។

[៣៨៧] សេយ្យជាមិ អាវុសោ រត្តោ វា កង-
 មហាមត្តស្ស វា ជាតាវត្តាធំ ទុស្សាធំ ទុស្សកាណ្ណ-
 កោ ឬរោ អស្ស សោ យំ យទេវ ទុស្សយុតំ អា-
 កាត្ថយ្យ ឬទ្ធក្ខសមយំ ចារុមិតុំ តត្ថាទេវ ទុស្ស-
 យុតំ ឬទ្ធក្ខសមយំ ចារុមេយ្យ យំ យទេវ ទុស្សយុតំ
 អាកាត្ថយ្យ មជ្ឈន្តិកសមយំ ចារុមិតុំ តត្ថាទេវ ទុស្ស-
 យុតំ មជ្ឈន្តិកសមយំ ចារុមេយ្យ យំ យទេវ ទុស្ស-
 យុតំ អាកាត្ថយ្យ សាយណ្ណសមយំ ចារុមិតុំ តត្ថាទេវ
 ទុស្សយុតំ សាយណ្ណសមយំ ចារុមេយ្យ ។ ឯវាមេ
 ចោ អហំ អាវុសោ វេទេសំ សត្តន្តំ ពោជ្ឈន្តាធំ

[៣៨៦] ម្ចាស់អាវុសោចាំទ្បាយ បើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិកិយ
 ដល់ខ្ញុំដូច្នោះ សេចក្តីត្រិះរិះវេទន៍កើតមានដល់ខ្ញុំថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិ
 មានប្រហណបិទបាម សេចក្តីត្រិះរិះវេទន៍កើតមានដល់ខ្ញុំថា ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈន្តិបិទ្ធកាល្ឌហើយ កាលបើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិកាំងនៅ ខ្ញុំក៏
 ដឹងច្បាស់ថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិកាំងនៅ បើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិរបស់ខ្ញុំ
 យូរពេល ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិរបស់ខ្ញុំយូរពេល ព្រោះ
 ហេតុនេះជាបច្ច័យ ។

[៣៨៧] ម្ចាស់អាវុសោចាំទ្បាយ ដូចម្តេចក៏សំពត់ ពេញ
 ដោយសំពត់ដែលជ្រលក់ដោយពិណិវេទន៍។ របស់ព្រះរាជាគឺ របស់រាជ-
 មហាបាត្យក្តី ព្រះរាជាឫមហាពាត្យនោះប្រាថ្នាឱនិស្ស្រិកដណ្តប់គូសំពត់
 ណា។ ក្នុងឫទ្ធក្ខសម័យ គឺយកគូសំពត់នោះៗ ឯនិ ស្ស្រិកក្នុងឫទ្ធក្ខ-
 សម័យទាន បើប្រាថ្នាឱនិស្ស្រិកដណ្តប់គូសំពត់ណា។ ក្នុងមជ្ឈន្តិក-
 សម័យ គឺយកគូសំពត់នោះៗ ឯនិ ស្ស្រិកដណ្តប់ក្នុងមជ្ឈន្តិកសម័យទាន
 បើប្រាថ្នាឱនិស្ស្រិកដណ្តប់គូសំពត់ណា។ ក្នុងសាយណ្ណសម័យ គឺយក
 គូសំពត់នោះៗ ឯនិ ស្ស្រិកដណ្តប់ក្នុងសាយណ្ណសម័យទាន យ៉ាងណា
 បិញ ។ ម្ចាស់អាវុសោចាំទ្បាយ បណ្តាពោជ្ឈន្តិកាំង វេទន៍និ ខ្ញុំ

ចតុស្សៃ

យេន យេន ពោជ្ឈង្គន អាភត្តាមិ បុត្តន្តសមយំ
 វិហាវនុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គន បុត្តន្តសមយំ វិហាវមិ
 យេន យេន ពោជ្ឈង្គន អាភត្តាមិ មជ្ឈន្តិកសមយំ
 វិហាវនុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គន មជ្ឈន្តិកសមយំ
 វិហាវមិ យេន យេន ពោជ្ឈង្គន អាភត្តាមិ សា-
 យន្តសមយំ វិហាវនុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គន សា-
 យន្តសមយំ វិហាវមិ ។

(៣៨៨) សតិសម្មាដ្ឋង្គោ នតិ មេ មោក្ខសោ
 មោក្ខិ អប្បមាលោកិ មេ មោក្ខិ សុសហាត្ថោកិ មេ
 មោក្ខិ តិដ្ឋន្តំ តិដ្ឋន្តិកំ ចដាធាមិ សចេមិ មេ ចវតិ
 ននប្បក្ខយា មេ ចវតិកំ ចដាធាមិ ។ មេ ។

ចតុស្សៃ

ប្រាថ្នាមិននៅដោយពោជ្ឈង្គណា។ ក្នុងបុត្តន្តសមយំ ខ្ញុំក៏សម្រេច
 អរិយាបថដោយពោជ្ឈង្គនោះ។ ក្នុងបុត្តន្តសមយំបាន ខ្ញុំប្រាថ្នាមិននៅ
 ដោយពោជ្ឈង្គណា។ ក្នុងមជ្ឈន្តិកសមយំ ខ្ញុំក៏សម្រេចអរិយាបថដោយ
 ពោជ្ឈង្គនោះ។ ក្នុងមជ្ឈន្តិកសមយំបាន ខ្ញុំប្រាថ្នាមិននៅដោយពោជ្ឈង្គ
 ណា។ ក្នុងសាយន្តសមយំ ខ្ញុំក៏សម្រេចអរិយាបថដោយពោជ្ឈង្គនោះ។
 ក្នុងសាយន្តសមយំបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៣៨៨) មាលភាសិតានិច្ចាយ បើសតិសម្មាដ្ឋង្គកើតមាន
 ផលខ្ញុំផ្លូវចេះ សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានផលខ្ញុំថា សតិសម្មាដ្ឋង្គមាន
 ប្រហារណមិនបាន សេចក្តីត្រិះរិះតែងកើតមានផលខ្ញុំថា សតិសម្មាដ្ឋង្គ
 បរិបូណ៌ល្អ កាលបើសតិសម្មាដ្ឋង្គកំរើនៅ ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា សតិ-
 សម្មាដ្ឋង្គកំរើនៅ បើសតិសម្មាដ្ឋង្គរបស់ខ្ញុំឃ្លាតទៅ ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា
 សតិសម្មាដ្ឋង្គរបស់ខ្ញុំឃ្លាតទៅ ព្រោះហេតុនេះជាបន្តិយ ។ មេ ។

[៣៨៩] ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តោ ភតិ ទេ មេ ភវុសា
 ហោតិ អប្បអាណោតិ មេ ហោតិ សុសយាវោតិ មេ
 ហោតិ ភិដ្ឋន្តំ ភិដ្ឋតិភិ មជាតាវិ សាចមំ មេ ចវតិ
 វិធម្យត្វយា មេ ចវតិភិ មជាតាវិភិ ។

[៣៩០] (១) អថទោ អញ្ញាតោ ភិក្ខុ យេន កតវា
 នេនុបសន្តិមិ ។ មេ ។ ឯតមន្តំ ឯសិញ្ញោ ទោ សោ
 ភិក្ខុ កតវន្តំ ឯតនរោច ពោជ្ឈន្តា ពោជ្ឈន្តានិ កន្ត
 វុទ្ធន្តំ តត្តាវតា ទុ ទោ កន្ត ពោជ្ឈន្តានិ វុទ្ធន្តិ ។
 តោឆាយ សំវន្តន្តិ ទោ ភិក្ខុ តស្មា ពោជ្ឈន្តានិ
 វុទ្ធន្តិ ។

[៣៩១] វេន ភិក្ខុ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ
 វិវេកឯស្សិតំ វិវកឯស្សិតំ ឯរោធិឯស្សិតំ វោស្សត្តប-
 រិណាមិ ។ មេ ។

១ ម. សាវ្តិ ។

[៣៨៩] ប្រាសាទសាទិវិទ្យាយ បើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំកើត
 មានដល់ខ្ញុំដូច្នោះ សេចក្តីត្រិះរិះវេតនិកើតមានដល់ខ្ញុំថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំ
 មានប្រមាណមិនបាន សេចក្តីត្រិះរិះវេតនិកើតមានដល់ខ្ញុំថា ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈន្តំបំបូណ៌ល្អ កាលបើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំតាំងនៅ ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់
 ថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំតាំងនៅ បើឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំរបស់ខ្ញុំឃ្លាតទៅ
 ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំរបស់ខ្ញុំឃ្លាតទៅ ព្រោះហេតុនេះ
 ជាបច្ច័យ ។

[៣៩០] ត្រាតោះ ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅទាល់ព្រះដំមានព្រះភោគ
 ។ មេ ។ សុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះ-
 ដំមានព្រះភោគម្តងៗថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យនៃភេតនិមិយាយថា
 ពោជ្ឈន្តំ ពោជ្ឈន្តំ ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន តើភេតនិមិយាយថា
 ពោជ្ឈន្តំដូច្នោះ តើដោយហេតុប៉ុន្មាន ។ ប្រាសភិក្ខុ ពួកធម៌ណាប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីឱ្យត្រាស់ដឹង ហេតុនោះបានដោះស្រាយថា ពោជ្ឈន្តំដូច្នោះ ។

[៣៩១] ប្រាសភិក្ខុ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនសតិសម្ពោជ្ឈន្តំ
 ដែលពេញសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កាស្រីយការប្រាសចាកកត្តៈ កាស្រីយ
 សេចក្តីលេត់ ទន់ទាមទៅក្នុងការលះបង់ ។ មេ ។

[៣៧២] ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេនំ វិវេកាធិស្សនំ
វិវាគធិស្សនំ ធិរោធិស្សនំ លេស្សត្តវរិណាមី ។

[៣៧៣] តស្សិមេ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវយតោ
កាមាសវាមិ ចំត្តំ វិមុច្ចតំ ភវាសវាមិ ចំត្តំ វិមុច្ចតំ
វរិដ្ឋាសវាមិ ចំត្តំ វិមុច្ចតំ ។ វិមុត្តស្មី វិមុត្តមីនំ ញាណំ
យោនំ ។ ចិណ្ណា ដានំ រុសិតំ ត្រឡាចវិយំ កេតំ កេរ-
ណិយំ ធាបរិ ឥត្តត្តាយាតំ វេដាធាតំ ។ ពោជាយ
សំវត្តន្តិតំ ភិក្ខុ តស្មា ពោជ្ឈន្តិតំ វុត្តន្តិតំ ។

[៣៧៤] ឯតំ សមយំ ភគវា សាគោតេ វិ-
ហានំ អញ្ញាវរេ មិគធាយេ ។ អថទោ កុណ្ណ-
លិយោ វរិញ្ញាដិកា យេន ភគវា តេនុបសន្តមិ
ឧបសន្តមិត្តា ភគវតា សន្និ សម្មាទំ សម្មាទមិយំ
លាមិ សារាណិយំ វិនិសារត្តា ឯតបន្តំ ឯសិដំ ។

[៣៧៥] ភិក្ខុចំរើនឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តំ ដែលពស្រីយសេចក្តី
ស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយសាស្រ្តាសចាកភកៈ ពស្រីយសេចក្តីលក់ ដែល
ទន់ទោរទៅក្នុងការលះបង់ ។

[៣៧៦] កាលបើភិក្ខុនោះចំរើនពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ នេះ ចំត្តក៏ផុត
ស្រឡះចាកកាមាសវៈផង ចំត្តក៏ផុតស្រឡះចាកភវាសវៈផង ចំត្តក៏ផុត
ស្រឡះចាកវរិដ្ឋាសវៈផង ។ កាលបើចំត្តផុតស្រឡះហើយ ញាណកិ
រើក៏ឡើងថា ចំត្តរួចស្រឡះហើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏ដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់
ហើយ ត្រឡប់ទៅប្រព្រឹត្តស្រឡះហើយ សោឡសកិច្ចបានធ្វើ
ស្រឡះហើយ បន្តការនាំគ្នាដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត
មិនមានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ ពួកធម៌ណាប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹង
ហេតុនោះបានជាហៅថា ពោជ្ឈន្តំ ។

[៣៧៧] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងព្រៃ
អញ្ជូនជាទីឱ្យអភ័យដល់ម្រឹត ដ៏គ្រឿងសាគេត ។ គ្រោះនោះឯង បរិញ្ញា-
ដកឈ្មោះកុណ្ណលិយ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ ក៏អករយជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ
ដែលគួរអករយនឹងពាក្យដែលគួររក្សាហើយ ក៏អន្តរាយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

ឯកទត្ថំ ឯសំន្នោ ទោ តុណ្ណាលំយោ បរិញ្ញាជិតោ
 ភក្កទត្ថំ ឯកទត្ថេច អហមស្សំ ហោ ភោតម អារាម-
 និភេទំ បរិសាវចរោ^(១) តស្ស មឃ្ហំ ហោ ភោតម
 បច្ឆាភត្ថំ កុត្តាភក្កសស្ស អយមាហារោ^(២) ហោនិ
 អារាមេន អារាមំ ឧយ្យានេន ឧយ្យានំ អនុចត្តមាបំ
 អនុវិចារមំ សោ ភត្ត បស្សមិ ឯកោ សមណព្រាហ្ម-
 ណោ ភតិ វាធម្មមោត្តានិសំសំ ទេវ ភតមំ ភោដេន្ត
 ឧទារម្ហានិសំសំ ច ភវម្បន ភោតមោ តតំហានិសំសោ
 វិហារនីតិ ។ វិញ្ញាវិមុត្តិដលានិសំសោ ទោ តុណ្ណាលំយ
 តតោភោ វិហារនីតិ ។

១ ឧ. រោចនស្សាវិហារវចន ។ ឃ. រោចនស្សវិហារវចន ។ ង ឧ. រាយន-
 ណា ។

កុរុក្កាសិយបរិញ្ញាជិតអន្តិកុយក្កិសបគ្ករហិយ កំត្រាបបន្តិទ្ធុលត្រៃ-
 ដំមានព្រៃភោតម្បុច្ឆេថា បតិក្រព្រៃភោតមដំចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នក
 ចេញចូលក្នុងស្នូច្បារ ជាអ្នកអង្វែរក្នុងបរិសេស្ស បតិក្រព្រៃភោតម
 ដំចំរើន ការទៅស្នូច្បារនេះជាភាហាររបស់ខ្ញុំដែលបរិភោគបាយព្រឹក
 ក្នុងកាលជាខាងក្រោយកត្តរូបហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គតែងត្រឡប់ទៅកាន់
 អំពីស្នូច្បារមួយ ទៅកាន់ស្នូច្បារមួយ អំពីទ្រូងមួយ ទៅកាន់
 ទ្រូងមួយ ខ្ញុំព្រះអង្គតែងឃើញសមណព្រាហ្មណ៍មួយពួកក្នុងភាព
 មិនទ្រូងនោះ ថ្ងៃចំនូរកន្លងសិរិទ្ធិការដោះវាទ្រូង ទូរកន្លងសិរិទ្ធិ
 ការប្រណាំងប្រជែងជែង ដូច្នោះ ចំណែកខាងព្រៃភោតមដំចំរើន ភើបាទ
 ក្តីជាភោតិសិរិទ្ធិវិសេស ។ ហ្នួលកុណ្ណាលំយ ព្រះភោតិភោតិវិញ្ញាវិមុត្តិ
 ជាដលានិសិរិទ្ធិ ។

[៣៧៤] កតមេ បទ រោ ភោតម ធម្មា ការីតា
 ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិ បរិបូរណ៍តិ ។ សត្ត ទោ កុណ្ឌ
 លិយ ពោជ្ឈង្គា ការីតា ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិ
 បរិបូរណ៍តិ ។ កតមេ បទ រោ ភោតម ធម្មា ការីតា
 ពហុលីកតា សត្ត ពោជ្ឈង្គេ បរិបូរណ៍តិ ។ ធម្មារា
 ទោ កុណ្ឌលិយ សនិប្បដ្ឋាន ការីតា ពហុលីកតា
 សត្ត ពោជ្ឈង្គេ បរិបូរណ៍តិ ។ កតមេ បទ រោ
 ភោតម ធម្មា ការីតា ពហុលីកតា ធម្មារា សនិ-
 ប្បដ្ឋានេ បរិបូរណ៍តិ ។ តីណិ ទោ កុណ្ឌលិយ
 សុចរិតានិ ការីតានិ ពហុលីកតានិ ធម្មារា សនិ-
 ប្បដ្ឋានេ បរិបូរណ៍តិ ។ កតមេ បទ រោ ភោតម
 ធម្មា ការីតា ពហុលីកតា តីណិ សុចរិតានិ បរិបូ-
 រណ៍តិ ។

[៣៧៥] បពិត្រព្រះភាគមដិចំរើន ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គល
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ ញ៉ាំងវិញ្ញាណវិបុលឲ្យពេញលេញបាន
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលកុណ្ឌលិយ ពោជ្ឈង្គតាំង ៧ ដែលបុគ្គលចំរើន
 ហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងញ៉ាំងវិញ្ញាណវិបុលឲ្យពេញលេញ
 បាន ។ បពិត្រព្រះភាគមដិចំរើន ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គលចំរើន
 ហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ ញ៉ាំងពោជ្ឈង្គតាំង ៧ ឲ្យពេញលេញបាន
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលកុណ្ឌលិយ សនិប្បដ្ឋានតាំង ៤ ដែលបុគ្គល
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងញ៉ាំងពោជ្ឈង្គតាំង ៧ ឲ្យពេញ
 លេញបាន ។ បពិត្រព្រះភាគមដិចំរើន ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គល
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ ញ៉ាំងសនិប្បដ្ឋានតាំង ៤ ឲ្យពេញ
 លេញបាន តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលកុណ្ឌលិយ សុចរិតតាំង ៣ ដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងញ៉ាំងសនិប្បដ្ឋានតាំង ៤
 ឲ្យពេញលេញបាន ។ បពិត្រព្រះភាគមដិចំរើន ធម៌ទាំងឡាយដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ ញ៉ាំងសុចរិតតាំង ៣ ឲ្យពេញ
 លេញបាន តើដូចម្តេចខ្លះ ។

[៣៧៦] ឥន្ទ្រិយសំរោ ទោ កុណ្ណាលិយ កាវិកា
 ពហុលីកេតោ ភីណិ សុចរិតានិ បរិបូរេតិ ។ កង
 កាវិកា កុណ្ណាលិយ ឥន្ទ្រិយសំរោ កង ពហុលី-
 កេតោ ភីណិ សុចរិតានិ បរិបូរេតិ ។ ឥទ កុណ្ណា-
 លិយ ភិក្ខុ ចក្កុយា រូមំ ទិស្វា មទាវំ បាភិជ្ឈា-
 យេតិ^(១) បាវិហិសេតិ^(២) ឯ ពកំ ដិទេតិ តស្ស មិកោ
 ច កាយោ ហោតិ មិតំ ចិត្តំ អជ្ឈន្តំ សុសណ្ឌំតំ
 សុវិបុត្តំ ។ ចក្កុយា ទោ បទេវ រូមំ ទិស្វា អម-
 បាមំ ឯ មន្តិ ហោតិ អប្បតិដ្ឋិតចិត្តា អាទិទ្ធិមាទ-
 សោ អន្យាមន្តិទេតសោ តស្ស មិកោ ច កាយោ
 ហោតិ មិតំ ចិត្តំ អជ្ឈន្តំ សុសណ្ឌំតំ សុវិបុត្តំ ។
 មុន ចបរិ កុណ្ណាលិយ ភិក្ខុ សោតេន សន្តំ សុត្វា
 ។ បេ ។ យារទន កង្កំ យាយិត្វា ។ ចិញ្ចិយ រសំ សា-
 យិត្វា ។ កាយេន ជាដ្ឋង្គំ ធុសិត្វា ។ មទសា ចម្មំ
 វិញ្ញាយ មទាវំ បាភិជ្ឈាយេតិ បាវិហិសេតិ ឯ ពកំ
 ដិទេតិ តស្ស មិកោ ច កាយោ ហោតិ មិតំ ចិត្តំ

១ ខ. ឆ. ភាវិយ្ហំ ។ ២ ភាវិសតិ ។

[៣៧៦] ហ្គលកុណ្ណាលិយ ឥន្ទ្រិយសំរោដែលបុគ្គលចំរើនហើយ
 ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយ រមែងញ្ញាសុចរិតានិ ពុទ្ធសាសនាញាតិ ។
 ហ្គលកុណ្ណាលិយ ឥន្ទ្រិយសំរោដែលបុគ្គលចំរើនហើយដូចម្តេច ធ្វើឲ្យ
 រឿយៗ ហើយដូចម្តេច រមែងញ្ញាសុចរិតានិ ពុទ្ធសាសនាញាតិ ។
 ហ្គលកុណ្ណាលិយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឃើញរូបជាវិគាល័យចិត្តដោយចក្ក
 ហើយ មិនសំរឿងវិវាទ មិនបៀតបៀន មិនញ្ញាសុចរិតាម្រឹកឲ្យកើត ចាប-
 កាយរបស់ភិក្ខុនោះដកលំនៅបាន ចិត្តកំតាំងនៅខាងក្នុង តាំងនៅដោយ
 ល្អ ផុតស្រឡះដោយល្អ ។ ភិក្ខុឃើញរូបដែលមិនគាប់ចិត្តដោយភ្នែក
 ហើយ ជាអ្នកមិនមានបុរាជ្រប់ មានចិត្តមិនតាំងខ្ជាប់ (ដោយវាលាប
 វិនិលេស) មានចិត្តនឹងម្តង មានចិត្តមិនព្យាបាទ ចាបកាយរបស់ភិក្ខុ
 នោះដកលំនៅហើយ ចិត្តកំតាំងនៅខាងក្នុង តាំងនៅដោយល្អ ផុត
 ស្រឡះដោយល្អ ។ ហ្គលកុណ្ណាលិយ មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងសំរឿងដោយ
 ត្រឡប់ ។ បេ ។ ជុំក្នុងដោយច្រមុះ ។ ជញ្ជាប់សេដោយអណ្តាត ។
 ពាលត្រូវដោយដូច្នោះដោយកាយ ។ ដឹងច្បាស់នូវធម្មាម្មណ៍ជាវិគាល័យចិត្ត
 ដោយបនាហើយ មិនសំរឿងវិវាទ មិនបៀតបៀន មិនញ្ញាសុចរិតា
 ត្រឹកត្រពាលឲ្យកើត ចាបកាយរបស់ភិក្ខុនោះតាំងនៅបាន ចិត្តកំតាំងនៅ

អដ្ឋង្គំ សុសណ្ឌំតំ សុវិមុត្តំ ។ មនសា ទោ បទេវ
 ធម្មំ វិញ្ញាយ អបដាមំ ន អន្តំ ហោតិ អប្បនិដ្ឋិត-
 ចិន្តា អាទិទ្ធិមាទសា អន្សាបន្ទាទេវសោ ភស្ស បិកោ
 ច កោយោ ហោតិ បិទំ ចិន្តំ អដ្ឋង្គំ សុសណ្ឌំតំ
 សុវិមុត្តំ ។ យតោ ទោ កុណ្ណាលិយ ភិក្ខុ ចក្កុនា រូបំ
 ទិស្វា មនាថាមនាបេសុ រូបេសុ បិកោ អាទិទ្ធិមាទ-
 សោ អន្សាបន្ទាទេវសោ ភស្ស បិកោ ច កោយោ
 ហោតិ បិទំ ចិន្តំ អដ្ឋង្គំ សុសណ្ឌំតំ សុវិមុត្តំ ។
 សោភេន សង្កំ សុត្វា ។ វេ ។ យាទេន គង្គំ យា-
 យំត្វា ។ ជិក្ខុយ រសំ សាយំត្វា ។ កោយេន ដោដ្ឋតំ
 ដុសិត្វា ។ មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ មនាថាមនាបេសុ
 ទន្ទេសុ បិកោ ច កោយោ ហោតិ បិទំ ចិន្តំ អដ្ឋង្គំ
 សុសណ្ឌំតំ សុវិមុត្តំ ។ វិវម្ពាវិកោ ទោ កុណ្ណាលិយ
 ឥន្ទ្រិយេសំរាវ វិវំ តបុលីកាតោ ភិណិ សុចរិតាធិ
 យិទ្ធិវេតិ ។

នាវក្កំ តាំងនៅដោយល្អ ផុតស្រឡះដោយល្អ ។ ពុទ្ធវិញ្ញាណ្ឌំ
 ធម្មាប្បវាបិទជាទីគាប់ចិត្តដោយបរិច្ចាហ័យ មិនមានមុខជ្រប់ ហេតុ
 ចិត្តបិទតាំងនៅសិបំ មានចិត្តនឹងទួន ហេតុចិត្តបិទព្យាបាទ ខាបកាយ
 របស់ភិក្ខុនោះតាំងនៅហើយ ចិត្តក៏តាំងនៅទាំងក្នុង តាំងនៅដោយល្អ
 ផុតស្រឡះដោយល្អ ។ ប្រាណុលិយ កាលណាភិក្ខុឃើញរូបដោយ
 ភ្នែកហើយ តាំងនៅក្នុងរូបជាទីគាប់ចិត្តនឹងមិនគាប់ចិត្ត មានចិត្តនឹងទួន
 មានចិត្តបិទព្យាបាទ ខាបកាយរបស់ភិក្ខុនោះតាំងនៅហើយ ចិត្តក៏តាំង
 នៅទាំងក្នុង តាំងនៅដោយល្អ ផុតស្រឡះដោយល្អ ។ ពុទ្ធវិញ្ញាណ្ឌំ
 ដោយគ្រឿង ។ វេ ។ អំភិទដោយច្រមុះ ។ លិទ្ធិក្សរសដោយ
 អណ្តាត ។ ពាល់ស្រែងដូចដោយកាយ ។ វិញ្ញាណ្ឌំធម្មាប្បវាបិ
 ដោយមនោ កាយរបស់ភិក្ខុនោះតាំងនៅក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាទីគាប់ចិត្ត
 នឹងមិនគាប់ចិត្តហើយ ចិត្តក៏តាំងនៅទាំងក្នុង តាំងនៅដោយល្អ ផុត
 ស្រឡះដោយល្អ ។ ប្រាណុលិយ ឥន្ទ្រិយេសំរាវដែលភិក្ខុចំរើនយ៉ាង
 លេចហើយ ធ្វើឱ្យរឿយ យ៉ាងនេះហើយ រើមន្ត្រាវិញ្ញាណ្ឌំសុចរិតាធិ ឱ្យ
 លេចលេចព្យាបាទ ។

សុត្តន្តបិដក សំយោគនិកាយស្ស មហាវរាជេ

សុត្តន្តបិដក សំយោគនិកាយ មហាវរាជេ

[៣៧៧] កថំ ភារីតានិ តានិ ច កុណ្ណាលិយ
តីណិ សុចរិតានិ កថំ ទហុលីកតានិ ចត្តារោ
សន៍ប្បដ្ឋានេ បរិបូរេន្តំ ។ ឥច កុណ្ណាលិយ ភិក្ខុ កា
យទុច្ឆរិតំ បហាទាយ កាយសុចរិតំ ភារិតំ រថិទុច្ឆរិតំ
បហាទាយ រថិសុចរិតំ ភារិតំ មហោទុច្ឆរិតំ បហាទាយ
មហោសុចរិតំ ភារិតំ ។ ឯវំ ភារីតានិ ទោ កុណ្ណាលិយ
តីណិ សុចរិតានិ ឯវំ ទហុលីកតានិ ចត្តារោ សន៍-
ប្បដ្ឋានេ បរិបូរេន្តំ ។

[៣៧៨] កថំ ភារីតា ច កុណ្ណាលិយ ចត្តារោ
សន៍ប្បដ្ឋានា កថំ ទហុលីកតា សត្តំ ភោជ្ឈន្តំ
បរិបូរេន្តំ ។ ឥច កុណ្ណាលិយ ភិក្ខុ កាយ កាយា-
ទុបស្សិ វិហរតំ អាតាមិ សម្បជានោ សតីមា វិទេយ្យ
លោកេ អភិជ្ឈាដោមនស្សិ វេទនាសុ ។ បេ ។ ចិត្តេ
។ បេ ។ ធម្មេសុ ធម្មាទុបស្សិ វិហរតំ អាតាមិ សម្ប-
ជានោ សតីមា វិទេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាដោមនស្សិ ។

[៣៧៧] ម្ចាស់កុណ្ណាលិយ សុចរិតានិ ព ដែលភិក្ខុចំរើន
ហើយដូចម្តេច ធ្វើឱ្យរឿយៗ ហើយដូចម្តេច ទើបញ្ច្រាសភិក្ខុដ្ឋានចំរើន ៤
ឱ្យពេញលេញបាន ។ ម្ចាស់កុណ្ណាលិយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ លះ
បន្ថែមកាយទុច្ឆរិត ចំរើនឱ្យកាយសុចរិត លះបន្ថែមរថិទុច្ឆរិត ចំរើនឱ្យ
រថិសុចរិត លះបន្ថែមមហោទុច្ឆរិត ចំរើនឱ្យមហោសុចរិត ។ ម្ចាស់
កុណ្ណាលិយ សុចរិតានិ ព ដែលភិក្ខុចំរើនយ៉ាងនេះហើយ ធ្វើឱ្យរឿយៗ
យ៉ាងនេះហើយ រើមន៍ញ្ញាសិក្ខាដ្ឋានចំរើន ៤ ឱ្យពេញលេញបាន ។

[៣៧៨] ម្ចាស់កុណ្ណាលិយ សត្តប្បដ្ឋានចំរើន ៤ ដែលភិក្ខុចំរើន
ហើយដូចម្តេច ធ្វើឱ្យរឿយៗ ហើយដូចម្តេច ទើបញ្ច្រាសពាជ្ឈន្តចំរើន ៧
ឱ្យពេញលេញបាន ។ ម្ចាស់កុណ្ណាលិយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ តំចារ-
ណារឿយៗកាយក្នុងកាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងជុតកំដៅកំលេស ជា
អ្នកជំនំខ្លួន មានស្មារតី តំចារកំបន្តិក្ខុអភិជ្ឈាដោមនស្សក្នុងលោក
ក្នុងវេទនាចំរើនខ្យល់ ។ បេ ។ ក្នុងចិត្ត ។ បេ ។ តំចារណារឿយៗឱ្យធម៌
ក្នុងធម៌ចំរើនខ្យល់ មានព្យាយាមជាគ្រឿងជុតកំដៅកំលេស ជាអ្នក
ជំនំខ្លួន មានស្មារតី តំចារកំបន្តិក្ខុអភិជ្ឈាដោមនស្សក្នុងលោក ។

ឯវំ ភាវិតា ខោ កុណ្ណាលិយ ចន្ទារោ សុតំឃ្មដ្ឋានា ឯវំ

ពហុលីកោ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ បរិបូរេដ្ឋំ ។

[៣៧៧] កថំ ភាវិតា ច កុណ្ណាលិយ សត្ត

ពោជ្ឈង្គំ កថំ ពហុលីកោ វិជ្ជាវិមុត្តិ បរិបូរេដ្ឋំ ។

ដីច កុណ្ណាលិយ ភិក្ខុ សុតំសម្ពោជ្ឈង្គំ ការេតំ វិវេក-

ធិស្ស័នំ វិវាតធិស្ស័នំ ធិរោធិស្ស័នំ វេស្សត្តបរិណា-

មី ។ បេ ។ ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គំ ការេតំ វិវេកធិស្ស័នំ

វិវាតធិស្ស័នំ ធិរោធិស្ស័នំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ

ភាវិតា ខោ កុណ្ណាលិយ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ឯវំ ពហុលី-

កោ វិជ្ជាវិមុត្តិ បរិបូរេដ្ឋំ ។

ម្នាលកុណ្ណាលិយ សភិប្បដ្ឋានំ ៤ ដែលកំកុំរំរើនយ៉ាងនេះហើយ ធ្វើ

ឲ្យរឿយៗ យ៉ាងនេះហើយ រមែងញ៉ាំងកោដ្ឋង្គំទាំង ៧ ឲ្យពេញលេញ

បាន ។

[៣៧៧] ម្នាលកុណ្ណាលិយ កោដ្ឋង្គំទាំង ៧ ដែលកំកុំរំរើនយ៉ាង

ដូចម្តេច ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយដូចម្តេច ទើបញ្ចាំងវិជ្ជាវិមុត្តិឲ្យពេញ

លេញបាន ។ ម្នាលកុណ្ណាលិយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនឲ្យសង្ក-

សម្ពោជ្ឈង្គំ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការព្រាសចាក

រាគៈ អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ ដែលខន់ខាងទៅក្នុងការលះបង់ ។ បេ ។

ចំរើនឲ្យសម្ពោជ្ឈង្គំ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការ

ព្រាសចាកនាម្រក អាស្រ័យសេចក្តីរលត់ ដែលខន់ខាងទៅក្នុងការលះ

បង់ ។ ម្នាលកុណ្ណាលិយ កោដ្ឋង្គំទាំង ៧ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយយ៉ាង

នេះ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយយ៉ាងនេះឯង រមែងញ៉ាំងវិជ្ជាវិមុត្តិឲ្យពេញ

លេញបាន ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរាជោ

[២០០] ឯវំ វុត្តេ កុណ្ណាលិយោ បរិព្វាជេកោ
 ភក្កន្តំ ឯនទេវេច អភិក្កន្តំ កោ តោតម អភិក្កន្តំ
 កោ តោតម សេយ្យថាជំ កោ តោតម ជិក្កន្តិកំ វា
 ទក្កុដ្ឋេយ្យ បជិច្ឆន្តំ វា វិវេយ្យ មុជ្ឈស្ស វា បត្តំ
 អាជិក្កេយ្យ អនុតារ វា តេលម្យន្នោនំ ជារយ្យ
 ចក្កុមន្តោ រូបាជំ ទក្កន្តិកំ ។ ឯវេវ ខេ កោតា
 កោតមេទ អទេកបរិយាយេទ ទន្ទោ បកាសិកោ
 ឯសាហំ ភវន្តំ តោតមំ សវណំ កច្ឆាបំ ទដ្ឋញ្ច
 តិកុសធម្មញ្ច ទទាសកំ បំ កវំ តោតហោ ជារតុ
 អដ្ឋតត្តេ ទាល្យបេតិ សវណធម្មតន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរាជោ

[២០០] កាល ព្រះដំរីមាន ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 កុណ្ណាលិយបរិព្វាជេកក៏ត្រាបបង្គំទូល ព្រះដំរីមាន ព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភ្ជិច្យាស់ណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភ្ជិច្យាស់
 ណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន (ធម៌ដែលព្រះអង្គសំរេងហើយដោយ
 អានកបរិយាយយ៉ាងនេះ) ដូចជាអង្វារក្នុងផលជ្រុះ ឬបើកបង្ហាញ
 របស់ដែលកំបាំង ឬក៏ដូចជាគេប្រាប់ដូរដល់អ្នកវិទ្ធី តុំនោះសោតដូច
 គេច្រាលប្រិវិប្រិក្កន្តិកំដឹងដឹងដោយគិតជា មនុស្សដែលមានចក្កុមន្តិ
 មើលឃើញរូបចំរើនឡាយ ។ ធម៌ដែលព្រះគោតមដ៏ចំរើនទ្រង់ប្រកាស
 ហើយដោយអានកបរិយាយក៏ដូច្នោះដែរ ខ្ញុំព្រះអង្គខេ សូមដល់ខ្ញុំព្រះ
 គោតមដ៏ចំរើនផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្កុសធម្មផង ជាសរណៈ ចាប់
 ដើមតាំងពីវិច្ឆារេវា សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើនប្រាប់ខ្ញុំព្រះអង្គថាជា
 ទទាសក្នុងផលដ្ឋានសរណៈស្មើដោយដឹង ។

ច្បាប់

[២០១] សេយ្យជាប់ គំនូរ គូជា ការស្ស យា
កាច់ តោនាទសិយោ សត្វ កា ក្នុងចំនួន ក្នុង
មោណា ក្នុងបញ្ហា ឯវិមេ ទោ គំនូរ គំនូ សត្វ
តោជ្ឈង្គ កាវេន្តា សត្វ តោជ្ឈង្គ ពហុលីករោន្តា
ចំព្វាទចំនួន ហោតិ ចំព្វាទមោណា ចំព្វាទបញ្ហារោ ។

[២០២] កថត្ថា គំនូរ គំនូ សត្វ តោជ្ឈង្គ
កាវេន្តា សត្វ តោជ្ឈង្គ ពហុលីករោន្តា ចំព្វាទ
ចំនួន ហោតិ ចំព្វាទមោណា ចំព្វាទបញ្ហារោ ។ ឥទ
គំនូរ គំនូ សត្វសម្ពោជ្ឈង្គ កាវេន្តា វិវេកចំស្ស័ត
វិវេកចំស្ស័ត ចំពេទចំស្ស័ត វេស្សក្កបរិណាមិ ។ មេ ។
ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ កាវេន្តា វិវេកចំស្ស័ត វិវេកចំស្ស័ត
ចំពេទចំស្ស័ត វេស្សក្កបរិណាមិ ។ ឯវិ ទោ គំនូរ
គំនូ សត្វ តោជ្ឈង្គ កាវេន្តា សត្វ តោជ្ឈង្គ
ពហុលីករោន្តា ចំព្វាទចំនួន ហោតិ ចំព្វាទមោណា
ចំព្វាទបញ្ហារោតិ ។

ច្បាប់

[២០១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ រួចជាប់នឹងផ្ទះមាត់កំពូលឯណា
មួយ បង្កើតទាំងអស់នោះបង្កើតទៅកេតិកុល ទេរទៅកេតិកុល ឈម
ទៅកេតិកុល យ៉ាងណាប៉ុន្មាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើនឡើ
តោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ឡើងតោជ្ឈង្គទាំង ៧ ជាបុគ្គលមានបិត្ត
បង្កើតទៅកេតិកុល ទេរទៅកេតិកុល ឈមទៅកេតិកុល
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២០២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើនឡើងតោជ្ឈង្គទាំង ៧
ធ្វើឲ្យរឿយៗ ឡើងតោជ្ឈង្គទាំង ៧ តែងមានចិត្តទុនទៅកេតិកុល ទេរ
ទៅកេតិកុល ឈមទៅកេតិកុល តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានោះ ចំរើនឡើងសតិសម្ពោជ្ឈង្គ ដែល
ពស្រីយឡើងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយឡើងការប្រាសចាកគុះ ពស្រីយ
ឡើងសេចក្តីលេង ដែលទង់ទោរទៅក្នុងការលេងនី ។ មេ ។ ចំរើនឡើ
ងមេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលពស្រីយឡើងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយឡើងការ
ប្រាសចាកគុះ ពស្រីយឡើងសេចក្តីលេង ដែលទង់ទោរទៅក្នុងការ
លេងនី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើនឡើងតោជ្ឈង្គទាំង ៧ ធ្វើឲ្យ
រឿយៗ ឡើងតោជ្ឈង្គទាំង ៧ តែងមានចិត្តទុនទៅកេតិកុល ទេរទៅ
កេតិកុល ឈមទៅកេតិកុល យ៉ាងនោះដែរ ។

[២០៣] ឯកំ សមយំ អាយស្មា ច ឧបវណោ
 អាយស្មា ច សារីបុត្តោ តោសម្ព័យំ វិហារន្តំ យោ-
 សំការាមេ ។ អថទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ សាយទុក្ខ-
 សមយំ បដិសណ្ឋានា វុឌ្ឍិតោ យេធាយស្មា ឧបវណោ
 តេទុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា ឧបវណោ ច
 សុទ្ធិំ សម្មោទំ សម្មោទន្តិយំ តតំ សារាណិយំ វិនិ-
 សាបត្វា ឯកមន្តំ ចិសីទិំ ។ ឯកមន្តំ ចិសីទ្រោ ទោ
 អាយស្មា សារីបុត្តោ អាយស្មន្តំ ឧបវណំ ឯកទេវាច
 ជាទេយ្យេ នុ ទោ អារុសោ ឧបវណោ ភិក្ខុ បច្ចុត្តំ
 យោធិសោមនសំការាមេ ឯវំ សុសមាទ្វា មេ សត្ត
 តោជ្ឈង្គា ជាសុវិហារាយ សំវត្តន្តិកំ ។ ជាទេយ្យេ ទោ
 អារុសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុ បច្ចុត្តំ យោធិសោមនសំការាមេ
 ឯវំ សុសមាទ្វា មេ សត្ត តោជ្ឈង្គា ជាសុវិហារាយ
 សំវត្តន្តិកំ ។

[២០៣] សម័យេច្ចេ ព្រះទេវវណាដំមានអាយុនិវ័ត្តិព្រះសារីបុត្ត
 ដំមានអាយុគង្គំទៅក្នុងយោសំការាមេ ដឹកក្រុងកោសម្ពី ។ ត្រាតោរងង
 ព្រះសារីបុត្តដំមានអាយុចេញអំពីទីសម្ងំក្នុងសាយណ្តសម័យ ចូលទៅរក
 ព្រះទេវវណាដំមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរករាយ
 ជាមួយនឹងព្រះទេវវណាដំមានអាយុ លុះពេញបំពេញវេលាក្នុងរករាយនឹង
 ពាក្យវេលាគួរត្រឡប់ហើយ ក៏អង្វរក្នុងទីដំសមគួរ ។ លុះព្រះសារីបុត្ត
 ដំមានអាយុអង្វរក្នុងទីដំសមគួរហើយ ក៏និយាយនឹងព្រះទេវវណាដំមាន
 អាយុដូច្នោះថា ប្រាសអារុសោទេវវណា ភិក្ខុធម្មវិជីវិយោកិយាធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តដោយទេពាយចំពោះខ្លួនថា សត្តតោជ្ឈង្គវេលាកត្តាអញប្រាស
 ល្អយ៉ាងនេះហើយ វេលាប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីទៅសប្បាយដូច្នោះដែរ ។
 ប្រាសអារុសោសារីបុត្ត ភិក្ខុធម្មវិជីវិយោកិយាធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយ
 ទេពាយចំពោះខ្លួនថា សត្តតោជ្ឈង្គវេលាកត្តាអញប្រាសល្អយ៉ាងនេះ
 ហើយ វេលាប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសប្បាយដូច្នោះទេ ។

បទពន្យា

(២០៤) សត់សម្បជ្ឈន្តិ ទោ អារុសោ ភិក្ខុ រា-
ក្កមាទោ បដាទាតិ ចិត្តញ មេ សុវិមុត្តំ ដីទមិទ្ធកញ
មេ សុសម្មហតំ ឧទ្ធកុក្កុក្កញ មេ សុប្បដិវិទិតំ
អារម្មញ មេ រិយំ អដ្ឋិកត្វា មទសិករោមំ ទោ ច
សីទន្តិ ។ មេ ។

(២០៥) ឧបេក្ខាសម្បជ្ឈន្តិ អារុសោ ភិក្ខុ រា-
ក្កមាទោ បដាទាតិ ចិត្តញ មេ សុវិមុត្តំ ដីទមិទ្ធកញ
មេ សុសម្មហតំ ឧទ្ធកុក្កុក្កញ មេ សុប្បដិវិទិតំ
អារម្មញ មេ រិយំ អដ្ឋិកត្វា មទសិករោមំ ទោ ច
សីទន្តិ ។

(២០៦) ឯវំ ទោ អារុសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុ ជាឈ្មេង
បក្ខន្តំ យោចិសោមទសិការា ឯវំ សុសមាទ្វា មេ
សត្ត ពោជ្ឈន្តិ ជាសុវិហារាយ សវត្តន្តិ ។

បទពន្យា

(២០៦) ប្ញលរកុសោ កាលភិក្ខុចំរើនឡូសត់សម្បជ្ឈន្តិ រមេន
ដីទប្បសំថំ ចិត្តរបស់អក្ខមញ្ញុសល្លហើយ ដីទមិទ្ធកញអញ្ញកំបាន
ពាសរំលើនល្លហើយ ឧទ្ធកុក្កុក្កុក្កញអញ្ញកំបានបន្សត់បង់ល្លហើយ
ព្យាយាមអក្ខមញ្ញកំបានត្រារព្វហើយ អក្ខមញ្ញមានសេចក្តីត្រូវការ
ទើបធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ព្យាយាមមិនធូរថយទៀយ ។ មេ ។

(២០៧) ប្ញលរកុសោ កាលភិក្ខុចំរើនឧបេក្ខសម្បជ្ឈន្តិ រមេន
ដីទប្បសំថំ ចិត្តរបស់អក្ខមញ្ញុសល្លហើយ ដីទមិទ្ធកញអញ្ញកំបាន
ពាសរំលើនហើយ ឧទ្ធកុក្កុក្កុក្កញអញ្ញកំបានបន្សត់បង់ល្លហើយ
សេចក្តីព្យាយាមអក្ខមញ្ញកំបានត្រារព្វហើយ អក្ខមញ្ញមានសេចក្តី
ត្រូវការទើបធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ព្យាយាមមិនធូរថយទៀយ ។

(២០៨) ប្ញលរកុសោសារីបុត្ត ភិក្ខុសប្បដិវិទេដោយការធ្វើទុក
ក្នុងចិត្តរោយទពាយចំរោនខ្លួនយ៉ាងនេះថា សត្តរោជ្ឈន្តិអញ្ញកំធ្វើល្ល
យ៉ាងនេះហើយ រមេនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីទៅសប្បាយ ។

[២០៧] សន្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា ពហុ-
 លីកតា អនុប្បន្នា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធាត្យត្រិ តថាគតស្ស
 ចានុភារិ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ កតមេ
 សន្ត ។ សន្តិសម្ពោជ្ឈង្គា ។ មេ ។ ឧបត្តាសម្ពោជ្ឈ-
 ង្គា ។ ឥមេ ។ ១៧ ភិក្ខុវេ សន្ត ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា
 ពហុលីកតា អនុប្បន្នា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធាត្យត្រិ តថា-
 គស្ស ចានុភារិ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សាតិ ។

[២០៨] សន្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា ពហុ-
 លីកតា អនុប្បន្នា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធាត្យត្រិ សុគតវិជយា ។
 កតមេ សន្ត ។ សន្តិសម្ពោជ្ឈង្គា ។ មេ ។ ឧបត្តា-
 សម្ពោជ្ឈង្គា ។ ឥមេ ។ ១៧ ភិក្ខុវេ សន្ត ពោជ្ឈង្គា
 ភាវិតា ពហុលីកតា អនុប្បន្នា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធាត្យត្រិ
 សុគតវិជយាតិ ។

[២០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំងពីរនេះ ដែលបុគ្គល
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើត
 ឡើងបាន តែត្រូវអំពីការកើតប្រាកដនៃព្រះគោតមជាអរហន្តសម្មា-
 សម្ពុទ្ធចេញ កើតឡើងមិនបានទេ ។ ពោជ្ឈង្គទាំងពីរនេះ ។ គឺ
 សន្តិសម្ពោជ្ឈង្គ ។ មេ ។ ឧបត្តាសម្ពោជ្ឈង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពោជ្ឈង្គទាំងពីរនេះ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើងបាន តែត្រូវអំពីការកើតឡើង
 នៃព្រះគោតមជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធចេញ កើតឡើងមិនបានទេ ។

[២០៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំងពីរនេះ ដែលបុគ្គល
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ មិនដែលកើតឡើង រមែងកើតឡើង
 បាន តែត្រូវអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគតចេញ កើតឡើងមិនបានទេ ។
 ពោជ្ឈង្គទាំងពីរនេះ ។ គឺសន្តិសម្ពោជ្ឈង្គ ។ មេ ។ ឧបត្តា-
 សម្ពោជ្ឈង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំងពីរនេះ ដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែង
 កើតឡើងបាន តែត្រូវអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគតចេញ កើតឡើងមិន
 បានទេ ។

បញ្ចកថា

ធម្មប្បដ្ឋានំ

ហិមវត្តំ កាយសីលំ^(១) ច
 វត្តំ វិក្កុ ច កុណ្ណាលំ
 ក្នុងំ ច ឧបវណ្ណាញ
 ឧប្បាទ^(២) អបរា ធុវតិ ។

១ ឧ. ម. កាយ សីលំ ។ ២ ឧប្បាទ ។

បញ្ចកថា

ឧទាននៃបព្វតវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីស្តេចគ្រោះហិមវត្ត ១ កាយ ១ សីល ១ វត្ត
 លេសព្រះសាវ័ប្បុត្ត ១ ភិក្ខុស្នេហាភ្នំ ១ បិព្វា-
 ជគណ្ណៈកុណ្ណាល័យ ១ ផ្ទះមានកំពូល ១ ព្រះឧបវណ្ណ ១
 និងការកើតឡើងនៃសក្តានុប្បដ្ឋាន ២ លើកដទៃទៀត ។

គិលានិព្វោ

(២០៧) សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ យេ ភេតិ មាលា
ចត្តារោ វិយាបថេ តប្បេន្ទំ តាលេន គមនំ តាលេន
មនំ តាលេន មិសន្ទំ តាលេន សេយ្យំ សរេន តេ
មរេ មិស្សយ មវិយំ មតិដ្ឋាយ វិមេវ តេ ចត្តារោ
វិយាបថេ តប្បេន្ទំ ។ វិមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ
មិស្សយ សីល មតិដ្ឋាយ សន្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវេនិ
សន្ត ពោជ្ឈន្តំ តហុលីកភោតិ ។

(២០៨) ភាជន្ត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ មិស្សយ
សីល មតិដ្ឋាយ សន្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវេនិ សន្ត
ពោជ្ឈន្តំ តហុលីកភោតិ ។ មិស្សយ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សនិសា ម្ពាជ្ឈន្តំ ភាវេនិ វិវេកមិស្សនំ វិវេកមិស្សនំ

គិលានិព្វោ

(២០៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចសត្វទាំងឡាយណាមួយ
សម្រែចវិយាបថទាំង ២ និរោគភាព ឈរតាមភាព អង្គុយតាម
ភាព ផេតតាមភាព សត្វទាំងអស់នោះ អាស្រ័យវេទនី តាំងសិប
លើវេទនី ទើបសម្រែចវិយាបថទាំង ២ នោះយ៉ាងនេះឯង យ៉ាងណា
មិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល តាំងម៉ាក្នុងសីល
ទើបចំរើនពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ខ្លួនពោជ្ឈន្តទាំង ៧ បាន ក៏យ៉ាង
នោះដែរ ។

(២១០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យសីល តាំងម៉ាក្នុង
សីល ទើបចំរើនពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ខ្លួនពោជ្ឈន្តទាំង ៧ បាន
តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុសលសន្តានេះ ចំរើនសតិ
សម្តែងផ្លូវ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យការប្រាសចាកករៈ

ចំពោះចំស្រៀត ភេស្សគ្រប់វិធាន ។ បេ ។ ឧបេត្តា-
សម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកាចំស្រៀត វិវាទចំស្រៀត ចំពោះ-
ចំស្រៀត ភេស្សគ្រប់វិធាន ។ ឃ ។ ចោ កិច្ចវេ កិច្ច សីល
ចំស្រ្រាយ សីល បតិដ្ឋាយ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ
សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីកាភេតិ ។

[២០០] សុរិយស្ស កិច្ចវេ ឧបេតោ ឃតំ បុព្វន្តម៌
ឃតំ បុព្វន្តម៌ យទិដំ អរុណាត្តិ ឃវេ ចោ កិច្ចវេ
កិច្ចវោ សត្តន្តំ ពោជ្ឈន្តំ ឧប្បាធាយ ឃតំ បុព្វន្តម៌
ឃតំ បុព្វន្តម៌ យទិដំ កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យា-
ណមិត្តស្សតំ កិច្ចវេ កិច្ចវោ ចាជិកាម្មំ សត្ត
ពោជ្ឈន្តំ ភាវេស្សតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីកា-
វិស្សតិ ។

[២០២] ធនេត្យ កិច្ចវេ កិច្ច កល្យាណមិត្ត
សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីកា-
ភេតិ ។ ជ កិច្ចវេ កិច្ច សតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ

កាស្រីយសេចក្តីលេតំ ដែលខ្ពង់ខ្ពស់ក្នុងការលេបនី ។ បេ ។ ចំរើន
ឧបេត្តសម្ពោជ្ឈន្តំ ដែលកាស្រីយសេចក្តីស្របស្រាវ កាស្រីយសេចក្តី
ព្រាសចាកក្រះ កាស្រីយសេចក្តីលេតំ ដែលខ្ពង់ខ្ពស់ក្នុងការលេ-
បនី ។ ហួលកិច្ចតាំងឡាយ កិច្ចកាស្រីយសីល កាំងតាំងក្នុងសីល ភេតិ
ចំរើនពោជ្ឈន្តំ ព ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ខ្លួនពោជ្ឈន្តំ ព យ៉ាងនេះឯង ។

[២០១] ហួលកិច្ចតាំងឡាយ ការរៀននៃអរុណាត្តិ ឯង ជា
ប្រធាន ជាបុព្វន្តមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យដែលកើតឡើង (យ៉ាងណា) ការ
នៃកល្យាណមិត្ត ឯង ជាប្រធាន ជាបុព្វន្តមិត្ត នៃការញ៉ាំងពោជ្ឈន្ត
តាំង ព ឲ្យកើតឡើងដល់កិច្ច គឺយ៉ាងនោះដែរ ។ ហួលកិច្ចតាំងឡាយ
ពេទុនេះ កិច្ចដែលនឹងចំរើនខ្លួនពោជ្ឈន្តំ ព ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ខ្លួនពោ-
ជ្ឈន្តំ ព (នោះ) គួរព្រមព្រៀងកិច្ចដែលជាកល្យាណមិត្ត (កុំខាន) ។

[២០២] ហួលកិច្ចតាំងឡាយ ចុះកិច្ចមានកល្យាណមិត្ត វែង
ចំរើនពោជ្ឈន្តំ ព ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ខ្លួនពោជ្ឈន្តំ ព កើតដូចម្តេច ។
ហួលកិច្ចតាំងឡាយ កិច្ចក្នុងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈន្តំ

វិវេកធិស្សន៍ ។ បេ ។ ទេបត្តាសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេ-
 កធិស្សន៍ វិវេកធិស្សន៍ ធិរោធិស្សន៍ វេស្សន្តបរិ-
 ណាមិ ។ ឯវំ ទោ កិច្ចវេ កិច្ចុ កាល្យាណាមិន្តោ សត្ត-
 តោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ សត្ត តោជ្ឈន្តំ ឧហុលីកាវេតិ ។

[២០៣] សុវិយស្ស កិច្ចវេ ទទយតោ ឯតំ

បុព្វន្តមំ ឯតំ បុព្វធិមំត្ថំ យធិនំ កុណុត្តំ ឯវិវេកំ ទោ
 កិច្ចវេ កិច្ចុយោ សត្តន្តំ តោជ្ឈន្តំ ធិ ធិប្បនាយ ឯតំ
 បុព្វន្តមំ ឯតំ បុព្វធិមំត្ថំ យធិនំ យោធិសោមនសិ-
 កាវេ ។ យោធិសោមនសិកាវសម្មន្ត្រ្តស្សន៍ កិច្ចវេ
 កិច្ចុយោ ចាធិកន្តំ សត្ត តោជ្ឈន្តំ ភាវេស្សន៍ សត្ត
 តោជ្ឈន្តំ ឧហុលីកាវេស្សន៍ ។

ពស្រិយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ ចំរើនទេបត្តាសម្ពោជ្ឈន្តំ វេស
 ពស្រិយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រិយការប្រាសចាកកនៈ ពស្រិយ
 សេចក្តីលេត វេសទន់ទោរទៅក្នុងការលេបនំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុមានកល្យាណមិត្ត កែងចំរើនខ្លួនពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ឲ្យ
 ពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ យ៉ាងទោះឯង ។

[២០៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរេច្រើននៃអុណន្តៈ ជាប្រ-

ភាគ ជាបុព្វន្តមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យវេសកើតឡើង (យ៉ាងណា) ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ យោធិសោមនសិកា (ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយទោយ) ទុរ
 ជាប្រភាគ ជាបុព្វន្តមិត្ត នៃការញាំងពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ
 ក៏យ៉ាងទោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះ កុំរុំវេសនឹងចំរើនខ្លួន
 ពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ឲ្យពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ (ទោរ) ក្នុងប្រាថ្នា
 ភិក្ខុវេសបំប្លែងដោយយោធិសោមនសិកា (កុំទាន) ។

ឱលាវត្ត

[២១២] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោធិសោមនសិ-
 ក្ការសម្បន្តោ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ
 ពហុលីករោតិ ។ ឆដ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសន្តោជ្ឈន្តិ
 ភាវេតិ វិវេកធិស្សិតំ ។ បេ ។ ឧបេក្កាសម្បន្តោ ភា-
 វេតិ វិវេកធិស្សិតំ វិវេកធិស្សិតំ ធិរោធិស្សិតំ វេស្ស-
 ត្តបរិណាមី ។ ឃិ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោធិសោមនសិ-
 ក្ការសម្បន្តោ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ
 ពហុលីករោតិ ។

[២១៥] ឯតំ សមយំ កកវា រាជគហោ វិហាតិ
 វេជ្ជរាជ កាលទ្ធកធិវាបេ ។ តេជ ចោ បទ សម-
 យេន វាយស្មា បរោតស្សតោ ចិញ្ចលំគុហាយំ
 វិហាតិ អាពាធិតោ ទុក្ខំតោ ពាជ្ឈតិណោ ។

ឱលាវត្ត

[២១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយ
 យោធិសោមនសិកា វេមនិចំវេនន្តុវោពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ឲ្យ
 ពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ចំវេនន្តុវោសតិសម្តោជ្ឈន្តិ ដែលពេស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។
 ចំវេនន្តុវោបេក្កាសម្តោជ្ឈន្តិ ដែលពេស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពេស្រីយ
 ពាព្រាសចាកកតៈ ពេស្រីយសេចក្តីលក់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការ
 លបេង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោធិសោមន-
 សិកា វេមនិចំវេនន្តុវោពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ឲ្យពោជ្ឈន្តំទាំង ៧
 យ៉ាងនេះឯង ។

[២១៥] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាពទ្រង់តាំងនៅក្នុងវត្ត
 វេជ្ជរាជកាលទ្ធកធិវាស្ថានី ជិតក្រុងធីត្រៃ ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
 បហាកស្សបដ៏មានពេយ្យតាំងនៅក្នុងបិប្ផលិគុហា លោកមានអាពាធ ផល
 ឲ្យសេចក្តីទុក្ខ មានដើម្បីជាទម្ងន់ ។

[២០៦] អរិយោ ភគវា សាយស្ស័យសមយំ វេទិ-
 សស្ស័យា វុដ្ឋិណោ យេសាយស្ស័យំ បណ្ណេនស្ស័យោ តេសុ-
 មស្ស័យំ ទមស្ស័យំត្វា បញ្ញាត្ត អាសារេ វិសិដិ ។
 វិសាវុំ មោ ភគវា វាយស្ស័យំ មហេនស្ស័យំ វតម-
 ភេត ភេតិ តេ ភេស្ស័យំ ទមនិយំ ភេតិ យាបនិយំ
 ភេតិ ធុត្វា វេទនា បដិក្កមន្តិ មោ វតិក្កមន្តិ
 មដិក្កមោសាធិ បញ្ញាយនិ មោ វតិក្កមោនិ ។ ឧ មេ
 វន្ត ទមនិយំ ឧ^(១) យាបនិយំ ពាស្សិ មេ ធុត្វា
 វេទនា វតិក្កមន្តិ មោ បដិក្កមន្តិ វតិក្កមោសាធិ
 បញ្ញាយនិ មោ វតិក្កមោនិ ។

[២០៧] សន្តិមេ ភេស្ស័យ ពោជ្ឈន្តិ មយា សម្ម-
 មត្តោតា ភាវិតា តហុលីភតា វតិក្កាយ សម្ពោ-
 ធាយ វិទ្ធាធាយ សំវត្តន្តិ ។ ភគវេ សត្ត ។

១. ម. ឧ. មេ វាណនំ ។

[២០៦] ត្រាបោធនំ ព្រះដំរីមានព្រះកោតទ្រង់ចេញអំពីសម្លុំ
 ក្នុងសាយស្ស័យសម័យ ទ្រង់ចូលទៅគេព្រះមហាកស្សបដំរីមានកាយ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រង់នង្វើលើកសន្ធិវេលាគេក្រាលទុក ។ លុះ
 ព្រះដំរីមានព្រះកោតនង្វើហើយ ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដំរីកាន់ព្រះមហាកស្សប
 ដំរីមានកាយដូច្នោះថា ម្ចាស់កស្សប សរិយេន្តរបស់អ្នក ល្មមអត់ធ្ងន់បាន
 ខ្លះដែរឬ ល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានដែរឬ ទុក្ខវេទនាចូលយ មិនចំរើន
 ឡើយ មានវិស្វកស្រាខ្លះទៅ មិនរីកឡើងទេឬ ។ បតិក្រិត្រអន្ត
 ដីចំរើន សរិយេន្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនល្មមអត់ធ្ងន់បានទេ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
 មិនបានទេ ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ(ក្ល)ក្លាម្នាក់ណាស់ មិនចូលយទេ
 មានវិស្វកស្រាខ្លះទេ ។

[២០៧] ម្ចាស់កស្សប ពោជ្ឈន្តិព្រះដំរីនេះ ដែលគេថាគត
 សំរែងប្រពៃហើយ បានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែងប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីដំរីចំរើន ដើម្បីត្រាស់ដីដី ដើម្បីទិញទាន ។ ពោជ្ឈន្តិព្រះដំរី
 ភីក្ខុខ្លះ ។

តិលាសិក្ខា

[២០៨] សត៌សម្ពោជ្ឈង្គោ ខោ កស្សប មយា
 សធម្មត្តានោ ភាវិតោ ធម្មុល្លិកតោ អភិញ្ញាយ
 សម្ពោជាយ ធិត្វាជាយ សំវត្ថុតំ ។ មេ ។ ឧបេត្តា-
 សម្ពោជ្ឈង្គោ ខោ កស្សប មយា សធម្មត្តានោ
 ភាវិតោ ធម្មុល្លិកតោ អភិញ្ញាយ សម្ពោជាយ ធិត្វា-
 ជាយ សំវត្ថុតំ ។ ឥមេ ខោ កស្សប សត្ត ពោជ្ឈង្គោ
 មយា សធម្មត្តានោ ភាវិតោ ធម្មុល្លិកតោ អភិញ្ញាយ
 សម្ពោជាយ ធិត្វាជាយ សំវត្ថុតំ ។

[២០៩] ធម្ម ធម្មុក្កំ^(១) ពោជ្ឈង្គោ ធម្ម សុភត
 ពោជ្ឈង្គោតំ ។ ឥមេ ធម្ម ធម្មុក្កំ ។ អន្តមយោ ពាយស្ថា
 មហាកស្សបោ កតិកោ ភាសិតំ អភិជន្នំ ។ វុដ្ឋាលំ
 ពាយស្ថា មហាកស្សបោ តត្តា អតោ តថា មហិ-
 លោ ពាយស្ថតោ មហាកស្សបស្ស សោ អតោ តោ
 អយោសិតំ ។

១. ឧ. ៣៧ ។

តិលាសិក្ខា

[២១០] ម្នាលកស្សប សតិសម្ពោជ្ឈង្គោដែលកថាគតបានសំដែង
 ប្រាប់ប្រែតែហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីជំនុំចំពោះ ដើម្បីក្រាស់ជីវិត ដើម្បីឱក្ខាន ។ មេ ។ ម្នាលកស្សប
 មេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គោដែលកថាគតសំដែងប្រាប់ប្រែតែហើយ ចំរើនហើយ
 ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជំនុំចំពោះ ដើម្បីក្រាស់ជីវិត
 ដើម្បីឱក្ខាន ។ ម្នាលកស្សប ពោជ្ឈង្គោតំ ឥមេ ដែលកថាគត
 សំដែងប្រាប់ប្រែតែហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែង
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជំនុំចំពោះ ដើម្បីក្រាស់ជីវិត ដើម្បីឱក្ខាន ។

[២១១] បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែនហើយ ពោជ្ឈង្គ
 តាំងឲ្យយ បពិត្រព្រះសុភត ពិតមែនហើយ ពោជ្ឈង្គតាំងឲ្យយ ។
 លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគបានក្រាស់ចម្រើនចប់ហើយ ។ ព្រះមហាកស្សប
 ដ៏មានអាយុ គឺត្រេកអរចំពោះភាសិតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ឯព្រះ
 មហាកស្សបដ៏មានអាយុ គឺបានជាសរសើរយោគពាក្យនោះ មួយ
 ទៀត ពាក្យនោះ គឺព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ បានលះបង់យ៉ាង
 តោរហើយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារាជ

[២២០] ឯកំ សមយំ កកវំ វុជគហោ វិហារតំ
វេទ្យវេន កលទ្ធកតំវិបេ ។ តទ ទោ មទ សមយេន
អាយស្មា មហាមោក្ខល្លានោ តំជ្ឈក្សេដ បព្វតេ វិហារតំ
អាពាធំកោ ទុក្ខំតោ ពាទ្យុកំលានោ ។

[២២១] អថទោ កកវំ សាយណ្ណសមយំ វដ្ចំ
សល្លាតា វុដ្ឋំតោ យេនាយស្មា មហាមោក្ខល្លានោ តេ-
ទុបសន្តបំ ទុបសន្តបំតា បញ្ញត្តោ អាសនេ វិសីទំ ។
វិសដ្ឋ ទោ កកវំ អាយស្មន្តំ មហាមោក្ខល្លានំ វត-
ទវេន កក្ខំ តេ មោក្ខល្លាន ទមទីយំ កក្ខំ យេប-
ទីយំ កក្ខំ ទុក្ខា វេទនា បដិក្កមន្តំ ទោ អភិក្កមន្តំ
បដិក្កមោសាធំ បញ្ញាយតិ ទោ អភិក្កមោតិ ។
ទ មេ ពន្ត ទមទីយំ ទ យាបទីយំ ពាទ្យុ មេ
ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តំ ទោ បដិក្កមន្តំ អភិក្ក-
មោសាធំ បញ្ញាយតិ ទោ បដិក្កមោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារាជ

[២២០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
វេទ្យវេនជាគលទ្ធកតំវិបស្ថាន ជិតក្រុងកដត្រីះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
មហាមោក្ខល្លានដ៏មានអាយុគង់នៅជិតភ្នំជំរុក្ខដ មានអាពាធ ដល់ទៅ
សេចក្តីទុក្ខ មានជម្ងឺធ្ងន់ ។

[២២១] ព្រះនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចេញអំពីទីសម្ងំក្នុង
សាយណ្ណសម័យ ទ្រង់ចូលទៅក្រែងមហាមោក្ខល្លានដ៏មានអាយុ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រង់គង់លើតាសនដល់គេក្រាបថ្វាយ ។ លុះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ហើយ ក៏មានព្រះទុដ្ឋដ៏កាន់ព្រះមហាមោក្ខ-
ល្លានដ៏មានអាយុជូនដូច្នោះថា ម្ចាស់មោក្ខល្លាន សរីរយន្តរបស់អ្នក ល្មមអត់
ធំធេងខ្លះដែរឬ អ្នកល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានខ្លះដែរឬ ទុក្ខវេទនាជូនដយ
ទៅ មិនចាំបាច់ឡើយ មានគ្រែស្រាតស្រាត្តទៅ មិនគេឡើយទេ ។
បត់គ្រែព្រះអង្គដ៏ចំរើន សរីរយន្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនល្មមអត់ធំធេងទេ
មិនល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេ ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គធ្ងន់ពេកណាស់
មិនជូនដយទេ មានគ្រែឡើយ មិនស្រាតស្រាត្តទេ ។

និសាទវគ្គ

(២២២) សត្តិមេ មោក្ខល្លាន ពោជ្ឈង្គា មយា
សម្មទត្តាតា ភាវិតា ឧហុលីកតា អភិញ្ញាយ សម្ពោ-
តាយ ចិញ្ចាយ សំវត្តន្តំ ។ កតមេ សត្ត ។

(២២៣) សតិសម្ពោជ្ឈង្គា ទោ មោក្ខល្លាន មយា
សម្មទត្តាតា ភាវិតា ឧហុលីកតា អភិញ្ញាយ
សម្ពោតាយ ចិញ្ចាយ សំវត្តន្តំ ។ បេ ។ ឧបេត្តា-
សម្ពោជ្ឈង្គា ទោ មោក្ខល្លាន មយា សម្មទត្តាតា
ភាវិតា ឧហុលីកតា អភិញ្ញាយ សម្ពោតាយ ចិញ្ចា-
នាយ សំវត្តន្តំ ។ នមេ ទោ មោក្ខល្លាន សត្ត ពោជ្ឈង្គា
មយា សម្មទត្តាតា ភាវិតា ឧហុលីកតា អភិញ្ញាយ
សម្ពោតាយ ចិញ្ចាយ សំវត្តន្តំ ។

និសាទវគ្គ

(២២៤) នៃមោក្ខល្លាន ពោជ្ឈង្គតាំង ៧នេះ ដែលកថាគត
សំដែងក្របំប្រៃពហេយ ចំរើនហេយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហេយ ភេន
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជីវិតច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ជីវិត ដើម្បីព្រះខេត្តាន ។
ពោជ្ឈង្គតាំង ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។

(២២៥) ម្នាលមោក្ខល្លាន សតិសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលកថាគត
សំដែងក្របំប្រៃពហេយ ចំរើនហេយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហេយ ភេន
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជីវិតច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ជីវិត ដើម្បីព្រះខេត្តាន ។ បេ ។
ម្នាលមោក្ខល្លាន ។ បេតាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលកថាគតសំដែងក្របំប្រៃព
ហេយ ចំរើនហេយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហេយ ភេនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជីវិត
ច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ជីវិត ដើម្បីព្រះខេត្តាន ។ ម្នាលមោក្ខល្លាន ពោជ្ឈង្គ
តាំង ៧នេះឯង ដែលកថាគតសំដែងក្របំប្រៃពហេយ ចំរើនហេយ
ធ្វើឲ្យរឿយៗហេយ ភេនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជីវិតច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ជីវិត
ដើម្បីព្រះខេត្តាន ។

[២២២] ឥត្យ កកវ ពោជ្ឈង្គា ឥត្យ សុគត
 ពោជ្ឈង្គានិ ។ ឥនេហេត កកវ ។ អត្តមេតោ អាយស្សា
 មហាមោក្ខណ្ឌោ កកវោ ភាសនំ អភិទ្ធិ ។
 វុដ្ឋាហំ តាយស្សា មហាមោក្ខណ្ឌោ តត្តា អាតាតា
 តតា មហិទោ តាយស្សោ មហាមោក្ខណ្ឌោស្ស សោ
 អាតោ អហោសិនិ ។

[២២៣] ឯកំ សមយំ កកវ រាជគោហ វិហារិនិ
 វេជ្ជរាជ កេលទ្ធកងិវាមេ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
 កកវ អាភាទិកោ ហោតិ ទុក្ខំនោ ពាជ្ឈតិណោ ។

[២២៤] អដទោ អាយស្សា មហាទុក្ខោ យេន
 កកវ តេទុបសន្តមំ ទុបសន្តមិត្វា កកវន្តំ អភិកិទេត្វា
 ឯតមន្តំ ចិសិនិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិន្ធិ ទោ អាយ-
 ស្សន្តំ មហាទុក្ខំ កកវ ឯតទេហេត បដិកុក្ក តិ ទុក្ខ
 ពោជ្ឈង្គានិ ។ សន្តិមេ កាទ្ធ ពោជ្ឈង្គា កកវតា សម្ម-
 ទត្វាតា ភាវតា តហុលីកតា អភិញ្ញាយ សម្ពោ-
 ណាយ ចិត្តាធាយ សវត្តន្តំ ។ តាតមេ សត្ត ។

[២២៥] បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឯកមេហើយ ពោជ្ឈង្គតាំង
 ឡាយ បពិត្រព្រះសុគត ឯកមេហើយ ពោជ្ឈង្គតាំងឡាយ ។ លុះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ចម្រើនរបស់ហើយ ។ ព្រះមហាមោក្ខណ្ឌ
 ដ៏មានអាយុ ក៏ត្រេកអរ រីករាយចំពោះភាសិតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ឯព្រះមហាមោក្ខណ្ឌដ៏មានអាយុ ក៏បានជាសរសើរយលកណពាននោះ
 ណពាននោះ ក៏ព្រះមហាមោក្ខណ្ឌបានលះបង់យ៉ាងនោះហើយ ។

[២២៦] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
 វេល្យោនជាតលទ្ធកងិវាមេ ដិតក្រុងរាជគិរី ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់មេតាពាជ ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ មានដម្ងឺច្រង់ ។

[២២៧] ត្រាខាងឯង ព្រះមហាទុក្ខដ៏មានអាយុបានចូលទៅ
 ភាសន៍ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ត្រាបថ្វាយបង្គំព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមហាទុក្ខដ៏មាន
 អាយុគង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់ផ្សំចុះថា
 ម្ចាស់ទុក្ខ ចូរអ្នកសំដែងពោជ្ឈង្គតាំងឡាយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 ពោជ្ឈង្គតាំង ៧ នេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ប្រាំហើយ
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឯងឲ្យសំ
 ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ពោជ្ឈង្គតាំង ៧ ក៏ដូច្នោះ ។

[២២៧] សត្វសម្ពោជ្ឈន្តោ ទោ ពន្ត ភកវតា
 សឫទត្តោតោ ភាវតោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ
 សម្ពោជាយ ធិត្វាជាយ សំវត្តតិ ។ មេ ។ ទមេត្វា-
 សម្ពោជ្ឈន្តោ ទោ ពន្ត ភកវតា សឫទត្តោតោ ភាវតោ
 ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ សម្ពោជាយ ធិត្វាជាយ
 សំវត្តតិ ។ ឧមេ ទោ ពន្ត សត្ត ពោជ្ឈន្តោ ភកវតា
 សឫទត្តោតោ ភាវតោ ពហុលីកតោ អភិញ្ញាយ សម្ពោ-
 ជាយ ធិត្វាជាយ សំវត្តតិ ។

[២២៨] ឧក្ស ចុទ្ធ ពោជ្ឈន្តោ ឧក្ស ចុទ្ធ ពោជ្ឈន្តោ-
 តិ ។ វននេវេតាយស្មា មហាចុន្ទោ សមនុញ្ញោ សត្វា
 វរោសិ ។ វុដ្ឋាហិ ច ភកវ ឧត្ត អាតាតា កថា
 ឧហ្មិលា ច ភកវតោ សោ អាតាតោ អហោសំតំ ។

[២២៧] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សតិសម្ពោជ្ឈន្ត ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ប្រពៃហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ ភែន
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជំនឿច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះធិត្វាន ។ ចេរ
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ។ បេតុសម្ពោជ្ឈន្ត ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ត្រាស់ប្រពៃហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ ភែនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីជំនឿច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះធិត្វាន ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន ពោជ្ឈន្តចាតិ ពនេឯនី ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ប្រពៃហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ ភែនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ជំនឿច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះធិត្វាន ។

[២២៨] ម្នាលចុន្ទ ពិតបែរហើយ ពោជ្ឈន្តចាំនិទ្យាយ ម្នាលចុន្ទ
 ពិតបែរហើយ ពោជ្ឈន្តចាំនិទ្យាយ ។ លុះព្រះមហាចុន្ទដ៏មានកាយ
 សំវេនឲ្យចម្រើនចប់ហើយ ព្រះសាស្ត្រក៏ទ្រង់ពេញព្រះហឫទ័យ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏បានជាសរសើរយោគគោតមនោះ គោតមនោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏បានលេងយ៉ាងនោះហើយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស បោកវិវាទ

(២២៩) សង្កមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា តហុលី-
 កាល អនាវា ទាវដ្ឋមនាយ សំវត្តន្តិ ។ តាតវេ វេស្ក ។
 សនិសម្ពោជ្ឈង្គា ។ មេ ។ ទមេត្វាសម្ពោជ្ឈង្គា ។
 វេសេ ទោ ភិក្ខុវេ វេស្ក ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា តហុលីក-
 កាល អនាវា ទាវដ្ឋមនាយ សំវត្តន្តិ ។

(២៣០) អប្បកា តេ មនុស្សសុ
 វេសេ ជនា ចារកមំនោ
 អថាយំ វេស្កា មជ្ជា
 តិរមេវាទុណវតំ ។
 យេ ច ទោ សម្មនត្វាតោ
 ធម្មេ ធម្មាមុត្តំនោ
 តេ ជនា ចារកេស្សន្តិ
 មត្តុធម្មេ វុទ្ធកុវំ ។
 កុល្លំ ធម្មំ វិច្ឆារាយ
 សុត្តំ ភាវេថ មល្លិកោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បោកវិវាទ

(២២៩) ច្បាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ពោជ្ឈង្គចាំនិ វេសេ ដែល
 បុគ្គលចំរើមហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យឃ្លាត
 ចាកទីមិនមែនជាត្រឹម ឲ្យវេលាទីជាត្រឹម ។ ពោជ្ឈង្គចាំនិ វេសេ ដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ គឺសគិសម្ពោជ្ឈង្គ ។ មេ ។ ទមេត្វាសម្ពោជ្ឈង្គ ។
 ច្បាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ពោជ្ឈង្គចាំនិ វេសេ ដែលបុគ្គលចំរើមហើយ
 ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យឃ្លាតចាកទីមិនមែនជា
 ត្រឹម ឲ្យវេលាទីជាត្រឹម ។

(២៣០) មណ្ឌមនុស្សចាំនិទ្យាយ ផនចាំនិទ្យាយឯណា
 វេលាវេលាត្រឹមគឺព្រះទិព្វាន ផនចាំនិទ្យាយនោះ មានចំនួនគិច
 ខេ សត្វត្រពិចិរេសស្ស)ទៅតាមត្រឹមគឺវេស្ក ។ ក្នុងផន
 ណាប្រព្រឹត្តតាមធម៌ក្នុងធម៌ ដែលព្រះកថាគកសំវេស្កប្រាប់
 ប្រពៃហើយ ក្នុងផននោះនឹងឆ្លងផុតទីកន្លែងវេស្កមុត្ត ដែល
 គេឆ្លងបានដោយលំបាកពេក ហើយវេលាវេលាត្រឹមគឺព្រះ
 ទិព្វានបាន ។ មណ្ឌកលរបេន្តវេស្ក ហើយចំរើមធម៌ស

និទានវគ្គ

ឱកា រមោតាហតធម្ម
 វិវេកេ យតុ ត្វបំ
 តត្រាភំរតិមិទ្ធិយ្យ
 ហំត្វា កាមេ អតំព្យុទោ
 បរិយោធិបយ្យ អត្តាធំ
 ជំត្តក្ខេសេហំ បណ្ឌិតោ
 យេសិ សម្ពោជិយង្កេសុ
 សព្វា ជំត្តំ សុភាវិតំ
 អាណាចយ្យជំជំស្សត្តេ
 អនុចាធាយ យេ រតា
 ទិណាសវំ ជុតិមិទ្ធា
 តេ លោកេ បរិជិត្តតាតិ ។

និទានវគ្គ

ចេញចាកពេលីយ ពាស្រីយព្រះនិព្វាន ដែលគ្មានសេចក្តី
 កាលីយហើយ ឧប្បិលះបង់តាមចាំនិទ្យាយ ជាអ្នកដក
 បានកម្រិត ប្រាថ្នាខ្យល់សេចក្តីស្រែកអរ ចំពោះក្នុងសេចក្តីស្ងប់
 ស្ងាត់ ដែលសត្វត្រកអរបានដោយកម្រិមនោះ បណ្ឌិតត្រូវ
 ធ្វើខ្លួនឱ្យផ្លូវផងចាកសេចក្តីសៅហ្មងវិនិច្ឆ័យ ក្នុងផលណាបាន
 ចំរើនចំគួរដោយប្រិព ក្នុងសម្ពោជ្យង្កំហំនិទ្យាយហើយ មិន
 បានប្រិកាន់មាំ ត្រែកអរក្នុងការលះសេចក្តីប្រិកាន់ ក្នុងផល
 នោះ រើមនីអស់ភាសវៈ បានសេចក្តីត្រូវរឿន បរិនិព្វាន
 ហើយក្នុងរលាភ ។

(២៣០) យេសំ កេសត្ថំ ភិក្ខុវេ សន្តំ ពោជ្ឈង្គំ

វិទ្ធា វិវេទ្ធា តេសំ អវិយោ មាត្តា សម្មាទុក្ខក្ខយ-

តាមី ។ យេសំ កេសត្ថំ ភិក្ខុវេ សន្តំ ពោជ្ឈង្គំ

អាទ្ធា អាវេទ្ធា តេសំ អវិយោ មាត្តា សម្មាទុក្ខក្ខយ-

តាមី ។ កកមេ សន្តំ ។ សតិសម្មាជ្ឈង្គំ ។ យេ ។

ទុបេត្តាសម្មាជ្ឈង្គំ ។

(២៣២) យេសំ កេសត្ថំ ភិក្ខុវេ ឥមេ សន្តំ

ពោជ្ឈង្គំ វិទ្ធា វិវេទ្ធា តេសំ អវិយោ មាត្តា សម្មា-

ទុក្ខក្ខយតាមី ។ យេសំ កេសត្ថំ ភិក្ខុវេ ឥមេ

សន្តំ ពោជ្ឈង្គំ អាទ្ធា អាវេទ្ធា តេសំ អវិយោ

បក្កា សម្មាទុក្ខក្ខយតាមីនំ ។

(២៣១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកជនណាមួយ លះបង់ពោជ្ឈង្គ

ទាំង ៧ ហើយ ពួកជននោះក៏ឈ្មោះថាលះបង់អវិយមគ្គ ដែលប្រព្រឹត្ត

ទៅដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកណា

មួយបានប្រាព្វពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ហើយ អ្នកនោះក៏ឈ្មោះថាបានប្រាព្វ

អវិយមគ្គ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃដែរ ។ ពោជ្ឈង្គ

ទាំង ៧ គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិសិកេសម្មាជ្ឈង្គំ ១ ។ យេ ។ ទុបេត្តា-

សម្មាជ្ឈង្គំ ១ ។

(២៣២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកជនណាមួយលះបង់ពោជ្ឈង្គ

ទាំង ៧ នេះ ពួកជននោះក៏ឈ្មោះថាលះបង់អវិយមគ្គ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ

ដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកជនណាមួយ

ប្រាព្វពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ពួកជននោះក៏ឈ្មោះថាបានប្រាព្វឲ្យអវិយ-

មគ្គ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃដែរ ។

(២៣៣) សន្តិមេ កំភូមេ ពោជ្ឈង្គំ ភារីតា ពហុ-
 លីកតា អរិយា ធិយ្យានិកា ធិយ្យន្តំ ឧត្តរស្ស-
 សម្មាទុក្ខក្ខយាយ ។ កកមេ សន្ត ។ សន្តិសម្ពោ-
 ជ្ឈង្គំ ។ មេ ។ ទមត្វាសម្ពោជ្ឈង្គំ ។ កមេ ទោ កំភូមេ
 សន្ត ពោជ្ឈង្គំ ភារីតា ពហុលីកតា អរិយា ធិយ្យ-
 និកា ធិយ្យន្តំ ឧត្តរស្ស សម្មាទុក្ខក្ខយាយានិ ។

(២៣៤) សន្តិមេ កំភូមេ ពោជ្ឈង្គំ ភារីតា ពហុ-
 លីកតា ឯកទ្ធិនិកាយ វិភកាយ ធិរោងាយ ទម-
 សហាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោងាយ ធិញ្ចាយ សំ-
 វត្តន្តំ ។ កកមេ សន្ត ។ សន្តិសម្ពោជ្ឈង្គំ ។ មេ ។
 ទមត្វាសម្ពោជ្ឈង្គំ ។ កមេ ទោ កំភូមេ សន្ត ពោជ្ឈ-
 ង្គំ ភារីតា ពហុលីកតា ឯកទ្ធិនិកាយ វិភកាយ
 ធិរោងាយ ទមសហាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោងាយ ធិញ្ច-
 ងាយ សំវត្តន្តិ ។

(២៣៥) ម្ចាស់កំភូមេ ពោជ្ឈង្គំ ភារីតា ពហុ-
 លីកតា អរិយា ធិយ្យានិកា ធិយ្យន្តំ ឧត្តរស្ស-
 សម្មាទុក្ខក្ខយាយ ។ កកមេ សន្ត ។ សន្តិសម្ពោ-
 ជ្ឈង្គំ ។ មេ ។ ទមត្វាសម្ពោជ្ឈង្គំ ។ កមេ ទោ កំភូមេ
 សន្ត ពោជ្ឈង្គំ ភារីតា ពហុលីកតា អរិយា ធិយ្យ-
 និកា ធិយ្យន្តំ ឧត្តរស្ស សម្មាទុក្ខក្ខយាយានិ ។

(២៣៦) ម្ចាស់កំភូមេ ពោជ្ឈង្គំ ភារីតា ពហុ-
 លីកតា ឯកទ្ធិនិកាយ វិភកាយ ធិរោងាយ ទម-
 សហាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោងាយ ធិញ្ចាយ សំ-
 វត្តន្តំ ។ កកមេ សន្ត ។ សន្តិសម្ពោជ្ឈង្គំ ។ មេ ។
 ទមត្វាសម្ពោជ្ឈង្គំ ។ កមេ ទោ កំភូមេ សន្ត ពោជ្ឈ-
 ង្គំ ភារីតា ពហុលីកតា ឯកទ្ធិនិកាយ វិភកាយ
 ធិរោងាយ ទមសហាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោងាយ ធិញ្ច-
 ងាយ សំវត្តន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សិរីសុត្តនិទានស្ស បរាសរស្មោ

ពិស្សុទ្ធាន័

ចាលា សុរិយុចរា ។ ១

កំលាទេ^១ អមរ តយោ

ចារតាមី វិរាតោ ២

អរិយា ធិត្វាធាយ^(២) ចាតិ ។

១ ឧ. ម. ឥណតា ។ ២ ឥត្វិកាយ ។

សុត្តន្តបិដក សិរីសុត្តនិទាយ បរាសរស្មោ

ទទ្ធាននៃគិលានវិគ្គដោះអី

និយាយអំពីពួកសត្វ ១ ទមហដូចព្រះកោតិក្យមាន ២ រឿង

ដប្បីមាន ៣ រឿងដទៃទៀត បុគ្គលដល់ត្រើយ ១ លរបង

ពោជ្យន្ត ១ មន្តជំប្រសើរ ១ ពោជ្យន្តប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី

ព្រះនិព្វាន ១ ។

ទុកាយវិគ្គ

[២៣៥] រដេចោ រញ្ញុនោ ភិក្ខុ យេន ពតតិ
តេទុបសង្កមំ ទុបសង្កមិក្ខា ពតត្ថំ រតិវាទេត្វា ឯត-
បង្កំ ឯសំដំ ។ ឯតបង្កំ ឯសំដំ ទេ ហោ ភិក្ខុ
តតត្ថំ ឯតទេវេច ពោជ្ឈង្គានំ ពោជ្ឈង្គានំ កន្ត វុទ្ធនំ
ភិក្ខុវតា ទុ ទោ កន្ត ពោជ្ឈង្គានំ វុទ្ធនំ ។ សម្ពោ-
នាយ សំវត្តនំ ទោ ភិក្ខុ តស្មា ពោជ្ឈង្គានំ វុទ្ធនំ ។

[២៣៦] វេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេ-
តិ វិវេកឯស្សំ វិវេកឯស្សំ ឯរោធឯស្សំ វេស្ស-
ក្កមវណាមី ។ មេ ។ ទេត្វាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេ-
កឯស្សំ វិវេកឯស្សំ ឯរោធឯស្សំ វេស្សក្កម-
វណាមី ។ សម្ពោនាយ សំវត្តនំ ទោ ភិក្ខុ តស្មា
ពោជ្ឈង្គានំ វុទ្ធនំ ។

ទុកាយវិគ្គ

[២៣៧] ត្រាតានេន ភិក្ខុយេរុបទានចូលទៅកាលព្រះដំរីមាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ គំក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដំរីមានព្រះភាគ រួច
អង្គុយក្នុងជីវីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងជីវីសមគួរហើយ គំក្រាប
បង្គំចូលសួរព្រះដំរីមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យ
តេវេនិយាយថា ពោជ្ឈង្គំ ពោជ្ឈង្គំ ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដែល
ហៅថាពោជ្ឈង្គំ កើតឃើញដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ធម៌ចាំឱ្យយ
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីគ្រាសំដឹង ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថាពោជ្ឈង្គំ ។

[២៣៨] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើន
នូវសតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ដែលកស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កស្រីយសេចក្តី
ឡើយណាយ កស្រីយសេចក្តីលេត់ បង្កើនទៅកេតាលបេនី ។ មេ ។
ចំរើនខ្លះមេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គំ ដែលកស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កស្រីយ
សេចក្តីឡើយណាយ កស្រីយសេចក្តីលេត់ បង្កើនទៅកេតាលេ
បនី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ធម៌ចាំឱ្យយប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីគ្រាសំដឹង ព្រោះ
ហេតុនោះ ទើបហៅថាពោជ្ឈង្គំ ។

[២៣៧] សត្ត ភេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈន្តំ ទេសិស្សមិ
តំ សុណាភជ ។ កាសយ ច ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ។
សតិសម្ពោជ្ឈន្តោ ។ បេ ។ ទេបក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តោ ។ ឥមេ
ចោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ។

[២៣៨] កាមរាគដ្ឋាទីយានំ ភិក្ខុវេ ចញ្ចំ ម-
ទសិការតហុលីការា អនុប្បន្នោ ទេវេ កាមច្ឆន្ទោ
ទប្បដ្ឋតិ ទប្បន្នោ ច កាមច្ឆន្ទោ ភិយ្យោភារាយ វេ-
បុល្លាយ សំវត្តតិ ។

[២៣៩] ព្យាហនដ្ឋាទីយានំ ភិក្ខុវេ ចញ្ចំ ម-
ទសិការតហុលីការា អនុប្បន្នោ ទេវេ ព្យាហនោ ទប្បដ្ឋ-
តិ ទប្បន្នោ ច ព្យាហនោ ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ
សំវត្តតិ ។

[២៤០] ដីទម៌ទដ្ឋាទីយានំ ភិក្ខុវេ ចញ្ចំ ម-
ទសិការតហុលីការា អនុប្បន្នោ ទេវេ ដីទម៌ទំ ទប្បដ្ឋតិ
ទប្បន្នោ ដីទម៌ទំ ភិយ្យោភារាយ វេបុល្លាយ សំវត្តតិ

[២៣៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពថាគន្លងសិវែងច្បាពោជ្ឈន្ត
ទាំង ៧ វេលាអ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់ធម៌នោះចុះ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ធ្វើដូចម្តេច ។ គឺសតិសម្ពោជ្ឈន្ត ១
។ បេ ។ ទេបក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្តមាន ៧
នេះឯង ។

[២៣៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមច្ឆន្ទៈដែលមិនទាន់កើតឡើង
ក៏កើតឡើង ទ័ងកាមច្ឆន្ទៈដែលកើតឡើងហើយ វែមនិប្រត្រិត្តទៅដើម្បី
ការដឹងទូលាយជាភិយ្យោភារា ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តទ័ងធ្វើឱ្យច្រើនចូរធម៌
ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃកាមកម ។

[២៣៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាហនដែលមិនទាន់កើតឡើង
ក៏កើតឡើង ទ័ងព្យាហនដែលកើតឡើងហើយ វែមនិប្រត្រិត្តទៅដើម្បី
ការដឹងទូលាយជាភិយ្យោភារា ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តទ័ងធ្វើឱ្យច្រើនចូរធម៌
ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃព្យាហន ។

[២៤០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដីទម៌ដែលមិនទាន់កើតឡើង
ក៏កើតឡើង ទ័ងដីទម៌ដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រត្រិត្តទៅដើម្បីការ
ដឹងទូលាយជាភិយ្យោភារា ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តទ័ងធ្វើឱ្យច្រើនចូរធម៌
ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃដីទម៌ ។

(២២១) ទទួលកុក្កុដ្ឋាដ៏យាង កំភូរ ទន្ធនំ មនសិការពហុលីភារា អនុម្បន្តា ទទួលកុក្កុដ្ឋា ទម្បន្តនំ ទម្បន្តា ទទួលកុក្កុដ្ឋា កំយោភារាយ វេទុលាយ សំវត្ថនំ ។

(២២២) វិចិត្តាដ៏យាង កំភូរ ទន្ធនំ មនសិ- ការពហុលីភារា អនុម្បន្តា ទេវំ វិចិត្តា ទម្បន្តនំ ទម្បន្តា ម វិចិត្តា កំយោភារាយ វេទុលាយ សំ- វត្ថនំ ។

(២២៣) សតិសន្តោដ្ឋង្គនំដ៏យាង កំភូរ ទន្ធនំ មនសិការពហុលីភារា អនុម្បន្តា ទេវំ សតិសន្តោ- ដ្ឋង្គនំ ទម្បន្តនំ ទម្បន្តា ម សតិសន្តោដ្ឋង្គនំ ភាវចា- ភាវិម្បិ ឥច្ឆនំ ។ មេ ។ ទមេត្វាសន្តោដ្ឋង្គនំដ៏យាង កំភូរ ទន្ធនំ មនសិការពហុលីភារា អនុម្បន្តា ទេវំ ទមេត្វាសន្តោដ្ឋង្គនំ ទម្បន្តនំ ទម្បន្តា ម ទមេត្វាសន្តោដ្ឋង្គនំ ភាវចាភាវិម្បិ ឥច្ឆនំ ។

(២២១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទទួលកុក្កុដ្ឋាដែលមិនទាន់កើតឡើង កំភើបឡើង ទំនិទទួលកុក្កុដ្ឋាដែលកើតឡើងហើយ កំប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី ការដឹងមូលយថាភិយោភាត ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចក្ខុទំនិធ្វើឱ្យច្រើនឡូធម៌ ទាំងឡាយដែលជាទីគំនិតទទួលកុក្កុដ្ឋា ។

(២២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិត្តាដែលមិនទាន់កើតឡើង កំភើបឡើង ទំនិវិចិត្តាដែលកើតឡើងហើយ កំប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការ ដឹងមូលយថាភិយោភាត ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចក្ខុទំនិធ្វើឱ្យច្រើនឡូធម៌ទាំង ឡាយដែលជាទីគំនិតវិចិត្តា ។

(២២៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សតិសន្តោដ្ឋង្គនំដែលមិនទាន់ កើតឡើង កំភើបឡើង ទំនិសតិសន្តោដ្ឋង្គនំដែលកើតឡើងហើយ កំដល់ឱ្យការពេញបរិបូណ៌ដោយការតា ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចក្ខុទំនិធ្វើឱ្យ ច្រើនឡូធម៌ទាំងឡាយដែលជាទីគំនិតសតិសន្តោដ្ឋង្គនំ ។ មេ ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ទមេត្វាសន្តោដ្ឋង្គនំដែលមិនទាន់កើតឡើង កំភើបឡើង ទំនិទមេត្វាសន្តោដ្ឋង្គនំដែលកើតឡើងហើយ កំដល់ឱ្យការពេញបរិបូណ៌ ដោយការតា ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចក្ខុទំនិធ្វើឱ្យច្រើនឡូធម៌ទាំងឡាយដែល ជាទីគំនិតទមេត្វាសន្តោដ្ឋង្គនំ ។

(២២២) អយោជំសោ ភិក្ខុវេ ចេសំករោនោ
 អនុប្បន្នោ ថេវ កាមច្ឆន្នោ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នោ ច
 កាមច្ឆន្នោ ភិយ្យោភាវយ វេបុល្លាយ សំវត្ថុតិ ។
 អនុប្បន្នោ ថេវ ព្យាថានោ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នោ ច
 ព្យាថានោ ភិយ្យោភាវយ វេបុល្លាយ សំវត្ថុតិ ។ អ-
 នុប្បន្នោ ថេវ ខិណ្ឌុន្នំ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ ខិណ្ឌុន្នំ
 ភិយ្យោភាវយ វេបុល្លាយ សំវត្ថុតិ ។ អនុប្បន្នោ ថេវ
 ឧទ្ធចក្កញ្ញំ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ ឧទ្ធចក្កញ្ញំ ភិយ្យោ-
 ភាវយ វេបុល្លាយ សំវត្ថុតិ ។ អនុប្បន្នោ ថេវ វិចិក្ខុន្តា
 ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នោ ច វិចិក្ខុន្តា ភិយ្យោភាវយ វេ-
 បុល្លាយ សំវត្ថុតិ ។

(២២៣) អនុប្បន្នោ ថេវ សតិសម្ពោជ្ឈន្តោ ឧប្បន្ន-
 តិ ឧប្បន្នោ ច សតិសម្ពោជ្ឈន្តោ ឧប្បន្នតិ ។ បេ ។
 អនុប្បន្នោ ថេវ ឧបេក្កាសម្ពោជ្ឈន្តោ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នោ
 ច ឧបេក្កាសម្ពោជ្ឈន្តោ ឧប្បន្នតិ ។

(២២២) ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងខ្យាយ កាលបុគ្គលធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តដោយ
 មិនធានាបាយប្រាជ្ញា កាមច្ឆន្តៈដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង
 នឹងកាមច្ឆន្តៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីភាវៈដ៏ធំទូលាយ
 ជាកិរិយាភាព ។ ព្យាថាទដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង នឹង
 ព្យាថាទដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីភាវៈដ៏ធំទូលាយជាកិ-
 រិយាភាព ។ មិនមែនដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង នឹងមិន-
 មែនដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីភាវៈដ៏ធំទូលាយជាកិរិយា-
 ភាព ។ ឧទ្ធចក្កញ្ញដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង នឹងឧទ្ធចក្កញ្ញ
 ដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីភាវៈដ៏ធំទូលាយជាកិរិយា-
 ភាព ។ វិចិក្ខុន្តាដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង នឹងវិចិក្ខុន្តាដែល
 កើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីភាវៈដ៏ធំទូលាយជាកិរិយាភាព ។

(២២៣) សតិសម្ពោជ្ឈន្តិដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើត
 ឡើង ទាំងសតិសម្ពោជ្ឈន្តិដែលកើតឡើងហើយ ក៏លេចទៅវិញ ។ បេ ។
 ឧបេក្កាសម្ពោជ្ឈន្តិដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំងឧបេក្កា-
 សម្ពោជ្ឈន្តិដែលកើតឡើងហើយ ក៏លេចទៅវិញ ។

[២២៦] យោងសោ ០ ទោ តិក្កុវេ មនសិករោ-
 តោ អនុប្បន្នោ ទេវ កាមត្ថន្នោ ទុប្បន្នតិ ទុប្បន្នោ
 ០ កាមត្ថន្នោ មហិយតិ ។ អនុប្បន្នោ ទេវ ព្យាហានោ
 ទុប្បន្នតិ ទុប្បន្នោ ០ ព្យាហានោ មហិយតិ ។ អ-
 នុប្បន្នោ ទេវ ទុប្បន្នតិ ទុប្បន្ន ០ ទីនមិទ្ធិ ម-
 ហិយតិ ។ អនុប្បន្នោ ទុប្បន្នតិ ទុប្បន្ន ០ ទីនមិទ្ធិ ម-
 ហិយតិ ។ អនុប្បន្នោ ទេវ វិចិត្រា
 ទុប្បន្នតិ ទុប្បន្នោ ០ វិចិត្រា មហិយតិ ។

[២២៧] អនុប្បន្នោ ទេវ សតិសម្ពោជ្ឈន្តោ ទុប្បន្នតិ
 ទុប្បន្នោ ០ សតិសម្ពោជ្ឈន្តោ កាវណាចារិប្បិ កត្ត-
 ។ មេ ។ អនុប្បន្នោ ទេវ ទេវត្តាសម្ពោជ្ឈន្តោ ទុប្បន្នតិ
 ទុប្បន្នោ ០ ទេវត្តាសម្ពោជ្ឈន្តោ កាវណាចារិប្បិ កត្ត-
 តិ ។

[២២៦] ម្ចាស់កុំចាំនិទ្យាយ កាលបុគ្គលធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តដោយ
 ទោយ[្រាជ្យ] កាលបច្ចុប្បន្នដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំង
 កាលបច្ចុប្បន្នដែលកើតឡើងហើយ ក៏លះចេញបាន ។ ព្យាហានដែលមិន
 ទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំងព្យាហានដែលកើតឡើងហើយ
 ក៏លះចេញបាន ។ មិនមិច្ឆាដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំង
 មិនមិច្ឆាដែលកើតឡើងហើយ ក៏លះចេញបាន ។ ទទួលកុក្កុចដែលមិន
 ទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំងទទួលកុក្កុចដែលកើតឡើងហើយ
 ក៏លះចេញបាន ។ វិចិត្រាដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង
 ទាំងវិចិត្រាដែលកើតឡើងហើយ ក៏លះចេញបាន ។

[២២៧] សតិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង
 ទាំងសតិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់ខ្ញុំតាមពេញបរិបូណ៌
 ដោយការងារ ។ មេ ។ ទេវត្តាសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើត
 ឡើង ទាំងទេវត្តាសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់ខ្ញុំតាមពេញ
 បរិបូណ៌ដោយការងារ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយសុ មហាវិញ្ញ

(២២៨) សត្ត វោ ភិក្ខុវេ អបរិហានីយេ ធម្ម
 នេសិស្សបំ តំ សុណាជ ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ សត្ត
 អបរិហានីយោ ធម្មា ។ យទិទំ សត្ត ភោជ្ឈង្គា ។
 កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ។ មេ ។ ឧបេត្តា-
 សម្មោជ្ឈង្គោ ។ ឥមេ វោ ភិក្ខុវេ សត្ត អបរិហានីយោ
 ធម្មានំ ។

(២២៩) យោ ភិក្ខុវេ មត្តោ យា បដិបទា តណ្ហា-
 ត្តយាយ សំវត្តនំ តំ មត្តំ តំ បដិបទំ កាវេជ ។
 កតមេ ច ភិក្ខុវេ មត្តោ កតមា ច បដិបទា
 តណ្ហាត្តយាយ សំវត្តនំ ។ យទិទំ សត្ត ភោជ្ឈង្គា ។
 កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គោ ។ មេ ។ ឧបេត្តា-
 សម្មោជ្ឈង្គោនំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិញ្ញ

(២២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គោគគន្លឹះសំដែងខ្លះអបរិហា-
 នីយធម៌ គឺធម៌ដែលមិនសាបសូន្យ ៧ ប្រការ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នក
 ទាំងឡាយស្តាប់ធម៌នោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអបរិហានីយេ-
 ធម៌ទាំង ៧ ប្រការ កើតដូចម្តេច ។ គឺពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការនេះឯង ។
 ចុះពោជ្ឈង្គទាំង ៧ កើតដូចម្តេច ។ គឺសតិសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ មេ ។ ឧបេត្តា-
 សម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អបរិហានីយធម៌មាន ៧ ប្រការ
 នេះឯង ។

(២២៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មន្តឯណា បដិបទាឯណា ប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីការអស់ទៅនៃកណ្តា ចូរអ្នកទាំងឡាយចំរើនមគ្គនោះ បដិបទា
 នោះចុះ ។ ចុះមន្តដូចម្តេច បដិបទាដូចម្តេច ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការ
 អស់ទៅនៃកណ្តា ។ គឺពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការនេះឯង ។ ចុះពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ ប្រការ កើតដូចម្តេច ។ គឺសតិសម្មោជ្ឈង្គ ១ ។ មេ ។ ឧបេត្តា-
 សម្មោជ្ឈង្គ ១ ។

ពាយ័ព្វ

[២៨០] ឃុំ វុត្ត អាយស្មា ឧទាយ ភគវន្តំ ឯត-
 ធរោច កង់ កាវតា ធុ ខោ កន្លេ សត្ត តោជ្ឈង្គា
 កង់ ពហុលីកតា កណ្តាត្តយាយ សំវត្តន្តីតំ ។ ឥធុ
 ឧទាយ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ កាវតិ វិវេកចិស្សិតំ
 វិភកចិស្សិតំ ឯរោធិចិស្សិតំ វិបុលំ មហាន្តតំ អប្ប-
 មាណំ អព្យាបជ្ឈំ ឧស្ស សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ កាវយតោ
 វិវេកចិស្សិតំ វិភកចិស្សិតំ ឯរោធិចិស្សិតំ (១) វិបុលំ
 មហាន្តតំ អព្យមាណំ អព្យាបជ្ឈំ ឧស្សា មហិយតិ
 ។ យេ ។ ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គំ កាវតិ វិវេកចិស្សិតំ វិភ-
 កចិស្សិតំ ឯរោធិចិស្សិតំ វិបុលំ មហាន្តតំ អព្យមាណំ
 អព្យាបជ្ឈំ ឧស្ស ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គំ កាវយតោ
 វិវេកចិស្សិតំ វិភកចិស្សិតំ ឯរោធិចិស្សិតំ វិបុលំ

១ ១. ឯត្តប វេទប្បន្តបណ្ឌិតំ បាយ ភតិ ។

ពាយ័ព្វ

[២៨០] កាបេយ្យំព្រះដំបាទព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះពាយ័ព្វដំបាទកេយ្យក៏ក្រាបបង្គំទូលសូត្រដំបាទព្រះភាគដូច្នោះថា
 បង្គំត្រូវព្រះភ្នំដំបាទ កុរោត្ស្រង្គំទាំង ៧ ប្រការ ដែលបុគ្គលទាំងនេះ
 បូជាបូជា បានធ្វើឲ្យប្រើទុក្ខបូជា ទើបប្រើត្រូវទៅដើម្បីការសេសសំទៅនៃ
 កណ្តា ។ ហ្នាលពាយ័ព្វ ភិក្ខុនិសាសនារបស់ បំរើខ្ញុំសតិសម្ពោជ្ឈង្គ
 ដែលកេស្រីយន្តវិវេក កេស្រីយន្តវិវេកៈ កេស្រីយន្តវិវេក ដ៏ទូលាយ
 ធំប្រមាណបំផុត បំផុតមានព្យាបាទ កាលភិក្ខុនោះបំរើខ្ញុំសតិ-
 សម្ពោជ្ឈង្គ ដែលកេស្រីយន្តវិវេក កេស្រីយន្តវិវេកៈ កេស្រីយន្តវិវេក
 ដ៏ទូលាយ ធំប្រមាណបំផុត បំផុតមានព្យាបាទ ភិក្ខុនោះក៏លះលង់កណ្តា
 លេញបាន ។ យេ ។ ភិក្ខុបំរើខ្ញុំឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលកេស្រីយន្ត
 វិវេក កេស្រីយន្តវិវេកៈ កេស្រីយន្តវិវេក ដ៏ទូលាយ ធំប្រមាណ
 បំផុត បំផុតមានព្យាបាទ កាលភិក្ខុនោះក៏តុល្យបំរើខ្ញុំឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គ
 ដែលកេស្រីយន្តវិវេក កេស្រីយន្តវិវេកៈ កេស្រីយន្តវិវេក ដ៏ទូលាយ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស បណ្តាំបញ្ច

បយន្តតំ អប្បធាណំ វេត្យមជ្ឈំ តណ្ហា បរិយេនំ
 តណ្ហាយ ធម្មាធា តម្កំ បរិយេនំ តម្កស្ស ធម្មាធា
 ទុក្ខំ បរិយេនំ ។ វិនំ ខេ ទុដាយំ តណ្ហក្ខយោ
 តម្កក្ខយោ តម្កក្ខយោ ទុក្ខក្ខយោតិ ។

(២៥០) យោ ភិក្ខុវេ មក្ខោ យា បដិធនា តណ្ហា-

ដំរោជាយ សំវត្តតំ តំ មក្កំ តំ បដិធនំ កាវេសំ ។
 កតមា ច ភិក្ខុវេ មក្ខោ កតមា ច បដិធនា តណ្ហា-
 ដំរោជាយ សំវត្តតំ ។ យទិដំ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ។
 តាវេស សត្តំ ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ។ វេ ។ ទុវេត្វា-
 សម្ពោជ្ឈង្គំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ ឧបាសាវេត្ត

ដំប្រមាណបំបាទ មិនមានព្យាបាទ ភិក្ខុវេ កំលះបង់តណ្ហា ចេញ
 ព្រោះកាលះបង់តណ្ហា បាទ ទើបលះបង់កម្មបាទ ព្រោះកាលះបង់កម្ម
 បាទ ទើបលះបង់សេចក្តីទុក្ខបាទ ។ ម្ចាស់ទាយិ ការអស់ទៅនៃកម្ម
 ព្រោះអស់ទៅនៃតណ្ហា ការអស់ទៅនៃសេចក្តីទុក្ខ ព្រោះអស់ទៅនៃកម្ម
 ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

(២៥១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មក្កឯណា បដិបទាឯណា ដែល

ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីលេតិវិនៃតណ្ហា ចូរអ្នកទាំងឡាយចំរើនមក្កនោះ
 បដិបទានោះចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមក្កដូចម្តេច បដិបទាដូច
 ម្តេច ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីលេតិវិនៃតណ្ហា ។ គិរោជ្ឈង្គទាំងពីរ
 ទេវឯង ។ គោជ្ឈង្គទាំងពីរគឺដូចម្តេច ។ គិរោជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។
 ។ បេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គ ១ ។

កាយវិញ

[២៤២] តាម ភាវិតា ៦ ភិក្ខុវេ សុត្ត ពោជ្ឈង្គា
 ត.វិ ឧបុលីតតា តណ្ហាធិរោធាយ សំវត្តន្តិ ។ ៧៨
 វិក្កុវេ វិក្កុ សនិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវិតិ វិវេតធិស្សនំ
 វិគធិស្សនំ ធិរោធិស្សនំ វេស្សក្កបវណាតិ ។ ២២ ។
 ឧបេត្វាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវិតិ វិវេតធិស្សនំ វិវេតធិស្សនំ
 ធិរោធិស្សនំ វេស្សក្កបវណាតិ ។ ២២ វិវេត វេ
 ភិក្ខុវេ សុត្ត ពោជ្ឈង្គា វិវេត ឧបុលីតតា តណ្ហាធិរោ-
 ធាយ សំវត្តន្តិ ។

[២៤៣] ធិត្វេកាតិយំ វេ ភិក្ខុវេ វេន្តំ ធូ-
 លីស្សមិ តំ សុណាថិ ។ តតយោ ៦ ភិក្ខុវេ ធិត្វេ-
 កាតិយោ មត្តោ ។ យមំធិ សុត្ត សម្ពោជ្ឈង្គំ ។ ត-
 តយេ សុត្ត ។ សនិសម្ពោជ្ឈង្គំ ។ ២២ ។ ឧបេត្វា-
 សម្ពោជ្ឈង្គំ ។

កាយវិញ

[២៤៤] ហ្គលភិក្ខុតាំងខ្យយ ចុះពោជ្ឈង្គំតាំង ៧ ប្រការ ដែល
 ភិក្ខុចាំចំរើនដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនដូចម្តេច រើប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 សេចក្តីលក់នៃកណ្តា ។ ហ្គលភិក្ខុតាំងខ្យយ ភិក្ខុកសិសាសនាខេ
 ចំរើនសកិសម្ពោជ្ឈង្គំ ដែលពស្រីយន្តវិរោ ពស្រីយន្តវិរាតៈ ពស្រីយ
 ន្តវិរោ បង្ហោទៅដើម្បីលះបង់ ។ ២២ ។ ចំរើន ១ បេត្វាសម្ពោជ្ឈង្គំ
 ដែលពស្រីយន្តវិរោ ពស្រីយន្តវិរាតៈ ពស្រីយន្តវិរោ បង្ហោទៅ
 ដើម្បីលះបង់ ។ ហ្គលភិក្ខុតាំងខ្យយ ពោជ្ឈង្គំតាំង ៧ ដែលភិក្ខុ
 បានចំរើនយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីលក់
 នៃកណ្តា ។

[២៤៥] ហ្គលភិក្ខុតាំងខ្យយ តថាគតនឹងសំដែងបដ្ឋ ថា
 ចំណែកនៃការចាក់ចម្រុះឲ្យ (កតាចំក្តីលេស) ចូរអ្នកតាំងខ្យយស្តាប់ធម៌
 បោះពុះ ។ ហ្គលភិក្ខុតាំងខ្យយ ចុះបុគ្គលដែលចំណែកនៃការចាក់
 ចម្រុះឲ្យ (កតាចំក្តីលេស) តើដូចម្តេច ។ ធិពោជ្ឈង្គំតាំង ៧ ប្រការនេះ
 ៦៧ ។ ពោជ្ឈង្គំតាំង ៧ ប្រការនីមួយៗ ។ ភិសកិសម្ពោជ្ឈង្គំ ១ ។ ២២ ។
 ១ បេត្វាសម្ពោជ្ឈង្គំ ១ ។

(២៥២) ឯវំ វុត្តោ អាយស្មា ទុណយំ កក្កន្តំ ឯត-
 ណកេន កេដំ កាវិតា ទុ ខោ ភាត្ត សត្ត តោជ្ឈង្គា
 កេដំ តហុលីកតា ឯត្វោនាយ សំវត្តន្តំ ។ ឥន
 ទុណយំ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ការេតំ វិវេកឯស្ស៍-
 តំ វិភគឯស្ស៍តំ ឯហេនឯស្ស៍តំ វិបុលំ ថហត្តតំ
 អប្បមាណំ អក្សបជ្ឈំ សោ សតិសម្ពោជ្ឈង្គការិកេន
 ឯត្តេន អធិត្ថំទុប្បត្ថំ អប្បមាលំតប្បត្ថំ លោកត្វត្ថំ ឯត្ថំ-
 ជ្ឈង្គតំ បដាលេតិ អធិត្ថំទុប្បត្ថំ អប្បមាលំតប្បត្ថំ តោ-
 សត្វត្ថំ ឯត្ថំជ្ឈង្គតំ បដាលេតិ អធិត្ថំទុប្បត្ថំ អប្ប-
 មាលំតប្បត្ថំ មោហត្វត្ថំ ឯត្ថំជ្ឈង្គតំ បដាលេតិ ។ ថេ ។
 ទមេត្វាសម្ពោជ្ឈង្គំ ការេតំ វិវេកឯស្ស៍តំ វិភគឯស្ស៍តំ
 ឯហេនឯស្ស៍តំ វិបុលំ ថហត្តតំ អប្បមាណំ អក្សបជ្ឈំ
 សោ ទមេត្វាសម្ពោជ្ឈង្គការិកេន ឯត្តេន អធិត្ថំទុប្បត្ថំ
 អប្បមាលំតប្បត្ថំ លោកត្វត្ថំ ឯត្ថំជ្ឈង្គតំ បដាលេតិ

(២៥២) កាលព្រះដ៏មានគ្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះមហាវិហារកាយក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានគ្រះភាគដូច្នោះថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពោជ្ឈង្គតំនី ៧ ដែលភិក្ខុបានចម្រើនដូចម្តេច
 បានធ្វើឲ្យច្រើនដូចម្តេច ចើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការចាក់ទម្ងន់ (ភត-
 ទិក្ខុលេស) ។ ម្ចាស់មហាវិហារ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចម្រើនសតិសម្ពោជ្ឈង្គ
 ដែលអស្រ័យនូវវិវេក អស្រ័យនូវវិភគៈ អស្រ័យនូវឯកេន ជំទូលាយ
 ធំប្រមាណមិនបាន មិនមានព្យាបាទ ភិក្ខុនោះមានចិត្តអបរិវេកដោយសតិ-
 សម្ពោជ្ឈង្គ រមែងចាក់ទម្ងន់ម្តាយនូវគំនរលោក ដែលខ្លួនមិនទាន់
 ចាក់ទម្ងន់ មិនទាន់ទំលាយចេញ រមែងចាក់ទម្ងន់ម្តាយនូវគំនរទោសៈ
 ដែលខ្លួនមិនទាន់បានចាក់ទម្ងន់ មិនទាន់ទំលាយចេញ រមែងចាក់
 ទម្ងន់ទំលាយនូវគំនរមោហៈ ដែលខ្លួនមិនទាន់បានចាក់ទម្ងន់ មិនទាន់បាន
 ទំលាយចេញ ។ ថេ ។ ភិក្ខុចម្រើននូវទមេត្វាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលអស្រ័យ
 នូវវិវេក អស្រ័យនូវវិភគៈ អស្រ័យនូវឯកេន ជំទូលាយ ធំប្រមាណ
 មិនបាន មិនមានព្យាបាទ ភិក្ខុនោះមានចិត្តអបរិវេកដោយទមេត្វាសម្ពោជ្ឈង្គ
 រមែងចាក់ទម្ងន់ម្តាយនូវគំនរលោក ដែលខ្លួនមិនទាន់បានចាក់ទម្ងន់

អង្គត្រៃមុត្តំ អប្បពាលិតមុត្តំ លោសន្តមុត្តំ មិត្តដ្ឋានំ
លោសេតិ អង្គត្រៃមុត្តំ អប្បពាលិតមុត្តំ លោសន្តមុត្តំ
មិត្តដ្ឋានំ មនាសេតិ ។ ឯវំ ភាវិតោ ទោ ទណយំ
សន្ត តោដ្ឋដ្ឋានំ ឯវំ តពុលីតតោ មិត្តោយ សិ-
វត្តដ្ឋានំ ។

[២៥៥] កាយំ កំត្រុវេ អត្ថំ ឯតទម្មំថិ សព្វា-
ប្បស្សនំ យោ ឯវំ ភាវិតោ តពុលីតតោ សន្តោដទី-
យោមំ ទណ្ណំ មហាបាយ សិវត្តនំ យសយំមំ វិក្ការ-
សន្ត តោដ្ឋដ្ឋានំ ។ តតោម សន្ត ។ សតំសម្ពោដ្ឋដ្ឋានំ
។ មេ ។ ទមេត្ថាសន្តោដ្ឋដ្ឋានំ ។

[២៥៦] កាយំ ភាវិតោ ទ កំត្រុវេ សន្ត តោដ្ឋដ្ឋានំ
តតោ តពុលីតតោ សន្តោដទីយោមំ ទណ្ណំ មហាបាយ
សិវត្តនំ ។ ឥទ កំត្រុវេ វិក្កុ សេតិសម្ពោដ្ឋដ្ឋានំ ភាវិតំ
វេតនំស្សំតំ វាគមិស្សំតំ មំរោទមិស្សំតំ ហស្សត្ត-

បំនតានំបានំលាយចេញ រើបិចាក់ទម្លុះទម្លាយឡូតំនរពោសៈ ដែល
ខ្លួនបំនតានំបានចាក់ទម្លុះ បំនតានំបានំលាយចេញ រើបិចាក់ទម្លុះ
ទម្លាយឡូតំនរពោសៈ ដែលខ្លួនបំនតានំបានចាក់ទម្លុះ បំនតានំបាន
ំលាយចេញ ។ ហួសទាយិ ពោជ្ឈន្តំតាំង ៧ ប្រការ ដែលភិក្ខុបាន
ចំរើមយ៉ាងនេះ បានធ្វើឱ្យច្រើមយ៉ាងនេះ រើបិប្រត្រិត្តុទៅដើម្បីការ
ចាក់ទម្លុះឡូ (កតាទិកិលេស) ។

[២៥៧] ហួសភិក្ខុតាំងឡាយ គឺចាំគតិចារណារកបំនឃើញ
ធម៌វិទោណមួយ ដែលភិក្ខុបានចំរើមយ៉ាងនេះ បានធ្វើឱ្យច្រើមយ៉ាងនេះ
រើបិប្រត្រិត្តុទៅដើម្បីលះបង់ឡូចបិចាំងឡាយ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងក្នុង
សញ្ញាជនៈ ដូចជាពោជ្ឈន្តំតាំង ៧ នេះឡើយ ។ ពោជ្ឈន្តំតាំង ៧ គឺរុ-
ខ្លះ ។ តិសភិសញ្ញាជ្ឈន្តំ ១ ។ មេ ។ ទមេត្ថាសញ្ញាជ្ឈន្តំ ១ ។

[២៥៨] ហួសភិក្ខុតាំងឡាយ ចុះពោជ្ឈន្តំតាំង ៧ ដែលភិក្ខុ
បានចំរើមដូចម្តេច បានធ្វើឱ្យច្រើមដូចម្តេច រើបិប្រត្រិត្តុទៅដើម្បីលះ
បង់ឡូចបិចាំងឡាយ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងក្នុងសញ្ញាជនៈ ។ ហួសភិក្ខុ
តាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើមឡូសតិសញ្ញាជ្ឈន្តំ ដែលក-
ស្រីយឡូវិរោ កស្រីយឡូវិរោ កស្រីយឡូវិរោ មន្ត្រីទៅ

បរិណាមី ។ មេ ។ ទេមេត្តាសន្តោជ្ឈន្តំ កាវេនំ វិវេក-
 ជំស្ស័តំ វិភង្គិស្ស័តំ ជិរោជជំស្ស័តំ ភេស្សត្តបរិ-
 ណាមី ។ ឯវំ កាវិកា ទោ ភិក្ខុវេ សន្ត ពោជ្ឈន្តិ
 ឯវំ ធម្មលីកំតា សញ្ញាជជីយានំ ធម្មានំ បហាពាយ
 សវន្តន្តិ ។

[២៩៧] កកមេ ច ភិក្ខុវេ សញ្ញាជជីយា ធម្មា ។
 ចក្កំ ភិក្ខុវេ សញ្ញាជជីយា ធម្មា ឯត្ថេតេ ឧប្បជ្ឈន្តិ
 សញ្ញាជជីយានំ ធម្មានំ អដ្ឋោសាតា សោតំ យានំ ជំក្ក
 សញ្ញាជជីយា ធម្មា ឯត្ថេតេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សញ្ញាជជ-
 ិយានំ ធម្មានំ អដ្ឋោសាតា មនោ សញ្ញាជជីយា ធម្មា
 ឯត្ថេតេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សញ្ញាជជីយានំ ធម្មានំ អដ្ឋោសាតា ។
 ឯមេ វុត្តន្តិ ភិក្ខុវេ សញ្ញាជជីយា ធម្មានំ ។

ដើម្បីការលះបង់ ។ មេ ។ ចំរើនទេមេត្តាសន្តោជ្ឈន្តិ ដែលកស្រីយន្ត
 វិវេក កស្រីយន្តវិវេកៈ កស្រីយន្តវិវេក បន្តិទេទៅដើម្បីការលះ
 បង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្តិទាំង៧ប្រការ ដែលភិក្ខុបានចំរើន
 យ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ វេទន៍ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីលះបង់ឲ្យ
 ធម៌ទាំងឡាយ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងក្កសញ្ញាជនៈ ។

[២៩៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ទាំងឡាយ ដែលរាប់
 បញ្ចូលក្នុងក្កសញ្ញាជនៈ កើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្កចាត់
 ជាធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងក្កសញ្ញាជនៈ ការប្រកាន់ម៉ា ជាត្រៀង
 ប្រើក គឺសញ្ញាជនៈទាំងនោះ វេទន៍កើតឡើងព្រោះចក្កនោះ សោតៈ
 យានៈ ជំក្ក ចាត់ជាធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងក្កសញ្ញាជនៈដែរ ការ
 ប្រកាន់ម៉ា ជាត្រៀងប្រើក គឺសញ្ញាជនៈទាំងនោះ វេទន៍កើតឡើង ព្រោះ
 ធម៌ទាំងនោះ មនោចាត់ជាធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងក្កសញ្ញាជនៈដែរ
 ការប្រកាន់ម៉ា ជាត្រៀងប្រើក គឺសញ្ញាជនៈទាំងនោះ វេទន៍កើតឡើង
 ព្រោះមនោនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលរាប់
 បញ្ចូលក្នុងក្កសញ្ញាជនៈ ។

(២៥៨) ឯកំ សមយំ កកវំ សុត្តេសុ វិហរតំ
 សេតកន្ទាម សុត្តានំ ធិកោ ។ អថោ វាយស្តា
 ឧបាយំ យេន កកវំ តេនុបស្ព័យំ ។ មេ ។ ឯត-
 បន្តំ ធិសីទំ ។ ឯតមន្តំ ធិសីទ្ធា ទោ វាយស្តា ឧបា-
 យំ កកវន្តំ ឯតនរោច ។

(២៥៩) អន្ទវិយំ កន្តេ អន្ទតំ កន្តេ យាវ កន្តេ
 កាវចំ^(១) មេ កន្តេ កកវតំ មេបត្យ កាវោ ច ហិរិ
 ច ធិត្តប្បត្យ អហត្តំ កន្តេ បុទ្វេ អាភាវិត្យតោ
 សមាទោ អតហ្មកតោ អហោសិ ធម្មេន អត-
 ហ្មកតោ សង្ឃេន សោ ទ្វាហំ ^(២) កកវតំ មេបត្យ
 កាវំ ច ហិរិ ច ធិត្តប្ប ច សម្បស្សមាទោ អតារស្តា
 អនកាវិយំ ចត្វជី^(៣) តស្ស មេ កកវំ ធម្មំ ធមសេសិ
 វតិ រូបំ វតិ រូបស្ស សុមុនយោ វតិ រូបស្ស អន្តង្គិយា
 វតិ វេទនា ។ មេ ។ វតិ សញ្ញា ។ វតិ សង្ខារ ។

១. កហ្មកត្យ មេ ។ ម. កហ្មកាវចំមេ ។ ២ ធិត្តប្ប កន្តេ ធិសីទ្វាហំ ។ ៣ ចត្វ-
 ជីតោ ។

(២៦០) សប័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងមិគម
 ឈ្មោះសេតកៈ របស់អ្នកស្រែកស្តុម្ភៈចាំទ្បាយ ក្នុងវេទស្តុម្ភៈ ។ គ្រា
 ចោលនៃ ព្រះទាយដ៏មានអាយុ បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ។ មេ ។ កំអន្ទិយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះទាយដ៏មានអាយុអន្ទិយក្នុង
 ទីដ៏សមគួរហើយ ទើបគ្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះ ។

(២៦១) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ហេតុនេះអស្ចារ្យ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន ហេតុនេះចំរើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សេចក្តីស្រឡាញ់
 សេចក្តីគោរព សេចក្តីអៀនខ្មាស និងសេចក្តីភាគីគ្រង ចំពោះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ព្រះមានទេវតារាជ្រឹម ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គដោយពិត បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ កាលពីដើមនៅជាគ្រូហេតុ មិនមានសេចក្តី
 រាប់អានច្រើន ចំពោះព្រះធម៌ទេ មិនមានសេចក្តីរាប់អានច្រើន ចំពោះ
 ព្រះសង្ឃទេ ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញនូវសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តី
 គោរព សេចក្តីអៀនខ្មាស និងសេចក្តីភាគីគ្រង ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ទើបចេញចាកផ្ទះមកកាន់ផ្ទះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានសំដែងធម៌
 ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គជា រូបដូច្នោះ ហេតុដ៏ទំកើតនៃរូបដូច្នោះ សេចក្តីវិចារណា
 រូបដូច្នោះ វេទនាដូច្នោះ ។ មេ ។ សញ្ញាដូច្នោះ ។ សង្ខារចាំទ្បាយដូច្នោះ ។

ឥតិ វិញ្ញាណំ ឥតិ វិញ្ញាណស្ស សមុទយោ ឥតិ វិញ្ញាណស្ស អន្តង្គមោតិ ។

[២៦០] សោ ខ្លាហំ កន្តោ សុញ្ញាភាវគតោ ឥវេសំ បហុចាតាធនុត្តរំ ទុក្ខដ្ឋវក្កដ្ឋំ សយ្យវិក្កដ្ឋោ ឥធំ ទុក្ខដ្ឋំ យថាភ្នតំ អន្តញ្ញាសី អយំ ទុក្ខសមុទយោ តំ យថាភ្នតំ អន្តញ្ញាសី អយំ ទុក្ខដ្ឋិរោចនាតិ ថា ថាភ្នតំ អន្តញ្ញាសី អយំ ទុក្ខដ្ឋិរោចនាតិមិ បដិបដោតិ យថាភ្នតំ អន្តញ្ញាសី ។

[២៦១] ទន្ធា ច មេ កន្តោ អភិសមេតោ មិត្តា ច មេ បដិសន្ធា យោ មេ ភាវិតោ ពហុលីកេតោ តថា តថា វិហារន្តំ តថាភ្នាយ ឧបទេស្សតិ យថាហំ ទីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មធរិយំ កាតំ កេណិយំ ធារិយំ ឥត្តញ្ញាយាតិ បដានិស្សាមិ ។ សតិសម្ពោជ្ឈដ្ឋោ មេ កន្តោ បដិសន្ធា យោ មេ ភាវិតោ ពហុលីកេតោ

វិញ្ញាណដូច្នោះ ហេតុជាទីកើតវិញ្ញាណដូច្នោះ សេចក្តីវិនាសវិញ្ញាណដូច្នោះ ។

[២៦០] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលខ្ញុំព្រះអង្គទៅក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ បានប្រែត្រឡប់ឲ្យផ្សារឡើងនឹងផ្កាប់ចុះឲ្យវាបាត់ទុកដាច់ ថ នេះ បានដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ បានដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាហេតុជាទីកើតនៃទុក្ខ បានដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទីលេងនៃទុក្ខ បានដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលងនៃទុក្ខ ។

[២៦១] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចម្ងុំព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងហើយផង មកខ្ញុំព្រះអង្គបានចំពោះហើយផង មកឯណាដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មកនោះនឹងនាំខ្ញុំព្រះអង្គដែលកំពុងសម្រេចសម្រាន្តទៅដោយភាការនោះ។ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែលជាហេតុឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈភក្ខាអញនៅរួចហើយ សោឡសតិច្ចុអញបានធ្វើរួចហើយ មកភាវិតាតិច្ចុដ៏ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសតិច្ចុនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សតិសម្ពោជ្ឈដ្ឋំ ខ្ញុំព្រះអង្គបានចំពោះហើយ សតិសម្ពោជ្ឈដ្ឋំឯណា ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ

១០យំវត្ត

ឆដា ឆដា វំហារន្តំ ឆដន្តាយ ឧបទេស្សនំ យដាហំ
 ទំណា ដាតំ វុសំតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ កាណិយំ
 ឆាហំ ឥន្ទុក្កាយាតំ យដានិស្សាមិ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា
 សម្ពោជ្ឈន្តំ មេ កន្តេ បដិសន្ធា យោ បេ ភារិកោ
 ពហុសិកតោ ឆដា ឆដា វំហារន្តំ ឆដន្តាយ ឧប-
 ទេស្សនំ យដាហំ ទំណា ដាតំ វុសំតំ ព្រហ្ម-
 ចរិយំ កតំ កាណិយំ ឆាហំ ឥន្ទុក្កាយាតំ ប-
 ដានិស្សាមិ ។ អយំ ចោ មេ កន្តេ មត្តោ

២១យំវត្ត

សតិសម្ពោជ្ឈន្តំនោះ ទំនំនាំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដែលកំពុងសម្រេចសម្រាន្តទៅ
 ដោយប្រការដូច្នោះៗ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែលជាហេតុឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដឹង
 ច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈពេញអញទៅរួចហើយ សោ-
 ឡសកិច្ចកត្តាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គការវោកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 សោឡសកិច្ចនេះទៀតមិនមានឡើយ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 របេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំព្រះអង្គបានចំពោះហើយ របេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំឯណា
 ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ របេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំ
 នោះ ទំនំនាំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដែលកំពុងសម្រេចសម្រាន្តទៅដោយប្រការ
 ដូច្នោះៗ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែលជាហេតុឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់ថា ជាតិ
 អស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈពេញអញទៅរួចហើយ សោឡសកិច្ចកត្តាអញ
 បានធ្វើរួចហើយ មគ្គការវោកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះ
 ទៀតមិនមានឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះឯងជាមគ្គ ដែលខ្ញុំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិញ្ញា

បដិលត្តោ យោ មេ ភារិភោ តហុលីកតោ តថា
តថា វិហរន្តំ តថត្តាយ ឧបទេស្សតិ យពាហំ ទីណា
ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ ឆាបរំ
ឥត្តត្តាយាតំ បដាជំស្សមីតំ ។

(២២២) សាធុ សាធុ ឧទាយិ ឯសោ ហិ តេ
ឧទាយិ មត្តោ បដិលត្តោ យោ តេ ភារិភោ តហុលី-
កតោ តថា តថា វិហរន្តំ តថត្តាយ ឧបទេស្សតិ
យថា ភំ ទីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករ-
ណីយំ ឆាបរំ ឥត្តត្តាយាតំ បដាជំស្សមីតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិញ្ញា

ព្រះអង្គបានចំពោះហើយ មគ្គឯណា ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានចំរើមហើយ
បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មគ្គនោះ ដ៏ដ៏ទាំងឡាយព្រះអង្គដែលកំពុងសម្រេច
សម្រាន្តនៅដោយប្រការដូច្នោះៗ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែលជាហេតុឲ្យ
ខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈកត្តាអញនៅរួច
ហើយ សោឡសកំច្ចកត្តាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គការិតាកំច្ចដទៃ
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកំច្ចនេះទៀតមិនមានឡើយ ។

(២២២) ម្នាធាតយិ ប្រៃកណាសំហើយ ម្នាធាតយិ ប្រៃក
ណាសំហើយ ព្រោះថាមគ្គនេះអ្នកបានចំពោះហើយ មគ្គឯណា ដែល
អ្នកបានចំរើមហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មគ្គនោះ ដ៏ដ៏ទាំងឡាយដែល
កំពុងសម្រេចសម្រាន្តនៅដោយប្រការដូច្នោះៗ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែល
ជាហេតុឲ្យអ្នកដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈកត្តាអញនៅ
រួចហើយ សោឡសកំច្ចកត្តាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គការិតាកំច្ចដទៃ
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកំច្ចនេះទៀតមិនមានឡើយ ។

២៧២

ទាយវិញ្ញា

ធម្មប្បវត្តន៍

ពោធិនា មេសនាដ្ឋានា
អយោធិសោ ចាមវិមាធិ
ទយោ ធិរោនា ធិត្រេនា
ឯកទយោ ទាយវិមាធិ ។

ទាយវិញ្ញា

ទទួននៃទាយវិញ្ញា

ពោលអំពីពោជ្ឈន្តប្រតិក្កុទៅដើម្បីត្រាស់ដឹង ១ អំពីការ
សំដែងពោជ្ឈន្ត ១ អំពីធម៌ជាហេតុជាទំនាក់ទំនង ១
អំពីការធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយមិនមានទុយាយប្រាជ្ញា ១ អំពី
អបរិហានិយម ១ អំពីការអស់ទៅនៃកល្យាណ ១ អំពីការ
លេងនៃកល្យាណ ១ អំពីការចាត់ទុកទូកតាមទិសលេស ១ អំពី
ទ្រង់មិនឃើញធម៌ដទៃសូម្បីមួយ ១ អំពីព្រះទាយវិញ្ញា
ពយ្យ ១ ។

នីវាណវគ្គ

[៤៦៣] យេ តេចិ ភិក្ខុវេ ធម្មា តុសលោ
តុសលភាគិយា តុសលមគ្គិកា សាទ្ធ- តេ អប្ប-
លាធម្មលកា អប្បមាទសមោសាលា អប្បមាធា
តេសំ ធម្មាឯ អត្តមត្តាយតិ ។ អប្បមត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនោ ហិក្ខុនំ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវេស្សតិ សត្ត
ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីកាវស្សតីតិ ។

[៤៦៤] កថព្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តា សត្ត
ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីកាវេតិ ។
ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកធម៌ស្សតំ
វិវេកធម៌ស្សតំ ធម៌កេធម៌ស្សតំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។
ទុបេត្តាសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកធម៌ស្សតំ វិវេកធម៌ស្សតំ
ធម៌កេធម៌ស្សតំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ អប្បមត្តា សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ
ពហុលីកាវេតីតិ ។

នីវាណវគ្គ

[៤៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយឯណាទីមួយ ជា
កុសល ជាចំណែកកុសល ជាបុគ្គលកុសល ធម៌ទាំងអស់នោះ មាន
សេចក្តីមិនប្រហានជាបុសគល់ ជាច្រើនបុគ្គលសេចក្តីមិនប្រហាន សេច-
ក្តីមិនប្រហាន ប្រាកដជាកំពូលនៃកុសលធម៌ទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ដំណើរនោះទំនងប្រាកដដល់ភិក្ខុដែលមិនប្រហាន ភិក្ខុនោះ
ទំនងចំរើននូវពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ធ្វើឱ្យច្រើននូវពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ប្រការ ។

[៤៦៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនប្រហាន វេលាចំរើន
នូវពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ធ្វើឱ្យច្រើននូវពោជ្ឈន្តទាំង ៧ កើតចូរម្តង ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសតិសម្មោជ្ឈន្ត ដែល
កស្រីយន្តវិកេ កស្រីយន្តវិកតៈ កស្រីយន្តវិកេធម បង្ហាតទៅក
កាលេបេតំ ។ បេ ។ ចំរើននូវសម្មាសម្មោជ្ឈន្ត ដែលកស្រីយន្តវិកេ
កស្រីយន្តវិកតៈ កស្រីយន្តវិកេធម បង្ហាតទៅកកាលេបេតំ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនប្រហាន វេលាចំរើននូវពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ធ្វើឱ្យ
ច្រើននូវពោជ្ឈន្តទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

និរោធិក្ខ

[២៦៥] យេ គេចំ កិក្ខុវេ ធម្មា តុសលា តុស-
លកាភិយា តុសលមត្តិកា សាធូ តេ យោធិសោម-
ទសំ កោម្មលកា យោធិសោមទសំ កោសមោសវណា
យោធិសោមទសំ កាវេ តេសំ ធម្មាធិ អត្តមត្វាយនំ ។
យោធិសោមទសំ កោសម្មន្តាស្សតំ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ
ចាដិកេត្តំ សត្ត តោជ្ឈន្តំ កាវេស្សតំ សត្ត តោជ្ឈន្តំ
ពហុលីកេស្សតំ ។

[២៦៦] កតញ្ច កិក្ខុវេ កិក្ខុ យោធិសោមទសំ-
កោសម្មន្តា សត្ត តោជ្ឈន្តំ កាវេតិ សត្ត តោជ្ឈន្តំ
ពហុលីកេភេតិ ។ ៧៨ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈន្តំ
កាវេតិ វិវេកាធិស្សតំ វិវេកាធិស្សតំ ធិរោធិស្សតំ
ភេស្សត្តបរិណាមី ។ ២២ ។ ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តំ កាវេតិ
វិវេកាធិស្សតំ វិវេកាធិស្សតំ ធិរោធិស្សតំ ភេស្សត្តប-
រិណាមី ។ ៦៧ ចោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ យោធិសោមទសំ កា-
សម្មន្តា សត្ត តោជ្ឈន្តំ កាវេតិ សត្ត តោជ្ឈន្តំ
ពហុលីកេភេតិ ។

និរោធិក្ខ

[២៦៧] ម្នួលកិក្ខុវេនិទ្ធាយ ធម៌ចំនិទ្ធាយធិណមិប្បយ ជា
កុសល ជាចំណែកនៃកុសល ជាបុគ្គលនៃកុសល ធម៌ចំនិទ្ធាយ
បាទយោធិសោមទសិកាជាបុសគលំ មានយោធិសោមទសិកាជាទី
ប្រជុំពុះ យោធិសោមទសិកា ព្រាងដាក់ពូលនៃធម៌ចំនិទ្ធាយ ។
ម្នួលកិក្ខុវេនិទ្ធាយ ដំណើរនេះនឹងព្រាងដល់កិក្ខុវេនិទ្ធាយ
យោធិសោមទសិកា កិក្ខុវេនិទ្ធាយនៃព្រាងចំនិទ្ធាយ ៧ នឹងធ្វើឲ្យ
ច្រើនឲ្យព្រាងចំនិទ្ធាយ ។

[២៦៨] ម្នួលកិក្ខុវេនិទ្ធាយ ចុះកិក្ខុវេនិទ្ធាយដោយយោ
ធិសោមទសិកា វេនិទ្ធាយនៃព្រាងចំនិទ្ធាយ ធ្វើឲ្យច្រើនឲ្យព្រាង
ចំនិទ្ធាយ កើតឡើង ។ ម្នួលកិក្ខុវេនិទ្ធាយ កិក្ខុវេនិទ្ធាយនេះ ចំនិទ្ធាយ
ឲ្យសតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ដែលពស្រីយន្តិកេ ពស្រីយន្តិកេ ពស្រីយ
ន្តិកេ បុគ្គលទៅកេការលរបង ។ ២២ ។ វេនិទ្ធាយនៃបុគ្គលសម្ពោជ្ឈន្តំ
ដែលពស្រីយន្តិកេ ពស្រីយន្តិកេ ពស្រីយន្តិកេ បុគ្គល
ទៅកេការលរបង ។ ម្នួលកិក្ខុវេនិទ្ធាយ កិក្ខុវេនិទ្ធាយដោយយោ
ធិសោមទសិកា វេនិទ្ធាយនៃព្រាងចំនិទ្ធាយ ធ្វើឲ្យច្រើនឲ្យព្រាង
ចំនិទ្ធាយ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហានិទ្ទេ

(២៦៧) បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ជាតរូបស្ស ឧបក្កិលេសោ យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋំ ជាតរូបំ ន ទេវ បុរុ ហោតិ ន ច កម្មជីយំ ន ច បកស្សំ បកន្តំ ច ន ច សម្មា ទេវតិ កម្មាយ ។ កតមេ បញ្ច ។

(២៦៨) អាយោ ភិក្ខុវេ ជាតរូបស្ស ឧបក្កិលេសោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋំ ជាតរូបំ ន ទេវ បុរុ ហោតិ ន ច កម្មជីយំ ន ច បកស្សំ បកន្តំ ច ន ច សម្មា ឧបេតិ កម្មាយ ។

(២៦៩) លោហំ ភិក្ខុវេ ជាតរូបស្ស ឧបក្កិលេសោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋំ ជាតរូបំ ។ បេ ។

(២៧០) តិប្បុ ភិក្ខុវេ ជាតរូបស្ស ឧបក្កិលេសោ ។ បេ ។

(២៧១) សីសំ ភិក្ខុវេ ជាតរូបស្ស ឧបក្កិលេសោ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហានិទ្ទេ

(២៦៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបក្កិលេសរបស់មាសនេះ មាន ៨ យ៉ាង ដែលធ្វើឲ្យមាសរលាយ ទៅជារបស់មិនទំនង មិនគួរ ដល់ការការវេន មិនមានកម្លាំង ទៅជាពុកផុយផង មិនគួរប្រកបការ ងារដោយប្រពៃផង ។ ឧបក្កិលេសទាំង៨ តើអ្វីខ្លះ ។

(២៦៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដែកជាឧបក្កិលេសរបស់មាស ដែលធ្វើឲ្យមាសរលាយ ទៅជារបស់មិនទំនង មិនគួរដល់ការការវេន មិនមានកម្លាំង ទៅជាពុកផុយផង មិនគួរប្រកបការងារដោយប្រពៃ ផង ។

(២៦៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្លាមជាឧបក្កិលេសរបស់មាស ដែលធ្វើឲ្យមាសរលាយ ។ បេ ។

(២៧០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំណាម៉ុំហាំងជាឧបក្កិលេស របស់មាស ។ បេ ។

(២៧១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំណាភក់ជាឧបក្កិលេសរបស់ មាស ។ បេ ។

និរណវចន

[២៧២] សង្ឃ កំត្តាវេ ជាត្រូវស្ស ឧបក្កិលេសា
យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋំ ជាត្រូវ ធន ថេវ
មុទុ ហោតិ ន ច កាម្មជីយំ ន ច បកស្សវំ បកដ្ឋំ
ច ធន ច សម្មា ឧបេតិ កាម្មាយ ។

[២៧៣] ឥមេ ថោ កំត្តាវេ បព្វ ជាត្រូវស្ស
ឧបក្កិលេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋំ
ជាត្រូវ ធន ថេវ មុទុ ហោតិ ន ច កាម្មជីយំ ន
ច បកស្សវំ បកដ្ឋំ ច ន ច សម្មា ឧបេតិ កាម្មាយ ។

[២៧៤] ឯវិមេវ ថោ កំត្តាវេ បព្វមេ ចិទ្ឋស្ស
ឧបក្កិលេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋំ
ចិទ្ឋំ ន ថេវ មុទុ ហោតិ ន ច កាម្មជីយំ ន ច
បកស្សវំ បកដ្ឋំ ច ន ច សម្មា សមាជិយតិ អាស-
វាចំ ទយាយ ។ កតមេ បព្វ ។

[២៧៥] កាមច្ចត្តោ កំត្តាវេ ចិទ្ឋស្ស ឧបក្កិលេសោ
យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋំ ចិទ្ឋំ ធន ថេវ មុទុ
ហោតិ ន ច កាម្មជីយំ ន ច បកស្សវំ បកដ្ឋំ ច
ន ច សម្មា សមាជិយតិ អាសវាចំ ទយាយ ។

និរណវចន

[២៧៦] ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្យាយ ប្រាប់ជាបេក្ខិលេសរបស់មាស
ដែលធ្វើឱ្យមាសនៅហ្មង ទៅជាបេក្ខិលេសមិនដឹង មិនគួរដល់ការងារដឹង
មិនមានទិដ្ឋិផង ទៅជាពុកផុយផង មិនគួរប្រកបការងារដោយប្រៃស
ផង ។

[២៧៧] ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្យាយ បេក្ខិលេសរបស់មាសតាំង ៥
នេះឯង ដែលធ្វើឱ្យមាសនៅហ្មង ទៅជាបេក្ខិលេសមិនដឹង មិនគួរដល់
ការងារដឹង មិនមានទិដ្ឋិផង ទៅជាពុកផុយផង មិនគួរប្រកបការងារ
ដោយប្រៃសផង ។

[២៧៨] ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្យាយ យ៉ាងនេះមែនហើយ បេក្ខិ-
លេសនៃចិក្ខុតាំង ៥ នេះ ដែលធ្វើឱ្យចិក្ខុនៅហ្មង ទៅជាបេក្ខិលេសមិនដឹង
ផង មិនគួរដល់ការងារផង មិនមានទិដ្ឋិផង ជាចិក្ខុអីពុម្ភផង មិន
ដឹងលំអំដោយប្រៃស មើម្បីកិរិយាអស់ទៅនៃមាសតាំងខ្យាយផង ។
បេក្ខិលេសតាំង ៥ គឺរឿង ។

[២៧៩] ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្យាយ កាបច្ចុន្ទៈជាបេក្ខិលេសនៃចិក្ខុ
ដែលធ្វើចិក្ខុឱ្យនៅហ្មង ទៅជាចិក្ខុមិនដឹង មិនគួរដល់ការងារផង
មិនមានទិដ្ឋិផង ជាចិក្ខុអីពុម្ភផង មិនដឹងលំអំដោយប្រៃស មើម្បី
កិរិយាអស់ទៅនៃមាសតាំងខ្យាយផង ។

[២៧៦] ព្យាបាទោ ភិក្ខុវេ ចិច្ចស្ស ឧបក្កិលេសោ
 យេន ឧបក្កិលេសោន ឧបក្កិលេសំ ចិត្តំ ន ទេវ មុនុ
 ហោតិ ន ច កម្មជ័យំ ន ច បកស្សំ បកន្តំ ន ន
 ច សម្មា សមាធិយតិ ភាសវំ ខយោយ ។ បេ ។

[២៧៧] និមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ចិច្ចស្ស ឧបក្កិ-
 លេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលេសំ ចិត្តំ
 ន ទេវ មុនុ ហោតិ ន ច កម្មជ័យំ ន ច បកស្សំ
 បកន្តំ ន ន ច សម្មា សមាធិយតិ ភាសវំ
 ខយោយតិ ។

[២៧៨] សត្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈន្តា អនាវណា
 អនិវណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ភាវិតោ ពហុ-
 លីកោ វិជ្ជាវមុត្តិវលសច្ចំកិរិយាយ សិវត្តន្តំ ។ ក-
 រមេ សត្ត ។

[២៧៩] សតិសម្ពោជ្ឈន្តា ភិក្ខុវេ អនាវណា
 អនិវណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ភាវិតោ ពហុ-
 លីកោ វិជ្ជាវមុត្តិវលសច្ចំកិរិយាយ សិវត្តន្តិ ។ បេ ។

[២៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទជាឧបក្កិលេសនៃចិត្ត ធ្វើ
 ឲ្យចិត្តសៅហ្មង ទៅជាចិត្តមិនទំនង មិនគួរដល់ការនាគម្មផង មិន
 មានភ្នំផង ទៅជាអំពូកម្លូផង មិនដកលំអំដោយប្រៃព ដើម្បីកិរិយា
 អស់ទៅនៃភាសវៈទាំងឡាយផង ។ បេ ។

[២៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបក្កិលេសនៃចិត្តទាំង៧១១៦៦
 ដែលធ្វើឲ្យចិត្តសៅហ្មង ជាចិត្តមិនទំនង មិនគួរដល់ការនាគម្មផង មិន
 មានភ្នំផង ទៅជាអំពូកម្លូផង មិនដកលំអំដោយប្រៃព ដើម្បីកិរិយា
 អស់ទៅនៃភាសវៈទាំងឡាយផង ។

[២៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្តទាំង៧ប្រការនេះ ជា
 គ្រឿងមិនរាវ មិនប៉ងប៉ង មិនមែនជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រិនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់
 ច្បាស់ខ្លួនវិជ្ជាវមុត្តិវល ។ ពោជ្ឈន្តទាំង៧អំពីខ្លួន ។

[២៧៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សតិសម្ពោជ្ឈន្តជាគ្រឿងមិនរាវ
 មិនប៉ងប៉ង មិនមែនជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ
 ធ្វើឲ្យច្រិនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ខ្លួនវិជ្ជាវមុត្តិ-
 វល ។ បេ ។

វិណយស្ថា

[២៧០] ឧបេក្ខាសាម្ពាជ្ឈន្តោ ភិក្ខុវេ វេទានវេណា
អនីវេណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសោ ការិកា ទ-
ហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិផលសង្ខតំវិយាយ សំវត្ថុនំ ។

[២៧១] និបេ ទោ ភិក្ខុវេ សន្ត តោជ្ឈន្តោ វេទា-
វេណា អនីវេណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសោ ការិកា
ទហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិផលសង្ខតំវិយាយ សំវត្ថុនំ ។

[២៧២] អាយោនិសោ ភិក្ខុវេ បទសំសារោតោ
អនុប្បន្នោ ចេវ កាមច្ឆន្នោ ឧប្បន្ននំ ឧប្បន្នោ ច
កាមច្ឆន្នោ តិយ្យោភារិយ វេទុល្លាយ សំវត្ថុនំ ។

[២៧៣] អនុប្បន្នោ ចេវ ស្យាទានោ ឧប្បន្ននំ
ឧប្បន្នោ ច ស្យាទានោ តិយ្យោភារិយ វេទុល្លាយ
សំវត្ថុនំ ។

វិណយស្ថា

[២៧០] ប្រាសកិកុតំវិច្ឆាយ ឧបេក្ខាសាម្ពាជ្ឈន្តោ គ្រីមំម៉
កំភិ មិនបំទុំនិ មិនវិមនជា ឧបក្កិលេសា របស់ចិក្ក បុគ្គលចំវិទ
ហើយ ធ្វើឱ្យច្រិនហើយ វេនិប្រតិក្កុទៅដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ឱ្យវិជ្ជា
និវិមុត្តិផល ។

[២៧១] ប្រាសកិកុតំវិច្ឆាយ កោជ្ឈន្តំតំវេនេឯក មិន
វិមនជា គ្រីមំកំភិ មិនបំទុំនិ មិនវិមនជា ឧបក្កិលេសា របស់ចិក្ក
បុគ្គលចំវិទហើយ ធ្វើឱ្យច្រិនហើយ វេនិប្រតិក្កុទៅដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់
ច្បាប់ឱ្យវិជ្ជាវិមុត្តិផល ។

[២៧២] ប្រាសកិកុតំវិច្ឆាយ កាលបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិក្កវាយមិន
បាន បាយប្រាជ្ញ កាមច្ឆន្នវិផលមិនទាន់កើតឡើង ក៏វេនិកើតឡើង
បាន តាំងកាមច្ឆន្នវិផលកើតឡើងហើយ ក៏វេនិប្រតិក្កុទៅដើម្បីការ
ដឹងទូលាយ ជាកិយ្យភាព ។

[២៧៣] ព្យាបាទវិផលមិនទាន់កើតឡើង វេនិកើតឡើង
បាន តាំងព្យាបាទវិផលកើតឡើងហើយ វេនិប្រតិក្កុទៅដើម្បីការ
ដឹងទូលាយ ជាកិយ្យភាព ។

(២៨៤) អនុប្បន្នាញ្ចវ ជីនមិទ្ធុំ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នញ្ច ជីនមិទ្ធុំ ភិយ្យោកាភយ វេយ្យាណយ សំវត្តតិ ។

(២៨៥) អនុប្បន្នាញ្ចវ ឧទ្ធច្ចុក្កញ្ចុំ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នញ្ច ឧទ្ធច្ចុក្កញ្ចុំ ភិយ្យោកាភយ វេយ្យាណយ សំវត្តតិ ។

(២៨៦) អនុប្បន្នា ទេវ វិចិត្តញ្ចា ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នា ទេវ វិចិត្តញ្ចា ភិយ្យោកាភយ វេយ្យាណយ សំវត្តតិ ។

(២៨៧) យោធិសោ ទ ទោ ភិក្ខុវេ បទសិកាភោតោ អនុប្បន្នោ ទេវ សតិសម្ពោជ្ឈន្តោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ទេវ សតិសម្ពោជ្ឈន្តោ ភាវនាចារិយ្ហិ តទ្ធកតិ ។ បេ ។

(២៨៨) អនុប្បន្នោ ទេវ ទេវេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ទេវ ទេវេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តោ ភាវនាចារិយ្ហិ តទ្ធកតិ ។

(២៨៤) ជីនមិទ្ធុំដែលមិនទាន់កើតឡើង វេយ្យាណយ ទាន់ជីនមិទ្ធុំដែលកើតឡើងហើយ វេយ្យាណយ ព្រឹត្តិក្កុទៅដើម្បីការដឹងទូលាយ ជាភិយ្យោភាព ។

(២៨៥) ឧទ្ធច្ចុក្កញ្ចុំដែលមិនទាន់កើតឡើង វេយ្យាណយ ទាន់ឧទ្ធច្ចុក្កញ្ចុំដែលកើតឡើងហើយ ក៏វេយ្យាណយ ព្រឹត្តិក្កុទៅដើម្បីការដឹងទូលាយ ជាភិយ្យោភាព ។

(២៨៦) វិចិត្តញ្ចាដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏វេយ្យាណយ ទាន់វិចិត្តញ្ចាដែលកើតឡើងហើយ ក៏វេយ្យាណយ ព្រឹត្តិក្កុទៅដើម្បីការដឹងទូលាយ ជាភិយ្យោភាព ។

(២៨៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកឯបុគ្គល កាលធ្វើខុក្កុចិក្កុដោយទុបាយប្រាថ្នា សតិសម្ពោជ្ឈន្តិដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើងបាន ទាន់សតិសម្ពោជ្ឈន្តិដែលកើតឡើងហើយ ក៏ផល់ខ្ញុំការពេញបរិច្ចេកិយ្យដោយភាវនា ។ បេ ។

(២៨៨) ទេវេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តិដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើងបាន ទាន់ទេវេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តិដែលកើតឡើងហើយ ក៏ផល់ខ្ញុំការពេញបរិច្ចេកិយ្យដោយភាវនា ។

[២៨៧] សន្តមេ ភិក្ខុវេ កោជ្ឈង្គា កាវិកា ត-
ហុលីកាតា វុឡិយា អបរិហានាយ សំវត្ថុន្តិ ។ ត-
តាម សត្ត ។ សនិសម្ពោជ្ឈង្គោ ។ មេ ។ ឧបេត្តា-
សម្ពោជ្ឈង្គោ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ សត្ត កោជ្ឈង្គា
កាវិកា តហុលីកាតា វុឡិយា អបរិហានាយ សំ-
វត្ថុន្តិ ។

[២៨៨] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាវណា ធីវណា ទេតសោ
ឧបក្កិលេសា បញ្ញាយ ធុត្តលីការណា ។ តតមេ
បញ្ច ។ កាមច្ឆត្តោ ភិក្ខុវេ អាវណា ធីវណា ទេ-
តសោ ឧបក្កិលេសោ បញ្ញាយ ធុត្តលីការណា ។
ព្យាបាដោ ភិក្ខុវេ អាវណា ធីវណា ទេតសោ ឧបក្កិ-
លេសោ បញ្ញាយ ធុត្តលីការណា ។ មីធម៌ន្តំ ភិក្ខុវេ
អាវណំ ធីវណំ ទេតសោ ឧបក្កិលេសំ បញ្ញាយ ធុត្ត-
លីការណំ ។ ឧទ្ធកុក្កុត្តំ ភិក្ខុវេ អាវណំ ធីវណំ ទេ-
តសោ ឧបក្កិលេសំ បញ្ញាយ ធុត្តលីការណំ ។ វិចិក្កិញ្ចា
ភិក្ខុវេ អាវណា ធីវណា ទេតសោ ឧបក្កិលេសោ

[២៨៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កោជ្ឈង្គទាំង៧នេះ ដែលបុគ្គល
ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រើងប្រតិក្កុរពៅដើម្បីសេចក្តីចំរើន
ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ។ កោជ្ឈង្គទាំង៧ គឺអ្វីៗ ។ គឺសភិ-
សម្ពោជ្ឈង្គ ។ មេ ។ ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កោជ្ឈង្គទាំង៧នេះរើង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
រើងប្រតិក្កុរពៅដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ។

[២៩០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាគ្រឿងរាវ ជាគ្រឿង
បិទបាំង ជាបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំងឡាយ មាន៨
ប្រការនេះ ។ ធម៌៨ប្រការគឺអ្វីៗ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមច្ឆុះ
ជាគ្រឿងរាវ ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នា
ឲ្យមានកម្លាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទជាគ្រឿងរាវ
ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំង
ឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មីធម៌ជាគ្រឿងរាវ ជាគ្រឿងបិទ
បាំង ជាបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំងឡាយ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទ្ធកុក្កុត្តជាគ្រឿងរាវ ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាបក្កិ-
លេសរបស់ចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
វិចិក្កិញ្ចាជាគ្រឿងរាវ ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាបក្កិលេសរបស់ចិត្ត

មញ្ញាយ ធុត្តលីការណា ។ ឥមេ ទេ ភិក្ខុវេ បព្វ
អាវណា ជីវណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសា បញ្ញាយ
ធុត្តលីការណាតិ ។

[៤៧០] សត្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា អចារណា
មជីវណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសា ភារិតា ធិហុ-
លីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិផលសច្ចិករិយាយ សំវត្តន្តិ ។ ក-
តមេ សត្ត ។ សតិសម្មាជ្ឈង្គោ ភិក្ខុវេ អចារណា
មជីវណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសា ភារិតា ធិហុ-
លីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិផលសច្ចិករិយាយ សំវត្តតិ ។ បេ ។
ឧបេក្កាសម្មាជ្ឈង្គោ ភិក្ខុវេ អចារណា អជីវណា
ចេតសោ អនុបត្តិលេសា ភារិតា ធិហុលីកតា
វិជ្ជាវិមុត្តិផលសច្ចិករិយាយ សំវត្តតិ ។ ឥមេ ទេ ភិក្ខុវេ
សត្ត ពោជ្ឈង្គា អចារណា អជីវណា ចេតសោ អនុ-
បត្តិលេសា ភារិតា ធិហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិផលសច្ចិ-
ករិយាយ សំវត្តន្តិ ។

ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្សោយ គម៌៧ ប្រការ
នេះឯង ជាគ្រឿងរកកំរើ ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត
ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។

[៤៧១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្សោយ ពោជ្ឈង្គតាំងពីនេះឯង ជាគ្រឿង
បិទរកកំរើ បិទបិទបាំង បិទបិទជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ដែលបុគ្គល
ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ វេទន៍ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
ឲ្យវិជ្ជាវិមុត្តិផល ។ ពោជ្ឈង្គតាំងពី ឥអិរុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្សោយ
សតិសម្មាជ្ឈង្គ ជាគ្រឿងរកកំរើ បិទបិទបាំង បិទបិទជាឧបក្កិលេស
របស់ចិត្តទេ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ឲ្យវិជ្ជាវិមុត្តិផល ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្សោយ
ឧបេក្កាសម្មាជ្ឈង្គ បិទបិទជាគ្រឿងរកកំរើ បិទបិទបិទបាំង បិទបិទ
ជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្តទេ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
វេទន៍ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ឲ្យវិជ្ជាវិមុត្តិផល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងខ្សោយ ពោជ្ឈង្គតាំងពីនេះឯង បិទបិទជាគ្រឿងរកកំរើ បិទបិទ
ជាគ្រឿងបិទបាំង បិទបិទជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្តទេ ដែលបុគ្គលចំរើន
ហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ វេទន៍ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ឲ្យ
វិជ្ជាវិមុត្តិផល ។

និរាណត្ថ

(២៧២) យស្មី កិក្ខុវេ សមយេ អរិយសាវកោ
អដ្ឋិកាត្វា បទសិកាត្វា សត្វទេតសោ សមច្ឆាហរិក្ខា
ទិហិតសោតោ ធម្មំ សុណានិ បញ្ចស្ស្កំ^(១) ធិរណា
តស្មី សមយេ ន ហោត្តំ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ តស្មី សម-
យេ កាវចាចារិប្បិ កច្ឆង្គំ ។

(២៧៣) កាតបស្ស បញ្ច^(២) ធិរណា តស្មី សម-
យេ ន ហោត្តំ ។ កាមច្ឆន្ទធិរណំ តស្មី សមយេ
ន ហោតិ ព្យាបាទធិរណំ តស្មី សមយេ ន ហោតិ
បិទម្ពធិរណំ តស្មី សមយេ ន ហោតិ ទុដ្ឋទុក្កត្តា-
ពូធិរណំ តស្មី សមយេ ន ហោតិ វិចិត្រាធិរណំ
តស្មី សមយេ ន ហោតិ ។ បញ្ចស្ស ធិរណា តស្មី
សមយេ ន ហោត្តំ ។

១ ឧ. ម. ឥមស្ស ចក្ខុ ។ ២ ឧ. ម. កន្តេ ចក្ខុ ។

និរាណត្ថ

(២៧៤) កាលភិក្ខុទ្ធានុយ សម័យណា អរិយសាវកោនិ
ជាប្រិយោជនំ ធ្វើទុក្កក្កនិក្ខំ ផ្លង្គិក្កនិក្ខំ ផ្លង្គិក្កនិក្ខំ ផ្លង្គិក្កនិក្ខំ ផ្លង្គិក្កនិក្ខំ
ស្តាប័នមិ សម័យនោះ និរាណតមិទ្ធានុ មិនមានផលកិក្ខុនោះឡើយ
ពោជ្ឈង្គិក្កនិ ៧ ក៏ដល់នូវការពេញបំប្លែងវិញ ក្នុងសម័យ
នោះដែរ ។

(២៧៥) ចុះនិរាណតមិទ្ធានុ ដែលមិនមានផលកិក្ខុនោះ ក្នុង
សម័យនោះ តើដូចម្តេច ។ កាមច្ឆន្ទនិរាណៈ មិនមានក្នុងសម័យនោះ
ព្យាបាទនិរាណៈ មិនមានក្នុងសម័យនោះ បិទម្ពនិរាណៈ មិនមាន
ក្នុងសម័យនោះ ទុដ្ឋទុក្កត្តានិរាណៈ មិនមានក្នុងសម័យនោះ វិចិត្រា-
និរាណៈ មិនមានក្នុងសម័យនោះ ។ និរាណតមិទ្ធានុ មិនមានផល
កិក្ខុនោះ ក្នុងសម័យនោះ ។

[២៧២] កតមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ឥស្សី សមយេ
ការ័យាចារិយ្យំ កច្ឆន្តិ ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ឥស្សី សម-
យេ ការ័យាចារិយ្យំ កច្ឆន្តិ ។ មេ ។ ឧបេក្កាសម្ពោជ្ឈង្គោ
ឥស្សី សមយេ ការ័យាចារិយ្យំ កច្ឆន្តិ ។ ឥមេ សត្ត
ពោជ្ឈង្គា ឥស្សី សមយេ ការ័យាចារិយ្យំ កច្ឆន្តិ ។

[២៧៣] យស្សី ភិក្ខុវេ សមយេ អរិយសាវត្តា
អដ្ឋិកត្តា មណសិកត្តា សត្វាចគសោ សមន្តាហរិក្ខា
ធិរិកសោតា ធម្មំ សុណាតិ មញ្ញស្ស ចិវណា ឥស្សី
សមយេ ធិ ហោន្តិ ឥមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ឥស្សី សម-
យេ ការ័យាចារិយ្យំ កច្ឆន្តិ ។

[២៧៤] សន្តិ ភិក្ខុវេ មហានុត្តា អនុត្តិជា ច-
ហានាយា វុត្តាចំ អុជ្ឈាវុហា^(១) យេហិ វុត្តា អជ្ឈា-
វុហា ធិកត្តវិកត្តា វិប្បតិកា សេន្តិ ។

១ ឧ. ឧ. អន្តរាស្ស ។

[២៧៥] ពោជ្ឈង្គតំនិ វេ វេលដលំនុកាពេញបិបូណិដោយ
ការ័យា ក្នុងសម័យនោះ កើដូចម្តេច ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គ ដលំនុកា
ពេញបិបូណិដោយការ័យា ក្នុងសម័យនោះ ។ មេ ។ ឧបេក្កាសម្ពោជ្ឈង្គ
ដលំនុកាពេញបិបូណិដោយការ័យា ក្នុងសម័យនោះ ។ ពោជ្ឈង្គតំនិ
វេនេ វេលដលំនុកាពេញបិបូណិដោយការ័យា ក្នុងសម័យនោះ ។

[២៧៦] ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ សម័យណា វេលអរិយសាវត្ត
ឲ្យជាប្រយោជន៍ ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ផ្លូវចិត្តតាំងអស់ ផ្ញើវិសោកប្រសាទ
ស្តាប់ធម៌ សម័យនោះ ទិវណាធម៌ វេលមិនមានដល់ភិក្ខុនោះឡើយ
ពោជ្ឈង្គតំនិវេនេ ក៏ដលំនុកាពេញបិបូណិដោយការ័យា ក្នុងសម័យ
នោះវេ ។

[២៧៧] ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ មានដើមឈើៗ មានគ្រាប់តូច
មានទំហំដើមធំ ផុះគ្របដើមឈើតាំងឡាយ តូចដើមឈើ វេលដើម
ឈើធំៗ ផុះគ្រប ក៏បាក់បែកខ្ទេចខ្ចី លំដុលវេ ។

(២៤៧) កតមេ ច ភេ កិក្ខុវេ មហារុក្ខា អនុតិ-
 ជា មហាកាយា រុក្ខាចំ អជ្ឈារុហា យេហំ រុក្ខា
 អជ្ឈារុក្ខា ឱកក្ខវិកក្ខា វិប្បតិកា សេន្នំ ។ សេយ្យនិទំ ។
 អស្សត្ថោ ទំត្រៃនោ មិលក្ខុ^(១) ឧទុម្ពរោ កច្ឆកោ
 កមិដ្ឋនោ ។ ឥមេ ទោ ភេ កិក្ខុវេ មហារុក្ខា អនុតិជា
 មហាកាយា រុក្ខាចំ អជ្ឈារុហា យេហំ រុក្ខា អជ្ឈារុក្ខា
 ឱកក្ខវិកក្ខា វិប្បតិកា សេន្នំ ។

(២៤៨) ឯវមេ ទោ កិក្ខុវេ ឥនេកាច្ឆោ កុល-
 បុត្តោ យាទិសតោ កាមេ ឱហាយេ អនាវស្សា អនតា-
 វិយំ បព្វជិកោ ហោតិ សោ ភាទិសតេហិ^(២) កាមេហិ
 តតោ វា ចាបិដ្ឋនេហិ ឱកក្ខវិកត្តោ វិប្បតិកា សេនិ ។

(២៤៩) បញ្ចមេ កិក្ខុវេ អារណោ វិវណោ ចេត-
 សោ អជ្ឈារុហា បញ្ញាយ ទុត្តលីករណោ ។ កតមេ
 បញ្ច ។ កាមច្ឆន្ទោ កិក្ខុវេ អារណោ វិវណោ
 ចេតសោ អជ្ឈារុហោ បញ្ញាយ ទុត្តលីករណោ ។

១ ឱ. ម. មិលក្ខុ ។ ២ ឱ. ឧទុម្ពរោ វាសច្ឆោ ហោតិ ។

(២៤៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដើមឈើធំៗ ដែលមានគ្រាប់
 ក្នុង មានទំហំដើមធំ ដុះគ្របដើមឈើទាំងឡាយ ពួកដើមឈើ ដែល
 ឈើធំៗ ដុះគ្រប គឺបាក់បែកខ្ទេចខ្ចី លំដួលទៅ តើដូចម្តេច ។ ដើម
 ឈើទាំងនោះ អីអ្វីខ្លះ ។ អីដើមពោធិ៍បាយ ដើមជ្រៃ ដើមល្បែង ដើម
 ល្ងា ដើមជ្រៃគ្រឹម ដើមត្រាង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដើមឈើធំៗ
 ទាំងនេះឯង មានគ្រាប់ក្នុង មានទំហំដើមធំ ដុះគ្របដើមឈើទាំងឡាយ
 ពួកដើមឈើ ដែលឈើធំៗ ដុះគ្រប គឺបាក់បែកខ្ទេចខ្ចី លំដួលទៅ ។

(២៤៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះមែនហើយ កុលបុត្តខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ លះបន់ពួកកាមវិបសណាហើយ ចេញចាកផ្ទះចូលកាន់
 ផ្នួស កុលបុត្តនោះត្រូវពួកកាមវិបសនោះ ឬពួកកាមវិលាមកវិគ្រលែង
 ជាទីនោរពៅទៀត គ្របសន្លឹក រួចវិក ដួលផេកទៅ ។

(២៤៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចម្រើនប្រការនេះ ជាគ្រឿងកំរង
 ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះបរិភពិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំងឡាយ ។ ចម្រើន
 ប្រការអីអ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អីកាមច្ឆន្ទៈជាគ្រឿងកំរង ជា
 គ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសន្លឹកវិកិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំងឡាយ ។ ។

ព្យាបាទោ ភិក្ខុវេ អាវុលោ ធីវុលោ ទេតសោ
 អដ្ឋារុហោ បញ្ញាយ ទុទ្ធលីការណោ ។ មីនមិទ្ធិ
 ភិក្ខុវេ អាវុលំ ធីវុលំ ទេតសោ អដ្ឋារុហំ បញ្ញាយ
 ទុទ្ធលីការណំ ។ ទុទ្ធាកុក្កុទ្ធិ ភិក្ខុវេ អាវុលំ ធីវុ-
 លំ ទេតសោ អដ្ឋារុហំ បញ្ញាយ ទុទ្ធលីការណំ ។
 វិចិកិញ្ចា ភិក្ខុវេ អាវុលោ ធីវុលោ ទេតសោ អដ្ឋារុហោ
 បញ្ញាយ ទុទ្ធលីការណោ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
 អាវុលោ ធីវុលោ ទេតសោ អដ្ឋារុហោ បញ្ញាយ
 ទុទ្ធលីការណោ ។

[៥០០] សត្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈន្តំ អនាវុលោ
 អធីវុលោ ទេតសោ អទដ្ឋារុហោ ភារិកា តហុលី-
 កតោ វិជ្ជាវិមុត្តិផលសច្ចិកវិយាយ សំវត្តនិ ។ កតមេ
 សត្ត ។ សតិសម្មាជ្ឈន្តោ ភិក្ខុវេ អនាវុលោ អធី-
 វុលោ ទេតសោ អទដ្ឋារុហោ ភារិកា តហុលី-
 កតោ វិជ្ជាវិមុត្តិផលសច្ចិកវិយាយ សំវត្តនិ ។ មេ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទជាគ្រឿងកំរង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្រប
 សន្តិកំរង ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិនមិទ្ធិជាគ្រឿងកំរង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសន្តិកំរង ធ្វើប្រាថ្នា
 ឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទទួលកុក្កុច្ឆៈជាគ្រឿង
 កំរង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសន្តិកំរង ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំង
 ខ្សោយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិកិញ្ចាជាគ្រឿងកំរង ជាគ្រឿង
 បិទបាំង ដុះគ្របសន្តិកំរង ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង៥ នេះឯង ជាគ្រឿងកំរង ជាគ្រឿងបិទបាំង
 ដុះគ្របសន្តិកំរង ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។

[៥០០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ នេះ មិនមែនជា
 គ្រឿងកំរង មិនមែនជាគ្រឿងបិទបាំង មិនមែនដុះគ្របសន្តិកំរង ដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ វេទនិប្រតិក្កុទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់នូវវិជ្ជាធិនិវមុត្តិផល ។ ពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ នីមួយៗ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ សតិសម្មាជ្ឈន្តំ មិនមែនជាគ្រឿងកំរង មិនមែនជាគ្រឿងបិទ
 បាំង មិនមែនដុះគ្របសន្តិកំរង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើន
 ហើយ វេទនិប្រតិក្កុទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជាធិនិវមុត្តិផល ។ បេ ។

និរណេត្ត

ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ។ ថេ ។ នីមេ មោ ភិក្ខុវេ សុត្ត
ពោជ្ឈង្គោ អនាវណា អនីវណា ចេតសោ អនុជ្ឈក្កហា
កាវិតា តហុលីតា វិជ្ជាវិមុត្តិជលសច្ចំវិយាយ សំ-
វត្តដ្ឋិតិ ។

[៥០០] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ និរណេ អនុតារណា
អចត្តុតារណា អញ្ញាលាតារណា បញ្ញាធិរោធិយា វិយា-
នបត្ថំយា អធិញ្ញាធសំវត្តធិតា ។ តតមេ បញ្ច ។
តាបច្ឆទ្ធនិវណំ ភិក្ខុវេ អនុតារណំ អចត្តុតារណំ
អញ្ញាលាតារណំ បញ្ញាធិរោធិយំ វិយានបត្ថំយំ អធិញ្ញា-
ធសំវត្តធិតំ ។ ព្យាបាដនិវណំ ភិក្ខុវេ អនុតារណំ
។ ថេ ។ បីធនំទ្ធនិវណំ ភិក្ខុវេ អនុតារណំ ។ ទុត្ត-
ត្តុត្តុនិវណំ ភិក្ខុវេ អនុតារណំ ។ វិគំតិញ្ញានិវណំ
ភិក្ខុវេ អនុតារណំ អចត្តុតារណំ អញ្ញាលាតារណំ
បញ្ញាធិរោធិយំ វិយានបត្ថំយំ អធិញ្ញាធសំវត្តធិតំ ។

និរណេត្ត

ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ។ ថេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គតាំង ៧ នេះ
ឯង មិនមែនជាគ្រឿងកំភង មិនមែនជាគ្រឿងបិទបាំង មិនមែនដុះគ្រប
សង្កត់ចិត្ត ដែលបុគ្គលចាំរើមហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្ត
ទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជាធិនិវមុត្តិជល ។

[៥០០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និរណេធិនប្រការ៣៖ ជា
ធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្ចាត់ ធ្វើមិនឲ្យមានចក្ក ធ្វើមិនឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យរលត់
នៃបញ្ញា ជាបុគ្គលក្នុងនៃសេចក្តីចង្រៀនចង្រួល មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
ព្រះធិត្វាន ។ និរណេធិនប្រការ៤៖ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តាមប្តូរនិរណេ៖ ជាធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្ចាត់ ធ្វើមិនឲ្យមានចក្ក ធ្វើមិនឲ្យដឹង
ជាហេតុឲ្យរលត់ទៅនៃបញ្ញា ជាបុគ្គលក្នុងនៃសេចក្តីចង្រៀនចង្រួល មិន
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះធិត្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាដនិរណេ៖
ជាធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្ចាត់ ។ ថេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បីធនំនិរណេ៖ ជា
ធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្ចាត់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុត្តត្តុកុចនិរណេ៖ ជាធម្ម-
ជាតិធ្វើឲ្យខ្ចាត់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិគំតិញ្ញានិរណេ៖ ជាធម្មជាតិធ្វើ
ឲ្យខ្ចាត់ ធ្វើមិនឲ្យមានចក្ក ធ្វើមិនឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យរលត់ទៅនៃបញ្ញា
ជាបុគ្គលក្នុងនៃសេចក្តីចង្រៀនចង្រួល មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះធិត្វាន ។

ឥមេ ទេ ភិក្ខុវេ បព្វ ធីវណ្ណា អន្ធការណា អចត្ត-
ការណា មញ្ញាណការណា មញ្ញាធិរោជិយោ វិយាត-
បត្តិយោ អធិត្វានសំវត្តធិកា ។

[៥០២] សន្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា ចត្តការណា
ញ្ញាណការណា មញ្ញាវុឌ្ឍិយោ អវិយាតបត្តិយោ ធិត្វា-
នសំវត្តធិកា ។ ឥតមេ សន្ត ។ សតិសម្មាជ្ឈង្គា
ភិក្ខុវេ ចត្តការណា ញ្ញាណការណា មញ្ញាវុឌ្ឍិយោ
អវិយាតបត្តិយោ ធិត្វានសំវត្តធិកា ។ បេ ។ ឧបេត្វា-
សម្មាជ្ឈង្គា ភិក្ខុវេ ចត្តការណា ញ្ញាណការណា
មញ្ញាវុឌ្ឍិយោ អវិយាតបត្តិយោ ធិត្វានសំវត្តធិកា ។
ឥមេ ទេ ភិក្ខុវេ សន្ត ពោជ្ឈង្គា ចត្តការណា ញ្ញា-
ណការណា មញ្ញាវុឌ្ឍិយោ អវិយាតបត្តិយោ ធិត្វានសំ-
វត្តធិកា ។

វិរាណវគ្គ ចត្តវគ្គ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិរាណធម៌៧ ច្រករនេឯង ជាធម្មជាតិធ្វើឲ្យភ្ញាក់
ធ្វើមិនឲ្យមានចក្ខុ ធ្វើមិនឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យរលត់ទៅបញ្ញា ជាបក្ខ
ពួកវានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

[៥០២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧ នេះ ជាធម៌ធ្វើឲ្យ
ហេតុបញ្ញាចក្ខុ ធ្វើឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យចំរើនប្រាជ្ញា មិនមែនជាបក្ខពួកវា
នសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ពោជ្ឈង្គទាំង៧
នីមួយៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សតិសម្មាជ្ឈង្គ ជាធម៌ធ្វើឲ្យកើតបញ្ញា-
ចក្ខុ ធ្វើឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យចំរើនប្រាជ្ញា មិនមែនជាបក្ខពួកវានសេចក្តី
ចង្អៀតចង្អល់ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ឧបេត្វាសម្មាជ្ឈង្គ ជាធម៌ធ្វើឲ្យកើតបញ្ញាចក្ខុ ធ្វើឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យ
ចំរើនប្រាជ្ញា មិនមែនជាបក្ខពួកវានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧ នេះឯង ជា
ធម៌ធ្វើឲ្យកើតបញ្ញាចក្ខុ ធ្វើឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យចំរើនប្រាជ្ញា មិនមែនជា
បក្ខពួកវានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

ចប់ វិរាណវគ្គ ទី ២ ។

ឧបសគ្គ

ពល្យោង

ទ្វេ កុសលា កិលេសា ច
 ទ្វេ យោចិសោ ច វុឌ្ឍិ ច
 អនាវណា^(*) អបរិហានិ
 ចិវណាវណា វុត្តំ
 ចិវណោ ច តេ ធនាតំ ។

* ឧ. ម. អវិណោ ។

ឧបសគ្គ

ឧទ្ធាននៃនីវរណវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីកុសលមាន ២ លើក អំពីបក្កិលេស ១ អំពី
 អាយាទិសោមនសិការៈនិងយោទិសោមនសិការៈ ២ លើក
 អំពីកោដ្ឋន្តតាំង ៧ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីចំរើន ១ អំពី
 កោដ្ឋន្តតាំង ៧ មិនមែនជាគ្រឿងកក់ ១ អំពីអបរិហានិយ-
 ធម៌ ១ អំពីធម៌ជាគ្រឿងបិទបាំង និងធម៌ជាគ្រឿងកក់
 ប្រៀបដូចដើមឈើធំៗ ១ អំពីវិវណធម៌ ១ ប្រព្រឹត្តិអស់
 ជា ១០ ។

បក្សីផ្កា

(៥០៣) សាវ័ន្តិមាតំ ។ យេ ហំ គេចំ កំត្វាវ

អតិភមន្ទានំ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា តំសេន្ធ វិទា

មជេហិសុ សាធូ តេ សន្តង្គំ ពោជ្ឈន្តានំ ភាវិតត្តា

ពហុលីកតត្តា ។ យេ ហំ គេចំ កំត្វាវ អនាគត-

មន្ទានំ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា តំសេន្ធ វិទា ម-

ជេហិស្សង្គំ សាធូ តេ សន្តង្គំ ពោជ្ឈន្តានំ ភាវិតត្តា

ពហុលីកតត្តា ។ យេ ហំ គេចំ កំត្វាវ ឋិតហំ សម-

ណា វា ព្រាហ្មណា វា តំសេន្ធ វិទា មជេហង្គំ សាធូ

តេ សន្តង្គំ ពោជ្ឈន្តានំ ភាវិតត្តា ពហុលីកតត្តា ។

បក្សីត្រី

(៥០៣) សាវ័ន្តិមាតំ ។ យេ ហំ គេចំ កំត្វាវ

ឬព្រាហ្មណំ ឯណាមិមួយ ក្នុងកាលកន្លងទៅហើយជាយូរអង្វែង ពុទ្ធ

លះបង់នូវមានៈតាំង ៣ ប្រការចេញបាន ព្រោះសមណៈឬព្រាហ្មណំ

តាំងអស់នោះ ជាអ្នកចំរើន ជាអ្នកធ្វើឱ្យច្រើន នូវតាម្បង្គតាំង ៧ ។

យល់កំត្វាវនៃធម៌ សមណៈឬព្រាហ្មណំ ឯណាមិមួយ ក្នុងកាលជា

អនាគត នឹងលះបង់នូវមានៈតាំង ៣ ប្រការចេញបាន ព្រោះសមណៈឬ

ព្រាហ្មណំតាំងអស់នោះ ជាអ្នកចំរើន ជាអ្នកធ្វើឱ្យច្រើន នូវតាម្បង្គ

តាំង ៧ដែរ ។ យល់កំត្វាវនៃធម៌ ក្នុងសមណៈឬព្រាហ្មណំ ឯណា

មិមួយ ដែលមានក្នុងកាលនៃធម៌នេះ រមែងលះបង់នូវមានៈតាំង ៣ ប្រការ

ចេញបាន ព្រោះសមណៈឬព្រាហ្មណំតាំងអស់នោះ ក៏ជាអ្នកចំរើន ជា

អ្នកធ្វើឱ្យច្រើន នូវតាម្បង្គតាំង ៧ដែរ ។

បញ្ជីវិញ្ញា

(៥០២) ភាគមេសំ សង្កត់ ពោជ្ឈង្គ្រាង ។ សតិ-
សម្ពោជ្ឈង្គស្ស ។ បេ ។ ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គស្ស យេ
ហំ ភោតិ ភិក្ខុវេ អតិទមទ្វាង សមណា វា ព្រាហ្ម-
ណា វា តិស្សោ វិហា បដហិសុ ។ បេ ។ បដ-
ហិស្សង្គិ ។ បេ ។ បដហង្គិ សព្វេ តេ ឥមេសំ យេន
សង្កត់ ពោជ្ឈង្គ្រាង កាវតត្តា ទហុលីភេតត្តាតិ ។

(៥០៥) រត្តោ ភិក្ខុវេ ចត្តវត្តិស្ស ចាតុការា
សង្កត់ រតោចំ ចាតុការា ហោតិ ។ ភាគមេសំ
សង្កត់ ។ ចត្តវត្តនស្ស ចាតុការា ហោតិ ហត្ថិវត្តនស្ស
ចាតុការា ហោតិ អស្សវត្តនស្ស ចាតុការា ហោតិ
មលិវត្តនស្ស ចាតុការា ហោតិ ឥត្តិវត្តនស្ស ចាតុ-
ការា ហោតិ តហេមតិវត្តនស្ស ចាតុការា ហោតិ
បរិវាយការនស្ស ចាតុការា ហោតិ ។ រត្តោ ភិក្ខុវេ
ចត្តវត្តិស្ស ចាតុការា ឥមេសំ សង្កត់ រតោចំ ចាតុ-
ការា ហោតិ ។

បញ្ជីវិញ្ញា

(៥០២) ពោជ្ឈង្គតាំង វេ ភិក្ខុវេ ។ ភិសតិសម្ពោជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។
ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ពួកសមណៈបូព្រាហ្មណ៍
ណាមួយ ក្នុងកាលក្នុងទៅហើយជាយូរអង្វែង បានលះបង់នូវហាន
តាំង ព្រហ្មវេញបាន ។ បេ ។ ទិវិលះបង់ ។ បេ ។ វេមិលះបង់
ព្រោះពួកសមណៈបូព្រាហ្មណ៍តាំងអស់នោះ ជាអ្នកចំរើន ជាអ្នកធ្វើនូវ
ច្រើន នូវពោជ្ឈង្គតាំង វេ ទេវេង ។

(៥០៥) ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ការកើតធ្វើនិព្រាតដៃនៃគេ៖
តាំង វេ ព្រោះការកើតព្រាតដៃនៃស្តេចចិត្តក្នុង ។ គេនៈតាំង វេ ភិ-
ក្ខុវេ ។ ភិការកើតព្រាតដៃនៃចក្កវិគី (ចក្រវិក) ១ ការកើតព្រាតដៃ
ហត្ថវិគី (ដីវិក) ១ ការកើតព្រាតដៃនៃអស្សវិគី (សេវិក) ១ ការកើត
ព្រាតដៃនៃបណិវិគី (វិកមណី) ១ ការកើតព្រាតដៃនៃភិក្ខុវិគី (ស្រី-
វិក) ១ ការកើតព្រាតដៃនៃហេមវិគី (ហេមវិក) ១ ការកើតព្រាតដៃ
នៃបរិវាយវិគី (វាយវិក) ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ការកើត
ព្រាតដៃនៃគេៈតាំង វេ នេះ ព្រោះការកើតព្រាតដៃនៃស្តេចចិត្តក្នុង ។

(៨០៦) ឆដាតតស្ស ភិក្ខុវេ ចាតុភារា អរហតោ
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស សត្តន្ធិំ ពោជ្ឈន្តីវតចានំ ចាតុភារេ
 ហោតិ ។ កាតមេសំ សត្តន្ធិំ ពោជ្ឈន្តីវតចានំ ។
 សតិសម្មោជ្ឈន្តីវតទស្ស ចាតុភារេ ហោតិ ។ បេ ។
 ឧបេត្តាសម្មោជ្ឈន្តីវតទស្ស ចាតុភារេ ហោតិ ។
 ឆដាតតស្ស ភិក្ខុវេ ចាតុភារា អរហតោ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធស្ស ឆមេសំ សត្តន្ធិំ ពោជ្ឈន្តីវតចានំ ចាតុភារេ
 ហោតិ ។

(៨០៧) មារសេនប្បមន្តនំ វេ ភិក្ខុវេ បត្តំ នេ-
 សំស្សមិ តំ សុណាម ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ មារ-
 សេនប្បមន្តនោ បក្កោ ។ យនិទំ សត្ត ពោជ្ឈន្តី ។
 កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈន្តី ។ បេ ។ ឧបេត្តា-
 សម្មោជ្ឈន្តី ។ អយំ ភិក្ខុវេ មារសេនប្បមន្តនោ
 បក្កោតិ ។

(៨០៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតប្រាកដនៃពោជ្ឈន្តីវតនេះ
 ទាំង៧ ព្រោះការកើតប្រាកដនៃព្រះគង្គជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។
 ពោជ្ឈន្តីវតនេះទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺការកើតប្រាកដនៃសតិសម្មោជ្ឈន្តី-
 វតនេះ ១ ។ បេ ។ ការកើតប្រាកដនៃឧបេត្តាសម្មោជ្ឈន្តីវតនេះ ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតប្រាកដនៃពោជ្ឈន្តីវតនេះទាំង ៧ នេះ ព្រោះ
 កើតប្រាកដនៃព្រះគង្គជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

(៨០៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង្គជាអរហន្តសំដែងចូរមគ្គជា
 ជ្រៀងញ៉ាញ់នូវមារនិទំសេនាបេសំហារ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំង-
 ឡាយស្តាប់ធម៌នោះចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមគ្គដែលជាជ្រៀង
 ញ៉ាញ់នូវមារនិទំសេនាបេសំហារ កើតដូចម្តេច ។ គឺពោជ្ឈន្តីទាំង ៧ នេះ ៦៦ ។
 ពោជ្ឈន្តីទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្មោជ្ឈន្តី ១ ។ បេ ។ ឧបេត្តា-
 សម្មោជ្ឈន្តី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាមគ្គជាជ្រៀងញ៉ាញ់
 ហារនិទំសេនាបេសំហារ ។

បញ្ជីវត្ត

[៥០៨] សាវត្ថីនិទានំ ។ អដទោ អញ្ញាភារោ ភិក្ខុ
យេន ភក្កា ភេទុបសន្តមិ ។ មេ ។ ឯកមន្តំ ចិសិទ្ធា
ទោ សោ ភិក្ខុ ភក្កន្តំ ឯកនារោ ទុប្បញ្ញោ ឯជ្ឈ-
ត្វោ ទុប្បញ្ញោ ឯជ្ឈម្ភតោតិ កន្តេ វុទ្ធតិ កិក្ខាវតា
ទុ ទោ កន្តេ ទុប្បញ្ញោ ឯជ្ឈម្ភតោតិ វុទ្ធតិ ។

[៥០៩] សន្តន្តំ ទោ ភិក្ខុ ពោជ្ឈន្តានំ អភាវិ-
តត្តា អនហុលីតតត្តា ទុប្បញ្ញោ ឯជ្ឈម្ភតោតិ វុទ្ធតិ ។
តាតមេសំ សន្តន្តំ ។ សនិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ។ មេ ។
ទុបេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុ សន្តន្តំ
ពោជ្ឈន្តានំ អភាវិតត្តា អនហុលីតតត្តា ទុប្បញ្ញោ
ឯជ្ឈម្ភតោតិ វុទ្ធតិ ។

[៥១០] សាវត្ថីនិទានំ ។ បញ្ញា អនេជ្ឈម្ភតោ
បញ្ញា អនេជ្ឈម្ភតោតិ កន្តេ វុទ្ធតិ កិក្ខាវតា ទុ ទោ
កន្តេ បញ្ញា អនេជ្ឈម្ភតោតិ វុទ្ធតិ ។

បញ្ជីវត្ត

[៥០៨] សាវត្ថីនិទានំ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅ
គាល់ព្រះដំរីមានព្រះភាគ ។ មេ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ
ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដំរីមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ពាក្យនៅឯងនិយាយថា មនុស្សឥតប្រាជ្ញាល្ងង់ទៅ មនុស្សឥតប្រាជ្ញា
ល្ងង់ទៅ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា មនុស្សឥតប្រាជ្ញាល្ងង់
ទៅ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

[៥០៩] ម្ចាស់ភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សឥតប្រាជ្ញាល្ងង់ទៅ
ព្រោះមិនបានចម្រើន មិនបានធ្វើឲ្យច្រើន ឲ្យពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ។ ចុះ
ពោជ្ឈន្តទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសនិសម្ពោជ្ឈន្ត ១ ។ មេ ។ ឧបេត្តា-
សម្ពោជ្ឈន្ត ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សឥតប្រាជ្ញាល្ងង់ទៅ
ព្រោះមិនបានចម្រើន មិនបានធ្វើឲ្យច្រើន ឲ្យពោជ្ឈន្តទាំង ៧ នោះឯង ។

[៥១០] សាវត្ថីនិទានំ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យនៅឯង
និយាយថា មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងង់ទៅ មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងង់
ទៅ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងង់ទៅ
តើដូចម្តេច ។

[៥០០] សត្តន្តំ ទោ ភិក្ខុ ពោជ្ឈន្តានំ ភារិកត្តា
 មហុលីកតត្តា បញ្ញា អនេជ្ឈម្មតោតិ វុទ្ធិតិ ។
 តតមេសំ សត្តន្តំ ។ សតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ។ បេ ។
 ទមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុ សត្តន្តំ
 ពោជ្ឈន្តានំ ភារិកត្តា មហុលីកតត្តា បញ្ញា អនេ-
 ជ្ឈម្មតោតិ វុទ្ធិតិ ។

[៥០២] សាវត្ថិនិទានំ ។ ទឡិទ្ធា ទឡិទ្ធាតិ កន្តេ
 វុទ្ធិតិ តិក្ការិកា ទុ ទោ កន្តេ ទឡិទ្ធាតិ វុទ្ធិតិ ។

[៥០៣] សត្តន្តំ ទោ ភិក្ខុ ពោជ្ឈន្តានំ អភារិ-
 កត្តា មហុលីកតត្តា ទឡិទ្ធាតិ វុទ្ធិតិ ។ តតមេសំ
 សត្តន្តំ ។ សតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ។ បេ ។ ទមេត្វា-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុ សត្តន្តំ ពោជ្ឈន្តា-
 នំ អភារិកត្តា មហុលីកតត្តា ទឡិទ្ធាតិ វុទ្ធិតិ ។

[៥០៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ អទឡិទ្ធា អទឡិទ្ធាតិ
 កន្តេ វុទ្ធិតិ តិក្ការិកា ទុ ទោ កន្តេ អទឡិទ្ធាតិ វុទ្ធិ-
 តិ ។

[៥០១] ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សបានប្រាជ្ញាមិនល្អនឹងទៅ
 ព្រោះបានចំរើន បានធ្វើឱ្យច្រើន ទូរពោជ្ឈន្តតាំង ៧ ។ ពោជ្ឈន្តតាំង
 ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្ពោជ្ឈន្ត ១ ។ បេ ។ ទមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្ត ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សបានប្រាជ្ញាមិនល្អនឹងទៅ ព្រោះបានចំរើន
 បានធ្វើឱ្យច្រើន ទូរពោជ្ឈន្តតាំង ៧ ទេរឯង ។

[៥០២] សាវត្ថិនិទាន ។ បតិក្រិព្រះអន្តជំរំរើន ពាក្យគេ
 តែនិយាយថា មនុស្សកំសត់ មនុស្សកំសត់ បតិក្រិព្រះអន្តជំរំរើន
 ដែលហៅថា មនុស្សកំសត់ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

[៥០៣] ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សកំសត់ ព្រោះមិនបាន
 ចំរើន មិនបានធ្វើឱ្យច្រើន ទូរពោជ្ឈន្តតាំង ៧ ។ ពោជ្ឈន្តតាំង ៧ គឺអ្វី
 ខ្លះ ។ គឺសតិសម្ពោជ្ឈន្ត ១ ។ បេ ។ ទមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ដែលហៅថា មនុស្សកំសត់ ព្រោះមិនបានចំរើន មិនបានធ្វើឱ្យច្រើន
 ទូរពោជ្ឈន្តតាំង ៧ ទេរឯង ។

[៥០៤] សាវត្ថិនិទាន ។ បតិក្រិព្រះអន្តជំរំរើន ពាក្យគេតែនិ
 និយាយថា មនុស្សមិនកំសត់ មនុស្សមិនកំសត់ បតិក្រិព្រះអន្តជំរំរើន
 ដែលហៅថា មនុស្សមិនកំសត់ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

ច្បាប់រដ្ឋ

(៥០៥) សន្តិសុខ ទោ កិច្ច ពោជ្ឈន្ត្រ្តំ ការវត្តា ពហុលីកាតត្តា អនុវិទ្ធានិ វុទ្ធានិ ។ កាតមេសំ សន្តិ- ង្គំ ។ សតិសន្តោជ្ឈន្ត្រ្តស្ស ។ មេ ។ ឧបេត្តាសន្តោជ្ឈ- ង្គស្ស ។ ឥមេសំ ទោ កិច្ច សន្តិសុខ ពោជ្ឈន្ត្រ្តំ ការវត្តា ពហុលីកាតត្តា អនុវិទ្ធានិ វុទ្ធានិ ។

(៥០៦) សាវត្ថិវិទានំ ។ អាធិត្ថស្ស កិច្ចវេ ឧទ- យេតោ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វង្គមំ យធិធំ អរុណុត្តំ វរិយេវ ទោ កិច្ចវេ កិច្ចវោ សន្តិសុខ ពោជ្ឈន្ត្រ្តំ ឧប្បា- នាយ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វង្គមំ យធិធំ កាល្យា- ណមិទ្ធតា ។ កាល្យាណមិទ្ធតស្សតំ កិច្ចវេ កិច្ចវោ ទាដិកាដំ សន្ត ពោជ្ឈន្ត្រ្តំ ភាវស្សតិ សន្ត ពោជ្ឈន្ត្រ្តំ ពហុលីកាវស្សតិ ។

(៥០៧) កាតព្វ កិច្ចវេ កិច្ច កាល្យាណមិទ្ធតា សន្ត ពោជ្ឈន្ត្រ្តំ ភាវតិ សន្ត ពោជ្ឈន្ត្រ្តំ ពហុលីកាវេតិ ។

ច្បាប់រដ្ឋ

(៥០៥) ម្ចាស់ភិក្ខុ ដែលហៅថា បទុស្សបំណក់សំ ព្រោះ បានបំរើ បានធ្វើឲ្យច្រើន ឲ្យពោជ្ឈន្ត្រ្តំ ពំរើ ។ ចុះពោជ្ឈន្ត្រ្តំ ពំរើ គឺវិទូរ ។ តិសតិសញ្ញាជ្ឈន្ត្រ្តំ ។ មេ ។ ឧបេត្តាសញ្ញាជ្ឈន្ត្រ្តំ ។ ម្ចាស់ ភិក្ខុ ដែលហៅថា បទុស្សបំណក់សំ ព្រោះបានបំរើ បានធ្វើឲ្យច្រើន ឲ្យពោជ្ឈន្ត្រ្តំ ពំរើ ទេវេន ។

(៥០៦) សាវត្ថិវិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពំរើច្បាយ ការរៀនវិទ្យា អរុណុត្ត្រ្តំ ជាប្រធាន ជាបុព្វង្គមិក្ខុ ខែច្រើនតាមដែលកើតឡើង ភាវិទេកល្យាណមិទ្ធត្រ្តំ ជាប្រធាន ជាបុព្វង្គមិក្ខុ ខែកិរិយាកើតឡើង ខែពោជ្ឈន្ត្រ្តំ ពំរើ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុពំរើច្បាយ ទេវេនគ្រឿង ប្រាកដដល់ភិក្ខុដែលមានកល្យាណមិក្ខុ ភិក្ខុនោះទំនិចំរើនឲ្យពោជ្ឈន្ត្រ្តំ ពំរើ ធ្វើឲ្យច្រើនឲ្យពោជ្ឈន្ត្រ្តំ ពំរើ ។

(៥០៧) ម្ចាស់ភិក្ខុពំរើច្បាយ ចុះភិក្ខុដែលមានបិត្រល្អ វេបេន ចំរើនឲ្យពោជ្ឈន្ត្រ្តំ ពំរើ ធ្វើឲ្យច្រើនឲ្យពោជ្ឈន្ត្រ្តំ ពំរើ តើដូចម្តេច ។

ន៍ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សតិសម្មាជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័-
តំ ។ បេ ។ ឧបេត្តាសម្មាជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័-
វិកតនិស្ស័តំ ធិរេននិស្ស័តំ វេស្សក្កុបរិណាមិ ។ ឯវិ
ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ កាល្យាណមិត្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ
ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ មហុលីករោតិ ។

[៥០៨] អជ្ឈង្គិកំ កិក្ខុវេ អដ្ឋង្គំ ករិទ្ធា ជាញ្ញំ
ឯកង្គម្យំ សមនុបស្សមិ សត្តង្គំ ពោជ្ឈង្គំ ឧប្បា-
យាយ យថយំនំ កិក្ខុវេ យោនិសោមនសិការោ ។
យោនិសោមនសិការសម្មន្ទស្សតំ កិក្ខុវេ កិក្ខុវោ
ចានិកង្គំ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ភាវេស្សតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ
មហុលីករិស្សតិ ។

[៥០៩] កថេត្តា កិក្ខុវេ កិក្ខុ យោនិសោមនសិ-
ការសម្មន្ទោ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ
មហុលីករោតិ ។ ន៍ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សតិសម្មាជ្ឈង្គំ
ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ ។ បេ ។ ឧបេត្តាសម្មាជ្ឈង្គំ
ភាវេតិ វិវេកនិស្ស័តំ វិកតនិស្ស័តំ ធិរេននិស្ស័តំ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសតិសម្មាជ្ឈង្គំ ដែល
អាស្រ័យនូវវិវេក ។ បេ ។ ចំរើនឧបេត្តាសម្មាជ្ឈង្គំ ដែលអាស្រ័យនូវ
វិវេក អាស្រ័យនូវវិវេកៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ បម្រើទៅដើម្បីលះបង់ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានបំរើប្រាណ វេសនិចំរើននូវពោជ្ឈង្គំទាំង ៧
ធ្វើឱ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គំទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

[៥១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់នាព្រឹត្តិមិទានក្នុងឱវាទអង្គ
ហើយ ក៏មិនឃើញមានធម៌វេទ សូម្បីតែអង្គ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
ធ្វើពោជ្ឈង្គំទាំង ៧ ឱ្យកើតឡើងបាន ដូចជាយោនិសោមនសិការនេះ
ឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាក្រឹត្យិក្ខិប្រាកដដល់ភិក្ខុដែល
បំរើប្រាណិយោយោនិសោមនសិការ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើននូវពោជ្ឈង្គំទាំង ៧
ធ្វើឱ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គំទាំង ៧ ។

[៥១១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលបំរើប្រាណិយោយោ-
និសោមនសិការ វេសនិចំរើននូវពោជ្ឈង្គំទាំង ៧ ធ្វើឱ្យច្រើននូវពោជ្ឈង្គំ
ទាំង ៧ ក៏ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើន
នូវសតិសម្មាជ្ឈង្គំ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក ។ បេ ។ ចំរើននូវឧបេត្តា-
សម្មាជ្ឈង្គំ ដែលអាស្រ័យនូវវិវេក អាស្រ័យនូវវិវេកៈ អាស្រ័យនូវនិរោធិ

ចក្កវិញ្ញាណ

កេស្យក្កបវណាមី ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោធនំ ។
សោមនសីការសម្បជ្ឈោ សន្តំ ពោជ្ឈន្តំ ការេតិ សន្តំ
ពោជ្ឈន្តំ ឧហុលីកាហេតីតិ ។

[២២០] តាហិវំ ភិក្ខុវេ អន្តង្គំ តាវត្វា តាញ្ញំ ឯ-
ចាន្ត្យំ សមណស្សាមំ សន្តង្គំ ពោជ្ឈន្តាធនំ ឧប្បាតា-
យេ យេធយេនំ ភិក្ខុវេ កុល្យាណមិត្តោ ។ កុល្យាណ-
មិត្តស្សានំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ ចាដិកង្កំ សន្តំ ពោជ្ឈន្តំ
ការេស្សានំ សន្តំ ពោជ្ឈន្តំ ឧហុលីកាស្សានំ ។

[២២១] កថេតុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កុល្យាណមិត្តោ
សន្តំ ពោជ្ឈន្តំ ការេតិ សន្តំ ពោជ្ឈន្តំ ឧហុលីកាហេ-
តិ ។ ឆន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សនិសម្ពោជ្ឈន្តំ ការេតិ វិវេកា-
ធិស្សានំ ។ មេ ។ ឧបេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តំ ការេតិ វិវេកា-
ធិស្សានំ វិវាតធិស្សានំ ធិរោធិស្សានំ កេស្យក្កបវណាមី ។
ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កុល្យាណមិត្តោ សន្តំ ពោជ្ឈន្តំ
ការេតិ សន្តំ ពោជ្ឈន្តំ ឧហុលីកាហេតីតិ ។

ចក្កវិញ្ញាណ

បរិភោគទៅដើម្បីលះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្ត
ដោយយោងនៃសាមនសិការៈ រមែងចំរើននូវពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ធ្វើឱ្យច្រើន
នូវពោជ្ឈន្តទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

[២២០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេគេរកធម្មតាដ៏ត្រូវ ឱ្យជាអង្គ
ហើយ ក៏មិនឃើញមានធម៌ដទៃ សូម្បីតែអង្គ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
កើតឡើងនៃពោជ្ឈន្តទាំង ៧ បាន ដូចជាការមានមិត្តល្អនោះឡើយ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះគេត្រូវប្រាកដដល់ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ ភិក្ខុ
នោះមិនចំរើននូវពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ធ្វើឱ្យច្រើននូវពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ។

[២២១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែង
ចំរើននូវពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ធ្វើឱ្យច្រើននូវពោជ្ឈន្តទាំង ៧ កើតដូចម្តេច ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសកិសម្ពោជ្ឈន្ត
ដែលកស្រីយន្តវិវាត ។ មេ ។ ចំរើននូវបេក្ខសម្ពោជ្ឈន្ត ដែលរា-
ស្រីយន្តវិវាត កស្រីយន្តវិវាតៈ កស្រីយន្តវិវាត បរិភោគទៅដើម្បី
លះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែងចំរើននូវ
ពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ធ្វើឱ្យច្រើននូវពោជ្ឈន្តទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្សី មហាវគ្គ

ធម្មបទ្ធ

វៃតា ចក្កវត្តិ មារោ ច
 ធុរ្យតោ មញ្ញវេន ច
 ធុរ្យតោ អធុរ្យតោ ច
 អាធុតោ អធុរ្យតោ តេ ធុរ្យតោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវគ្គ

ទុក្ខានៃបក្កវិញ្ញាណភ័ក្តិ

និយាយអំពីការលេបនំមានៗ ប្រការ ១ អំពីសេចក្តីប្រៀប
 ដោយស្តេចចក្កវត្តិ ១ អំពីមគ្គជាត្រៀមញាតិមារវិញ្ញាណ
 នៃមារ ១ អំពីការប្រៀបដោយមនុស្សដក់ប្រាជ្ញា ១ ដោយ
 មនុស្សមានប្រាជ្ញា ១ ដោយមនុស្សគំនិត ១ ដោយមនុស្ស
 បំណងសត់ ១ ដោយព្រះរាជត្រូវរឿង ១ អំពីគម្ពីរអង្គមាន
 ពីរលើក រូបជា ១០ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥២២] សាវត្ថុខ្ញុំជាង ។ បញ្ចូនព្យា រោ កំត្រូវ
ដើរណាស់ សត្តន្តព្យា ពោធិ៍សាត់ អាហារព្យា អនាហា-
រព្យា ទេសិស្សាបិ ឯ សុណាថ ។

[៥២៣] គោ ច កំត្រូវ អាហារព្យា អនុប្បន្នស្ស
វា កាមច្ឆន្ទស្ស ទុប្បាយ ទុប្បន្នស្ស វា កាមច្ឆ-
ន្នស្ស កំយោភាវាយ វេទុល្លាយ ។ អត្ថំ កំត្រូវ សុ-
ភវិយំត្ថំ តត្ថ អយោធិសោមនសំការាទហុសិ ការោ អ-
យមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា កាមច្ឆន្ទស្ស ទុប្បាយ
ទុប្បន្នស្ស វា កាមច្ឆន្ទស្ស កំយោភាវាយ វេទុល្លាយ ។

[៥២៤] គោ ច កំត្រូវ អាហារព្យា អនុប្បន្នស្ស
វា ព្យាហនស្ស ទុប្បាយ ទុប្បន្នស្ស វា ព្យាហ-
នស្ស កំយោភាវាយ វេទុល្លាយ ។ អត្ថំ កំត្រូវ ច-
ដិបដិមត្ថំ តត្ថ អយោធិសោមនសំការាទហុសិ ការោ

ពោធិ៍សាត់

[៥២៥] សាវត្ថុខ្ញុំជាង ។ ម្ចាស់កំត្រូវព្យា រោ កំត្រូវ
សំវេនឲ្យដឹងជាអាហារ ធីនិមមិនមែនជាអាហារ វៃនិវរណៈតាំង ៥៥៥
វៃនិវរណៈតាំង ៥៥៥ ដល់អ្នកព្យា ព្យាអ្នកព្យាស្តាប់ឲ្យ
ដឹងនោះចុះ ។

[៥២៦] ម្ចាស់កំត្រូវព្យា ចុះធម៌អ្វីដែលជាអាហាររបស់
កាមច្ឆន្ទៈដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់កាមច្ឆន្ទៈដែលកើត
ឡើងហើយ ឲ្យរំលឹកកើតច្រើនឡើង ។ ម្ចាស់កំត្រូវព្យា មាន
តែសុភវិយំត្ថំ ធីនិការធ្វើឲ្យច្រើនឲ្យអយោធិសោមនសំការាទហុសិ
នោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់កាមច្ឆន្ទៈដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង ឬ
របស់កាមច្ឆន្ទៈដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរំលឹកកើតច្រើនឡើង ។

[៥២៧] ម្ចាស់កំត្រូវព្យា ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់ព្យា
ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ព្យាដែលកើតឡើង
ហើយ ឲ្យរំលឹកកើតច្រើនឡើង ។ ម្ចាស់កំត្រូវព្យា មានវិស្ស-
យវិស្ស ធីនិការធ្វើឲ្យអយោធិសោមនសំការាទហុសិធម៌វិស្ស

សុត្តនិបិដក សំបុត្តនិកាយសុ បណ្តាវរោ

សុត្តនិបិដក សំបុត្តនិកាយ បណ្តាវរោ

អយេហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ទ្យាទានស្ស ទ្យាទាយ
ទប្បន្នស្ស វា ទ្យាទានស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេទុល្លាយ ។

[៥២៥] តោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
វា ដីទមិទ្ធស្ស ទ្យាទាយ ទប្បន្នស្ស វា ដីទមិទ្ធស្ស
ភិយ្យោភាវាយ វេទុល្លាយ ។ អន្តិ ភិក្ខុវេ អរតិ ធម្មិ
វិជ្ជិតោ ភក្កសម្មតោ ចេតសោ ច លីទត្តំ ធម្ម អ-
យោធិសោមទសំការាធម្មា លីកោវោ អយមារោ អ-
នុប្បន្នស្ស វា ដីទមិទ្ធស្ស ទ្យាទាយ ទប្បន្នស្ស វា
ដីទមិទ្ធស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេទុល្លាយ ។

[៥២៦] តោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
វា ទទ្ធចុត្តក្កុស្ស ទ្យាទាយ ទប្បន្នស្ស វា ទទ្ធចុ-
ត្តក្កុស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេទុល្លាយ ។ អន្តិ ភិក្ខុវេ
ចេតសោ អរូបសមោ ធម្មំ អយោធិសោមទសំការាធម្ម-
ា លីកោវោ អយមារោ អនុប្បន្នស្ស វា ទទ្ធចុ-
ត្តក្កុស្ស ទ្យាទាយ ទប្បន្នស្ស វា ទទ្ធចុត្តក្កុស្ស
ភិយ្យោភាវាយ វេទុល្លាយ ។

នេធមិជា ពហារោ របស់ ព្យាបាទ ដែល មិន ចាន់ កើត ឲ្យ កើត ឡើង បាន ឬ
របស់ ព្យាបាទ ដែល កើត ឡើង ហើយ ឲ្យ រឹង តែ កើត ច្រើន ឡើង ។

[៥២៧] ម្នាល ភិក្ខុ ទាំង ឡាយ ពុទ្ធធមិអ្វី ជា អាហារ របស់ មិន មិន
ដែល មិន ចាន់ កើត ឲ្យ កើត ឡើង បាន ឬ របស់ មិន មិន ដែល កើត ហើយ
ឲ្យ រឹង តែ កើត ច្រើន ឡើង ។ ម្នាល ភិក្ខុ ទាំង ឡាយ មាន តែ សេចក្តី មិន
ត្រេកអរ រិះ មិត្ត គំភាយ ពុល បាយ រូញ រាប ចិត្ត ទាំង ការ ធ្វើ ឲ្យ អយោ-
ធិសាមទសំការា ឲ្យ ច្រើន ក្នុង សេចក្តី មិន ត្រេកអរ ជា ដើម ទោះ នេធមិ ជា
អាហារ របស់ មិន មិន ដែល មិន ចាន់ កើត ឲ្យ កើត ឡើង បាន ឬ របស់ មិន-
មិន ដែល កើត ហើយ ឲ្យ រឹង តែ កើត ច្រើន ឡើង ។

[៥២៨] ម្នាល ភិក្ខុ ទាំង ឡាយ ពុទ្ធធមិអ្វី ជា អាហារ របស់ ទទ្ធចុត្តក្កុស្ស
ដែល មិន ចាន់ កើត ឲ្យ កើត ឡើង បាន ឬ របស់ ទទ្ធចុត្តក្កុស្ស ដែល កើត ហើយ
ឲ្យ រឹង តែ កើត ច្រើន ឡើង ។ ម្នាល ភិក្ខុ ទាំង ឡាយ មាន តែ ការ មិន
ស្ងប់ ស្ងាត់ ចិត្ត ទាំង ការ ធ្វើ ឲ្យ អយោធិសាមទសំការា ឲ្យ ច្រើន ក្នុង ការ មិន
ស្ងប់ ស្ងាត់ ចិត្ត ទោះ នេធមិ ជា ពហារ របស់ ទទ្ធចុត្តក្កុស្ស ដែល មិន ចាន់ កើត
ឲ្យ កើត ឡើង បាន ឬ របស់ ទទ្ធចុត្តក្កុស្ស ដែល កើត ហើយ ឲ្យ រឹង តែ កើត
ច្រើន ឡើង ។

ពោធិ៍សាត់

[៥២៧] គោ ៦ កំត្រូវ អាហារពេ អនុប្បន្ននាយ វា វិចិត្រនាយ ឧប្បនាយ ឧប្បន្ននាយ វា វិចិត្រនាយ កិរិយាការីយ វេយ្យាករណ៍ ។ អត្ថិ កំត្រូវ វិចិត្រនាយ ដ៏យា ធម្មា តត្ថ អយោធិសាមនសិការពហុលីការព អយមាហារព អនុប្បន្ននាយ វា វិចិត្រនាយ ឧប្បនាយ ឧប្បន្ននាយ វា វិចិត្រនាយ កិរិយាការីយ វេយ្យាករណ៍ ។

[៥២៨] គោ ៦ កំត្រូវ អាហារពេ អនុប្បន្នស្ស វា សតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បនាយ ឧប្បន្នស្ស វា សតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស កាវនាយ ចារិយ្យិយា ។ អត្ថិ កំត្រូវ សតិសម្ពោជ្ឈន្តដ៏យា ធម្មា តត្ថ យោធិសាមនសិការពហុលីការព អយមាហារព អនុប្បន្នស្ស វា សតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បនាយ ឧប្បន្នស្ស វា សតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស កាវនាយ ចារិយ្យិយា ។

ពោធិ៍សាត់

[៥២៧] ម្នាលកិត្តតាំងខ្យាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់វិចិត្រនាយ ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិចិត្រនាយដែលកើតហើយ ឲ្យរើរំភក់កើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលកិត្តតាំងខ្យាយ មានធម៌តាំងខ្យាយ ដែលបណ្តាលឲ្យកើតវិចិត្រនាយ គឺនិការធ្វើឲ្យយោធិសាមនសិការឲ្យ ច្រើនក្នុងធម៌តាំងនោះ ទោះធម៌ជាអាហាររបស់វិចិត្រនាយដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិចិត្រនាយដែលកើតហើយ ឲ្យរើរំភក់កើត ច្រើនឡើង ។

[៥២៨] ម្នាលកិត្តតាំងខ្យាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់សតិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សតិសម្ពោជ្ឈន្ត ដែលកើតហើយ ឲ្យរំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលកិត្តតាំងខ្យាយ មានធម៌ តាំងខ្យាយដែលទាក់ទងសតិសម្ពោជ្ឈន្ត គឺនិការធ្វើឲ្យយោធិសាមនសិការឲ្យច្រើនក្នុងធម៌តាំងនោះ ទោះធម៌ជាអាហាររបស់សតិសម្ពោជ្ឈន្ត ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សតិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត ឡើងហើយ ឲ្យរំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥២៧] ភោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វ ធម្មវិចយេសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វ ធម្មវិចយេសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បវិយា ។
 អន្តំ ភិក្ខុវេ តុសលាតុសលា ធម្មា សាវថ្នាទវថ្នា
 ធម្មា ហិធម្មណិវោ ធម្មា កាណ្ហសុក្កសប្បដិកាតា
 ធម្មា តត្ថ យោនិសោមទសិការាតហុលីការោ អយហា-
 ហារោ អនុប្បន្នស្ស វ ធម្មវិចយេសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បា-
 ទាយ ឧប្បន្នស្ស វ ធម្មវិចយេសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ
 ចារិប្បវិយា ។

[៥២៨] ភោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វ វិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វ វិ-
 យសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បវិយា ។ អន្តំ ភិក្ខុវេ
 អាវតទាតុ និក្ខមទាតុ បរក្ខមទាតុ តត្ថ យោនិសោ-
 មទសិការាតហុលីការោ ។ អយហាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វ វិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វ
 វិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បវិយា ។

[៥២៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់ធម៌វិច-
 យេសម្ពោជ្ឈន្តដែលបំផុតខ្ពស់កើត ឱ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ធម៌វិចយេ-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឱ្យចំរើនបំបូណ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានពួកធម៌ជាតុសលបុរាណុសល ពួកធម៌ប្រិយដោយទោសបុគ្គលទោស
 ពួកធម៌ជាតាមប្តីប្តី ពួកធម៌ជាចំណែកខ្មៅបួស ឆ្លងការធ្វើខ្លា
 យោនិសោមទសិការឱ្យប្រើនក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់
 ធម៌វិចយេសម្ពោជ្ឈន្តដែលបំផុតខ្ពស់កើត ឱ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ធម៌-
 វិចយេសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឱ្យចំរើនបំបូណ៌ ។

[៥២៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់វិយេ-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលបំផុតខ្ពស់កើត ឱ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិយេសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលកើតហើយ ឱ្យចំរើនបំបូណ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានសេចក្តី
 តាំងផ្តើម ការខ្មៅខ្មួង ការប្រឹងប្រែង ឆ្លងការធ្វើខ្លា យោនិសោមទសិការ
 ឱ្យច្រើន ក្នុងសេចក្តីតាំងផ្តើមជាដើមនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់វិយេ-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលបំផុតខ្ពស់កើត ឱ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិយេសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលកើតហើយ ឱ្យចំរើនបំបូណ៌ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៣១] គោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បទ្គស្ស
 វា បីតិសន្តោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បទ្គស្ស វា បីតិ-
 សន្តោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ ចារិយ្យយា ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ
 បីតិសន្តោជ្ឈង្គដ្ឋាវិយា ធម្មា តត្ថ យោធិសោមនសិ-
 ការាចហុរិការោ អយមាហារោ អនុប្បទ្គស្ស វា
 បីតិសន្តោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បទ្គស្ស វា បីតិ-
 សន្តោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ ចារិយ្យយា ។

[៥៣២] គោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បទ្គស្ស
 វា បស្សន្តិសន្តោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បទ្គស្ស វា
 បស្សន្តិសន្តោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ ចារិយ្យយា ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ កាយប្បស្សន្តិ ចិត្តប្បស្សន្តិ តត្ថ យោធិសោម-
 នសិការាចហុរិការោ អយមាហារោ អនុប្បទ្គស្ស វា
 បស្សន្តិសន្តោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បទ្គស្ស វា
 បស្សន្តិសន្តោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ ចារិយ្យយា ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៣១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាតាហាររបស់បីតិ-
 សន្តោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីតិសន្តោជ្ឈង្គ
 ដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបំប្លែង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានធម៌
 ទាំងឡាយដែលទាំងឲ្យកើតបីតិសន្តោជ្ឈង្គ និងការធ្វើឲ្យយានិសោមន-
 សិការឲ្យច្រើនក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាតាហាររបស់បីតិសន្តោជ្ឈង្គ
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីតិសន្តោជ្ឈង្គដែលកើត
 ហើយ ឲ្យចំរើនបំប្លែង ។

[៥៣២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាតាហាររបស់បស្សន្តិ-
 សន្តោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បស្សន្តិសន្តោ-
 ជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបំប្លែង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាន
 ការស្ងប់ស្ងាត់កាយ ការស្ងប់ស្ងាត់ចិត្ត និងការធ្វើឲ្យយានិសោមនសិការ
 ឲ្យច្រើន ក្នុងការស្ងប់ស្ងាត់នោះ នេះធម៌ជាតាហាររបស់បស្សន្តិសន្តោ-
 ជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បស្សន្តិសន្តោជ្ឈង្គ
 ដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបំប្លែង ។

[៥៣៣] ភោ ច និក្ខមេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វ សមាធិសម្មាជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ
 សមាធិសម្មាជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិម្បិយា ។ អន្តិ
 កំត្តមេ សមាធិធិមិត្តំ^(១) អព្យត្តធិមិត្តំ តត្ថ យោធិសោ-
 មមសិការាតហុសិការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វ សមាធិសម្មាជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ
 សមាធិសម្មាជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិម្បិយា ។

[៥៣៤] ភោ ច និក្ខមេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វ ទមេត្តាសម្មាជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ
 ទមេត្តាសម្មាជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិម្បិយា ។ អន្តិ
 កំត្តមេ ទមេត្តាសម្មាជ្ឈន្តដ្ឋានិយា ច ប្រា តត្ថ យោធិ-
 សោមមសិការាតហុសិការោ អយមាហារោ អនុប្ប-
 ន្នស្ស វ ទមេត្តាសម្មាជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស
 វ ទមេត្តាសម្មាជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិម្បិយា ។

១ ឧ. ម. សមធិមិត្តំ ។

[៥៣៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់
 សមាធិសម្មាជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សមាធិ-
 សម្មាជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានវេសមាធិមិត្ត អព្យត្តមិត្ត ខ័និការធ្វើឲ្យយោធិសោមមសិការា
 ឲ្យច្រើន ក្នុងធិមិត្តទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់សមាធិសម្មាជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សមាធិសម្មាជ្ឈន្តដែលកើត
 ហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥៣៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់ទមេត្តា-
 សម្មាជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ទមេត្តាសម្មា-
 ជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានពួក
 ធម៌ដែលទាន់ឲ្យកើតទមេត្តាសម្មាជ្ឈន្ត ខ័និការធ្វើឲ្យយោធិសោមមសិការា
 ឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់ទមេត្តាសម្មាជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ទមេត្តាសម្មាជ្ឈន្តដែលកើត
 ហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៣៥] ភោ ច កិក្ខុវេ អនាហារេ អនុប្បន្នស្ស
 វា តាមច្ចន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្តស្ស វា តាមច្ចន្តស្ស
 កិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថំ កិក្ខុវេ អសុភវិមិទ្តំ
 តត្ថ យោធិសោមនសិការវេហុសីការេ អយមនាហា-
 រេ មនុប្បន្នស្ស វា តាមច្ចន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្ត-
 ស្ស វា តាមច្ចន្តស្ស កិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

[៥៣៦] ភោ ច កិក្ខុវេ អនាហារេ អនុប្បន្នស្ស
 វា ព្យាទានស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្តស្ស វា ព្យាទានស្ស
 កិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថំ កិក្ខុវេ ចេតោវិមុត្តិ^(១)
 តត្ថ យោធិសោមនសិការវេហុសីការេ អយមនាហា-
 រេ មនុប្បន្នស្ស វា ព្យាទានស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្តស្ស
 វា ព្យាទានស្ស កិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

១ ១. ឌ. ចេតោវេហុសី ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៣៧] ម្ហូលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីមិនមែនជាអហាររបស់
 កាមច្ចន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់កាមច្ចន្តដែលកើត
 ហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្ហូលភិក្ខុទាំងឡាយ មានតែ
 អសុភវិមិទ្ត ទាំងការធ្វើឲ្យយោធិសោមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងអសុភវិមិទ្ត
 នោះ ទេធម៌ដែលមិនមែនជាអហាររបស់កាមច្ចន្តដែលមិនទាន់កើត
 ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់កាមច្ចន្តដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើត
 ច្រើនឡើង ។

[៥៣៨] ម្ហូលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអហារ
 របស់ព្យាទានដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ព្យាទាន
 ដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្ហូលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានតែចេតោវិមុត្តិ ទាំងការធ្វើឲ្យយោធិសោមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុង
 ចេតោវិមុត្តិនោះ ទេធម៌ដែលមិនមែនជាអហាររបស់ព្យាទានដែលមិន
 ទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ព្យាទានដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិត
 តែកើតច្រើនឡើង ។

(៧៣៧) ភោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារេ អនុប្បន្នស្ស
 វ មីទមិទ្ធស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ មីទមិទ្ធស្ស
 ភិយ្យោភាវយ វេយ្យាមយ ។ អន្តិ ភិក្ខុវេ ពារក-
 ធាតុ មិក្ខិមធាតុ មាត្រមធាតុ ឆត្វ យោធិសោមនសិ-
 ការពហុសីការេ អយមធាហារេ អនុប្បន្នស្ស វ
 មីទមិទ្ធស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ មីទមិទ្ធស្ស
 ភិយ្យោភាវយ វេយ្យាមយ ។

(៧៣៨) ភោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារេ អនុប្បន្នស្ស
 វ ទទ្ធចកុក្កន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ ទទ្ធច-
 កុក្កន្តស្ស ភិយ្យោភាវយ វេយ្យាមយ ។ អន្តិ ភិក្ខុវេ
 ទេតសា វុបសមោ ឆត្វ យោធិសោមនសិការពហុ-
 សីការេ អយមធាហារេ អនុប្បន្នស្ស វ ទទ្ធច-
 កុក្កន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ ទទ្ធចកុក្កន្តស្ស
 ភិយ្យោភាវយ វេយ្យាមយ ។

(៧៣៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់មីទមិទ្ធដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់មីទមិទ្ធដែល
 កើតហើយ ឲ្យរំលីករំលែកច្រើនឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មាន
 តែការកាំងផ្លើម ការខ្វះខាត ការប្រិះប្រដាប់ ទំនិញការធ្វើឲ្យយោធិសោ-
 មនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងការកាំងផ្លើមជាដើមនោះ នេះធម៌មិនមែនជា
 អាហាររបស់មីទមិទ្ធដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់មីទមិទ្ធដែល
 កើតហើយ ឲ្យរំលីករំលែកច្រើនឡើង ។

(៧៣៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់ទទ្ធចកុក្កន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ទទ្ធចកុក្កន្ត
 ដែលកើតហើយ ឲ្យរំលីករំលែកច្រើនឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានតែការស្ងប់ស្ងាត់ចិត្ត ទំនិញការធ្វើឲ្យយោធិសោមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុង
 ការស្ងប់ស្ងាត់ចិត្តនោះ នេះធម៌ដែលមិនមែនជាអាហាររបស់ទទ្ធចកុក្កន្ត
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ទទ្ធចកុក្កន្តដែលកើតហើយ
 ឲ្យរំលីករំលែកច្រើនឡើង ។

ពោធិ៍សាត់

(៥៣៧) គោ ច កំគូវ អនាហារេ អនុប្បន្ទាយ
 វ វិចិត្តោយ ឧប្បនាយ ឧប្បន្ទាយ វ វិចិត្តោយ
 កិយ្យោភារិយ វេទុណាយ ។ អន្តិ កំគូវ តុសលា-
 តុសលា ធម្មា សាវត្ថាវេជ្ជា ធម្មា មីធម្មសីតា ធម្មា
 តត្ថាសុត្តាសប្បចំភាតា ធម្មា តត្ថ យោចំសោម-
 សំការាហុលីការេ អយមនាហារេ អនុប្បន្ទាយ វ
 វិចិត្តោយ ឧប្បនាយ ឧប្បន្ទាយ វ វិចិត្តោយ
 កិយ្យោភារិយ វេទុណាយ ។

(៥៣៨) គោ ច កំគូវ អនាហារេ អនុប្បន្ទស្ស
 វ សតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បនាយ ឧប្បន្ទស្ស វ
 សតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បវិយា ។ អន្តិ កំគូវ
 សតិសម្ពោជ្ឈន្តដ្ឋានិយេ ធម្មា តត្ថ អមធសំការា-
 ហុលីការេ អយមនាហារេ អនុប្បន្ទស្ស វ សតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បនាយ ឧប្បន្ទស្ស វ សតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បវិយា ។

ពោធិ៍សាត់

(៥៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពុទ្ធធម៌អ្វីមិនមែនជាភាហាររបស់
 វិចិត្តិក្នុងវេទនាមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិចិត្តិក្នុងវេទនាមិន
 ហើយ ឲ្យវិនិក្ខេបកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានពួក
 ធម៌ដ៏កុសលនិងអកុសល ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយទោសនិងវេទនា
 ពួកធម៌ដែលជោគចាប់នឹងវិប្បដ្ឋ ពួកធម៌ដាច់វិលាភឡើងនិស នឹងការ
 ធ្វើឲ្យយោនិសាមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជា
 ភាហាររបស់វិចិត្តិក្នុងវេទនាមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិចិត្តិក្នុង
 វេទនាមិនហើយ ឲ្យវិនិក្ខេបកើតច្រើនឡើង ។

(៥៣៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពុទ្ធធម៌ដែលមិនមែនជាភាហារ
 របស់សតិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានពួកធម៌ដ៏ទាំងរបស់សតិសម្ពោជ្ឈន្ត នឹងការធ្វើឲ្យអមនសិការឲ្យ
 ច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាភាហាររបស់សតិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សតិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
 ហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥៤០] ភោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវតាយ ចារិប្បិយោ ។
 អន្តិ ភិក្ខុវេ តុសលាតុសលា ធម្មា សាវជ្ជាចវជ្ជា
 ធម្មា ហិធម្បណីតា ធម្មា តណ្ហាសុត្តសម្បជីវិតា
 ធម្មា តត្ថ អបដសំការតហុលីតារោ អយមនាហារោ
 អនុប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ
 ឧប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវតាយ
 ចារិប្បិយោ ។

[៥៤២] ភោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវតាយ ចារិប្បិយោ ។ អន្តិ
 ភិក្ខុវេ អារាមធាតុ ខិក្កមធាតុ បរត្តមធាតុ តត្ថ
 អបដសំការតហុលីតារោ អយមនាហារោ អនុប្ប-
 ន្នស្ស វា វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវតាយ ចារិប្បិយោ ។

[៥៤១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
 ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ហេតុតព្វគធម៌ជាតុសលនិងអតុសល ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយ
 ទោសនិងអភរោស ពួកធម៌ដែលជោកទាបនិងវិជ្ជា ពួកធម៌ជាចំណែក
 ខ្មៅនិងស ទាំងការធ្វើឲ្យអមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិន
 មែនជាអាហាររបស់ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង
 បាន ឬរបស់ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥៤២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីមិនមែនជាអាហាររបស់
 វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិរិយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ហេតុការតាំងភ្លើង ការខ្វែរខ្វែង ការច្រើនច្រើន ការធ្វើឲ្យអមនសិការឲ្យ
 ច្រើន ក្នុងការតាំងភ្លើងជាដើមនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់វិរិយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិរិយសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

ពោធិ៍សាត់

(៥២៣) គោ ច កំត្រូវ អនាហារេ អនុប្បន្នស្ស
វ មីតិសន្តោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ មីតិ-
សន្តោជ្ឈង្គស្ស ភាវធាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថំ កំត្រូវ មីតិ-
សន្តោជ្ឈង្គស្សាធិយោ ធម្មា តត្ថ អមលសំ កោរតហុលីកា-
រោ អយមនាហារេ អនុប្បន្នស្ស វ មីតិសន្តោជ្ឈង្គស្ស
ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ មីតិសន្តោជ្ឈង្គស្ស ភាវធាយ
ចារិប្បិយា ។

(៥២៤) គោ ច កំត្រូវ អនាហារេ អនុប្បន្នស្ស
វ ចស្សន្ទិសន្តោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ
ចស្សន្ទិសន្តោជ្ឈង្គស្ស ភាវធាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថំ
កំត្រូវ កាយប្បស្សន្ទិ ចិត្តប្បស្សន្ទិ តត្ថ អមល-
សំ កោរតហុលីការោ អយមនាហារេ អនុប្បន្នស្ស
វ ចស្សន្ទិសន្តោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ
ចស្សន្ទិសន្តោជ្ឈង្គស្ស ភាវធាយ ចារិប្បិយា ។

ពោធិ៍សាត់

(៥២៥) ហ្គលកិកុចាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាភាហារ
របស់បីតិសហ្គោជ្ឈង្គដែលមិនចាត់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីតិ-
សហ្គោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ហ្គលកិកុចាំងឡាយ
បានតែពួកធម៌ដែលនាំឲ្យកើតបីតិសហ្គោជ្ឈង្គ នឹងការធ្វើឲ្យអមសិការ
ឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាភាហាររបស់បីតិសហ្គោជ្ឈង្គ
ដែលមិនចាត់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីតិសហ្គោជ្ឈង្គដែលកើត
ហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

(៥២៦) ហ្គលកិកុចាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាភាហារ
របស់បស្សន្ទិសហ្គោជ្ឈង្គដែលមិនចាត់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
បស្សន្ទិសហ្គោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ហ្គលកិកុចាំង-
ឡាយ បានតែការស្ងប់ស្ងាត់កាយ ការស្ងប់ស្ងាត់ចិត្ត នឹងការធ្វើឲ្យអម-
សិការឲ្យច្រើន ក្នុងការស្ងប់ស្ងាត់ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាភាហារ
របស់បស្សន្ទិសហ្គោជ្ឈង្គដែលមិនចាត់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
បស្សន្ទិសហ្គោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥៤៥] ភោ ច កំត្វវេ អនាហារោ អនុច្ឆន្ទស្ស
 វា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧច្ឆន្ទស្ស វា
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។ អត្ថំ
 កំត្វវេ សមាធិចិមិត្តំ អព្យក្កនិមិត្តំ តត្ថ អបទសិការា-
 តហុលីការោ អយមនាហារោ អនុច្ឆន្ទស្ស វា សមា-
 ធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧច្ឆន្ទស្ស វា សមាធិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។

[៥៤៦] ភោ ច កំត្វវេ អនាហារោ អនុច្ឆន្ទស្ស
 វា ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧច្ឆន្ទស្ស វា
 ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។ អត្ថំ
 កំត្វវេ ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តដ្ឋានីយា ធម្មា តត្ថ អប-
 ទសិការាតហុលីការោ អយមនាហារោ អនុច្ឆន្ទស្ស
 វា ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧច្ឆន្ទស្ស វា
 ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយានំ ។

[៥៤៥] ប្ញាលភិក្ខុបំណិទ្បាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាការហត់
 របស់សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ប្ញាលភិក្ខុបំណិ-
 ទ្បាយ មានភសមាធិនិមិត្ត អព្យក្កនិមិត្ត នឹងការធ្វើអបទសិការាឲ្យ
 ច្រើន ក្នុងនិមិត្តបំណិទ្បាយនោះ នេះធម៌មិនមែនជាការហត់របស់សមាធិសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែល
 កើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥៤៦] ប្ញាលភិក្ខុបំណិទ្បាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាការ
 របស់ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
 ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ប្ញាលភិក្ខុ
 បំណិទ្បាយ មានក្នុងធម៌ដែលទំនាក់ទំនងឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈន្ត នឹងការធ្វើ
 អបទសិការាឲ្យច្រើន ក្នុងនិមិត្តបំណិទ្បាយនោះ នេះធម៌មិនមែនជាការហត់របស់
 ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ឧបេត្តា-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

ពោធិ៍សាត់

(៥២៧) អដទោ សម្ពុហុណ ភិក្ខុ បុព្វស្រាស-
 បយំ ឯវសេត្វា បន្តចិវរោធាយ សាវត្ថំ បិណ្ណាយ
 ចារិសីសុ ។ អដទោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯវនទហោសំ
 អតំប្បតោ ទោ តាវ សាវត្ថុយំ បិណ្ណាយ ចារិសុ យទ្ធា
 បយំ យេន អញ្ញតត្ថយានំ បរិព្វាជនានំ អាវាហោ
 តេនុបសន្តិយេយ្យមាតិ ។ អដទោ តេ ភិក្ខុ យេន
 អញ្ញតត្ថយានំ បរិព្វាជនានំ អាវាហោ តេនុបសន្តិមីសុ
 ឧបសន្តិបិត្វា តេហិ អញ្ញតត្ថយេហិ បរិព្វាជនេហិ
 សន្តិ សម្មាទីសុ សម្មាទនិយំ កតំ សារាណិយំ
 វិនិសារត្វា ឯកមន្តំ ឯសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ ឯសីទ្ធ
 ទោ តេ ភិក្ខុ តេ អញ្ញតត្ថយា បរិព្វាជនា ឯវន-
 ទេនុ សមណោ អាវសោ តោតមោ សាវត្ថានំ ឯវ
 ទន្តំ ទេសេតំ ឯវ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ បញ្ច ចិវរណោ
 បហាយ ទេតសោ ឧបន្តិលេសេ បញ្ញាយ ឧត្ត-
 លីតារណោ សន្ត ពោធិ៍សាត់ យថាភូតំ ការវេជាតិ ។

ពោធិ៍សាត់

(៥២៧) លំដាប់នោះឯង ពួកភិក្ខុច្រើនរូប ស្ងៀមស្ងៀមច្រដាប់
 បាត្រនិងចិវរក្នុងបុព្វសម័យ រួចចូលទៅបិណ្ណបារក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។
 ទើបពួកភិក្ខុទាំងនោះបានសម្រេចត្រឺវារៈដូច្នោះថា (ឥច្ចុវនៈ) យើងនឹងចូល
 ទៅបិណ្ណបារក្នុងក្រុងសាវត្ថីទៅ ហាក់ដូចជាទៅត្រឹមពេល បើដូច្នោះពួក
 យើងគួរចូលទៅឯអាណាបេសំពួកបរិព្វាជនជាអន្យតិរិយសិទ្ធិចុះ ។ ហើយ
 ក៏ភិក្ខុទាំងនោះចូលទៅឯអាណាបេសំបរិព្វាជនជាអន្យតិរិយ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើលេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងពួកបរិព្វាជនជាអន្យតិរិយ
 ទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួរក្លែងក្លាយ
 ទើបអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពួកភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរ
 ហើយ ពួកបរិព្វាជនជាអន្យតិរិយទាំងនោះនិយាយដូច្នោះថា ហួសការ
 រោគទាំងឡាយ សមណតោមតែនិសំដែនធម៌ដល់សារកទាំងឡាយ
 យ៉ាងនេះថា ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយមកណោះ ចូរអ្នក
 ទាំងឡាយលះបង់និវាណធម៌ទាំង៥ ជាបុគ្គលសរុបចំនួន ដែលធ្វើប្រាជ្ញា
 ឲ្យមានកម្លាំង៧ រួចហើយបំរើទោស្យន្តិទាំង ៧ ឲ្យកើតមានឡើង ។

បយេម្យំ ចោ អកុសោ សាវកោធំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេម
 ឯវំ ទុក្ខេ អកុសោ បញ្ច ធីវណោ បយាយ ទេតសោ
 ទុបក្កំលេសេ បញ្ញាយ ទុក្ខលីកវណោ សត្ត តោជ្ឈន្ត
 យោក្ខតំ ភាវេនាតិ ។ វេទ យោ អកុសោ កោ វិសេ-
 សោ កោ វេទិយ្យាយសោ តិញ្ញាណកវណំ សមណស្ស
 វា តោតមស្ស អញ្ញតំ វា យនិទំ ធម្មទេសនាយ វា
 ធម្មទេសនំ អនុសាសនិយា វា អនុសាសនន្តិ^(១) ។

(៥៤៨) អថចោ តេ ភិក្ខុ តេសំ អញ្ញតំភ្លិយាធំ
 វរំព្វាជកាធំ កាសិភំ ទេវ អភំទទ្ធិសុ ធម្មជំត្រា-
 សីសុ អទភំទទ្ធិត្វា អប្បជំត្រាសំត្វា ទុដ្ឋាយោសនា
 បញ្ញមីសុ ភគវតា សន្តិកេ ឯតស្ស កាសិភស្ស អភំ
 អាជាធំស្សមាតិ ។

១ ខ. ច. អនុសាសន្តិ ។

ម្នាលអកុសោ ទាំងឡាយ សូម្បីយើងក៏សំដែងធម៌ប្រាប់សាវកទាំងឡាយ
 យ៉ាងនេះថា នៃអកុសោទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយមកណោះ ចូរ
 អ្នកទាំងឡាយលះបង់វិវេណធម៌ទាំង ៥ ជាបក្កិលសវនចិត្ត ដែលធ្វើ
 ប្រាជ្ញាឲ្យមានកំខ្លាំងថយ រួចហើយចំរើនវេទនាផ្សំទាំង ៧ ឲ្យភើបមាន
 ច្រើនដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលអកុសោទាំងឡាយ ចុះក្នុងរឿងនេះ តើមាន
 សេចក្តីប្លែកគ្នាដូចម្តេច មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច មានអំពើផ្សំគ្នា
 ដូចម្តេច របស់ព្រះសមណគោតមក្តី របស់យើងក្តី អំពីបំណើរៀប
 ធម៌ទេសនាទំនងធម៌ទេសនា រៀបពាក្យប្រៀបប្រដៅទំនងពាក្យប្រៀប
 ប្រដៅ ។

(៥៤៨) សំជាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះមិនត្រកអរ មិនយោគំហាម
 កាសិភរបស់បំព្វាជកជាអនុភ្លិយទាំងនោះ លុះមិនត្រកអរ មិនយោគំ
 ហាមហើយ ក៏ត្រាកចាកកាសនាទៀសចេញទៅ ហើយនិយាយគ្នាថា
 យើងគង់តែនឹងយល់សេចក្តីនៃកាសិភនោះ ក្នុងសំណាកនៃព្រះជំនាន់
 បុណ្យជាបិទទាន ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៤៧] អថទោ តេ ភិក្ខុ សាវត្ថុយំ ចំណូរាយ
 ចរិត្តា បញ្ញាភត្តំ ចំណូរាយធម្មជីក្កន្តា យេន កកា
 តេនុបសង្កម្មីសុ ទុបសង្កម្មិត្តា កាវចំ អភិវាទេនា ឯ-
 កមច្ចំ ឯសីទីសុ ។ ឯកមច្ចំ ឯសីទី ទោ តេ ភិក្ខុ
 កាវចំ ឯកមច្ចំ ឯសីទី យេន កកា បុព្វណ្ណស-
 ចយំ ឯភសេនា មត្តចិវហនាយ សាវត្ថុ ចំណូរាយ
 ចរិត្តិ ។ តេសំ ទោ កកា មត្តា ឯកមច្ចំ ឯសី-
 ទោសំ អតិប្បតោ ទោ កាវ សាវត្ថុយំ ចំណូរាយ
 ចរិត្តំ យទ្ធន មយំ យេន អញ្ញតិវុយា ឯ ចរិត្តាជ-
 ណា ឯ អាកហេ តេនុបសង្កម្មេយ្យោភិ ។ អថទោ មយំ
 កកា យេន អញ្ញតិវុយា ឯ ចរិត្តាជណា ឯ អាកហេ
 តេនុបសង្កម្មី ទុបសង្កម្មិត្តា តេហំ អញ្ញតិវុយេហំ
 ចរិត្តាជណេហំ សុត្តិ សង្កាទិម្ព សង្កាទិម្ពយំ កថំ
 សាកណីយំ វិតសាវត្តា ឯកមច្ចំ ឯសីទី ។ ឯក-
 មច្ចំ ឯសីទី ទោ អញ្ញ កកា តេ អញ្ញតិវុយា
 ចរិត្តាជណា ឯកមច្ចំ សមណោ អារុសោ តោតមោ

ពោធិ៍សាត់

[៥៤៧] សំដាប់នោះឯង ភិក្ខុវាំងនោះចូលទៅបំណុលក្នុង
 ត្រីសារត្ថី លុះត្រឡប់មកអំពីបំណុល ក្នុងកាលជាងក្រោយនៃកត្ត
 ពីនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រៃដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយ
 ផ្គត់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុវាំង
 នោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះ
 ថា សូមទ្រង់ព្រះមត្តាប្រោស ក្នុងវិថូនៈ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គស្ងៀមស្ងៀម
 ប្រដាប់បាត្រដ៏ធំៗ ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅកាន់ត្រីសារត្ថីដ៏ម្យ
 បំណុល ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកខ្ញុំព្រះអង្គវាំងនោះមានសេចក្តី
 ត្រិះរិះដូច្នោះថា (ឥឡូវនេះ) ពួកយើងទៅបំណុលក្នុងត្រីសារត្ថីទៅ
 យាត់ដូចជានៅព្រៃក្រោយ បើដូច្នោះ ពួកយើងគួរចូលទៅឯអាកហេរបស់
 ពួកបរិព្វាជណ៍អន្យតិវុយសិទ្ធិ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សំដាប់នោះ
 ពួកខ្ញុំព្រះអង្គក៏បាននាំគ្នាចូលទៅឯអាកហេរបស់ពួកបរិព្វាជណ៍អន្យតិវុយ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីកែកាយដោយមួយទ័ងពួកបរិព្វាជណ៍
 អន្យតិវុយវាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរកែកាយទ័ងពាក្យដែលគួរ
 ព្យោហើយ ទើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន លុះ
 ពួកខ្ញុំព្រះអង្គអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបពួកបរិព្វាជណ៍អន្យតិវុយ
 វាំងនោះនិយាយដូច្នោះថា ចូលអារុសាតាំងច្បាយ សមណោតោប

សាវតានំ ឯវំ ធម្មំ ធម្មេសេតំ ឯវំ ធម្មំ កិច្ចុវេ
 វេន្យ ធម្មិណោ វេហាយ វេតសោ ធម្មត្តិលេសេ
 បញ្ញាយ ធម្មត្តិលេសេ សត្ត តោជ្ឈង្គំ យថាភូតំ
 ភាវេថាតំ ។ មយម្យំ ទោ អានុសោ សាវតានំ ឯវំ ធម្មំ
 ធម្មេសេម ឯវំ ធម្មំ អានុសោ វេហាយ ធម្មត្តិលេសេ
 បញ្ញាយ ធម្មត្តិលេសេ សត្ត តោជ្ឈង្គំ យថាភូតំ
 ភាវេថាតំ ។ វេទ ទោ អានុសោ
 តោ វិសេសោ តោ អធិប្បាយសោ តំញាណតារណំ
 សមណស្ស វា តោតមស្ស អញ្ញាតំ វា យទិទំ ធម្ម-
 ធម្មេសោយ វា ធម្មធម្មេសំ អនុសាសនំយា វា អនុសា-
 សនន្តំ ។

[២៩០] អដទោ មយំ កន្តេ តេសំ អញ្ញាតំត្ថិយានំ
 បរិច្ចាជតានំ ភាសិតំ ទេវំ អភិទន្តិក្ខំ ធម្មដំក្តោសិម្ហ
 វេទនំធម្មិក្ខំ អប្បដំក្តោសិក្ខំ ឧដ្ឋាយសយា បត្តិបិដ្ឋ
 កតវិតោ សន្តិវេតា វេទស្ស ភាសិតស្ស អន្តំ អាជា-
 នំស្សាមាតិ ។

កែវិសំវែនិធម៌ដល់ពួកសាវតាយិន្ទរនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយចូលមកលោះ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់ខ្ញុំវិវាណធម៌ ៥ ជា
 ឧបក្កិលេសវៃចិត្ត ដែលធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកំច្រក់ថយ ចំរើនពាជ្យន្ត ៧
 ឲ្យកើតមានឡើង ។ ម្ចាស់អានុសោទាំងឡាយ សូម្បីយើងក៏កែវិសំវែនិ
 ធម៌ប្រាប់សាវតាយិន្ទរនេះថា ម្ចាស់អានុសោទាំងឡាយ ចូរអ្នក
 ទាំងឡាយមកកាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់ខ្ញុំវិវាណធម៌ ៥ ជាឧបក្កិ-
 លេសវៃចិត្ត ដែលធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកំច្រក់ថយ ចំរើនខ្ញុំពាជ្យន្ត ៧
 ឲ្យកើតមានឡើងវិវេ ។ ម្ចាស់អានុសោទាំងឡាយ ចុះក្នុងដំណើរនេះ
 កើតមានសេចក្តីប្លែកគ្នាដូចម្តេច មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច មានអំពើ
 ផ្សេងគ្នាដូចម្តេច បេសំព្រះសេមណគោតមទ័និបេសំយើងអំពីដំណើរធម៌
 ទេសនាទ័និធម៌ទេសនា ភាគ្យប្រៀនប្រដៅទ័និធិភាគ្យប្រៀនប្រដៅ ។

[២៩០] សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រាស វេលានោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ
 មិនបានត្រឹមត្រូវ មិនបានយោងហោមភាសិតរបស់បរិព្វាជកដ៏អន្យតិយ
 ទាំងនោះទេ លុះមិនត្រឹមត្រូវ មិនបានយោងហោមហិយ ក៏ត្រាកចាក
 កសនៈដំរើពេញមក ខំយាយថា ពួកយើងក៏កែវិសំវែនិធម៌លះបង់ខ្ញុំវៃ
 ចិត្តសំគុះ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនទាន់ ។

[៥៥០] ឃុំវាំងនា ភិក្ខុវេ អញ្ញត្តិយា បរិព្វាដ-
 កា ឃុំមស្ស វិច្ឆិយា អត្ថិ បដាវុសា បរិយោយោ យំ
 បរិយាយំ អាគម្ម បញ្ច ជីវណា ធម្ម ហោត្តិ សត្ត
 ពោធិ៍សាត់ ចតុត្ថសាត់ ។ ឃុំ បុដ្ឋា ភិក្ខុវេ អញ្ញត្តិយា
 បរិព្វាដកា ១ ថេវ សម្មាយំស្សត្ថិ ឧត្តរិញ្ច វិហាតំ
 អាបជ្ជិស្សត្ថិ ។ តំ ភិក្ខុវេ ហេតុ ។ យថា តំ ភិក្ខុវេ
 អវិសយេស្មិ ។ យាហត្ថំ ភិក្ខុវេ បស្សមិ សនោក
 លោកេ សហោកេ សត្រិហ្មកេ សស្សមណាព្រាហ្ម-
 ណិវោ បដាយ សនេវមនុស្សាយ យោ និបេសំ
 បញ្ញាវំ វេយ្យាករណោ ច ចិត្តំ អាណនេយ្យ អញ្ញត្រិ
 តថាគរេន វិ តថាគតសាវកេន វិ នតោ វិ ប ០
 សុត្វា ។

[៥៥២] ភត្តហោ ច ភិក្ខុវេ បរិយោយោ យំ បរិ-
 យាយំ អាគម្ម បញ្ច ជីវណា ធម្ម ហោត្តិ ។

[៥៥១] ប្រាសាទភិក្ខុវេ បើបរិព្វាដកជាអន្យត្តិយនិយាយ
 យ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសួរយ៉ាងនេះវិញថា ប្រាសាទភិក្ខុ-
 វេ ចុះហេតុដែលនាំឱ្យនិវរណៈ ៥ បែកទៅជា ១០ ពោធិ៍សាត់ ៧ បែក
 ទៅជា ១២ តើបានឬទេ ។ ប្រាសាទភិក្ខុវេ បើអ្នកទាំងឡាយសួរ
 យ៉ាងនេះ ភ្នាក់បរិព្វាដកជាអន្យត្តិយ មុនជាត្រឹមមិនរួចផង គឺដីដល់
 ខ្យល់ចក្កចង្រៀតចង្រៀលចំគួរទៅទៀតផង ។ ចុះដំណើរនោះ ព្រោះ
 ហេតុអ្វី ។ ប្រាសាទភិក្ខុវេ ព្រោះដំណើរនោះមិនដាច់ស្រេច ។
 ប្រាសាទភិក្ខុវេ ក្នុងលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក
 ព្រហ្មលោក ពត្តកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ មនុស្សជា
 សម្បត្តិទេព គឺបុគ្គលនិរសេស គឺជាគម្ពីរយើងយូកណាដែលគួរ
 ដោះស្រាយប្រសាទភិក្ខុវេនេះឱ្យត្រឡប់វិញបាន លើកលែងតែគម្ពីរ
 សាវករបស់ព្រះគោតម ឬក៏បុគ្គលដែលបានស្តាប់អំពីសារាថរបស់ព្រះ
 គោតមទេញ ។

[៥៥២] ប្រាសាទភិក្ខុវេ ចុះហេតុដូចម្តេច ដែលនាំឱ្យ
 និវរណៈ ៥ បែកទៅជា ១០ ។

[៥៥៣] យទមំ ភិក្ខុវេ អជ្ឈន្តំ ភាមច្ឆន្តោ តទមំ
ធិវណំ យទមំ តហិម្ភា ភាមច្ឆន្តោ តទមំ ធិវណំ
ភាមច្ឆន្តនិវណន្តំ ឥតិ ហំនំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។
តទមំនាមេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៥៤] យទមំ ភិក្ខុវេ អជ្ឈន្តំ ព្យាទានោ តទមំ
ធិវណំ យទមំ តហិម្ភា ព្យាទានោ តទមំ ធិវណំ
ព្យាទាននិវណន្តំ ឥតិ ហំនំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។
តទមំនាមេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៥៥] យទមំ ភិក្ខុវេ ដីនំ តទមំ ធិវណំ យទមំ
មិទ្ធុ តទមំ ធិវណំ ដីនមិទ្ធុនិវណន្តំ ឥតិ ហំនំ ឧទ្ទេសំ
អាគច្ឆតិ ។ តទមំនាមេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៥៦] យទមំ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធុន្តំ តទមំ ធិវណំ
យទមំ ត្បុន្តន្តំ តទមំ ធិវណំ ឧទ្ធុន្តក្បុន្តនិវណន្តំ
ឥតិ ហំនំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។ តទមំនាមេតំ បរិយា-
យេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៥៧] ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមច្ឆន្តៈណាជាខាងក្នុង កាមច្ឆន្តៈ
នោះជាវិវណៈ ១ កាមច្ឆន្តៈណាជាខាងក្រៅ កាមច្ឆន្តៈនោះជាវិវណៈ ១
ព្រោះថាកាមច្ឆន្តវិវណៈនេះ តែងមកកាន់ទទួលដោយប្រការដូច្នោះ ។
វិវណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនោះឯង ។

[៥៥៨] ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទណាជាខាងក្នុង ព្យាបាទ
នោះជាវិវណៈ ១ ព្យាបាទណាជាខាងក្រៅ ព្យាបាទនោះជាវិវណៈ ១
ព្រោះថាព្យាបាទវិវណៈនេះ តែងមកកាន់ទទួលដោយប្រការដូច្នោះ ។
វិវណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនោះឯង ។

[៥៥៩] ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនៈណា មិនៈនោះជាវិវណៈ ១
មិទ្ធុណា មិទ្ធុនោះជាវិវណៈ ១ ព្រោះថាមិទ្ធុមិទ្ធុវិវណៈនេះ តែងមក
កាន់ទទួលដោយប្រការដូច្នោះ ។ វិវណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយ
ហេតុនោះឯង ។

[៥៦០] ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ ទ្ធុច្ឆន្តៈណា ទ្ធុច្ឆន្តៈនោះជាវិវ-
ណៈ ១ ក្បុច្ឆន្តៈណា ក្បុច្ឆន្តៈនោះជាវិវណៈ ១ ព្រោះថាទ្ធុច្ឆន្តក្បុច្ឆ-
វិវណៈនេះ តែងមកកាន់ទទួលដោយប្រការដូច្នោះ ។ វិវណៈនោះ
មានចំណែក ២ ដោយហេតុនោះឯង ។

[៥៥៧] យទមិ ភិក្ខុវេ វេជ្ជន្តំ ធម្មេសុ វិចិត្តា
ធម្មិ ធីវណំ យទមិ តហិទ្ធា ធម្មេសុ វិចិត្តា ធម-
មិ ធីវណំ វិចិត្តាធីវណាន្តិ ឥតិ ហិងំ ទុទ្ទេសំ អា-
កក្កតិ ។ ធម្មិចារមេតំ បរិយាយេន ទ្ធរយំ ហោតិ ។

[៥៥៨] វយំ ទោ ភិក្ខុវេ បរិយាយោ យំ បរិយា-
យំ អាគម្ម មត្យ ធីវណា ធមស ហោន្តិ^(១) ។

[៥៥៩] តតតោ ច ភិក្ខុវេ បរិយាយោ យំ បរិ-
យាយំ អាគម្ម សត្ត ពោជ្ឈន្តា ធម្មេសុ ហោន្តិ ។

[៥៦០] យទមិ ភិក្ខុវេ វេជ្ជន្តំ ធម្មេសុ សតិ
ធម្មិ សតិសម្ពោជ្ឈន្តោ យទមិ តហិទ្ធា ធម្មេសុ សតិ
ធម្មិ សតិសម្ពោជ្ឈន្តោ សតិសម្ពោជ្ឈន្តានិ ឥតិ ហិងំ
ទុទ្ទេសំ អាគម្មតិ ។ ធម្មិចារមេតំ បរិយាយេន ទ្ធរយំ
ហោតិ ។

១ ឧ. យំ វោ ភិក្ខុវេ ។ ធម ។ ឧស ហោន្តិ សត្ត ធម្មេសុ ហោន្តិ ។

[៥៥៧] ម្នាសភិក្ខុតាំងឡាយ វិចិត្តាណក្នុងធម៌តាំងឡាយជា
ខាងក្នុង វិចិត្តានោះជាធីវណៈ ១/ វិចិត្តាណក្នុងធម៌តាំងឡាយជាខាង
ក្រៅ វិចិត្តានោះជាធីវណៈ ។ ព្រោះវាវិចិត្តាធីវណៈនេះ វេយ្យាករណ៍
កាន់ទុខសដោយប្រការដូច្នោះ ។ ធីវណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយ
ហេតុនេះឯង ។

[៥៥៨] ម្នាសភិក្ខុតាំងឡាយ នេះឯងជាហេតុនាំឲ្យធីវណៈ ៥
បែកទៅជា ១០ ។

[៥៥៩] ម្នាសភិក្ខុតាំងឡាយ ចុះហេតុដែលនាំឲ្យពោជ្ឈន្ត ៧
បែកទៅជា ១២ តើដូចម្តេច ។

[៥៦០] ម្នាសភិក្ខុតាំងឡាយ សតិណក្នុងធម៌តាំងឡាយជាខាង
ក្នុង សតិនោះឯង ជាសតិសម្ពោជ្ឈន្ត ១ សតិណក្នុងធម៌តាំងឡាយជា
ខាងក្រៅ សតិនោះឯង ជាសតិសម្ពោជ្ឈន្ត ១ ព្រោះវាសតិសម្ពោជ្ឈន្ត
នេះ វេយ្យាករណ៍កាន់ទុខសដោយប្រការដូច្នោះ ។ សតិសម្ពោជ្ឈន្តនោះមាន
ចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦០] យធម៌ ភិក្ខុវេ វេជ្ជត្ថំ ធម្មេសុ បញ្ញាយ
 បរិច្ចេទតិ បរិចារតិ បរិវិបសមាបដ្ឋតិ ធនមិ ធម្មវិចយ.
 សម្ពោជ្ឈន្តោ យធម៌ តហិត្វា ធម្មេសុ បញ្ញាយ
 បរិច្ចេទតិ បរិចារតិ បរិវិបសមាបដ្ឋតិ ធនមិ ធម្មវិចយ.
 សម្ពោជ្ឈន្តោ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តោតិ វេទិ ហំមំ ឧទ្ទេសំ
 អាគច្ឆតិ ។ ធនមិចារមេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៦២] យធម៌ ភិក្ខុវេ កាយិកំ វិវិយំ ធនមិ
 វិវិយសម្ពោជ្ឈន្តោ យធម៌ ចេតសិកំ វិវិយំ ធនមិ វិវិយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តោ វិវិយសម្ពោជ្ឈន្តោតិ វេទិ ហំមំ ឧទ្ទេសំ
 អាគច្ឆតិ ។ ធនមិចារមេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៦៣] យធម៌ ភិក្ខុវេ សវិតត្តុសវិចារ ពីតិ
 ធនមិ បិទិសម្ពោជ្ឈន្តោ យធម៌ វវិតត្តុវិចារ បិទិ
 ធនមិ បិទិសម្ពោជ្ឈន្តោ បិទិសម្ពោជ្ឈន្តោតិ វេទិ ហំមំ
 ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។ ធនមិចារមេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ
 ហោតិ ។

[៥៦១] ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលត្រិវិវេទិបារណាដោយ
 ប្រាជ្ញាក្នុងធម៌តាំងឡាយជា ភានិក្នុង វេទនិវេទន្តុកិរិយាពិចារណា កា
 ពិចារណានោះឯង ជាធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្ត ១ បុគ្គលត្រិវិវេទិបារណា
 ដោយប្រាជ្ញាក្នុងធម៌តាំងឡាយជា ភានិក្រៃ វេទនិវេទន្តុកិរិយាពិចារ-
 ណា កាពិចារណានោះឯង ជាធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្ត ១ ព្រោះថា
 ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តនេះ វេទនិមកកាន់ទុសដោយប្រការដូច្នោះ ។
 ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦២] ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ សេចក្តីព្យាយាមណាប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងកាយ សេចក្តីព្យាយាមនោះជាវិវិយសម្ពោជ្ឈន្ត ១ សេចក្តីព្យាយាម
 ណាប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត សេចក្តីព្យាយាមនោះជាវិវិយសម្ពោជ្ឈន្ត ១
 ព្រោះថាវិវិយសម្ពោជ្ឈន្តនេះ វេទនិមកកាន់ទុសដោយប្រការដូច្នោះ ។
 វិវិយសម្ពោជ្ឈន្តនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦៣] ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ បិទិណាប្រកបដោយវិតក្កុនិវិ
 វិចារ បិទិនោះឯង ឈ្មោះថា បិទិសម្ពោជ្ឈន្ត ១ បិទិណាបិទិចារវិវេទន្តុ
 និវិចារ បិទិនោះឈ្មោះថា បិទិសម្ពោជ្ឈន្ត ១ ព្រោះថាបិទិសម្ពោជ្ឈន្ត
 នេះ វេទនិមកកាន់ទុសដោយប្រការដូច្នោះ ។ បិទិសម្ពោជ្ឈន្តនោះមាន
 ចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៦២] យនបិ ភិក្ខុវេ កាយវ្យស្សន្ធិ តនបិ បស្សន្ធិសម្ពាជ្ឈន្តោ យនបិ វិទ្ធិវ្យស្សន្ធិ តនបិ បស្សន្ធិសម្ពាជ្ឈន្តោ បស្សន្ធិសម្ពាជ្ឈន្តោនិ ឥតិ ហិងំ ទុទ្ទេសំ រាតទ្ធិនិ ។ តនបិចារបេតំ បរិយាយេន ទ្ធិយំ ហោតិ ។

[៥៦៣] យនបិ ភិក្ខុវេ សរិកត្តោ សរិចារោ សមាធិ តនបិ សមាធិសម្ពាជ្ឈន្តោ យនបិ អរិកត្តោ អរិចារោ សមាធិ តនបិ សមាធិសម្ពាជ្ឈន្តោ សមាធិសម្ពាជ្ឈន្តោនិ ឥតិ ហិងំ ទុទ្ទេសំ រាតទ្ធិនិ ។ តនបិចារបេតំ បរិយាយេន ទ្ធិយំ ហោតិ ។

[៥៦៤] យនបិ ភិក្ខុវេ អជ្ឈន្តំ ធម្មេសុ ទុបេត្វា តនបិ ទុបេត្វាសម្ពាជ្ឈន្តោ យនបិ តហិវ្វា ធម្មេសុ ទុបេត្វា តនបិ ទុបេត្វាសម្ពាជ្ឈន្តោ ទុបេត្វាសម្ពាជ្ឈន្តោនិ ឥតិ ហិងំ ទុទ្ទេសំ រាតទ្ធិនិ ។ តនបិចារបេតំ បរិយាយេន ទ្ធិយំ ហោតិ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៦៥] ប្ញសភិក្ខុវាំងិវ្យយ សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់កាយណា សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់កាយនាមឈ្មោះថា បស្សន្ធិសម្ពាជ្ឈន្តោ ។ សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ចិត្តណា សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ចិត្តនាមឈ្មោះថា បស្សន្ធិសម្ពាជ្ឈន្តោ ។ ព្រោះថាបស្សន្ធិសម្ពាជ្ឈន្តោនេះ វេសិមកកាន់ទុក្ខសាវ័យប្រការដូច្នោះ ។ បស្សន្ធិសម្ពាជ្ឈន្តោនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦៥] ប្ញសភិក្ខុវាំងិវ្យយ សមាធិណា មានវិកត្តុមាវរិចារា សមាធិនាមឈ្មោះថា សមាធិសម្ពាជ្ឈន្តោ ។ សមាធិណា បិទោវរិចារា សមាធិនាមឈ្មោះថា សមាធិសម្ពាជ្ឈន្តោ ។ ព្រោះថា សមាធិសម្ពាជ្ឈន្តោនេះ វេសិមកកាន់ទុក្ខសាវ័យប្រការដូច្នោះ ។ សមាធិសម្ពាជ្ឈន្តោនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦៦] ប្ញសភិក្ខុវាំងិវ្យយ ទុបេត្វាណា ក្នុងតម្រូវវាំងិវ្យយថា ចានិក្ខុវិ ទុបេត្វាណាមឈ្មោះថា ទុបេត្វាសម្ពាជ្ឈន្តោ ។ ទុបេត្វាណា ក្នុងតម្រូវវាំងិវ្យយថា ចានិក្ខុវិ ទុបេត្វាណាមឈ្មោះថា ទុបេត្វាសម្ពាជ្ឈន្តោ ។ ព្រោះថា ទុបេត្វាសម្ពាជ្ឈន្តោនេះ វេសិមកកាន់ទុក្ខសាវ័យប្រការដូច្នោះ ។ ទុបេត្វាសម្ពាជ្ឈន្តោនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦៧] អយំ ហោ វិច្ឆារេ បរិយាយោ យំ បរិ-

យាយំ អាគម្ម សន្ត ភោជ្ឈន្តំ ចតុទ្ធសតិ ។

[៥៦៨] អថេហ សច្ចបុរោ វិច្ឆារេ បុព្វត្ថោសបយំ

ដិវាសេនា បន្តិចិវេហាយ សាវន្តិ ចំល្ហាយ ចារិសិ-

ន្ត ។ (បរិយាយសុត្តសដំកំ) ។ ឃីវាដិវោ វិច្ឆារេ

អញ្ញាន្តិយា បរិព្វាជនា ឃីវាស្ស វចនីយោ យស្មិ

ភាវុសោ សមយេ សីមំ ចិន្តំ ហោតិ កតថេសំ តស្មិ

សមយេ ភោជ្ឈន្តំ អគារោ ភាវនាយ ។ កតថេសំ

តស្មិ សមយេ ភោជ្ឈន្តំ ការោ ភាវនាយ ។ យស្មិ

ចនាវុសា សមយេ ឧទ្ធតំ ចិន្តំ ហោតិ កតថេសំ

តស្មិ សមយេ ភោជ្ឈន្តំ អគារោ ភាវនាយ ។

កតថេសំ តស្មិ សមយេ ភោជ្ឈន្តំ ការោ ភាវនា-

យាតិ ។ ឃីវ បុព្វា វិច្ឆារេ អញ្ញាន្តិយា បរិព្វាជនា

ន យេ សម្មាយិស្សន្តំ ឧត្តវិកា វិយាតំ អាបដ្ឋិស្សន្តិ ។

[១៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាហេតុដែលនាំឲ្យភោជ្ឈន្ត

៧ បែរទៅជា ១៦ ។

[១៦៨] ត្រាោះ ភិក្ខុប្រិទ្ធចេ ស្ងៀតស្សន៍ប្រឆាប់បាតិមិវ

ចិវក្កន៍បុព្វត្ថោសម័យ ចូលទៅចំល្ហបាតក្កន៍ក្រុងសារី ។ (រឿងទាំង

អស់ដូចក្នុងបរិយាយសូត្រ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបរិព្វាជនាអន្ស-

ភិយមិយាយយ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយអប្បិស្សយ៉ាងនេះវិញថា ម្នាល

ភាវុសាទាំងឡាយ ចិត្តញាកក្នុងសម័យណា សម័យនោះជាកាលមិន

គួរនឹងចំរើនភោជ្ឈន្តិអ្វីខ្លះ ។ សម័យនោះជាកាលគួរនឹងចំរើនភោជ្ឈន្តិ

អ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភាវុសាទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ចិត្តកយចាតក្នុង

សម័យណា សម័យនោះជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនភោជ្ឈន្តិអ្វីខ្លះ ។ សម័យ

នោះជាកាលគួរនឹងចំរើនភោជ្ឈន្តិអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល

បើអ្នកទាំងឡាយស្នេហ៍ដឹងនេះ ពួកបរិព្វាជនាអន្សភិយ មុខជាដោះ

ស្រាយមិនរួចឯង ទំនងដល់ភ្នែកសេចក្តីចង្រ្រៀតចង្រ្រល់ចិត្តទំលើសលុបថង ។

ដំ លើស្ប លេច ១ យថា ធំ វិញ្ញាប័ អរិសយស្មី ។
 យាយង្គី វិញ្ញាប័ មស្សាប័ យាយលេ លោលេ សនា-
 លេ សង្រ្គាមេ សស្សមណៈត្រាញ្ញាភិយា មដាយ
 សយេវមនុស្សាយ យោ ឥមេសំ មញ្ញាវំ វេយ្យាតា-
 លោទុ ចិន្តំ ភាពេយ្យ អញ្ញាត្រ វិចារតេជ វិ វិ-
 ចារតតសាវតោ វិ ឥតោ វិ មន សុត្វា ។

[៥៦៧] យស្មី មន វិញ្ញាប័ សមយេ វិវិដំ ចិន្តំ
 យោវំ អតាលោ ចស្មី សមយេ មស្សាប័សញ្ញាជ្ឈង្គិស្ស
 ភាវនាយ អតាលោ សមាធិសញ្ញាជ្ឈង្គិស្ស ភាវនាយ
 អមលោ ទុរេត្វាសញ្ញាជ្ឈង្គិស្ស ភាវនាយ ។ ធំ
 លើស្ប លេច ១ យថា វិញ្ញាប័ ចិន្តំ ធំ ឯមេវំ ធម្មេវំ
 ទុស្សត្តន្តមយំ យោវំ ។ សេយ្យថាវំ វិញ្ញាប័ បុរិសោ
 យិន្តំ អញ្ញំ ទុដ្ឋាលេតុតាហោ មស្ស លោ ធម្ម
 វល្លាបិ ចេវ ឥណាមិ មត្តិមេយ្យ អល្លាបិ តោមយាមិ
 មត្តិមេយ្យ អល្លាបិ តាដ្ឋាបិ មត្តិមេយ្យ ទុតតា-
 ពត្វ ទោយ្យ បំសតាមិ ម ទុតិមេយ្យ តត្វា ទុ
 ហោ តោ បុរិសោ យិន្តំ អញ្ញំ ទុដ្ឋាលេតុត្តិ ។

ដំលើរោត ព្រៃរោតដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា
 មិនមែនជាវិស័យរបស់ពួកបរិព្វាដកទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង
 លោកនេះ ព្រមទាំងលោក យាលោក ព្រហ្មលោក ពល្លកសព្វ
 ព្រមទាំងសមណក្រាហ្មណ៍ មនុស្សជាសម្បត្តិទេព នឹងមនុស្សអិសេស
 តថាគម៌មេឃិញ្ញាមណា ដែលគួរដោះស្រាយប្រស្នាទាំងមេត្រៀមពញ្ញាចិន្ត
 បាទ លើកតែតថាគម្ភសាវតរបស់តថាគ ឬក៏បុគ្គលដែលបានក្តាប់
 វិញ្ញាសាវតរបស់តថាគមេត្រ ។

[៥៦៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើចិត្តញាក្នុងសម័យណា
 សម័យនោះ ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើមស្សត្តិសម្តែង្គិ ជាកាលមិនគួរ
 ចំរើមសមាធិសម្តែង្គិ ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើមទេយ្យសម្តែង្គិ
 ឡើយ ។ ដំលើរោត ព្រៃរោតដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រៃ
 ថាចិត្តដែលញាក ចិត្តនោះមិននិយមនឹងឲ្យសុរឿងដោយចម្រើនទ្រាយ
 ខ្ពស់បាទទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសបានប្រាថ្នានឹងបណ្តាក់
 ភ្លើងក្នុងឲ្យឆេះ បុរសនោះក៏ដាក់ស្នាស្រស់ផង ដាក់គាម័យស្រស់
 ផង ដាក់ស្រស់ផង ផ្ទុំទ្រូលរោយទឹកផង រោយកាចមីដីផង
 ក្នុងភ្លើងក្នុងនោះ តើបុរសនោះគួរនឹងបណ្តាក់ភ្លើងក្នុងឲ្យឆេះបាទឬទេ ។

នោ ហោតំ កត្តេ ។ ឯវិហរំ ខោ ភិក្ខុវេ យស្មី សមយេ
 លីវំ ចិត្តំ ហោតិ អតារលោ តស្មី សមយេ កស្សន្តិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តិស្ស ភាវនាយ អតារលោ សហជំសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តិស្ស ភាវនាយ អតារលោ ទុមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តិស្ស
 ភាវនាយ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។ លីវំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ
 ឯវិហរំ ធម្មេហិ ធុស្សធុដ្ឋាបយំ ហោតិ ។

[២៧០] យស្មីត្វ ខោ ភិក្ខុវេ សមយេ លីវំ
 ចិត្តំ ហោតិ កាលោ តស្មី សមយេ ធម្មវិចយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តិស្ស ភាវនាយ កាលោ វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តិស្ស
 ភាវនាយ កាលោ បិទិសម្ពោជ្ឈន្តិស្ស ភាវនាយ ។ តំ
 កំស្ស ហេតុ ។ លីវំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ ឯវិហរំ
 ធម្មេហិ សុសធុដ្ឋាបយំ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 ធុរិសោ បរិត្តំ អភិំ ទុដ្ឋាលេតុកាលោ វស្ស សោ

សូមទ្រង់ព្រះបន្តាប្រាស មិនគួរនឹងបង្កកំច្បូរនេះទានទេ ។ ប្រាសកុត្ត
 ទាំងឡាយ យ៉ាងនោះដែរ ចិត្តដែលញែកក្នុងសម័យណា សម័យ
 នោះ ជាពេលមិនគួរនឹងចំរើនបស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តិ ជាពេលមិនគួរនឹងចំរើន
 លេហជំសម្ពោជ្ឈន្តិ ជាពេលមិនគួរនឹងចំរើនទេសក្ខមាសម្ពោជ្ឈន្តិឡើយ ។
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ប្រាសកុត្តទាំងឡាយ ព្រោះថា
 ចិត្តញែកហើយ ចិត្តនោះមិនងាយនឹងឲ្យស្មោះឡើងដោយគម្ពីរទាំងឡាយ
 នុ៎ះទានទេ ។

[២៧០] ប្រាសកុត្តទាំងឡាយ បើចិត្តញែកក្នុងសម័យណា
 សម័យនោះ ជាពេលគួរនឹងចំរើនធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តិ ជាពេលគួរនឹង
 ចំរើនវិរិយសម្ពោជ្ឈន្តិ ជាពេលគួរនឹងចំរើនបិទិសម្ពោជ្ឈន្តិ ។ ដំណើរ
 នោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ប្រាសកុត្តទាំងឡាយ ព្រោះចិត្តញែក
 ចិត្តនោះងាយនឹងឲ្យស្មោះឡើងទានដោយគម្ពីរទាំងឡាយនុ៎ះ ។ ប្រាសកុត្ត
 ទាំងឡាយ ប្រៀបដូចមុសេមានប្រាថ្នានឹងបង្កកំច្បូរក្នុង បុរសនោះ

ឥន្ទ សុត្តាន្តំ មេវ តិណាណំ បត្តិមេយ្យ សុត្តាន្តំ
 តោបយាណំ បត្តិមេយ្យ សុត្តាន្តំ កម្មាណំ បត្តិមេយ្យ
 បុទាណំ ឥន្ទ ឥន្ទេយ្យ ឧ ឧ បំសុតោ ឧ ឧតិមេយ្យ
 កត្វោ ឧ ខោ សោ បុរិសោ បរិវត្តំ អត្តិ ឧដ្ឋាលេតុន្តំ ។
 ឯវំ កត្តេ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យស្មី សមយេ
 លីធំ ចំត្តំ ហោតិ តាណោ តស្មី សមយេ ឧប្បវិចយេ-
 សន្តោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ តាណោ វិរិយេសន្តោជ្ឈន្តស្ស
 ភាវនាយ តាណោ បិទិសន្តោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ។ តំ
 ធិន្ទេ ហេតុ ។ លីធំ ភិក្ខុវេ ចំត្តំ តំ ឯវេហិ ឧប្បហិ
 សុសុធម្មាមយំ ហោតិ ។

[៥៧០] យស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ ឧត្តង្គំ ចំត្តំ
 ហោតិ អតាណោ តស្មី សមយេ ឧប្បវិចយេសន្តោ-
 ជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ អតាណោ វិរិយេសន្តោជ្ឈន្តស្ស
 ភាវនាយ អតាណោ បិទិសន្តោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ។

កំដាក់ស្ម័យស្មុគផង ដាក់គោម័យស្មុគផង ដាក់សស្មុគផង ផ្គុំឲ្យលំ
 អំពីហត់ផង មិចារកយកាចម៍មីផង ក្នុងភ្នំក្នុងកូននោះ តើបុរសនោះអ្នក
 វិនិបត្តិកំភ្នំក្នុងកូននោះទៀតបានឬទេ ។ សូមទ្រង់ព្រះបញ្ជាប្រាស
 បើយ៉ាងហ្នឹងអ្នកវិនិបត្តិកំភ្នំនេះបាន ។ អាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនោះ
 ដែរ ចិត្តញាកក្នុងសម័យណា សម័យនោះ ជាពាលគួរនឹងចំរើនធម្ម-
 វិចយសម្ពោជ្ឈន្ត ជាពាលគួរនឹងចំរើនវិរិយសម្ពោជ្ឈន្ត ជាពាលគួរនឹង
 ចំរើនបិទិសម្ពោជ្ឈន្ត ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ អាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចិត្តញាក ចិត្តនោះនឹងនឹងឲ្យស្តុរឡើងបាន
 ដោយធម៌ទាំងឡាយនោះ ។

[៥៧១] អាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើចិត្តក្រោយមាយក្នុងសម័យណា
 សម័យនោះ ជាពាលមិនគួរនឹងចំរើនធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្ត ជាពាលមិនគួរ
 វិនិចំរើនវិរិយសម្ពោជ្ឈន្ត ជាពាលមិនគួរនឹងចំរើនបិទិសម្ពោជ្ឈន្តទេ ។

តំ តំស្ស ហេតុ ។ ទទ្ធកំ ភិក្ខុវេ ចិន្តំ តំ ឯតេហំ
 ធម្មហំ ទុវ្ហសមយំ ហោតិ ។ សេយ្យវាចំ វិក្ខុវេ
 វុរិសោ មហន្តិ អភិក្ខុវុំ ចិត្តាមេតុតាហោ អស្ស ហោ
 ភន្ត វុត្តាមិ ចេវ និលាមិ មត្តិមេយ្យ វុត្តាមិ
 តោមយាមិ មត្តិមេយ្យ វុត្តាមិ កដ្ឋាមិ មត្តិមេយ្យ
 មុខវាឡេ ធម្មេយ្យ ទ ទ បំសុតោ ទ ទិកំមេយ្យ
 កថោ ទ ចោ សោ វុរិសោ មហន្តិ អភិក្ខុវុំ ចិត្តា-
 មេតុវុំ ។ ចោ ហោតំ កន្តេ ។ ឯវេវេ ចោ ភិក្ខុវេ
 យស្មិ សមយេ ទទ្ធកំ ចិន្តំ ហោតិ អតាណោ តស្មិ
 សមយេ ធម្មិធមយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ។ អតា-
 ណោ វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ អតាណោ បិត-
 រសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ។ តំ តំស្ស ហេតុ ។
 ទទ្ធកំ ភិក្ខុវេ ចិន្តំ តំ ឯតេហំ ធម្មហំ ទុវ្ហសមយំ
 ហោតិ ។

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
 ជាចិត្តកាយមាយហើយ ចិត្តនោះមិនងាយនឹងឲ្យស្ងប់រម្ងាប់ដោយធម៌ទាំង
 ឡាយខ្លះបានទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានប្រាថ្នា
 ចិន្តាលក់គំនរភ្លើងដីធំ បុរសនោះក៏ដាក់ស្មៅស្នូតផង ដាក់តាមយស្នូត
 ផង ដាក់សស្នូតផង ផ្គុំរូលរំភំពិមាត់ផង មិនពេលអាចម៍ដីផង ទៅ
 ក្នុងគំនរភ្លើងធំនោះ ក៏បុរសនោះគូរនិទិលក់គំនរភ្លើងធំបានប្រទេ ។ សូម
 ទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រាស មិនគូរនិទិលក់បានទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 យ៉ាងនោះដែរ ចិត្តកាយមាយក្នុងសម័យណា សម័យនោះ ជាកាលមិន
 គូរនិទិលក់គំនរភ្លើងធំដោយសម្ពោជ្ឈន្ត ជាកាលមិនគូរនិទិលក់គំនរភ្លើងធំដោយសម្ពោជ្ឈន្ត
 ជាកាលមិនគូរនិទិលក់គំនរភ្លើងធំដោយសម្ពោជ្ឈន្តឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះ
 ហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះជាចិត្តកាយមាយហើយ ចិត្តនោះ
 មិនងាយនឹងឲ្យស្ងប់រម្ងាប់ដោយធម៌ទាំងឡាយខ្លះបានឡើយ ។

ពោធិ្យប្បដ្ឋក

[៥៧២] យស្មីញ ចោ កិក្ខុវេ សមយេ ឧទ្ធកំ
 ចិត្តំ ហោតិ កាលោ ឥស្មី សមយេ បស្សន្តិសន្តោ-
 ជ្ឈន្តិស្ស ភាវនាយ កាលោ សហនិសន្តោជ្ឈន្តិស្ស
 ភាវនាយ កាលោ ឧបេក្ខាសន្តោជ្ឈន្តិស្ស ភាវនា-
 យ ។ តំ តិស្ស ហេតុ ។ ឧទ្ធកំ កិក្ខុវេ ចិត្តំ កំ
 ឯតេហំ នឌ្ឍេហំ សុវចសមយំ ហោតិ ។ សេយ្យជាថិ
 កិក្ខុវេ បុរិសោ មហន្តំ អន្តិក្ខន្ធនំ ឯព្វាបេតុកាលោ
 អស្ស លោ ឥត្ត អល្លាដិ រេវ តិណាដិ បក្ខិ-
 រេយ្យ អល្លាដិ តោមយាដិ មត្តិរេយ្យ អល្លាដិ
 តត្ថាដិ មត្តិរេយ្យ ឧទកាវតត្ត ធនេយ្យ ចំសុ-
 តោដិ^(១) ច ឧតិរេយ្យ កាព្វា ទុ ចោ លោ បុរិ-
 លោ មហន្តំ អន្តិក្ខន្ធនំ ឯព្វាបេតុដ្ឋំ ។ ឯវំ កន្ត ។
 ឯវិវេវ ចោ កិក្ខុវេ យស្មី សមយេ ឧទ្ធកំ ចិត្តំ
 ហោតិ កាលោ ឥស្មី សមយេ បស្សន្តិសន្តោ-
 ជ្ឈន្តិស្ស ភាវនាយ កាលោ សហនិសន្តោជ្ឈន្តិស្ស
 ភាវនាយ កាលោ ឧបេក្ខាសន្តោជ្ឈន្តិស្ស ភាវនាយ ។

១ ១. ឧ. ចំសុតោ ។

ពោធិ្យប្បដ្ឋក

[៥៧២] ប្រាសកិក្ខុវេនិទ្យាយ បើចិត្តក្រយាយក្នុងសម័យណា
 សម័យនោះ ជាភាសាគួរនឹងចំរើនបស្សន្តិសន្តោជ្ឈន្តិ ជាភាសាគួរនឹងចំរើន
 សហនិសន្តោជ្ឈន្តិ ជាភាសាគួរនឹងចំរើនឧបេក្ខាសន្តោជ្ឈន្តិ ។ ដំណើរនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ប្រាសកិក្ខុវេនិទ្យាយ ព្រោះថាចិត្តក្រយាយហើយ
 ចំក្នុងនោះនឹងឲ្យស្របរាល់បានដោយចម្រើននិទ្យាយខុះ ។ ប្រាសកិក្ខុវេនិ-
 ទ្យាយ ប្រៀបដូចបុរសមានប្រាថ្នានឹងលក់គំនរភ្នំនឹងធំ បុរសនោះក៏ដាក់
 ស្មៅស្រស់ផង ដាក់គោម័យស្រស់ផង ដាក់ស្រស់ផង ផ្ទុំទ្រវល់
 លាយទឹកផង រោយអាចម៍ដីផង ក្នុងនំនរភ្នំនឹងធំនោះ កើបុរសចោះភ្នំ
 ចំនឹងលក់គំនរភ្នំនឹងធំបានឬទេ ។ សូមទ្រង់ព្រះបក្តាប្រោស បើយ៉ាងនេះ
 លក់បាន ។ ប្រាសកិក្ខុវេនិទ្យាយ យ៉ាងនោះវេរ ចិត្តក្រយាយក្នុងសម័យ
 ណា សម័យនោះ ជាភាសាគួរនឹងចំរើនបស្សន្តិសន្តោជ្ឈន្តិ ជាភាសាគួរ
 នឹងចំរើនសហនិសន្តោជ្ឈន្តិ ជាភាសាគួរនឹងចំរើនឧបេក្ខាសន្តោជ្ឈន្តិ ។

តំ កំស្ស ហេតុ ។ ឧទ្ធចំ កិច្ចេវ ចំគ្គំ តំ ឯតេហិ
ធម្មេហិ សុវ្យសមយំ ហោតិ ។ សតំញ ខ្វាហំ កិច្ចេវ
សព្វត្ថិកំ វោមីតំ ។

[៥៧៣] ឯកំ សមយំ កត្តា កោលិយេសុ

វិហាតំ ហលំនូវសទ្ធក្ខម កោលិយោធំ ជិកោ ។
អដទោ សម្ពហុណ កិច្ចុ ចុព្វណ្ណសមយំ ជិកសេត្វា
ចន្តកិវិហនាយ ហលំនូវសទំ ចិណ្ណាយ ចាវសីសុ ។
អដទោ តេសំ កិច្ចុធំ ឯតទេហាសំ អតិប្បកោ ទោ
តាវ ហលំនូវសទំ^(១) ចិណ្ណាយ ចាវតុ យន្ត្រ ថយំ
យេន អក្ខតិគ្គិយោធំ បរិញ្ញាជកាធំ ភាវោ តេនុប-
សន្តមយ្យាមាតិ ។

១. ហលំនូវសទ ។

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចំភ្នកយ-
ហយហើយ ចំក្តោះនាយឲ្យស្ងប់រម្ងាប់បានដោយធម៌ទាំងឡាយគុះ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតោលថាសតំជាគ្រឿងសម្រេចប្រយោជន៍
គ្រប់យ៉ាង ។

[៥៧៣] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាពទ្រង់គង់នៅក្នុងហលិខ្នុ-

សន្តនិគម របស់ពួកកោលិយ ក្នុងវិជនាកោលិយ ។ គ្រាខោងងង ភិក្ខុ
ច្រើនរូប ស្ងៀមស្ងៀមប្រដាប់ប្រដាប់ត្រង់ចំក្នុងមុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅ
ចិណ្ណបុគ្គលក្នុងហលំនូវសន្តនិគម ។ ទើបពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីព្រិះ-
រិះដូច្នោះថា ដំណើរដែលយើងចូលទៅចិណ្ណបុគ្គលក្នុងហលំនូវសន្តនិគមនោះ
ដូចជាទៅព្រឹកណាស់នៅឡើយ បើដូច្នោះ គួរពួកយើងទាំងគ្នាចូលទៅ
ឯភារាមរបស់បរិញ្ញាជកជាអន្យកិរិយសិនចុះ ។

ពេញច្បាប់

(៥៧៤) អថា តេ កិត្តុ យេន អញ្ញតំន្ត្រិយាមំ
 បរិព្វាជនាមំ អាភយោ នេនុបសន្តិមីសុ ឧបសន្តិមំត្រា
 តេហំ អញ្ញតំន្ត្រិយេហំ បរិព្វាជនេហំ សន្តិ សន្មោមីសុ
 សន្មោននិយំ តេនំ សាកណិយំ វិនិសាបត្វា ឯតបន្តំ
 មំសំនិសុ ។ ឯតមន្តំ និសំនេ ទោ តេ កិត្តុ តេ
 អញ្ញតំន្ត្រិយា បរិព្វាជនា ឯតនេភេនំ សមណោ ភាវុសោ
 តោនមោ សាវនាមំ ឯវំ ជន្តំ ឃេសេតិ ឯថ តុម្ពេ
 កិត្តុវេ មញ្ច ធីវណោ បហាយ ចេតសោ ឧបត្តិលេ-
 សេ បញ្ញាយ ធុត្វលីតសណោ មេត្តាសហគរេន ចេត-
 សា ឯតំ មំសំ បរិព្វា វិហាថ តថា ធុតិយំ ។ តថា
 តតិយំ ។ តថា ចតុន្តំ ។ ឥតិ ធុត្វមលោ តំវិហំ សព្វនិ
 សព្វត្តតាយ សព្វាវន្តំ វិលាតំ មេត្តាសហគរេន មេ-
 តសា វិបុលេន បហត្តតេន អប្បនាលោន រាវិរេន
 អត្យបដ្ឋេន បរិព្វា វិហាថ ។

ពេញច្បាប់

(៥៧៤) លំដាប់នោះឯង ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏នាំគ្នាចូលទៅ
 ឯកាយរបស់បរិព្វាជនជាអន្យតិយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តី
 រីករាយជាមួយនឹងបរិព្វាជនជាអន្យតិយទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែល
 គួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួរពូកហើយ ទើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះ
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ពួកបរិព្វាជនជាអន្យតិយ
 ទាំងនោះនិយាយដូច្នោះថា វិទាលោកដ៏មានភាយុទាំងឡាយ ព្រះសមណ-
 គោតមវិនិសំវែងជម្រិច្រាប់សាកទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរមកតាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់និវរណ-
 ជម្រកថាគ្រឿងសៅហ្មងនៃចិត្ត ដែលធ្វើធ្រែងឱ្យមានកម្លាំងថយ ឡាយ
 ចិត្តប្រកបដោយមេត្តាទៅកាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣
 ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ។ ចូរឡាយចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ជា
 ចិត្តចម្ងាយ មិនមានប្រមាណ មិនមានក្រៀម មិនមានព្យាបាទ ទៅ
 កាន់សក្កាលោកទាំងអស់ ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទីទឹក
 និទិសក្នុង ។ ដោយការយកខ្លួនទៅប្រៀបដូចនឹងសក្កុទាំងអស់ក្នុងទីទាំង
 ពួក តាមទំនងនោះឯង ។

[៥៧៥] កុរុណាសហគភេទ ចេតសា ឯកំ ទិសំ

ជំរិញ្ចា វិហារជំ តថា ធុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមណោ តិរិយំ សត្វជំ សត្វត្ថតាយ
សញ្ញាវត្ថំ លោកំ កុរុណាសហគភេទ ចេតសា វិបុ-
លេន មហត្ថភេទ អប្បមាណេន អវេរេន អត្យា-
បដ្ឋេន ជំរិញ្ចា វិហារជំ ។

[៥៧៦] មុទិកាសហគភេទ ចេតសា ឯកំ ទិសំ

ជំរិញ្ចា វិហារជំ តថា ធុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមណោ តិរិយំ សត្វជំ សត្វត្ថតាយ
សញ្ញាវត្ថំ លោកំ មុទិកាសហគភេទ ចេតសា វិបុ-
លេន មហត្ថភេទ អប្បមាណេន អវេរេន អត្យាបដ្ឋេន
ជំរិញ្ចា វិហារជំ ។

[៥៧៧] អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយកុរុណាទៅកាន់

ទិសទី ១ ទិសទី ២ កំដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ កំដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤ កំដូច
គ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយកុរុណា ជាចិត្តធំទូលាយ មិនមាន
ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
ប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីតាំងពួង តាមទំនើបនេះឯង ។

[៥៧៨] អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយមុទិតាទៅកាន់

ទិសទី ១ ទិសទី ២ កំដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ កំដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤
កំដូចគ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយមុទិតា ជាចិត្តធំទូលាយ មិនមាន
ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
ប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីតាំងពួង តាមទំនើបនេះឯង ។

ពោធិ៍សាត់

(៥៧៧) ឧបេត្តាសហគរោទ ចេតសា ឯតំ ធិសំ ជវិត្តា វិហរេថ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា ចតុត្ថំ ។ តតិ ទុទ្ធមជា តិវិយំ សត្វធិ សត្វត្តកាយ សញ្ញាវត្ថុំ លោកំ ឧបេត្តាសហគរោទ ចេតសា វិបុលេន មហាក្ករោទ អប្បមាលោទ អវេវេន អត្យាបរដ្ឋេន ជវិត្តា វិហរេថាតិ ។

(៥៧៨) មយឡិ ចោ អាវុសោ សាវតានំ ឃិវ ធម្មំ ទេសេម ឯថ តុម្ព អាវុសោ បញ្ច ចិវលោ បរោយ ចេតសោ ឧបត្តិលេសេ បញ្ញាយ ទុទ្ធលីសារលោ មេត្តាសហគរោទ ចេតសា ឯតំ ធិសំ ជវិត្តា វិហរេថ ។ បេ ។

(៥៧៩) ឧបេត្តាសហគរោទ ចេតសា ឯតំ ធិសំ ជវិត្តា វិហរេថ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា ចតុត្ថំ ។ តតិ ទុទ្ធមជា តិវិយំ សត្វធិ សត្វត្តកាយ សញ្ញាវត្ថុំ លោកំ ឧបេត្តាសហគរោទ ចេតសា វិបុលេន មហាក្ករោទ អប្បមាលោទ អវេវេន អត្យាបរដ្ឋេន ជវិត្តា វិហរេថាតិ ។

ពោធិ៍សាត់

(៥៧៧) អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចំក្នុងប្រកបដោយឧបេត្តាទៅកាន់ ចំសទី១ ចំសទី២ កិដ្ឋបត្តា ។ ចំសទី ៣ កិដ្ឋបត្តា ។ ចំសទី៤ កិដ្ឋបត្តា ។ ចូរផ្សាយចំក្នុងប្រកបដោយឧបេត្តា ជាចំក្នុងចូលាយ មិនមាន ប្រហារា មិនមានព្រៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់ ក្នុងចំសទាំងលើ ចំសទាំងក្រោម ចំសទទ័ន ដោយការយកខ្លួនទៅ ប្រៀបផ្ទឹមនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីតាំងត្រូវ តាមចំនងទេវធិ ។

(៥៧៨) នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូម្បីពួកយើង ក៏វត្តសំដែងធម៌ប្រាប់សាវកទាំងឡាយយើងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរមករាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់និវរណ៍ចម្រើន ដោយគ្រឿងសៅហ្មងនៃចំក្នុង ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកំឡុងនិវេយ រួចផ្សាយចំក្នុង ប្រកបដោយឧបេត្តាទៅកាន់ចំសទី១ ។ បេ ។

(៥៧៩) អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចំក្នុងប្រកបដោយឧបេត្តាទៅកាន់ ចំសទី១ ចំសទី២ កិដ្ឋបត្តា ។ ចំសទី ៣ កិដ្ឋបត្តា ។ ចំសទី៤ កិដ្ឋបត្តា ។ ចូរផ្សាយចំក្នុងប្រកបដោយឧបេត្តា ជាចំក្នុងចូលាយ មិនមាន ប្រហារា មិនមានព្រៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់ ក្នុងចំសទាំងលើ ចំសទាំងក្រោម ចំសទទ័ន ដោយការយកខ្លួនទៅ ប្រៀបផ្ទឹមនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីតាំងត្រូវ តាមចំនងទេវធិ ។

(៥៧០) ឥធន ខេត្ត អាវុសោ តេតា វិសេសោ តេតា អនិច្ចាយសោ តិច្ឆាណាតារណំ សបណស្ស វិ កោត- ថស្ស អត្តាភំ វិ យជំជំ ធម្មទេសនាយ វិ ធម្មទេ- សនំ អនុសាសនេយា វិ អនុសាសនន្តំ ។

(៥៧១) អថខោ តេ ភិក្ខុ តេសំ អត្តាភិក្ខុយាធំ បរិព្វាជនាធំ ភាសិតំ ខេវ អភិទទ្ធិសុ ធម្មដិក្ខោ- សីសុ អនភិទទ្ធិត្វា អម្បដិក្ខោសិក្វា ទុដ្ឋាយាសនា បន្តិមីសុ ភកវតោ សន្តិកេ វិតស្ស ភាសិតស្ស អត្តំ អាជាធំស្សាមាតិ ។

(៥៧២) អថខោ តេ ភិក្ខុ ហាលិម្ពវសនេ ចំណូរាយ ចរិត្វា មច្ឆាកត្តំ ចំណូរាតម្បដិក្ខត្វា យេន ភកវា តេទុបសន្តិមីសុ ទុបសន្តិមីត្វា ភកវត្ថំ អភិវាទេត្វា វិ- កមន្តំ ជំសិទិសុ ។ វិតមន្តំ ជំសិច្ឆា ខោ តេ ភិក្ខុ ភកវត្ថំ វិននភោតំ

(៥៧០) ខែលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ បុគ្គលរឿងនេះ មាន សេចក្តីវិសេសដូចម្តេច មានសេចក្តីអតិប្បធម្មដូចម្តេច មានអំពើផ្សេង គ្នាដូចម្តេច របស់ព្រះសមណគោតមក្តី យើងក្តី អំពីដំណើរធម៌ទេសនា ទាំងធម៌ទេសនា អំពីពាក្យប្រៀនប្រដៅនៃពាក្យប្រៀនប្រដៅ ។

(៥៧១) គ្រាខាងឯង ពួកភិក្ខុទាំងនោះមិនបោះត្រៃអរ មិន បោះយាត់ហាមភាសិតរបស់ពួកបរិព្វាជនជាអនុភិក្ខុទាំងនោះ លុះមិន ត្រៃអរ មិនយាត់ហាមហើយ ក៏ត្រាតចាកអាសនៈដើរចេញទៅដោយ ភិតភ្លាថា យើងគង់នឹងជំនិសេចក្តីនៃភាសិតទុះ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគមិនទាន ។

(៥៧២) លំដាប់ខាងឯង ភិក្ខុទាំងនោះត្រាច់ទៅបំណុលពួកក្នុង ហាលិម្ពវសននិម លុះកន្លងបំណុលពួកក្នុងកាលជាទាំងក្រោយកត្ត ក៏នាំ គ្នាចូលទៅកាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះពួកភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បោះទូលស្ទើរសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មាន ព្រះភាគដូច្នោះថា

(២៧៣) នឹង បយំ កន្តេ ធុត្តត្តិយាសមយំ ធិកសេត្វា
 មន្ត្រីវិហារោយា ហាលិទ្ធុវសនំ មិណ្ហាយ មរិសិវ្ហ ។
 ទេសំ ទោ កន្តេ អញ្ញាតំ ឯតទេហាសិ អតំប្បតោ
 ទោ តាដ ហាលិទ្ធុវសនំ មិណ្ហាយ មរិវុំ យន្ត្រ បយំ
 យេន អញ្ញាតំន្តិយោធិំ មរិវុំវាជកាធិំ អាណោ តេទុប-
 សន្តំមេយ្យាមាតិ ។

(២៧៤) អថទោ បយំ កន្តេ យេន អញ្ញាតំន្តិយោធិំ
 មរិវុំវាជកាធិំ អាណោ តេទុបសន្តំមិញ្ញ ទុបសន្តំមិញ្ញ
 ទេហិ អញ្ញាតំន្តិយេហិ មរិវុំវាជកេហិ សម្មិ សម្មាទិញ្ញ
 សម្មាទិញ្ញ តេជំ សាភាលិយំ វិគីសាវត្វា ឯតទេហន្តំ
 មិសិវិញ្ញ ។ ឯតទេហន្តំ ធិសាន្តេ ទោ អញ្ញេ កន្តេ តេ
 អញ្ញាតំន្តិយោ មរិវុំវាជកា ឯតទេហេតុំ សមណោ អាណោ
 តោតហោ សាវកាធិំ វិវុំ ទម្មំ ទេសេតិ ឯឯ ធុត្ត
 តំត្វាវ មញ្ញ ធិកសេត បមាយ ទេតសោ ទុបត្តិលសេ
 មញ្ញាយ ធុត្តលិកាណោ មេត្តាសហតតេន ទេតសា
 ឯតំ មិសិ មរិវុំវា វិហារេ ។ បេ ។

(២៧៥) សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងវិហារោះ ក្នុងខ្ញុំ
 ព្រះអង្គបានស្ងៀមស្ងៀមប្រដាប់បាត្រនិងចីវារក្នុងបព្វត្តិយម័យ ចូលទៅ
 បំណុលក្នុងហាលិទ្ធុវសនិមម ។ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងខ្ញុំ
 ព្រះអង្គទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះ ដំណើរដែលយើងគ្រាប់ទៅ
 បំណុលក្នុងហាលិទ្ធុវសនិមម នៅព្រឹកណាស់នៅឡើយ បើដូច្នោះគួរ
 តែពួកយើងចូលទៅឯពាក្យរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយសិនចុះ ។

(២៧៦) សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស វេលានោះ ក្នុងព្រះអង្គ
 ក៏បាននាំគ្នាចូលទៅឯពាក្យរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ គឺធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយទាំង
 នោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យគួរពូករហើយ ក៏រក្ស
 ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ចតិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន លុះក្នុងព្រះអង្គអង្គុយក្នុងទី
 ដ៏សមគួរហើយ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយទាំងនោះបាននិយាយដូច្នោះ
 នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ព្រះសមណោតាមតែនិសំផែនចម៌
 ប្រាប់សាកទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរមករាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះចំណីវណ្ណចម៌ ៥ ជាគ្រឿងសៅហ្មង
 ចំក្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឱ្យមានកម្លាំងជ័យ រួចផុតចំក្តច្រកបងាយមេត្ត
 ទៅតាន់មិសទី ១ ។ បេ ។

[៥៨៥] កុរុណាសហគភេទ ចេតសា ។

[៥៨៦] បុទិកាសហគភេទ ចេតសា ។

[៥៨៧] ឧបេក្កាសហគភេទ ចេតសា ឯកំ ធិសំ ធវិត្តា វិហារ៥ តថា ធុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធកមដោ តិរិយំ សព្វុធិ សព្វុត្តនាយ សញ្ញាវត្ថុំ លោកំ ឧបេក្កាសហគភេទ ចេតសា វិបុលេន បហគ្គតេន អប្បមាលោន អរិរេន អព្យាបដ្ឋេន ធវិត្តា វិហារជាតិ ។

[៥៨៨] មយេប្បិ ទោ អារុសោ សាវកានំ ឯវំ ចង្កំ នេសេប ឋេ តុរ្តេ អារុសោ បត្យ ធិរេលោ បហាយ ចេតសា ឧបត្តិលេសេ បញ្ញាយ ធុត្តលីករលោ មេត្តាសហគភេទ ចេតសា ឯកំ ធិសំ ធវិត្តា វិហារ៥ ។ បេ ។

[៥៨៩] កុរុណាសហគភេទ ចេតសា ។

[៥៩០] បុទិកាសហគភេទ ចេតសា ។

[៥៨៥] ចិត្តប្រកបដោយកុណា ។

[៥៨៦] ចិត្តប្រកបដោយមុខិតា ។

[៥៨៧] អ្នកទាំងឡាយចូរឱ្យយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្កាទៅកាន់ ចំសទី ១ ចំសទី ២ កិដ្ឋុចក្កា ។ ចំសទី ៣ កិដ្ឋុចក្កា ។ ចំសទី ៤ កិដ្ឋុចក្កា ។ ចូរឱ្យយចិត្តប្រកបដោយឧបេក្កា ជាចិត្តចំលាយ មិនមាន ប្រមាណ មិនមានព្រិះ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សក្កលោកទាំងអស់ ក្នុងចំសទាំងលើ ចំសទាំងក្រោម ចំសទាំង ដោយការយកខ្លួនទៅ ប្រើប្រមូលនឹងសក្កទាំងអស់ក្នុងទីតាំងត្បូង តាមទំនងនេះចុះ ។

[៥៨៨] ខែលោកដ៏មានតាយុទាំងឡាយ សូម្បីត្បូកយើង ក៏តែង សំដែងធម៌ប្រាប់សារកទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ឆ្ងល់អារុសោទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយមកតាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលរបង់និរណេនមិថ ជា គ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត ដែលធ្វើប្រាថ្នាឱ្យមានកម្លាំងថយ ចូរឱ្យយចិត្ត ប្រកបដោយឧបេក្កាទៅកាន់ចំសទី ១ ។ បេ ។

[៥៨៩] ចិត្តប្រកបដោយកុណា ។

[៥៩០] ចិត្តប្រកបដោយមុខិតា ។

ពោធិ៍សាត់

[២៧១] ឧបេត្តាសហគតេន ចេតសា ឋិតំ ជំសំ ជំវត្តា វិហារជំ តថា មុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមនោ តិរិយំ សព្វំ ឥ សព្វត្ថនាយ សព្វាវុត្តំ លោកំ ឧបេត្តាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន មហត្ថតេន អប្បមាលោន អរេន អព្យមជ្ឈេន ជំវត្តា វិហារជាតិ ។

[២៧២] ឥន លោ អាវុសោ តោ វិសេសោ តោ អធិប្បាយសោ តិច្ឆាទាត្រណំ សមណស្ស វា តោ តមស្ស អញ្ញតំ វា យនិទំ ធម្មទេសនាយ វា ធម្មទេសនំ អនុសាសនិយា វា អនុសាសនន្តំ ។

[២៧៣] អដទោ មយំ កន្តេ តេសំ អញ្ញតិច្ឆិយានំ បរិច្ចាជណានំ កាសិទំ ទេវ អភិទន្តិក្ខំ ឧប្បដិក្ខានិក្ខំ អធិទន្តិក្ខំ អប្បដិក្ខានិក្ខំ ឧប្បាយសនា មត្តាបិណ្ណ ពតវតោ សន្តិកោ ឋិតស្ស កាសិទស្ស អត្តំ វាដានិក្ខយាតិ ។

ពោធិ៍សាត់

[២៧១] អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចំនួនប្រកបដោយរបេក្ខាទៅកាន់ ទំសទី ១ ទំសទី ២ កិដ្ឋុចត្តា ។ ទំសទី ៣ កិដ្ឋុចត្តា ។ ទំសទី ៤ កិដ្ឋុចត្តា ។ ចូរផ្សាយចំនួនប្រកបដោយរបេក្ខា ជាចំក្នុងទូលាយ មិនមាន ប្រហោ មិនមានព្យា ប៉ិនមានព្យាទាទ ទៅកាន់សក្កលោកទាំងអស់ ក្នុងទំសទាំងសី ទំសទាំងគ្រាម ទំសទាំង ដោយការយកខ្លួនទៅ ប្រៀបធៀបនឹងសក្កទាំងអស់ក្នុងទំទាំងពួង ដូច្នោះដែរ ។

[២៧២] វិនិលោកដ៏មានកាយុទាំងឡាយ ចុះក្នុងដំណើរខេះ គឺ បានសេចក្តីវិសេសដូចម្តេច បានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច បានវិភោ ផ្សេងគ្នាដូចម្តេច របស់ព្រះសមណគោតមក្តី យើងក្តី វិភោដំណើរធម៌ ទេសនានឹងធម៌ទេសនា វិភោពាក្យប្រៀនប្រដៅនឹងពាក្យប្រៀនប្រដៅ ។

[២៧៣] សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាគ្រួស វេលារោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ ប៉ិនបានត្រិកអរ ប៉ិនយាត់ហាមភាសិតរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអម្បតិយ ទាំងនោះទេ លុះមិនត្រិកអរ ប៉ិនយាត់ហាមហើយ ក៏ក្រែកបោកពេ សន្ធាដើរចេញមក ដោយគិតគ្នាថា យើងនឹងនឹងដឹងវិសេចក្តីនៃភាសិតខ្ញុំ ក្នុងសំណាត់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនខាន ។

(៥៧៤) ឯវំកំដោ ភិក្ខុវេ អញ្ញតំត្ថយា បរិព្វា-
 ជតា ឯវិមស្ស វជជ័យា កថំ ភាវិតា បធាវុសោ
 ទេត្តាទេតោវិមុត្តំ កីតតំកា ហោតំ កំឃ្យាហ កំឃ្វ-
 ណា តំឃ្យវិយោសាទា ។ កថំ ភាវិតា បធាវុសោ
 កុណាទេតោវិមុត្តំ កីតតំកា ហោតំ កំឃ្យាហ កំឃ្វ-
 ណា តំឃ្យវិយោសាទា ។ កថំ ភាវិតា បធាវុសោ
 បុណ្ណិកាទេតោវិមុត្តំ កីតតំកា ហោតំ កំឃ្យាហ កំឃ្វ-
 ណា តំឃ្យវិយោសាទា ។ កថំ ភាវិតា បធាវុសោ
 ទុបេត្តាទេតោវិមុត្តំ កីតតំកា ហោតំ កំឃ្យាហ កំឃ្វ-
 ណា តំឃ្យវិយោសាទា ។ ឯវំ បុដ្ឋា ភិក្ខុវេ អញ្ញ-
 តំត្ថយា បរិព្វាជតា ទ ទេវ សម្មាយំស្សត្ថំ ទុត្ត-
 វិល្យ វិយាតំ រាបដ្ឋិស្សត្ថំ ។ តំ ចិស្ស ហេតុ ។
 យថា តំ ភិក្ខុវេ អវិសយស្មី ។ ធាហត្ថំ ភិក្ខុវេ
 បស្សបិ សទេវតេ លោតេ សមារតេ សព្វេតេ

(៥៧៤) ប្រាសិក្ខុតំទិទ្យាយ បើពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិយ
 និយាយយ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយត្រូវស្រាយយ៉ាងនេះវិញថា ប្រាសិក្ខុសា
 ទាំងឡាយ ចុះមេត្តាទេតោវិមុត្តិ ត្រូវចំរើនដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច
 មានសេចក្តីវិជ្ជាដូចម្តេច មានផលដូចម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។
 ប្រាសិក្ខុសាទាំងឡាយ ចុះកុណាទេតោវិមុត្តិ ត្រូវចំរើនដូចម្តេច
 មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីវិជ្ជាដូចម្តេច មានផលដូចម្តេច មានទី
 បំផុតដូចម្តេច ។ ប្រាសិក្ខុសាទាំងឡាយ ចុះបុណ្ណិកាទេតោវិមុត្តិ ត្រូវ
 ចំរើនដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីវិជ្ជាដូចម្តេច មានផលដូច
 ម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ប្រាសិក្ខុសាទាំងឡាយ ចុះទុបេត្តា-
 ទោវិមុត្តិ ត្រូវចំរើនដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីវិជ្ជាដូច
 ម្តេច មានផលដូចម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ប្រាសិក្ខុសាទាំងឡាយ បើ
 អ្នកទាំងឡាយស្រាយយ៉ាងនេះ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិយ បុរាណិនិយោ
 ត្រាយមិនរួចផង នឹងដល់ខុសេចក្តីចង្រៀតចង្រៀលចំក្នុងវិស្វលោក ។
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ប្រាសិក្ខុសាទាំងឡាយ ព្រោះ
 ដំណើរនោះ មិនជាវិស័យរបស់ពួកអន្យតិយបរិព្វាជកទេ ។ ប្រាសិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ព្រមទាំងទៅលោក ពាយលោក ព្រហ្មលោក

សស្សបណ្ឌិត្តាញណាំយា បដាយ សនេវបនុស្សយ
យេក និមេសំ មញ្ញាធំ វេយ្យាសរណេន ចិត្តំ រណ-
ទេយ្យ អញ្ញត្រិ តថាគនេន ន តថាគតសារិកេន
វ នតោ វ បទ សុត្វា ។

[៥៧៥] កង់ កាវិកា ច ភិក្ខុវេ មេត្តាសហគតំ សន្តិ-
តិកតិកោ ហោតំ តិក្សុវេ តិក្សុវេ មេត្តាសហគតំ សន្តិ-
សាទា ។ នេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មេត្តាសហគតំ សន្តិ-
សម្ពោជ្ឈន្តំ កាវេតិ ។ មេ ។ មេត្តាសហគតំ ឧបេត្វា-
សម្ពោជ្ឈន្តំ កាវេតិ វិវេកចំស្សិតំ វិវេកចំស្សិតំ ចំរេ-
នចំស្សិតំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ សោ សុច អាគន្ធន៍
អប្បជិត្តលេ បដិត្តលសញ្ញិ វិហរេយ្យន្តំ បដិត្តល-
សញ្ញិ តត្ថ វិហរេតិ សុច អាគន្ធន៍ បដិត្តលេ
អប្បជិត្តលសញ្ញិ វិហរេយ្យន្តំ អប្បជិត្តលសញ្ញិ តត្ថ
វិហរេតិ សុច អាគន្ធន៍ អប្បជិត្តលេ ច បដិត្តលេ ច

តត្ថសត្វ ព្រមទាំងសបណ្ឌិត្តាញណាំ មនុស្សជាសម្មតិទេវនិមនុស្ស
ដីសស គង់គម្ពិនឃើញអ្នកណាអាចដោះស្រាយប្រស្នាទាំងមេត្រ
ពេញចិត្តបានឡើយ លើកលែងតែគង់គម្ពិនឃើញអ្នកណាអាចដោះស្រាយ ឬក៏
បុគ្គលដែលបានស្តាប់អំពីសារិករបស់គង់គម្ពិន ។

[៥៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមក្តាចេញទៅមុខ គឺត្រូវចំរើន
ដូចម្តេច មានគង់ដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លថ្លដូចម្តេច មានផលដូចម្តេច
មានជីវិតដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគង់សាសនានេះ ចំរើន
សកិសម្ពោជ្ឈន្តំប្រកបដោយមេត្តា ។ មេ ។ ចំរើនរបេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តំប្រកប
ដោយមេត្តា ដែលពស្រីយន្តវេសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយន្តវេសេ
យាភវៈ ពស្រីយន្តវេសេព្រឺនិវេសតំ បន្តិកទៅកាន់ការលេបនី ។
លើកត្តានោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអត្តាមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់ដែលមិន
គួរឆ្កើមថា ជារបស់គួរឆ្កើមចុះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់
នោះថា ជារបស់គួរឆ្កើមមែន បើប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអត្តាអញមាន
សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់ដែលគួរឆ្កើមថា ជារបស់មិនគួរឆ្កើមវិញចុះ
ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថាមិនគួរឆ្កើមមែន បើប្រាថ្នាថា
សូមឲ្យអត្តាអញមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់មិនគួរឆ្កើមនឹងគួរឆ្កើមថា

ពោធិ៍សាត់

វិហារដ៏ស្បែង វិហារដ៏ស្បែង ពោធិ៍សាត់ ។ សោ
 សោ ពោធិ៍សាត់ អប្បដិក្ខុល បដិក្ខុលសញ្ញី វិហា-
 រោធិ៍សាត់ បដិក្ខុលសញ្ញី តត្ថ វិហារតំ ។ មេ ។ សោ
 ពោធិ៍សាត់ អប្បដិក្ខុលត្ថ បដិក្ខុលត្ថ តត្ថ មក្ខ អភិ-
 វិហារត្ថ ឧបេត្តោ វិហារោ វិហារោ សោ សម្បជានោ
 ឧបេត្តោ តត្ថ វិហារតំ សោ សម្បជានោ សត្វ-
 លោ កិ បទ រូបសញ្ញាធំ សមត្តិកា បដិយសញ្ញាធំ
 វត្តដ៏ហ ធាតុសញ្ញាធំ អមលសិកា អន្តោ ពោ-
 ធិសោតិ អាណាសាទញ្ជាយតំ ឧបសម្បជ វិហា-
 រតំ ។ អាណាសាទញ្ជាយតំ ឧបសម្បជ វិហា-
 រោ ពោធិ៍សាត់ វិហារ ។ ឧបសម្បជ វិហារ
 ឧត្តរិមុត្តិ អប្បដិក្ខុល ។

ពោធិ៍សាត់

ពស្រីយន្តការព្រាសចាកភ្នំ ពស្រីយន្តការលេង បង្កើនទៅកាន់
 សេចក្តីលេង ។ បើកុំនោះប្រាថ្នាថា សូមឱ្យពាក្យព្រាសចាកភ្នំ
 កាលក្នុងរបស់ដែលមិនគួរឱ្យបដិ ជារបស់គួរឱ្យបដិ ទៅជាអ្នកមាន
 សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់គួរឱ្យបដិ ។ បេ ។ បើប្រាថ្នា
 ថា សូមឱ្យពាក្យកុំបដិពាក់ក្នុងរបស់ទាំង ២ នោះ គឺរបស់មិនគួរឱ្យប
 ដិរបស់គួរឱ្យប ជាអ្នកព្រាសចាកភ្នំ ប្រកបដោយសតិសម្បជញ្ញៈ
 ដូច្នោះ ទៅជាអ្នកព្រាសចាកភ្នំ ប្រកបដោយសតិសម្បជញ្ញៈក្នុងរបស់
 នោះ ហើយក្នុងបដិឱ្យបដិសញ្ញាសព្វអន្តិ លក់ឱ្យបដិសញ្ញា មិន
 យកចិត្តទុកដាក់ឱ្យធាតុសញ្ញា ក៏ចូលកាន់អាណាសាទញ្ជាយតំដោយ
 បរិភេទ អាណាសាទមានទីបំផុត ។ ម្ចាស់ក្នុងទីឡាយ គឺគរហៅ
 កុណា ពោធិ៍សាត់ មានអាណាសាទញ្ជាយតំដ៏គួរ ។ បើកុំបដិ
 ចាន់ចាក់ឱ្យបដិឱ្យបដិលើសលុបទេ ប្រាថ្នាគឺគង់មានក្នុងលោកនេះដែរ ។

[២៧៧] តថ ការីតា ច ភិក្ខុវេ មុនិគាតោតោវមុត្តិ
 តិកតំតា ហោតំ តិឡាមា តិឡាណា តិឡាវិយោ-
 សាទា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មុនិគាសហាតតំ សតិ-
 សម្មាជ្ឈង្គំ ភាវតំ ។ បេ ។ មុនិគាសហាតតំ ឧបេត្តា-
 សម្មាជ្ឈង្គំ ភាវតំ វិវេកាចិស្សតំ វិវេកាចិស្សតំ ធិរោ-
 ចិស្សតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ សោ សច អាណន្ទតិ
 អប្បជំក្ខលេ បជំក្ខលសត្តិ វិហារយ្យន្តិ បជំក្ខល-
 សត្តិ តត្ថ វិហារតិ ។ បេ ។ សច អាណន្ទតិ អប្បជំក្ខ-
 លញ្ច បជំក្ខលញ្ច តទុកយំ អភិចិវដ្ឋេត្វា ឧបេត្តោ
 វិហារយ្យ សតោ សម្មជាតោតិ ឧបេត្តោ តត្ថ វិហ-
 រតិ សតោ សម្មជាតោ សត្វសោ វា បទ អាណាសា-
 ធហាយតតំ សមតិក្កុម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណន្តំ វិញ្ញា-
 ណញ្ញាយតតំ ឧបសម្មជ្ឈំ វិហារតិ ។ វិញ្ញាណញ្ញាយ-
 តធមមាហំ ភិក្ខុវេ មុនិគាតោតោវមុត្តិ វិទាមិ ។ ឥធិ
 បញ្ញស្ស ភិក្ខុវេ ឧត្តវិមុត្តិ អប្បជិវដ្ឋេតោ ។

[២៧៧] ហាលភិក្ខុវេនិទ្យាយ មុនិគាតោតោវមុត្តិ តើត្រូវចំរើន
 ដូចម្តេច បាននិដូចម្តេច បានសេចក្តីវិជ្ជាដូចម្តេច បានផលដូចម្តេច
 បានចំបុកដូចម្តេច ។ ហាលភិក្ខុវេនិទ្យាយ ភិក្ខុគនិសាសនាចេ ចំរើន
 សតិសម្មាជ្ឈង្គប្រកថដោយមុទិតា ។ បេ ។ ចំរើនឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ
 ប្រកថដោយមុទិតា វេលពស្រីយន្តវេសចក្តិស្វបំស្វាតំ អស្រីយន្តវេ
 ព្រាសចាករតៈ អស្រីយន្តវេលេតំ បន្តោទេវតាចំសេចក្តីលេបទី ។
 បើភិក្ខុចោះប្រាថ្នាថា សូមឱ្យអត្តាអញមានសេចក្តីសំគាល់គង្គិរបស់វេលេ
 បិទគ្នាភ្លើបថា ជាវេលេសំគ្នាភ្លើមដូច្នោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់គង្គិរបស់
 នោះថា ជាវេលេសំគ្នាភ្លើបមែន ។ បេ ។ បើប្រាថ្នាថា សូមឱ្យអត្តាអញ
 កុំជាបិទភាគនិរបស់ទាំង ២ នោះ គឺវេលេសំគ្នាភ្លើមនិរបស់គ្នាភ្លើម
 ហើយជាអ្នកព្រឺឆើយកន្តើយ ប្រកថដោយសតិសម្មាជ្ឈង្គដូច្នោះដូច្នោះ ជាអ្នក
 ព្រឺឆើយកន្តើយ បានសតិសម្មាជ្ឈង្គក្នុងវេលេសំនោះ ភិក្ខុនិបទីនិវេ-
 កាសានញ្ញាយតតៈសត្វអន្តិ ប្តូចលកានិវិញ្ញាណញ្ញាយតតៈដោយបរិក្ខ
 ថា វិញ្ញាណនិមនមានចំបុក ។ ហាលភិក្ខុវេនិទ្យាយ តថាគតោវមុទិ-
 តោតោវមុត្តិថា ជាវិញ្ញាណញ្ញាយតតៈដ៏គួម ។ បើភិក្ខុនិមនទាន់
 ចាក់ចុះនូវវិមុត្តិដ៏លើសលុបទេ ប្រាថ្នាគំគង់វាចក្តិវិលាតទេវិដៃ ។

ពោធិ៍សាត់

[២៧៧] កង ភាវិតា ១ ភិក្ខុវេ ឧបេក្ខា-
 ចេតោវិបុត្តិ តីតតិកា ហោតិ តំស្សរហ តិវ្រណ
 វិវិច្ឆិយោសាទា ។ ដទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧបេក្ខាស-
 ហាតតំ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវិតិ ។ មេ ។ ឧបេក្ខា-
 សហាតតំ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវិតិ វិវេកាធិស្សិតំ
 វិវាទធិស្សិតំ ធិរោទធិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមី ។ សោ
 សាច អាតម្ពនិ អប្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលសញ្ញិ វិហា-
 រយ្យន្តំ បដិក្ខុលសញ្ញិ តត្ថ វិហារតិ សាច អាតម្ពនិ
 បដិក្ខុលេ អប្បដិក្ខុលសញ្ញិ វិហារយ្យន្តំ អប្បដិក្ខុ-
 លសញ្ញិ តត្ថ វិហារតិ សាច អាតម្ពនិ អប្បដិក្ខុ-
 លេ ១ បដិក្ខុលេ ២ បដិក្ខុលសញ្ញិ វិហារយ្យន្តំ
 បដិក្ខុលសញ្ញិ តត្ថ វិហារតិ សាច អាតម្ពនិ បដិក្ខុ-
 លេ ២ អប្បដិក្ខុលេ ២ អប្បដិក្ខុលសញ្ញិ វិហារយ្យន្តំ

ពោធិ៍សាត់

[២៧៨] ប្រាសិក្ខុវាទិឡាយ ឧបេក្ខាចេតោវិបុត្តិ កើត្រិ
 ចំរើនដូចម្តេច មានភិក្ខុម្តេច មានសេចក្តីវិច្ឆិកាដូចម្តេច មានផលដូច
 ម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ប្រាសិក្ខុវាទិឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ចំរើនសតិសម្មោជ្ឈន្តំ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ។ មេ ។ ចំរើនឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈន្តំ ប្រកបដោយឧបេក្ខា ដែលពាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
 ពាស្រ័យនូវការព្រាសចាកកក្កៈ ពាស្រ័យនូវការលេង បង្កើនទៅកាន់
 សេចក្តីបរេនី ។ បើភិក្ខុនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាក្ខាអញមានសេចក្តី
 សំគាល់ក្នុងរបស់ដែលមិនគួរឆ្កើមថា ជារបស់គួរឆ្កើមដូច្នោះ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់គួរឆ្កើមមែន បើប្រាថ្នាថា សូម
 ឲ្យអាក្ខាអញមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់គួរឆ្កើមថា ជារបស់មិនគួរឆ្កើម
 ដូច្នោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់មិនគួរឆ្កើម បើ
 ប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាក្ខាអញមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់មិនគួរឆ្កើមផង
 គួរឆ្កើមផងថាជារបស់គួរឆ្កើមដូច្នោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់
 នោះថា ជារបស់គួរឆ្កើមមែន បើប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាក្ខាអញមានសេច-
 ក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់គួរឆ្កើមនឹងមិនគួរឆ្កើមថា ជារបស់មិនគួរឆ្កើមដូច្នោះ

អប្បជំគូលសត្តំ តត្ថ វិហារិនិ សេច វាតត្ថដ្ឋានិ
 អប្បជំគូលត្វ មជ្ជិគូលត្វ តនុកយំ អភិវេរដ្ឋត្វា
 ឧបេត្តុកោ វិហារយ្យំ សតោ សម្មជាតោនិ ឧ-
 បេត្តុកោ តត្ថ វិហារិនិ សតោ សម្មជាតោ សព្វសោ
 ភំ មន វិញ្ញាណញាយនំ សមតំក្កុញ្ញ ធម្មំ កិញ្ចិនិ
 វាតតំញញាយនំ ឧបសម្មដ្ឋ វិហារិនិ ។ វាតតំញញា-
 យននបរមាមា ភិក្ខុវេ ឧបេត្តុកោ វេសិក្ខុន្តិ វេសិក្ខុ ។
 វេសិ មញ្ញស្ស ភិក្ខុវេ ឧត្តវិវុត្តិ អប្បជំវិជ្ជាតោនិ ។

[៥៧៧] សាវត្ថិវិជានំ ។ អថទោ សតារវេ(១)

ព្រាហ្មណោ យេន ភគវំ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមំត្វា
 ភគវតា សទ្ធិ សម្មោធំ សម្មោធនិយំ តនិ សាកណ៍-
 យំ វិនិសារត្វា ឯតមន្តំ ជិសីនិ ។ ឯតមន្តំ ជិ-
 សំម្ពោ ចោ សតារវេ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតនវេច
 កោ ធុ ទោ កោ តោតប មោតុ កោ បច្ចុយោ

១ ឧ. ម. សង្ខារវេ ។

កំអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់មិនគួរខ្លឹមរបន បើ
 ព្រាហ្មណ៍ សូមឲ្យអាត្មាអញ្ចក់ជាប់ចំពាក់នឹងរបស់ទាំង២ នោះ គឺរបស់
 មិនគួរខ្លឹមនឹងរបស់គួរខ្លឹម ហើយក៏អ្នកព្រឺនីយកខ្លឹម ប្រកបដោយ
 សតិសម្បជញ្ញៈផ្សេងៗ ទៅជាអ្នកព្រឺនីយកខ្លឹម ប្រកបដោយសតិសម្ប-
 ជញ្ញៈក្នុងរបស់នោះ ក៏កន្លងទូរវិញ្ញាណញាយននៈសព្វអង្គ រួចចូល
 កាន់ភកិញ្ញាយននៈ ដោយបរិកម្មថា វត្ថុចរិតមិនមាន ។ ចូល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ គេគេហៅទេសក្សារេតាវិមុត្តិថាមានភកិញ្ញាយននៈ
 ដ៏ក្រិលនិ ។ បើភិក្ខុមិនចាក់ចុះខ្សែវិមុត្តិដ៏លើសលុបទេ ព្រាហ្មណ៍ក៏គង់មាន
 ក្នុងរលាកនេះដែរ ។

[៥៧៧] សាវត្ថិវិជានំ ។ គ្រាពោះឯង សតារវេព្រាហ្មណ៍ចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ
 ជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យ
 ដែលគួរព្យោកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះសតារវេព្រាហ្មណ៍
 អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបចូលសួរសេចក្តីនេះ ប៉ោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច

ពោធិ្ឋប្បដ្ឋាន

ពោធិ្ឋប្បដ្ឋាន

យេនេកនា ដ៏យវត្តំ សជ្ឈាយតតាមិ មន្តា ឧប្បដិកង្គិ
បរេវ អសជ្ឈាយតតា ។ កោ បទ កោ កោតម
ហេតុ កោ បទ្ធិយោ យេនេកនា ដ៏យវត្តំ អសជ្ឈា-
យតតាមិ មន្តា បដិកង្គិ បរេវ សជ្ឈាយតតាតិ ។

[៦០០] យស្មី ទោ ព្រាហ្មណ សមយេ កាម-
រាពបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ កាមរកកបរេនេន
ទប្បទ្ធស្ស ច កាមរកកស្ស ចិស្សរណំ យថាភ្នត់
ឧប្បជាតាតិ ន បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ
យថាភ្នត់ ឧប្បជាតាតិ ន បស្សតិ បរត្ថម្យំ តស្មី
សមយេ យថាភ្នត់ ឧប្បជាតាតិ ន បស្សតិ ទតយត្ថម្យំ
តស្មី សមយេ យថាភ្នត់ ឧប្បជាតាតិ ន បស្សតិ
ដ៏យវត្តំ សជ្ឈាយតតាមិ មន្តា ឧប្បដិកង្គិ បរេវ
វសជ្ឈាយតតា ។

[៦០១] សេយ្យថាចំ ព្រាហ្មណ ទទេវេត្តោ សំសន្នោ
លាទាយ វា ហលិខ្ចិយា វា ធិលិយា វា មត្តំដ្ឋាយ
វា តត្ថ ចត្តុហ បុរិសោ សកំ មុខធិមិត្តំ បទ្ធវេត្ត-
ហានោ យថាភ្នត់ ឧប្បជាធម្យ ន បស្សយ្យ ។

បានជាជួនកាលមន្តទាំងឡាយគេស្តារឡើងអស់កាលយូរអង្វែងហើយ
ក៏មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលគេមិនស្តារឡើង ចាំបាច់និយាយថ្មី ។
បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន មួយទៀត យោគដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច បាន
ជាជួនកាលមន្តទាំងឡាយគេមិនស្តារឡើងអស់កាលយូរអង្វែងទេ តែភ្លឺ
ច្បាស់បាន មន្តដែលគេស្តារឡើង ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

[៦០០] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលកាមរកក្រៃ
ដែលកាមរកក្រៃបសន្តិកំ វេមិមិនដឹង មិនឃើញច្បាស់ ខ្ញុំការរលាស់
កាមរកដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ វេមិមិនដឹង
មិនឃើញច្បាស់ ខ្ញុំប្រយោជន៍ខ្លួនផង ក្នុងសម័យនោះ វេមិមិនដឹង
មិនឃើញច្បាស់ ខ្ញុំប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ក្នុងសម័យនោះ វេមិ
មិនដឹង មិនឃើញច្បាស់ ខ្ញុំប្រយោជន៍ទាំង៦៧៧ ឯមន្តទាំងឡាយ
បើទុកជាស្តារឡើងអស់កាលយូរអង្វែង ក៏នៅតែមិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្ត
ដែលមិនស្តារឡើង ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

[៦០១] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលគេដាក់ទឹកលាយដោយ
ល្អិត ឬម្រៀក ឬក្រៀម ឬក៏គ្រឿងណាមួយទៀត ឬសមានក្រក្រី
គួរមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួន ក្នុងបាត្រដែលដាក់ទឹកនោះ ក៏មិនភ្លឺ
ដឹង មិនភ្លឺឃើញច្បាស់រាល់ទៀយ មានទេបមាយ៉ាតិណាមួយ ។

ឯរេវ ទោ ក្រាហ្មណ យស្មី សមយេ កាមរាគមរិ-
 យុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារិនិ កាមរាគមរេនេន ទប្បន្ទស្ស
 ច កាមរាគស្ស ចិស្សវណំ យដាក្ខតំ ធម្មជាតានិ ធន
 បស្សតិ អន្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យដាក្ខតំ ធម្មជា-
 តានិ ធន បស្សតិ មរត្ថម្យំ ។ បេ ។ ទកយត្ថម្យំ តស្មី
 សមយេ យដាក្ខតំ ធម្មជាតានិ ធន បស្សតិ ធិយរត្តំ
 សជ្ឈាយកតាមិ មត្តា ធម្មដិកត្តិ មរេវ អសជ្ឈាយ-
 កតា ។

[៦០២] មុន ចប់ ក្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 ព្យាបាទបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារិនិ ព្យាបាទមរេនេន
 ទប្បន្ទស្ស ច ព្យាបាទស្ស ចិស្សវណំ យដាក្ខតំ
 ធម្មជាតានិ ធន បស្សតិ អន្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ
 យដាក្ខតំ ធម្មជាតានិ ធន បស្សតិ មរត្ថម្យំ ។ បេ ។
 ទកយត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យដាក្ខតំ ធម្មជាតានិ
 ធន បស្សតិ ធិយរត្តំ សជ្ឈាយកតាមិ មត្តា ធម្ម-
 ដិកត្តិ មរេវ អសជ្ឈាយកតា ។

ម្នាលក្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលកាមរាគប្រើតែ ដែលកាមរាគគ្រប
 សង្កត់ មិនដឹង មិនឃើញ ខ្វះការលាស់កាមរាគដែលកើតហើយ ឲ្យ
 ច្បាស់លាស់បាន ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ
 ខ្វះប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង ខ្វះប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។
 ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ ខ្វះប្រយោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់
 ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាស្វាធាយអស់កាលយូរអង្វែងហើយ
 កំនៅតែមិនភ្ញើច្បាស់បាន មន្តដែលមិនស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី មាន
 ៤ បេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។

[៦០២] ម្នាលក្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល
 ព្យាបាទប្រើតែ ដែលព្យាបាទគ្របសង្កត់ មិនដឹង មិនឃើញ ខ្វះការ
 លាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ឲ្យច្បាស់លាស់បានទេ ក្នុងសម័យ
 ណា ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ ខ្វះប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់
 លាស់ផង ខ្វះប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ មិន
 ដឹង មិនឃើញ ខ្វះប្រយោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ
 បើទុកជាស្វាធាយអស់កាលយូរអង្វែង កំនៅតែមិនភ្ញើច្បាស់បាន បន្ត
 ដែលគេមិនស្វាធាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

ពោធិ៍សាត់

(៦០៧) សេយ្យជាប់ ព្រាហ្មណ ទទេថត្តា អត្ថិតា
 សទ្ធីត្តា ទុក្ខដ្ឋិតា ទុក្ខនិរតិយា(១) តត្ថ ធម្មតា
 ប្រាសា សត្តំ មុខនិមិត្តំ បទ្ធវេត្តមាទោ យតាក្ខតំ
 ធម្មជាតេយ្យ ធម្មស្សេយ្យ ។ ឋវេវ ចោ ព្រាហ្មណ
 យស្មី សមយេ ព្យាបាទបរិយុដ្ឋិតេន ទេតសា វិហារតំ
 ព្យាបាទបរេនេន ធម្មទ្ធស្ស ធម្ម ព្យាបាទស្ស ធម្មស្សណំ
 យតាក្ខតំ ធម្មជាតិតំ ធម្មស្សតំ អត្ថត្ថប្បិ តស្មី
 សមយេ យតាក្ខតំ ធម្មជាតិតំ ធម្មស្សតំ បរត្ថប្បិ
 ។ ថេ ។ ទុកយត្ថប្បិ តស្មី សមយេ យតាក្ខតំ ធម្ម-
 ជាតិតំ ធម្មស្សតំ ធម្មស្សតំ សដ្ឋាយកតាថ បត្តា
 ធម្មដិកត្តិ បរេវ អសដ្ឋាយកតា ។

១ ថ. ស្មេនជាត ។

ពោធិ៍សាត់

(៦០៧) ខ្មាលព្រាហ្មណំ បាត្រិវេសេតញ្ញាដាយទំក កំតុក
 តៃក្កេ ពុរេពារវាយភ្លើង មានចំហាយទំកហុយទៀង បុរសមាន
 ភ្នែកភ្លឺ គួរមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួន ក្នុងបាត្រិវេសេដាក់ទំកនោះ
 កំមិនដឹង មិនឃើញច្បាស់លាស់ឡើយ មានមហាយ៉ាងណាម៉េញ ។
 ខ្មាលព្រាហ្មណំ បុគ្គលមានចិត្តវេសច្បាប្រែប្រួល វេសច្បាប្រែប្រួល
 សង្កត់ វេសមិនដឹង មិនឃើញ ខ្លូការលាស់ច្បាប្រែវេសកើតហើយ
 ខ្លូច្បាស់លាស់បាន ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ វេសមិនដឹង
 មិនឃើញ ខ្លូប្រយោជន៍របស់ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង ខ្លូប្រយោជន៍អ្នក
 ដទៃផង ។ ថេ ។ ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ ខ្លូប្រយោជន៍
 ចាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តចាំងខ្លាញ បើទុកជាស្វាច្បាយអស់កាល
 យូរអង្វែង កំមិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តវេសមិនស្វាច្បាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី
 មានមហាយ៉ាងនោះ ។

(២០៤) ប្បធ ចបវំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ

ដីធម៌ទូបវយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហាតំ ដីធម៌ទូមរេតេន

ទប្បទ្ធស្ស ធ ដីធម៌ទូស្ស ធិស្សរណំ យដាក្ខតំ ធម្ម-

ជាធាតំ ធ បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យដាក្ខតំ

ធម្មជាធាតំ ធ បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ បេ ។ ទុកយត្ថម្យំ

តស្មី សមយេ យដាក្ខតំ ធម្មជាធាតំ ធ បស្សតិ

ដីធម្មតំ សជ្ឈាយកតាមំ មត្តា ធម្មដិកខ្ចិ បកេន

វសជ្ឈាយកតា ។

(២០៤) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចំណុះដែលដឹង

ដំទូរូបវំក ដែលចំណុះគ្របសង្កត់ វេសដំណឹង មិនឃើញ ឲ្យការ

លោស៍ដឹងមុខដែលកើតហើយ ឲ្យច្បាស់លាស់បាន ក្នុងសម័យណា

ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ ឲ្យប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង

ឲ្យប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ វេសដំណឹង មិន

ឃើញ ឲ្យប្រយោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុក

ជាស្វាច្បាយអស់តាមយូរអង្វែង ក៏នៅវែកមិនភ្ជួរច្បាស់បាន មន្តដែល

មិនស្វាច្បាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

ពោធិ៍សាត់

[៦០៩] សេយ្យជាបី ព្រាហ្មណ ឧបត្ថា សេ.
 វាលបណកបរិយោធាត្តា តត្ថ ចក្កុមា បុរិសោ សកំ
 មុខនិមិត្តំ ចក្កុវត្តុមាតា យថាក្ខតំ ធម្មជាធម្ម ធម្ម
 បស្សយ្យ ។ ឯកោ ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 ដីនមិត្តុបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារំ ដីនមិត្តុបរិយុដ្ឋិតេន
 ធម្មនុស្ស ធម្ម ដីនមិត្តុស្ស ចិស្សុណំ យថាក្ខតំ ធម្ម
 ជាតាតំ ធម្ម បស្សតំ អត្តត្ថុឡំ តស្មី សមយេ យថា
 ក្ខតំ ធម្មជាតាតំ ធម្ម បស្សតំ ចក្កុឡំ ។ បេ ។ ទោ.
 យត្ថុឡំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ ធម្មជាតាតំ ធម្ម
 បស្សតំ ធម្ម វត្តំ សង្ការិយកតាបិ មត្តា ធម្មនិកត្តំ
 ឧកោ អសង្ការិយកតា ។

ពោធិ៍សាត់

[៦០៩] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពុទ្ធិវេទនាពេញដោយចិត្ត មាន
 សារាយនិក្ខិបក្រិបក្រិបដុំដុំ បុរសមានវត្តភូតិ គួរមើលស្រឡា
 មុខរបស់ខ្លួនក្នុងវត្តនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញច្បាស់លាស់ឡើយ
 បានបរិច្ចាគម្តងម្តង ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តវេទនា
 មិត្តុបរិយុដ្ឋិតេន ដែលចិនមិត្តុគ្របស្រង់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ ឧកោ
 លោសន៍និមិត្តុវេទនាហើយ ឲ្យច្បាស់លាស់បាន ក្នុងសម័យណា
 ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ ឧកោប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់
 ដឹង ឧកោប្រយោជន៍ក្នុងវេទនា ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិន
 ឃើញ ឧកោប្រយោជន៍តាំង ២ ច្បាស់លាស់ដឹង ឯមិត្តុតាំងឡាយ បើទុក
 ជាស្វាច្ចរយអស់កាលយូរវែង ក៏មិនឃើញច្បាស់បាន មិត្តុវេទនាមិនស្វា
 ច្ចរយ ចាំបាច់និយាយថ្វី មានចម្រើនដូច្នោះដែរ ។

[៦០៦] ធុន ចមរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 ឧទ្ធចកុក្កុទ្ធចមរំយុដ្ឋិតេន ទេតសា វិហារតំ ឧទ្ធចកុក្កុ-
 ទ្ធចមរេនន ឧប្បន្នស្ស ច ឧទ្ធចកុក្កុទ្ធស្ស ជិស្សណំ
 យតាក្ខតំ ឧប្បជាតាតំ នបស្សតំ អត្តត្ថម្យំ តស្មី
 សមយេ យតាក្ខតំ ឧប្បជាតាតំ ន បស្សតំ បរត្ថម្យំ
 ។ បេ ។ ឧកយត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យតាក្ខតំ ឧប្ប-
 ជាតាតំ ន បស្សតំ ធីយរត្តំ សជ្ឈាយកកាមិ មត្តា
 ឧប្បដិកត្តំ បរេវ អសជ្ឈាយកកា ។

[៦០៧] សេយ្យជាបំ ព្រាហ្មណ ឧទេរត្តោ ភ-
 រេវតោ ចលិតោ ភរត្តោ^(*) ធួមិតោ តត្ថ ចកុមា
 បុរិសោ សតំ ឌុទិមិតំ បទូរកុមារោ យជា
 ក្ខតំ ឧប្បជានេយ្យ ន បស្សយ្យ ។ ឯកថេ ទោ
 ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ឧទ្ធចកុក្កុទ្ធចមរំយុដ្ឋិតេន
 ទេតសា វិហារតំ ឧទ្ធចកុក្កុទ្ធចមរេនន ឧប្បន្នស្ស
 ច ឧទ្ធចកុក្កុទ្ធស្ស ជិស្សណំ យតាក្ខតំ ឧប្ប-
 ជាតាតំ ន បស្សតំ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យតា-
 ក្ខតំ ឧប្បជាតាតំ ន បស្សតំ បរត្ថម្យំ ។ បេ ។

* ឧ. ភាត្តា ។

[៦០៦] ម្ចាស់ព្រាហ្មណំ មួយទៀត បុគ្គលមានចំនួនដែល
 ខ្លួនកុក្កុទ្ធចមរំ ដែលខ្លួនកុក្កុទ្ធគ្របសង្កតំ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ
 នូវការរលាស់ខ្លួនកុក្កុទ្ធដែលកើតហើយ នូវច្បាប់លាស់បាន ក្នុង
 សម័យណា ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍របស់
 ខ្លួនច្បាប់លាស់ផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ
 មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំង៦ ច្បាប់លាស់ផង ឯមន្តទាំង
 ព្រួយ បើទុកជាស្វាព្យាយាមសំភារយូរអង្វែង ក៏មិនភ្លឺច្បាប់បាន មន្ត
 ដែលមិនស្វាព្យាយាម ចាំបាច់និយាយអ្វី ។

[៦០៧] ម្ចាស់ព្រាហ្មណំ បាត្រដែលពេញដោយទឹក ត្រូវ
 ទ្យល់បក់បោក រំភើប បែកកើតជាលេក បុរសមានភ្នែកភ្លឺ ឆ្មុះមើល
 ស្រមោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ មិនឃើញដឹង មិនឃើញច្បាប់
 លាស់បាន មានទបមាផ្លូវចម្លងមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណំ បុគ្គល
 មានចំនួនដែលខ្លួនកុក្កុទ្ធចមរំ ដែលខ្លួនកុក្កុទ្ធគ្របសង្កតំ រមែងមិន
 ដឹង មិនឃើញ នូវការរលាស់ខ្លួនកុក្កុទ្ធដែលកើតហើយច្បាប់
 លាស់ទេ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ

ពោធិ៍សាត់

ឧបាយកម្ម ឧបាយកម្ម ឧបាយកម្ម ឧបាយកម្ម ឧបាយកម្ម
ន បស្សតិ ធីយវត្ថុ សង្ឃាយកកាថិ មន្តា ឧប្បជិ-
កន្តិ បកេវ អសង្ឃាយកកា ។

(៦០៤) ធុន ចមរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ

វិចិត្តិញ្ញាបវយុដ្ឋិទេន ពេតសា វិហារតិ វិចិត្តិញ្ញាបវេតន
ឧប្បន្ទាយ ច វិចិត្តិញ្ញាយ ធីស្សវណំ យថាក្ខតំ ឧប្ប-
ជាតាតំ ន បស្សតិ អន្តត្ថម្បំ ឧស្មី សមយេ យថា-
ក្ខតំ ឧប្បជាតាតំ ន បស្សតិ បរត្ថម្បំ ។ បេ ។ ឧប-
យកម្ម ឧបាយកម្ម ឧបាយកម្ម ឧបាយកម្ម ឧបាយកម្ម
ន បស្សតិ ធីយវត្ថុ សង្ឃាយកកាថិ មន្តា ឧប្បជិកន្តិ
បកេវ អសង្ឃាយកកា ។

ពោធិ៍សាត់

ឧប្បប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង ឧប្បប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។
ក្នុងសម័យនោះ វេទនិមិទដឹង មិនឃើញ ឧប្បប្រយោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់
លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាស្វាគម្យអស់កាលយូរអង្វែង
ក៏មិនភ្ញើច្បាស់បាន មន្តដែលមិនស្វាគម្យ ចាំបាច់និយាយថ្មី ក៏មាន
បមេយ្យដូច្នោះដែរ ។

(៦០៤) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែល

វិចិត្តិញ្ញាបវេន ដែលវិចិត្តិញ្ញាបវេន វេទនិមិទដឹង មិនឃើញ ឧប-
កាលលាស់វិចិត្តិញ្ញាដែលកើតហើយច្បាស់លាស់ទេ ក្នុងសម័យនោះ ក្នុង
សម័យនោះ វេទនិមិទដឹង មិនឃើញ ឧប្បប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់
ផង ឧប្បប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ វេទនិមិទ
ដឹង មិនឃើញ ឧប្បប្រយោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ
បើទុកជាស្វាគម្យអស់កាលយូរអង្វែង ក៏មិនភ្ញើច្បាស់បាន មន្តដែលមិន
ស្វាគម្យ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

(៦០៧) សេយ្យជាមិ ព្រាហ្មណ ឧទរត្តោ អាវិលោ
 លុដ្ឋុតោ កលលិក្ខតោ អន្ធការេ ធិត្តុត្តោ ឆត្ត
 តក្កុនា បុរិសា សតំ ឡុទធិមិត្តំ បក្ករេត្តមាណា
 យជាភ្នំ ធម្មជាធម្មេ ឧ បស្សេយ្យ ។ ឯវាម
 ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ វិចិត្តក្កាបរិយុដ្ឋិតេន
 ធនសា វិហារំ វិចិត្តក្កាបរេតេន ឧប្បន្ទាយ ឧ វិចិ-
 ត្តក្កាយ ធិស្សរណំ យជាភ្នំ ធម្មជាតាតិ ឧ បស្សតំ
 អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យជាភ្នំ ធម្មជាតាតិ ឧ
 បស្សតិ បាត្តម្យំ តស្មី សមយេ យជាភ្នំ ធម្ម-
 ជាតាតិ ឧ បស្សតិ ឧបយត្តម្យំ តស្មី សមយេ
 យជាភ្នំ ធម្មជាតាតិ ឧ បស្សតំ ធិយរត្តំ សដ្ឋិ-
 យកតាមិ មត្តា ធម្មដ៌កង្កំ បរេវ អសដ្ឋិយកតា ។

(៦០៨) អយំ ទោ ព្រាហ្មណ ហេតុ អយំ បទ្ធ-
 យោ យេធនតា ធិយរត្តំ សដ្ឋិយកតាមិ មត្តា
 ធម្មដ៌កង្កំ បរេវ អសដ្ឋិយកតា ។

(៦០៧) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ទាត្រវែលពេញដោយទឹកល្អក់ កតា
 កើតជាភ្នំល្អផង គេទុកដាក់ក្នុងម៉ែដីដឹក បុរសមានវត្តក្នុង ឆ្នុះមើលស្រ-
 ដោយមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទីនោះ មិនគប្បីដឹង មិនគប្បីឃើញច្បាស់លាស់
 ឡើយ សេចក្តីនេះមានបទម្តេចម្តេច ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គល
 មានចិត្តវែលវិចិត្តប្រើក វែលវិចិត្តប្រើក្របស្តីតំហើយ វែលមិនដឹង
 មិនឃើញ ឡូវការរលាស់វិចិត្តវែលកើតហើយច្បាស់លាស់បាន ក្នុង
 សម័យណា ក្នុងសម័យនោះ វែលមិនដឹង មិនឃើញ ឡូវប្រយោជន៍
 ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ ឡូវប្រយោជន៍
 អ្នកដទៃច្បាស់លាស់ផង ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ ឡូវប្រ-
 យោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯបន្តទាំងឡាយ បើទុកជាស្វាធឡាយ
 អស់កាលយូរអង្វែង ក៏មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តវែលមិនស្វាធឡាយ ចាំ
 បាច់និយាយថ្វី ក៏មានបរមេយ្យដូច្នោះដែរ ។

(៦០៨) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ បានជា
 ដួងកាលមន្តទាំងឡាយ សូម្បីស្វាធឡាយអស់កាលយូរអង្វែងហើយ ក៏
 មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តវែលមិនស្វាធឡាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

ពោធិ៍សាត់

ពោធិ៍សាត់

[២០០] យស្សីញ ទោ ព្រាហ្មណ សមយេ ន
 កាមរាគបរិយុដ្ឋិតេន ធម្មសា វិហារតំ ន កាមរាគប-
 រេតេន ឧប្បទ្ខស្ស ច កាមរាគស្ស ទំស្សរណំ យថាភូតំ
 បជាបាតំ មស្សតំ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាភូតំ
 បជាបាតំ មស្សតំ បរត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាភូតំ
 បជាបាតំ មស្សតំ ឧបយត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថា-
 ភូតំ បជាបាតំ មស្សតំ ទិយរត្តំ អសដ្ឋាយកាតាបិ
 មត្តា បដិកត្តំ មកេវ សដ្ឋាយកាតា ។

[២០២] សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ អសំ-
 សដ្ឋា លាទាយ វា ហលិទ្កិយោ វា ទិលិយោ វា មត្តិ-
 ដ្ឋាយ វា តត្ថ ចត្តុមា មុរិសា សកំ មុទទិមំត្តំ
 បត្តវត្តុមាបោ យថាភូតំ បជាធម្មេ មស្សេយ្យ ។
 ឯកេវ ទោ ព្រាហ្មណ យស្សី សមយេ ន កាមរាគ-
 បរិយុដ្ឋិតេន ធម្មសា វិហារតំ ន កាមរាគបរេតេន
 ឧប្បទ្ខស្ស ច កាមរាគស្ស ទំស្សរណំ យថាភូតំ
 បជាបាតំ មស្សតំ ។ បេ ។

[២១១] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើសម័យណា បុគ្គលមានចិត្ត
 ដែលកាមរាគមិនប្រើតែ ដែលកាមរាគមិនគ្របសន្តិកំ រមែងជំនិច្ចាសំ
 ឃើញច្បាស់ ឲ្យការរលាស់កាមរាគដែលកើតហើយ សម័យនោះ រមែង
 ជំនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់ ឲ្យប្រយោជន៍ខ្លួនផង សម័យនោះ រមែង
 ជំនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់ ឲ្យប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង សម័យនោះ រមែង
 ជំនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់ ឲ្យប្រយោជន៍ទាំង២ផង ឯមន្តទាំងឡាយ
 បើទុកជាមិនស្វាច្យាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ក្លិច្ចាសំទាន មន្តដែល
 ស្វាច្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

[២១២] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចាត្រពេញដោយទំក មិនលាយ
 លីក្ខប្បរមៀត ឬក៏មានព័ណ៌ខៀវ ឬក៏មានព័ណ៌ហឫទ័យ ឬស
 មានភ្នែកភ្លឺ គួរមើលស្រមោលបុរាបស់ខ្លួនក៏ទំកនោះ គប្បីជំនិច្ចាសំ
 ឃើញច្បាស់ទាន សេចក្តីនេះមានទុបមាដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 បុគ្គលមានចិត្តដែលកាមរាគមិនប្រើតែ ដែលកាមរាគមិនគ្របសន្តិកំ រមែង
 ជំនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់ ឲ្យការរលាស់កាមរាគដែលកើតហើយ ក្នុង
 សម័យណា បានទុបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ បេ ។

(៦១៣) បុន ចមរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន
 ព្យាបាទមវយុដ្ឋិភេទ ធម្មសា វិហារតិ ន ព្យាបាទមវេ
 ភេទ ឧប្បន្ទស្ស ច ព្យាបាទស្ស ខំស្សោណំ យថាក្ខតំ
 មជាបាតិ មស្សតិ អត្តត្ថម្យំ ភស្មី សមយេ យថាក្ខតំ
 មជាបាតិ មស្សតិ មវត្ថម្យំ ។ ឧកយត្ថម្យំ ។ មេ ។
 ធិយេវត្ថំ អសជ្ឈាយកកាមិ មន្តា មជិកន្តិ មភេវ
 សជ្ឈាយកកា ។

(៦១៤) សេយ្យជាមិ ព្រាហ្មណ ឧទមន្តោ ន អត្តនា
 សន្តម្ពោ ន ឧត្តដ្ឋិភោ ន ឧស្សានកាសាសោ ភត្ត ចក្កមា
 បុរិសោ សកំ មុទធិមិត្តំ មទូវេក្ខមាទោ យថាក្ខតំ
 មជាបេយ្យ មស្សយ្យ ។ ឯវេមេ ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី
 សមយេ ន ព្យាបាទមវយុដ្ឋិភេទ ធម្មសា វិហារតិ ន
 ព្យាបាទមវេភេទ ឧប្បន្ទស្ស ច ព្យាបាទស្ស ខំស្សោណំ
 យថាក្ខតំ មជាបាតិ មស្សតិ អត្តត្ថម្យំ ភស្មី សមយេ
 យថាក្ខតំ មជាបាតិ មស្សតិ មវត្ថម្យំ ។ ឧកយត្ថម្យំ
 ។ មេ ។ ធិយេវត្ថំ អសជ្ឈាយកកាមិ មន្តា មជិកន្តិ មភេវ
 សជ្ឈាយកកា ។

(៦១៥) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល
 ព្យាបាទមិនប្រកែក ដែលព្យាបាទមិនគ្របសង្កត់ វេមនដីនិច្ចាសំ ឃើញ
 ច្បាស់ ខ្ញុំការរលាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុង
 សម័យនោះ វេមនដីនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំប្រយោជន៍ខ្លួនផង ខ្ញុំ
 ប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ ខ្ញុំប្រយោជន៍ទាំង២ ផង ។ មេ ។ ឯមន្ត
 ទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាព្យាយាមរស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្លឺច្បាស់បាទ
 មន្តដែលស្វាព្យាយាម ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

(៦១៦) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រពេញដោយទឹក មិនក្តៅ មិន
 ក្តៅដោយភ្លើង មិនមានចំហយទឹកហុយឡើងទេ បុរសមានភ្នែកភ្លឺ
 ឆ្មុះមើលស្រឡាញ់មុខរបស់ខ្លួនក្នុងទីនោះ គប្បីដីនិច្ចាសំ ឃើញ
 ច្បាស់បាទ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែល
 ព្យាបាទមិនប្រកែក ដែលព្យាបាទមិនគ្របសង្កត់ វេមនដីនិច្ចាសំ ឃើញ
 ច្បាស់ ខ្ញុំការរលាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុង
 សម័យនោះ វេមនដីនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំប្រយោជន៍ខ្លួនផង ខ្ញុំ
 ប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ ខ្ញុំប្រយោជន៍ទាំង២ ផង ។ មេ ។ ឯមន្ត
 ទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាព្យាយាមរស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្លឺច្បាស់បាទ
 មន្តដែលស្វាព្យាយាម ចាំបាច់និយាយថ្មី យ៉ាងនោះដែរ ។

[២១៥] បុគ្គល ចេរី ត្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ឧ
 ដីនមិទ្ធបរិយុដ្ឋិតេន ធម្មសា វិហារតំ ឧ ដីនមិទ្ធបរិយុដ្ឋិតេន
 ឧប្បន្ទស្ស ច ដីនមិទ្ធស្ស ឧស្សរណំ យថាភ្នំ បដា-
 បាតំ បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាភ្នំ ប-
 ដាបាតំ បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ ឧបយត្តម្យំ ។ បេ ។ ធិ-
 យេន្តំ អសជ្ឈាយកតាមិ មន្តា បដិកន្តំ បកេវ សជ្ឈា-
 យកតា ។

[២១៦] សេយ្យជាមិ ត្រាហ្មណ ឧបេតោ ឧ
 សេកលបណាតបរិយោធនោ តត្ថ ចក្កុមា បុរិសា
 សតំ មុទនិមិត្តំ បទ្ធកេតុមាថោ យថាភ្នំ បដានេយ្យ
 បស្សយ្យ ។ ឯវេរ ចោ ត្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 ឧ ដីនមិទ្ធបរិយុដ្ឋិតេន ធម្មសា វិហារតំ ឧ ដីនមិទ្ធប-
 រិយុដ្ឋិតេន ឧប្បន្ទស្ស ច ដីនមិទ្ធស្ស ឧស្សរណំ យថាភ្នំ
 បដាបាតំ បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាភ្នំ
 បដាបាតំ បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ ឧបយត្តម្យំ ។ បេ ។
 ធិយេន្តំ អសជ្ឈាយកតាមិ មន្តា បដិកន្តំ បកេវ
 សជ្ឈាយកតា ។

[២១៧] ម្ចាស់ត្រាហ្មណ មួយទៀត បុគ្គលមានចំក្តៅដែល
 បីមិទ្ធបរិយុដ្ឋិតេន ដែលបីមិទ្ធបរិយុដ្ឋិតេន វេរីនិទ្ធបរិយុដ្ឋិតេន ឃើញ
 ច្បាស់ ខ្ញុំការណាស់បីមិទ្ធបរិយុដ្ឋិតេន ក្នុងសម័យណា ក្នុង
 សម័យនោះ វេរីនិទ្ធបរិយុដ្ឋិតេន ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំប្រយោជន៍ខ្លួនផង ខ្ញុំ
 ប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ ខ្ញុំប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្ត
 ទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាច្យាយអស់កាលយូរ ក៏នឹងភ្លឺច្បាស់បាន
 មន្តដែលស្វាច្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

[២១៨] ម្ចាស់ត្រាហ្មណ ចុះត្រដែលពេញដោយទឹក មិន
 មានសារាយនិទ្ធបរិយុដ្ឋិតេន បុរសមានក្បួន គួរមើលស្រ-
 មោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ គប្បីនិទ្ធបរិយុដ្ឋិតេន ឃើញច្បាស់បាន មាន
 ឧបមាដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ត្រាហ្មណ បុគ្គលមានចំក្តៅដែលបីមិទ្ធបរិយុដ្ឋិតេន
 បរិយុដ្ឋិតេន ដែលបីមិទ្ធបរិយុដ្ឋិតេន វេរីនិទ្ធបរិយុដ្ឋិតេន ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំ
 ការណាស់បីមិទ្ធបរិយុដ្ឋិតេន ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ
 វេរីនិទ្ធបរិយុដ្ឋិតេន ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំប្រយោជន៍ខ្លួនផង ខ្ញុំប្រយោជន៍
 អ្នកដទៃផង ។ ខ្ញុំប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្តទាំងឡាយ
 បើទុកជាមិនស្វាច្យាយអស់កាលយូរ ក៏នឹងភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលស្វា-
 ច្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី មានបរមេយ្យដូច្នោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស បហារវគ្គោ

(៦០៧) មុន ចប់ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ឧ

ទទ្ធចកុក្កុច្ចយំយុដ្ឋំតេន ទេតសា វិហារតំ ឧ ទទ្ធច-

កុក្កុច្ចបរេតេន ទឃ្យន្តស្ស ឧ ទទ្ធចកុក្កុច្ចស្ស ជំស្ស

រណំ យជាភ្នំតំ បជាទាតំ បស្សតិ អត្តត្ថប្បំ តស្មី

សមយេ យជាភ្នំតំ បជាទាតំ បស្សតិ បាត្ថម្យំ ។ ទ-

កយត្ថម្យំ ។ បេ ។ ជំយវត្តំ អសដ្ឋាយកកាថំ មត្តា

បដិកន្តំ បតេវ សដ្ឋាយកកា ។

(៦០៨) សេយ្យជាថំ ព្រាហ្មណ ទុនេបត្តោ ឧ

វតេវតោ ឧ ចលំភោ ឧ កង្កា ឧ ទុមិជាភោ តត្ថ

តត្ថុមា បុរិសោ សកំ មុទុចំមិត្តំ បត្ថវេត្តុមារោ យ-

ជាភ្នំតំ បជាទេយ្យ បស្សេយ្យ ។ វិវេវ ទោ ព្រាហ្មណ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បហារវគ្គោ

(៦០៧) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត ចុក្កលមានចំក្តីដែល

ទទួលកុក្កុច្ចមិនបរិភោ ដែលទទួលកុក្កុច្ចមិនគ្របសន្តតំ វេមនីជីវិត្យសំ

ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំការរលាស់ទទួលកុក្កុច្ចដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា

ក្នុងសម័យនោះ វេមនីជីវិត្យស ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំប្រយោជន៍ខ្លួនផង

ខ្ញុំប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ ខ្ញុំប្រយោជន៍ទាំង២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្ត

ទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្តាព្យាយាមអស់កាលយូរ ក៏ភិក្ខុច្បាស់បាន

មន្តដែលស្តាព្យាយាម ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

(៦០៨) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលពេញដោយទឹក ម៉ែ

ត្រូវទ្រលប់បក់បោក មិនរំភើប មិនបែក មិនកើតទៅជាវាលកាទេ បុរស

មានភ្នែកភ្លឺ ឆ្មុះមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ គប្បីជីវិត្យសំ

ឃើញច្បាស់បាន មានទេវតាដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍

ពោធិ៍សាត់

យស្មី សមយេ ន ទទ្ធកុក្កុប្បយុដ្ឋិតេន ទេតសា
វិហារតិ ន ទទ្ធកុក្កុប្បយេតេន ទប្បន្នស្ស ច ទទ្ធកុ-
ក្កុប្បស្ស ធិស្សាលំ យជាភូតំ បជាបាតិ បស្សតិ
អត្តតម្បិ ភស្មី សមយេ យជាភូតំ បជាបាតិ បស្ស-
តិ បាត្តម្បិ ។ ទកយត្តម្បិ ។ បេ ។ ធិយត្តំ អសដ្ឋា-
យកតាមិ មត្តា បដិកង្កំ បកេវ សដ្ឋាយកតា ។

[៦១៧] មុន ចប់ ព្រាហ្មណ៍ យស្មី សមយេ

ន វិចិត្តិប្បាប្បយុដ្ឋិតេន ទេតសា វិហារតិ ន វិចិត្តិប្បាប-
បេនេន ទប្បន្នាយ ច វិចិត្តិប្បាយ ធិស្សាលំ យជាភូតំ
បជាបាតិ បស្សតិ អត្តតម្បិ ភស្មី សមយេ យជាភូតំ
បជាបាតិ បស្សតិ បាត្តម្បិ ភស្មី សមយេ យជាភូតំ
បជាបាតិ បស្សតិ ទកយត្តម្បិ ភស្មី សមយេ យជា-
ភូតំ បជាបាតិ បស្សតិ ។ បេ ។

ពោធិ៍សាត់

បុគ្គលមានចិត្តដែលទទួលកុក្កុប្បយុដ្ឋិតេន ដែលទទួលកុក្កុប្បយុដ្ឋិតេន
វេមនីដិច្ចសំ ឃើញច្បាស់ ឡូការាលាស់ទទួលកុក្កុប្បយុដ្ឋិតេនកើតហើយ
ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ វេមនីដិច្ចសំ ឃើញច្បាស់ ឡូ
ប្រយោជន៍ខ្លួនផង ឡូប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ ឡូប្រយោជន៍តំណ
ផង ។ បេ ។ ឯមន្តតំណខ្លួន បើទុកជាមិនស្វាច្យាយអស់កាលយូរ គឺ
អនិច្ចិត្តសំពាទ មន្តដែលស្វាច្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី មានឧបមេយ្យ
ដូច្នោះដែរ ។

[៦១៨] ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែលវិចិត្តិ

មិច្ឆិមេន ដែលវិចិត្តិមិច្ឆិមេនគ្របសន្តតំ វេមនីដិច្ចសំ ឃើញច្បាស់
ឡូការាលាស់វិចិត្តិមិច្ឆិមេនកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ
វេមនីដិច្ចសំ ឃើញច្បាស់ ឡូប្រយោជន៍ខ្លួនផង ក្នុងសម័យនោះ
វេមនីដិច្ចសំ ឃើញច្បាស់ ឡូប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ក្នុងសម័យ
នោះ វេមនីដិច្ចសំ ឃើញច្បាស់ ឡូប្រយោជន៍តំណផង ។ បេ ។

[៦២០] សេយ្យជាមិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ អន្ទោ
 វិប្បសាន្ទោ អនាវិណ អាណាគោ និក្ខំត្តោ ឥត្ត ចត្តា-
 មា បុរិសោ សកំ ធុទនិមិត្តំ បទូវេក្ខណោ យជាត្វតំ
 បទាទេយ្យ បស្សយ្យ ។ ឯវមេវ ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី
 សមយេ ន វិចិក្ខបរិយុដ្ឋិភេទ ចេតសា វិហារតិ ន
 វិចិក្ខបរិយុដ្ឋិ ឧប្បដ្ឋាយេ ច វិចិក្ខបរិយុដ្ឋិ ទិស្សាណំ
 យជាត្វតំ បជាបាតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ ឥស្មី សមយេ
 យជាត្វតំ បជាបាតិ បស្សតិ ពាត្តម្យំ ឥស្មី សមយេ
 យជាត្វតំ បជាបាតិ បស្សតិ ឧតយត្ថម្យំ ឥស្មី សម-
 យេ យជាត្វតំ បជាបាតិ បស្សតិ ទិយវត្ថំ អសដ្ឋា-
 យកតាមិ មត្តា បដិភត្តិ បរេវ សដ្ឋាយកតា ។

[៦២១] អយំ ទោ ព្រាហ្មណ ហេតុ អយំ បទូ-
 យោ យេទេកតា ទិយវត្ថំ អសដ្ឋាយកតាវិ មត្តា
 បដិភត្តិ បរេវ សដ្ឋាយកតា ។

[៦២០] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលពេញដោយទឹកថ្លា ស្អាត
 មិនល្អក់ គេទុកដាក់ក្នុងកន្លែងភ្នំ ឬសមាទក្នុងភ្នំ ឬមើលស្រែមាល
 មុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ គប្បីជីនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់បាទ មានរបេម
 ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលវិចិក្ខបរិយុដ្ឋិ
 ដែលវិចិក្ខបរិយុដ្ឋិ រមែងជីនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់ ឲ្យការ
 រោសវិចិក្ខបរិយុដ្ឋិកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែង
 ជីនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់ ឲ្យប្រយោជន៍ខ្លួនផង ក្នុងសម័យនោះ រមែង
 ជីនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់ ឲ្យប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ក្នុងសម័យនោះ
 រមែងជីនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់ ឲ្យប្រយោជន៍ទាំង២២៨៨ ឯមន្តទាំង
 ខ្សោយ បើទុកជាមិនស្វាច្យាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្នំច្បាស់បាទ មន្ត
 ដែលស្វាច្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី មានរបេមយ្យដូច្នោះដែរ ។

[៦២១] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ
 ដែលដូចណាមន្តទាំងខ្សោយ បើទុកជាមិនស្វាច្យាយអស់កាលយូរ ក៏គង់
 ភ្នំច្បាស់បាទ បន្តដែលស្វាច្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

ពោធិ៍សាត់

(៦៦៦) សត្វទេវី ព្រាហ្មណ ពោធិ៍សាត់ អនា-
 វរណា អនិវរណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសោ ការីតា
 តហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិផលសង្ខតិវយាយ សំវត្តន្តំ ។
 កតមេ សត្វ ។ សតិសម្ពោធិ៍សាត់ ទោ ព្រាហ្មណ
 អនាវរណា អនិវរណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសោ
 ការីតា តហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិផលសង្ខតិវយាយ
 សំវត្តន្តំ ។ មេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោធិ៍សាត់ ទោ ព្រាហ្មណ
 អនាវរណា អនិវរណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសោ
 ការីតា តហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិផលសង្ខតិវយាយ
 សំវត្តន្តំ ។ ឥមេ ទោ ព្រាហ្មណ សត្វ ពោធិ៍សាត់ អ-
 នាវរណា អនិវរណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសោ ការីតា
 តហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិផលសង្ខតិវយាយ សំវត្តន្តំ ។

(៦៦៧) ឯវំ វុត្តេ សតារវេ ព្រាហ្មណោ ភកវន្តំ
 ឯតនកេត អភិក្កន្តំ កេ តោតម ។ មេ ។ ឧបាសតំ
 ចំ កវំ តោតមោ ធារេតុ អន្តតត្តេ ចាលុមេតំ សរ-
 ណវ្តត្តំ ។

ពោធិ៍សាត់

(៦៦៦) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពោធិ៍សាត់ ជាធម៌មិន
 រាវនិ មិនប៉ាន់ប៉ង មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត បើអប់រំបង្កុំឲ្យច្រឡំ
 ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជាវិមុត្តិ ។
 ពោធិ៍សាត់ ជាធម៌មិនរាវនិ មិនប៉ាន់ប៉ង មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត បើអប់រំបង្កុំ
 ឲ្យច្រឡំហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជាវិមុត្តិ ។
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សតិសម្ពោធិ៍
 ជាធម៌មិនរាវនិ មិនប៉ាន់ប៉ង មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត បើអប់រំបង្កុំ
 ឲ្យច្រឡំហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជាវិមុត្តិ ។
 មេ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ឧបេក្ខាសម្ពោធិ៍ ជាធម៌មិនរាវនិ
 មិនប៉ាន់ប៉ង មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត បើអប់រំបង្កុំឲ្យច្រឡំហើយ
 តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជាវិមុត្តិ ។ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ ពោធិ៍សាត់ ជាធម៌មិនរាវនិ មិនប៉ាន់ប៉ង មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត
 ផលអប់រំបង្កុំហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជាវិមុត្តិ ។

(៦៦៧) កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះ
 ហើយ សតារវេព្រាហ្មណ៍បានត្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា
 បពិត្រព្រះភាគដ៏ចម្រើន ព័រោណេសំ ។ មេ ។ សូមព្រះភាគដ៏ចម្រើន
 ចាំទុកខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសកផលនៃសរណសម្មាសម្ពោធិ៍ដោយជីវិត ចាប់
 តាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

[៦៦៤] ឯវេទ្ធ សុតំ ។ ឯតំ សមយំ ភក្ខំ វាជ-
 ភយោ វិហារតិ តិជ្ឈត្តរដេ បទ្ធាតេ ។ អថចោ អភយោ
 វាជត្តុណារោ យេន ភក្ខំ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តិ-
 មិទ្ធា ភក្ខន្តំ អភិវិនេត្វា ឯតេបន្តំ ជិសីទិ ។ ឯតេបន្តំ
 ជិសីទ្ធា ចោ អភយោ វាជត្តុណារោ ភក្ខន្តំ ឯតេន-
 វាជ ។

[៦៦៥] ញាណោ ពន្តេ តស្សតោ ឯវិហារោ ទន្តិ
 ហេតុ ទន្តិ បទ្ធាយោ អញ្ញាណាយ អនស្សតាយ អ-
 ហេតុ អប្បទ្ធាយោ អញ្ញាណំ អនស្សនំ ហោតិ ។ ទន្តិ
 ហេតុ ទន្តិ បទ្ធាយោ ញាណាយ ទស្សតាយ អហេតុ
 អប្បទ្ធាយោ ញាណំ ទស្សនំ ហោតិ ។ វេទ ភក្ខំ
 តិមារោតិ ។

[៦៦៦] អន្តិ វាជត្តុណារោ ហេតុ អន្តិ បទ្ធាយោ
 អញ្ញាណាយ អនស្សតាយ សហេតុ សប្បទ្ធាយោ
 អញ្ញាណំ អនស្សនំ ហោតិ ។ អន្តិ វាជត្តុណារោ ហេតុ
 អន្តិ បទ្ធាយោ ញាណាយ ទស្សតាយ សហេតុ សប្ប-
 ទ្ធាយោ ញាណំ ទស្សនំ ហោតិ ។

[៦៦៧] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភោគទ្រង់សម្រេចព្រះអរិយាបថលើភ្នំតំជ្ឈក្នុង ទៀបក្រុងកដត្រិះ ។
 គ្រាខាងឯង អកយកជកុមារស្តេចចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភោគ លុះ
 ចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភោគ រួចគង់ក្នុងទីដីសមគួរ ។
 លុះអកយកជកុមារគង់ក្នុងទីដីសមគួរហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះដ៏
 មានព្រះភោគដូច្នោះថា

[៦៦៨] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បូរណភស្សបទាននិយាយយ៉ាង
 នេះថា ហេតុ បច្ច័យ នៃការមិនជឿ មិនឃើញ មិនមានឡើយ ការមិន
 ជឿ មិនឃើញ ឥតមានហេតុ ឥតមានបច្ច័យទេ ។ ហេតុ បច្ច័យ នៃ
 ការជឿ ការឃើញ មិនមានឡើយ ការជឿ ការឃើញ ឥតមានហេតុ
 ឥតមានបច្ច័យទេ ។ ចុះព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរសេចក្តីនេះថាអ្វីបម្តេច ។

[៦៦៩] ម្ចាស់រាជកុមារ ហេតុ បច្ច័យ នៃការមិនជឿ មិន
 ឃើញ វេចន៍មាន ការមិនជឿ មិនឃើញ វេចន៍មានហេតុ មាន
 បច្ច័យ ។ ម្ចាស់រាជកុមារ ហេតុ បច្ច័យ នៃការជឿ ការឃើញ មាន
 ការជឿ ការឃើញ វេចន៍មានហេតុ មានបច្ច័យ ។

ពោធិ៍សាត់

(២២៧) កតហោ កន្ថេ ហេតុ កតហោ បទ្ទាយោ
អត្តណាយ អនស្សនាយ ។ កតំ សហេតុ សម្បទ្ទាយោ
អត្តណំ អនស្សនំ ហោតិ ។

(២២៨) យស្មី ទោ រាជកុមារ សមយេ កា-
រាភយវយុដ្ឋិទេន ទេតសា វិហារតំ កាមរាគយទេន
ទប្បទ្ទស្ស ទ កាមរាគស្ស ទិស្សវណំ យជាភូតំ
នប្បជាតាតំ ទ បស្សតិ ។ អយម្យំ ទោ រាជកុមារ
ហេតុ អយំ បទ្ទាយោ អត្តណាយ អនស្សនាយ ។
វាវហ្មំ សហេតុ សម្បទ្ទាយោ អត្តណំ អនស្សនំ
ហោតិ ។

(២២៩) ថុន ចមវំ រាជកុមារ យស្មី សមយេ
ក្យាចានវយុដ្ឋិទេន ទេតសា វិហារតំ ក្យាចានបរេទេន
ទប្បទ្ទស្ស ទ ក្យាចានស្ស ទិស្សវណំ យជាភូតំ
នប្បជាតាតំ ទ បស្សតិ ។ អយម្យំ ទោ រាជកុមារ
ហេតុ អយំ បទ្ទាយោ អត្តណាយ អនស្សនាយ ។
វាវហ្មំ សហេតុ សម្បទ្ទាយោ អត្តណំ អនស្សនំ
ហោតិ ។

ពោធិ៍សាត់

(២២៧) បតិក្រិទ្ធរាអន្តិដំចំរើន ហេតុ បច្ច័យ ខៃការមិនដឹង
មិនឃើញ តើដូចម្តេច ។ ការមិនដឹង មិនឃើញ វែមនិមានហេតុ មាន
បច្ច័យដូចម្តេច ។

(២២៨) ម្នាលរាជកុមារ ក្នុងសម័យដែលបុគ្គលមានចិត្តដែល
កាមរាគប្រក ដែលកាមរាគគ្របសន្តិកំ វែមនិមិនដឹង មិនឃើញច្បាស់
នូវការលាស់កាមរាគដែលកើតហើយ ។ ម្នាលរាជកុមារ នេះឯងជា
ហេតុ នេះជាបច្ច័យ ខៃការមិនដឹង មិនឃើញ ។ ការមិនដឹង មិនឃើញ
វែមនិមានហេតុ មានបច្ច័យយ៉ាងនេះ ។

(២២៩) ម្នាលរាជកុមារ មួយទៀត ក្នុងសម័យដែលបុគ្គលមាន
ចិត្តដែលក្យាចានប្រក ដែលក្យាចានគ្របសន្តិកំ វែមនិមិនដឹង មិន
ឃើញច្បាស់ នូវការលាស់ក្យាចានដែលកើតហើយ ។ ម្នាលរាជកុមារ
នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ ខៃការមិនដឹង មិនឃើញ ។ ការ
មិនដឹង មិនឃើញ វែមនិមានហេតុ មានបច្ច័យយ៉ាងនេះ ។

[២៣០] បុន ចប់ រាជកុមារ យស្មី សមយេ
ដឹងមិទ្ធមវយុដ្ឋិទេន ទេតសា ។

[២៣១] ឧទ្ធចក្កុក្កុច្ឆបវយុដ្ឋិទេន ទេតសា ។

[២៣២] វិចិត្តិញ្ញាបវយុដ្ឋិទេន ទេតសា វិហារតំ
វិចិត្តិញ្ញាបរេនេន ឧប្បន្ទាយ ច វិចិត្តិញ្ញាយ ទិស្សរណំ
យជាភ្នតំ ឧប្បជាចាតំ ន បស្សតិ ។ អយម្យំ ទោ
រាជកុមារ ហេតុ អយំ បទ្ធកយោ អញ្ញាណាយ អ-
នស្សនាយ ។ ឯវម្យំ សហោតុ សម្បទ្ធកយោ អញ្ញាណំ
អនស្សនំ ហោតីតិ ។

[២៣៣] កោ ចាមាយំ កន្ត ឧប្បវរណយោតិ ។
និវណោ ធាមេតេ រាជកុមារាតិ ។ តត្ស ភគវំ និវ-
រណោ តត្ស សុភត និវណោ ឯតទេវេនេនចំ ទោ កន្ត
និវណោ អតិក្ខតោ យជាភ្នតំ ឧប្បជានេយ្យ ន
បស្សេយ្យ កោ បន វាតោ បញ្ចហំ និវណោហំ ។

[៦៣០] ប្ញាលរាជកុមារ មួយវៀត ក្នុងសម័យដែលបុគ្គល
មានចិត្តដែលដឹងមិទ្ធមវយុដ្ឋិ ។

[៦៣១] បុគ្គលមានចិត្តដែលឧទ្ធចក្កុច្ឆបវយុដ្ឋិ ។

[៦៣២] បុគ្គលមានចិត្តដែលវិចិត្តិញ្ញាបវយុដ្ឋិ ដែលវិចិត្តិញ្ញាត្រប
សន្តតំ វេមិនិមិនី មិនឃើញច្បាស់ ទូកាលលាស់វិចិត្តិញ្ញាដែលកើត
ហើយទេ ។ ប្ញាលរាជកុមារ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ ទៃកាល
មិនដឹង មិនឃើញ ។ កាលមិនដឹង មិនឃើញ វេមិនមានហេតុ មាន
បច្ច័យយ៉ាងនេះ ។

[៦៣៣] បតិគ្រិព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម្មបរិយាយនេះ កើតឈ្មោះ
ដូចម្តេច ។ ប្ញាលរាជកុមារ ធម្មបរិយាយទាំងនេះ ឈ្មោះថាទិវរណៈ ។
បតិគ្រិព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្យុឈ្មោះថាទិវរណៈសមហើយ បតិគ្រិព្រះ
សុភត ទ្យុឈ្មោះថាទិវរណៈសមហើយ បតិគ្រិព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូម្បី
បុគ្គលដែលមានវិចិត្តិញ្ញាបវយុដ្ឋិ ត្របសន្តតំ គន្លងមិនឃើញដឹង មិនឃើញ
ឃើញច្បាស់ទៅហើយ ដឹងបាច់និយាយមិនដល់ទៅទិវរណៈធម៌ទាំង៩
ត្របសន្តតំ ។

ពោធិ៍សាត់

[៦៣២] កកមា បទ កន្ត ហេតុ កកមា បទ-
ណេ ញាណាយ ធម្មតាយ ។ កកម សហេតុ សម្ប-
ទ្ធករ ញាណំ ធម្មតំ ហោតីតិ ។

[៦៣៤] នទ រាជកុមារ ភិក្ខុ សន្តសម្ពោធិ៍
ការេតិ វិវេកាចិស្សិតំ វិវាទាចិស្សិតំ ធិរោធិចិស្សិតំ
វេស្សក្កមវណាមី ។ សោ សន្តសម្ពោធិ៍ ការេតិ^(១)
តេន ចិគ្គេន យថាក្កតំ បជាតាតិ មស្សតិ ។ អយម្យ
ទោ រាជកុមារ ហេតុ អយំ បទ្ធករ ញាណាយ
ធម្មតាយ ។ ឯវម្យ សហេតុ សម្បទ្ធករ ញាណំ
ធម្មតំ ហោតិ ។

[៦៣៦] មុន ចមវ រាជកុមារ ភិក្ខុ ។ បេ ។ ទ-
បេត្តាសម្ពោធិ៍ ការេតិ វិវេកាចិស្សិតំ វិវាទាចិស្សិតំ
ធិរោធិចិស្សិតំ វេស្សក្កមវណាមី ។ សោ ទបេត្តា-
សម្ពោធិ៍ ការេតិ តេន ចិគ្គេន យថាក្កតំ បជាតាតិ
មស្សតិ ។ អយំទិ ទោ រាជកុមារ ហេតុ អយំ
បទ្ធករ ញាណាយ ធម្មតាយ ។ ឯវម្យ សហេតុ
សម្បទ្ធករ ញាណំ ធម្មតំ ហោតីតិ ។

១ ខ. ទ. រាវិណ ។

ពោធិ៍សាត់

[៦៣៧] បតិគ្រិតអង្គជំរំរិទ ចុរហេតុ បច្ច័យ នៃការដឹង
ការឃើញ តើដូចម្តេច ។ ការដឹង ការឃើញ វេមនិមាទហេតុ មាន
បច្ច័យដូចម្តេច ។

[៦៣៩] ម្នាលរាជកុមារ ភិក្ខុក្នុងសាសនានៃ ចំរើនសតិ-
សម្ពោធិ៍ ដែលពស្រីយន្តសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយន្តការប្រាស
ចាកភក្តៈ ពស្រីយន្តការលេត់ បង្ហាតទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។ ភិក្ខុ
នោះ ចំរើនសតិសម្ពោធិ៍ ភិដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ដោយសារ
ចិត្តនោះ ។ ម្នាលរាជកុមារ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ នៃការ
ដឹង ការឃើញ ។ ការដឹង ការឃើញ វេមនិមាទហេតុ មានបច្ច័យ
យ៉ាងនេះ ។

[៦៣៦] ម្នាលរាជកុមារ មួយទៀត ភិក្ខុ ។ បេ ។ ចំរើន
ទបេត្តាសម្ពោធិ៍ ដែលពស្រីយន្តសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយន្តការ
ប្រាសចាកភក្តៈ ពស្រីយន្តការលេត់ បង្ហាតទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។
ភិក្ខុនោះ ចំរើនទបេត្តាសម្ពោធិ៍ ភិដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ដោយ
សារចិត្តនោះ ។ ម្នាលរាជកុមារ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ
នៃការដឹង ការឃើញ ។ ការដឹង ការឃើញ វេមនិមាទហេតុ មាន
បច្ច័យយ៉ាងនេះ ។

[៦៣៧] កោ ហោណយំ កន្តេ ធម្មបរិយាយោតិ ។
 ពោជ្ឈង្គា ធាមេតេ ពជនុសារាតិ ។ តត្ស កករ
 ពោជ្ឈង្គា តត្ស សុខត ពោជ្ឈង្គា ឯករបេតេនធមិ ចោ
 កន្តេ ពោជ្ឈង្គន្តំ សមឆ្លាតតោ យថាក្ខតំ មជាធម្ម
 យស្សេយ្យ កោ មន វិលោ សត្តហំ ពោជ្ឈង្គហំ ។
 យោមិ មេ កន្តេ ចិជ្ឈត្តដំ មត្តតំ អាហោន្តស្ស កា-
 យតិលមជា ចិក្ខតិលមជា សោមិ ថេ ចដិប្បស្ស
 ត្រោ ធម្មោ ច មេ អតិសមេតោតិ ។

ទុក្ខានំ ករិតំ

អាហារកមរិយាយត្តិ
 មិត្តំ^(១) សការវេន ច
 អកយោ មុច្ឆិកោ មត្តំ
 ចិជ្ឈត្តដំត្តិ មត្តតោតិ ។
 ពោជ្ឈង្គសំយុត្តស្ស ពោជ្ឈង្គន្តំ ចន្ទំ ។

១ ឆ. ប. ខេត្តំ ។

[៦៣៧] បតិគ្រិព្រះអង្គដំបំរើន ធម្មបរិយាយមោ តេ ឈ្មោះ
 ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ពជកុមារ ធម្មបរិយាយទាំងនេះ ឈ្មោះថាពោជ្ឈង្គ ។
 បតិគ្រិព្រះជំទាទព្រះភាគ ឈ្មោះពោជ្ឈង្គសមហើយ បតិគ្រិព្រះសុភក
 ឈ្មោះពោជ្ឈង្គសមហើយ បតិគ្រិព្រះអង្គដំបំរើន សូម្បីបុគ្គលវេសប្រ-
 កបដោយពោជ្ឈង្គមួយៗ ក៏គប្បីដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ទៅហើយ ខ្លួន
 ចាំបាច់និយាយក្តីដល់ទៅបុគ្គលប្រកបដោយពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។ បតិគ្រ
 ព្រះអង្គដំបំរើន កាលខ្ញុំព្រះអង្គទៀងក្នុងជ្យកូដ ក៏បានសេចក្តីលំបាក
 កាយលំបាកចិត្ត (ឥច្ចុវ) ខ្ញុំព្រះអង្គបានម្សប់សេចក្តីលំបាកកាយ ខ្លួន
 លំបាកចិត្តនោះហើយ ទាំងធម៌ខ្ញុំព្រះអង្គក៏បានត្រាស់ដឹងច្បាស់ហើយ ។

មានទុក្ខានបី

គឺនិយាយអំពីអាហារ អំពីបរិយាយ អំពីភ្លើង អំពីផ្សាយ
 មេត្តា អំពីរឿងសភាវវិញ្ញាណ អំពីរឿងអកយេកជកុមារ
 សូម្បីប្រសាទាភ្នំនិជ្ឈកូដ ។

ចប់ ពោជ្ឈង្គសំយុត្ត ពោជ្ឈង្គន្តំ ទំ ៦ ។

ព្រះជ័យស្រី អាត្មាបាតាទំបេយ្យុលា

[៦៣៨] សាវត្ថិដំណាច់ ។ អដ្ឋិតសញ្ញា ភិក្ខុវេ
ការីតា តហុលីតតា មហាប្បណ ហោតិ មហាជំសំ-
សា ។ តតំ ការីតា ច ភិក្ខុវេ អដ្ឋិតសញ្ញា តតំ
តហុលីតតា មហាប្បណ ហោតិ មហាជំសំសា ។ ឥឡ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អដ្ឋិតសញ្ញាសហគតំ សត្តសម្ពោជ្ឈង្គំ
ការីតំ វិវេកជំស្សំតំ វិវេកជំស្សំតំ ជំរោធដំស្សំតំ
វេស្សត្តបរិណាមី ។ មេ ។ អដ្ឋិតសញ្ញាសហគតំ ទ-
បេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គំ ការីតំ វិវេកជំស្សំតំ វិវេកជំស្សំតំ
ជំរោធដំស្សំតំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ការីតា ទោ
ភិក្ខុវេ អដ្ឋិតសញ្ញា ឯវំ តហុលីតតា មហាប្បណ
ហោតិ មហាជំសំសាតិ ។

ព្រះជ័យស្រី អាត្មាបាតាទំបេយ្យុលា

[៦៣៨] សាវត្ថិដំណាច់ ។ អដ្ឋិតសញ្ញា^(១)
ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ វេទនាមានផលច្រើន
មានការងារច្រើន ។ អដ្ឋិតសញ្ញា ដែលបុគ្គល
បានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបជាគុណ
ជាតិមានផលច្រើន មានការងារច្រើន ។ អដ្ឋិតសញ្ញា ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ ចំរើនសក្តិសម្បជ្ឈង្គំ ប្រកបដោយអដ្ឋិតសញ្ញា ដែល
អស្រ័យឲ្យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អស្រ័យឲ្យសេចក្តីប្រាសចាកគម្រែក
អស្រ័យឲ្យសេចក្តីលេត់ បង្ហាតាទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។ មេ ។ ចំរើន
ទបេត្តាសម្បជ្ឈង្គំ ប្រកបដោយអដ្ឋិតសញ្ញា ដែលអស្រ័យឲ្យសេចក្តី
ស្ងប់ស្ងាត់ អស្រ័យឲ្យសេចក្តីប្រាសចាកគម្រែក អស្រ័យឲ្យសេចក្តី
លេត់ បង្ហាតាទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។ អដ្ឋិតសញ្ញា
ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយយ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
យ៉ាងនេះ ទើបជាគុណជាតិមានផលច្រើន មានការងារច្រើន ។
១ ក្រសែកាល់ថាអដ្ឋិតសញ្ញា ។

[៦៣៧] សាវ័ក្ខិទំពោ ។ អដ្ឋិតសញ្ញាយ ភិក្ខុវេ
 ភាវិតាយ តហុល័តតាយ ទ្ធិន្ទំ ជលានំ អញ្ញតវំ
 ជលំ ចានិកម្ពំ ធិដ្ឋវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ទុចានិ-
 សេសេ អនាតាមិតា ។ តតំ ភាវិតាយ ច ទោ ភិក្ខុវេ
 អដ្ឋិតសញ្ញាយ តតំ តហុល័តតាយ ទ្ធិន្ទំ ជលានំ
 អញ្ញតវំ ជលំ ចានិកម្ពំ ធិដ្ឋវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ
 វា ទុចានិសេសេ អនាតាមិតា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អដ្ឋិតសញ្ញាសហគតំ សតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវិតិ ។ មេ ។
 ទមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវិតិ វិវត្តនិស្សិតំ វិវត្តនិស្សិតំ
 ធិរេននិស្សិតំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ភាវិតាយ ទោ
 ភិក្ខុវេ អដ្ឋិតសញ្ញាយ ឯវំ តហុល័តតាយ ទ្ធិន្ទំ
 ជលានំ អញ្ញតវំ ជលំ ចានិកម្ពំ ធិដ្ឋវ ធម្មេ អញ្ញា
 សតិ វា ទុចានិសេសេ អនាតាមិតា ។

[៦៣៧] សាវ័ក្ខិទំពោ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ
 អដ្ឋិតសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយ បណ្តា
 ផលទាំង២ ផលណាមួយក៏កើតជាកំស្មន្ត គឺនឹងបានអហេតុផលក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ឬបើទុចានិសេសសល់ ក៏គង់នឹងបានអនាតាមិផល
 ដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអដ្ឋិតសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើន
 ហើយផ្ទុយម្តេច បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយផ្ទុយម្តេច ទើបបណ្តាផលទាំង២
 ផលណាមួយក៏កើតជាកំស្មន្ត គឺនឹងបានអហេតុផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬបើ
 ទុចានិសេសសល់ ក៏គង់នឹងបានអនាតាមិផលដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈន្ត ប្រកបដោយ
 អដ្ឋិតសញ្ញា ។ មេ ។ ចំរើនទមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្ត ដែលពាស្រ័យខ្យល់សចក្តី
 ស្ងប់ស្ងាត់ ពាស្រ័យខ្យល់ចក្តីប្រាសចាកតម្រិត ពាស្រ័យខ្យល់ការលក់
 បង្កើនទៅកាន់សចក្តីលរបង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអដ្ឋិត-
 សញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនយ៉ាងនេះ
 ហើយ ទើបបណ្តាផលទាំង២ ផលណាមួយក៏កើតជាកំស្មន្ត គឺនឹង
 បានអហេតុផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬបើទុចានិសេសសល់ ក៏គង់
 បានអនាតាមិផលដែរ ។

ពេជ្រ្រស្ស អនាមិកបិយ្យាណំ

[៦៤០] សាវត្ថិដំណាច់ ។ អដ្ឋកសញ្ញា កំត្វុវ
 ភាវិតា ពហុលីកតា មហាតោ អន្តាយ សំវត្ថតិ ។
 តថ ភាវិតា ច កំត្វុវ អដ្ឋកសញ្ញា តថ ពហុលី-
 កតា មហាតោ អន្តាយ សំវត្ថតិ ។ ឥធិ កំត្វុវ កំត្វុ
 អដ្ឋកសញ្ញា សហគតំ សតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវិតិ ។ មេ ។
 អដ្ឋកសញ្ញា សហគតំ ឧមេត្វា សម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវិតិ
 វិវេកនិស្សតំ វិវាគនិស្សតំ ជិវេកនិស្សតំ កេស្សត្ថ-
 បរិណាមិ ។ ឯវិ ភាវិតា ទោ កំត្វុវ អដ្ឋកសញ្ញា
 ឯវិ ពហុលីកតា មហាតោ អន្តាយ សំវត្ថតិ ។

ពេជ្រ្រស្ស អនាមិកបិយ្យាណំ

[៦៤០] សាវត្ថិដំណាច់ ។ អដ្ឋកសញ្ញា
 ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដ៏ធំ ។ ម្ចាស់កំត្វុវទាំងឡាយ អដ្ឋកសញ្ញា ដែលបុគ្គល
 បានចំរើនហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រ-
 យោជន៍ដ៏ធំកើដួងម្តង ។ ម្ចាស់កំត្វុវទាំងឡាយ កំត្វុក្នសាសនានេ
 ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ប្រគល់ដោយអដ្ឋកសញ្ញា ។ មេ ។ ចំរើនសេត្តា
 សម្ពោជ្ឈន្តំ ប្រគល់ដោយអដ្ឋកសញ្ញា ដែលគាស្រីយន្តរសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
 គាស្រីយន្តរសេចក្តីប្រាសចាកគម្រោក គាស្រីយន្តរការលេង បញ្ជើទ
 ទៅតាន់ការលេង ។ ម្ចាស់កំត្វុវទាំងឡាយ អដ្ឋកសញ្ញា ដែលបុគ្គល
 បានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនយ៉ាងនេះហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដ៏ធំ ។

(៦២៤) សាវត្ថិនិទានំ ។ អដ្ឋិកសញ្ញា ភិក្ខុវេ
 ការីនា ធម្មាលីកតា បហានោ យោគត្ថេយ្យោ យ សំ-
 វត្ថុតិ ។ តតំ ការីនា ច ភិក្ខុវេ អដ្ឋិកសញ្ញា តតំ
 ធម្មាលីកតា បហានោ យោគត្ថេយ្យោ យ សំវត្ថុតិ ។
 ៩៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្មា-
 ជ្ឈន្តំ ការីតិ ។ បេ ។ អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ ទេមត្វា-
 សម្មាជ្ឈន្តំ ការីតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាគនិស្សិតំ ចំណ-
 ចនិស្សិតំ វេស្សន្តមវណាមិ ។ ឯវំ ការីនា ទោ ភិក្ខុវេ
 អដ្ឋិកសញ្ញា ឯវំ ធម្មាលីកតា បហានោ យោគត្ថេ-
 យោ យ សំវត្ថុតិ ។

(៦២៥) សាវត្ថិនិទានំ ។ អដ្ឋិកសញ្ញា ភិក្ខុវេ
 ការីនា ធម្មាលីកតា បហានោ សំវេតាយ សំវត្ថុតិ ។
 តតំ ការីនា ច ភិក្ខុវេ អដ្ឋិកសញ្ញា តតំ ធម្មាលីក-
 តា បហានោ សំវេតាយ សំវត្ថុតិ ។ ៩៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្មាជ្ឈន្តំ ការីតិ ។ បេ ។

(៦២៤) សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិកសញ្ញា
 ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីរក្សមចាកយោគដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិកសញ្ញា ដែល
 បុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើប
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីរក្សមចាកយោគដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈន្តំ ប្រកបដោយអដ្ឋិកសញ្ញា ។ បេ ។
 ចំរើនទេមត្វាសម្មាជ្ឈន្តំ ប្រកបដោយអដ្ឋិកសញ្ញា ដែលគាស្រ័យនូវ
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ គាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកការម្រេក គាស្រ័យនូវ
 ការលក់ បង្កើនទៅកាន់ការលបេន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិក-
 សញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនយ៉ាងនេះ
 ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីរក្សមចាកយោគដ៏ធំ ។

(៦២៥) សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិកសញ្ញា
 ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីសំរេងដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអដ្ឋិកសញ្ញា ដែល
 បុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ដែល
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសំរេងដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ ចំរើនសតិសម្មាជ្ឈន្តំ ប្រកបដោយអដ្ឋិកសញ្ញា ។ បេ ។

អង្គការសញ្ញាសហគត់ ឧបេក្ខាសម្ព័ន្ធជ្នុង ការវត់ វែ-
កង់ស្រួត វិកកង់ស្រួត ឯកេងកង់ស្រួត វេស្សក្តុប-
ណាមី ។ ឯវំ ការវតា ទោ ភិក្ខុវេ អង្គការសញ្ញា ឯវំ
តហុលីកតា មហាតោ សំវេតាយ សំវត្តតំតិ ។

[៦៤៣] សាវត្តិទំនាទំ ។ អង្គការសញ្ញា ភិក្ខុវេ
ការវតា តហុលីកតា មហាតោ ជាសុវហារាយ សំ-
វត្តតំ ។ កង់ ការវតា ច ភិក្ខុវេ អង្គការសញ្ញា កង់
តហុលីកតា មហាតោ ជាសុវហារាយ សំវត្តតំ ។ ឥដ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អង្គការសញ្ញាសហគត់ សតិសម្ព័ន្ធជ្នុង
ការវត់ ។ បេ ។ អង្គការសញ្ញាសហគត់ ឧបេក្ខាសម្ព័ន្ធជ្នុង
ការវត់ វែកង់ស្រួត វិកកង់ស្រួត ឯកេងកង់ស្រួត-
តំ វេស្សក្តុបណាមី ។ ឯវំ ការវតា ទោ ភិក្ខុវេ អង្គ-
ការសញ្ញា ឯវំ តហុលីកតា មហាតោ ជាសុវហារាយ
សំវត្តតំតិ ។

ចំរើនឧបេក្ខាសម្ព័ន្ធជ្នុង ប្រកបដោយអង្គការសញ្ញា ដែលកស្រីយខ្ល
សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កស្រីយខ្លសេចក្តីប្រាសចាកកម្រិត កស្រីយខ្លការ
លេត់ បង្កើនទៅកាន់ការលេបនី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គការសញ្ញា
ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនយ៉ាងនេះហើយ
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសំរេងជ័យ ។

[៦៤៣] សាវត្តិទំនាទំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គការសញ្ញា
ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីការនៅជាសុខជ័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអង្គការសញ្ញា ដែល
បុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយដូចម្តេច រមែង
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការនៅជាសុខជ័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកង
សាសនានេះ ចំរើនសកិសម្ព័ន្ធជ្នុង ប្រកបដោយអង្គការសញ្ញា ។ បេ ។
ចំរើនឧបេក្ខាសម្ព័ន្ធជ្នុង ប្រកបដោយអង្គការសញ្ញា ដែលកស្រីយខ្ល
សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កស្រីយខ្លសេចក្តីប្រាសចាកកម្រិត កស្រីយខ្ល
ការលេត់ បង្កើនទៅកាន់ការលេបនី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គ-
ការសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនយ៉ាងនេះ
ហើយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការនៅជាសុខជ័យ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស បហាវិវដ្ត

- [៦៤៤] បុឡាសសញ្ញា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។ ២ ។
- [៦៤៥] វិណ័យសសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- [៦៤៦] វិច្ឆិម្ពសសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- [៦៤៧] ឧទ្ធិមាតសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- [៦៤៨] មេត្តា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។
- [៦៤៩] ករុណា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។
- [៦៥០] មុទិសា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។
- [៦៥១] ឧបេត្តា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។
- [៦៥២] អាចារ្យសញ្ញា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។
- [៦៥៣] អសុភសញ្ញា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បហាវិវដ្ត

- [៦៤៤] ប្រាសភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ បុឡាសសញ្ញា ដែលបុគ្គលចំរើន ហើយ ។ ២ ។
- [៦៤៥] ប្រាសភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ វិណ័យសសញ្ញា ។
- [៦៤៦] ប្រាសភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ វិច្ឆិម្ពសសញ្ញា ។
- [៦៤៧] ប្រាសភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ ឧទ្ធិមាតសសញ្ញា ។
- [៦៤៨] ប្រាសភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ មេត្តាដែលបុគ្គលបានចំរើន ហើយ ។
- [៦៤៩] ប្រាសភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ ករុណាដែលបុគ្គលបានចំរើន ហើយ ។
- [៦៥០] ប្រាសភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ មុទិសាដែលបុគ្គលបានចំរើន ហើយ ។
- [៦៥១] ប្រាសភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ ឧបេត្តាដែលបុគ្គលបានចំរើន ហើយ ។
- [៦៥២] ប្រាសភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ អាចារ្យសញ្ញាដែលបុគ្គលបាន ចំរើនហើយ ។
- [៦៥៣] ប្រាសភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ អសុភសញ្ញាដែលបុគ្គលបានចំរើន ហើយ ។

ពោធិ្យស្ស អាណាថាវិបយ្យស្ស

- (៦៥៤) មរណសញ្ញា ភិក្ខុវេ ការីតា ។
- (៦៥៥) រាហាវេ បដិក្កុលសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៥៦) សត្វលោកេ អនិក្ខេសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៥៧) អនិច្ចសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៥៨) អនិច្ច ទុក្ខសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៥៩) ទុក្ខ អនត្តសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៦០) បហានសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៦១) វិភេទសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៦២) ធិរោធសញ្ញា ភិក្ខុវេ ការីតា ពហុលីកតា
 បហេដ្ឋលា ហោតិ បហាធិសំសា ។ កថំ ការីតា ច
 ភិក្ខុវេ ធិរោធសញ្ញា កថំ ពហុលីកតា បហេដ្ឋលា
 ហោតិ បហាធិសំសា ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធិរោធសញ្ញា
 សហគតំ សតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ការីតិ ។ ឃ ។ ធិរោធសញ្ញា
 សហគតំ ទុបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំ ការីតិ វិវេក-

ពោធិ្យស្ស អាណាថាវិបយ្យស្ស

- (៦៥៦) ប្បលភិក្ខុវេ មរណសញ្ញា ដែលបុគ្គលបាន
 ចំរើនហើយ ។
- (៦៥៧) ប្បលភិក្ខុវេ រាហាវេ បដិក្កុលសញ្ញា ។
- (៦៥៨) ប្បលភិក្ខុវេ សត្វលោកេ អនិក្ខេសញ្ញា ។
- (៦៥៩) ប្បលភិក្ខុវេ អនិច្ចសញ្ញា ។
- (៦៥៩) ប្បលភិក្ខុវេ អនិច្ច ទុក្ខសញ្ញា ។
- (៦៥៩) ប្បលភិក្ខុវេ ទុក្ខ អនត្តសញ្ញា ។
- (៦៦០) ប្បលភិក្ខុវេ បហានសញ្ញា ។
- (៦៦១) ប្បលភិក្ខុវេ វិភេទសញ្ញា ។
- (៦៦២) ប្បលភិក្ខុវេ ធិរោធសញ្ញា ដែលបុគ្គលបាន
 ចំរើនហើយ បាវេផ្សិវច្រិះហើយ ជាគុណជាតិវេទនាផលច្រិះ
 មានអាទិសិទ្ធិច្រិះ ។ ប្បលភិក្ខុវេ ទុរិក្ខេសញ្ញា ដែល
 បុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច បាវេផ្សិវច្រិះហើយដូចម្តេច ទើបជា
 គុណជាតិមានផលច្រិះ បាវេអាទិសិទ្ធិច្រិះ ។ ប្បលភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុវេសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ប្រកបដោយធិរោធសញ្ញា
 ។ ឃ ។ ចំរើនទេវតាសម្ពោជ្ឈន្តំ ប្រកបដោយធិរោធសញ្ញា អាស្រ័យ

ចំស្សៀត់ វិភត្តនិស្សៀត់ ឯរោធនិស្សៀត់ ភោស្សន្ត្រាវរិណាបិ ។
 ជវំ ភាវិតា ទេ ភិក្ខុវេ ចំរោធនសញ្ញា ជវំ តហុលីកេតា
 មហាជ្ឈណ ហោតិ មហានិសំសាតិ ។

[៦៦ក) ចំរោធនសញ្ញាយ ភិក្ខុវេ ការិភាយ

តហុលីកេតាយ ភ្នំន្នំ ផលានំ អញ្ញតវំ ផលំ ចាដិកង្កំ
 ឯដ្ឋេ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ទុចានិសេសេ វាទាភា-
 មិតា ។ កតំ ការិភាយ ភិក្ខុវេ ចំរោធនសញ្ញាយ
 កតំ តហុលីកេតាយ ភ្នំន្នំ ផលានំ អញ្ញតវំ ផលំ
 ចាដិកង្កំ ឯដ្ឋេ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ទុចានិសេសេ

ទូរសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពេស្រីយម្បវាសចក្តីប្រាសចាកកម្រិត ពេស្រីយ
 ទូរការលេតំ បង្កើតទៅតាមការលះបង់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និរោធន-
 សញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាង
 នេះហើយ ព័ន្ធភាពាទិមានផលច្រើន បានកាន់សិទ្ធិច្រើន ។

[៦៦គ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើនិរោធនសញ្ញា ដែល

បុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ បណ្តាផលទាំង៦ ផល
 ណាមួយក៏កើតជាប់ស្តែង អ៊ីចានអាហារក្នុងផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬបើទុកទាន
 នៅមានសេសសល់ ក៏គង់បានអនាគាមិផលដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ចុះនិរោធនសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យ
 ច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបបណ្តាផលទាំង៦ ផលណាមួយក៏កើតជាប់
 ស្តែង អ៊ីចានអាហារក្នុងផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬបើទុកទាននៅមានសេសសល់

អនាគាតិកា ។ ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ខំរោទសញ្ញាសហគតំ
 សនិសង្កេដ្ឋង្គំ ការវតំ ។ ២ ។ ខំរោទសញ្ញាសហ-
 គតំ ឧបេត្តាសង្កេដ្ឋង្គំ ការវតំ វិវត្តនិស្សិតំ វិវត្ត-
 និស្សិតំ ខំរោទនិស្សិតំ រោស្សន្តបរិណមី ។ ៧៩ ការ-
 តាយ ទេវ ភិក្ខុវេ ខំរោទសញ្ញាយ ឯវំ តហុលីកា-
 តាយ ធ្ម្មំ ផលានំ អញ្ញាតវំ ផលំ ចានិកម្មំ ឯដ្ឋេ
 ធម្មេ អញ្ញា សតំ វិ ឧបាទិសេសេ អនាគាមិតាតិ ។

[៦៦៤] ខំរោទសញ្ញា ភិក្ខុវេ ការវតា តហុលី-
 កតា មហេតោ អន្តាយ សំវត្តតំ ។ មហេតោ យោ-
 កត្តហាយ សំវត្តតំ ។ មហេតោ សំវេតាយ សំវត្តតំ ។
 មហេតោ ជាសុវិហារាយ សំវត្តតំ ។ តាម ការវតា
 ៨ ភិក្ខុវេ ខំរោទសញ្ញា តាម តហុលីកតា មហេ-
 តោ អន្តាយ សំវត្តតំ ។ មហេតោ យោកត្តហា-
 យ សំវត្តតំ ។ មហេតោ សំវេតាយ សំវត្តតំ ។
 មហេតោ ជាសុវិហារាយ សំវត្តតំ ។ ៧៨ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ខំរោទសញ្ញាសហគតំ សនិសង្កេដ្ឋង្គំ ការវតំ

កំណំបានអនាគាមិផលវិដេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុណិសាសនា
 នេះ ចំរើនសតិសម្មាដ្ឋង្គំ ប្រកបដោយខំរោទសញ្ញា ។ ២ ។ ចំរើន
 ទេវតាសម្មាដ្ឋង្គំ ប្រកបដោយខំរោទសញ្ញា ដែលពាស្រ័យនូវសេចក្តី
 ស្ងប់ស្ងាត់ ពាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកពិប្រក ពាស្រ័យនូវការ
 រេតំ បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ខំរោទសញ្ញា
 ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះហើយ
 បណ្តាផលទាំង២ ផលរណមួយក៏កើតជាក់ស្តែង គឺបានអរហត្តផលកុណិ
 បច្ចុប្បន្ន ឬបើទុកទាន់ទៅមានសេសសល់ ក៏កំណំបានអនាគាមិផលវិដេ ។

[៦៦៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាលបើខំរោទសញ្ញា ដែលបុគ្គល
 បានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ វេចប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រ-
 យោជន៍ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីក្សេមចាកយោជន៍ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 សេចក្តីសំរេងជ័ជំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការទៅជាសុខជ័ជំ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះខំរោទសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច
 បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រយោជន៍ជ័ជំ ។
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីក្សេមចាកយោជន៍ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសំរេង
 ជ័ជំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការទៅជាសុខជ័ជំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុកុណិសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្មាដ្ឋង្គំ ប្រកបដោយខំរោទសញ្ញា

។ មេ ។ ចំណែកសញ្ញាសហគតំ ឧបេត្តាសម្ពោធាន្ត្រំ
 កាលតំ វិវេកនិស្សិតំ វិវាទនិស្សិតំ ចំណែកនិស្សិតំ
 ភេស្សត្តបរិណាមិ ។ ឯវំ ភាវិតា ខោ ភិក្ខុវេ ចំណែក-
 សញ្ញា ឯវំ ឧហុលីកកា មហាតោ មន្តាយ សំវត្តតំ ។
 មហាតោ យោកត្តោនាយ សំវត្តតំ ។ មហាតោ សំវេតាយ
 សំវត្តតំ ។ មហាតោ ជាសុវិហារាយ សំវត្តតំ ។

[៦៦៥] សេយ្យដាមិ ភិក្ខុវេ កង្កា ធនី ចាចីធនីត្វា

ចាចីធនោណា ចាចីធមញ្ញាវ ។ ឯវេវ ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវេន្តោ សត្ត ។ ពោជ្ឈន្តំ
 ឧហុលីកកោន្តោ ធិត្វាធិត្វោ ហោតំ ធិត្វាធនោណា
 ធិត្វាធមញ្ញាវ ។ កថត្ត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ
 ភាវេន្តោ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ឧហុលីកកោន្តោ ធិត្វា-
 ធិត្វោ ហោតំ ធិត្វាធនោណា ធិត្វាធមញ្ញាវ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោធាន្ត្រំ ភាវេតិ ។ មេ ។

។ មេ ។ ចំរើនឧបេត្តាសញ្ញាជ្ឈន្ត្រំ ប្រគលេយនិកេតសញ្ញា ពេស្រីយន្ត
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាតំ ពេស្រីយន្តសេចក្តីប្រាសចាកកម្រិត ពេស្រីយន្ត
 ការលេង បង្ហូរចេញកាន់កាលេបនី ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ កាលេមិ
 ចំណែកសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ ទានធ្វើឲ្យច្រើន
 យ៉ាងនេះហើយ ចើបច្រើនទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដ៏ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីស្វែងរកយោគដ៏ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសំរេកដ៏ធំ ។
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការលេងសុខដ៏ធំ ។

[៦៦៥] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ទទ្ធកត្តិ ហនំនាបទៅខាងកើត

ដំកលទៅខាងកើត ឈមទៅខាងកើត យ៉ាងណាម៉េញ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិ-
 ទ្ធាយ កាលភិក្ខុចំរើនឲ្យពោជ្ឈន្តចាំនិ ៧ ធ្វើឲ្យច្រើនឲ្យពោជ្ឈន្តចាំនិ ៧
 វេសនីជ្រាលទៅក្រិះចិត្តាធិ ទទៅក្រិះចិត្តាធិ ឈមទៅក្រិះ
 ចិត្តាធិ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ កាលភិក្ខុចំរើនឲ្យពោជ្ឈន្ត
 ចាំនិ ៧ ធ្វើឲ្យច្រើនឲ្យពោជ្ឈន្តចាំនិ ៧ វេសនីជ្រាលទៅក្រិះចិត្តាធិ
 ទទៅក្រិះចិត្តាធិ ឈមទៅក្រិះចិត្តាធិ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភិក្ខុកុសិលាសទានេះ ចំរើនសតិសម្ពោធាន្ត្រំ ។ មេ ។

ពោធិ៍សាត់ រាជធានីប្រយុទ្ធសាស្ត្រ

ទម្រង់សាស្ត្រាជ្ញាជ្ញា កាវេតិ វិវេកនិស្ស័ត វិវាតនិស្ស័ត
និរោធនិស្ស័ត ភោស្សត្តបរិណាមិ ។ ឯវ ចោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សត្ត ពោធិ៍សាត់ ភាវេន្តោ សត្ត ពោធិ៍សាត់ តប្ប
លីនាពោធិ៍សាត់ និព្វាននិព្វោ ហោតិ និព្វាននិព្វោ ពិព្វា
នបញ្ញាភោតិ ។ (យាវ ឯសតា ចាលិ វិគ្គាវេត្តា) ។

[៦៦៦] បញ្ចមាណិ ភិក្ខុវេ ទុទ្ធភ្នាតិយាណិ សញ្ញា
ជយាណិ ។ កតមាណិ បញ្ច ។ រូបរាគា អរូបរាគា
ហាលា ទុទ្ធានុ អវិជ្ជា ។ ឥមាណិ ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
ទុទ្ធភ្នាតិយាណិ សញ្ញាជយាណិ ។ ឥមេសំ ចោ ភិក្ខុវេ
បញ្ចន្តំ ទុទ្ធភ្នាតិយាណិ សញ្ញាជយាណិ អភិញ្ញាយ
បរិញ្ញាយ បរិក្ខាយាយ បហាតាយ សត្ត ពោធិ៍សាត់
កាវេតិ ។ កតមេ សត្ត ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សតិសាស្ត្រាជ្ញាជ្ញា កាវេតិ ។ បេ ។ ទម្រង់សាស្ត្រាជ្ញាជ្ញា
កាវេតិ វិវេកនិស្ស័ត វិវាតនិស្ស័ត និរោធនិស្ស័ត

ពោធិ៍សាត់ រាជធានីប្រយុទ្ធសាស្ត្រ

ចំរើនទម្រង់សាស្ត្រាជ្ញាជ្ញា ដែលកសិយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កសិយ
សេចក្តីប្រាសចាកកម្រិត កសិយការលេត បញ្ចុនាវេកាតំការលេ
បង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើនទម្រង់សាស្ត្រាជ្ញាជ្ញា ធ្វើឲ្យ
ច្រើនទម្រង់សាស្ត្រាជ្ញាជ្ញា វេ វេយ្យក្រាវេក្រាវេនិព្វាន ទេវេក្រាវេ
និព្វាន ឈុវេក្រាវេនិព្វាន យ៉ាងនេះឯង ។ (សម្បីសំផងបាលីឲ្យ
ពិស្តារដេកបដល់ការស្រាវជ្រាវ) ។

[៦៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុទ្ធភ្នាតិយសំយោជនៈនេះមាន ៥
យ៉ាង ។ ទុទ្ធភ្នាតិយសំយោជនៈទាំង ៥ គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺរូបកត ១
អរូបកត ១ មានៈ ១ ទុទ្ធានុ ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង ៥
នេះឯង ហៅថាទុទ្ធភ្នាតិយសំយោជនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគ្រូ
ចំរើនទម្រង់សាស្ត្រាជ្ញាជ្ញា ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់វេ
ដើម្បីលះបង់ ឲ្យទុទ្ធភ្នាតិយសំយោជនៈ៥នេះចេញ ។ ចំរើនទម្រង់
សាស្ត្រាជ្ញាជ្ញា វេ វេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើន
សតិសាស្ត្រាជ្ញាជ្ញា ។ បេ ។ ចំរើនទម្រង់សាស្ត្រាជ្ញាជ្ញា ដែលកសិយសេច
ក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កសិយសេចក្តីប្រាសចាកកម្រិត កសិយការលេត

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារាស្ត្រ

ភេស្សត្តបរិណាមិ ។ ឥមេសំ ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ចម្ពំ
ទុក្ខស្តានិយាមំ សម្ពោជនាមំ រកិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ
បរិក្ខយាយ បហានាយ ឥមេ សត្ត ភោជ្ឈន្តា ភារេ-
តញ្ញានំ ។

(៦៦៧) សេយ្យវាមិ ភិក្ខុវេ តន្តា ធម៌ ចាចិធន-

មិទ្ធា ចាចិធនោណា ចាចិធនបញ្ចក ។ បរិវេវ ចោ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត ភោជ្ឈន្តំ ភារេត្តោ សត្ត ភោជ្ឈន្តំ
តហុលីករោត្តោ ចិត្វានមន្តោ ហោតិ មិទ្ធាធនោ-
ណា មិទ្ធាធនបញ្ចកេ ។ កថេត្វា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត
ភោជ្ឈន្តំ ភារេត្តោ សត្ត ភោជ្ឈន្តំ តហុលីករោត្តោ
មិទ្ធាធនមន្តោ ហោតិ មិទ្ធាធនោណា មិទ្ធាធនបញ្ចកេ ។
ឥធន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ភារេតិ ។ មេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារាស្ត្រ

បរិវេវទៅតាន់ការលរបេនី ។ ហ្មលភិក្ខុចំនីច្បាយ ភិក្ខុត្រិចំរើន
ភោជ្ឈន្តំចំនី ៧ នេះ ដើម្បីជីវិតច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ជីវិត ដើម្បីកសា់ទៅ
ដើម្បីលរបេនី ឆ្ងុំឆ្ងុំម្តាយសំយោជនៈចំនី ៥ នេះឯង ។

(៦៦៧) ហ្មលភិក្ខុចំនីច្បាយ ទទេតន្តា មានចំនាបទៅវាងកើត

ដំណលទៅវាងកើត ឈមទៅវាងកើត យ៉ាងណាមិញ ។ ហ្មលភិក្ខុ
ចំនីច្បាយ កាលភិក្ខុចំរើនភោជ្ឈន្តំចំនី ៧ ធ្វើឲ្យច្រើនឲ្យភោជ្ឈន្តំចំនី ៧
រមែងជ្រាលទៅកេព្រះមិទ្ធាន ធម៌ទៅកេព្រះមិទ្ធាន ឈមទៅកេព្រះ
មិទ្ធាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ហ្មលភិក្ខុចំនីច្បាយ កាលភិក្ខុចំរើនភោជ្ឈន្តំ
ចំនី ៧ ធ្វើឲ្យច្រើនឲ្យភោជ្ឈន្តំចំនី ៧ រមែងជ្រាលទៅកេព្រះមិទ្ធាន
ធម៌ទៅកេព្រះមិទ្ធាន ឈមទៅកេព្រះមិទ្ធាន តើដូចម្តេច ។ ហ្មល
ភិក្ខុចំនីច្បាយ ភិក្ខុកុសិលាសនាទះ ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ។ មេ ។

ពោធិ្ឋស្ស អាណាថាវិបេយ្យាស

ទ្វេស្វាសម្ពោធិ្ឋក្កំ កាវេតិ ភកវិទយេបរិយោសាធំ ឆោ-
សវិទយេបរិយោសាធំ មោហវិទយេបរិយោសាធំ ។ ឃិ
ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុត្ត ពោធិ្ឋវ្រ្មេ កាវេត្តោ សុត្ត
ពោធិ្ឋវ្រ្មេ ឧហុលីកោត្តោ ធិត្តាធិដ្ឋោ ហោតិ ធិត្តា-
ធិតោណោ ធិត្តាធិបញ្ញាភេតិ ។ (ឃិ ភកវិទយេបរិ-
យោសាធំ យោវ ឯសទា ទាលិ វិគ្គាបតត្តា) ។

[៦៦៨] បក្សំមាធំ ភិក្ខុវេ ទុទ្ធភ្នាភិយោធំ សញ្ញា-
ជនាធំ ។ កតមាធំ បក្ស ។ រូបភោតោ អរូបភោតោ មាណោ
ទុទ្ធភ្នំ អវិជ្ជា ។ ឥមាធំ ចោ ភិក្ខុវេ បក្ស ទុទ្ធភ្នាភិ-
យោធំ សញ្ញាជនាធំ ។ ឥមេសំ ចោ ភិក្ខុវេ បក្សធំ
ទុទ្ធភ្នាភិយោធំ សញ្ញាជនាធំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ
បរិក្កាយាយ បហាទាយ សុត្ត ពោធិ្ឋវ្រ្មេ កាវេតត្តា ។
កតមេ សុត្ត ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោធិ្ឋក្កំ
កាវេតិ ។ បេ ។ ទ្វេស្វាសម្ពោធិ្ឋក្កំ កាវេតិ ភកវិទយេ-

ពោធិ្ឋស្ស អាណាថាវិបេយ្យាស

ចំរើន ។ បេកុសម្ពោធិ្ឋក្កំ ដែលមានការលេបនីភក្កៈជាច័ប័ដុត មានការ
លេបនីភក្កៈជាច័ប័ដុត មានការលេបនីមោហៈជាច័ប័ដុត ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើនពោធិ្ឋក្កំទាំង៧ ធ្វើឲ្យច្រើនឲ្យពោធិ្ឋក្កំ
ទាំង៧ រមែងជ្រាបទៅក្រែងនិព្វាន ឧទៅក្រែងនិព្វាន ឈរទៅ
ក្រែងនិព្វានយ៉ាងនេះឯង ។ (ត្រូវធ្វើបុណ្យកិស្តោ កាំងកំពង់សទា
ហេតុផលការលេបនីភក្កៈជាច័ប័ដុតយ៉ាងនេះផងចុះ) ។

[៦៦៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុទ្ធភ្នាភិយសំយោជនៈនេះមាន៥
យ៉ាង ។ ទុទ្ធភ្នាភិយសំយោជនៈ៥ យ៉ាងតើផ្តុំជាមួយចុះ ។ គឺរូបភក្ក ទុ-
ក្កបុរាភក្ក មានៈ១ ទុទ្ធផ្តៈ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង៥
នេះឯង ហៅថាទុទ្ធភ្នាភិយសំយោជនៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ត្រូវចំរើនពោធិ្ឋក្កំទាំង៧ ដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ ដើម្បីកំណត់ជំងឺ ដើម្បីអស់
ទៅ ដើម្បីលេបនីភក្កៈទុទ្ធភ្នាភិយសំយោជនៈ៥នេះចេញ ។ ចំរើនពោធិ្ឋក្កំ
ទាំង៧ តើផ្តុំជាមួយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើន
សតិសម្ពោធិ្ឋក្កំ ។ បេ ។ ចំរើន ។ បេកុសម្ពោធិ្ឋក្កំ ដែលមានការលេបនី

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បហាវវគ្គ

បរិយោសានំ នោសវិទយេ បរិយោសានំ មោហវិទយេ បរិ-
យោសានំ អបោគានំ អមតបរាយនំ អមតបរិយោ-
សានំ ចិត្តានិច្ចំ ចិត្តានិច្ចោណំ ចិត្តានិច្ចោណំ ។
ឥមេសំ ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្ធំ ទុទ្ធភ្នាតំយានំ សញ្ញា-
ននានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយោយ បហាធាយ
ឥមេ សត្ត ពោជ្ឈន្តិ ភាវេតព្វានិ ។ (យថា ឧត្តសំ-
យុត្តំ វិទ្ធាវេតនំ តថា ពោជ្ឈន្តិសំយុត្តំ វិទ្ធាវេតនំ) ។

ធម្មបទិ

អដ្ឋបុរាណវិទិសកំ
វិច្ឆិទ្ធកំ ទុទ្ធភាគេន បញ្ចមំ
មេត្តា ករុណា មុទិកា ទមេត្តា
អាធានានេន តេ នសាតិ ។
ពោជ្ឈន្តិសំយុត្តស្ស អាធានាវេត្ត សន្តមេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បហាវវគ្គ

ករ.ជាទីបំផុត មានការលះបង់ទោស.ជាទីបំផុត មានការលះបង់មោហៈ
ជាទីបំផុត ជាធម៌យាងចុះកាន់ព្រះនិព្វាន ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន
មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ព្រោះលះទៅក្រៃពេកព្រះនិព្វាន ទុកទៅក្រៃពេកព្រះនិព្វាន
ឈប់ទៅក្រៃពេកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុចាំទ្រាយ ភិក្ខុគួររំលឹកពោជ្ឈន្តិ
ចាំទ្រាយ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ជំងឺ ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះចង់
ម្យ៉ាងមួយសំយោជនៈ៧នេះឯង ។ (មគ្គសំយុត្ត បណ្ឌិតក្រិវិច្ឆិទ្ធិ
ចិត្តាយោនិណា ពោជ្ឈន្តិសំយុត្ត ក៏ក្រិវិច្ឆិទ្ធិចិត្តាយោនិណាវេទនា) ។

ទុទ្ធភ្នាតំអាធានាទិបេយ្យសនោតិ

អដ្ឋិកសញ្ញា ១ បុរាណសញ្ញា ១ វិនិលកសញ្ញា ១ វិច្ឆិទ្ធក-
សញ្ញា ១ ទុទ្ធភាគសញ្ញា ១ ជាដំបូង មេត្តា ១ ករុណា ១
មុទិកា ១ ទមេត្តា ១ អាធានា ១ ម្យ៉ាងមួយសំយោជនៈ ១ ។

ចប់ ពោជ្ឈន្តិសំយុត្ត អាធានាវេត្ត ទី ៧ ។

ឧត្តរធម្មបទ

អសុភា មរណា អាហារេ

បដិគ្គលេន ច សត្វលោកេ

អនិច្ចទុក្ខអនត្តបហានំ

វិភតំ នំរោជេន តេ នសាតិ ។

ពោធិ្យន្តសំយុត្តស្ស និរោមវត្តា ឥដ្ឋិមេ ។ ៤៧

(៦៦៧) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាបិ គិក្ខុវេ កត្តា

ននិ ចាចីននិច្ឆា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ញា ។ ថេ ។

ន ចាចីនតោ និច្ឆា

ន និច្ឆា ច សមុទ្ធតោ

ទ្វេ តេ ន ម្នាទស ហោត្ថិ

វិគ្គា តេន បវុទ្ធតីតិ ។

ឧត្តរធម្មបទ ៧មេ ។

ឧត្តរធម្មបទ

អសុភសញ្ញា ។ មរណសញ្ញា ។ អាហារបដិក្ខលសញ្ញា ។

សត្វលោកេអនតិភេសញ្ញា ។ អនិច្ចសញ្ញា ។ អនិច្ចទុក្ខ-

សញ្ញា ។ ទុក្ខអនត្តសញ្ញា ។ បហានសញ្ញា ។ វិភសញ្ញា ។

និរោទសញ្ញា ។ ប្រតិវិធីអស្ស័ត្រវេទ ។ អតំ ។

ចប់ ពោធិ្យន្តសំយុត្ត និរោមវត្ត ទី៧ ។

(៦៦៧) សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលគិក្ខុវេទុក្ខយ ទទ្ធកត្តិ មាន

ទំនាបទៅខាងកើត ជំពលទៅខាងកើត ឈរទៅខាងកើត យ៉ាងណា

មិញ ។ ថេ ។

និយាយអំពីទទ្ធកត្តិ បានទំនាបទៅខាងកើត ៦ លើក ទទ្ធក

កត្តិមានទំនាបទៅកេសមុទ្រ ៦ លើក ទាំង ៦ លើក ៦ វេន

នោះ រួមជា ១២ លើក ចេតុនោះបានជាលោកឱ្យឈ្មោះ

ថាវត្ត ។

ចប់ ឧត្តរធម្មបទ ទី៧ ។

៣៣៦

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិវាទ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវាទ

(៦៧១) យាវនា កំភូមេ សន្តា អចានា វា ភ្នំនាណ

(៦៧០) ភាគ្យថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ រាប់តាំងពីពួកសត្វមិន

មានជីវិត មានជីវិត ២ ក្តី មានជីវិត ២ ក្តី មានជីវិត ច្រើនក្តី បណ្តាំក

វា ចតុប្បាណ វា ពហុប្បាណ វានិ ខ្លាំងរកត្ប ។

ត្រូវធ្វើឱ្យពិស្តារផងចុះ ។

គងារតតំ បដំ ក្សដំ

ព្រះគងារតប្រសើរជាងសត្វទាំងអស់ ១ ល្អជាងដំរី ចំជាង

ល្អជាងសត្វទាំងអស់ ១ កំពូលផ្ទះ ខ្ពស់ជាងគ្រឿងផ្ទះទាំង

អស់ ១ ក្លិនចូលស្តាយ ប្រសើរជាងក្លិនចូលទាំងអស់ ១ ក្លិន

ខ្លឹមចង្កូនក្រហម ប្រសើរជាងក្លិនខ្លឹមទាំងអស់ ១ ក្លិនផ្កាម្លិះ

ប្រសើរជាងក្លិនផ្កាទាំងអស់ ១ ស្តេចចក្កគត្តិ ប្រសើរជាង

ស្តេចទាំងអស់ ១ ពន្លឺព្រះចេត្តិ ប្រសើរជាងពន្លឺផ្កាយទាំង

អស់ ១ ព្រះភាគគ្រូរៀនក្នុងសិវ្វសម័យ ១ សំពត់កាសិក-

ពស្ត្រ ប្រសើរជាងសំពត់ទាំងអស់ ១ ត្រូវជា ១០ គត់ ។

(អប្បមាទវគ្គ បណ្តាំកត្រូវធ្វើឱ្យពិស្តារ តាមចំនងពោជ្ឈន្ត ២៦

ឡលំ សារេន វស្សកំ^(១)

ពោជ្ឈន្តសំយុត្តនិកាយ) ។

វាជា ចង្កឹមសុវិហោ ច

វត្តេន ធនសំ បដំ ។

(អប្បមាទវគ្គ ពោជ្ឈន្តសំយុត្តស្ស ពោជ្ឈន្តវិសេន

វិទ្ធាមនោ) ។

ពោជ្ឈន្តសំយុត្តស្ស អប្បមាទវគ្គ ទសយេ ។

ចប់ ពោជ្ឈន្តសំយុត្ត អប្បមាទវគ្គ ទំ ១ ។

១ សៀវភៅ ទំព័រ ៣៣៦ ។

ពលករណីយវិញ្ញា

ពលករណីយវិញ្ញា

[៦៧១] សេយ្យដាច់ កំត្រាវ យេ កោចំ ពលករ-

(៦៧១) ពាក្យថា ពលករណីយវិញ្ញា ដូចការងារណាមួយ ដែលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ដូចជាដើម បណ្តែតត្រូវសំដែងឲ្យគំនូរ ផងចុះ ។

ណីយា កាឡាណ កាយវិញ្ញាណំ វិញ្ញាបេតតំ ។

ការងារដែលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ១ គឺដោយខ្លួនឯងក្នុងខ្លួន (ពេស្រីយំដៃដី ទើបលូកលាស់ឡើងបាន) ១ ខាត(កា- ស្រីយំក្នុងបាយកាត ទើបចំរើនកាយបាន) ១ ដើមឈើទ្រូត ទៅចំសទានិកើត កាលបើគេកាត់គល់ រមែងរលំទៅចំស ទានិកើត ១ ឆ្នាំដាច់ ទឹកមិនដែលហូរចូល ១ ចុងស្រួច ខែស្រូវ គេដាក់មិនស្រួល តែងមុតដៃដើង ១ ខ្យល់លើ កាកាសរមែងបក់ទៅគ្រប់ចំស ១ អកាលរមេយ បក់ដាក់ក្នុងលី ឲ្យស្រឡះ ១ ខ្យល់ព្យុះ បក់ដាក់មហារមេយឲ្យស្រឡះ ១ ចំណង់នាពិសមុទ្រតែងពុកជុយ ១ ផ្ទះសម្រាប់អ្នកដំណើរ ១ ទន្លេគង្គា (ដែលមានទំនាបទៅចំសទានិកើត មិនកាចអ្នកណា បំបែរឲ្យមានទំនាបទៅចំសទានិកើតបាន) ១ ។

លំ តិដក្ខ ខាតោ ច

ក្រុក្រុម្ពេន សុកំយា

អាគាសេន ច ទ្វេ មេយា

នាវំ អាគន្ធកា ននី ។

(ពលករណីយវិញ្ញា បណ្តែតត្រូវសំដែងឲ្យគំនូរ រាមទំនង់កោដ្ឋង្គិ ខែតោដ្ឋង្គិសំយុត្តផងចុះ) ។

(ពលករណីយវិញ្ញា កោដ្ឋង្គិសំយុត្តស្ស កោដ្ឋង្គិ-

វិញ្ញាណំ វិញ្ញាបេតតំ) ។

[៦៧២] តិស្សោ វេហ ភិក្ខុវេ ឯសតា ។ កតតោ
តិស្សោ ។ កាលេសតា ភវេសតា ព្រហ្មណិយសតាតិ
វិន្ទាវេតង្គំ ។

ឯសតា វិហ អាសវេ
ភវេ ច ទុក្ខតា តិស្សោ
ទីលំ មលំ ច ធិយោ ច
វេទនា តណ្ហាយេ ច ចាតិ ។

(ពោជ្ឈង្គីសំយុត្តស្ស ឯសតាចេយ្យាលំ វិវេក-
ចិស្សុកោ វិទូហិ វិន្ទាវេតង្គំ) ។

ឯសតាវិញ្ញា ព្រាសវេ ។

[៦៧៣] ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឱយា ។ តតថេ
ចត្តារោ ។ កាលោយោ ភវេយោ ធិដ្ឋោយោ អវិដ្ឋា-
យោតិ វិន្ទាវេតង្គំ ។

[៦៧៤] ពាក្យថា ខ្ជាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វនិកានេខោន
ព្យយ៉ាវិ ។ ការស្វនិកេ ព្យយ៉ាវិ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ការស្វនិក
ព្យយ៉ាវិ នោះគឺ ការស្វនិកោម ១ ការស្វនិកេភព ១ ការស្វនិ
កេព្រហ្មចរិយោជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ប៉ុណ្ណោះជាដើម បណ្ឌិតត្រូវធ្វើឱ្យភិក្ខុ
ផងចុះ ។

ឱយាយភិការស្វនិកោវេជ្ជី ។ ១ ភាសវិ ១ ភព ១ ទុក្ខតា-
ចមិ ព្យយ៉ាវិ ១ (កិលេស) ដូចជាសសរឡើង ១ មន្ទិល ១
សេចក្តីលំបាក ១ វេទនា ១ តណ្ហា ១ ។

(ឯសនាបយ្យាលំវេពោជ្ឈង្គីសំយុត្ត អ្នកព្រាជ្ញទាំងឡាយត្រូវ
សំដែងឱ្យភិក្ខុកោមវិវេកឱស្សុកផងចុះ) ។

ចប់ ឯសតាវិញ្ញាទី ១២ ។

[៦៧៥] ពាក្យថា ខ្ជាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧយៈខេខោន ៤
យ៉ាវិ ។ ឧយៈ ៤ យ៉ាវិ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ឧយៈ ៤ យ៉ាវិ នោះគឺ
ការងាយ ១ ករវេយ ១ ទិដ្ឋាយ ១ អវិជ្ជាយ ១ ប៉ុណ្ណោះជាដើម
បណ្ឌិតត្រូវធ្វើឱ្យភិក្ខុផងចុះ ។

យោគ

[៦៧៤] សាវត្ថិណិយោ ។ បញ្ចមាណិ កិក្ខុវេ ឧទ្ធអ្ហា-
 តិយោណិ សញ្ញាជនាណិ ។ កតមាណិ បញ្ច ។ រូបរកោ
 អរូបរកោ មាណោ ឧទ្ធហំ អវិជ្ជា ។ ឥមាណិ ទោ កិក្ខុវេ
 មត្តុទ្ធអ្ហាតិយោណិ សញ្ញាជនាណិ ។ ឥមេសំ ទោ កិក្ខុវេ
 បញ្ចុំ ឧទ្ធហ្ហាតិយោណិ សញ្ញាជនាណិ អកិញ្ញាយ ប-
 រិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហាណាយ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
 ការវត្តា ។ កតមេ សត្ត ។ ឥធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សតិ-
 សម្ពោជ្ឈង្គំ ការវតំ វិវេកាណិស្សំ វិវេកាណិស្សំ ធិរោធិ-
 ណិស្សំ កេស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ
 ការវតំ កកវិធមបរិយោសាណំ ធាសវិធមបរិយោសាណំ
 មោហវិធមបរិយោសាណំ អមតោគណំ អមតមកយណំ
 អមតបរិយោសាណំ ធិត្វាណិច្ឆំ ធិត្វាណិច្ឆាណំ ធិត្វាណ-
 បញ្ចំ ។ ឥមេសំ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ចុំ ឧទ្ធហ្ហាតិយោណិ
 សញ្ញាជនាណិ អកិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ ប
 ហាណាយ ឥមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ការវត្តាតិ ។

យោគ

[៦៧៥] សាវត្ថិណិយោ ។ ម្នាលភិក្ខុបំណិទ្បាយ ឧទ្ធហ្ហាតិយ-
 សំយោជនៈនេះមាន៤យ៉ាង ។ ឧទ្ធហ្ហាតិយសំយោជនៈ៤យ៉ាង តើដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ ឧទ្ធហ្ហាតិយសំយោជនៈ៤ គឺ រូបកម ១ អរូបកម ១ មានៈ ១
 ឧទ្ធហៈ ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុបំណិទ្បាយ ចំណី៤នេះឈ្មោះឧទ្ធហ្ហា-
 តិយសំយោជនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុបំណិទ្បាយ ពោជ្ឈង្គចំណី៧ ភិក្ខុត្រូវចំរើន
 ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះចេញ ឲ្យ
 ឧទ្ធហ្ហាតិយសំយោជនៈ៤នេះឯង ។ ចំរើនពោជ្ឈង្គ ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។
 ម្នាលភិក្ខុបំណិទ្បាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈង្គ
 ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យសេចក្តីព្រាសចាកការម្រក
 ពស្រ័យការលេង បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើនមេត្តា-
 សម្ពោជ្ឈង្គ ដែលមានការលះបង់ក្នុងចំបំផុត មានការលះបង់ចោលៈ
 ជាចំបំផុត មានការលះបង់មោហៈជាចំបំផុត ចុះស៊ប់ទៅក្រៃចិត្តាន
 មានក្រៃចិត្តានទៅទាញមុខ មានក្រៃចិត្តានជាចំបំផុត ក្រៃចិត្តាន
 ក្រៃចិត្តាន ទទេទៅក្រៃចិត្តាន ឈមទៅក្រៃចិត្តាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 បំណិទ្បាយ ពោជ្ឈង្គចំណី៧នេះ បណ្ឌិតត្រូវចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់
 ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះចេញ ឲ្យឧទ្ធហ្ហាតិយសំយោជនៈ
 ចំណី៤នេះឯង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារង្កា

ឡើយោ យោកោ ឧបាទានិ
កត្តា អនុសរយេន ច
កាមកុណា ជីវណា
ទត្តា ឧទ្ធក្កាភិយោជិតំ ។

ឧយោត្តោ វេសមោ ។

ន ចាចីនកោ ជំន្នា
ន ជំន្នា ច សមុទ្ធ ភា
ទ្ធិ ភេ ច គ្នានស ហោត្តិ
វត្តោ ភេ ច បវុត្តំ ។

(ពោជ្ឈន្តសំយុត្តស្ស កត្តាមេយ្យាលំ វកវសេន

វគ្គាមេតតំ) ។

វត្តោ ឧទ្ធកមោ ។

តថាភតំ បដំ ក្សតំ
ម្យលំ សារេន វស្សិកំ^(១)
វតា ចត្ថិមសុវេយោ ច

• វស្សិកំ គឺគិបិ ឃាមោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារង្កា

និយាយភិទ្ធិយៈ ១ យោគៈ ១ បុប្ផាទិ ១ គន្ធា ១ អនុស័យ ១
កាមកុណា ១ ជីវណា ១ ទម្ម ១ ឧទ្ធក្កាភិយសំយោជនៈ ១ ។

ចំ ឧយោត្តទិ ១៣ ។

និយាយអំពីទេវត្តាមានចំនាបរោចន៍កើត ៦ លើក ទេវត្តា
អង្គាមានចំនាបរោចន៍សមុទ្រ ៦ លើក ទាំង ៦ លើក ៦ ជន
នោរូបជា ១២ លើក ហេតុនោះបានជាហៅថាវត្ត ។
(គត្តិបយ្យាលវៃពោជ្ឈន្តសំយុត្ត បណ្ឌិតត្រៃសំដែងឱ្យតិស្តា
ភាមចំណងភ្នំជនិច្ឆៈ) ។

ចំ វត្តទិ ១៤ ។

ព្រះគោតម ប្រសើរជាងសត្វទាំងអស់ ១ ស្នាមដើមដំរី
ធំជាងស្នាមដើមសត្វទាំងអស់ ១ កំលូលផ្ទះ ខ្ពស់ជាង
គ្រឿងផ្ទះទាំងអស់ ១ ក្នុងបុរសណ្ត ប្រសើរជាងក្នុងបុរស
ទាំងអស់ ១ ក្នុងភ្នំមធ្យមក្រហម ប្រសើរជាងក្នុងភ្នំមធ្យម
អស់ ១ ក្នុងផ្កាម្លិះ ប្រសើរជាងក្នុងផ្កាទាំងអស់ ១ ស្តេចចក្កតក្កិ
ប្រសើរជាងស្តេចទាំងអស់ ១ ស្មើព្រះចន្ទ្រ ប្រសើរជាង
ស្មើផ្កាយទាំងអស់ ១ ព្រះគោតមក្សត្រីរឿងកុសិលវេសម័យ ១

ឯសទវគ្គ

វគ្គទ ឧសបំ បដំ ។

(អប្បនាទវគ្គា វគ្គសេន វិគ្គាវេនតោ) ។

បណ្ណសមេ ។

គលំ តំជញ្ច ធាតោ ច

ក្រុកុម្មេន សុកាយា

អាតាសេន ច ទ្វេ មេយា

ចាវំ អាគុណា ននី ។

(តោជ្ឈង្គសំយុត្តស្ស ពលករណីយវគ្គា វគ្គ-

សេន វិគ្គាវេនតោ) ។

សោឡសមេ ។

ឯសទវគ្គ

សំគត់កាសិកាស្រ្ត (ច្រសីរជាងសំគត់ចាំនិគសំ ១ ក្រវីថា
១០ គតំ ។

(អប្បនាទវគ្គ ក្រវីសំវេនឱវុត្តាភាមចំននិកគៈផនិច្ចៈ)

ចប់ វគ្គទី ១៥ ។

ការងារដែលធ្វើដោយកម្លាំង ១ ព័ជគាមនីធិក្រុកតាម (វេ.
ស្រីយដ៏ទើបល្អគណសំបុន) ១ ភាគ(វាស្រីយក្នុងបិមកាត្ត
ទើបចំរើនចំបុន) ១ ដើមឈើទ្រូតទៅទិសភាគកើត ១ ផ្កាដំ
ផ្កាបំ ទឹកមិនដែលចូលចូល ១ ចុងស្រូវខ្លីស្រូវ គេដាក់
មិនស្រួល គែងមុតវែងដើង ១ ខ្យល់រលឹកកាស វេមនិបក់
ទៅគ្រប់ទិស ១ អកាលមេយ បត់ដាក់ផង្គិលឱ្យស្រ-
ឡះ២ រលឹក ចំណងទាក់សមុទ្រ វេមនិពុកផុយ ១ ផ្លូវ
សម្រាប់អ្នកដំណើរ ១ ទ្រូតភ្នំ (ដែលមានចំនាបទៅទិស
ភាគកើត មិនអាចអ្នកណាបំបែរឱ្យមានចំនាបទៅទិសភាគ
លិចវិញបាន) ១ ។

(ពលករណី វគ្គាជ្ឈង្គសំយុត្ត បណ្ឌិតក្រវីវុធិវុត្តា
ភាមចំននិកគៈផនិច្ចៈ,

ចប់ វគ្គទី ១៦ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរាជ្ហ

ឯសចា វិជា អាសវេ
កភេ ច ទុក្ខតា តិស្សា
ចំលំ មសំ ច ធិយោ ច
វេទនា តណ្ហាយេ ច ។

ពោជ្ឈន្តសំយុត្តស្ស ឯសតវិញ្ញា សន្តសមេ ។

ឱយោ យេវកា ទូចាណំ
តន្តា អនុសយេ ច
កាមតុណា ធិវណា
ទន្ធា ឱទ្ធម្ហាតិយាធិតំ ។

(កកវំ ឈមវិយោសា ធនោសវំ ឈមវិយោសា ឈោហវំ ឈមវិយោសា ធលិសេ ឱយវក្កោ វិញ្ញាវេតតោ) ។

អន្តរាយោ ។

(យធមំ មក្កសំយុត្តំ វិញ្ញាវតំ តធមំ ពោជ្ឈន្តសំយុត្តំ វិញ្ញាវេតតំ) ។

ពោជ្ឈន្តសំយុត្តំ សម្ពុំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរាជ្ហ

និយោយពីការស្វនិរោជ្យវិ ។ កាសវៈ ។ កត ។ ទុក្ខតា-
ធមិ ព្យយ៉ាធិ ។ (កិលេស) ដូចសសរឡើង ។ មន្ទិល ។
សេចក្តីលំបាក ។ វេទនា ។ កណ្តា ។ ។

ចប់ ឯសតវិញ្ញា វិញ្ញាជ្ឈន្តសំយុត្ត ទំ ១៧ ។

និយាយអំពីធមៈ ។ យោគៈ ។ វេទនា ។ កត្តៈ ។ អនុ-
សីយ ។ កាមតុណា ។ ធិវណា ។ ទន្ធា ។ ឧទ្ធម្ហាតិយ-
សំយោជនៈ ។ ។

(ឱយវក្កោ បណ្ឌិត(ក្រសែវដ៏ឱ្យពិស្តារកាមទំនងវិទកាលៈបដ៏ពត
កោសៈ មោហៈ ជាទីបំផុតដ៏ចុះ) ។

ចប់ ក្រ ទំ ១៧ ។

(មក្កសំយុត្ត បណ្ឌិតពុទ្ធវិញ្ញាពិស្តារហើយបែបណា ពោជ្ឈន្ត-
សំយុត្ត ក៏(ក្រសែវដ៏ឱ្យពិស្តារបែបនោះដែរ) ។

ចប់ ពោជ្ឈន្តសំយុត្ត ។